52

Yakın Tarih

TANRIYA MEKTUPLAR • Hasan Basri Aydın

1561

TANRIYA MEKTUPLAR

Hasan Basri Aydın

AYRINTI

Yakın Tarih

Ayrıntı: *1561*
Yakın Tarih Dizisi: *52*

Tanrı'ya Mektuplar
Hasan Basri Aydın

Yayıma Hazırlayan
İlbay Kahraman

Son Okuma
Ahmet Batmaz

© Hasan Basri Aydın, 2021

Bu kitabın tüm yayım hakları
Ayrıntı Yayınları'na aittir.

Kapak Tasarımı
Gökçe Alper

Dizgi
Kâni Kumanovalı

Baskı ve Cilt
Ali Laçin - Barış Matbaa-Mücellit
Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. C Blok No. 286
Topkapı/Zeytinburnu - İstanbul - Tel. 0212 567 11 00
Sertifika No: 46277

Ceylan Yayınları'ndan *Tanrıya Mektuplar*, *Tanrıya Mektuplar 2*, *Tanrıyla Polemikler*, *Tanrıya Mektuplar*(genişletilmiş baskı) adlarıyla 1998-2018 yılları arasında toplam dört baskı yapmıştır.

Ayrıntı Yayınları'nda Birinci Basım: *Kasım 2021*

ISBN 978-605-314-558-5

Sertifika No.: 10704

AYRINTI YAYINLARI
Basım Dağıtım San. ve Tic. A.Ş.
Hocapaşa Mah. Dervişler Sok. Dirikoçlar İş Hanı
No: 1 Kat: 5 Sirkeci – İstanbul
Tel.: (0212) 512 15 00 Faks: (0212)512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr

twitter.com/ayrintiyayinevi facebook.com/ayrintiyayinevi instagram.com/ayrintiyayinlari

Tanrı'ya Mektuplar

Hasan Basri Aydın

YAKIN TARİH DİZİSİ

Sinançe
Şirin Cemgil Sinan Cemgil'i Anlatıyor
Şirin Cemgil

Cepheden Anılar
Orhan Savaşçı'nın THKP-C Anıları
Söyleşi: İlbay Kahraman

Devrimcilerin Filistin Günlüğü
1968-1975
Yaşayanlar Anlatıyor
Oktay Duman

Keşiş'in Torunları
Dersimli Ermeniler
Kâzım Gündoğan

Tek Yola Sığmayan Devrim
İbrahim Çelik

Bizum Cihan
Cihan Alptekin Kitabı
Nuran Alptekin Kepenek

Merhaba Kör Kadı
Mahir Çayan'ın Avukatının Anıları
Faik Muzaffer Amaç

Çizmeleri Çıkarayım mı?
Soma... 13 Mayıs 2014
Onur Yıldırım & Uğur Şahin Umman

Devrimcilerin Filistin Günlüğü 2
1976 - 1985
Oktay Duman

Sabo
Sabahattin Kurt Kitabı
Murat Bjeduğ

Işid ve Türkiye
"Katili Tanıyoruz"
Erk Acarer

Ha Bu Nasul Dev-Genç'tur Uşağum?
Mustafa Korkmaz
10'lardan Biri

Devrimci Subay - Saffet Alp Kitabı
Murat Bjeduğ

Porsuk Durgun Akardı
Mustafa Çalıkuşu Anısına
Ersin Toker

Adsız Kahramanlar
Gülay Ünüvar (Özdeş) Kitabı
Ahmet Tuncer Sümer

Kivamini Tutturamaduk
Recep Memişoğlu

Giresun Yol Hikâyeleri
Ziya Gül

Bir Kürt Devrimcisi
Niyazi Usta
Ruşen Arslan

Necmettin
Bir Devrimcinin Hatırası
Can Şafak

Kürt Sorunu
Yerel Dinamikler ve Çatışma Çözümü
E. Fuat Keyman – Ayşe Köse Badur

Benim Adım Dilaver
Mehmet Fatih Öktülmüş Kitabı
Ufuk Bektaş Karakaya – Oktay Duman

Tarihe Not
Akılda Kalanlar (1976-1980)
İbrahim Ünal

Anılar Belleğimizin Bekçileridir
Tayfur Cinemre

İşçilerin Haziranı
15-16 Haziran 1970
Zafer Aydın

Cevahir
Hüseyin Solgun

Her Yer Seri Direniş
Ereğli İşçi Hikâyeleri
Can Kartoğlu

Mesele Teslim Olmamakta
Asker Kökenli Bir 68'linin 12 Mart, Gazetecilik ve Akademisyenlik Anıları
Atilla Özsever

Ertan Sarıhan
İlbay Kahraman

'68'in İşçileri
Zafer Aydın

Tanrı'ya Mektuplar

Beni köyden alıp okutan rahmetli yengem
Atiye Aydın'a ithaf ediyorum.

İçindekiler

Hasan Basri Aydın 11
Hasso'nun Öyküsü 15
Birinci Mektup / Tanrı'ya Mektup 24
İkinci Mektup / Ey Ulu Tanrım - Otuz Sekizinci Mektup / Ey Ulu Tanrım 26-174
Savunmamdır / Hasan Basri Aydın 182
Otuz Dokuzuncu Mektup / Ey Ulu Tanrım 191
Mamak Askeri Cezaevi'nden Anılar / Hasan Basri Aydın 208
Kırkıncı Mektup / Ey Ulu Tanrım - Kırk Sekizinci Mektup / Ey Ulu Tanrım 237-296
Alevilik Felsefesi ve Tasavvuf 302
Kırk Dokuzuncu Mektup / Ey Ulu Tanrım - Altmış Birinci Mektup / Ey Ulu Tanrım 307-359
Alevilik, Mum Söndü ve Şevket Kazan Üzerine 363
Altmış İkinci Mektup / Ey Ulu Tanrım - Altmış Üçüncü Mektup / Ey Ulu Tanrım 369-371
Cemal Gürsel'e Mektup 377
Sonsöz 380

Hasan Basri Aydın

1932 yılında Pötürge Hüsükuşağı (Bölükkaya) Köyü'nde doğdu. Köyünde ilkokul olmadığı için 16 yaşındayken ilkokulu hariçten bitirerek öğrenimine devam etti.

İstanbul Cağaloğlu Birinci Erkek Ortaokulu, İstanbul Erkek Lisesi, Diyarbakır İlköğretmen Okulu, Balıkesir Necati İlköğretmen Okulu'ndan sonra öğretmen olarak 1954 yılında Manisa Musalar Yeniköyü İlkokulu'na atandı.

DP'nin dini siyasete alet etmesine karşı çıktığı için Malatya'nın Boran Köyü İlkokulu'na sürüldü (1956).

Köyde eğitmen tarafından 3. sınıfa kadar okutulan ve askerliğini yaptıktan sonra öğrenimlerine devam etmek isteyen üç genci okula kaydederek, yıl sonunda düzenlediği diplomalarından ötürü vali ile çatıştı.

1959 yılında girdiği sınavları kazanarak Balıkesir Necati Eğitim Enstitüsü'nde öğrenimine devam etti.

1960 öğrenci olaylarında tutuklandı, 27 Mayıs İhtilali'nde serbest bırakıldı.

1961 yılında Malatya Hekimhan Ortaokulu'na atandı.

Ücretli derse gelen ilçe kaymakamının öğrenciler üzerindeki baskılarına karşı çıkarak, kaymakamı tokatlaması üzerine görevden alındı.

Bunun üzerine ayaklanan öğrencilerin dersleri boykot etmesi, halkın da öğrencilerin yanında yer almaları, hükümet binasının ateşe verilmesi, kaymakamın yanında yer alan belediye başkanının evinin dinamitlenmesi, olayların durmak bilmemesi üzerine zamanı gelmediği halde, bakanlıkça askere sevki yapıldı (1964).

Polatlı Topçu Okulu'ndan sonra Hadımköy Akpınar Topçu Karargâh Bölüğü Takım Komutanlığı'na atandı.

Bölük komutan vekili olarak NATO komutanına tekmil vermek istememesi üzerine yargılandı. 1966 yılında terhisen Kurtalan Ortaokulu'na atandı.

Kurtalan'da para ile diploma satan bir şebekeyi ortaya çıkardığı ve Ankara'da yayımlanan *İmece* dergisinde Güneydoğu'nun sorunlarını dile getirdiği için Vali Mehmet Aldan tarafından görevden alındı.

Öğrenci ve halkın ayaklanması, hükümet binasının camlarını kırmaları, ders boykotu ile gelişen olaylar üzerine gelen Bakanlık Müfettişi Kadri Özsoy'un olumlu raporu üzerine açıktan Van Atatürk Lisesi'ne sürüldü (1968).

Çayırlı'da 50 köyü birleştirerek kooperatifleştirdiği için yerli tüccarların şikâyeti üzerine açığa alındı. 6 aylık maaşını kendi aralarında topladıkları para ile ödeyen bu köylüler, Danıştay'da açtıkları dava ile öğretmeni savundular.

Davanın sonucunu beklerken 1968 yılında Filistin'e giderek Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan, Yusuf Aslan'la birlikte siyonizme karşı savaştı.

1970 yılında Malatya'da düzenlediği "Haşhaş Mitingi" nedeniyle tutuklanarak cezaevine konuldu.

1971 yılında Danıştay'da davayı kazanması üzerine açıktan Çayırlı Ortaokulu'na geri atandı.

Türkiye Öğretmenler Sendikası (TÖS) şubesini açma, kooperatifleştirme çalışmalarına kaldığı yerden devam etmesi üzerine Malatya Kubilay Ortaokulu'na sürüldü (1971).

İstanbul'da İsrail Başkonsolosu Elrom'un öldürülmesi ile ilgili olarak, Nihat Erim'in "balyoz" hareketi ile tutuklanarak Diyarbakır Cezaevi'ne konuldu.

Aklanma üzerine tekrar Kubilay'da göreve başlayınca, komünizm propagandası yaptığı gerekçesi ile Adana DGM'de Elazığ Sıkıyönetim'de ve Malatya Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanarak aklandı.

Malatya'da faşistlerce düzenlenen tahribat olaylarında suçluları fotoğraf makinesi ile görüntülediği ve bu resimleri Adana DGM Savcısı'na verdiği için tutuklandı (1976).

Yahya Demirel'in hayali mobilya şirketi kurarak, devlet hazinesini soyması olayını ortaya çıkartarak "Bir Ortak Arıyorum" başlığı altında yayımlattığı yazısından dolayı Malatya Valisi Rafet Küçüktiryaki tarafından görevden alındı (1976).

Yasa maddesini yanlış seçen valiye çektiği protesto telgrafı üzerine işin farkına varan vali, göreve döndürmek, arkasından da Şarkışla Lisesi'ne sürgün etmek zorunda kaldı (1976).

Şarkışla'da olay çıkartan iki Ülkü-Bir başkanının burnunu kırdığı için tutuklandı (1977).

1977 seçimlerinde üye olarak girdiği İlçe Seçim Kurulu'nda MHP'den yana tavır koyan İlçe Seçim Kurulu başkanını dövmesi üzerine Divriği'nin hayalî bir köyüne sürüldü. Ancak köyün hayalî olduğu anlaşılması üzerine tekrar Şarkışla Lisesi'ne verildi.

İki ülkücü öğretmenin burnunu kırdığı gerekçesi ile Ecevit iktidarı tarafından Yozgat Kozaklı Kanlıca Köyü Ortaokulu'na sürüldü (1978).

İtiraz üzerine oradan alınarak Hacıbektaş Lisesi'ne verildi (1978).

Ankara'da toplanan TÖB-DER şube başkanlarının toplantısında yaptığı konuşma ile halkı isyana teşvik ettiği suçlaması ile tutuklanarak Mamak Askeri Cezaevi'ne konuldu (1979).

1980'de tahliyesi ile tekrar Hacıbektaş Lisesi'nde göreve başladıysa da bakanlıkça meslekten çıkarıldı.

Danıştay'da dava açtıktan sonra Almanya'da bulunan eşinin yanına gitti (1980).

12 Eylül faşizmi ile birlikte Şarkışla olayları nedeniyle tekrar döndüğünde, hâkim tarafından yargılatılarak 6 ay ceza ile gıyabından cezalandırıldığı gibi Konya 2. Ordu ve Sıkıyönetim Mahkemesi'nde de yargılanarak aklandı (1980).

Bu aklanmayı hiçe sayan İçişleri Bakanlığı'nca TC vatandaşlığından çıkarıldı (1981).

1983 yılı sonunda yurda dönerek, tekrar mahkeme huzuruna çıkıp aklandıysa da, hakkında çıkan yakalama emri nedeniyle yakalanarak Gayrettepe Polis Merkezi'nde 6 gün kaldı.

1. Ordu Sıkıyönetim Askerî Müşavirliğince serbest bırakılması üzerine tekrar Almanya'ya gitti (1984).

1985 kışında yurda dönerken Kapıkule polisince tutuklandı.

45 günlük bir tezgâhtan sonra Edirne'deki ölüm hücresine konularak ölmesini beklediler.

Kendisine verilen "Ecnebilere Mahsus Kimlik Cüzdanı" ile getirildiği İstanbul Sirkeci Sansaryan Hanı'nda da tezgâhtan geçirildikten sonra serbest bırakıldı (1985).

Uzun bir uğraştan sonra Danıştay kararı ile TC vatandaşlığını alınca, 3 ay içerisinde emekliliğini isteme şartı ile İstanbul Rami Ortaokulu'na ataması yapıldı (Eylül 1987).

Üç haftalık bir çalışmadan sonra hakkında şikâyette bulunabilecek bir okul müdürünün arayışı içerisine giren Milli Eğitim Müdürlüğü'nce, Rami'den alınıp Kocasinan Bağlar Ortaokulu'na gönderildi (1988).

Burada üç haftalık bir çalışmadan sonra Bağcılar Lisesi'ne verildi.

İsrail askerlerinin yakaladıkları Filistinlilerin kemiklerini taşla kırmaları üzerine, İsrail Savunma Bakanı İzak Rabin'e gönderdiği protesto mektubu nedeniyle İstanbul Valisi Cahit Bayar tarafından görevden alındı.

Valilik kararının İdare Mahkemesi 4. Dairesince iptaliyle, göreve döndürülerek Erzurum Karayazı Lisesi'ne sürüldü (1989).

Ancak atama kararnamesinde "Derslere girmeyecektir" şerhi nedeniyle kendisine ders verilmediği, bu sırada, 1979 yılında Şarkışla'daki olaylar nedeniyle çarptırıldığı ceza çıkageldi. 6 ay meslekten men cezası uygulandığından, emekliliğini istedi.

3 ay içerisinde emekliliğini isteme şartı ile atamasını yapan bakanlık, bu kez ipe un sererek emekliliğini gerçekleştirmek istemeyince İdare Mahkemesi'ne başvuruda bulunarak emeklilik hakkını aldı (1990).

DEP, HADEP Küçükçekmece İlçe Başkanlığı yapan Hasan Basri Aydın'ın, 33 yıllık öğretmenlik mesleği süresine 21 yılı açıkta geçtiği, yedi kez hapse düştüğü halde yaşamından hiç pişmanlık duymadığı, yaşamında hoşnut olduğu anlaşılmaktadır.

Hasso'nun Öyküsü

Beydağları ile Toros dağlarının uzantıları arasında kıvrıla kıvrıla akan Şiro çayı, kimilerinin umudunu Kerbela çölüne, kimilerininkini Arabistan çölüne bağlamak üzere Fırat'a karışır gider.

Çayın iki yanında serpilmiş bulunan ova köylerinden sonra dağların yamacına doğru dağ köyleri sıralanır.

Pötürge'ye gitmek üzere Malatya'da bulabildiğin araca bindikten yarım saat sonra 60 kilometrelik yolu dört saatte alacağın dağ yoluna tırmanmaya başlarsın. Kubbedağı gediğini aştıktan sonra Pozkuranlı Vahab'ın Yayla Lokantası'nda nefis kebabı yerken aylarca et yüzü göremeyeceğini hatırlarsın.*

Pötürgeli Şükrü'nün kahpece pusuya düşürülerek öldürüldüğü yerde tanıklık yapan bin yıllık çınar ağacının yanından geçerken için burkulur, Pötürgeli halk kahramanı Şükrü'nün anıları gönlünde tazelenir.

Örmeli köyünde indiğin araç bir toz bulutu kaldırarak Keferdiz'e doğru yol alırken, yayan yürüyeceğin üç-dört saatlik yolun ezikliği beyninde düğümlenir durur.

Eğer Beydağları yamacındaki köylerden birinden isen Köprüsüz Şiro çayından geçmek zorundasın. Yolculuğun ilkbahar aylarına denk düşmüşse, yüzde elli ölümü kucaklamışsın demektir. Çaydan geçerken seni kurtaracak olan hünerin yoksa korkma, bir-iki gün sonra cenazen ya karaya vurur ya da umudunu bağladığın Kerbela çölüne doğru yol alırsın. Geride bir ağıt bırakarak...

* Kitabın kaleme alındığı dönemde Pötürge-Malatya arası 4 saat iken şimdi 45 dakika. (y.h.n.)

Çayın kurbanı olmamışsan, üç-dört saat sonra Beydağı yamacındaki Bölükkaya köyünde olursun. Tek gelir kaynağı İstanbul'daki hamallık olan halkının sıcak ilgileri ile tüm yol yorgunluğunu unuttuğun bu köyde görürsün ki yol yok, okul yok, elektrik yok, hastane yok, doktor yok, ebe yok; odun-kömür yok, ekilecek arazi kıt, bu arazileri sulayacak su yok. Hayvancılık yapılacak genişlikte meraları olmadığı gibi, meyve ve sebze yetiştirecek sulu arazileri de yok. Öyleyse ver elini İstanbul...

Havası temizdir diyerek yerleşmişler, suyu soğuktur diye içmişler, vatan diye bağlanmışlar ama bu vatan onları besleyemeyince İstanbul'u mesken tutarak hamallığı meslek edinmişler.

Tüm çevre köylerde olduğu gibi bu köyde de kimi yavuklusunu, kimi yaşlı ana ve babasını, kimi de tüm umudunu bırakarak, taşı toprağı altın bildiği İstanbul'da on ayda kazandığını iki ayda köyde tüketmek arasında mekik dokurlar da dokurlar.

İşte öyküsünü anlatacağımız Hasso, bu çevrede ve bu koşullar altında yetişti.

Daha 7 yaşında falandı. Gerçi kesin olarak doğum yılını bilmiyordu ama anası, "Hasiköle doğduğu sene sen doğdun" diyordu ona. Hasiköle'nin doğumu da Hasıtırke'nin eşeğinin doğumuna bağlanıyordu.

Zaten doğum gününü bilmenin de hiç gereği yoktu. Burjuva çocukları gibi doğum günlerini kutlayacak değildi. Çocukluk dünyasını yaşamadan çoban, çiftçi, ırgat olacak ya da İstanbul'a gidip hamallık yapacaktı.

İleride tüm çevre köyleri içerisinde bu çemberi kıracak tek kişi olacağı, hiç kimsenin aklından geçmediği günlerde Tuzcu Şare evlerinde gece misafiri idi.

Tuzcu Şare iki gün gidiş, iki gün de geliş olmak üzere dört günde gidip Malatya'da eşeğine yüklediği 50 kilo tuzu getirip köyde kilo kilo veresiye satar, nerede akşam orada sabah diyerek gün geçirirdi.

O gece uzun uzun başından geçenleri anlatıyordu. Hanlarda nasıl yattığını, nasıl bitlendiğini, kimlerin tuz paralarını inkâr edip vermediğini anlatırken artık yatma zamanı geldiğini görünce, biraz hava almak ve tarlaya gidip abdestini yapmak üzere dışarı çıktığında aşağıdaki köyde alevlerin göğe yükseldiğini gördü. "Yangın var" sesine tüm ev halkı koşmuştu. Evet yarım saatlik uzaktaki köyde, yani ağanın köyünde yangın vardı.

"Vah vah, tüh tüh. Acaba hangi fakirin evi yandı?" gibi acınmalardan sonra sabah olunca, yananın ağanın konağı olduğu anlaşıldı.

Bundan sonrasını Hasso'nun ağzından dinleyelim:

"Ertesi günü köşe gelen jandarmalar, babamla birlikte üç dayım, dedem, 35 kişi de köy halkından olmak üzere 49 kişiyi yakalayıp götürdüler. Götürülenlerin tümü "ağanın konağını yakmaktan" tutuklandılar.

Babam, üç ay Pötürge hapishanesinde yattı. Tuzcu Şare, ağanın korkusundan gelip tanıklıkta bulunamadı. "Ben o gece Musa'nın evinde misafirdim. Gece geç vakit dışarı çıktığımda, aşağıdaki köyde yangının olduğunu ben haber verdim. Hepimiz beraber dışarıda yangını gözledik ve merak içinde yatağa girip yattık. Musa da evde ve bizimle beraber merak edenlerdendi. Konağı yakması olanaksızdır" diyemedi, diyemezdi.

O sene çok şiddetli bir kış hüküm sürüyordu. Anam ahırda inekten süt sağarken, tastaki süt donuyordu.

Beş kardeştik. Hepimiz birer yıl ara ile doğmuştuk ve ufaktık. Dayımlarım da tutuklandığı için anam tüm işleri tek başına göğüslemek zorunda kalmıştı.

Hayvanların altını temizlemek, yemlemek, suya götürmek, odun kırmak, gün aşırı üç saatlik yolu yaya teperek, babama yemek götürmek anamın başlıca meşgaleleri olmuştu.

Babam, okuma-yazmayı cezaevinde öğrenmişti. Böylece mahkûmiyet zamanını iyi değerlendirmiş oluyordu.

Babam içerde iken, kendisine iftira atan ağa ile haksız yere tutuklatan savcının, Tanrı tarafından cezalandırılması amaca ile oruca başlamıştı. İlk gün "ben yarın oruç tutacağım. Eğer ağa ile savcıya bir şeyler olursa, bir ay orucu tam tutacağım, bir şey olmazlarsa tutmayacağım" diye niyet ederek başlamıştı.

Ertesi günü savcının dişi ağrıdığı için daireye gelmediği söylendiğinde babam: "Ben bir diş ağrısı için bir ay oruç tutmam" diyerek orucunu bozmuş ve bir daha da oruç tutmamıştı.

Oruç tutmamıştı ama, bu kez başka bir yöntemle ağadan intikam almayı planlamış ve "ben bir gün hapisten çıkarsam, şart olsun ağanın karısını alacağım" diyerek yemin etmişti.

Gerçekten de daha babam içerde iken ağa ölmüş ve babam hapisten çıkınca, ağanın karısı ile mercimeği fırına vermişlerdi. Ama bu kez anama yeni bir üzüntü çıkmıştı. Babam zamanının

çoğunu, ağanın geriye kalan üç konağında geçiriyor, eve gelmiyordu. Zavallı anam bir yıl süre ile bu yaşama katlanıp durmuştu. Bereket versin ki, ağanın karısı da ölünce bu üzüntülü yaşam da son buldu.

Tüm köylü çocuklarında olduğu gibi ben de çocukluk dünyamı yaşamadım. Hiç oyuncaklarım olmadı, babamın cezaevinde iken bana gönderdiği bir şişeden başka. Dünyada bu şişeden daha güzel bir şeyin var olacağını sanmıyordum. Bu şişeden sonra en kıymetli oyuncağım portakal kabuğu idi. Dayımın İstanbul'dan getirdiği portakalı çocukları yemişler, kabuğunu da anam atmamış bana getirmişti. Ama ne güzeldi o kabuk. Sarı sarı, mis kokulu... Ne yazık ki kuruduktan sonra bu güzelliğini yitirmişti.

Bir dayımın karısı Kozluklu ağasının kızı idi. Babamla birlikte dayım da içeri düşünce araya bu ağa da karışmış oldu.

Ağa, içerdekilerden külliyetli bir para alarak onları kurtarmada kullanacağını söylemişti. Yani rüşvet verip içerdekileri kurtaracaktı. Ne var ki babam oyunbozanlık ederek bu parayı vermek istemediğinden, ağa ile araları limoni olmuştu. Zaten bildim bileli babamın yıldızı ağalarla asla barışık olmamıştı. Babam, kendi payına düşen parayı vermediği için diğerleri için tutulan avukat, babamın davasına bakmıyordu. Bakmıyordu ama babamın yaptığı savunma, avukatın savunmasını aşarak diğerlerinin de tahliyesini sağlamıştı. Babam, savunmasında:

"Hâkim bey, ağanın konağını yaktığımıza dair 16 kişi tanıklık yapmaktadır. Bu 16 kişi, konağı yakanların üç kişi olduklarını ve bu üç kişiyi alevin aydınlığında tanıdıklarını söylemektedirler. Oysaki bugün bu davadan dolayı tam 40 kişi tutuklanmış bulunmaktayız. İkincisi, konağı ateşe verenler, alevin aydığında bekleyecek kadar aptal insanlar olmasa gerek. Konağı tutuşturur tutuşturmaz kaçıp kaybolmaları gerekmez mi? Üçüncüsü, konağı yakanların üç kişi, görenlerin ise 16 kişi olduklarına göre nasıl olmuş da bu 16 kişi üç kişiyi yakalamamış? Bu hususun tanıklara sorulmasını istiyorum. Ayrıca, bu 16 kişinin gecenin o saatinde hep beraber konağın yanında ne aradıklarının da sorulmasını istiyorum."

İşte bu savunma ve tanıklara yöneltilen sorular üzerine çelişkiler ortaya çıkmış, incelemenin derinleştirilmesi üzerine de konağın yangını o akşam ağanın evinde iki sacın arasında

"kılor" denilen böreğin pişirildiği, ateşinin dışarıya döktürüldüğü, bundan uçuşan kıvılcımların samanlığın penceresinden içeriye girerek yangının çıkmasına neden olunduğu ortaya çıktı.

Sanıkların tümü tahliye edildi, ama bu kez Kozluklu ağa ile yeni bir mücadelenin gereği doğdu. Çünkü ağa, babamın payına düşen parayı almayı bir izzetinefis sorunu haline getirmişti. Ne var ki, mücadelede galip çıkan yine babam olmuştu.

Ağa, yenilgiyi bir türlü hazmedemiyordu. Babamın deli olduğunu ileri sürerek, tımarhaneye attırmaya çalışıyordu. Ağalarla mücadelenin ancak delilerin işi olabileceği inancında olan tüm hısım akrabalar da, babama karşı cephe almaya başlamışlardı. Hocalara gidiyorlar, babam için muska yazdırıyorlar, akıllandırmaya çalışıyorlardı.

Bunun üzerine babam Malatya'ya giderek vali ile görüşmeyi planlamıştı.

Babam, valiye: "Köyümüzde ağalar vardır. Bu ağaların baskı ve zulmünden halk tedirgindir. Ne var ki, kimse korkusundan şikâyet etme cesaretini kendinde bulamamaktadır. 98 kişinin katili olan ağa, bu kez beni katletmek istemektedir. Bu durumun Gazi Mustafa Kemal'e iletilmesini istiyorum" diye şikâyette bulunması çabuk etkisini göstermiş, ağa kendisi hakkında çıkan sürgün kararını durdurabilmek için babama yalvarmak zorunda kalmıştı.

Babam, cezaevinde öğrendiği okuma-yazmayı bize de öğretti. Gerçi bir alfabe ya da okuma kitabımız yoktu ama *Hz. Ali'nin Cengi* kitabından çalışarak bu işi başarmıştık. Okumaya çok merak sarmıştım. Bir cenk kitabı, gazetelerden yapılmış bir kesekâğıdı, benim için bulunmaz bir nimet değerinde idi.

Bir gün ağabeyim kazaya gidecekti. Beni de beraberinde götürmesi için, çok sevdiğim çakımı vermiş ve kazaya gitme olanağını elde etmiştim.

Kendim yazdığım bir dilekçe ile kaymakama çıkarak bana okuma olanağını sağlama isteğinde bulunmuştum. Ne var ki kaymakam, bu arzumu gerçekleştirecek nitelikte bir kişi olmadığından bana vilayetin yolunu göstermiş ve "gidin derdinizi valiye anlatın" demişti.

O yaşımda iki günlük yolu yürüyerek valiye gitme olanağım yoktu. Bu nedenle de gidemedim.

Bir gün benim için okula gitme olanağı doğar gibi oldu. Birinci Paylaşım Savaşı sırasında Kars cephesinde çarpışırken yaralanarak Çarlık Rusya'sına esir düşen amcam, 17 Ekim Rus Devrimi'nden sonra serbest kalınca Türkiye'ye dönerek İzmir'de İngilizlerin elinde bulunan demiryolları şirketine işçi olarak girmiş, İkinci Paylaşım Savaşı sırasında da ilk kez, karısı ile kızını babamın yanına göndermişti.

Amcamın sağlık haberi ile birlikte karısı ve kızının köye gelişi bizim evde bir bayram havası yaratmıştı.

Yengeme okumak istediğimi, fakat köyde okul olmadığından okula gitme olanağından yoksun kaldığımı söylediğim zaman, yengem babama: "Ben beraberinde Hasso'yu İzmir'e götüreyim. Çocuk yanımızda okusun" demiş ve babamı razı etmişti. Ne var ki birkaç gün sonra babam askere götürülünce, tüm planlarımız suya düşmüş, yengemle birlikte İzmir'e gitmeme anam razı olmamıştı.

Beni İzmir'e götürememenin üzüntüsünü içinde duyan yengemin İzmir'e gitmesinden üç ay sonra babam askerden dönünce, çalışmak üzere İstanbul'a gitmiş bulunan ağabeyimin yanına gönderildim.

Ağabeyim, herkes gibi hamallık değil, Çarşıkapı'da bir bodrumda kavafiye sandığı yapıyordu. Yanına giderek bir süre beraber çalıştım.

İkinci Paylaşım Savaşı nedeniyle İstanbul'da ekmekler karneye bağlanmış, geceleri karartma uygulanıyordu.

Bir gün herkesi bir telaş sarmıştı. Çünkü Milli Şef, savaşa katılma kararı almış, gazeteler büyük puntolarla başlık atmışlardı.

Bu, Milli Şef İsmet Paşa'nın bir taktiği idi. Zaten savaş sona ermiş, Hitler, kurtuluşu beynine kurşun sıkmakta bulmuş, Mossolini halkın saldırısına uğrayarak her parçası bir sokak başında kalmıştı.

Böylece Türkiye bilfiil olarak savaşa katılmamış ama savaşa katılmaktan daha korkunç bir felaketin eşiğine itilmişti. Bu felaket, ABD'nin Missouri Zırhlısı'nın 1946'da İstanbul'a gelişi ile başlayan Amerikan dostluğu idi.

Missouri Zırhlısı, Sarayburnu önünde demirlemiş, vatandaşların ziyaretine açılmış, şımarık erler, İstanbul'un sokaklarına yayılarak rezalet çıkarıyorlardı.

Yüksekkaldırım'daki genelevleri badanalanmış, kapılarına birer Ayyıldız kokartlı bekçi dikilerek Conilerden başka kimsenin içeriye alınmaması sağlanmıştı. İsmet Paşa'nın muhalifleri, bunu fırsat bilerek fısıltı gazetesini işletmeye başlamışlardı. "Olur mu böyle şey? Namusumuz payimal ediliyor. Genelevler badanalanmış, kapısına bekçiler dikilmiş, Amerikan askerlerinin seks gereksinimleri karşılanıyor. Bu utanç verici bir durumdur" diye söyleniyorlardı. Hiç kimse, ülkenin Amerika'ya bağımlı hale getirilmek istendiği, bunun ise ülke için felaket olacağı, bağımsızlığımızı yitirmemek için buna karşı direnmenin gerekliliğinden söz etmiyordu. Genelevleri badanalayıp kapılarına bekçi dikmek, onur kırıcı oluyordu, ama ülkenin bağımlı hale gelmesi onur kırıcı olmuyordu sanki.

Kurulan bu dostluktan sonra Türkiye'de, Amerika'daki McCarthy'ciliğe paralel olarak antikomünist hareketler de gelişmeye başlamıştı.

O zamanlar, buna elverişli bir ortam vardı. Çağdışı bir eğitim uygulaması ile "işi zikir, katığı şükür, düşmanı fikir" olan bir toplum oluşturulmuştu. Üniversite gençliği, koyu bir cehalet içerisinde yüzüyordu.

Tan Matbaası'na saldıran bu gençler, tüm makineleri kırmış, kâğıt balyalarını sokaklara dökmüş, Tan Matbaası ile Sirkeci arası kâğıt ve makine parçaları ile dolmuştu. Sel gibi Eminönü'ne doğru akan bu gençlik bağırıyor, çağırıyor, küfürler savuruyor, komünizme ve komünistlere veryansın ediyorlardı. Nedenini sorduğumuzda: "Bunlar, dünyayı Rusya'nın avucu içerisinde göstermişler, gazeteyi güne doğru tuttunuz mu gözüküyor" diyorlardı. Gazeteleri güneşe doğru kaldırıp bakıyorduk ama böyle bir şey görmüyorduk. "Eşyalara, kâğıtlara elinizi sürmeyin, ayaklarınızla çiğneyin" diyorlardı. Komünizmin bulaşmasından korkuyor olmalılardı.

Matbaanın bulunuşundan 300 yıl sonra ancak ülkeye sokanların torunları, 220 yıl sonra matbaalara saldırıyorlardı.

Sandıkçılıktan pek para kazanamıyorduk. Sermayemiz olmadığı için tahta alamıyor, ancak portakal sandıkları alıyor, onlardan söktüğümüz tahtaları kullanıyorduk. Anamın "loğke dev" dediği ayranlı çorba burnumda tütüyordu. Köye gitmeye karar verdim.

O zamanlar Malatya ile Pötürge köyleri arasında katırcılar işlerler, taşımacılık yaparlardı. Bir gün önceden gelip garda postayı bekliyorlar, gelen yolcuları kapabilmek için birbirleriyle kavga ediyorlardı.

Malatya ile İstanbul arasında haftada bir gün posta treni işlediği, karayolunun işlemediği bu dönemde trenin koridorları, tuvaletleri ve kara vagonları insanlarla tıklım tıklım dolu olurdu. Geceleri birinci ve ikinci mevkilerin elektrikleri yandığı halde, üçüncü mevkilerin elektrikleri yanmazdı. Çünkü üçüncü mevkide yolculuk yapanları insandan saymadıkları için elektrikleri yakmıyorlardı. Kara vagonlarda yolculuk yapanların tuvaletleri gelince, vagonun kapısını aralıyorlar, bir kişi kollarından tutuyor, kıçını dışarıya doğru uzatanlar da ters istikamette uçuşan pisliklerden sonra rahatlarlardı.

Böyle bir yolculuktan sonra Malatya garına vardığımızda, daha trenden inmeden katırcılar içeriye atlayarak yolcuları kapmaya başlamışlardı. Benim elimdeki çantayı herkesten önce kapan Musto, beni köye götürmeye hak kazanmıştı. Yeterince yolcu gelmediği zaman boşta kalan katırcılar iki gün geliş, iki gün dönüş yolculuğunun ezikliğini içlerinde duya duya eli boş köye dönerlerdi.

İstanbul'dan eşya ile dönemeyenler, Malatya'da 50 veya 100 kilo tuz alıp kiraladığı katıra yük yapardı. Bir katır tutmadan köye gitmek ayıp sayılıyordu.

Ben de aldığım tuzu, katıra yükledikten sonra İstanbul'da aldığım halıyı da üstüne örterek iyi bir görünüm kazandırmıştım yüke.

İki günlük yolu, 2,5 ile 5 lira arasında yükleme ve taşıma parası alıyorlardı katırcılar. 5 lira verenler, katırcıları en çok memnun edenler olurlardı.

Benim sadece 50 liram vardı. Bu 50 lirayı kimse bozamıyordu. Bu nedenle de katırcı Musto'nun 5 lirasını babam vermişti.

İstanbul'dan köye döndükten dört ay sonra İzmir'deki amcam, naklen Malatya'ya atanınca yeniden okula gitme olanağım doğmuş oluyordu.

İşte bu köyden çıkışımla birlikte yepyeni bir yaşam başlamıştı benim için.

Bundan sonraki yaşamımı, mücadelemi, araştırma ve incelemelerimi, tanık olduğum olayları, "Tanrı'ya Mektuplar" başlığı altında yazdığım 57 mektup içerisinde vermeye çalıştım.

Yararlı olma dileğiyle mektuplarıma başlıyorum.

Saygılarımla...
HASSO

Birinci Mektup

Tanrı'ya Mektup

Ey dara düşenlerin sığınağı, müşkülde kalmışların dert ortağı ulu Tanrım. Çoktan beri sana mektup yazıp dertlerimi dökmek istiyordum. Fakat yolların bozukluğu, ulaşımın güçlüğü yüzünden yazamadım.

Çok bekledim ama baktım ki yolların düzeleceği yok, yazmaya karar verdim.

Hem nasıl düzelsin ki?... Bize verdiğiniz emirleri doğru anlamıyoruz ki, ona göre hareket edelim.

Sen, bize "Şeriat" yani, kötülüğü addetmişsin ama gel gör ki Şeriatı başka türlü anladığımız için ne hallere sokmuşuz. Hem yalnız Şeriat mı, yarattığın insanlar da öylesine bozulmuş ki hiç sorma.

Benim yarattığım hiçbir şey bozulmaz diyeceksin, öyleyse cehennemi ne diye yaptın? Biz aciz kulların, bir değnek yapıyoruz da ateşe atmaya kıyamıyoruz. Acaba, bir değnek kadar da mı değerimiz yok senin katında? Doğrusu bu kadar değersiz isek, bizleri yaratmadaki emeklerine yazık.

Hem Rahim'im, Cafur-u zünubum,* affediciyim diyorsun; hem de iyilik yaparsanız sizi cennet nimetleriyle nimetlendiririm diyorsun. Bunun bakkala para verip pirinç almaktan ne farkı var ki?

Mademki iyiliğe karşılık iyilik, kötülüğe karşılık da kötülük yapacaksın; o zaman Rahmin, affediciliğin nerede kalır?

Hem insanları birbirlerine düşürmek, aralarını açmak şeytan işidir diyor ve menediyorsun, hem de verdiğin ayrı dinler ve mez-

* Bağışlayıcı, af ve merhamet eden: Cenâb-ı Allah gafir-üz zunûb'dur. (y.h.n.)

hepler yüzünden insanları birbirlerine düşürüyorsun. Yine sen bilirsin ama, bize yapmayın dediğin şeyleri kendin yapıyorsun.

Mesela bizlere hem amansız bir nefis vermişsin, hem de ona uymayın diyorsun. Kendi nurundan yarattığın Âdem'i dahi baştan çıkaracak kadar güçlü olan bu nefsi, biz aciz kullar nasıl yenelim?

Hem amansız bir nefs vermek, hem de nefse uyma suçundan dolayı bizleri cehennem ateşinde yakmak; çocuğu itip çamura düşürdükten sonra, neden üstünü çamur ettin diyerek dövmeye benzemez mi?

Rahim ve affedici bir Tanrı'dan böylesi adaletsizliklerin sadır olması mümkün mü ki dersin?

Bakın Rahmınıza güvenen âşık ne güzel seslenir:

Yüz bin kanun olsa korkmam hiçbirinden,
Rahmani ismi nazil değil mi senden?
Cufur-u zünubum demedin mi sen?
Affeyle günahlarımı yalancı mısın?

Haşa, senden gerçek olmayan bir şey sadır olmaz. Olmaz ama, Yunus suresinin 100. ayetinde "Allah'ın izni olmadıkça hiç kimse inanmaz" ve yine Rad suresinin 33. ayetinde "Allah'ın yoldan çıkardığını kimse yola getiremez" diyorsun; hem de kâfirlerle savaşın diyorsun. Hikmetinden sual olunmaz ama, biz aciz kullarını böylesi tenakuzlara düşürmedeki amacınız nedir ki acaba?

Yine Secde suresinin 13. ayetinde, "dileseydik herkesi doğru yola sevk ederdik" diyorsun, hem de "doğru yoldan gitmeyenleri cehenneme dolduracağım" diyorsun. Haşa ki emirlerinde çelişik hükümler bulunsun. Belki biz aciz kulların, emirlerinizi anlamadığımız için bize öyle geliyor. Yalnız, günahkâr bir kulunuz olarak affınıza sığınırım. Acaba biz aciz kullarına yol göstermek amacı ile indirdiğiniz mübarek kitapları, anlamayacağımız bir lisanla indirmedeki amacınız ne ola ki?...

Günahkâr Kulunuz
HASSO

İkinci Mektup

Ey Ulu Tanrım

Birinci mektubumun cevabını beklemeden bu ikinci mektubumla tekrar rahatsız ettiğim için affınıza sığınırım. Biz insanoğlunun tahammülü kıt olduğundan, daha fazla sabredemiyoruz. Belki de dertlerimizin çokluğundan ileri geliyordur bu sabırsızlıklar. Ne olurdu azıcık kullarını dertsiz yaratıverseydin bir şey mi eksilirdi haznenden? Başkalarının ıstırabından zevk alanlara psikologlar sadist diyorlar; haşa ki sende böylesine sadist bir ruh bulunsun. Yalnız, hiçbir dertsiz kulunuzun bulunmayışının nedenleri ne ola ki... Bakın dertli kullarından biri nasıl feryat eder:

Gurbet derdi, yuva derdi, yar derdi...
Cömert Tanrı, bana vermiş her derdi.
Dertli olduğumu söyleyiverdi,
Cümle halka bu sigara dumanı.

Merhametli büyük Tanrım, tüm dertleri, gözleri önünde sigara dumanı gibi yay çizen kulunuzun feryatları karşısında duygulanmamak mümkün mü?...

Belki de bu dertliliğimizin nedenlerini, atamız Âdem ile anamız Havva'nın suç işlemelerine bağlayacaksın. Yalnız burada da sana bir şey sormam için affınıza sığınırım:

Acaba Âdem'in Havva'ya uyması, Havva'nın şeytana kanması kader mi yoksa cehl mi? Şayet kader ise Âdem'in suçu ne? Şayet kader değil de cehl ise cahil bir peygamber yaratmadaki kusur kime ait? Bakınız, benim gibi düşünen bir kulunuz, bu olayı nasıl mısralarla dile getirmiş:

Tüm suçu Âdem'e yükletmek doğru olmaz,
Kanaatimce bu insafsızlık olur.
Havva'yı kandıracak kadar kurnaz,
Şeytanı yaratmada kime aittir kusur.

Dediğin gibi, Âdem kandıysa Havva'ya,
Bu demektir ki işinde düşmüşsün hataya;
Şeytana, kadına uymayacak kadar iradeli,
Bir peygamberi, gücün yetmemiş yaratmaya.

Her neyse olan olmuş bir kere,
Türlü bahanelerle Âdem, atılmış yere.
Yeryüzünde çekmek için bu çileleri,
Bize yapmışsın en büyük dalavere.

Görüyorsun ki Tanrım, suya sabuna dokunmamak devri çoktan geçmiş. Kullarına verdiğin tecessüsle her şeyin nedeni, zihinleri kurcalıyor. Artık insanoğlu, kendi kaderinin yaratıcısı olmak istiyor. Belki de, insanlık tarihi boyunca sana el kaldıran kulların, aradıklarını bulamayışları yüzünden böyle düşünme zorunluluğunu duyuyorlardır.

Ulu Tanrım,

Çözümünde güçlük çektiğimiz öyle meseleler vardır ki, sana sormaktan başka çare bulamıyoruz. Bunun içindir ki zaman zaman yazacağım mektuplardan dolayı, en kutsi duygularımla affınıza tekrar sığınırım.

Yalnız, tüm istekleri cevapsız kalan kulların gibi, mektubumun da cevapsız kalmaması için yalvarırım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Üçüncü Mektup
Ey Ulu Tanrım

İradenizle olan olaylar karşısında, ikinci mektubumun cevabını beklemeye tahammülüm kalmadı.

Yine doğuyu beşik gibi salladın, altını üstüne getirdin. Enkazlar arasında can vermiş binlerce insan ve bunların cenazelerini enkaz altından çıkarmak için bir kazma dahi bulamayacak kadar fakir ve perişan kullarının teşkil ettikleri manzara karşısında kara taş olsa erir. Ne olurdu acık sallayıverseydin?

Hem, bir iki ay önce bir daha sallamıştın da on iki kişi ölmüştü; devrilen ağaca balta vuran çok olur derler, sen de bu fikirde misin ki felaket üstüne felaket vererek Varto'yu yerle bir ettin? Yine sen bilirsin ama, doğrusu, bu kabil olaylar karşısında ister istemez insanın içine bir kurt düşüveriyor.

Belki yoldan çıkmış kullarını uyarmak amacı ile bir ibret-i âlem olsun diye yapıyorsunuzdur ama, başkasına gözdağı vermek için ikide bir aynı zavallıları yerle bir etmekten dolayı yüksek adaletiniz sarsılmaz mı ki dersin?

Ulu Tanrım,

Kullarına karşı olan şefkatin; bir babanın evladına karşı olan şefkatinden kat kat üstün olduğunu hep söyler dururlar. Oysaki, ne kadar asi olursa olsun, bir baba, evladına karşı böylesi bir felakete asla razı olmaz.

Hikmetinden sual olunmaz ama, Kuran-ı Kerim'deki emirlerinle tatbikattaki hareketlerinin çelişikliği karşısında şüpheye düşmemek elde değil.

Mesela, Kuran-ı Kerim'in Bakara suresinin 6 ve 7. ayetlerinde: "Kâfir olanlara gelince, ister korkut onları, ister korkutma, birdir; inanmazlar. Allah, kalplerini, kulaklarını mühürlemiştir, gözlerinde de perde var, pek büyük azap onlara..." diyorsun. Mademki kalplerini ve kulaklarını mühürlemiş, gözlerine de perde çekmişsin ve korkutmakla da yola gelemeyeceklerini söylüyorsun; o halde, suç işlemelerine karşılık ceza olarak onları sallayıp yerle bir etmek ve binlerce sabiyi ortalarda perperişan, yetim, ana-baba şefkatinden yoksun bırakmak adaletsizlik olmaz mı? Biz aciz kulların, böylesine bir adaletsizliğe sebep olsak, bizleri affeder misin ki? Bakın benim gibi düşünen bir kulunuz neler diyor:

Biliyorken başımızdan geçecek şeyleri Rab,
*Ne için etmede bilmem ki sonunda makhur;**
Bir güzel cismi kırıp atmada mânâ bulamam,
Hoş değiller ise şayet, kime ait o kusur,
Diye sorarken yine başka bir zaman da:

Öldürmek de yaşatmak da senin işin,
Bu dünyayı, evirip çeviren sensin.
Ben kötüyüm diyelim, kimde kabahat?
Beni yaratan sen değil misin?

Ömer Hayyam

Diyerek bu konudaki düşüncelerini çok samimi olarak açıklıyor.

Tekrar affınıza sığınırım. Kullarınızın bu samimi seslenişinin gerçek payı yok mudur? Mademki kullarını kusurlu yaratmışsın; o halde kusurlarından dolayı cezalandırmanın nedeni ne ola ki Tanrım?

Yine sen bilirsin ama, birinci mektubumda da açıkladığım gibi, hem kullarını kusurlu yaratmak, hem de kusurlarından dolayı onları cezalandırmak, büyük bir adaletsizlik olur. Bu gibi davranışlarda bir kasıt kokusu var gibi geliyor bana. Şayet bir kasıt yoksa ve kullarının kusur işlemelerini arzu etmiyorsan, o halde neden kullarını kusursuz yaratmadın? Kusurlarını,

* Yenilgiye uğramış.(y.h.n.)

kötülüğünü bildiğin halde, neden kullarını yaratmadaki kusuru işledin?

Haşa, senin işine karışmak bizim haddimiz değil ama, senden başka kimimiz var ki dertlerimizi dökelim Tanrım.

Rahmınıza güvenerek dertlerimi anlatmak için zaman zaman yazacağım mektuplarımdan dolayı affınızı dilerim, büyük Tanrım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Dördüncü Mektup
Ey Ulu Tanrım

Her şey sana malum ama yine de yazmadan duramayacağım. Kullarını yaratırken her şeyi inceden inceye hesapladığın muhakkak... Yararlanmaları için çeşitli nimetleri de ihsan ettiğin gerçek. Yalnız, ihsan ettiğin nimetlerden bazılarının haram olduğunu, faydalanılmamasının gereğini söylüyorsun ki, burada çeşitli ihtimaller zihnimizi kurcalıyor. Şayet, her şeye burnunuzu sokmayın diyorsan; o zaman da, hiçbir şeye karışmadan sürü gibi yaşamanın ne değeri olabilir ki? Hem böylesine bir yaşam, bizleri yaratmadaki emeklerine zarar vermez mi? Herhalde, insan yaratmakla hayvan yaratmak arasında bir fark olmalı değil mi?

Ulu Tanrım,

Kullarına ihsan ettiğin nimetlerin bir kısmını haram kılmanın nedeni ne ola ki? Şayet, bunlar zararlı veya yararsız iseler, yaratmadaki amacınız nedir ki? Yapılan bir işte yararlı bir taraf yoksa, o işi yapmadaki emekler boşuna değil mi? Yararsız şeyleri yaratmaktansa, yararlı şeyler yaratsaydın daha iyi olmaz mıydı? Belki diyeceksin ki, yararlı şeyleri yeteri kadar yarattım; ama gel gör ki kullarının yüzde 90'ı, bir dilim ekmek için çoluk çocuğu ile birlikte özgürlüklerini satmakta, mutlu kıldığın bir azınlığın baskısına boyun eğerek yarıcılık yapmaktadırlar. Her şeyin sana malum olduğunu söylerler ama, bu zavallıların çektikleri çilelerden haberiniz yok mu ola ki?...

Ulu Tanrım,

Bakara suresinin 173. ayetinde "darda kalanlar, haram edilmiş şeylerden yiyebilir" diyorsunuz. Buna göre, kullarının yüzde 90'ı için haram diye bir şeyin olmaması gerekir. Çünkü bu zavallı çilekeşlerin dardan kurtulduklarını, hiç ama hiç görmedim.

Ulu Tanrım,

Nahl suresinin 71. ayetinde "ve Allah, rızk bakımından bir kısmınızı bir kısmınızdan üstün etmiştir. Geçimi üstün olanlar, rızıklarını elleri altında bulunanlara verip onları da geçim bakımından kendilerine eşit etmezlerse, Allah'ın nimetlerini bile bile inkâr etmiş olurlar" diyorsun. Yine sen bilirsin ama, kullarının bir kısmının rızkını daraltıp mutlu bir azınlığa köle yapmak ve onların yardımları ile de yaşam koşullarını düzenlemeye kalkışmak, başkasının kesesinden cömertlik yapmaya benzer ki, bu da yüksek şanınızla pek bağdaşmasa gerek. Mademki bu zavallıların da eşit koşullar içerisinde yaşamalarını istiyorsun; o halde niçin onların da rızıklarını bol bol vermiyorsun da şunun bunun yardımlarına muhtaç kılıyorsun? Yoksa, evet yoksa kullarını dilendirmekten zevk mi alıyorsun?...

Ulu Tanrım,

Ben bir kul iken, maiyetimde bulunanların perişanlığı karşısında utanç duyarım. Acaba, bunca perişan kullarınızın teşkil ettikleri manzara karşısında, hiç mi duygulanmıyorsunuz? Doğrusu, böylesine duygusuz bir Tanrı'nın var olabileceğini hiç mi hiç aklım kesmiyor.

Ulu Tanrım,

Haram kıldığın şeyler arasında da tenakuzlar var. Mesela: Nahl suresinin 67. ayetinde "hurmadan ve üzümden şarap yapıp güzel bir rızık elde edersiniz" diyorsunuz. Bu ayetikerime'de güzel bir rızık dediğin şarabı, Maide suresinin 90 ve 91. ayetlerinde haram kılıyorsunuz. Bu tip fikir çelişmeleri karşısında ister istemez insan tereddüde düşmekten kendini kurtaramıyor. Mademki güzel bir rızıktır, o halde haram olmaması gerekir. Şayet haram ise, o zaman da güzel bir rızık olmaması gerekir. Değil mi ya?

Hem üzümü helal, suyunu haram kılmak da pek mantık kurallarına uymuyor. Belki mantığımızın sakat olduğunu söyleyeceksin. O zaman da, bizlere sakat bir mantık vermedeki kusur kime ait? Hem bir sakat mantık vermek, hem de bu sakatlık sebebiyle hataya düşmemiz halinde bizleri cezalandırmak, yüksek adaletinizle çelişme halinde değil midir? Ne dersin?...

Ulu Tanrım,

Belki fazla suya sabuna dokunduğum için katınızda makbul bir kul değilim ama, ne yapalım ki suya sabuna dokunmayanlara "hisse" derler; başka bir şey demezler. Pisleri de sevmediğinize göre beni affedersiniz herhalde?

En derin hürmetlerimle affınızı tekrar istirham ederim Tanrım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Beşinci Mektup

Ey Ulu Tanrım

Kuran-ı Kerim'in Bakara suresinin 34. ayetinde "hani meleklere, Âdem'e secde edin demiştik de iblisten başka bütün melekler secde etmişlerdi. O, secde etmekten çekinmişti; ululanmak istemişti de kâfirlerden olmuştu" diyorsunuz.

Tanrım, biz aciz kulların seni, her şeye gücü yeten, eşi benzeri bulunmayan; adaletten ayrılmayan bir manevi güç olarak biliyor ve inanıyoruz. Yalnız, bu şeytanın secde etmeme sorunu karşısında ister istemez tereddütlere düşüyoruz. Ve diyoruz ki: Nasıl olur da Tanrı, yarattığı şeytanı Âdem'e secde ettirme yeteneğinden yoksun olabilir? Mademki her şeye kadirdir, öyleyse şeytanı da Âdem'e secde ettirecek güce sahiptir. Ve daha da ileriye giderek diyoruz ki: Ya, Allah'ın takdiri öyleydi ya da secde ettirmeye gücü yetmedi. Eğer şeytanın Âdem'e secde etmemesi onun kaderinde mevcut ise, o halde kaderin kurbanı olan şeytanın ne günahı var da, tüm insanlar tarafından lanetlenmesi isteniliyor? Baş Melaike olarak görevlendirdiğin şeytanın lanetle anılmasını istemedeki amacınız ne ola ki? Bu olayda büyük bir haksızlık ve hak yenilmişlik mevcut değil midir? Şeytan bu, şeytanın kaderi değil de dik kafalılığından ileri gelmişse; o halde nasıl olur da emrine boyun eğmeyecek böylesine inat bir yaratığı, baş melaike olarak seçtin? Eğer demokrasi ve sosyal adalet ilkesi gereğince herhangi bir ayrım yapmadan seçim yolu ile bu işi yaptıysanız, nasıl olur da yeryüzünün ilk sosyalisti olan şeytanı, başkasına boyun eğmedi diye lanetliyor ve de lanetlenmesini istiyorsun?

Tüm bunları bir tarafa bırakalım; yarattığın kullar arasında kötülüklerin doğması için nifak sokan, birbirleri aleyhinde

kışkırtarak kardeşi kardeşe kırdıran, nurundan yarattığın Âdem babayı dahi baştan çıkaracak kadar bir kurnazlığa sahip olan bir şeytanı, biz aciz kullarına musallat etmenin ne gereği vardı?

Bakara suresinin 185. ayetinde "Allah sizin için kolaylık diler"; 256. ayetinde de "dinde zor yok" dendiği ve Yunus suresinin 44. ayetinde de "şüphe yok ki Allah, insanlara hiçbir suretle zulmetmez" ve yine Secde suresinin 46. ayetinde de "Rabbin, kesin olarak insanlara zulmetmez" hükmü tekrarlandığı halde; sırf insanları baştan çıkarıp günah işlemeye zorlamak ve kandırmaktan başka görevi olmayan şeytanın, biz aciz kullarını kandırarak işlettiği suçlardan dolayı bizleri cehennem ateşinde yakmak zulüm değil de nedir?

Verilen söze uymamak, dine aykırı düşmüyor mu? Biz de verdiğimiz herhangi bir söz üzerinde durmazsak suç saymayacak mısınız? Doğrusu öylesine işler işliyorsun ki, bunların bir tekini biz kulların işlesek, cehennemi boylarız sanırım.

Kötülük istemeyen, kötülüğe meydan verir mi? Mademki insanlar arasında kötülüklerin doğmasını istemiyordunuz, ne diye şeytanı insanları yoldan çıkarıp günah işlemekle görevlendirdiniz?

Hikmetinden sual olunmaz ama, hem kullarına kötülüklerden sakınınız diyor, hem de kötülük yapmaları için ne gerekse onu yapıyorsun. Affınıza sığınırım Tanrım: Verdiğiniz ayrı dinler, ırklar, mezhepler, yaşama koşullarında farklılıklar hep insanlar arasında kötülüklerin, kardeş kavgalarının çıkmasına yol açmıyorlar mı?

Hem tüm insanların tek babadan yani Hz. Âdem'in çocukları olduğunu söylüyorsunuz, hem de ayrı din ve ırklara ayırarak birbirleri aleyhinde kışkırtıyorsunuz.

Bu tip kaypak davranışların nedeni ne ola ki Tanrım? Nasıl oluyor da bir babanın çocuklarından bir kısmı Yahudi, bir kısmı Nasrani, diğer bir kısmı ise Müslüman ya da Putperest'tir? Yahut kimi kızılderili, kimi siyah ırk, kimisi de ya sarı ya da beyaz ırk oluyor?

Sen bilirsin ya, senden yine sana sığınırım Tanrım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Altıncı Mektup
Ey Ulu Tanrım

Bugün bir kulunuz, başından geçenleri anlattı bana. Bunca haksızlığa nasıl gönlün razı oldu bilemem? Her şey sana malum, ama ola ki gözünden kaçmıştır, onun için bir kez de ben bildireyim dedim.

Adam, yani kulunuz, günlerdir iş arıyor ve bir türlü bir iş bulamıyordu. Çalmadığı kapı kalmamıştı. "Ağlama gündür geçer, bir kapıyı kapatan birini açar" demişlerdi ama bir türlü bu kapı açılmamıştı yüzüne. Evde en büyüğü 10 yaşında olmak üzere yedi çocuk ekmek bekliyordu, ama nerede? İş bulamıyordu ki ekmek bulsun. Kuran-ı Kerim'in Bakara suresinin 29. ayetinde: "Öyle bir Allah'tır ki yeryüzünde ne varsa hepsini sizin için yarattı, sonra iradesini yücelere yöneltti de gökleri nizam ve intizam üzere yedi kat olarak yarattı" diye buyuruyorsunuz ama gel gör ki yeryüzünde insanların tümü için yarattığını söylediğin şeylerin büyük bir kısmından bir avuç azınlık yararlanırken, insanların çoğu bu nimetlerden yoksun yaşamaktadırlar. Yedi-sekiz çocuklu milyonlarca kişi, çocuklarına bir tarhana çorbası içiremezken, ayda bir kez olsun evine bir kilo et alamazken; bir avuç azınlığın yararlandığı nimetlerin çoğundan habersiz, çoğunun adını dahi bilmiyor. Ne olurdu nizam ve intizam üzere yarattığın yedi kat gök yerine "nizam ve intizam üzere" bir kat yeryüzü yaratsaydın? Kim bilir belki gökyüzünde de nizam ve intizam yeryüzündeki gibidir de gökyüzü hakkında fazla bilgimiz olmadığı için böyle söylüyorsun. Hani "ben Halep'te 7 arşın atlardım" diyen biri gibi. "Halep burada değilse arşın buradadır" diyesi geliyor insanın. Zaten eloğlu onu da demeye hazırlanıyor. Baksanıza bugün fezada tur atıyorlar.

İşte ulu Tanrım, bir hayli lafa daldım da kulunuzun başından geçenleri anlatamadım. Anlatayım:

Adam iş arıyor bulamıyor, çocuklar ekmek istiyor bulamıyorlardı. Bir gün açlıktan ağlayan 7 yaşındaki kızını oyalamak için annesi, bezden bir top dikerek "hadi kızım çık dışarıda oyna. Baban şimdi ekmek alır gelir" diyerek dışarı gönderdiği kızına, bir mühendisin aracı çarpmış ve çocuk ölmüştü aç açına... Eli ekmeksiz eve dönen baba, zavallı yavrusunun ölüsü ile karşılaşmıştı.

Mühendis kurnazdı. Çocuğun babasına "davadan vazgeçersen sana iş veririm" demiş ve vazgeçirmişti. Çünkü aylardır işsizdi. İş bulamıyordu. Çocuklar aç ve perişandı. Her ne kadar birinin kanından vazgeçmek gerekiyorsa da, diğerlerinin yaşamalarını garantiye bağlamak uğruna bunu kabul etmek zorunda idi.

İfadeler sil baştan edildi. Arka tekerin çarptığını, çocuğun aniden yola çıktığını belirttiler.

Mühendis kurtulmuş, baba çocuğunun kanı pahasına bir iş bulmuştu. Çalışıyordu. Zaman zaman "elinde sımsıkı tuttuğu bezden topla çocuğunun ölüsü"nü hatırlıyorsa da, Allah'ına şükredip işine devam ediyordu.

Aradan dört ay geçmişti. Mühendis bey, "hesabını kesin, yarın işe gelmesin. Artık fazla işçi çalıştıracak işimiz kalmadı" diye haber göndermişti.

Bu haber karşısında sarsılan baba, soluğu yazıhanede almış, yazıhane çamur olmasın diye çıkardığı ayakkabılarını elinde tutarak, mühendisin huzuruna çıkmıştı.

Mühendis bey, ayaklarını önündeki masaya kaldırmış, elinde Amerikan sigarasını tellendirerek keyif çatıyordu. Dumanı adamın yüzüne doğru savururken "ne istiyorsunuz?" diye yan yan sormuştu. Adam: "bey, siz işime son vermişsiniz benim..." "Benim seninle işim yok. İşimiz bitti. Git hesabını kessinler. Yallah", "Ama ama bey...", "Beyi meyi yok, yallah dedik o kadar."

Mezarlıkta küçücük bir mezar, başında bir adam, adamın yanaklarından akan yaşlara tahammül edemeyerek yanına sokuldum. Derdini sordum. Bir bir anlattı. Ben de sana yazıyorum.

Dertlere derman zulümlere ferman olan ulu Tanrım, kulunuzun uğradığı bunca haksızlıklara ne buyrulur ki? Adaletinize sığınırım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Yedinci Mektup
Ey Ulu Tanrım

Çalıştığım yerde ayrı ayrı inançta olan kulların yaşamaktadır ve bu ayrı inançları yüzünden birbirlerine düşman gözü ile bakmaktadırlar.

Bugünkü mektubumda sadece, Ezidi kullarınızdan söz edeceğim.

Kuran-ı Kerim'in Nahl suresinin 4. ayetinde "insanı bir damla sudan", Enam suresinin 2. ayetinde de "o, öyle bir Tanrı'dır ki, sizi balçıktan yaratmıştır." Ve Araf suresinin 19. ayetinde "Ey Âdem, sen ve eşin cennete yerleşin", 24. ayetinde de "Tanrı, inin dedi", 27. ayetinde ise "ey Âdemoğulları, şeytan ananızı, babanızı cennetten çıkardı" dediğinize göre, tüm insanların bir damla sudan bir parça balçıktan yaratıldığı ve aynı ana ve babanın çocukları olduğu anlaşılmaktadır.

Hal böyle iken, bir ana ve babadan olan kullarınızın ayrı ayrı inanç, din ve mezhepten olmaları ve bu yüzden de birbirlerine düşman kesilmeleri çok tuhaf oluyor doğrusu.

Bugün söz edeceğim Ezidi kullarınız da, bu ayrı din ve inançları cennet nimetlerinden mahrum eden şeytana taparlar. Zaten biz kullar da anamıza babamıza kötülük eden, onların alınterlerini sömürerek apartman üstüne apartman kuranların yalanlarına kanarak, bizden yana olan bizim hakkımızı koruyanların üstüne saldırmıyor muyuz? Bu takdiri ilahiniz midir ki aramıza en kötülüğü yapana baba dediğimiz gibi bizim alınterimizi sömüreni de başımıza buyruk ederek onların bir dediğini iki etmiyoruz?

Bu Ezidi kulların da diyorlar ki, "mademki şeytan, Tanrı'nın melaikesi idi, cennette yaşıyordu, Tanrı ne diye onu cennetten

kovdu ve insanları lanetlemelerini emretti. Tanrı isteseydi, O'nu Âdem'e secde ettirirdi. Elinden geldiği halde secde ettirmeyerek, cennetten kovması ve lanetlemesi, büyük bir adaletsizliktir. Tanrı, yapılmasını istemediği secdeyi bahane ederek, şeytanın haklarına tecavüzde bulunmuştur. Haksızlık ve adaletsizlik yapan Tanrı, haksızlığa ve adaletsizliğe uğrayan ise şeytandır. İnsan olarak haksızlığa uğrayanların yanında olmamız gerekir ki, bizim de yaptığımız iş budur. Haksızlığı yapan Tanrı'ya değil, haksızlığa uğramış olan şeytana tapıyoruz" diyorlar.

Ulu Tanrım,

Ezidilerin bu fikirlerini, bize verdiğiniz mantık süzgecinden geçirdiğimiz vakit, onları haklı bulmamak elden gelmiyor.

Oysaki, bir çok kulunuz bu inançlarından dolayı onları horlamakta, kınamakta ve onlara düşman kesilmektedirler. Hikmetinden sual olunmaz ama, aynı ana ve babadan olan kardeşleri böylesi ayrı inançlar yüzünden birbirlerine düşman etmedeki amacınız ne ola ki?

Hem sadece Ezidiler mi? Yeryüzünde o kadar ayrı inanç ve dinde insan var ki, bir ana ve babanın çocukları nasıl olmuş da böyle ayrılıklara sapmış bir türlü anlayamıyor insan.

İnsanların yeryüzünde birbirleriyle kardeş kardeş geçinmeleri dururken neden böylesi ayrılıklarla birbirlerine düşman ettin?

Affınıza sığınarak soruyorum: Kuran-ı Kerim'in Bakara suresinin 217. ayetinde "fitnelik adam öldürmeden beterdir" diye buyuruyorsun, ayrı ayrı inançlar ve dinler yüzünden de insanları birbirlerine düşman ediyorsun. Acaba biz aciz kulların, düşüncelerinden dolayı insanların arasını açıp birbirlerine düşürsek iyi karşılar mısın ki?

Elbette ki bizim bilmediğimiz birçok şeyler yüzünden bu kabil olaylar oluyordur ama, bunları bilsek daha iyi olmaz mı ki dersin?

Malum ya biz kullar âciz ve sabırsız insanlarız. Çünkü öyle yaratmışsın.

Bunun içindir ki bu durumları öğrenmek için sık sık mektup yazacağım, beni bağışlayın.

Ey ulu Tanrım. Senden yine sana sığınırım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Sekizinci Mektup

Ey Ulu Tanrım

Geçen mektubumda kulların ayrı inanç ve dinlerinden dolayı birbirlerine karşı olan düşmanlıklarından, kısmen söz etmiştim. Bu mektubumda da aynı konuya değineceğim. Zira bu konu kafamı çok kurcalıyor.

Ulu Tanrım,

Kuran-ı Kerim'in Maide suresinin 48. ayetinde "her birinize bir şeriat bir yol verdik"; Nahl suresinin 92. ayetinde "bir topluluk, diğer bir topluluktan daha çok ve üstün diye yemin etmeyiniz" diyor; 93. ayetinde ise "Allah dileseydi sizi bir tek ümmet olarak halkederdi" diye buyuruyorsun ama, gel gör ki kulların ayrı inançlarından dolayı birbirlerini kınamakta, horlamakta ve hatta düşman gözü ile bakmaktadırlar.

Yarattığın din ayrılıkları şöyle dursun, insanların uydurdukları mezhep ayrılıkları yüzünden olan savaşların, ölen insanların haddi hesabı yoktur. Hâsılı kulların, birbirlerini öldürmek için durmadan sebepler icat ediyorlar.

Gönderdiğin peygamberlerin hiçbiri, mezhep lafını etmediği halde, kulların sırf birbirlerini kötülemekten başka bir şeye yaramayan birtakım mezhepler uydurmuşlar ki deme gitsin. Hele aynı dinin salikleri olan Alevi ve Sünni kulların arasında öylesine uçurumlar meydana gelmiş ki üzülmemek elde değil.

Alevi kulların diyorlar ki "eğer mezhebin gereği olsaydı, Tanrı, Peygamberi Hz. Muhammed'e mezhep kurması için ayet gönderirdi. Böyle bir ayet gönderilmediğine ve Hz. Muhammed'in de herhangi bir mezhep kurmadığına göre, kurulan mezheplerin

batıl olması gerekir. Kaldı ki Kuran'ın yolu birdir, dört değildir ki dört ayrı mezheple dört ayrı yol tutuluyor?

Tamamen birbirlerinden ayrı kaide ve şartları bulunan mezheplerin hangisi Kuran'a uygundur? Hem mezhebin gereği olsaydı Hz. Muhammed de bunlardan birine bağlı olurdu. Hz. Muhammed'in mezhebi olmadığına ve tüm mezheplerin de peygamberin ölümünden bir asır sonra ortaya atıldığına göre, herhangi bir mezhebe bağlanmak yersiz ve gereksizdir" diyorlar. Sünniler ise, "dinin kollara ayrılması rahmettir" diyorlar. Aleviler ise "rahmet ayrılıktan değil, birlikten doğar" diye yanıtlıyorlar. Senin bu konuda ne düşündüğünü bilmem ama, bildiğim bir şey varsa o da bu mezhep ayrılıkları yüzünden kullar arasındaki birliğin bozulmuş olmasıdır. Hem bu mezheplerin kurucuları olan İmam-ı Şafi'nin, babasının ölümünden dört yıl sonra dünyaya gelmiş olması, bir kısmının da kırbaçlanarak öldürülmüş olması, büsbütün çelişik durumlar meydana getirmiştir ki insanlar arasında. Hem aralarında öylesine ayrılıklar var ki ister istemez, insan şüphelere düşüyor.

Mesela Şafi mezhebine göre, abdest suyunun temizliği söz konusu değildir. Kan çizmeyi aşmadıkça abdest bozulmaz. Kadın eli insana değerse abdest bozulur. Tilki eti helaldir ve yenir. Babasının ölümünden dört yıl sonra dünyaya gelen bir çocuğun nesebi sahihtir. Hanefi mezhebi ise bunları kabul etmez. Şafi ile Hanefi abdest alırken kolları dirseklere, Maliki omuza, Hambeli ise tüm vücuda dek yıkar.

İşte yukarıda saydığım ayrılıklar, mezhepler arasındaki aykırılıklardan sadece birkaçıdır. Daha buna benzer çok ayrılıklar vardır ki sana malum olduğu için geçiyorum.

Ulu Tanrım,

Daha neler neler var şu kulların arasında ama bu kez, bu denli yeter.

Rahmınıza sığınırım keremi bol Tanrım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Dokuzuncu Mektup
Ey Ulu Tanrım

Bundan önceki mektubumda, mezhep ayrılıkları dolayısıyla Alevilerle Sünniler arasındaki anlaşmazlığı anlatmıştım. Bu mektubumda da yine aynı anlaşmazlıkların devamı olan Muaviye sorunundan söz etmek istiyorum.

Aleviler, Muaviye'ye lanet okurlar. Sünniler ise hazret derler. Bu yüzden de anlaşamazlar bir türlü.

Alevilerin iddialarına göre, Muaviye gerçekten Müslüman olmamış ve zorunluluk karşısında Müslüman görünmeye çalışmış, peygamberin ölümünden sonra da İslamiyete ait ne varsa yıkarak kendine özgü bir yol kurmuştur.

Şöyle ki: İslamiyete ait kini, Ali'nin halifeliği sırasında su yüzüne çıkmış, Ali'yi öldürtmüş, Hz. Hasan'ı zehirletmiş; oğlu Yezit kumandasında Kerbela'ya gönderdiği bir ordu ile Hz. Hüseyin'i çoluk çocuğu ile birlikte şehit etmiş ve Ömer İbn'ül Abdülaziz'e gelinceye dek camilerde Ehl-i Beyt'e lanet okutmuştur.

Düşmanımın dostu da bana düşman olacağına göre, bizler ibadetlerimizde el kaldırıp Hz. Muhammed'den şefaat dilerken, onun torunlarına kasteden, lanet okutan bir kimseye de hazret dersek; peygamber bizlere nasıl şefaat eder?

Hz. Ali'nin halifeliğine gelinceye dek Arap yarımadası üzerinde Müslümanlarla Müşrikler yaşıyorlardı. Ali'nin halifeliği sırasında üç parti ortaya çıktı; Ali'nin halifeliğini Muaviye kabul etmeyince:

a- Ali'yi de Muaviye'yi de kabul etmeyen Hariciler,

b- Ali taraftarları,

c- Ebu Süfyan'ın ve Hz. Hamza'nın ciğerini çiğ çiğ yiyen Hind'in oğlu olan Muaviye taraftarları...

Bu duruma göre, bugünkü Müslüman topluluğu, bu üç partiden birine veya her üçüne mensup demektir. Yani ya Haricilerdendir, ya Ali taraftarlarındandır, ya da Muaviye taraftarlarındandır. "Herkes dilediği tarafı tutmakta serbesttirler" derler. Sünniler ise "yok biz Muaviye'den yanayız ve sizler de bizlere uymak zorundasınız" diye iddia ederler ve kendilerine uymayan Alevileri de dinsizlikle itham ederler ve hatta daha da ileriye giderek: "Bir Alevi öldüren cennete girer. Alevilerin kestiği yenilmez; bir Alevi'nin Müslüman olabilmesi için önce Hıristiyan olması zorunludur" yollu itham ve hakaretlerde bulunurlar. Oysaki Kuran-ı Kerim'in Enam suresinin 119. ayetinde "size ne oluyor da Allah'ın adı anılarak kesilenleri yemiyorsunuz?" Hac suresinin 34. ayetinde de "her ümmete kurban kesmeyi meşru kıldık" diye buyrulmakta, Bakara suresinin 217. ayetinde ise "fitnelik, adam öldürmekten de beterdir" demek suretiyle, bu davranış ve düşünceleri yasakladığınız ve Ahzab suresinin 33. ayetinde de "ey Ehl-i Beyt, Allah sizden her çeşit pisliği, suçu gidermek ve sizi tam bir temizlikle tertemiz bir hale getirmek diler" demek suretiyle, Ehl-i Beyt'in katınızdaki değer ve önemini Kuran-ı Kerim'inizde belirttiğiniz halde, tüm varlıkları ile Ehl-i Beyt'e bağlı bulunan Alevilerin kestiği yenir mi yenmez mi artık sen hesapla.

Bana kalırsa, adam öldürmekten beter saydığınız fitnelikten başka bir şey yapmayan, şefaat beklediğimiz peygamberimizin torunlarına kasteden, Ali'nin halifeliğini kabul etmeyerek İslam âleminin arasına nifak sokan melun Muaviye'den yana olmak, ona hazret demek ne kadar sapıklık ise, Ehl-i Beyt dostlarının kestiği yenmez demek de o kadar fitneliktir.

Ya işte böyle ulu Tanrım. Daha yazılacak çok şey var ama şimdilik bu denli yeter.

Kusurlarımdan ötürü affınıza sığınırım. Ulu Tanrım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Onuncu Mektup

Ey Ulu Tanrım

Kuran-ı Kerim'in Nisa suresinin 82. ayetinde "hâlâ mı düşünmezler Kuran'ı? Allah katından gayri bir yerden gelseydi, onda birbirini tutmaz birçok şeyler bulurlardı" diye yazılıdır. Oysaki Kuran-ı Kerim'i dikkatle incelediğimiz zaman, birbirini tutmayan birçok ayetlerin var olduğunu görüyoruz. Affınıza sığınarak birkaç örnek vereceğim:

a- Kuran-ı Kerim'in Nahl suresinin 67. ayetinde "hurma ağacının meyveleriyle üzümlerden de şarap yaparsınız, güzel bir rızk elde edersiniz" denilmekte, burada güzel bir rızk diye vasıflandırılan şarap, Maide suresinin 90. ve 91. ayetlerinde haram ve şeytanın işlerinden sayılmaktadır.

Bir yerde güzel bir rızk denilen şeyin, başka yerde haram ve şeytanın işlerinden sayılması birbirleriyle çelişikliğe düşmüyor mu?

b- Lokman suresinin 34. ayetinde "kıyametin ne zaman kopacağını, yağmurun ne vakit ve nereye yağacağını, ana rahmindekinin dişi veya erkek mi olduğunu, bir kimsenin nerede öleceğini Allah'tan başka kimse hiçbir zaman bilemez" diye yazılıdır. Oysaki yarattığın kullar, bugün gebe bir kadını aynaya sokmak suretiyle rahimdekinin cinsiyetini, rasathanelerde de yağmurun ne zaman ve nereye yağacağını saptayabiliyorlar.

c- Yunus suresinin 100. ayetinde "Allah'ın izni olmadıkça hiç kimse inanamaz", 99. ayetinde de "Rabbim dileseydi yeryüzünde bulunanların hepsi de inanırdı" diye yazılı olduğu halde; Hac suresinin 55. ayetinde "kâfir olanlarsa, kıyamet gelip çatma-

dıkça, yahut o kısır gün onlara gelmedikçe, onun hakkında şüphe etmekten kurtulamazlar", 57. ayetinde ise "kâfir olup delillerimizi yalanlayanlarsa onlar içindir horlayan, aşağılatan azap" denilmekte ve yine 72. ayetinde de "Allah, kâfir olanlara vadetmiştir onu ve orası, dönüp gidilecek ne de kötü yer" diye devam edilmektedir.

Şimdi affınıza sığınarak şunu arz etmek istiyorum: "iznim olmadıkça hiç kimse inanamaz" dediğinize ve sana inanmayanların da kâfir sayıldığına göre, hem inanmalarına izin vermemek ve hem de inanmadıkları için onları horlamak, kâfir saymak çelişikliği sırıtmıyor mu?

d- Müminun suresinin 5. ayetinde ve öyle kişilerdir onlar ki ırzlarını korurlar" denilmekte; Nur suresinin 2. ayetinde ise "zina eden kadınla zina eden erkeğin her birine yüzer sopa vurun" hükümleri, bugünkü insan anlayışına taban tabana zıt düşmekte ve kullarınız, sopa yerine tetiği kullanmaktadırlar. Hiç kimse zina suçunu yüz sopa ile geçiştirmeye yanaşmamaktadırlar. Ve yine bu kadın konusunda Bakara suresinin 230. ayetiyle gerekli görülen hülle sorunu da insanlara pek tuhaf ve aykırı bir hüküm olarak ağır görüldüğünden Atatürk tarafından medeni yasa ile ortadan kaldırılmıştır. Ne var ki, hâlâ bugün bu sakat düşünceye harfiyen uyanlar, herhangi bir kızgınlık ânında karısına "sen boşsun" demesinden sonra karılarını bir başka adamın altına yatırmaktan utanç duymamaktadırlar.

e- Kuran-ı Kerim'in Maide suresinin 3. ayetinde "bugün dininizi ikmal ettim. Size verdiğim nimetimi tamamladım, size din olarak Müslümanlığı verdim de hoşnut oldum" denilmekte ve yine Âl-i İmran suresinin 73. ayetinde de "ve dininize uyan kişiden başkasına inanmayın" denilmektedir. Oysaki Maide suresinin 43. ayetinde "nasıl oluyor da, içinde Allah'ın hükmü bulunan Tevrat yanlarındayken senin hükmüne başvuruyorlar"; 47. ayetinde de "İncil ehli de, Allah'ın o kitapta indirdiği hükümlerle hüküm versinler" denilmekte ve 48. ayetinde ise "sizden her birinize bir şeriat, bir yol tayin ettik ve Allah dileseydi bir ümmet yapardı sizi" diye devam etmektedir.

Yine 68. ayetinde de "De ki: Ey kitap ehli, hiçbir şeye inanmış sayılmazsınız, Tevrat'ın, İncil'in ve Rabbinizden size indirilen kitabın hükümlerini yerine getirmedikçe" denilmekte ve Hac

suresinin 67. ayetinde de "ve her ümmete bir din verdik, o dine göre ibadette bulunurlar. Artık seninle her hususta çekişmeye kalkışmasınlar" diye buyrulmaktadır.

Rahmınıza güvenerek soruyorum: Bir yandan İslamiyete inanmaya zorlamak, diğer yandan da "her birinize bir din verdik, ona göre ibadet edin" demek çelişiklik yaratmıyor mu?

Günahkâr Kulunuz
HASSO

On Birinci Mektup
Ey Ulu Tanrım

Geçen mektubumda değindiğim konular üzerinde biraz daha durmak istiyorum:

a- Kuran-ı Kerim'in Yunus suresinin 19. ayetinde "insanlar ancak bir tek ümmetti, sonradan ayrılıklara düştüler" demek suretiyle, ilk yaratılışta tüm insanların bir tek ümmet olarak yaratıldığını belirttiğiniz halde, Nahl suresinin 93. ayetinde "Allah dileseydi sizi bir tek ümmet olarak halkederdi." Ve yine Şûra suresinin 8. ayetinde de "ve Allah isteseydi elbette onları bir ümmet olarak halkederdi" demekle de, insanların ilk yaratılışı sırasında bir tek değil, ayrı ayrı ümmetler olarak halkedildiği anlaşılmaktadır.

Bu durum karşısında hangisine inanalım: Tüm insanları bir tek mi yoksa ayrı ayrı ümmetler olarak mı yarattın?

b- Bakara suresinin 62. ayetinde "şüphe yok ki insanlarla Yahudi olanlardan, Nasranilerden, Sabiilerden, Allah'a ve son güne inanan ve iyi işler gören kimselere Rab'leri katında ecir var" ve yine Maide suresinin 69. ayetinde de "fakat inananlarla Yahudi olanlardan, Sabiilerden ve Hıristiyanlardan Allah'a ve ahiret gününe inanıp iyi işler işleyenlerde ne bir korku vardır ne de mahzun olur onlar" denildiği halde; Maide suresinin 51. ayetinde "ey inananlar, Yahudilerle Nasranileri dost edinmeyin" diye buyrulmaktadır. Böylece hem onlar için ecir var, korku ve mahzunluk yok diyorsunuz, hem de onları dost edinmeyin demek suretiyle de horluyorsunuz. Bu durumda da iki ayrı görüşün hangisinin doğru olduğunu kestirmek konusunda güçlük çekmekteyiz.

c- Bakara suresinin 178. ayetinde "ey inananlar, öldürülenler hakkında size kısas farz edilmiştir: Hüre karşılık hür, kula karşılık kul, kadına karşılık kadın."

MÖ 2083 tarihinde Mezopotamya'da ünlü Babil Kralı Hammurabi'nin kanunlarında da aynı "Kısas" hükmü vardır. Hammurabi'nin MÖ 2000, Kuran-ı Kerim'in de MS 600 yıllarında nazil olmaya başladığına göre aradaki bu benzerlik nereden ileri geliyor? Hammurabi'nin kanunundaki "Kısas" kısmını, Kuran-ı Kerim'den almasının olanağı yoktur; çünkü Kuran nazil olmadan binlerce yıl önce yaşamıştır. Bu durumda Kuran-ı Kerim'deki "Kısas" kısmının, Hammurabi kanunlarından kopya edildiği şüphesi zihinlerde uyanmaktadır. Eğer Kuran-ı Kerim'in Kısas kısmı, Hammurabi'nin kanunundaki kısas kısmından kopya edilmemiş ise, o zaman da Bakara suresinin 23. ayetinde "kulumuza indiregeldiğimiz Kuran'dan şüpheniz varsa ona benzer bir sure getirin", yine 24. ayetinde de "bunu yapamazsınız, kesin olarak da yapamazsınız" hükmünde bir çelişki vardır. Çünkü Hammurabi, ona benzer hükmü daha çok önce taşa oyarak yazdırmıştır.

Ulu Tanrım,

Her ne hal ise bu "Kısas" hükmü, adaletten ve insanlıktan çok uzaktır.

Şöyle ki: Bulunduğumuz il sınırları dahilinde öylesine cinayetlere tanık oluyoruz ki insan insanlığından utanıyor. Bakıyorsunuz herhangi bir meseleden dolayı bir kişi, başka bir kişiyi öldürüyor. Ve başka kentte hiçbir şeyden haberi olmayan öldürenin bir kardeşinin karşı taraflarca öldürüldüğü, çoluk çocuklarının yetim bırakıldığı haberini alıyoruz.

Geçenlerde aralarında böyle kan davası bulunan iki aileden biri, düşman olduğu ailenin ilkokuldaki çocuğunu darbe ile parçalamıştı. Nedeni ise, onlar da daha önce bunların bir çocuğunu öldürmüşlermiş.

Affınıza sığınarak soruyorum ulu Tanrım: Eğer bu "Kısas" hükmü, Hammurabi'den kopya değil de senin tarafından verilmiş bir hüküm ise, kısacası tek kelime ile bir cinayettir. Nasıl olur da adaletinize gölge düşürecek böylesi bir hüküm senden sadır oldu aklım ermiyor?

Bu konu ile ilgilenip, bu kabil cinayetlerin işlenmesini önleyeceğinizi umarım Tanrım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

On İkinci Mektup
Ey Ulu Tanrım

Bu mektubumda Türkiye'nin iktisadi düzeninden söz etmek istiyorum.

İktisadi düzenimiz öylesine bozuktur ki, bu düzenle kalkınmanın olanağı kalmadı. Zaten İslamiyet'in belirli bir iktisadi doktrininin bulunmayışı yüzünden tüm İslam ülkelerinin halkı geri kalmışlık damgasını alınlarında taşımaktadırlar. Çünkü İslamiyetin iktisadi doktrini, Kuran-ı Kerim'in Bakara suresinin 43., 83., 110. ve 177. ayetlerinde olduğu gibi daha birçok ayetlerde zekâta, 270. ve 271. ayetlerinde olduğu gibi sadakaya dayanmaktadır. Kaldı ki bu zekât ve sadakanın ne kadarı, kaçta kaçı verileceği de Kuran-ı Kerim'de mevcut değildir. Bakara suresinin 219. ayetinde "sonra mallarından neyi vereceklerini soruyorlar. De ki, kendilerini sıkmayanı, sıkıntıya düşürmeyeni, fazlasını" denilmekte ise de belli bir ölçü yoktur çünkü kulların, yarattığın tüm nimetlerden yararlanma hakkına sahiptirler. Elde ettikleri bu nimetlerden bir kısmını başkalarına vermekle bir kısıntıya gidilme zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Örneğin yiyecek, içecek ve giyeceklerim tamam olduğu zaman kazancımın fazlasını başkasına verirsem, apartman yaptıramayacağım, taksi alamayacağım ya da fabrikatör olma olanağını elde edemeyeceğim ki, buna da öcü diyorlar büyüklerimiz. Hem haddim olmayarak şunu sormak isterim: Dünyanın kuruluşundan bugüne dek sadaka ve zekâtla kalkınmış bir ulus görülmediğine göre nasıl oluyor da Fetih suresinin 28. ayetine tüm dinlerden üstün bir din olduğunu söylediğiniz İslam dini saliklerine böylesi çürük bir iktisadi görüşü salık veriyorsun? Bu görüş yüzünden değil midir ki bugün tüm İslam ülke halkları perperişan ve Hıristiyan halklara avuç açmaktadırlar.

Bir yandan tüm dinlerin en üstününe sahip olduğumuzu söyleyip pohpohlamak, diğer yandan tüm İslam âlemini yoksun ve Hıristiyan âlemine muhtaç kılmak... İşte hikmetinden sual olunmaz ama, kafamızı kurcalayan önemli bir sorun ki deme gitsin.

Düşünme ve araştırmanın mahsulü olan bugünkü tektanrıcılık inancına rağmen, bugün gerçeklerin araştırılmasına karşı çıkarak körü körüne inanmayı savunan birtakım kişiler, kendilerini bu konuda yeterli sandıkları için zekât olarak gelirlerinin kırkta birini vermeyi öngörüyorlar ve herkes zekâtını muntazam verdikleri takdirde kalkınacağını söylüyorlar. Kırkta bir, yüzde 2,5 demektir. Yüzde 2,5 bir gelir, değil o ülke halkının kalkınması, o ülke halkının dilencilerine bile yetmez. Kaldı ki Bakara suresinin 273. ayetinde "verilen şeyler kendilerini tamamıyla Allah yoluna vermiş olup, yeryüzünde dolaşamayan yoksullara aittir" denildiğine göre, sadaka ve zekâtlar, ancak çalışamayacak durumda olan yoksullara verilecek demektir. Ulu Tanrım, sizce bir ülke halkının yoksullarına yardım etmek, o ülke halkının kalkınması demek midir ki, bunun dışında bir iktisadi görüşün gereğini duymuyorsunuz? Oysaki, Hıristiyan âleminde birtakım kişilerin ortaya koydukları iktisadi doktrinler sayesinde kalkınmakta ve senin Nur'un olduğunu sandığımız Ay'a konmak üzereler. Yine İslamiyetin bu sakat iktisadi görüşü yüzündendir ki daha dün bir araya gelip bir devlet kuran iki milyonluk Yahudi, tarihin en eski bir ulusu olan doksan milyonluk Arapları altı saat içerisinde tarumar ederek birçok yerleri ellerinden aldılar. Hatta esir ettikleri Arap kızlarının çarşaflarını çıkartarak, yerine çember sakallıların pek çok öfkelendikleri mini etek giydirdiklerini söylüyorlar. Tüm bu rezillikler, bu sakat iktisadi görüşün sonuçları değil midir? Değişen bu dünyada İslamiyetin iktisadi görüşünde bir değişiklik yapmayı düşünüyor musunuz? Eğer düşünmüyorsan biz Müslümanlara karşı çok insafsızsın demektir.

Ulu Tanrım,

Bu iktisadi düzenin bozukluğu yüzünden her gün çektiğimiz çileler, gıdasızlıktan dolayı katınıza yolcu ettiğimiz çocuklar, gençler ve ihtiyarların hali sana malumdur. Acık buncağızlara acıyıver ne olur; keremi, rahmi bol Tanrım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

On Üçüncü Mektup

Ey Ulu Tanrım

Bakara suresinin 186. ayetinde "kullarım sana beni sorarlarsa bilsinler ki ben, muhakkak onlara pek yakınım. Beni çağıran, bana dua eden kişiye çağırdığı, dua ettiği anda icabet ederim" diye buyurduğunuza ve tüm din adamlarının da "Tanrı her yerde hazır ve nazırdır, mekândan münezzehtir" dediklerine göre, acaba Hz. Muhammed'in gökyüzünde, Hz. Musa'nın Tur-i Sina'da ne işi vardı. Mademki her yerde hazır ve nazırsın; mademki belli bir mekânın da yoktur, o halde Hz. Muhammed'in gökyüzünde, Hz. Musa'nın da Tur dağında seni aramasının ne gereği vardı.

Belli bir mekânı olmayanı, belli bir yerde aramak, her yerde hazır ve nazır olanı başka yerde aramak niye? Yanımda hazır ve nazır olanı başka yerden aramak demek, ya onu görememek ya da yanında varlığına inanmamak demektir. Eğer belli bir yerde onu görmek olanak içerisinde ise o halde de, onun belli bir mekânı var demektir.

Ulu Tanrım,

Affınıza sığınırım, "ben, muhakkak onlara pek yakınım" dediğiniz halde, Necm suresinin 7. ayetinde "ve O, en yüce tan yerindeydi"; 8. ayetinde "sonra yaklaştı, yakınlaştı" ve 9. ayetinde ise "iki yay kadar kaldı araları, yahut daha da yakın" diye buyuruyorsun. Hem her yerde hazır olmak, hem de "yaklaştı, yakınlaştı. Aramızda iki yay kadar kaldı" sözcükleri birbirlerini nakzetmiyor* mu?

Her yerde hazır ve nazır olan Tanrı'yı gökyüzünde aramakla yahut aratmakla, tüm kullarını da bu inanca zorlamış oldun. Çünkü bugün dahi seni gökyüzünde aramaktalar. Ve bunun için de

* Bozmuyor. (y.h.n.)

her ibadetlerinde ellerini gökyüzüne doğru kaldırıp dua ederler. Oysaki gökyüzü, ters çevrilmiş bir tasa benzer. Ters çevrilmiş bir tasın içinde de bir şey kalmayacağına göre, boş demektir. Boş bir tastan da insanın avucuna bir şey dökülür mü dersin? Zaten bu dünyada barlarda, sazlarda yiyip içen, diskoteklerde, dans salonlarında zevk ve eğlence içerisinde gününü gün eden bir avuç azınlık, bu dünyanın tüm nimetlerinden bol bol yararlanırken; sana en çok ibadet edip çağıran milyonlarca insanı, hep veresiye çalıştırarak öbür dünya nimetleriyle avutmuyor musun?

Tıpkı ebediyen gökyüzünden avuçlarına bir şey dökülmediği gibi, korkarım ki öbür dünya nimetlerinden de yararlanamayacaklardır. Çünkü hacılar, hocalar, "Cennet'in kapılarını cömertlere açacaklar" diyorlar. Cömertlik de mal mülk ve para ile olacağına göre, sana gece gündüz dua eden bu zavallı fakir fukara, yine hava alacak demektir.

Bir zenginin, bir okul, bir hastane yaptırması ya da birkaç kimsesiz çocuğu doyurup giydirmesi, yıllarca sana ibadet eden bir fakirin tüm ibadetlerini sıfıra indirecek, yahut gölgede bırakacak demektir.

Gece gündüz sırtında yük taşıdığı halde, çoluk çocuğuna haftada bir kilo et yediremeyen bir hamal ile hiç çalışmadığı halde günde 100.000 liranın üstünde para kazanan bir fabrikatör misali, bu ibadet konusunda da aynı çelişkilerle her gün karşılaşıyoruz. Doğrusu kulların arasında hiç çalışmadığı halde durmadan zengin olan, gece gündüz çalıştığı halde iki yakasını bir araya getiremeyenlerin meydana getirdikleri manzara karşısında utanç duymamak elde değil. Ne olurdu kulların arasında açık eşitlik gözetseydin? Çoğunluğu azınlığa köle edeceğine, herkesi yarınından emin ve mutlu kılsaydın. Yoksa iyilikten yana değil misin ki Tanrım?

Bir tefecinin, binlerce kullarının alınterlerini sömürmesi; bir toprak ağasının binlerce köylünün yıllık emeklerinin yarısına konması; bir fabrikatörün, köleleştirdiği binlerce işçinin sırtından her gün biraz daha zenginleşmesini hangi ilahi adaletinle uygun gördün?

Yoksa... Evet yoksa sen de mi onlardan yanasın Tanrım?

Günahkâr Kulunuz
HASSO

On Dördüncü Mektup
Ey Ulu Tanrım

Geçmişteki sicilimi öğrenmek istediğin anlaşılıyor. Zaten sana malumdur, ama bir kez daha arz edeyim. Ola ki bundan sonra yarattığın kulların sicilleri üzerine daha titizlikle durasın.

Doğum tarihim kesinlikle belli değil. Babam, köy ağasının iftirasına uğrayıp da kodesi girdiği sene yedinci yaş dişimi çıkardığımı annem söylüyor.

Hani tüm tarlalarımızı elimizden almasına karşı çıktığı için konağını ateşe vererek babamla birlikte 40 kişiyi hapse sokturmuş olan ağa vardı ya, işte o zaman 7. yaşındaymışım.

Babam hapishaneden bana bir oyuncak göndermişti. Hatırlıyorum. Bu bir şişe idi. Onca sevinmiştim ki bu şişeye hiç sorma. Şimdi kent çocuklarının oyuncaklarını görünce, nasıl bir çocukluk çağı geçirdiğimi anlıyorum.

Babam hapiste iken okuma-yazmayı öğrenmişti, üç ay içerisinde.

Hapishaneden çıktıktan sonra da bu kez başka bir ağa musallat olmuştu bize "ben hâkimlere para verdim de sizi kurtardım" diyerek bu 27 kişiden bilmem ne dek para almıştı da, babam vermemişti.

İftiracı ağa ölmüştü, babam hapiste iken. Ama çıktığı zaman bir başka ağa ile karşı karşıya gelmişti.

Babam diretti, parayı vermedi. Bir yandan da öğrendiği okuma-yazmayı bizlere öğretmeye başladı. "siz siz olun da, okuma-yazma öğrenin. Hükümet kapısında gereği duyuluyor" diyordu.

Bir alfabe kitabımız yoktu. Okuma-yazmayı, bir cenk kitabından öğrenmiştik üç erkek kardeş. Beş tane kız kardeşim vardı ama onlara okuma-yazmayı öğretmenin gereğini duymamıştı babam.

Okuma-yazmayı öğrenip de kitapları okumaya başlayınca daha çok merak sarmıştı bizi. Neden dersen: Türkçe bilmiyorduk. Ailecek Kürtçe konuşuyorduk. Tıpkı okuyup ona göre hareket etsinler diye indirdiğiniz Kuran-ı Kerim'i de anlamayanlar gibi; biz de kitapları okuyor fakat ne dediğini anlamıyorduk.

Köyümüzde okul yoktu. Babam, ölen ağanın avradını alacağım diye bizi ihmal ediyordu. Biraz da haklıydı hani. Çünkü o ağa ile çok uğraşmıştı. Babam yalnızdı. Ağanın bir sürü dalkavuğu ve fedaisi vardı.

Babam, bu ağaya karşı bir deliyi yanına almıştı. Sözde deliye öldürttürecekti ağayı. Ama bir gün deli, tabancayı babama uzatıp tetiği çekmişti. Bereket versin ki isabet ettirememişti de babam kurtulmuştu. Yoksa tümcek ağaya köle olacaktık.

Deli, "bir denemek istedim tabancayı" diyordu. Babam onu kovmuş, başka bir deli bulmuştu. O da, babamın evde olmadığı bir günde tümümüzün kafasını maşa ile parçalamıştı da ölümden zor kurtulmuştum. Belki babamı deli kabul edeceksiniz ama hayır. Babam son derece haklı ve mücadeleyi seven bir kişidir ama, ne yazık ki ağanın çok üstün gücüne karşı delilerden başka kimse cesaret edip de babamla birlik olamazdı.

Okumaya karşı son derece merak sarmıştım. Ama nerede? Okul yok ki...

Bir gün ağabeyimle birlikte ilçeye gitmiştim. Kaymakamın dairesini sorarak yanına girdim. Kaymakam, "ne istiyorsun?" diye sormuştu. Ben de "okumak istiyorum ama babam beni okutamıyor. Beni hükümet okutsun" diye yanıtlamıştım kaymakamı. Kaymakamın verdiği cevap: "Valiye git" olmuştu. Oysaki vilayetin iki günlük yolu vardı aramızda. Gidemezdim ve gidemedim.

Derken çocukluk çağını işçi olarak geçirmek üzere İstanbul'a, yani gurbetlere düştüm.

Bir yandan çalışırken, bir yandan da kitaplar alıp okuyor, hem bilgimi hem de Türkçemi geliştirmeye çalışıyordum.

Yanında sandıkçılık yaptığım ağabeyim bana kızıyordu "iş yapmıyor kitap okuyorsun" diye. Haksız da değildi. Çünkü 700 hanelik köyümüzde okula gitmiş tek kişi yoktu. Okumanın değerini bilmiyorlar, anlamıyorlardı. Bu yüzden ağabeyimden ayrılarak başka bir ustanın yanında haftalığı 25 liraya çalışıyordum. İki yıllık bir çalışmadan sonra biraz param olmuştu.

Hariçten ilkokul sınavlarına katılarak mezun oldum.

Hani, bir milli bayram günü idi. Taksim Meydanı'nda öğrencilerin resmigeçitlerine imrenerek sana seslenmiştim. Böyle bir günü bana da nasip et. İşte ondan sonra kaydolduğum Cağaloğlu Birinci Erkek Ortaokulu'nda Müdür Yardımcısı Sayın Sırrı Demir'in yakın ilgi ve yardımları ile İstanbul Erkek Lisesi'nde tahsilime devam ederek bitirdim.

Girdiğim Balıkesir Necati İlköğretmen Okulu'ndan da diplomayı aldıktan sonra, Manisa'nın Musaların Yeniköy'üne tayin edildim.

Ulu Tanrım,

Burada ilginç bir anımı açıklamak ve böylece hangi koşullar içerisinde tahsilimi ikmal ettiğimi belirtmek istiyorum.

Hani ben okulda iken başka ilde bulunan ve bana beş on kuruş harçlık gönderen amcamın canını almış da, çocuklarını ve yengemi perişan etmiştin. İşte o zaman amcamın öldüğü ile gidecek param yoktu. Okul da tatile girmiş, tüm arkadaşlar ayrılıp gitmişlerdi.

Canım çok sıkılıyordu. Nihayet, "isteyenin bir yüzü, vermeyenin iki yüzü kara" diyerek okul müdüründen 10 lira istemiş, fakat tersyüz edilmiştim. Sonra müdür yardımcısından istemiştim de o da, "öğretmenin öğrencisine borç para vermesi yasaktır" demiş de vermemişti. Senden başka isteyecek yerim de yoktu. Ama senin de züğürt zamanın mıydı neydi bilmiyorum, sen de vermemiştin. Oysaki çok yalvarmıştım ama nafile... Bakara suresinin 186. ayetinde "beni çağıran, bana dua eden kişiye çağırdığı, dua ettiği anda icabet ederim" dediğin halde her nedense tüm yalvarmalarıma karşı ses çıkarmamıştın. Zaten sana en çok ibadet eden, yalvaran köylüler olduğu halde, en çok sefillik çekenler de yine köylüler değil midir? Hikmetinden sual olunmaz ama Kuran-ı Kerim'deki sözlerinle tatbikat arasında çok çelişkiler var her nedense.

Neyse uzatmayalım. Devrin iktidarı, "oy" avcılığı için bir hoca göndermişti çalıştığım köye. Halka vaaz veriyordu. Ben de "abdestin anlamını" sormuştum da bilmemişti ya. İşte o hoca, "bu herif komünisttir, uymayın" demişti, köylüleri de kandıramamıştı. İşte ondan sonra bu isnadı, hocadan devralan Milli Eğitim Bakanlığı, benim için Milli Kıyım Bakanlığı oldu hep.

Bakara suresinin 22. ayetinde "öyle bir Allah'tır ki, sizi rızıklandırır" diyorsun ama bu herifler hem benim hem de çoluk çocuklarımın rızkını ikide bir kesiyorlar, hiç sesin çıkmıyor. Belli ki sen de onlardan yanasın. Zaten onlardan yana olmasaydın 34 milyon kulunun 33 milyonunu süründürür de, bir milyon kadar kulunu mutlu azınlık yapar mıydın?

Yılda bir kez et yemenin hasreti ile kıvranan milyonlarca insanın yanı sıra, köpeğinin doğumuna milyonlarca liralık ziyafetler verenlerin bulunduğu bir toplumda, kimden yana olduğun zaten anlaşılıyor.

Ulu Tanrım,

Bakın bu konuda benimle aynı fikirde olan Lise 1. sınıf öğrencesi Arife Kalender'in yazdığı "ELO" başlıklı şiirinde bu konuyu nasıl dile getiriyor:

ELO
Ben Ermişli Köyü'nden Elo
Elim ayağım dilim dilim
Sızlıyı...
Yüzüm tozlu, torpahlı, gara,
Sabahtan beri orah çalmışım
Ekin yığmışım dağlar deyin.
Elimiz, ayağımız güccükten beri nasır,
Çektiğimiz irezillik,
Çektiğimiz dert
Çektiğimiz çile...
Gam yemem vallah,
Durumumuz azcık iyi olsa;
Emme gel gör ki...
Çalış, çalış yine yoksul, yine yoksul.
Allah da gul da köylüye düşman,
Aha bahın garşı harmanlara
Fakir fukaranın üç aylık emeğini aldı götürdü ölüzger
Birazdan bir yağmur yağar çürütür harmanları,
Allah böyle afatlarınan iziyi bizi,
Gullar da başka türlü eziyi.
Hangi halımızı anladam size ben,
Varıp çekiyik

Ölene değen de çekeceyik.
Meğer Allah'tan bir iş ola,
Gullardan hayır yoh,
Emme nerede?...

Ya böyle işte ulu Tanrım. Ben sana sicilim hakkında bilgi verecektim, oysaki nereden nereye geçtik. Dert bırakmıyor ki, doğru dürüst bir şey anlatalım. Fakir fukaranın avratları durmadan çocuk doğurduğu gibi, biz de mektuplarımızda durmadan dert doğruyoruz. Hem sicilimi öğrenip de ne yapacaktın bilmiyorum ki? Yoksa sen de milli emniyetten misin ki?... Onlar peşimi hiç bırakmıyorlar.

Hani, Van Atatürk Lisesi'nde iken evimde arama yapmışlardı da, *Bitmeyen Kavga* adlı eseri bulunca pek mutlulanmışlardı. Oysaki savcı, aynı kitabı okumalarını salık vermişti. Hani bir gün de Nurcular, bir trafik kazasına kurban götürmek istemişlerdi de taksileri bir kavak ağacına toslayarak, sağ kurtulmama yol açmıştı; sen mi korudun, yoksa ben mi atik davrandım anlayamadım.

Her nedense bu Nurcular çok kızıyorlar bana. Yoksa senin avukatların mı onlar, nedir? Eğer sen kendini koruyamayacak durumda isen hemen bildir. Oysaki seni her şeye kadir biliyoruz. Yarattığın kullarının senin avukatlığını yapmalarını yadırgıyoruz doğrusu. Baksana kendi hallerine bakmadan Hasan dağına oduna gidiyorlar. Sanki gönderdiğin Kuran-ı Kerim, hepten bir işe yaramıyormuş, Hz. Muhammed'in kurduğu yol tümden yanlışmış gibi illa da Said-i Nursi ve *Nur Risaleleri* deyip duruyorlar. Yoksa haklılar mı?... Gerçekten Kuran-ı Kerim artık bir işe yaramayacaksa; Hz. Muhammed'in kurduğu yol yanlışsa; söyle ki biz de Said-i Nursi'nin peşinden gidelim de bunların fitneliklerinden kurtulalım.

Gördün mü konunun dışına çıktık. Dedik ya: Dert bir değil ki...

Ulu Tanrım,

Eğer milli emniyetteki ve bakanlıktaki sicilime bakıp da hakkımda hüküm verirsen, yandık Kerem'in arpa tarlası gibi alimallah. Senden çok istirham ediyorum, onların tuttukları sicile göre değil, meleklerinin tuttuğu sicile göre hakkımda

hüküm veresin. Yalnız meleklerin de onlardan yana değillerse eğer... Eğer meleklerin de onlardan yana iseler, vasiyetnameme yazacağım, beni mezara dik gömsünler. Artık boyun eğeceğimiz kimse kalmamış demektir.

Başka ne diyelim ki Tanrım. Eğer dünyası çamur olanın ahreti mamur ise, diyeceğimiz yok. Ama hiç sanmıyorum ki, dünyası çamur olanın ahreti mamur olsun. Çünkü Kuran-ı Kerim'in İsra suresinin 72. ayetinde "ve burada kör olan, ahrette de kördür" diyorsun. Ayetlerin çok çeşitli anlamları olduğunu hep söyleyip duruyorlar. Yukarıdaki ayetin bir anlamı da "bu dünyada sürünen, sefillik çeken, ahrette de sürünecektir" demektir. Durum bu olduktan sonra niye mezara dikine gömülmeyeyim sanki?... Hiç olmasa yiğitlik bizde kalsın değil mi ya?

Ulu Tanrım,

Görüyorsun ya bir türlü dertlerden kurtulup da doğru dürüst sicilimden söz etmeye fırsat bulamıyorum. Hem yalnız dertli olan ben değilim ki.

Nedim Şahhüseyinoğlu'nun başına getirilenden elbet haberdarsın. Başımıza buyruk ettiğin kişilerin hizmetinde olan satılmışlar tarafından hem tokatlandı, hem de uzaklara sürgün edilerek çoluk çocuğu perişan edildi. Ama senden ne ses ne nefes...

"Ben sizin Tanrı'nızım. Sizi ben yarattım" diyorsun, ama hakarete, haksızlığa uğradığımız zaman sahip çıkmıyorsun. Hani Bektaşi kulunuzun "rızkını vermedikten sonra, yarat yarat koyver ne çıkar" dediği gibi, sahip çıkmadıktan, haksızlıklardan korumadıktan sonra yaratsan ki ne, yaratmasan ki ne...

Öyle değil mi yani? Affınıza sığınırım Tanrım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

On Beşinci Mektup
Ey Ulu Tanrım

Çoktandır mektuplarıma ara vermek zorunda kaldım. Neden dersen, yarattığın kulların dertlerini dinlemek, isteklerini saptamak amacı ile bir Doğu gezisine çıkmıştım.

Bu gezi sırasında bir kez daha gördüm ki yarattığın kullara ya hiç bakmıyorsun, ya da bir kısmını diğer bir kısım üzerinde hükümran kılarak ilkçağdaki "köle ve köle sahipleri" düzenine dönmek istiyorsun. Yani kısacası Mussolini faşizminden Türk Ceza Yasası'na aktarılan ve gittikçe de sertleştirilen meşhur 141. ve 142. maddelerinin* kapsamına giren suçları işliyorsun. Çünkü yasanın bu maddeleri gereğince "bir sosyal sınıfın, diğeri üzerine hükümranlığını kurmaya çalışmak" suç ve komünistlik sayılmaktadır. Oysaki tüm egemen sınıf, geniş halk kitlesi üzerinde egemenliğini ve hükümranlığını sürdürmekte ve senin de bu egemen sınıfından yana olmaklığın dolayısıyla da aynı suçu işlemiş olmaktasınız. Kuran-ı Kerim'in Rum suresinin 28. ayetinde "köleleriniz ve cariyeleriniz" demek suretiyle de insanların bir kısmını diğer bir kısma köle ya da cariye ettiğiniz ve yine Nisa suresinin 24. ayetinde de "kocalı kadınlarla evlenmeniz haramdır, ancak sahibi olduğunuz cariyeler müstesna" demek suretiyle de, cariyeleri bir mal gibi kullanma yetkisini verdiğiniz; ve yine aynı surenin 32. ayetinde de "Allah'ın bazılarınızı, bir kısmınıza üstün etmesine haset etmeyin" demek suretiyle de, bir sınıf insanları diğer bir sınıf üzerinde hükümran kıldığınız anlaşılmaktadır. Bu durum karşısında haddimiz olmayarak şunu belirtmek isterim ki: Eğer bizim Zehir Hafiye, Kuran-ı Kerim'in bu hükümlerini bilse, 141 ve 142'den güme gittiğinizin resmidir.

* Ceza yasasındaki bu maddeler kaldırıldı, yerine başka yasalar eklendi. (y.h.n.)

Ulu Tanrım,

141 ve 142'nin kapsamına giren ayetleri buraya alırken ne kadar üzüldüğüm malumunuzdur. Affınıza sığınarak bir iki örnek daha vereceğim. Ola ki Zehir Hafiye'nin haberi olmadan bir çaresini bulursunuz.

Nisa suresinin 34. ayetinde: Erkekleri kadınlardan üstün yarattığınız; ve yine Nahl suresinin 71. ayetinde de "ve Allah, rızık bakımından bir kısmınızı, bir kısmınızdan üstün etmiştir" demekle de insanların bir kısmını ekonomik yönden, diğer bir kısmı üzerinde hükümran ettiğiniz anlaşılıyor ki bu hükümler, tam 141 ve 142'nin kapsamına girmektedir.

Binlerce insanın kodesi boyladığı bu suçların, kutsal kitabınızın muhtelif yerlerinde bulunması, gerçekten senin için büyük bir tehlike arz etmektedir. Belki bu konular benim için suç değildir diyeceksin, zaten yarattığın kullar arasında da bazıları için suç sayıldığı halde bazıları için suç sayılmamaktadır. Örneğin: Mutlu bir azınlık sınıfının, mutsuz bir çoğunluk üzerinde asırlardan beri kurduğu hükümranlık suç sayılmıyor da, mutsuz çoğunluk arasından biri kalkar da emeğinin karşılığını isterse hemen suç sayılıyor ve kodesi boyluyor.

Örneğin: Bir toprak ağası, canı istediği zaman köy evlerini buldozerlerle dümdüz ederek köylüleri kovabiliyor. Ama köylüler, herhangi bir boş araziyi yahut da ağanın hile ile ele geçirdiği bir arazi parçasını işgal etmeye kalkmasınlar. Alimallah dünya zindan edilir kendilerine.

Ola ki bundan dolayı, yani egemen sınıfından yana olmandan dolayı kurtulasın. Yoksa durum pek iç açıcı değile benziyor.

Ulu Tanrım,

Yarattığın kulların dertlerini iletecektim sana oysa. Ama bu 141 ve 142'nin kapsamına giren ayetleri görünce edemedim. Sana her şey malum. Bunların korkusundan babanın evlattan; evladın da babadan şüphelendiği bir ortamda yaşıyoruz. Hiç kimsede huzur kalmamış bu yüzden. Oysaki kullarınızın bu huzursuzluğunu, iki politikacının huzursuzluğunda buluyorlar sayın büyüklerimiz. Ve bunun için de ters bir tutum içerisine girerek kullarınızın huzurunu büsbütün bozuyorlar.

34 milyon* kulunuzun huzuru, bu iki politikacının huzuruna bağlı zahir. Ama belki kullarıma zaten huzur vermedim ki diyeceksin. Orası öyle. Tüm huzuru bir azınlığa vermiş ve çoğunluğun üzerinde hükümran etmişsin. Tüm halkın huzurunu, iki kişinin huzurunda arayan politikacılar gibi sen de tüm kullarının huzurunu, mutlu bir azınlığın kişiliğinde görüyor olmalısın.

Ulu Tanrım,

Mutsuz kullarınız üzerinde hükümran ettiğiniz bir avuç mutlu azınlığın çevirdiği fırıldaklar karşısında ses çıkarmamanıza şaşıyoruz doğrusu.

En çok sana ibadet eden ve çalışan, çalışmak yüzünden hiç istirahat etme fırsatını bulamayan kullarınızın yüzde 95'i hiç rahat yüzü görmediği, uğraşarak meydana getirdiği tüm nimetlerden yoksun kaldığı halde; bir avuç sahtekârın apartman üstüne apartman kurarak keyif çatması karşısında; insan şaşmaz da ne halt eder? Hikmetinden sual olunmaz ama kutsal kitabınızdaki sözlerin tam tersini yapıyorsunuz. Örneğin: Bakara suresinin 186. ayetinde "beni çağıran, bana dua eden kişiye çağırdığı, dua ettiği anda icabet ederim" dediğiniz halde hem çok çalışan hem de sana çok dua edenin çağırmaları ve yalvarmalarına icabet ettiğinizi hiç görmedim. Ama sahtekârlık, hilekârlık ve kaçakçılık ederek barlarda sazlarda keyif çatarak karı-kız oynatanların kısa zamanda nasıl mutlu bir yaşam düzeyine eriştiklerini çok gördüm. Sana da malumdur ki, en çok din perdesi altında fakir fukaranın alınterlerini sömürenler, dini bir ticaret metası gibi kullanarak zengin olurlarken, gerçekten sana inanan ve sana içten çağrıda bulunarak dua edenlerin tümü yoksul ve perişandırlar. Bakın bu durum karşısında duygulanan bir kulunuz nasıl sesleniyor:

Davul, davul davul da davul davul
Davulun sesi uzaktan hoştur oğul,
Tanrıya el kaldıran otuz iki milyon kul
Neden aç, perişan ve yoksul.
Davul, davul da davul davul
Davul, davul da davul davul

* O yıllarda Türkiye'nin nüfusu 34 milyondu. (y.h.n.)

Davul, davul
Davul...

Yine başka bir dertli kulunuz da:

Kimiler saye-i arşta
Kimiler yanar güneşte
Kimiler gece gündüz işte
Kimi abad, kimi viran

Kimiler tek, kimiler aç
Kimi gani, kimi muhtaç
Kimi hülle giyinmiş taç
Kimi melbus, kimi uryan

Ya işte böyle ulu Tanrım, yarattığın kulların manzarası bu. Kimi gece gündüz çalıştığı, güneşin altında yandığı halde aç, sefil ve viran, kimisi ise mutlu ve rahat. Ama işin tuhaf yanı, aç, sefil ve perişan olanların en çok çalışan ve ibadet eden çoğunluktan oluşu; Saye-i arşta ve abad olanların ise kapkaççı, sahtekâr ve azınlıkta oluşu. Yani kısacası: Bir kişinin mutluluğu için binlerce kişinin feda edilmiş olmasıdır ki tam 141 ve 142'nin kapsamına girer. Girer ama gel gör ki hiç de öyle olmuyor. Zengin sınıfın, fakir sınıf üzerinde hükümran olması 141 ve 142'nin kapsamına girmiyor da, fakir sınıfın emeğinin karşılığını almak için ürettikleri ürünlere ortak olmayı istemeleri bu kapsamın ta kendisi oluyor.

Ulu Tanrım,
Kutsal kitabınızda 141 ve 142'nin kapsamına giren ayetleri açıklamak zorunda kaldığım için affınıza sığınırım. Zaten amacımı da biliyorsunuz.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

On Altıncı Mektup

Ey Ulu Tanrım

Kusura kalma. Yarattığın kullar arasında öyleleri var ki, hem kel hem fodul. Bunları görünce üzülmemek elden değil. Öyle ya, heriflere onca emek verdin. Çamurunu kardın, samanını kattın, ruh verdin ki insan olalar ama ne gezer. Herifçioğlu öylesine seni istismar ediyor ki, hiç sorma.

Hem senin avukatlığını yapıyor, verdiğin dinin bekçisi olduğunu ileri sürerek kullarına ders vermeye kalkışıyor, hem de din konusunda zıroğlu zır cahil olduğunu bilmiyor. Bir taraftan Kuran-ı Kerim'i savunuyor, bir yandan da sanki Kuran-ı Kerim'deki Ayetler yetersizmiş gibi *Risale-i Nur*'u ortaya sürüyor. Bu *Risale-i Nur*lara o kadar bağlanmışlar ki, artık Ayeti Kerimeler ve Hadisi Şerifler unutulmuş gibidirler. Örneğin: Erciş'teki Bak Bak Kitabevi'nde tüm duvarlarda camlanmış Said-i Nursi sözleri arzı endam etmektedirler. Bir zamanlar süslü yazılarla yazılan ayetler ve hadisler ticaretinin yerini şimdilerde *Risale-i Nur*lardaki sözler almış bulunuyor. Bu ticaretten sonra bakalım ne uyduracaklar.

Bunların zır cahil oldukları şundan belli ki bir vampir gibi Sayın İmran Öktem'in naaşına saldırdılar. Onlarca, Kuran-ı Kerim'e göre Öktem'in cenaze namazı kılınmazmış. Sayın Öktem: "Tanrı'yı insanlar yarattı" demişmiş de, onun için namazı kılınmazmış. Kuran-ı Kerim böyle emretmekte imiş vs. Oysaki Kuran-ı Kerim'de cenaze namazından söz etmemişsin. Yani cenaze namazı hakkında herhangi bir hüküm Kuran'da yoktur. Durum bu iken, bu zındıklar neye dayanarak en büyük adalet temsilcisinin cenazesine çakallar gibi saldırıyorlar?

Mademki cenaze namazı önemli bir şeydi, affınıza sığınarak soruyorum: Niçin Kuran-ı Kerim'de bu konuda bir iki söz etme-

diniz? Oysaki Bakara suresinin 187. ayetinde "oruçlu olduğunuz günün gecesinde kadınlarınızla buluşmanız size helal edilmiştir" demek suretiyle karı-kocanın yorgan altındaki sevişmelerini dahi ihmal etmediğiniz halde, bir kulunuzun katınıza göç etmesi halinde yapılacak işlemlerden niye söz etmediniz? Kullarınıza verdiğiniz içgüdü ile sevişmelerini nasıl olsa öğreniyorlar ama bu cenaze namazı sorununu bilmiyorlar. Acaba sence sevişmek kadar önemli değil mi ki?...

Ulu Tanrım,

Kutsal kitabınızda cenaze namazından söz etmediğinize ve Hucurat suresinin 2. ayetinde "ey inananlar içinizden bir topluluk başka bir toplulukla alay etmesinler. Olabilir ki alay edilenler, öbürlerinden daha hayırlıdır". 12. ayetinde de "ey inananlar sakının fazla şüphe etmekten. Şüphe yok ki bazı şüphe ve zanlar suçtur" dediğiniz, Zariyat suresinin 10. ayetinde de "lanet olsun geberesi yalancılara" diye buyurduğunuz ve yine Abese suresinin 3. ayetinde "belki o arınacaktır ne bilirsin" ve 7. ayetinde de "o arınmazsa sana ne" diyerek kesin ihtarda bulunduğunuz, ve Bakara suresinin 217. ayetinde de "fitnelik adam öldürmekten de beterdir" diyerek fitneliğin derecesini tayin ettiğiniz halde, ne ettiği belirsiz bu yobazların yaptıkları yalancılık ve fitnelik değil de nedir?

Dinin bekçiliğini yapacak, dini kullarına öğretecek bunlar mıdır? Eğer bunlar ise, emek vererek kurduğun dinlere yazık. Kısacası emeklerine yazık. Hem kurduğunuz din, bu denli mi çürük ki, en ufak bir hareket karşısında: "Din elden gidiyor" feryadı ile ortaya çıkıyorlar bu yobazlar. Din bir inanç olduğuna göre bir kimsenin inancına nasıl müdahale ediliyor? Sonra müdahale etmekle din korunabilir mi?

Bu ne rezalet, bu ne cehalet ulu Tanrım? Kurduğun dini bunlara teslim ettiysen eğer, çok çürük bir iş yapmışsın demektir. Kurduğun dini, bu çember sakallı cahillere teslim edeceğine, Atatürk gibi bilinçli ve zinde gençliğe teslim etseydin daha sağlam bir iş yapmış olurdun kanısındayım.

Kısa zamanda bu çetrefilli sorunu çözümlemenizi bekler, en derin hürmetlerimin kabulünü istirham ederim ulu Tanrım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

On Yedinci Mektup
Ey Ulu Tanrım

Geçen mektubumda namaz ve oruçtan söz etmiştim. Bu kez de aynı konular üzerinde durmak istiyorum. Çünkü Nisa suresinin 171. ayetinde "ey kitap ehli, dininizde aşırı gitmeyin", Araf suresinin 55. ayetinde de "şüphe yok ki, o duada haddini aşanları sevmez" ve yine Bakara suresinin 185. ayetinde "Allah sizin için kolaylık diler, güçlük değil", 256. ayetinde de "dinde zor yok" diye buyurduğunuz ve 185. ayetinde tekrar "Ramazan ayı bir aydır" diyerek kesinlikle belirttiğiniz halde, kurduğunuz dinin esaslarını kullarınıza öğretmekle görevli ve din adamı geçinenler, bunca hükümlere rağmen sanki senden daha iyi biliyorlarmış gibi bir "üç ayları" çıkartmışlar, kullarınıza bir ay yerine üç ay oruç tutturuyorlar. Eğer fazla oruç tutmakta daha fazla yarar var idi ise, niye üç ay tutun demediniz? Şayet, fazla tutmanın gereği yoksa ne diye bu herifler, zavallı kullarınıza üç ay oruç tutturuyorlar? Sen mi yanlışlıkla eksik söyledin de bunları tamamlıyorlar? Yoksa onlar mı bilgiçlik taslayarak emrinize aykırı hükümler çıkarıyorlar?

Ulu Tanrım,

Bu fazlalaştırma işi sadece oruçta değil, namazda da var. Bu adamlar, kesinlikle belirtmediğiniz ve fakat taraflarından 5 vakit diye kabul ettikleri namazdan başka bir de "Nafile Namazı" diye fazladan bir namaz çıkarmışlar ortaya. Zaten ismi üzerindedir. Nafile demek, boş demek olduğu halde durmadan kılıp duruyorlar. Oysaki İsra suresinin 79. ayetinde açıkladığınız gibi farz namazlardan fazla olarak kılınmasını söylediğiniz gece namazları, sadece peygamberimiz içindir. Çünkü "bu namaz sana mahsustur" demekle belirtmiş oluyorsun. Ama gel gör ki,

sözde din adamı geçinen birtakım kişiler, herkesi peygamber mi yapacaklar nedir bilmiyorum, durmadan nafile namazı kılıyor ve kıldırıyorlar.

Sadece üç aylarla nafile namazları olsa can kurban. Dedik ya, herifler senden daha iyi düşündüklerini mi zannediyorlar nedir? Bir de 33 rekatlık bir teravih namazı çıkarmışlar ki hiç sorma. Zaten gıdasızlıktan dizleri titreyen zavallı kulların, Ramazan ayı gelince akşamları doğru dürüst karınlarını doyurmaya fırsat bulamadan camilere koşuşuyorlar ve hepsinin üstüne tüy diken bu teravih namazı için 33 kez yere yatıp kalkıyorlar. Oysaki bu teravih namazı ne farzdır ne de sünnet. Çünkü ne Kuran'da var ne de Hz. Muhammed zamanında kılınmış. Ama gel gör ki 11 ay boyunca farz namazlarını dahi kılmayanların teravih namazını kılmaktan geri kalmadığını görüyoruz. Demek ki kullarınızın çoğu, Kuran-ı Kerim'deki emirlerinizden ziyade sonradan kullarınız tarafından uydurulan emirlere daha çok uymaktadırlar. Bilmiyorlar ki bu "Teravih Namazı", Hz. Muhammed vasıtasıyla kurduğunuz İslam dininin esaslarını ortadan kaldırmak için tüm gücünü harcamış bulunan lanetli Muaviye'nin uydurması olan bir namazdır. Şayet teravih namazının gereği olsaydı, Kuran-ı Kerim'de belirtmez miydiniz? Yahut Hz. Muhammed kıldırmaz mıydı? Demek ki gerekli görmemişsin ki emretmemişsin. Ama bunlar gerekli görüyorlar ve farz namazlardan kat kat fazla itibar ediyorlar. Tanrı, kimseyi günahkâr etmesin. Başka ne diyelim ki...

Ulu Tanrım,

Hele bir ibadet şekli daha uydurmuşlar ki tam anlamıyla bir komedi... Hz. Muhammed'in vefatından sonra ne zaman uydurulduğu bilinmeyen bir "Sakal-ı Şerif" çıkarmışlar. Yılda bir kez kullarınızı bir şişenin içerisine koydukları bir kılın önünde secde ettiriyorlar. Bundan başka bir de "Hırka-i Şerif" var. Yılda bir kez de kullarınız bir hırkanın önünde secde ettiriyorlar.

Daha bunlara benzer birçok şeyler var ki, ileride söz edeceğim. Şimdilik affınıza sığınarak mektubuma son veriyorum ulu Tanrım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

On Sekizinci Mektup
Ey Ulu Tanrım

14. mektubumda kendimden söz edeceğimi belirttiğim halde, olaylar beni öylesine başka yöne sürükledi ki, kendimi unuttum. Affınıza sığınırım.

Biliyorsunuz köyümüzde okul olmadığı gibi, tüm çevre köylerde de okul yoktu.

Babam kodeste öğrendiği okuma-yazmayı bana öğretmişti ama okul olmadığı için başka tarafa gidip okuma olanağım da yoktu. Ne var ki İkinci Paylaşım Savaşı sırasında İzmir'de bulunan amcam, yengemle kızını köye göndermişti.

Okumaya karşı çok hevesli olduğumu gören yengem beni beraberinde İzmir'e götürüp okutmaya karar vermişti. Ne var ki, o zamana dek askere gitmemiş ve nüfusa da kaydı yapılmamış olan babamı askere götürdüler.

Böylece okula gitme planı da suya düştü. Çünkü anam, gitmeme razı olmadı.

Üç aylık bir askerlikten sonra babam eve dönünce okula gitme şansım tekrar açılmış oldu. Tam bu sırada İzmir'de bulunan amcam, naklen Malatya'ya gelmişti.

Amcamın yanına giderek okuma isteğimi ona ilettim. Amcam, "ben bu işlerden anlamam. İsteğini Appo'ya anlat" diye konuştu. Yengeme Appo diyordu amcam.

Yengem, zaten okumamı istiyordu. Beni alıp Sıtmapınar'daki Cumhuriyet İlkokulu'na götürdü.

Okulun Başöğretmeni Hamit Ulu'ya "bu çocuk okumak istiyor. Çok da yeteneklidir. Ne var ki, köylerinde okul yok. Onun için buraya getirdik. Sevabına bir iyilik yapın, bu çocuğu okula alın" diye yalvarmaları para etmedi. "Yaşı büyük, bu yaşta öğrenci alamayız" deyip kesti.

Tam okuldan çıkıyorduk ki, Cemile adında bir öğretmen yanımıza gelerek: "Siz Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bir dilekçe ile başvurun" diyerek elimize bir dilekçe müsveddesi vermişti.

Milli Eğitim Müdürlüğü dilekçenin altına "imtihan edin, layık gördüğünüz sınıfa alın" şerhini yazarak geri okula gönderdi.

Bunun üzerine imtihana alındım. Ve 5. sınıfa kaydedildim.

İşte o gün dünyalar benim olmuştu.

Çalışkanlığımla kısa zamanda çok iyi tanınmıştım okulda.

Tüm komşu çocukları yanıma gelip ders konuları hakkında soru soruyor, matematik problemlerini bana çözdürüyorlardı.

Genellikle kız öğrenciler daha çok geliyorlardı. Bir gün komşu kızlarından altı tanesi eve gelmişler, ders çalışıyorduk. Yengem, bir sopa ile içeri girerek "bir daha sizi burada görmeyeyim" diyerek hepsini kovdu. Nedenini senelerce sonra anlayacaktım. Kızını benimle evlendirmeyi düşündüğü için, başka kızlarla samimi olmamı istememişti. Bunu, evlendikten sonra anlamıştım.

Amcamın kızı ile beraber okula gidiyorduk. O 2. sınıfa, ben 5. sınıfa gidiyordum. Çok sevinçliydim. Ne var ki, bu sevincim uzun sürmedi.

Amcam, İzmir Alsancak DDY'de manevra şefi olarak çalışırken TMO müdürü, çaldığı buğdayların ortaya çıkmasından korktuğu için ofiste bir yangın çıkartmış, böylece hırsızlığını kamufle etmişti. Buna tanık olan amcam, ofis müdürü hakkında ihbarda bulunmuş, ama müdürün arkası kuvvetli olduğundan suçlu duruma düşürülen amcam olmuştu.

İşte bu ihbar olayıyla ilgili olarak amcamın görevine son verilmişti. Danıştay'da iptal davası açan amcam, İstanbul'a giderek dava sonuna dek orada hamallık yaparken, yengemle olan ilişkisini keserek hiç para göndermiyordu. Böylece ekonomik sıkıntı içerisinde bulunuyorduk.

Yengem, bizleri okutmak için önceleri ev eşyalarını satmakta iken ev eşyalarının bitmesi üzerine de 39 TL aylıkla Kız Enstitüsü'ne hademe olarak girmiş çalışıyordu. Aldığı paranın 10 TL'sini ev kirasına veriyor geri kalan 29 TL ile de ev geçindirmeye çalışıyordu.

Bu ekonomik bunalım içerisinde mezuniyet sınavları başlamıştı. Sınavlara vali bey de gelmişti. Matematikten bana soru sormuş, daha soruyu bitirmeden yanıtını tahtaya yaptığımı

görünce hayretler içerisinde kalarak öğretmenlerimden benim hakkımda bilgi almıştı.

Bu vali, halktan para toplayarak İsmet İnönü'nün heykelini şehrin merkezine diktiren, iktidardan düşünce de bindiği treni Himmetdede'de durdurarak Kayseri'ye sokmayan vali idi.

İşte bu vali, öğretmenlerimden hakkımda bilgi aldıktan sonra sınavlar bitince kendisine gitmemi istemişti.

Tüm öğretmenlerim "Bak Hasso çalışmanın mükâfatını alıyorsun. Vali bey seni çok beğendi. Bundan sonra o seni okutur" diyorlardı.

Sınavdan sonra Vali beyin yanına gittim.

Koltuğunda oturuyordu. Yanında kırmızı paçalı bir subay vardı.

Bir vali ile kırmızı paçalı bir generali görünce artık bundan sonra rahatça okuyup bir baltaya sap olacağımı düşünmüştüm.

Benimle sohbet eden vali, uzun uzadıya kırmızı paçalı subaya da "bu çocuk, köyde okul olmadığı için buraya gelmiş. Hariçten sınavlara girerek 5. sınıfa kaydolmuş. Sınavında bulundum. Zehir gibi bir çocuk" diye tanıttıktan sonra bana dönerek "şimdi ne yapacaksınız?" diye sormuş ve "İstanbul'a gidip hem çalışacağım, hem de okuyacağım" yanıtım üzerine de, "güle güle, başarılar dilerim" diyerek yolcu edince hevesim kursağımda kalmış ve dışarıda içimden sunturlu bir küfür etmiştim.

Daha fazla yengeme yük olmamak için İstanbul'a giderek Çarşıkapı'da kavafiye sandığı yapan ağabeyimin yanında çalışmaya başladım.

Kumbarama attığım paralarla ders kitaplarımı almış, İstanbul Birinci Erkek Ortaokulu'na da kaydımı yaptırmıştım.

Ne var ki, ağabeyim okumamı istemiyordu. Yanında çalışmamı istiyordu. Çünkü o zamanlarda hiç kimse okula gitmemişti köyümüzde. Pötürge'nin tüm köylerinden okula giden tek kişi olacaktım.

Ağabeyim, beni okumaktan alıkoymak için bir gün kumbaramı kırmış, içindeki paraları aldığı gibi satın aldığım ders kitaplarımı da yırtmıştı.

Bunun üzerine ağabeyimin yanından ayrılarak Gedikpaşa Hamamı arkasındaki Kevork ustanın yanında, haftalığı 25 TL'den çalışmaya başlamıştım.

Aldığım paraların bir kısmını yengeme, bir kısmını da kendime harçlık yapıyordum.

Yatağım yoktu. Yumurta tabutlarında çıkan talaşları bir çuvala doldurmuş yatak yapmıştım. Üstüne de bir asker kaputu örtüyordum.

Sandıkçı dükkânımız, garaj gibi geniş bir yerdi. Bir taraftan giren rüzgâr, öbür taraftan çıkıyordu. Çok soğuktu. Sabahın altısından gecenin 24'üne kadar çalışıyorduk. Geceleri sabaha dek soğuktan çivi kesiyordum. Ne var ki okullar açılmış, okula devam ediyor, boş zamanlarımda da gelip çalışıyordum.

Okulumuz, İstanbul Erkek Lisesi'ne taşınmıştı.

Müdür yardımcısı Sırrı Demir, aynı zamanda biyoloji dersimize geliyordu. Bir gün beni idareye çağırarak "senin palton yok mu?" diye sormuştu.

Ertesi günü beni alıp bir mağazaya götürmüş, üstüme bir palto almış, daha sonra da işyerime gelerek incelemede bulunmuştu.

Yerimin çok soğuk olduğunu görünce Şehzadebaşı'nda bulunan Özel İstiklal Lisesi Müdürü ile konuşarak orada yatmamı ve akşam yemeklerinde de oranın öğrencileri ile birlikte yemek yememi sağlamıştı. Çalışabilmem için de ara sıra bana izin veriyordu. Öğle yemeklerini de İstanbul Erkek Lisesi'nde fakir öğrenciler için pişirilen yemeklerden yararlandırmak suretiyle okulu bitirmeme yardımcı olmuştu. Ki 33 yıllık öğretmenlik mesleğim süresince bunun gibi bir öğretmen olmayı hedeflemiş ve yoksul öğrencilere yardımda bulunmayı şiar edinmiştim.

Mezuniyetten sonra yengemin yanına gitmiştim.

Bir arkadaşın tavsiye ve ısrarı üzerine öğretmen okullarının yatılı sınavlarına girerek birincilikle sınavı kazanmam üzerine, verildiğim Diyarbakır İlköğretmen Okulu'nda çıkarmakta olduğumuz bir duvar gazetesindeki bir yazımdan komünizm propagandası savını çıkaran okul yöneticilerince Balıkesir Necati İlköğretmen Okuluna sürgün gönderilmiştim.

Bu okulda da *Ufuk* adlı bir gazete çıkarmaya başlamıştık. Bir gün tüm dolaplarımızın karıştırıldığını gördük. Ertesi günü Savcılığa çağırılarak sorgulandık.

KÖYLÜM

Çalışan sen, üreten sen
Maden ocaklarında
Göçük altında kalan
Makine başlarında
İlmik ilmik dokuyan
Her işte her yerde
Öpülesi nasırlı ellerin.

Şiirinde, komünizm propagandası görülmüş, gazetemiz kapatıldığı gibi bizler de cezalandırılmıştık.

İstanbul'da at arabacılığı yapan birinin oğlu, bir mektup ekinde de bu gazetemizi *Serdengeçti*'ye göndererek, "bu sol içerikli gazete hakkında bir şeyler yazması" isteğinde bulunmuş. Bu mektup *Serdengeçti*'nin çekmecesinde dururken Malatya'da gazeteci Ahmet Emin Yalman, bir fanatik tarafından vurulmuş, tahkikatın genişletilmesi ile *Serdengeçti*'nin yazıhanesinde de bir arama yapılmış. İşte o zaman ele geçen bu mektup üzerine Balıkesir Savcılığı'na talimat verilerek sorgulanmamız sağlanmıştı. Bunu çok sonradan öğrenecektik.

O zamanlar sağcılık-solculuk, komünistlik nedir bilmiyordum.

Solculuk nedir diye arkadaşlara soruyor, "beşinci kol demektir" yanıtını alıyor, ama beşinci kolun da ne demek olduğunu bilmiyordum.

Böylece merak sararak solculuğun emekten yana olmak, sağcılığın da sermayeden yana olmak olduğunu öğrenmiştim.

Ta o zaman, sermayeden yana değil, emekten yana olmayı şiar edinmiş ve bu yüzden de yaşamım süresince beladan belaya uğramakla birlikte asla pişmanlık duymadığım malumunuzdur.

Uğradığım bu belaları, zaman zaman katınıza ileteceğim. Gerçi tüm bu belaları, yarattığınız insanlardan çektim, ama yine de bilginiz olsun da insan suretinde yarattığınız hayvanlardan haberdar olasınız istiyorum.

Ulu Tanrım,
Yarattığın kâinatta o denli dert ve çelişki var ki, deme gitsin.
Bunları dile getirelim derken mektuplarım uzayıp gidiyor.

Örneğin: Nisa suresinin 32. ayetinde ekonomik yönden bazılarını diğerlerinden üstün kıldığınızı belirtirken, yine Nisa suresinin 34. ayetinde de "erkekleri kadınlardan üstün ettiğinizi" belirtiyorsun. Ve yine Âl-i İmran suresinin 160. ayetinde de: "Allah, size yardım ederse kimse size üst olamaz, kimse sizi yenemez" diyorsun. Bu da gösteriyor ki, bu dünyada bazı insanların bazı insanları ezmesine, sömürmesine, kendi işlerinde karın tokluğuna çalıştırmasına, böylece ağalık taslayarak tüm fakir-fukara üzerinde egemenlik kurmasına yardım ediyor ve rıza gösteriyorsun. İşte bu nedenledir ki köy ağası, gücünü ekonomik üstünlükten alarak tüm köy halkını eziyordu. Hatta Urfa'da köylüye kızan ağa, buldozerle tüm evlerini yıkarak tarla haline getirmişti. Bu zavallı köylülerin gıkı çıkmıyordu. Kızma nedeni ise birkaç köylünün kendilerine yaptıkları evlerde pencerelerini büyük yapmalarıydı. Ağaya göre, büyük pencereli ev yapmak, ağaya karşı yarışmak, onun gibi yaşamayı arzulamaktı.

Ey ulu Tanrım, bu dertlere ve çelişkilere zaman zaman değineceğim.

Bu nedenle kendimi tanıtmaktan ayrılıyor, duymanızı istediğim dertleri dile getiriyorum. Bunun için affınıza sığınırım.

Bu ağalı, fakat okulsuz, yolsuz, elektriksiz, hastanesiz köyde yengem sayesinde okula gidebilmiş tek insan olarak yukarıda belirttiğim koşullar altında Balıkesir Necati İlköğretmen Okulu'ndan mezun oldum.

146 lira maaşla Manisa'nın Musalar Yeniköy'ü İlkokulu'na atandık.

Ne var ki okulda geçirdiğimiz soruşturma nedeniyle atama kararnamem bakanlıkta takıldığı için okuldayken almış olduğum 80 lira donatım bedelini Manisa'nın otellerinde tüketmiştim. Derken onayım geldi. Onayım geldi ama, cebimde 5 kuruş kalmamıştı. Beş parasız bilmediğim bir köye öğretmen olarak gidecektim.

İlköğretmen Müdürlüğü'nden 20 lira harçlık istedim, vermeyince de parasız köye gitmeyeceğimi söyleyerek müdürün odasında oturmaya başladım.

Böylece bürokrasi ile ilk çatışmamış başlamış oldu.

Neyse ki bana hak veren değerli öğretmen Hacı Türkeli araya girerek bana sağladığı 20 lira ile köye gidip göreve başladım.

O zamanlar sağcılık-solculuk bilmediğimiz için tüm çalışmalarımızı dinsel konular üzerinde teksif etmiştik. Ki bu konularda oldukça yeterli bilgiye sahiptim. Köy kahvesinde bana hep bu konularda soru sordukları ve tatminkâr yanıt aldıkları için kısa sürede çevrede din konusunda yetkili bir kişi olarak tanınmaya başladım.

Yörüklükten yerleşik düzene geçmiş olan bu köy halkı, çok nüktedan ve hoşsohbet insanlardı. Çok iyi gün geçiriyor, onların çağdışı kalmış bazı gelenek ve göreneklerinde önemli ölçüde değişiklikleri bu dinsel bilgim sayesinde gerçekleştirebilmiştim. Bu nedenle de çağa ayak uyduramayıp çağın gerisine düşen birtakım insanların da boy hedefi haline gelmiştim. Çünkü bu takım insanlar, tüm yeniliklere, değişmelere ve çağa ayak uydurmaya karşı idiler. Onlara göre hiçbir şey değişmemeli, dünya kâinat durdukça aynı kalmalıydı.

Oysaki senin yarattığın kâinatta hiçbir şey aynı kalmıyor, sürekli değişim ve evrim içerisinde bulunuyordu.

Örneğin: Gece oluyor, gündüz oluyor. Yaz, sonbahar, kış, ilkbahar başka başka oluyor. Otlar filiz verip boy atıyor, çiçekleniyor, tohum verip yaşamını yeninin yerine terk ederek kuruyup gidiyordu.

İnsanlar, çırılçıplak bir bebek olarak dünyaya geliyor. Çocukluk, delikanlılık, gençlik ve ihtiyarlık dönemlerinden geçerek toprağa karışıp yok oluyor; kısacası hiçbir şey aynı kalmıyor.

Ne var ki, bu tutuculuk ve çağdışı kalmış kafalar yüzünden, insanlara verdiğin dinde hiçbir değişiklik yapılmadan, 1.300 yıl önceki kural ve kaidelerle yürütülüyor. Ve bu nedenledir ki yeryüzünde bulunan son din yani İslam dini saliklerini tümü geri kalmışlık içerisinde hepsi de Hıristiyan âlemine muhtaç durumunda bulunuyor.

Bu gerçekleri gören, dile getiren, değişimden, ilericilikten yana olan insanlar da bu dogmacılıktan yana olan, ileriyi göremeyen, "kurt dumanlı havayı sever" misali çağdışı görüş ve düşüncelerini insan zihninin karanlığında sergilemek isteyen yobazlarca öldürülüp yok ediliyorlar.

Hallac-ı Mansur'u astıran, Nesimi'nin derisini yüzen, İmam Hüseyin'in başını kesen, Pir Sultan'ı, Şeyh Bedrettin'i astıran, Müftü Mehmet Emin Bozaslan'ı zindanlarda çürüten, Turan Dursun'u kurşunlayan ve daha nicelerinin canına kıyan bu

yobazların yüzünden son din, yani İslam dininin hükümran olduğu tüm devletlerin geri kalmışlığında bunların etkisinin bulunduğunu görmek gerekir artık.

İşte dinin siyasete alet edilmeye başlandığı 1950'den sonra tüm devlet okullarında uygulanan çağdışı bir eğitim uygulaması ile "işi zikir, katığı şükür ve düşmanı fikir" olan bir toplum oluşturmaya başlanmıştı. Çünkü koyun sürüsünü gütmek, keçi sürüsünü gütmekten daha kolay olduğunu hesaplayan politikacılar, oy almak ve halkı kendi politikaları doğrultusunda kandırmak amacıyla din adamlarını kullanmaya başladılar.

Bu cümleden olarak 31 Mart Olayı'na, Şeyh Sait İsyanı'na ve İstiklal Savaşı sırasında İngiliz Muhipler Cemiyeti'ne karışan ve bu yüzden de sürgün hayatı yaşamakta olan Said-i Nursi'yi ön plana çıkardıkları gibi, köylere de din adamları göndererek, kendi lehlerine propagandaya başlamışlardı. Bu din adamlarından bir tanesi de öğretmen olarak çalıştığım Musalar Yeniköy'e gelmiş, camide toplanan binlerce insana din maskesi altında parti propagandası yapıyordu.

Her Cuma günü bir köy camisinde vaaz veren bu imam efendi, benim köye gelince camide kendisine soru sordum:

"İmam efendi, ben Müslüman evladıyım. Ne var ki yatılı okullarda, gurbet ellerde kaldım. Din konusunda birçok şeyler aklıma geliyor, ama yanıtını bulamıyorum. Eğer izin verirseniz bunları sorup öğrenmek istiyorum" diye sorduğumda olumlu karşıladı ve bilmediğim şeyleri sormamı istedi. Ben de, "İmam efendi siz Arapça biliyor musunuz?" diye sordum.

Arapçayı bildiğini, yedi yıl Arabistan'da El-Ezher Üniversitesi'nde öğrenim gördüğünü söylemesi üzerine, "öyleyse sorduğum soruların yanıtını Allah'ın kitabı olan Kuran-ı Kerim'den vermenizi istiyorum" dedim.

Bunu çok yerinde gören imam efendiye "Kuran-ı Kerim'de iyi ve kötü ne olursa olsun" cevabı, açıklaması var mı yok mu şeklindeki soruma, "evet vardır" diye yanıtlaması üzerine; "merak ediyorum, acaba Allah, dünyanın temelini ne zaman ve hangi gün attı?" diye sordum.

İmam efendi bocalamaya başladı ve "ben o zaman yoktum" diye yanıtlayınca, "sen üç saatten beri konuşuyorsun. Cennetten, cehennemden Hz. Muhammed'den söz ettin. Mademki kendi zamanın dışındaki olayları bilmiyorsun. O halde bunlardan

da söz etmemen gerekmez miydi?" sorum karşısında çıkmaza girdiğini anlayan imam efendi bu kez, "hocam, İslamiyet'e ait şeyler sor ki yanıtlayayım. Bunları boşver" dedi. Ben de peki diyerek abdestin mânâsını sordum. Temizlik olduğunu söyledi. Ben de "imam efendi banyoya girip sıcak su ve sabunla bol bol yıkandıktan sonra namaza dursam olur mu?" diye sorunca "olmaz, kaideleri yerine getirmen gerek" dedi. Ben de, "öyleyse abdestin mânâsı temizlik değildir. Kaldı ki, Kuran-ı Kerim'in Nisa suresinin 43. ayetinde 'su bulamazsanız temiz toprakla teyemmüm yapın' demektedir. Elini toprağa vurup yüzüne sürmekle temizlik olmayacağına göre, abdestin anlamı temizlik değildir" diye yanıtlayınca, imam efendi saatine baktı ve geç kaldığını söyleyerek kalkıp gitti.

Bizleri dinleyen cemaat, bunlara tanık olduğu halde beni suçlayarak "sen kim oluyorsun da, imam efendiye soru soruyorsun? Camide soru sorulduğu kimden görülmüş? Sen din düşmanısın" gibi yavelerle üzerime yürüdüler. Bereket versin ki, çalıştığım köy halkı etrafımı sararak beni bu yobazların şerrinden korudular, dayak yemeden kurtulduk.

İşte cemaat içerisinde bozum olan, sorularıma yanıt bulamayan imam efendi, komünist olduğum iddiasıyla beni gammazlayınca, soluğu Malatya'nın Boran Köyü İlkokulu'nda aldım.

İşte böyle Tanrım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

On Dokuzuncu Mektup
Ey Ulu Tanrım

Geçen mektubumda, her Cuma günleri bir köy camisinde vaaz vererek parti propagandası yapan imam efendiye, camide soru sormam üzerine cemaat içindeki bir sürü yobazın üzerime yürüdükleri, çalıştığım köy halkı tarafından kurtarıldığımı anlatmıştım.

İşte o olaydan sonra köy halkı, kendilerine imamlık yapmamı ısrarla istediler. Sana malum olduğu üzere ne denli direndimse de para etmedi. Zorunlu olarak sadece Cuma namazlarını kıldırabileceğimi, diğer vakit namazlarını kıldırmama olanak olmadığını söyleyerek ikna ettim. Diğer taraftan da bundan kurtulmayı planladım.

Planım gereğince ilk Cuma namazını kıldırmak üzere cemaatin önüne geçtim. Kendi kendime uzun dualar okuyormuşum pozisyonu içerisinde namazı uzattıkça uzatıyordum. İş-güç zamanı idi. Herkes beklemekten bıkıyor "ne oluyor yahu" diye fısıldamalar başlıyordu. Ben ise hiç belli etmeden "Susun ulan, namazda konuşulmaz" diye ihtarlarda bulunuyordum. Böylece bir saatte namazı bitirebildim. Bundan sonra köylüler "hocam, siz çok geç kıldırıyorsunuz, işimizden gücümüzden geri kalıyoruz" diyerek bir daha bana imamlık yaptırmadılar.

İmamlıktan kurtulmasına kurtuldum, ama camide imam efendiye soru sormamı hazmedemeyerek üzerime saldıran bu insanların karşısında derin bir düşüncedir aldı beni. Niçin bu insanlar, gerçeği göremiyorlar? Niçin abdestin mânâsını sormayı dine aykırı buluyorlar? Oysaki Hz. Muhammed, bir hadisinde "bilgi definelerdir, o definelerin anahtarları da sorudur. Sorun.

Tanrı rahmet etsin size; çünkü soruda dört kişiye ecir var: Soran, öğreten, dinleyen, bunları seven" diyor.

İşte böyle ulu Tanrım. İnsanlara verdiğin din hakkında hiç soru sormadıkları, bilmediklerini sorup öğrenmek istemedikleri içindir ki, hâlâ yerinde sayıyorlar. 1.300 yıl önce ne iseler hâlâ o çizgide bulunuyorlar.

Ulu Tanrım,

Dogmatizmin bataklığına saplanmış bulunan, 1.300 yıl önce konulan birtakım kuralların esiri olarak yaşamlarını ve ibadetlerini sürdüren bu kullarına göre Kuran-ı Kerim'de yoktur diye traktörü, telefonu, radyo ve televizyonu kullanmak; elektriğin nimetlerinden yararlanmak; tren ve otobüse binmek; verem, tetanos, çiçek aşısını kullanmak; çürük dişine dolgu yapıp sağlamlaştırmak; kısacası tüm çağdaş buluşların nimetlerinden yararlanmak suç ve günah oluyor. Ama uçağa, otobüse binip hacca gidiyor. Minarenin tepesine hoparlörü takıp ezanı okuyor. Diş yaptırıyor, ilaç kullanıyor, traktörle çift sürüyor, biçerdöver kullanıyor. Ara sıra gözaltından televizyondaki güzel kızları dikizlediği halde "çıplak kızları gösteriyor" diyerek televizyona bakmanın günah olduğunu söylüyorlar. Yani işine geleni kullanıyor, gelmeyeni lanetliyor. Düşünmüyor ki, eğer çıplaklık günah olsaydı kullarını çıplak olarak dünyaya getirir miydin? Çıplaklık günah olsaydı Havva anamız ve Âdem babamız çırılçıplak olurlar mıydı? Belki diyecekler ki: "Havva anamız ve Âdem babamız yalnızlardı. Yanlarında kimseler yoktu" diyecekler. Oysaki onların çocukları vardı. İnsan bir yabancının yanında soyunmaya utanmaz, ama çocukları yanında soyunmaya çok utanır. Bu da gösteriyor ki, çıplaklık suç ya da günah değildir; ama işgüzar kulların bilgiçlik taslayarak çıplaklığın günah olduğunu ileri sürüyorlar. Ve bu yüzden de zaman zaman açık giyinen kadınlara saldırdıkları ve hatta öldürdüklerine tanık oluyoruz.

Ya görüyorsun, kullarından neler çıkıyor ulu Tanrım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Yirminci Mektup
Ey Ulu Tanrım

Bu mektubumda da akıl erdiremediğim birkaç konuya değinmek istiyorum. Bunlar kurban, sünnet, şehitlik ve hac konularıdır.

Kurban: İlk kurbanın Âdem'in oğulları Habil'in sana sunduğu kurbanın tarafınızdan kabul edilmesine sinirlenen kardeşi Kabil'in Habil'i öldürmesi ile başladığını, ancak öldürdüğü kardeşinin cesedini ne yapacağını bilmediği için şaşkınlık içerisindeyken bir karganın diğer bir kargayı öldürdükten sonra toprağa gömmesi üzerine onu toprağa gömdüğünü Kuran-ı Kerim'in Maide suresinin 31. ayetinde belirtmiştin.

Şimdi affınıza sığınarak sormak istiyorum: İlk peygamber olan Hz. Âdem'in oğlu Kabil, Tanrı'ya, yani sana sunduğu kurbanın tarafınızdan kabul edilmemesi, Habil'in kurbanının ise kabul edilmesi üzerine işlenen cinayetten sonra da bir karga kadar düşünemediği ve bu yüzden de kardeşi Habil'i öldürdüğü anlaşılıyor.

Bu Habil ile Kabil masalını bir tarafa bırakalım. Yarattığın kulların sana olan saygısını korkutma temeli üzerinde kurduğun içindir ki, sürekli sana kurban adama ve böylece cezalandırmandan kurtulma yolunu tuttukları ve bu yüzden de insanları senin uğruna kurban ettikleri bilinmektedir.

İşte İbrahim Peygamber bu kötü geleneğini ortadan kaldırmak için önce oğlu İsmail'i kurban edeceğini ilan etmiş, sonra da gözleri bağlı olarak götürdüğü ıssız yerde, daha önce oraya götürüp bağladığı koçu kurban etmek suretiyle insanların kurban edilmesinin önüne geçmeye çalışmış. İnsanlık için çok iyi

olan bu senaryo da yetmeyince, bu kez insanları sünnet etmek suretiyle kurban edilmiş olacağını ortaya atmıştır. Ancak bu sorunu Babil Kralı Nebukadnezar MÖ 585 yılında tüm Filistin'i zaptederek, tüm Yahudileri esir alıp Mezopotamya'ya götürerek esir oldukları belli olsun diye sünnet ettirdi. Bu sünnet olayı uzun süre Yahudilere uygulanarak gelenekleşince İslam'a da geçti. Böylece Yahudilerin esirlik işareti olan sünnet, dinsel kisve altında Müslümanlara da geçmiş oldu.

Şehitlik ise, Kuran-ı Kerim'in Bakara suresinin 154, Âl-i İmran suresinin 170 ve Nisa suresinin 69. ayetlerinde üstün bir mertebe olarak belirtilmektedir. Ancak Allah yolunda, vatanı uğruna ölenlerin şehit sayılmadığı düşünüldüğünde, büyük bir çelişkinin farkına varılır. Affınıza sığınarak sormak istiyorum: Hıristiyanı da Müslümanı da yaratan sen. Yarattığın insanların hangi dinde ve ırkta olursa olsun bir yurdu vardır. Yurdu uğruna savaşırken ölen Müslümanın şehit sayılması, Hıristiyanın şehit sayılmaması nasıl mümkün olur? Vatanı ve milleti uğruna ölenleri şehit sayarken peygamberiniz Hz. Muhammed bir hadisinde "bilginlerin sarf ettikleri mürekkeple, şehitlerin dökülen kanları tartıldı; bilginlerin mürekkepleri ağır geldi" diyerek bilgin kişinin mertebesini belirtirken, bazı yobaz kullarınız din uğruna savaştıklarını sanarak bilginleri katlediyorlar.

Örneğin: Büyük din bilgini Turan Dursun'un katledilmesi gibi...

Hallac-ı Mansur'u asan, Nesimi'nin derisini yüzen, Pir Sultan'ı astıran, Şeyh Bedrettin ve Muhyiddin Arabi'yi astıran, ulu çınar Musa Anter'i ve Sivas Madımak Oteli'ni ateşe vererek 37 sanatçıyı diri diri yakanların, hep bu yobaz kullarından oluşu ister istemez insanı derin derin düşündürüyor.

Nasıl olur da senin adına hareket ettiklerini ileri süren bu cani yobazları bir ibret-i âlem için ânında cezalandırmıyorsun? Bunca değerli insanın katledilmesine nasıl seyirci kalabiliyorsun, ey ulu Tanrım?

Hac konusuna gelince, İslam'ın şartlarından biri olan hac, zenginlere mahsus bir şart olduğu halde hep hacca gidenlerin fakir fukaradan oluşu, tarlasını, ineğini satarak hacca gitmeleri karşısında ne düşündüğünüzü bilmiyorum, ama bana çok ters geliyor. Kuran-ı Kerim'in Maide suresinin 90. ayetinde: Dikilen taşlara tapmanın şeytan işi ve haram olduğunu belirttiğin

halde, Arabistan yarımadasında düşen bir göktaşına secde eden milyonlarca kulunuza ne buyrulur acaba. Hem taşlara secde etmeyi haram kılmanın, hem de milyonlarca insanı bir taşa secde ettirmenin anlamını anlamak mümkün değil. Yine sen bilirsin, ama bana göre bu büyük bir çelişkidir.

Neyse, affınıza sığınarak bu konuyu da burada kesiyorum ulu Tanrım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Yirmi Birinci Mektup
Ey Ulu Tanrım

19. mektubumda camide soru sorduğum imam efendinin gammazlaması üzerine soluğu Boran Köyü'nde aldığımı yazmıştım.

İşte o köyde göreve başlamak üzere gittiğimde yolda karşılaştığım köylüye okulu sordum. O da önüme düşerek beni camiye götürdü. Ben, "sana okulu sordum, sen beni camiye getirdin" deyince de, "önce camimizi gör, ondan sonra okulu gör" yanıtını vermişti.

Camiden sonra okulu gezdik. Bu arada köyde çok dirayetli bir şeyhin bulunduğunu, tüm çevre köylerinin müritleri olduğunu da öğrenmiş oldum.

Şeyhçe, Şeytan Vahap diye çağrılan bu köylünün teklifi üzerine okuldan sonra şeyh efendinin odasına gittik.

Büyük bir oda idi. İçerisi tıklım tıklım insanlarla dolu idi. Şeyhe benzer kimse görünmüyordu. Baş tarafta gösterilen yere geçip oturdum. Biraz sonra şeyhin gelmekte olduğunu müjdelediler. Herkes ayağa kalktı. Yarım saat kadar ayakta bekledikten sonra şeyh efendi içeri girdi. 70 yaşlarında uzun, bembeyaz sakallı idi. Görünüşü saygınlık yaratıyordu.

Herkes eteğini öperek geri geri yerlerine çekiliyorlardı. Ben de elini öperek yerime oturdum. Aynı zamanda köyün muhtarı olan şeyhin oğlu, beni "köyümüze tayin edilen öğretmen Hasso" diye tanıttı.

Çağdaşlaşmaya karşı olan, mevcut statükoyu korumada çıkarı bulunanlarca uydurulmuş olan, "gittiğin yerin halkının bir gözü körse, sen de gözünü kör et" şeklindeki atasözüne oldum olası

karşı olan bir insan olarak, bir taraftan şeyh efendi ile sohbet ederken diğer taraftan öğretmenlik görevimi gereğince yapabilmem, öğrenci ve köy halkını çağdaş bir düşünce yapısı içine sokabilmem için gözümü kör etmek yerine onların gözlerini açmamın daha uygun olacağını düşünüyor ve bunun için de kafamda birtakım planlar kuruyordum.

Düşünceme göre başarılı bir eğitim uygulamasında bulunabilmem için önce köy halkının bana inanmaları ve güvenmeleri gerektiği kanısında idim. Bunu gerçekleştirmek için maaşımın üçte biri olan 45 lira ile 45 tane horoz satın aldım.

Köy, birkaç mezra ve mahalleden oluyordu. Her akşam, bir horoz keserek, pişirdiğim pilavın yanına da turşu koyarak, davet ettiğim mahalle ya da mezra halkı ile birlikte hem yiyerek hem de sohbet ederek geçirmeye başladım.

Şeyhin odasında suspus olan, sadece aynı şeyleri dinleyen köylüler, bu yemekli sohbetlerden daha çok hoşlanmaya başladı.

Artık şeyhi bombardıman etmenin zamanı geldiğini görünce daha önce dinsel konularda sorduğum basit soruları ağırlaştırmaya karar verdim.

Bir gün şeyhin odasında otururken çok kalabalık olduğu bir sırada şeyh efendiye, "şeyhim siz çok derin bir âlimsiniz" şeklindeki sözüme, "nereden anladın evladım" diye sorunca, ben de "efendim çok şeyhlerle hocalarla karşılaştım, tartıştım. Onlara soru sorduğum zaman işi kavgaya dökerek bilgisizliklerini örtbas etmeye çalışıyorlardı. Kaç gündür size hep soru soruyorum. Hiç kızmıyor, işi kavgaya dökmüyorsunuz. Cahil olan, bir şey bilmeyen kavga eder. Siz kızmadığınıza ve kavga çıkarmadığınıza göre çok derin bir âlim olduğunuz anlaşılıyor" diye yanıtlamam üzerine şeyh efendi: "öyledir, insan cahil olursa, bilgisi yetersiz olursa işi kavgaya döker. Oysaki bilgili insan kavga yapmaz. Teşhisiniz çok yerindedir" diye konuştu.

İşte bundan sonra dinsel konulardaki sorularımı ağırlaştırmaya ve verilen yanlış yanıtları düzeltmeye başladım. Şeyh efendi bu durum karşısında çok kızıyordu, ama hiç belli etmemeye çalışıyor, işi kavgaya dökmekten sakınıyordu. Ne var ki, bu uzun sürmedi. Şeyh efendi şehre göç ederek köyden ayrıldı.

Planımda başarıya ulaşmıştım, ama köyde bir boşluk oluşmuş, her türlü pislikler su yüzüne çıkmaya başlamıştı. Daha önce bulunmayan hırsızlık, uğursuzluk, kumar, kavga ve adam öldürme olayları birdenbire hız kazanmışlardı.

Ey ulu Tanrım,

bu da gösteriyordu ki ilkel toplumların şeyhlerine, din adamlarına gereksinimi vardı. Zaten yeryüzünde modern toplumların çoğalması ile peygamberlik müessesesinin son bulması da bunu kanıtlamaktadır.

Ulu Tanrım,

22. mektubumda, şeyhin köyünde çağdaş bir eğitim sürdürebilmek ve halkı aydınlatarak safsatalardan, hurafelerden kurtarmak amacıyla uygulamaya koyduğum planı anlatmıştım.

İşte bu planım gereğince şeyhin odası boşalmış, okul bitişiğindeki evim dolup taşmaya başlamıştı.

Güvenini kazandığım köylüler, o zamana kadar sesini çıkarmadıkları bir olayı bana anlattılar.

Olay şu idi: Bir şehirlinin bağışladığı 6 dönümlük tarla üzerinde okul inşa edilmiş, tapu işi ise tahmini 2 dönümlük yer için alınmış. Oysaki ayrılan yer, 2 dönüm değil 6 dönümlük yer tutuyor.

Şeyh efendi bunun bilincindedir. Öğretmenler, bu 6 dönümlük yeri ağaçlandırmışlar. Sonradan bitişik tarlayı satın alan Şeyh efendi, tapudaki yer kadarını okul için ayırdıktan sonra geri kalanının tarlasına katmış, hiç kimse buna ses çıkarmamış.

Köylüler, bunu bana anlatınca hemen tapuyu buldum. İlden fen memuru isteyerek yeniden ölçüm yaptırdım. Tapudaki miktara göre 600 metrekare yerin eksik olduğu saptandığından sınır çizgisindeki çalıları kaldırarak bu 600 metrekarelik yeri okulun bahçesine kattım.

Aynı akşam bir mezra halkını yemeğe davetten gelirken, yolum şeyhin oğlunun evi önünde geçiyordu. Baktım şeyhin oğlu bir kürek elinde yolun kenarında beni bekliyor. Beni dövmek istediği belliydi.

Yolumu değiştirmem halinde sürekli beni rahatsız edeceklerini düşünerek önünden geçmeye karar verdim.

Önünden geçerken şeyhin oğlu sert bir eda ile: "Öğretmen bey, seni yaşatmayacağım. Sen bizi köy içinde hırsız çıkarttın" diyerek bağırdı.

Ben de "önünden geçtim, niye vurmadın. Öyle kuru gürültülere karnım tok" diyerek yoluma devam ettim. O gün saldırmadı.

Birkaç gün sonra bir yerden geliyordum. Caminin biraz ilerisinde elinde bir sopa ile yine duruyor beni bekliyordu.

Tekrar önünden geçerken arkamdan bağırdı: "Ben seni yaşatmayacağım" deyince, ben de "bak hemşerim, ben Pötürgeli'yim. Bizim oralarda tavuk gibi insanların kesildiğini duymuşsundur. Sizden korkacak adam değilim. İkide bir yoluma durma yoksa senin partını dağıtırım" diye bağırdım.

Camide sesimizi duyan şeyh efendi, cemaatle birlikte camiden çıkarak ne olduğunu sordu. Ben de "şu oğluna söyle ikide bir yoluma durmasın, yoksa partını dağıtırım" diye konuştum.

Allah gani gani rahmet eylesin. Şeyh efendi koluma girerek beni oradan uzaklaştırdıktan sonra, bana "oğul oğul, anamızı belledin. Ne sen bizi gör, ne de biz seni" deyince, ben de saygılı olarak "şeyhim, ben bir kötülük yapmadım, tarlanın ölçümündeki bir yanlışlığı düzelttim sadece. Bundan dolayı öfkelenmek gereksiz. Oğluna söyle bana bulaşmasın, benim sizinle bir alacak vereceğim yok" diye konuştum.

Akşamüstü hem yoluma duran oğlu, hem de muhtar olan oğlu ile birlikte evime geldi. Yemek yedik, sohbet ettik. Olay da bir daha tekerrür etmedi.

Yaşamımda saygı duyduğum tek şeyhti bu insan. Gerçekten değerli bir insandı.

Muhtar olan oğlu da değerli bir insandı. Bürokrasiye boyun eğmeyen, hakkını savunabilen, dalkavukluk yapmayan bir yapıya sahipti.

Ne var ki, ikide bir yolumu kesip beni korkutmak isteyen oğlu sonradan ülkücülüğe soyunmuş, dedesine layık bir yol izleyememişti. Çünkü dedesi ve amcası hiçbir siyasete, hele ülkücülük gibi sakat bir siyasete asla angaye olmamışlardı.

Bu şeyhten rahmanınızı esirgememeniz dileğiyle ulu Tanrım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Yirmi İkinci Mektup
Ey Ulu Tanrım

22. mektubumda, çalıştığım köydeki şeyh efendinin şehre göç ettiğini yazmıştım. Ne var ki, şeyhlerin en bol olduğu bir ülkede idim.

Şeyh efendinin göç etmesi ile bu iş bitmiyordu. Yakın çevrelerde etkin olan başka şeyhler vardı. Halk tarafından "keramet sahibi" kabul edilen bu şeyhlerin de maskesini düşürmem gerekiyordu.

Şeyhler şeyhi Uruçkulu "A." Efendi ve "K." babanın kerametlerini çok anlatıyorlardı. Her şeyi biliyormuş, gaipten haber veriyormuş vs...

Şeyhin, köylüler üzerindeki bu etkisini yıkmadıkça köylüleri bilinçlendirmenin, safsata ve hurafelerden kurtarmanın olanağı yoktu.

Bu nedenle yanıma aldığım iki köylü ile beraber Uruçkulu şeyh efendinin evine gittim. Bizi karşılayan şeyhin uşağı, götürdüğümüz hediyeleri aldıktan sonra bizi içeri aldı. Gösterdiği minderlere oturduk.

Şeyh efendi hal hatır sorduktan sonra sözü getirdiğimiz hediyelere getirerek, "hoş geldiniz, safa geldiniz. Ancak çoluk çocuğunuzun rızkını niçin bana getiriyorsunuz?" diyerek her birimizin götürdüğünü bir bir söylemeye başladı. Oysaki, götürdüğümüz hediyeleri görmemişti. Nasıl bilebilirdi? Bunu çözmem gerekli idi. Bu gizi çözebilmem için birkaç kez gitmem gerekti.

Aynı kişilerle ikinci kez gidişimizde, ilk gidişimizde götürmüş olduğum hediyenin aynısını, diğer iki köylü ise değişik hediyelerle gittik. Bizi içeri alan uşak, beni aynı yere oturturken diğer köylülerin oturması için gösterdiği minderler değişikti.

Şeyh efendi yine hal hatırdan sonra bana, "evladım geçen sefer geldiğinde getirdiğiniz horozdan dolayı çoluk çocuğunuzun nafakasını bana getirmemenizi söylediğim halde, yine horoz getirdin, niçin?" diye sordu. Artık anlamıştım. Bir daha gitmeme gerek yoktu. El öpüp ayrıldıktan sonra işin püf tarafını köylülere açıkladım. Odada serili her minder bir şeyi temsil ediyor. Getirilen hediyelere göre gösterilen minderlere oturtuluyoruz. Böylece şeyh efendi, kimin ne getirdiğini öğreniyordu. Çünkü ben üst üste horoz götürmüştüm ve aynı mindere oturtulmuştum. Demek ki oturduğum minder, horozu temsil ediyordu.

Sıra K. Baba'ya gelmişti. Ne var ki K. Baba, çok nam salmıştı. Kerametleri dilden dile dolaşıyordu.

K. Baba'nın Kerametleri

K. Baba, öylesine nam salmıştı ki, her taraftan akın akın insanlar ziyaretine gidiyordu. Koca bulamayanlar, çocukları olmayanlar, hasılı dertlerin çözüm merkezi idi K. Baba'nın evi. Fırat kenarındaki ova köylüleri öylesine bağlanmışlar ki, namaz kılarken yönünü Mekke'ye değil K. Baba'ya döndürüyorlardı.

Sana bir melek gelecek

Bu ovada çocuğu olmayan genç bir karı-koca K. Baba'ya gitmişlerdi. K. Baba, kadının kocasına "hanımefendi burada kalsın. Bir hafta sonra gel götür" diyerek, adamı evine yolcu ettikten sonra kadına, "kızım bu gece senin yanına bir melek gelecek. Bu melek, kocanızın kılığında gelebileceği gibi, benim kılığımda ya da başka bir kılıkta gelebilir. Sakın korkma. Ne yaparsa ses çıkarma. O işini bilir" demiş ve gerçekten o gece mübarek melek K. Baba'nın kılığında çıkagelmiş.

Bu işini bilen mübarek melek, gerçekten yararlı olmuş ve dokuz ay on gün sonra nur topu gibi bir oğlan dünyaya getiren hanımefendinin keyfine diyecek yoktu.

Bundan sonra da kimin çocuğu olmuyorsa, soluğu K. Baba'nın evinde alıyorlardı. Mübarek melekle buluşmadan sonra çocuğu olmayanlar da kusuru melekte değil kendilerinde buluyorlar, işledikleri günahlara bağlıyorlardı.

K. Baba'nın foyasını meydana çıkartmak için yanıma aldığım üç köylü ile ziyaretine gittik.

Kapıda bizi karşılayan uşağı, sıra ile adımızı, köyümüzü ve götürdüğümüz hediyeleri bir bir sorduktan sonra bizi içeri aldı.

Hayret, şeyh efendi adımızı, köyümüzü ve götürdüğümüz hediyeleri biliyordu. Bunun nasıl sağlandığını öğrenmek için bir daha ziyaretine gitmemiz gerekiyordu.

Birkaç ay sonra sakallı olarak yine ziyaretine gittik. Ancak talimatım gereğince içeriye giriş sıramızı bozduk. Şeyh efendi bu kez çuvallamıştı. Adlarımızı, köylerimizi ve götürdüğümüz hediyeleri karıştırıyor, doğru söyleyemiyordu. Demek ki kapıya koyduğu dinleme cihazı sayesinde bu kehanetini sergiliyor ve gaipten haber veriyor mertebesine yükselebiliyordu.

Böylece bu riskli işi hallettikten sonra halkın bana olan güveni büsbütün artmıştı. Artık halk, şeyh efendinin odasında suspus oturacağına, okula geliyor, sohbetlere karışıyor ve bir şeyler öğreniyordu.

Ulu Tanrım,

Sen, Kuran-ı Kerim'in Enam suresinin 59. ayetinde "gaybın anahtarları Allah'ın yanındadır. Onları ancak kendisi bilir" dediğin halde Kuran'ın yolunda olduklarını iddia eden bu şeyh efendiler, çeşitli hileler yoluyla halkı kandırarak gaipten haber verme pozisyonu içinde bulundukları halde ses çıkarmaman ve bu zavallı kullarının aldatılmasına karşı seyirci kalman insanı şaşırtıyor. Affınıza sığınarak sormak istiyorum: Yoksa sen de mi bu hilekârlardan yanasın? Değilsen niçin meydan veriyorsun? Zaten aynı ayetin devamında, "onun ilmi dışında bir yaprak dahi düşmez" dediğinize göre, demek ki tüm bunlar bilginiz altında yapılıyor.

Ulu Tanrım,

Bir de şunu sormak istiyorum: Tüm ayetlerde üçüncü bir şahıstan söz ediliyor. Örneğin, gaybın anahtarları benim yanımdadır demiyorsunuz, "gaybın anahtarları Allah'ın yanındadır" demek suretiyle üçüncü bir kişiden söz etmiş oluyorsunuz. Ayetler, senin sözlerin olduğuna göre bu üçüncü şahıs da kim oluyor? İmamın bulunmadığı yerde keçiye Abdurrahman Çelebi derler, darb-ı mesel misali, ben de naçiz bir edebiyatçı olarak ayetlerini dilbilgisi açısından incelediğim zaman tüm ayetlerin sanki başkaları tarafından sana izafetten söylenmiş sonucuna

varıyorum. 33 yıllık mesleki yaşamım süresince dilbilgisi konusunda oldukça uzmanlaşmış bir kulunuz olarak bu konuyu çok merak ediyorum.

Ulu Tanrım,

Soğuk altında donan, güneşin altında yanan, geceyi gündüze katarak durmadan çalıştıkları halde iki yakası bir araya gelmeyen bu zavallı kullarını aldatanlar sadece şeyhler değildir. bakınız bir olay anlatacağım, küçük dilinizi yutarsınız alimallah...

DP'nin iktidar, CHP'nin de muhalefette olduğu sırada köye gelen iktidar partisinin milletvekili adayı, CHP'li olan köylülerden pek yüz bulamayınca köy kahvesinde oturanlara, "Aziz hemşerilerim! Bu köye gelirken Allah gani gani rahmet etsin, mezarlığınızın yanından geçerken kendi kendime, bu köy halkı deliksiz CHP'lidir. Beni karşılamazlar. Ama sizler karşıladınız. Allah rahmetini üzerinizden esirgemesin diyerek bir fatiha okudum. Hem de bugün mübarek Cuma, beraber namazımızı eda edelim diye geldim. Oy için gelmedim" diye konuşunca, oturanlar yavaş yavaş ilgilenmeye başladılar. Politikacı, kahveciye "yap benden birer kahve" diyerek ısmarladığı kahveler içildikten sonra "haydi arkadaşlar, hep beraber camiye gidelim" diyerek köylülerin önüne düştü.

Namazdan sonra tekrar kahveye dönen politikacı kalabalıklaşan halka, "arkadaşlar, cemaatiniz şen olsun, çok beğendim ve mutlu oldum. Ancak bir eksiğiniz var. Evvelallah seçimi kazanırsam, ilk işim caminizin minaresini yaptırmak olacaktır" yollu bir konuşmadan sonra çekip gitti.

Gittikten sonra köylüler, "bu adam Müslüman bir kişi. Oyumuzu bu adama verelim" kararında birleştiler.

Sonuç olarak bu politikacı seçimleri kazandı.

Ne var ki, aradan dört sene geçtiği halde minare yapılmamıştı.

Seçim döneminde hiç utanmadan tekrar köye gelen politikacımız köylülere, "arkadaşlar yüzüme ters ters baktığınızın farkındayım. Biliyorum size bir söz vermiştim, ama maalesef yerine getiremedim. Ne var ki, tüm uğraşlarıma karşın gerçekleştirme olanağını bulamadım. Çünkü karşımızda kuvvetli bir muhalefet var. Tüm çalışmalarımızı engelliyor, arabamızın tekerine çomak sokuyor. İnşallah bu sefer çok güçlü olarak iktidar olacağız. O zaman size vermiş olduğum sözü unutma-

dığımı size ispat edeceğim" diyerek tekrar, köylüleri minare sözü ile kandırıp gitti.

Köylüler, "adam haklı. Muhalefet sürekli engeller çıkarıyor" diye söylendiler.

Politikacımız, seçimleri yine kazandı.

Seçimleri kazanmasına kazandı, ama minare yine yapılmadı.

Dört sene sonra seçim propagandası için köye gelen politikacımız, köy halkına, "arkadaşlar, bir yalancı imişim gibi yüzüme bakmayın. Biliyorum haklısınız. Ne var ki, devlet işleri ha deyince yürümüyor. Boyacı küpü değil ki batırıp çıkarsın. Tüm uğraşlarıma karşın ancak işi sonuçlandırabildim. İnşallah bir-iki güne kadar minarenizin yapımına başlanacak ve ben de size vermiş olduğum sözümü yerine getirmenin mutluluğunu duyacağım" diyerek gitti. Ertesi günü bir kamyon tuğla getirilip caminin yanına boşaltıldı.

Köylüler, "adam haklıymış. Devlet işleri kolay yürümüyor. Adam sözünün eri imiş" diyerek tekrar oy verdiler.

Bir minare ile üçüncü kez köylüleri kandırıp meclise giren politikacımız, bir daha köye uğramadığı gibi, tuğlalar da caminin yanında öylece duruyorlar.

Ulu Tanrım,

Affınıza sığınarak şunu sormak istiyorum. Verdiğin bir aylık oruçla yetinmeyerek üç aylarda oruç tutan, günde beş vakit namazla yetinmeyerek "Nafile Namazı" adı altında fazladan namaz kılan, ürettikleri ürünlerden doyunca yemekten yoksun bulunan bu zavallı köylü kullarının böylesine aldatılmasına nasıl razı oluyorsun?

En çok sana ibadet eden bunlar olduğu halde en çok aldatılan, kıtlıklarda en çok zarar gören, göçük ve çığ altında kalan, diri diri maden ocaklarında yanan, sel felaketlerinde her şeyini yitiren, fırtınalarda tüm malları kırılan, hastane köşelerinde inleyen, hapishaneleri dolduran, karakolda, nüfusta, ofiste eşek, askerde şamar oğlanı, seçimden seçime efendi olan bu insanlara neden yardım eliniz uzanmaz, rahmınız kavuşmaz?

Oysaki Bakara suresinin 186. ayetinde "beni çağıran bana dua eden kişiye, çağırdığı, dua ettiği anda icabet ederim" dediğiniz halde, en çok sana dua eden, çağıran bu insanları niçin sefaletten, dert ve belalardan kurtarmıyor, korumuyorsun? "Hikmetinden

sual olunmaz" dendiği günden bu yana köprülerin altından çok sular aktı artık. İnsanoğlu, verdiğiniz tecessüs ile her şeyi merak ediyor, soruyor, araştırıyor ve nedenini bulmaya çalışıyor. Çünkü bu yeteneklerden yoksun olan hayvanlara benzemek istemiyor. Bu nedenle bu konularda bir açıklamada bulunmanızdan sonsuz yararlar sağlanır kanısındayım. Hani Bektaşi kulunuzun biri buna benzer çelişkiler karşısında, "biz de zamanında Allah'lık yaptık, ama böylesine halt yemedik" diye haykırmış.

Bu kulunuzu hiddetlendirip böyle haykırtan neden, bu çelişkili durumları açıklamamanız değil midir? Ama yine de sen bilirsin Tanrım.

Belki tüm bunların sence bir açıklaması vardır, ama ne yazık ki biz âciz kulların bunları anlamada yetersiz kalıyoruz.

Ulu Tanrım,

Verdiğiniz öğrenme merakı ile çok şey soruyorum. Umarım bana kızmazsın Tanrım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Yirmi Üçüncü Mektup
Ey Ulu Tanrım

Bir minare ile bunca saf kullarınızı aldatarak üç kez üst üste seçimleri kazanarak köşeyi dönen bu çirkin politikacıya karşın, bu aldatılan kullarınızın yaşamında hiçbir gelişmenin olmaması karşısında şaşırmamak elden değil.

Minarenin ibadetle bir ilgisi yoktur. çünkü telefon, radyo, Tv, saat gibi iletişim ve zaman bildiren araçların bulunmadığı zamanlarda insan sesini uzaklara ulaştırma aracı olarak yapılan bir yükseklikten ibarettir minare. Oysaki çağımızda her türlü iletişim ve haberleşme araçlarının yapıldığı, zamanı bildiren saatlerin herkesin cebinde, kolunda bulunduğu bir sırada minarenin bu denli önemli olmadığı ortadayken yerden mantar bitercesine cami yaptırma derneklerinin türediği, bu zavallı vatandaşlardan toplanan külliyetli miktarda paralarla adım başına yapılan camilerin birer ikişer, hatta daha fazla minare ile süslendiği ve minarelerin tepelerine gâvur icadından hoparlörlerin takılarak ezan sesinin metalleştirildiği görülmektedir. Oysaki Kuran-ı Kerim'in Araf suresinin 55. ayetinde "Rabbinize gizlice yalvarıp yakararak dua edin" diye buyuruyorsun. Ama gel gör ki, günde beş sefer dip dibe yapılmış bulunan tüm camilerin minarelerinde hep birden bu metal sesleri ile ortalık çınlatılmakta ve ramazanda bir ay süreyle davul gümbürtüsü ile uyandırılmaktayız. Ne var ki ezanı okuyan, davulu çalan, camileri doldurup namaz kılan, verdiğiniz bir aylık oruçla yetinmeyerek iki aylık bir zamla üç ay oruç tutan kullarınızın hep fakir fukara, hep geceyi gündüze katarak çalıştıkları halde iki yakası bir türlü bir araya gelmeyen insanlar olduğunu görünce üzülmemek mümkün olmuyor.

Ey ulu Tanrım,

Bu nasıl iştir ki, gece-gündüz durmadan çalışan, soğukta donan, güneşin altında kavrulup yanan, günde beş vakit namazı kılıp ramazanda bir ay oruçla yetinmeyerek oruç tutan, Kuran'da olmadığı ve Peygamber Hz. Muhammed zamanında kılınmadığı halde, akşamları doğru dürüst karnını doyurma fırsatı bulamadan camiye giderek 33 rekatlık uydurma teravih namazını kılan kulların sefaletten kurtulmazken, bunları bir minare ile kandırıp üç kez üst üste meclise girmesini başaran, bankalar kurup faizle sermayelerini katlatan, haram dediğin içkinin en âlâsını ve en pahalısını içerek keyiflenen insanların altında arabaları, ceplerinde demet demet Amerikan dolarları, kentlerin en iyi yerlerinde sahillerde gökdelenleri, fakir-fukaranın soluduğu havayı fabrika bacalarıyla arabaların egzozlarıyla kirletirken içtikleri suları da girdikleri denizleri de fabrika artıkları ile kirletip doğanın dengesini bozuyorlar.

Ey ulu Tanrım,

Kuran-ı Kerim'in Bakara suresinin 261. ayetinde, "Allah dilediğine kat kat verir" diyorsun. Acaba bu kat kat fazla verme cömertliğinizi niçin daima bu haramzadeler lehinde, sana durmadan ibadet edenlerin aleyhine kullanıyorsun?

Hikmetinden sual olunmaz, ama Bakara suresinin 186. ayetinde, "beni çağıran, bana dua eden kişiye çağırdığı, dua ettiği anda icabet ederim" dediğiniz halde sana dua eden, seni çağıran bunca kullarınız sefaletten kurtulmazlarken, helali harama, sağlamı çürüğe, gerçeği yalana katanların her türlü nimetlerinden bol bol yararlandıkları, sömürü mekanizmasını işleterek zenginliklerine zenginlikler kattığı, hiçbir pislikten geri durmadıkları halde huzur içinde adalarda Modalarda toz pembe bir yaşam içerisinde ömürlerini doldurdukları görülmektedir.

Bunun hikmeti ne ola ki, Ey ulu Tanrım?

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Yirmi Dördüncü Mektup
Ey Ulu Tanrım

Kullarını öylesine dertli yaratmışsın ki, hangisini anlatacağımı bilemiyorum.

Geçen mektubumda bir minare ile üç kez üst üste seçimi kazanan politikacıdan söz etmiştim.

Bu aldatılmanın temelinde cehalet yatmaktadır. Hani Bektaşi'nin biri, "rızkını vermedikten sonra istediğin kadar yarat" diye sitemde bulunmuş ya, işte bunda gerçek payı olduğu da inkâr edilemez. Yarattığın kullarının kimisini abad (bayındır) ederken pek çoklarını da dert ve çilelere gark ederek memat (ölüm) ediyorsun.

Madem kullarını yaratıyorsun, neden eşitlik ilkesine sadık kalmıyorsun?

Bir avuç zenginin yanı sıra sürüyle fakir, kimi çirkin kimi güzel, kimi sağlam kimi çürük, kimini dürüst kimini sahtekâr, kimini ahlaklı kimini ahlaksız yaratıyorsun. Bunun nedeni ne ola ki, ulu Tanrım.

Bu dengesizliğin büyük faturasını da yine fakir-fukaraya ödettiriyorsun.

Aldatılmanın temelinde cehaletin yattığını söylemiştim. Cehaleti gidermenin yolu da okuldan geçmektedir. Oysaki tüm kentlerde, her kademede okullar açılırken kırsal kesiminde okulların yapımı yine kırsal kesimin sırtına yükletilmekte, buna güç yetiremeyen birçok köy, okuldan yoksun kalmaktadır.

"Kendi okulunu kendin yap" ilkesine sadık kalarak Köy Enstitüleri'ni köylerden topladığı köy çocuklarına yaptırarak okumalarını, cehaletten kurtulmalarını sağlayan eğitimci İsmail Hakkı Tonguç'un başına getirilenler malumunuzdur.

Köylerinde okul bulunmayan, ülkemizin ve halkımızın çağdaş uygarlık düzeyine çıkmasında önemli katkıları olacağı gün gibi ortadayken, koyun sürüsünü gütmek, keçi sürüsünü gütmekten daha kolay olduğunu hesaplayan çirkin politikacı ve gerici yobazların Köy Enstitüleri'nin temellerine dinamit koymalarının sonucu olarak okula gidememiş üç genç, bulunduğum okula gelerek: "Hocam, köyümüzde okul olmadığı, Köy Enstitüleri de kapatıldığından okuma olanağını bulamadık. Askerde okuma-yazmayı öğrendik. Şimdi bu okulda okuyup diploma almak istiyoruz. Bize yardım eder misiniz?" diye sordular.

Ellerine birer dilekçe vererek Milli Eğitim Müdürlüğü'ne gönderdim. Milli Eğitim Müdürlüğü, dilekçelerin altına şerh vererek, "yönetmelik gereği hareket edilmesi" diyerek geri göndermişlerdi.

Yönetmeliğe göre askerliğini yapmış olan bu gençleri okula kaydetmem olanaksızdı. Ama okulsuzluğun vebalini bu gençlere çektirmenin adaletsizlik olacağı düşüncesi ile bu üç genci 5. sınıfa kaydederek yıl sonunda diplomalarını doldurup ile gönderdim.

Beni makamına çağıran vali, masasındaki bu diplomaları göstererek, "sen bir öğretmen ve okulun başöğretmeni olarak nasıl yönetmelik emirleri dışına çıkar ve askerliğini yapmış olan bu gençleri okula alırsın" diye sordu. Ben de, "sizin göreviniz, okul yapmak, herkesi ilköğretimden geçirmek iken okul açmadığınız, görevinizi yapmayarak bu gençleri okuldan, okumaktan yoksun bıraktığınız halde bana soru sormaya hakkınız var mı? Sizin ihmalinizin cezasını bu gençlere mi çektirmek gerekir? Ya bu diplomaları onaylarsın ya da sizi mahkemeye verir, bu gençlerin hakkını ararım" diye çıkışmam üzerine diplomaları onaylamak zorunda kaldı.

Ulu Tanrım,

Bunları anlatmadaki amacım, Bektaşi'nin deyimi ile her türlü olanaklarını sağlamadan, rızkını vermeden yaratıp ortaya koyuveriyorsun.

Bu zavallı bilinçsiz kitleleri kendi bağ-bahçe, tarla ve inşaatlarında karın tokluğuna çalıştıran ve rahmınızla dünyanın

tüm nimetlerinden doyunca yararlanan bir azınlığı da bunların başına egemen kılıyorsun.

İşte affınıza sığınarak akıl erdiremediğim bu durumlar, beni çileden çıkartıyor.

Bunun için soruyorum, affet ulu Tanrım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Yirmi Beşinci Mektup
Ey Ulu Tanrım

1964 yılından beri sana gönderdiğim mektupların hiçbirinin yanıtını alamadım. Bu otuz yıllık bir süredir. Bu süre içinde kullarınızın birçok derdini dile getirdim. Yalvardım, yakardım. Ama yanıt bulamadım. Oysaki Kuran-ı Kerim'in Bakara suresinin 186. ayetinde "beni çağıran, bana dua eden kişiye çağırdığı, dua ettiği anda icabet ederim" diyorsun.

Ne acı ki, ömrü boyunca sana dua etmekten başka bir iş yapmayan dilencilerin bir türlü dilencilikten kurtulmadıkları gibi 30 yıldır dua ile yalvarmalarına da icabette bulunmadın.

Affınıza sığınarak soruyorum: Bunun nedeni ne ola ki? Neden verdiğin sözde durmuyorsun acaba? Biz aciz kulların verdiğimiz sözde durmasak, hoşuna gider mi ki dersin? Şikâyetim yine sanadır ulu Tanrım.

Şikâyetlerimi, Mısır'daki sağır sultan duydu ama sen duymadın. Duyuncaya dek yazmaya devam edeceğim.

"Sabırla koruk helva olur" darb-ı meseline inanmamakla beraber, tüm olayların üstüne inatla gitmem, peşini bırakmamam sayesinde hep başarıya ulaştım. Bu konuda da senden yanıt alıncaya dek mektuplarımı kesmeyeceğim.

Ulu Tanrım,

Bugün başka bir olaydan söz etmek istiyorum. Ola ki ilginizi çeker.

Daha önce sözünü ettiğim köydeki şeyh efendi ile bozuşmadan önce mensubu oldukları Kadiri tarikatının ayinine götürdüler beni.

Şeyhin oğlu, elinde bir sopa ile ortada duruyor, ayine katılanlar onun etrafında halka oluyorlardı. Ceviz büyüklüğünde bin bir habbeli tespihi çekerek on iki tur tamamlandıktan sonra tespih kaldırılıyor ve zikre başlıyorlardı. Ben de bu halkanın içinde idim.

Ortada duran eli sopalı şeyhin oğlunun söylediklerinin aynısı tekrarlanıyordu. Herkes gözlerini kapamak zorunda idi. Gözlerini açan ya da söylenenleri aynen tekrarlamayanlar sopayı yerdi.

"Hu Allah, ya Allah, ya Hayyüm, ya Kayyum" gibi sözler, tekrarlanarak söyleniliyordu. Bu sözler giderek hızlandırılıyor, halkadakiler öylesine yoruluyorlardı ki artık tekrarlayamaz oluyor, yerlere yatıp sızıyorlardı. Ortalık toz dumandan görünmüyordu.

Ayinden sonra şeyh efendi, "nasıl beğendin mi?" diye sordu. Ben de "vallahi şeyh efendi, ayinlerinize değil melek, şeytan bile giremez. Çünkü öylesine anlamsız bir iş yapıyorsunuz ki, hiç ama hiçbir yararı yok bu işin. Allah, sizden insanlık, temizlik ve dürüstlük bekler. Ortalığı tozu dumana katarak, hayy-ı huy çekerek Allah'a varılmaz. Bakın bir halk ozanı ne diyor:

Hakka varılmaz hayyü huy ile,
Pak olunmaz iki bardak su ile,
Gerçeğe erişilmez bu bet huy ile,
Kalbini fitnelikten arıtmayınca.

Sizin yaptığınız ayinde hayy-ı huydan başka bir şey göremedim.

Şeyh efendi, bu sözlerimden hoşlanmamakla beraber hiç sesini çıkarmama inceliğinde bulunarak bir daha beni ayinlerine davet etmedi.

Şimdi sormak istiyorum: Ozanın dediği doğru değil mi? Kullarına verdiğin ve en büyük nimetlerden olan insanlığa erişmeden, içini fitne ve fesattan arıtmadan dışını yıkamak ve hayy-ı huy çekmekle sana nasıl varılır a Tanrım?

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Yirmi Altıncı Mektup
Ey Ulu Tanrım

13. mektubumda belirttiğim gibi, şeyhlerin foyasını meydana çıkarmıştım. Ne var ki ülkenin kalkınmasında, toplumun gelişmesinde, üretimin artmasında engel teşkil eden sadece şeyhler değildi. Karnını yarsan cim çıkmayacak olan yobazlar ve birtakım uyduruk kuralların esiri olan bürokratlar her alanda kol geziyorlardı.

O çevrede şeyh efendilerin toplum üzerindeki uyuşturucu etkisini kısmen azaltmıştım, ama bu kez gerici nahiye müdürü bize tebelleş olmuştu.

Daha önce aynı köyde çalışan öğretmenler, aldıkları eğitimin yetersizliği ve ders kitapları dışında bilimsel eserlerle tanışılmamış olmaları, çeşitli kitapları okuma alışkanlığından yoksun kalmaları nedeniyle bir tarafa gidecekleri zaman nahiye müdüründen izin almaları, nahiye müdürünü öğretmenler üzerinde bir otorite durumuna getirmişti. Bunu kırmam gerekiyordu. Çünkü bir öğretmenin nahiye müdüründen izin alması, onun emirlerine göre eğitimde bulunması gerekmezdi. İşte bu nedenlerle nahiye müdürü ile aram hep limoni oluyordu.

İl İdaresi Yasasına göre öğretmenlerin izin alma mercii valilikte.

Şeyh efendinin köyden göç etmesi, bir tarafa giderken nahiye müdüründen izin isteme gereğini duymayışım, okulun bahçesini düzenleyerek ağaçlandırışım, köylüleri kendime bağlayarak tüm problemlerini birlikte çözüme kavuşturuşum, nahiye müdürünü çok kızdırmış, elinden gelse bir kaşık suda boğar duruma gelmişti.

Köylülerden para toplayarak okulda bir kitaplık kurmam, masa sandalye gibi gereksinmeleri karşılamamdan yararlanarak, "öğretmen, köylülerden para toplayıp yemiştir; köylülerden yağ, yoğurt, yumurta almakta ve odunlarını köylülerin bahçelerinden keserek karşılamaktadır" diyerek beni valiliğe gammazlamıştı.

Bu şikâyet üzerine milli eğitim müdürü, nahiye müdürü, ilköğretim müfettişi ve bir kâtiple tahkikata geldiler.

Soruşturma sınıfta sürdürülecekti. Ne var ki nahiye müdürünü sınıfa sokmak istemediğimi, şayet sınıfa alınacak olursa sorulanlara yanıt vermeyeceğimi belirtmem üzerine zorunlu olarak nahiye müdürü bahçede beklerken, diğerleri ile birlikte sınıfa girdik.

Milli eğitim müdürü, doğru benim masama giderek oturdu. Ben kendisine, "beyefendi, ben sizin dairenize geldiğim zaman sizin koltuğunuza geçip oturuyor muyum ki, sen benim sandalyeme oturuyorsun? Lütfen karşımdaki sandalyeye oturun" diyerek müdürü oradan kaldırıp karşımdaki sandalyeye oturttuktan sonra yerime otururak, "şimdi sorularınızı bekliyorum" diye ekledim. Böylece soruşturmayı başlatmış oldum.

Bana sorulan sorular ve yanıtları

a- Köylülerden para toplamışsın doğru mu?

Köylülerden parayı, okul aile birliği aracılığı ile topladık. Toplanan paralarla gördüğünüz kitaplığı kurduk, masa sandalyeleri aldık. Toplanan paralar ve alınanların faturaları. Buyurun inceleyin.

b- Köylülerin bahçelerinden kestirdiğin odunları evinde yakıyormuşsun, ne diyorsunuz?

Köylülerden sorunuz. Bir tek kişi "evet, ağaçlarımızın dallarını kesip odun yapıyor" derlerse suçumu kabul edeceğim.

c- Köylüden yağ, yoğurt, yumurta alıyormuşsun. Ne dersin?

Köylüden yağ, yoğurt ve yumurta toplamadım. Ancak nahiye müdürüne götürmelerine engel oldum. Onun yemini kestiğim için bu yalanı uyduruyor.

d- Öğretmenlik görevi dışına çıkarak köylülerle toplantılar düzenlemiş, dinsel konularda tartışmalara girmişsin. Ne dersin?

Benim görevim, sadece öğrencilere ABC'yi öğretmek değil, aynı zamanda tüm köylüleri bilinçlendirmek, aydınlatmak da benim görevimdir.

Dinimize birçok safsata ve hurafenin karıştırıldığı bir gerçektir. Köylüleri bu safsata ve hurafelerden kurtarmak, doğruyu kavratmak benim için en kutsal görevdir.

c- Nahiye müdürü ile işbirliği yapmaktan kaçınarak tek başına hareket etmişsin. Neden?

Burnunun dibini görmekten aciz bir nahiye müdürü ile işbirliği yapmanın gereğini asla duymadım. Çünkü "kılavuzu karga olanın burnu boktan kurtulmaz" diye söylemişler atalarımız. Bu nedenle işbirliği yapmadım.

Soru ve yanıtları zapta geçiren soruşturma heyeti, köyde "İ. Ağa" diye tanınan ve benimle arası limoni olan birinin evine yemeğe gittiler. Çünkü nahiye müdürü, önceden haber göndermiş, bir kuzu kesmesini ve yemek hazırlamasını emretmişti.

Soruşturma heyetinin beraberinde götürmedikleri jeepin şoförünü içeri alarak yemek yedirdim.

Yolda gelirlerken nahiye müdürünün benim hakkımda yalan yanlış bir sürü şey anlattığını, bana "feskapanın biridir" dediğini öğrendim.

Bunları duyunca hemen İ. Ağa'nın evine giderek soruşturma heyetini okula çağırdım. Yemekten sonra okula geri geldiler.

Bunları sınıfa aldıktan sonra elime aldığım sopa ile kapıyı tuttum ve nahiye müdürüne; "sen yolda gelirken bana 'feskapan' diye bir ad takmışsın. Feskapan ne demektir açıklayın. Yoksa buradan sağ çıkamazsınız" diye bağırdım. Paniğe kapılan nahiye müdürü, yemin billah böyle bir şey söylemediğini belirttikten sonra, serbest bıraktım. Ondan sonra bir daha benimle uğraşmadı.

Ne var ki, günün birinde ona iyi bir ders verme fırsatını yakaladım. Şehirden köye dönerken nahiyeyi anayola bağlayan yolun tamiratı nedeniyle yolun kenarında bulunan baraka tuvalete tehlike işareti olarak kullanılan kırmızı bez yerine kırmızı bayrağı astıklarını gördüm. Hemen otobüsten inerek çalışan işçilere, "nahiye müdürü içerde mi?" diye sordum. Onlar, "orası tuvalettir. Nahiye müdürünün ne işi var orada" diye yanıtlayınca, "peki burası nahiye müdürünün dairesi değilse, bu bayrak ne geziyor burada" diyerek bayrağı oradan sökerek nahiye müdürünün makamına gittim.

Ancak nahiye müdürü yerinde yoktu. Jandarma komutanına giderek bir kırmızı bez yerine, bayrağın tuvalete asıldığına dair bir zabıt tutturduktan sonra yoluma devam ettim.

Valiliğe bir dilekçe göndererek "bayrağa hakaretten nahiye müdürü hakkında soruşturma açılması isteğinde bulundum. Ama valilik bir işlem yapmadı. Ancak 27 Mayıs darbesinden sonra bana haber gönderen nahiye müdürü, geçmişte bilmeyerek birtakım hatalar işlediğini, bu nedenle affedilmesini ve ortalığı karıştırmamamı rica etti. Oysaki ben çoktan unutmuştum. Ve fırsatlardan yararlanma gereğini hiç duymuyordum.

Ey Ulu Tanrım,

30 yıldan beri yazdıklarıma yanıt vermediğin gibi bundan sonra da yazdıklarıma yanıt vermeyeceğini bile bile yazmaya devam edeceğim.

Çünkü yaratılışımın gereği olarak olayların benim üstüme gelmelerini beklemek yerine, olayların üstüne gitmeyi şiar edinmişim. Bu nedenle sana yazacak daha çok şey var. Öyle ki, gün geçtikçe daha çok çetrefilli olaylarla karşı karşıya kalıyorum. Direnme gücümü yitirdiğim an bu olayların altında ezileceğimi biliyorum.

Kullarına verdiğin alışkanlıkla boş bir tevekkülle olaylar karşısında ya da haksızlık ve adaletsizlikler karşısında susmayı yeğleyen kullarından değilim. Öyle ki aynı okulda beraber çalıştığım bir okul müdürü, "Allah bana eşek ol derse, ben olurum" diyecek kadar tevekküle bağlanmıştı.

Oysaki kim olursa olsun bana "eşek ol" dese şiddetle reddederim. Çünkü ben insanım. Bence kişiliksiz olarak yaşamaktansa ölmek daha şerefli ve hayırlıdır. Öyle değil mi? Ulu Tanrım.

Asi Kulunuz
HASSO

Yirmi Yedinci Mektup
Ey Ulu Tanrım

Daha önceki mektubumda sözünü ettiğim İ. Ağa'nın torunu, okul arkadaşının atlasını çalmıştı.

Bunu bilen öğrenci, durumu bana anlatınca, onun çantasını açıp atlası buldum. Ve sahibine verdim.

Ne var ki buna çok sinirlenen İ. Ağa, oğlunu okula göndererek bana bir ders vermek istemişti.

Okula gelen oğlu sert bir çıkışla, "hocam sen bizim çocuğun atlasını almış başkasına vermişsin. Oysaki dün dedesi onu şehirde satın aldı" diye bağırınca, memurların halkın hizmetinde olan insanlar olduklarını değil, onların amiri olduklarını düşünen İ. Ağa'nın oğluna ben de aynı şekilde sert bir çıkışla, "önce kasketini çıkar, hazır ola geç, ondan sonra derdini söyle" diye bağırınca birden kasketini çıkardı, hazır ola geçti ve yumuşak bir dille anlattı olayı. Ben de, "bak kardeşim, yanlış iş yapıyorsunuz. Oğlunuz bu tür alışkanlıkları edinirse ileride başına çok belalar gelir. O atlas onun değildi. Çünkü öbür çocuğun ismi üzerinde yazılı idi. Hem İ. Ağa dün buradaydı, şehre gitmedi. Bunlara hiç gerek yok. Çocuk bir yanlışlık yapmış, bir daha da yapmaz" deyince yelkenleri suya indirerek gitti. Ondan sonra da İ. Ağa ile aramız düzeldi. Beni yemeğe davet etti. Ben de onu davet ederek sohbeti koyulaştırdık. Böylece nahiye müdürüne kuzu kesmekten de kurtardım onu.

Ulu Tanrım,

Köyde kadınları hakir gören bir anlayış vardı. Gerçi sende de bu anlayış hâkim. Zira Kuran-ı Kerim'in Bakara suresinin 282.

ayetinde "iki kadının tanıklığı, bir erkeğin tanıklığına bedel" olduğunu söylüyorsun. Buna dayalı olarak Hz. Muhammed de "kadınlar, aklen ve dinen dûn (eksik) yaratıklardır" demektedir.

İşte bu kafa yapısındaki köy muhtarı ile bir gün bahse tutuştuk.

Ben ona: "Var mısın karılarımızı dövmeye" deyince hemen kabul etti ve evine gitti. Gider gitmez de kadını sopa altına almıştı. Kadını iyice hırpaladıktan sonra yanıma geldiğinde karımı dövmediğimi görünce şaşkına dönmüştü. Ben ona: "Kadın sevilmek içindir, dövülmek için değil." Bir taraftan "Cennet anaların ayakları altındadır" diyeceksin, diğer taraftan "Kadın, aklen ve dinen dûn (eksik) yaratılmıştır" diyeceksin. Bu çelişkidir. Bunun için diyorum ki, kadın ve erkek eşittir ve eşit kabul edilmelidir. Çünkü kadına hor bakan, ona değer vermeyen bir millet asla ileriye gidemez, ilkellikten kurtulamaz.

Ne var ki, günümüzde kadının eksik yaratıldığı inancında olanlar, kadınları kara çarşafın arkasına hapsetmekten çekinmiyorlar ve kadını bir baykuşa, bir kargaya dönüştürüyorlar. Kendileri plajda denize girip güneşlenirken, kapkara çarşaf içindeki karısı, buram buram ter içinde, onu çaresiz olarak bu zevkten yoksun olarak seyrediyor. Bana kalırsa bu büyük bir haksızlık ve adaletsizliktir.

Eğer kadının çuvala girmesini, kapkara çarşafa esir olmasını istiyor idiysen neden Havva anamızı çırılçıplak yarattın. Bir çarşaf giydiremez miydin? Hem Âdem babamız ve hem de Havva anamız çırılçıplak iken, kadınlarımızın medeni bir kılıkla gezmesini engellemek niye? Bazıları, "Onların zamanında sakınacak başka insan yoktu" diye geçiştirip kendilerini haklı çıkarmaya çalışıyorlar. Oysaki bu doğru değildir. çünkü Âdem ile Havva'nın çocukları vardı. İnsanoğlu, en çok çocukları yanında daha çok çıplak gezmekten utanır ve sıkılır. Ben şahsen plajda başkaları yanında soyunup denize girdiğim halde, çocuklarımın yanında sıkılıyor ve utanıyorum soyunmaya...

Bu konuda haklı değil miyim, ulu Tanrım?

Asi Kulunuz
HASSO

Yirmi Sekizinci Mektup
Ey Ulu Tanrım

Çalıştığım köyde bir kulunuzun karısı ile birlikte canını almış, henüz ufak yaştaki üç çocuğunu sersefil ortada bırakmıştın. Bu üç kardeş bir göz damın içinde duruyorlar, şunun bunun hizmetinde karınlarını doyuruyorlardı.

Evlenme çağına geleni görücü usulüyle evlendiriyorlardı. Teyzesi, Fırat Nehri kıyısındaki bir köyden bir kız bulmuştu. Köylülerle birlikte gidip kızı getirmiştik. Ne var ki gelini getirdiğimiz günün sabahında delikanlı, gelini beğenmediği için geri evine yollamak istiyordu. Kızcağızın hiçbir suçu yoktu. Tek suçu, onu çirkin yaratmadaki kusurundu.

Araya girip ne denli dil döktükse de çare bulamamıştık. Delikanlı kızın çirkinliğinden ötürü kabullenemiyordu. Çaresiz, kız geri götürülecekti.

Ve götürüldü. Çevredeki geleneğe göre, evlenen bir kız ilk gecede bakire çıkmazsa babasının evine geri gönderilirdi. Oysaki kızın böylesi bir günahı yoktu. Ne var ki geleneklerin kurbanı olarak, hem kendi adını ve hem de ailesinin şerefini lekelemiş oluyordu.

Ulu Tanrım,

Şimdi asi bir kulunuz olarak soruyorum: Yarattığın insanların kimisini güzel, kimisini çirkin, kimisini zengin, kimisini fakir, kimisini merhametli, kimisini gaddar yaratmadaki amacınız ne ola ki?

Hiçbir günahı olmayan gelinlik bir kızın, çirkin yaratılmasından ötürü böylesine yüz kızartıcı bir töhmet altında kalmasındaki vebal kime ait acaba?

Kapitalist düşüncenin ürünü olan bu tür dengesizlikler yerine sosyalist bir düşüncenin gereği olarak tüm insanları eşit yaratsaydın, hazinenden bir şey mi eksilirdi?

Bu eşitsizlikten yana olan bazı çıkar: "Herkes ağa, ineği kim sağa" diye bir söz uydurmuşlar. Oysaki, herkesin kendisinin ağası olması, başkasına ağalık taslamamasıyla tıpkı ilkel dönemde olduğu gibi yaşamlarını sürdürme olanağı vardı.

Paranın bilinmediği, özel mülkiyet tutkusunun olmadığı ilkel komünal dönemde insanlar nasıl kardeşçe üretip, kardeşçe bölüşerek yaşamlarını sürdürmüşlerse, insanlar arasında eşitliğin sağlanması halinde de kavgasız, nizasız yaşamlarını gül gibi sürdürebilirlerdi. Ne var ki, insanlar arasındaki dengesizliğin yanı sıra para hırsı ve özel mülkiyet tutkusu da eklenince iş çığırından çıktı. Zengin fakiri ezmeye, güzel çirkine çalım satmaya başladı.

Tüm bu olumsuzlukların temelinde, senin verdiğin dengesizliklerin yattığını görüyor ve şaşırıyorum.

Ben bir kul olarak bu dengesizlikler, adaletsizlikler karşısında infiale kapılırken, sen ki her şeye kadir bir varlık olarak bunlara seyirci kalman, hatta ortamı oluşturmana akıl erdiremiyorum. Affınıza sığınarak, bu konuda bir açıklık getirmenizde sayısız yarar görüyorum. Çünkü köprülerin altından çok sular geçti. Artık kullarınız verdiğin merakla her şeyi düşünmeye, irdelemeye başlamışlar ve bu dengesizlikleri görmekle sana karşı olan inançlarını yitirmeye başlamışlar bile.

Her ne kadar egemen sınıflar, bu dengesizliklerin varlığından çıkar sağlayanlar bu uyanışı engellemek için her il ve ilçede birer imam hatip okulu, her mahallede birer Kuran kursu açmakla kullarını uyutmak, kadını çuvala sokarak öcüleştirmek istiyorlarsa da bir kez ipin ucunu kaçırmışa benziyorlar. Artık toplumsal uyanışın önüne geçemiyorlar. Gerçi kısmen de olsalar başarılı oldukları sahalar var, ama onlara göre yeterli değil. Bu nedenle faşistleştirdikleri enikleriyle bu toplumsal uyanışı bastırmaya çalışıyorlar ki bu da çok sayıda kullarınızın ölümünü gündeme getiriyor.

İnsanların canını almakla görevlendirdiğin Azrail'e iş bırakmak istemiyorlar. Bu gidişle Azraillik kurumu, iflasın eşiğine gelmişe benziyor.

Bilmem ki, bu ters gidişe daha ne kadar seyirci kalacaksın?

Asi Kulunuz
HASSO

Yirmi Dokuzuncu Mektup
Ey Ulu Tanrım

Bir gün şehre gelip alışverişimi yaptıktan sonra çalıştığım köye dönüyordum. Yolun kenarında durmuş otostop yapmak istiyordum. Önümde duran jeepe bindim. Kürk yakalı bir bey vardı jeepte. Tanımıyordum. Nereye gittiğimi sordu. Öğretmen olduğumu, çalışmakta olduğum köye gideceğimi söyledim.

"Ben, Milli Eğitim Müdürü S.Y., tanıştığımıza memnun oldum" diyerek diyaloğu kurdu. Devamla, "hocam, o köyün tümü CHP'lidir. Ben DP'den milletvekili adayıyım. Senin görevin, o köyde DP'yi tanıtmak ve DP'ye deliksiz oy çıkartmak olsun" deyince, ben de "ben halkımın, köylülerimin öğretmeniyim. Politikacıları değil" diye yanıtladım.

Herif fosseptik çukura düşmüşe döndü. Ve beni yarı yolda jeepten indirdiler.

Birkaç gün sonra okulu teftişe gelen milletvekili adayı milli eğitim müdürü, öküzün altında buzağı aramaya başladı.

Okulun çatısında leylek yuvası vardı. Leyleğin tersinin asitli olduğunu, çatının kiremitlerine zarar vereceğini, bu nedenle yuvasını yıkmamı ve bir öğretmen olarak bunu bilmem gerektiğini söyledi. Ben de öğrencilerime hayvan sevgisi ve insan sevgisi aşılamaya çalışırken, damdaki leyleğin yuvasını dağıtmakla inandırıcılığımı yitireceğimi, eğer çok istiyorsa kendisinin dama çıkıp leyleğin yuvasını dağıtabileceğini söyledim.

Bu kez okulun çatısında güvercin gübresinin olup olmadığını sordu.

Var dedim.

"Öyleyse onu topla götüreyim" diye konuştu.

Ben de, "o gübre bana lazım. Bahçede diktiğim ağaçların diplerine dökeceğim" deyince, bozum oldu. Bu kez, Türk büyüklerinin resimlerini bulup sınıfa asmamı emretti. Ben de, "benim için insanın büyüğü küçüğü yoktur. Herkes insan olarak saygıya değerdir" deyince sinirlenen müdür, jeepe atlayıp gitti.

İki saat sonra gelen ilköğretim müfettişi, beni sorgulamaya başladı: "Sen milli eğitim müdürüne çok ters cevaplar vererek kızdırmışsın. Niçin?" diye sordu.

Ben de, milli eğitim müdürü, leylek yuvalarını dağıtmamı, kendisine kuş gübresi toplamamı isteyecek kadar akıl ve izandan yoksun olduğunu söyleyince, beni haklı bularak geri dönüp gitti. Ne var ki bu müfettiş, kısa zaman sonra "müfettişlik yapamaz" gerekçesiyle öğretmen olarak Urfa'ya sürgün gönderildi.

Ey ulu Tanrım,

İşte doğru hareket eden kulunuz Müfettiş Mütalip Çardak'ın başı, doğruluğundan dolayı derde girmiş oluyordu. Oysaki tüm müfettişlerin, birilerinin keyfine göre değil, öğretim ve eğitimin gereğine göre hareket etmesi ve bu yüzden de başı ağrımaması gerekmez miydi?

Görevinin bilincinde ve yasaların emrindeki Mütalip Çardak'ın dürüstlüğünden dolayı sürgünü çıkarken, tüm meslektaşlarını bir koltuğa kurban etmekten ve kişiliksizliğini meslekte yükselişine payanda yapan ilköğretim müfettişi R. K. başmüfettişliğe terfi ediyordu.

Bu kişiliksizliği yaygınlaştırma sevdasında olan egemen çevreler, kırk günlük kabak yetiştirircesine kursa tabi tuttukları kimseleri öğretmen olarak atayarak, eğitim ve öğretimin temeline dinamit koydular.

Böylece yozlaştırılan öğretmenlik mesleği ispiyonculuğa dönüştü. Göğsünden bıçaklayan öğrencisini affedecek kadar mesleğinin bilincinde olan öğretmen tipinin yerini, öğrencilerini polise gammazlayan öğretmen tipi almaya başladı.

Öğretmenlik mesleğinin kutsiyetinden yoksun olan bu kırk günlük kabaklar, resmî ideolojinin emrinde çağdışı bir eğitim uygulamasıyla "işi zikir, katığı şükür, düşmanı fikir" olan bir toplum oluşturdular.

Bugün oluşan korkunç derecedeki duyarsız toplum, bunların eseridir.

Ulu Tanrım,

Toplumun koyun sürüsü gibi duyarsızlaşmasında etkili olan sadece bu kırk günlük kabaklar değil, resmî ideolojinin emrindeki eğitim kurumlarında yetişen imam efendiler de birinci derecede etkilerini sürdürüyorlar.

Çalıştığım köye yakın nahiyede görevli imam efendi ile bir gün aynı adam tarafından davet edilmiştik.

Hem yemek yiyor, hem de tartışıyorduk. Bu imam efendi, biraz uçkuruna gevşek olduğu için, şöyle bir dedikodu uydurulmuştu. Sözde, adamın biri "tatminsizlik" nedeniyle hâkime başvuruda bulunarak karısını boşama isteğinde bulunur.

Hâkim bey de gerçeğe uygun karar verebilmek amacıyla nahiyenin hanımlarından bir bilirkişi heyeti oluşturur. Tatminsiz olduğu ileri sürülen adam, perdenin arkasında duracak, tenasül uzvunu açılan delikten ileri sürecek. Bunu kontrol eden bilirkişi heyeti, yeterli ya da yetersiz raporunu hâkime verecekler.

Ne var ki kendinden emin olmayan adam, imam efendiye derdini anlatarak, "benim yerime sen perdenin arkasına geç ve malını göster. Aksi halde ben davayı kaybederim" diye yalvarır. Çar naçar kabul eden imam efendi perdenin arkasına geçerek, boğum boğum aynı renklere boyadığı malını delikten içeri sokar.

Birinci boğumu ileri sürünce, bilirkişi heyeti: "Aaa yetersiz" derler. Adam ikinci boğumu sürer. Bu kez "ee idare eder" derler. Üçüncü boğumu sürünce: "Çok iyi, çok iyi" diye konuşurlar. Derken imam efendi dördüncü boğumu ileri sürünce hepsi birden "aa bu bizim hoca efendinin" diye bağrışırlar.

Tabii bunun gerçek payı yok. Ancak esprili Anadolu insanının olaylar karşısındaki tavrını belirlemesi bakımından önem taşıyor.

İşte uygulanan çağdışı eğitimle kullarınızın bu esprili yönünü de köreltmek istiyorlar. Çünkü çirkin politikacılar, halkı kandırıp oylarını almaya çalışırlarken bu esprilerden de bol bol nasibini alıyorlar.

Hani işi davarcılık olan Sinan köyüne gelen içişleri bakanı, Kalo Ağa'ya tezek yapan kadınları göstererek, "Kalo Ağa, Allah'ınızı severseniz gübre ile haşır neşir olan bu kadınlarla nasıl yatıyorsunuz" sorusuna Kalo Ağa: "Kurban, sizinkileri hatırımıza getirip basıyoruz" deyince, bakan efendi fena halde bozum olmuştu.

Şimdi ahrete intikal eden bu kulunuz, bilmiyorum orada da bu tür esprileri yapabiliyor mu?

İşte hakkında uydurulan bu esprinin kahramanı imam efendi ile bir nişan töreninde bir araya gelme şansı doğdu.

Benim orada olduğumu öğrenince gelmek istemeyen imam efendiyi düğün sahibi zorla getirmişti.

Daha önce de köylülerle konuşurken üç aylar konusundaki tartışmada demiştim ki "üç ayları tutan kâfirdir. Çünkü Allah Kuran-ı Kerim'de bir ay oruç emretmiş. Oysaki birtakım yobazlar, sanki Allah'tan daha çok biliyorlarmış gibi bunu üç aya çıkarmışlar. Böylece Allah'ın emrinin dışına çıkmakla kâfir oluyorlar." Ancak şeyh efendinin oğlu, "benim babam üç ayları tutuyor, demek ki babam kâfirdir öyle mi?" diye sert çıkış yapmıştı. Ben de söylediğim sözün sahibi olarak, "kim olursa olsun bir ay yerine üç ay oruç tutarsa, Allah'ın emrini yerine getirmiş olmaz. Çünkü Allah, bir ay oruç tutun diyor, üç ay demiyor" diye dayatmıştım. İşte bu nişan töreninde hazır bulunan şeyhin oğlu, imam efendiye: "benim öğretmen, 'üç ayları tutan kâfirdir' diyor, siz ne dersiniz?" diye soru yöneltince, imam efendi de, "zaten o sapığın biridir" diye konuştu.

Ben de "imam efendi, sen çocuğuna git bahçeden bir deste soğan kopar getir desen, çocuk da gidip bir deste yerine üç deste koparıp getirse senin sözünü tutmuş olur mu?" sorumu, hayır, diye yanıtlayınca, "o halde Allah size bir ay oruç tutun demiş, ama siz sanki Allah'tan daha iyi biliyormuşçasına bir ay yerine üç ay tutturuyorsunuz. Bu, Allah'ı dinlememek olmuyor mu? Ve Allah'ı dinlemeyenlerin sizin ifadelerinize göre kâfir olduklarını söylemiyor musunuz?" Bu soruma bozum olan ve bir yanıt da veremeyen imam efendi, "nişandan sonra camiye gidelim, orada tartışalım" diyerek diyaloğu kopardı.

Niyetini anlamıştım. Beni camide dövdürecek ya da öldürtecekti.

Kül yutmuyordum. Peki, diyerek teklifini kabul ettim. Ancak törenden sonra birlikte caminin önüne gelince ben, "imam efendi, asayişi sağlamak üzere karakoldan iki jandarma çağırayım da tartışmaya devam edelim" deyince imam efendi buna yanaşmadı, ben de camiye girmedim.

Ama imam efendi niyetinde ciddiydi. İllaki beni dövdürecekti. Köye giderken üç delikanlı yolumu kestiler. Ama elimi belime atınca tabanca var sanıp kaçtılar.

Ancak bu üç genç, imam efendiye beni iyicene benzettiklerini, bir daha oradan geçmemek üzere tövbe ettirdiklerini söylemişlerdi. Bunu duyunca gidip caminin önündeki havuzun başına oturarak çay içtim. Böylece o üç gencin yalanını boşa çıkardım.

Ulu Tanrım,

Görüyorsun ki cehaletten kaynaklanan bir sürü olumsuzluklarla sürekli karşılaşıyoruz. Oysaki, insanlık denilen nimetten nasibini alan bir toplum olmamız ve hoşgörü içerisinde kardeşçe yaşamamız varken, birtakım çıkar çevreleri, insanların cehlinden yararlanarak köşeyi dönme hevesiyle insanları nasıl birbirlerine düşman ettiklerini görüyorsunuz. Her şeye kadir olan bir Tanrı olarak bunca olumsuzluklara niçin meydan verdiğinizi anlamak mümkün olmuyor Tanrım.

Ulu Tanrım,

Belki öyle yarattığın içindir ki yaşamımda sürekli haksızlıklara, adaletsizliklere, hurafe ve safsatalara karşı çıktım. Bu yüzden de "başıma gelen, pişmiş tavuğun başına gelmemiştir" sözüne uygun bir yaşamım oldu. Ne var ki asla pişman değilim.

Bu cümleden olarak 33 yıllık öğretmenlik mesleğim süresince 21 yılı açıkta, 12 yılı bilfiil çalışarak geçirmiş oldum. Bu arada 27 sürgün, 7 kez hapse girme, 8 kez meslekten çıkarılma, bir kez TC vatandaşlığından çıkarılma cezası ile cezalandırıldım. Kıdem indirimi, maaş kesimi, uyarı, kınama ve terfii durdurma gibi ufak cezaları da hiç saymıyorum. Ne var ki, bu cezalar ve haksızlıklar sayesinde hem ülkemin her tarafını gezme, oraların insanlarıyla tanışma ve insanlara daha fazla bilinç taşıma olanağına kavuştum, hem de devletten aldığım yolluklarla devlet bütçesi gibi sürekli açık veren bütçemi düzeltme olanağını buldum. Böylece tüm bu sürgünler, benim için geçim kaynağı oldular.

İşte bu sürgünlerin birinde gittiğim yerde Alibaba diye bir türbe vardı. Onunla ilgili çok şey anlatılırdı. Bir gün öğrencilerimle o türbeyi gezmeye gittik.

Türbedar, öğrencilere: "Aman ha gürültü etmeyin. Alibaba çok kızar ve sizleri çarpar" diyerek tembihte bulundu. Türbeye

girerken tüm öğrencilerin sessizleştiğini görünce bağırmaya başladım. Bağırmama ses çıkarıp beni çarpmadığını gören öğrenciler de sessizliği bozarak konuşmaya başladılar.

Alibaba'nın beni sana şikâyet ettiği ya da etmediği konusunda bir bilgiye sahip değilim, ama o gün bir hurafeyi daha yıktığıma inanıyorum.

Yaaa işte böyle. Daha neler neler yazacağım kim bilir ulu Tanrım. Şimdilik avrat yemeğe çağırıyor. İlerde yine yazarım.

Asi Kulunuz
HASSO

Otuzuncu Mektup

Ey Ulu Tanrım

Bu mektubumda tanık olduğum ve az kalsın cinayetle sonuçlanacak olan bir olayı anlatmak istiyorum.

Bu olay, Kuran-ı Kerim'in Bakara suresinin 230. ayetinde belirttiğin "hülle" olayıdır.

Söz konusu ayette, "eğer koca, karısını ikinci talaktan sonra üçüncü kez boşarsa, o kadın başka bir erkekle evlenmedikçe, eski kocasına dönemez" diye buyurduğunuzdan, kullarınız son derece zor durumlarla karşı karşıya geliyorlar.

Hatta bu konuda bir yumuşaklık getirsin diye büyük İslam âlimi Ebu's-Suud Efendi'ye başvurarak, "koca hata ile üç talak boşadığı kadınını, hüllesiz almak istese, şer'an caiz olur mu?" diye sormuşlar.

Ünlü âlimin verdiği yanıt: "Ne'üzübillah te'âlâ mümkün değildir" ve ekler, "kadın biri ile evlenip onunla yatmadıkça ve o koca da bu kadını rızası ile boşamadıkça eski kocasına helal olmaz."

Bu katı tutum karşısında bir hile yolu aranmış ve tekrar sormuşlar: "Koca, karısını üç talak boşadıktan sonra cinsel iktidardan düşmüş bir pirifaniye ya da 10 yaşındaki bir çocuğa nikâhlayıp ondan sonra geri alsa olur mu?" Buna da ünlü âlimimiz şu yanıtı vermiştir: "İnzal lazım değildir, idhal mükerrer olacak, yani penisin sertleşip, rahime girmesi gerekir, aksi halde haram olur" diyerek reddeder.

İşte Kuran'daki bu hükme ve din âlimi Ebu's-Suud Efendi'nin açıklamasının etkisinde kalarak bir hata sonucu üçüncü talakta boşadığı ve ancak çok sevdiği karısını, "yabancıya nikâhlarsam olur ki memnun kalır ve boşamaz. En iyisi amcamın oğluna

nikâhlayayım" düşüncesi ile üçüncü talakta boşadığı karısını amcasının oğluna vermişti. Ne var ki, ertesi günü tadı damağında kalan amcasının oğlu, "ben karımdan memnunum, niye boşayayım" diye diretince, iş kavgaya dönüşmüş ve birbirlerini öldürecekleri bir sırada hemen yetişerek olayı çözdüm.

Amcasının oğlunu tokatlayarak, "ulan eşekoğlu eşek, adam sana karısını bir geceliğine verdi. Bir gece kullandıktan sonra bırakman gerekir. Oysaki sen bunu suistimal ediyor ve bedavadan kadına sahip olmak istiyorsun. Ya kadını boşarsın ya da seni bu köyde yaşatmayız" diyerek boşamayı sağladım. Yoksa cinayetle sonuçlanacaktı.

İşte bu konuda affınıza sığınarak sormak istiyorum:

Bu "hülle" olayı, gerçekten çok çirkin ve yüz kızartıcı bir olay. Acaba her şeye kadir olan sen, başka bir çözüm üretemez miydin ki, böylesine yüz kızartıcı bir çözümü önerdin.

Bakınız aynı köyden başka biri, üçüncü talakla boşadığı karısından ayrı yaşıyordu. Hülleyi kabul etmediği için aradan on yıl geçtiği halde ne kadın, ne de kendisi evlenmişti.

Oğlu büyümüş evlendiriyorlardı. Ben de araya girerek, "bakınız birbirinizi seviyorsunuz, çocuklarınız var. Bugün de oğlunuzu evlendirmek üzeresiniz. Gelin sizleri de birleştirelim, çifte düğün olsun" diye konuştum. Adam, "hülleyi kabul edemeyeceğini, hüllesiz olarak fetva verilirse kabul ederim" diye konuştu.

Bunun üzerine yanıma şeyhin oğlunu da alarak müftü efendiye gittik. Olayı anlattım. Müftü efendi hiç düşünmeden, "Bunlar, Hanefi mi Şafi mi?" diye sordu. Hanefi olduklarını söyledim. "Olmaz" diye kesti attı.

Şimdi yine affınıza sığınarak soruyorum: Bakara suresinin 230. ayeti, Hanefiye göre ayrı, Şafiye göre ayrı uygulamaya mı tabidir?

Eğer senden kaynaklanıyorsa böylesine çifte standartlı hükümleri vermedeki amacınız ne ola ki? Şayet din adamlarının cehlinden kaynaklanıyorsa bunları nasıl güvenilir, Tanrım.

Asi Kulunuz
HASSO

Otuz Birinci Mektup
Ey Ulu Tanrım

Geçen mektubumda "hülle" olayı ve ona bağlı olarak meydana gelen olayları anlatmıştım.

Bu mektubumda da kafalarında yarattıkları birtakım katı kuralların esiri olan ve din adına ahkâm kesen din âlimlerinin neden oldukları birkaç olayı anlatmak istiyorum.

Şöyle ki: Yine Manisa'nın bir köyünde görev yaparken bir yıllık evli bir genç bana gelerek üzüntülerini şöyle anlattı: "Hocam, ben bir yıldan beri evliyim. Karımla çok iyi anlaşıyor ve birbirimizi seviyoruz. Ancak ayıptır söylemesi, sevişirken karımın memesinden ağzıma süt kaçtı. İki aylık oğlumuz da var. Bu durumu imam efendiye anlattım. Diyor ki 'o artık senin anan oldu. Mademki onun sütü senin kursağına girdi. Artık onunla evli kalamazsın. Ne'üzübillah ananla nikâhlı kalmış olursun. Hemen boşa' diye söyledi. Şimdi ne yapacağımı bilmiyorum. Acaba bunun bir çaresi yok mu?" diye yalvardı. Ben de hiç tereddüt etmeden, "hiç öyle saçma şey mi olur? Sen git yaşamına, karınla sevişmene bak" diyerek ikna edip gönderdim.

İmam efendiyi mi, yoksa beni mi haklı bulacağını bilmiyorum. Ama beni haksız bulsan da kabul etmem. Özür dilerim. Çünkü bizlere verdiğin akıl ve mantıkla benim verdiğim kararın doğru olduğuna inanıyorum.

Yine aynı köyde daha anasının karnında iken babası ölen biri vardı. 45 yaşlarına gelmiş, ama babasının ıskatını merak ediyordu. "Babam, ben daha doğmadan ölmüş, ben yoksulluğumdan dolayı bugüne dek onun ıskatını veremedim. Acaba nasıl yapmalı ki?..." diye bana sordu. Ben de "imam efendiye anlat bakalım ne diyecek?" diye yanıtladım.

İmam efendiye anlatınca, imam efendi "ıskatını vermediğin sürece babanızın ruhu askıda kalır, sorguya çekilip layık olduğu yere varamaz" diye yanıtlamıştı. Bunun üzerine imam efendiyi okula çağırarak üçümüz bir araya geldik. İmam efendi aynı tezi tekrarlayınca, ne kadar para vermenin gerekli olduğunu sordum.

İmam efendi adama, "babanız kaç yaşında iken öldü?" diye sordu. Adam da 60 yaşında öldüğünü söyleyince, imam efendi şöyle bir hesap yaptı: "Babanız, 14 yaşında namaz ve oruca müstahaktır. Şu kadar namazını kılmamış olsa, şu kadar orucunu tutmamış olsa, şu kadar hayvan hakkı, şu kadar kul hakkı üzerinde olsa" varsayımına dayanarak 600 liralık bir borç çıkardı. O zaman bir aylık maaşımın 146 lira olduğu düşünülürse epey bir para idi 600 lira. Bunu verme gücünden yoksun olan oğlu, tam istediğim bir yanıt verdi imam efendiye, "onun ruhunu s... varsın askıda kalsın" diyerek oradan uzaklaştı.

Yine bir "ölünün devri" olayına tanık oldum ki, içler acısıydı.

Sana malum olduğu üzere Kuran-ı Kerim'de "ölünün devri" diye bir olay ya da konu yoktur. böyle olduğu halde, bugün kullarınız yukarıda da anlattığım gibi "ölünün devri" yani "ıskat" adı altında bir nevi rüşvet vermektedirler. Bildiğiniz gibi, geçmişte Hıristiyan âleminde para ile cennetin anahtarlarını satma olayı vardı. "Endüljans" denilen bu harekete karşı çıkan Alman reformcu din adamı ve Protestan mezhebinin kurucusu Martin Luther, 1517 de 95 maddelik bildirgesini Wittenberg Şatosu Kilisesi'nin kapısına asmakla bu satışların yollarını tıkamış oldu.

Ne var ki, İslam âleminde "Endüljans satışları" şiddetle kınandığı halde bunun benzeri olan "ölünün devri" ıskat olayı halen sürdürülmektedir. Hıristiyan âleminde cennetin anahtarları para karşılığında satılırken, İslam âleminde de para karşılığında ölenin günahlarını satın alma geleneği geliştirilmiş bulunuyor.

İşte bu geleneğin gereği olarak 70 yaşındaki Kadir dayı, ölünce ıskatı verilsin diye hep 25 kuruşluklardan oluşan bir torba para biriktirmişti. Öğrencim olan tek oğlu da menenjitten ölünce, karısı ile birlikte bir göz damın altında sefil ve acılı bir yaşam sürdürüyorlardı.

Bir gün bana "hocam, ıskatım için para biriktirmiştim. Bir gün seninle şehre gidip bunları bütünleştirelim" diye ricada bulundu.

Sırtladığı para torbası ile birlikte şehre gittik. Parayı bütünleştirmek istediğimizde bu paraların tedavülden kaldırılmış olduğunu gördük. Zavallı, yememiş içmemiş ıskatı için biriktirmiş olduğu 25 kuruşluklar, artık işe yaramaz olmuşlardı. Gerçi geçerli olsalardı da Kadir dayıya bir yararı olmazdı, ama birkaç açıkgözün işini göreceklerdi.

Kadir dayı bir taraftan paranın geçersizliğine yanarken, bir taraftan da ıskatını nasıl vereceğinin endişesine kapılmıştı. Bu konuda ne denli dil döktümse de ikna edemedim. Bu nedenle merak ederek bu ıskat olayını araştırmaya başladım. Kuran'da olmadığı halde, nasıl olur da uygulamada bulunur diye düşünüyordum ki nedenini buldum:

Ödemiş'in Birgi nahiyesinde yaşayan Şeyh Birgili Mehmet Efendi, öğrencilerine bir gelir kaynağı olsun diye bir ıskat olayını ortaya çıkarmış. Din yoluyla uyuşturduğu kitlelere de benimseterek gelenekleştirmiş ve ondan sonra bu ıskat olayı, yani "ölünün devri" geçerlilik kazanmış.

Bu "ölünün devri"nin uygulanması ise şöyle olmaktadır:

Ölenin ıskatı hesaplandıktan sonra çıkarılan meblağ bir torbaya konulur. Ölünün devrine girecek olan imam efendiler toplanıp halka olurlar. Baş imam, elindeki para torbasına okuyup üfledikten sonra "aldım kabul ettim" diyerek yanındakine atar. O da alıp okuduktan sonra "aldım kabul ettim" diyerek yanındakine atar. Böylece on iki tur çevirdikten sonra torbadaki paralar aralarında bölüşülür. İşte bu bölüşüm sırasında birtakım nahoş olaylar meydana gelir, saç saça baş başa dövüşüldüğü görülür. Çünkü bu bölüşüm sırasında bazı imam efendiler, daha derin âlim oldukları inancı ile fazla pay almaları gerektiği konusunda kavgalar başlar. İşte bu sırada trajik komedi sahnelenmiş olur.

Ulu Tanrım,

Komik bir olayı anlatayım da din adamlarımızın nasıl bir kafa yapısında olduklarını gör.

Şeyh efendinin anlattığına göre Âdem ile Havva, cennette yaşarlarken şeytanın sözüne kanıp yasak meyveye yiyince, dışkıları oluşuyor. Tuvalete çıkma gereği doğuyor. Cennette tuvalet olmadığından avuçlarına sıçıyorlar. Atacak bir yer bulamayınca koltukaltlarına, bacak aralarına sürmek zorunda kalıyorlar. Bok-

ların sürüldükleri bu yerlerde kıllar türüyor. Böylece insanların koltukaltları ve tenasül uzvunun etrafı kıllanmış oluyor.

Bunu dinleyince ben de şeyh efendiye "öyleyse şeyhim, sen o sakalını tıraş et" diye söyledim. Niçin, diye sorunca da, "mademki bu kıllar boktan türemişler, o zaman ne diye taşıyasın" deyince fena halde bozum oldu, ama derin âlimliğine bok sürmemek için kavgaya kalkışmadı.

Yaa ulu Tanrım, muzipliğimden miydi, yoksa bilinçli olmamdan mı kaynaklanıyordu bilmiyorum. Tüm olumsuzluklar gelip beni buluyorlardı. Daha önceki mektuplarımda anlattığım nahiye müdürü, köylünün birini dairesine çağırıp benim hakkında yazdığı bir şikâyetnamesini imzalatmak istemişti. Mustafa Baykal adındaki bu köylü, "Bey, hele o yazıyı oku ki, ondan sonra imzalayayım" diyerek okutunca, "senin burada sıraladıklarının tümü yalan. Hocamız bir tanedir. Bu söylediklerinin hiçbirini yapmamıştır. Sen nasıl böyle yalanlar uyduruyorsun?" diye çıkışınca nahiye müdürü de üzerine saldırıp gömleğini yırtmıştı.

Gömleği paramparça olan Mustafa Baykal, "beyefendi, gömleğimi yırtman tıynetinin gereğidir. Çok görmem" diyerek daireden ayrılmıştı. Yani onu it yapmıştı, ama o bunun farkında mıydı bilmiyorum.

Hırsını alamayan nahiye müdürü, köye gelmiş, tüm köylüleri meydanda toplayarak benim aleyhimde konuşmalar yapıyordu ki, bana haber verdiler oraya gittim. Köylüler, nahiye müdürünün etrafında halka olmuşlar dinliyorlardı. Ben de oradan geçerken köylülere, "ne var burada, ayı mı oynatıyorsunuz?" diye sorunca kahkahayı basmışlardı.

Nahiye müdürünün şikâyet konusu yaptığı şu idi.

Amerika Birleşik Devletleri, son kullanma tarihi geçmiş, elde kalan bayat süttozları, peynirleri ve yağları Türkiye'ye hibe ediyordu. Ancak bu ürünlerin taşımasını Amerikan gemileriyle gerçekleştirerek taşıma parası olarak oldukça yüklü paralar alıyordu DP iktidarından.

"Köpek, kimin yalını yerse onun kapısında havlar" atasözümüzün anlamı gereği olarak bu ürünleri öğrencilerime yedirmek istemiyordum.

Bu ürünlerin domuz sütünden üretildiğini söylemem yeterli olmuş, gelen yardımların tümü dereye atılmıştı köylülerce.

İşte benden intikam alma sevdasında olan nahiye müdürü, bunu fırsat bilerek beni gammazlamakta ve köylüleri kandırmaya çalışmaktaydı.

Bu ürünlerin domuz sütünden imal edilip edilmediği ayrı bir konu olmakla beraber, yaptığım işin yerinde ve doğru olduğuna inanıyor ve köylüleri de bu konuda ikna etmiştim.

Senin katında bu bir suç olsa bile, seve seve bu suçu işlerim.

İşte "Ne var orada? Ayı mı oynatıyorsunuz?" sözüme kahkahayı basan köylüleri ikna edemeyeceğini anlayan nahiye müdürü, jeepine atlayıp gitti, bir daha da ne köye geldi ne de benimle uğraştı.

Ne var ki genelevi kapatmak ve dairesine gelen vatandaşlara "sen DP'li misin, yoksa CHP'li misin?" diye sorduktan sonra aldığı yanıta göre işlem yapmakla ünlenmiş "M" valisi T. B. bu şikâyet üzerine beni makamına çağırarak, "senin bu hareketin, dostumuz ve müttefikimiz Amerika Birleşik Devletleri'ne bir hakarettir. Bunun cezasız kalması mümkün değildir" deyince, ben de "Amerika Birleşik Devletleri, bayatlamış ve kendi halkına yediremediği ürünlerinin bedelini taşıma adı altında bizden alarak göndermesi de Türkiye halklarına bir hakarettir. Bir vali ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin temsilcisi olarak bu hakareti nasıl kabullenirsiniz?" diye sorunca, soruşturmayı sümen altı etmişti. Oysaki arayıp da bulamadığım bir durumdu bu. Çünkü hem yolluk alacak, hem de gittiğim yerdeki insanlara da bilinç taşıma olanağına kavuşmuş oluyordum. Ama sayın vali bunu nereden bilsin ki, zaten bilseydi vali yapmazlardı bu düzende.

Ne var ki, sayın vali sürgünümle beni yola getirmeyi düşünürken, girdiğim yüksekokul sınavlarını kazanarak oradan ayrılıyordum.

Bu ayrılışım, olaylı yıllara denk düşüyordu.

Çok büyük vaatlerle iktidara gelen DP, kısa sürede sıfırı tüketmiş, devlet gemisini karaya oturtmuştu.

Yokluklar ve bu yokluklara bağlı kuyruklar uzamaya başlamıştı. Din siyasete alet edilmiş, Amerika'ya bağımlılık kökleştirilmiş, Amerika'nın hatırı uğruna Kore, binlerce Mehmetcik'e mezar olmuş, Kunuri Zaferi safsatası ile beyinler sulandırılmaya çalışılırken, öğrenci olayları patlak vermişti.

O zamanlar Bumin Yaman tipindeki polisler, öğrencilere düşman kesilirken, askerî kanat öğrencilerden yanaydı. Orduyu, kendilerinin kurtarıcısı gören gençlik, "ordu gençlik el ele milli cephede" diye slogan atarlardı.

Toplumsal uyanışın bastırılması için bu anlayışın yıkılması gerektiği düşüncesi ile USA'lı uzmanlarca düzenlenen kurslara tüm subayların katılma zorunluluğu getirildi. Hatta bu zorunluluk nedeniyle kendilerine kurs veren bir Amerikan çavuşuna isyan eden generaller, ertesi günü aynı çavuşun general rütbesi ile karşılarına geldiğini görünce şaşırıp kalmışlar ve derslerini dinlemek zorunda kalmışlardı.

Bunun sonucu olarak 1960 ihtilalinde askerleri, subayları omuzlarında taşıyan gençlik, 1971'lerde ordunun saldırılarına maruz kalıyordu. Bu sakat tutum sonucudur ki, 1960'larda omuzlarında taşıdıkları askerlere karşı kurşun kullanma olgusu ortaya çıkmıştı ki, 1971'lerden bu yana ordu, öz kaynağına karşı kullanılmakla bugünkü sonuca varıldı.

Devlet yönetiminde beceriksiz yöneticilerin egemen olduğu dönemlerde oluşan olumsuzluklardan kamuoyunu soyutlamak, dikkatlerini başka yönlere çekebilmek amacıyla suni olarak birtakım olayları gündeme getirdikleri bilinen bir gerçektir ki Kıbrıs olayları da bunlardan biridir. Gelişen olumsuzluklardan kamuoyunu soyutlamak amacıyla gençlerin duygusal yönlerini körükleyerek meydanlarda toplayıp "Ya Taksim, Ya ölüm" diye nara attırmalarının sonucu olarak Kıbrıs olayı yılan hikâyesine dönmüş bulunuyordu. Haysiyetli bir dış politika izleyecek bir yönetimden de yoksunluğunun sonucu, bu konuda tek başına kalmış bulunuluyor, ki bu devlet adamı kıtlığının yaşandığı şu dönemde bu problemin çözümü de olanaksız görülüyordu.

Yaa görüyorsun, ya ulu Tanrım.

Yarattığın kulların, özel mülkiyet tutkusunun esiri olarak gerçekleri görmekten uzaklaştıkça olaylar da acıtıp gidiyor.

Olaylar karşısında çaresizlik içinde çözüm üretmekten yoksun bu zavallı yaratıklar, şiddet ve baskıdan başka bir şey bilmedikleri için bunların ağır faturasını yine fakir-fukaraya ödettiriyorlar. Bu nedenle çorap söküğü gibi şiddet olayı, olay şiddeti davet ede ede işin içinden çıkılmaza dönülüyor.

İşte bu "Ya taksim, ya ölüm", "Ordu gençlik el ele milli cephede" sloganları arasında, 1958'lerde vatandaşlar arasında bir savaş başlatılmış olundu.

Artık herkes, yoklukları, kuyrukları değil, çıkacak olan savaşı düşünüyordu ki Birleşmiş Milletler devreye girdi.

1959 yılında Londra'da toplanan Türk-Yunan ve İngiltere başkanları ile Kıbrıs Türk ve Rum toplumları temsilcileri arasında imzalanan antlaşma gereğince bağımsız Kıbrıs devleti kuruldu. Rum toplumu lideri Makarios cumhurbaşkanı, çarpışmalar sırasında kaçıp Türkiye'ye gelen Dr. Fazıl Küçük de cumhurbaşkanı yardımcısı oldular.

Ne var ki Kıbrıs sorununun böylece pamuk ipliği ile tatlıya bağlanmış olması, Menderes'in durumunu kurtarmaya yetmedi. Bu antlaşmayı imzalamak için Londra'ya giderken geçirdiği uçak kazası bile kâfi gelmedi.

İşte Menderes iktidarının sarsıntılar geçirdiği bir dönemde ikinci öğrencilik yıllarım başlıyordu.

Üniversite öğrencilerinin, "DP gider, CHP gelirse ortalık düzelir" mantığı içinde başlattıkları olaylar, tüm metropolleri sarmaya başlamıştı. Tüm umut, ordudaydı. Bu kör gidişe dur demesi bekleniyordu ki, Menderes, "ben memleketi yedek subaylarla da yönetirim" demesi, orduyu öfkelendirmişti. Bu durumu eleştiren üniversite profesörlerine karşı da, "bu memleketi kara cübbeliler mi yönetecek?" sözü, bardağı taşıran son damla olmuştu.

Bu öğrenci olayları içinde biz de nasibimize düşeni almış ve tutuklanmıştık.

Bu tutuklanışın temelinde yatan, komşum Erhan adındaki arkadaşımla yaptığımız tartışmalar yatıyordu.

Ben CHP'yi, o ise DP'yi savunuyordu. Bunda bir anormallik de yoktu. Ancak 27 Mayıs ihtilalinden sonra tanık olduğum anormallik midemi bulandırıyordu.

27 Mayıs ihtilali gerçekleşmiş, bizler serbest bırakılmış, sokaklara dağılan öğrenciler, Celal Bayar ve Menderes'in duvarlarda asılı bulunan posterlerini indirip parçalıyorlardı. İşte bu DP'yi savunan arkadaşımın, herkesten önce bu posterleri alıp parçaladığını görünce bir hayli tiksinti geçirmiştim. Çünkü ülkemiz ve halkımız, hep bu ikiyüzlü döneklerin kurbanı olmuşlardı. Bunların tasfiyesi gerekirdi. Ne var ki, çağdaş bir eğitim uygulaması ile sürekli olarak bu tip insanlar sürü ile yetiştiriliyordu.

Sürü ile yetiştirilen bu insanlar, gerçekleri görmekten, kurtuluş yolunu bulmaktan yoksun oldukları için ihtilalin ilk sesi, "NATO'ya, Cento'ya bağlıyız" olmuştu.

O zamanlar, "NATO'ya, Cento'ya bağlıyız" sözleri hiç kimseyi ilgilendirmiyordu. DP gitsin, CHP gelsin yeterliydi. Bağımsızlık mefhumu henüz zihinlerde yer etmemişti. O günlerde kulunuz Turhan Feyzioğlu'nun Milli Eğitim Bakanlığı'na getirilişinin öğrenciler arasında nasıl sevinç yarattığını düşündükçe, ne denli bilinçsiz olarak yaratıldığımızın farkına varıyorum. Çünkü o zamanlar Turhan Feyzioğlu, CHP içerisinde en solcu bir kişi olarak lanse ediliyordu.

1961 Anayasası'nın getirdiği kısmi yayın özgürlüğü ve partileşme süreci içerisinde Türkiye İşçi Partisi'nin (TİP) kurulması, bunu izleyen Türkiye Öğretmenler Sendikası'nın (TÖS) ve Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun (DİSK) kurulması bambaşka bir politik ortam yarattı. "Vatan-Millet-Sakarya" edebiyatı yerini gerçeklere terk etmiş, bağımsızlık, özgürlük ve demokrasi konuları işlenmeye başlamıştı.

İlk kez faşizm, emperyalizm, sömürü, işbirlikçi burjuvazi terimleri zihinlerde soru işaretleri yaratmaya başlamıştı. Artık seçim mitinglerinde ve radyo konuşmalarında bambaşka bir ses işitilmeye başlanmıştı. Emperyalizmin oyunları, sömürü çarkının işleyişi, dışa bağımlılığın yarattığı sonuçlar, bir bir dile getiriliyordu.

Bu ses, M. Ali Aybar'ın, Behice Boran'ın, Fakir Baykurt'un ve Kemal Türkler'in sesi idi.

Bilinçsiz olarak yaratıp ortaya koyuverdiğin kitlelerin bilinçlenmesinde bu üç örgütün önemli katkıları oluyordu.

Bu bilinçlenme ortamını daha önceleri başarı ile Köy Enstitüleri sürdürürken, işbirlikçi burjuvazinin hışmına uğrayarak kapatılmış, McCarthy'cilik hareketi ile antikomünist propagandası temelinde, halklar ortaçağ karanlığı içerisinde tutulmak istenmişti.

Çünkü sınıfsal devletin görevi, kitleleri dinsel saplantı içerisinde tutarak sürüleştirmekti.

İşte bu sürüleştirme hareketine 1961 Anayasası ile büyük bir darbe indirilmiş ve 1968'lerde başlayan gençlik hareketlerinin temelini oluşturmuştu.

Böylece saflar belirleniyor, bilinçli ve gerçek yurtseverlerin karşısına dinsel saplantı içerisinde tutulan bilinçsiz kitleler çıkarılıyordu ki, "Kanlı Pazar"la başlayıp 37 seçkin sanatçının diri diri yakıldığı Sivas olayları ile devam ettiriliyordu.

Ulu Tanrım,

Görüyorsun ya! Bilinçsiz ve dinsel saplantı içerisinde tutulan kitlelerin din uğruna işledikleri cinayetleri... Şimdi düşünüyorum da bilinçsiz olarak yaratılan bu kitlelerin, bilinçsizliklerinin kurbanı olarak işledikleri bu cinayetlerin vebali kime ait?

Ulu Tanrım,

Yine sen bilirsin, ama böylesine bilinçsiz milyarlarca insan yaratacağına, bilinçli daha az insan yaratsaydın da bu cinayetler işlenmeseydi, daha iyi olmaz mıydı?

Kullarına verdiğin "özel mülkiyet tutkusu", para hırsı, kâr hırsı ile işlenen cinayetlerin bir çetelesini tutuyor musun acaba?

Yeryüzünde işlenen cinayetlerin, sürdürülen savaşların, katledilen bunca insanların temelinde yatan hep bu hırs değil mi?

Kullarına bu hırsı vermedeki amacınız ne ola ki Tanrım?

Ne olurdu insanları bilinçli ve insan sevgisi ile dopdolu olarak yaratıp bunca cinayetlerin önünü alsaydın, hazinenden bir şey mi eksilirdi?

Yine sen bilirsin, ama bunları asla onaylamıyorum.

Asi Kulunuz
HASSO

Otuz İkinci Mektup
Ey Ulu Tanrım

Yarattığın mahluklardan tavşanın, üç gün yavrusuna baktıktan sonra "senin bıyığın benimki kadar" diyerek ortalığa saldığı ve bir daha ilgilenmediği söylenir.

Affına sığınarak söylüyorum. Sen de insanları çok masum ve pak olarak yaratıyor, ortalığa salıyor ve bir daha ilgilenmiyorsun. Bunlar ne yapıyorlar, ne haltlar işliyorlar, diye düşünmüyorsun.

Hani Bektaşi kulunuz, "rızkını vermedikten sonra, yarat yarat koyver, bu da iş mi?" diye söylendiği gibi böylesine tertemiz ve masum olarak yarattığın insanların böylesine bozulmasına neden seyirci kaldığını bir türlü anlayamıyorum.

Ben, bir kul iken herhangi bir kötülüğün meydana gelmesine asla razı olamadığım gibi, elimden geldiğince, gücüm yetinceye dek o kötülüğün oluşmamasına çalışıyorum. Ne var ki senin gibi her şeye kadir olmadığım için, çoğu yerde yetersiz kalıyorum. Ve bu yetersizliğimden kaynaklanan sonuçlardan da utanıyor ve kahroluyorum. Ama senin için durum böyle değil. Her şeye gücün yettiğine göre bunca kötülüklere, haksızlıklara meydan vermesen, kötülük yapanın ânında cezasını versen de ibret-i âlem olsa kötü mü olurdu?

Bakınız, tertemiz yaratıp ortalığa saldıktan sonra ilgilenmemenin sonucu olarak insanlar, insanlığa nasıl yabancılaştılar ve neler yaptılar?

İlk yarattığın insanlarda "özel mülkiyet tutkusu" yoktu. Tüm kötülüklerin kaynağı olan mal-mülk tutkusu olmadığı gibi para da yoktu. Kullarınız, birbirleriyle kardeşçe geçiniyorlar, beraber avlanıp beraber yiyip içiyorlardı. Kavga, gürültü olmadığı gibi küskünlükler, dargınlıklar da yoktu.

Ne var ki ziraatın keşfi ile her şey altüst oldu. Ziraatın bulunuşu, beraberinde insanların felaketini de getirdi.

Şöyle ki: İlk insanlar, kazığı yere batırıp tohumu atıyordu. "Kazıklı ziraat" denilen bu usulle tohumları ekmek için çok insan gerekiyordu. Tarlalarda çalıştırabilecek insanları bulmak için başka kabilelerle savaşıp esir almak gerekiyordu. Böylece kabileler arası savaşlar başladı. Savaşta galip gelen tarafın aldığı esirleri tarlalarda köle olarak çalıştırması ile kölelik düzeni başlamış oldu. Böylece köleci toplumun temelleri atılmış oldu. Ki Kuran-ı Kerim'inizin Nisa suresinin 36. ve 92. ayetlerinde bu insanlık dışı kölelik müessesesini kabul ediyor ve bazı kullarınızın, diğer kullarınız tarafından köle edinmesine rıza gösteriyorsunuz. İşte senin de desteklediğin bu kölelik düzeninin sonunda bakın neler, neler oldu ki her halde bunlardan haberdarsınızdır.

İşte bu oluşumları ilk kez bilimsel temele oturtup insanlara açıklayan Hıristiyan kullarınızdan Friedrich Engels ile arkadaşı Karl Marx oldu.

Toplumsal ilk oluşumları, idealistler, Âdem ile Havva efsanesine bağlamakla birlikte aileyi, toplumun ilk birimi sayarlar. Oysaki Âdem ile Havva birer "totem" adı olduğu bir gerçektir. Çünkü tüm insanlar, Âdem ile Havva'dan gelme, yani aynı ana ve babanın çocukları olsalardı kimi siyah derili, kimi sarı, kimi kızıl ve kimi de beyaz derili olamayacağı gibi, ayrı ayrı dilleri de konuşmaları mümkün değildi. Çünkü aynı ana ve babadan dünyaya gelen insanların ayrı ayrı deri renginde ve ayrı ayrı dillerde konuşmaları olanaksızdı. Bazı metafizikçiler, bu olguyu iklime bağlamaya çalışıyorlarsa da inandırıcı olması mümkün olmuyor. Çünkü yüzyıllarca önce Afrika'dan alınıp Amerika'ya götürülüp köle olarak satılan siyah derili insanlardan bugüne dek hiçbirinin derisi beyazlaşmadığı gibi, Afrika'da yaşayan beyaz derililerden de hiç kimsenin siyahlaştığı görülmemiştir. Bu nedenlerle Âdem ile Havva'nın birer "totem" adı olması daha mantıklı görülmektedir. Ki zaten Kuran-ı Kerim'in Nisa suresinin 23. ayetinde kız kardeşlerle evlenmeyi yasaklamışsınız. Oysaki Âdem ile Havva'dan 20 kez biri kız diğeri erkek olmak üzere ikizler doğmuş ve bir önce doğanlar, bir sonra doğanlarla evlenmişlerdir. Bu da gösteriyor ki Âdem ile Havva ayrı ayrı totem adı idiler. Önceleri aynı totemden insanlar birbirleriyle evlenirlerken sonradan akraba evliliklerinde hastalıkların,

sakatlıkların ırsi olarak geçtiği saptanınca bu usul, yani aynı totemden olan insanların birbirleriyle evlenmeleri yasaklandı. Ki anlatmak istediğim sorun bu değil. Asıl sorun, yaratıp ortaya koyuverdiğin bilinçsiz insanların özel mülkiyet tutkusu ve para hırsı ile nasıl birbirlerini boğazladıklarıdır.

İşte, toplumsal kuruluşlardan biri olan ailenin tipi, içinde yer aldığı toplumdaki üretim ilişkilerine bağlıdır. Üretim sürecinde yalnız insanla tabiat arasındaki ilişkiler değil, insanların birbirleriyle olan ilişkileri de yer alır. İnsanlar arasındaki bu ilişkilere "üretim ilişkileri" denir.

Üretim dolayısıyla ortaya çıkan bu ilişkiler, başka başka olabilirler. Birtakım kimseler, örneğin bir evi birlikte yardımlaşarak işbirliği yapmak üzere özgür bir biçimde bir araya gelebilirler. Bu durumda ortada sadece her çeşit sömürüden uzak bir işbirliği söz konusudur.

Buna karşılık, bir kimse bazı koşullarda bir başkasını kendisi için çalışmak zorunda bırakabilir. Bu durumda üretim ilişkilerinin niteliği tümüyle değişmiş olur. Yani bir buyurma ve bağımlı olma durumuna gelir ki, burada bir yardımlaşma ve işbirliği değil, bir sömürü söz konusu olur. Bu sömürü, üretim araçlarının mülkiyetine dayanır.

Üretim araçlarını oluşturan doğal kaynaklar, "toprak, orman, sular, yeraltı servetleri ve her çeşit hammadde ki bunlar, senin yarattıklarındır. Bu doğal servetlerin biçim değiştirmesini sağlayan üretim aletleri, fabrika binaları, ulaşım ve taşıma araçları, tüm toplumun malı ise insanlar arasındaki ilişkilerin sadece yardımlaşma, işbirliği biçiminde olabileceği görülür. Ama üretim araçları toplumun malı değil de birtakım açıkgözler tarafından kendilerine maledilmişlerse, o zaman herhangi bir üretim aracından yoksun olan bir kimsenin bu araçlara sahip olan birinin egemenliği altında yaşamak zorunda olduğu anlaşılır.

İşte "Mülk, adaletin temelidir" sözünün altında yatan anlam budur. Adaletin temeli mülk olunca, mülk sahibi, yani üretim araçlarının sahibi olan kimse, üretim araçlarına sahip olmayan yığınların emeklerini sömürme hakkına da sahip olur. Bu ise bazılarının çıkarlarının, bazı başkalarının çıkarıyla çatıştığı anlamına gelir.

İşte çıkar çatışmalarının belirginleştiği sınıflı toplumlarda bu çatışmaları engelleyecek ve sömürü mekanizmasını işletecek

birtakım kurumlara gereksinim duyulur. Ki bu aşamada önemli görevlerle üstyapı kurumları adı altında toplanan devlet, hukuk, kanun, ahlak, namus, töre, din, iman, ahiret, cennet, cehennem, şeytan, melek vs gibi kavramlarla karşımıza çıkarıldığınıza tanık oluyoruz.

Bu üretim araçları sahiplerince seni sömürülerine alet etmelerine nasıl müsaade ettiğinizi anlamak mümkün değil.

Özel mülkiyetin oluşması ile doğan sınıflı toplumların ürünü olan "sınıfsal devletin" görevi, sömürü mekanizmasını işletmektir. Bu sömürü mekanizmasını işletebilmek için de toplumları sürekli olarak dinsel saplantılar içinde tutmaktır. Nasıl ki koyun sürüsünü gütmek, keçi sürüsünü gütmekten kolaysa, çağdışı bir eğitim uygulaması ile oluşturulan "işi zikir, katığı şükür, düşmanı fikir" olan bir toplumu yönetmek de o kadar kolaydır.

İşte sömürü aracı olan sınıfsal devletin görevinin gereği olarak her il ve ilçede birer imam hatip okulu, her mahallede birer Kuran kursunun açılması ile seni sömürülerine nasıl alet ettiklerine tanık oluyor ve üzülüyoruz.

Malumunuz olduğu üzere, parlak törenlerle bu okulların temellerini atanların hiçbiri, çocuğunu bu okula göndermezken, bu okullarda topladıkları fakir fukara çocukların beyinlerini yıkayarak, "bu dünya fani, öbür dünya bakidir. Burası bir han, insanlar birer yolcudur. Asıl yaşam öbür dünyadadır. Bu nedenle fani yaşam için değil, ebedî yaşam için çalışmak gerekir. Bu dünyada malı mülkü çok olanın öbür dünyada hesap vermesi de o denli zor olur. Onun için yoksulluğumuza bakıp üzülmemeliyiz" demek suretiyle uyuttukları kitleleri, veresiye hayal pilavına kaşık çaldırırlarken, kendileri bu dünyanın tüm nimetlerine konmaktadırlar. Cehennem ateşi ile korkutup, cennet nimetleri ile avuttukları bu zavallı kitlelerin çıkarlarını savunan insanları da kanun, hukuk, adalet edebiyatı ile zincire vurarak hapishanelerde çürütmektedirler.

Yediğimiz, içtiğimiz, giydiğimiz ve kullandığımız tüm varlıkların üreticisi olan bu insanlara ve onların çocuklarına sadece hayal pilavı yedirmekle de kalmazlar. Onların zihinlerine şırınga ettikleri din, mezhep, ırk ve düşünce ayrılıklarından yararlanarak tarih boyunca anlamsız din, mezhep ve ırk kavgalarına sokarak birbirlerine kırdırmışlar ve zenginliklerine yeni zenginlikler katmak için savaştırmışlardır.

"Ölürsen şehit, kalırsan gazi" diyerek savaştan savaşa sürüklenen bu zavallı kullarınız, sürekli olarak cephelerde ve savaş meydanlarında can verirlerken, bu savaşlarda elde edilen ganimetlere yine bu sömürücü sınıf ve tabakalar konmuşlardır. Böylece her savaştan sonra birtakım savaş zenginleri türemişlerdir. Bu nedenledir ki yeryüzündeki tüm zenginlerin savaş kışkırtıcılığı yaptıkları, barıştan yana olan insanlara düşman kesilerek iftiralarda bulundukları görülmektedir.

Ulu Tanrım,

Savaş kışkırtmalarında en etken olan unsurlardan biri din, ırk, mezhep ve milliyetçilik olduğunu elbet biliyorsun. Ama affınıza sığınarak soruyorum: Yoksa sen de savaştan ve insanların bu savaşlardan kırılmasından yana mısın ki acaba?...

Savaş kışkırtıcılığı yapıp savaş meydanlarında, cephelerde görünmeyen, şaraba, rakıya haram deyip bunların en iyisini zıkkımlanan, faizi haram ilan edip faizciliğin en âlâsı olan bankerlik ve bankacılığı yapan, mal biriktirmenin günah olduğunu söyleyip stokçuluk yapmak suretiyle karaborsayı yaratan; örgütlenmenin karşısında olduğu halde, kendisi holdingleri, ticaret odaları, ticaret borsaları, anonim ve kolektif ortaklığı, limited şirketleri, ithalat-ihracat şirketleri yolu ile örgütlenmenin en âlâsını gerçekleştirenler, en çok ibadetlerden söz ettikleri halde fakir fukara, kasketli şalvarlı, ayağı kara lastikli, eli nasırlı kullarınız günde beş vakit camilere dolarlarken, fötr şapkalı, kravatlı, şiş göbekli, kalın enseli bu sömürücü haramzade takımı, adalarda modalarda, diskoteklerde vur patlasın çal oynasın havası içerisinde zevküsefa sürdükleri görülmektedir.

Geceyi gündüze katarak, soğuğun altında donarak, sıcağın altında yanarak durmadan çalışan, ibadet eden zavallı kullarınızın iki yakası bir türlü bir araya gelmezken bu haramzade takımının işlerinin, gelirlerinin tıkırında olduğu görülmektedir. Ey ulu Tanrı, bu nasıl iştir?

Tarihte "yüzyıl savaşları" adı ile anılan "din savaşları", "otuz yıl savaşları" diye anılan mezhep kavgaları, yıllarca süren Haçlı Seferleri ile Avrupa haritasını altüst eden, Hiroşima ve Nagazaki şehrini atom bombası ile yakıp kavuran, yüz binlerce insanın ölümüne, milyonlarca insanın sakat kalmasına, milyonlarca çocuğun öksüz, yetim kalmasına neden olanların, hep bunlar oldukları görülmektedir.

Burjuvazi sınıfını oluşturan bu sömürücü sınıfın temsilcisi Montalembert Kontu'nun taa 1848'lerde Fransız meclisinin kürsüsünde yaptığı konuşmada: "Mülk sahibi olan ve mülk sahibi olanların adına konuşan bir kimse olarak şunu belirtmek isterim ki, mademki biz bizeyiz, mademki aramızda yabancı yok; gerçeği bütün içtenliğimle olduğu gibi söylemek isterim. Bugünün sorunu nedir? Günümüzün sorunu, mülk sahibi olmayanlarda mülkiyete saygı uyandırmak. Bu iş için bir tek yol biliyorum: Tanrı'ya inanmalarını sağlamak. Burada sözünü ettiğim inanç seçmeciliğin (eklektizm) ya da başka herhangi bir sistemin ne idüğü belirsiz Tanrı'sına değil, Hıristiyanlığın Tanrısına duyulan inançtır. On Emri, o Tanrı göndermiş, hırsızları ebediyen o Tanrı lanetlemiştir. Halkta en yaygın olan, o Tanrı'ya duyulan inançtır. Mülkiyeti etkili bir biçimde koruyabilecek biricik inanç odur" diye konuşuyordu.

Ve yine Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın koltuğunu işgal eden Bakan Mehmet Turgut 1969 yılında Bursa'da sanayi işverenlerinin örgütü TÜSİAD'da yaptığı konuşmada, "arkadaşlar, mademki biz bizeyiz, çok önemli bir gerçeği dile getirmek istiyorum. Eğer servetlerimizi, mirasımızı çocuklarımıza bırakmak istiyorsak, sosyal kalkınmanın önüne geçmiş bulunan toplumsal uyanışı frenlemek ve engellemek zorundayız. Bunu gerçekleştirebilmek için de din eğitimine önem vermek ve toplumsal uyanışları bastırmak için vurucu bir güç oluşturmak zorundayız" diyordu.

Yine İstanbul Belediye Meclisi toplantısında "kıyı yağması" adı ile anılan plan üzerinde konuşulurken, Belediye Meclis Üyesinin söz alarak: "Arkadaşlar, halkımız kaza benzer. Bu kazı yolarken çaktırmamak gerekir. Vatandaşlarımızı kıyılardan yararlandırırken halktan bazı kişilere de yararlandırma olanağını sağlayalım. Bunun için de kıyılarda bir iki yerde cami, birer arsa ayıralım ve cami yaptırma derneği kurduralım" diye konuşuyordu.

Görüyorsun ya Tanrım, özel mülkiyet tutkusunun esiri olan kullarınız nasıl da bozuluyorlar ve seni çıkarlarına alet ediyorlar?

Seni böylesine çıkarları için kullanmalarına nasıl razı oluyorsun? Anlamak çok güç.

Ulu Tanrım,

Kulların beyinlerine şırınga ettiğin "üstün ırk" anlayışı ile bakın neler yapılıyor:

Hitler kulunuz, "üstün ırk" anlayışı ile efsunladığı "SS" ve "SA"ları insanların başına bela ederken, ülkemizde de Bakan M. Turgut'un "vurucu güç" dediği, sivil kamplarda eğitilip silahlandırılan bozkurtlarına Türkeş, Ülkücüye Notlar kitabında şöyle sesleniyordu: "Biz, Türksüz bir dünyanın mevcudiyetini düşünmektense, o dünyanın bizim yüzümüzden infilak etmesini daha uygun buluyoruz. Yaradılışımızın sebebi, materyalist ilkelerle değil, ilahi kanunlarla ilgilidir. Bu sebeple vatan için savaşmak, Türklük için savaşmak ve bir tek Türk'ün saçının bir tek teline bütün bir cihanı kurban edecek milli devleti kurmak için savaşmaktır. Dünyanın neresinde bir Türk varsa bizim tabii hududumuz da oradan başlar. Onun için davadan dönen herkesi vurun" diyordu.

Milyonlarcasından birkaçını sıraladığım bu örnekler üzerinde düşününce, imam-hatip okullarının ve Kuran kurslarının böylesine hızlı bir tempo ile gerçekleştirilmesinin temelinde dini çıkarlara alet etme amacı yattığı güdülmektedir.

Ulu Tanrım,

Affınıza sığınarak sormak istiyorum: Kuran-ı Kerim'in Hac suresinin 67. ayetinde, "biz, her ümmete bir din, bir şeriat tayin ettik" diye buyuruyorsun. Acaba verdiğimiz bu din ve şeriatları çıkarlarına alet olarak kullansınlar diye mi verdin? Bu amaçla vermediysen, neden çıkar uğruna kullanılmasına engel olmuyorsun? Yoksa bu sömürü işinde senin de mi tuzun var? Ne dersin?

İşte sınıfsal devletin özüne ve işlevine ters düşen 1961 Anayasası'nın rafa kaldırılmasının, 1971 sıkıyönetim döneminde üç kez budanmasının ve 12 Eylül faşizmince de temelli kaldırılarak yerine 1982 Anayasası'nın konularak din derslerinin zorunlu hale getirilmesinin temelinde yatan bu amaçtır. Ne dersiniz, a Tanrım?...

Asi Kulunuz
HASSO

Otuz Üçüncü Mektup
Ey Ulu Tanrım

33. mektubumda sözünü ettiğim zihniyet, başkalarına boyun eğmeyeni, lanetli şeytan adı ile adlandıran, Agis'i kazığa oturtan, Spartaküs'ü öldüren, Martin Luther'i aforoz eden, İmam Hüseyin'in başını kesen, Rosenbergleri elektrikli sandalyeye oturtan, Martin Luther King'i kurşunlayan, Nâzım Hikmet'i zindanlarda çürüten, Şeyh Bedrettin'leri astıran, Mustafa Suphi'leri boğdurtan, Musaddık'ın sülalesini ortadan kaldıran, Allende'yi imha eden, Pir Sultan Abdal'ı ipte sallandıran, Lummumba'yı sokaklarda parçalayan, Amerika'da, Güney Afrika'da siyah derili kullarını ezim ezim ezen, Filistin halkına yaşama hakkı tanımayan, nihayet bugün ülkemizi baştan başa işkencehaneye çevirerek, Kürt köylerini yakıp yıkarak, dakikası 11 milyar liraya malolan "kirli savaş"ı sürdürerek Kürt halkını yok etmeye çalışan hep bu zihniyettir.

İşte bu zihniyetin yaratıcısı olan sen, bunların yaptıklarına seyirci kalan yine sen. Ne dersin?

Yukarıda sözünü ettiğim zihniyetin egemen olduğu bir ortam içerisinde yüksekokul diplomalı bir cahil olarak göreve atandığım zaman sosyalizm, kapitalizm, emperyalizm, faşizm, işçi sınıfı, sömürü ve bağımsızlık gibi terimlerin tamamen yabancısı idik.

Zaten o sıralarda Milli Şeflik yönetiminin başlatmış olduğu McCarthy'cilikle birlikte köy enstitüleri kapatılıyor, imam hatip okullarının temelleri atılıyor, DP'nin inanç sömürüsünden geri kalmak istenilmiyordu.

Bu ortam içinde aldığımız burjuva eğitiminin gereği olarak ülke sorunları ile ilgilenmek yerine, köşe dönmece hesapları için-

de olunuyordu. Toplumsal sorunlar, bizleri ilgilendirmiyordu. Ankara Valisi Nevzat Tandoğan, bir zamanlar ilerici gençleri makamına çağırarak, "ne istiyorsunuz? Komünizm gerekli ise onu biz getiririz" demişti. İşte bu zihniyetin egemenliğinde uygulanan eğitimin yetiştirmeleri de ancak köşeyi dönme hesapları içinde olur, toplumsal olaylar ve ülke sorunlarından habersiz olurdu.

Ulu Tanrım,

Sana malum olduğu üzere öğrencilik yıllarımda köyüme gitmiştim. Babam çift sürmeye gitmişti. Anam, babamın yemeğini götürmemi söyledi. Babamın yemeğini götürdüm. Babam yemeğini yerken öküzlerin önüne de ot atmıştı. Ben öküzleri seyrediyordum. Öküzün biri, öbürüne ot yedirmek istemiyor, sürekli boynuzluyordu. Beraber çift sürdük, beraber ot yiyelim demiyordu.

O zaman bana verdiğin akıl ve mantıkla şöyle düşündüm: "Ya sadece kendini düşünen bir öküz olacağım, ya da içinden geldiğim toplumun dertleri ile ilgilenen, ortak olan bir insan olacağım." Sadece kendini düşünen bir öküz olmaktansa başkalarını düşünen bir insan olarak yaşamaya karar verdim. İşte o günden sonra toplumsal olaylara ilgi duymaya ve insanlara verdiğin dert ve çilelere çözüm aramaya başladım. Öküz olmaktan çıkıp insan olmaya başlayınca da cezalar, işkenceler, hapishaneler ve sürgünler bana kardeş olmaya başladılar.

Bu kardeşlerimden o kadar çok şey öğrendim ki, asla pişman değilim. Hamdım piştim, cahildim aydınlandım. Kördüm gözüm açıldı. Kısacası insan oldum. Senden kaynaklanan ve burjuva eğitimi ile tamamlanan tüm çirkinliklerden kurtuldum. Çok mutluyum. Kullarından esirgediğin mutluluğu, bunların sayesinde buldum.

Çileli yarattığın kullarının dertleriyle ilgilenmeme ilişkin birkaç olayı anlatmak istiyorum.

Yıllarca okullarda dirsek çürüterek aldığım burjuva eğitiminden yaşam için hiçbir şey bulmazken, öküzlerin ot üzerindeki kavgalarından edindiğim bilinçle, atandığım Hekimhan Ortaokulu'nda halkın yaşam koşulları karşısında daha çok duyarlı hale geldim.

Şöyle ki: İki dağ arasında kalan vadide kurulu bulunan Hekimhan ilçesinin geniş arazisi olmadığı gibi gelir kaynakları da

son derece sınırlı idi. Gerçi bu dağlar, demir, krom ve kurşun madenleri ile dolu idi, ama Hekimhan halkı bunlardan yararlanamıyordu. Bu madenleri işleten Bilgin Şirketi, daha çok Kürdistan'da işsizliğin, yoksulluğun kol gezdiği bölgelerdeki insanları getirip maden ocaklarında çalıştırıyordu. Çıkarılan hammadde, Amerikan gemilerine yüklenmek üzere İskenderun limanına gönderiliyordu.

Bu haksızlığa karşı halkı örgütlemek gerekiyordu. Ancak halkı örgütleyebilmek için halkın güvenini kazanmalıydım. İşte bu güveni sağlamak için bir gün bir fırsat doğdu.

Yatılı öğretmen okullarının sınavları yapılacaktı. 82 öğrencimiz bu sınavlara katılmak üzere başvuruda bulunmuştu. Sınav, Malatya merkezinde yapılıyordu.

Bu öğrencileri sınava götürme görevi bana verilmişti.

82 öğrenci ile birlikte sınav salonunda idik. Ben, ayırtman değildim. Ama öğrencilerimin başından ayrılmadım. Herkes, kendi tanıdığının yardımına koşarken, ben de "ya hep, ya hiç" düşüncesiyle tüm öğrencilerime yardımda bulundum. Böylece 82 öğrencim komple olarak sınavı kazandılar. Bu olay, halk üzerinde büyük bir etki bıraktı. Derken ikinci bir fırsat daha doğdu. Bu kez, yatılı devlet ortaokulu sınavları yapılıyordu. Yine öğrencileri götürme görevi bana verilmişti. 65 öğrencimle birlikte Malatya Sanat Enstitüsü salonunda idik.

Ne var ki bir aksilik çıktı. Sınava giren 250 kadar öğrenciye karşılık gelen test soru defterleri 125 kişilikti. Test soru defterleri kadar öğrenciyi sınava almak, geri kalanları dışarı çıkarma fikri ortaya atıldı. Ben, bu karara karşı çıkarak; "buraya gelen öğrencilerin tümü, bu sınava katılma hakkına sahip olan öğrencilerdir. Bunların bir kısmını bu haktan yoksun bırakamazsınız" diyerek itiraz ettim.

İtirazım üzerine çağrılan il milli eğitim müdürü de onların düşüncelerine katılınca aramızda tartışma çıktı. Ayırtman olup olmadığımı sordu. "Değilim" diye yanıtladım. Sınav salonunu terk etmemi istedi ve öğrencilerin yarısını sınav salonundan dışarı çıkardı. Ben de öğrencilerime "Hekimhan'dan gelen öğrenciler, kimse dışarı çıkmasın, ben valinin yanına gidiyorum" diyerek dışarı çıkarılan öğrencilerle valinin kapısına dayandık. Bizi dinleyen Vali Cezmi Kartay, bizi haklı bularak sınavı durdurdu. Bakanlığa telefon ederek durumu anlattı. Bakanlıktan

gelen talimat üzerine test soruları teksir ettirilerek öğleden sonra tüm öğrencilere uygulandı.

Bu olayın yankıları daha devam ederken bir olay daha çıktı. İlçe kaymakamı, hariçten yurttaşlık bilgisi dersine geliyordu. Ancak çoğu zaman derslere girmediği halde, ders defterini imzalayıp ücret alıyor ve birikmiş olan konuları birden öğrencilere verince de öğrenciler işin altından kalkamıyorlardı.

Tahrirat kâtibi, tüm memurları yemeğe davet etmişti. Ben ve kaymakam da davetliler arasında idik. Daha önce birkaç kez "girmediğiniz derslerin parasını almayın. Gelmediğiniz günlerin konularını birden öğrencilere vermeyin" şeklindeki ikazımı dinlemeyen kaymakama, bu kalabalıktan yararlanarak bir ders vermek istedim. Bu nedenle de herkesin içinde; "kaymakam bey, bazen derslere girmediğiniz halde ders defterini imzalayıp para alıyorsunuz. Bu dedikodulara neden oluyor. Lütfen bunu yapmayın" diye konuştum. Fena halde bozum olan kaymakam, bunun intikamını almak için okul idaresini aleyhimde kışkırtmaya başladı. Tam bu sıralarda kopyada yakaladığı bir öğrenciyi, hem tokatlamış, sıfır vermiş, hem de disiplin kuruluna vermişti. Disiplin kurulu başkanı olarak bir suçtan dolayı bir kimsenin üç kez cezalandırılamayacağı düşüncesi ile öğrenciye ceza vermedik. Buna sinirlenen kaymakam beyle aramızda çıkan tartışmada ben ona: "Siz öğrencinin notunu bana verin, attığınız tokata karşılık o da size tokat atsın. Ondan sonra ben ona ceza vereyim" diye konuştum. Tümüne tuz-biber olan bu konuşmadan sonra okul idaresi bana karşı katakullilere girişmeye başladı.

Bir gün okul müdürü bana, "Hasso, ders programını değiştirdim, şimdi sen 3. sınıfa değil, 1. sınıfa gireceksin. Ben programı yazınca sana veririm" dedi. Ben de 1. sınıfa giderek dersimi işledim.

Ertesi günü öğretmenler odasına gelen okul müdürü bana, "senin dün 3. sınıfa dersin vardı niye girmedin?" deyince, ben de "sen bana programın değiştiğini, 1. sınıfa girmem gerektiğini söylemedin mi?" diye sordum. İnkârdan gelince sobanın demirini kaptığım gibi kafasına indirdim. Kanlar içerisinde yere yuvarlandı. Nişanlısı kadın öğretmen üstüne kapanarak ağlamaya ve bağırmaya başladı. "Kız fazla bağırma, ölürse ben seni alırım" diyerek tesellide bulundum. Sonra doğru kaymakamın makamına giderek, "okul müdürünü vurdum, git de kaldır" de-

yince, kaymakamın beti benzi sarardı. Sandı ki onu da vurmaya gitmiştim. "Hele otur Hasso. Bir kahve iç" diye söylenirken, ben oradan ayrıldım. Gidip derse girdim. Okula gelen kaymakam, beni çağırarak "Hasso bey, sen eve git biraz dinlen, sinirlerin yatışsın" deyince bırakıp evime gittim.

Biraz sonra eve gelen ve beni çok seven Hacı Karayazı bana, "hocam seni cürmü meşhut (suçüstü) yapmak istiyorlar, kaybolsan iyi edersin" diye konuştu.

Bir tarafa gitmeye zaman kalmamıştı artık, jandarmalar evi sarmışlardı bile.

Ben de avradı tembihleyerek "gelenlere kapıyı açma. Gidin mahkemeden arama kararı getirin" diyerek oyala onları, dedim. Sonra bizim evin bir odasına eşyalarını koyup kursa gitmiş bulunan askerlik şube başkanının eşyaları arasına girerek saklandım.

Mahkeme kararını getiren jandarmalar, evi aradılar, bulamadılar. Bulunduğum odayı aramak isteyince bizim avrat yine "o oda bize ait değil, şube başkanının eşyası var. Aramak istiyorsanız orası için mahkeme kararı getirmeniz gerekir" diyerek geri gönderdi onları. Bunun üzerine o odadan çıkarak bizim tarafa geçtim. Mahkeme kararı ile gelen jandarmalar o odayı da açıp baktıktan sonra gittiler.

Suç üstü süresi olan 24 saat geçtikten sonra karakola giderek, beni niçin aradıklarını sordum. Tutulan fezleke ile mahkemeye sevk edildim.

Ceza hâkimi Cevdet Aslangül, aynı zamanda çok yetenekli bir şairdi. Hece vezni ile güzel şiirler yazıyordu. İşte bu şair ruhlu hâkim, davamda haklı olduğumun bilincinde olarak beni serbest bıraktı.

Tüm halk, benden yana idi. Karşımda olan sadece cumhuriyet savcısı, kaymakam ve belediye başkanı idi. Bir de Bilgin Şirketi'nin müdürü vardı.

Serbest kalmamdan dolayı sevinen öğrenciler ve halka karşın, bu durumdan hoşnut olmayan bu dört kişinin ittifakı ile görevden alındım.

Görevden alınmam, işi daha da sarpa sardırdı.

O zamanlar üniversite öğrencileri daha işgal, boykot, protesto diye bir şey bilmezken, görevden alınmam üzerine ortaokul öğrencileri dersleri boykota, idareyi protestoya ve okulu işgale başladılar.

Öğrencilerin elebaşılığını, Ökkeş Çavuş, İhsan Karayazı ve

şimdi adlarını hatırlayamadığım birkaç öğrenci daha üstlenmişlerdi.

Öğrencilerin boykotlarına veliler de katılınca iş büyüdü.

Kaymakam sokaklarda sürüklendi, hükümet binası ve okul ateşe verildi. Belediye başkanının evi dinamitlendi. Olayların yatıştırılması için zamanı olmadığı halde askere sevkim sağlandı.

Belediye başkanının evini dinamitlemekten tutuklanan 60 yaşındaki Bayram Yağmur'a cezaevinde benim adresimi soranlara, "Adrese gerek yok. Hasso Türkiye deyin gider" diye yanıtlıyordu.

Ne var ki, beni askere sevk edince öğrencilere çok fena muamele eden okul idaresi, hırslarını öğrencilerden çıkarmaya başladı. Ki, daha sonra başka yerlerde öğrenimine devam eden Ökkeş Çavuş, dürüst ve mertliğinin kurbanı olarak girdiği polislikten atılıyor, İhsan Karayazı ise Almanya'nın yolunu tutarak hayatını kazanma yolunu buluyordu.

Yaa işte görüyorsun Tanrım. Yarattığın bu dünyada dürüst olmanın bedeli nasıl ağır ödeniyor.

Bunun içindir ki günümüzde dürüstlük değil, üçkâğıtçılık geçer akçe olmuş, yalan, dolan ve talan kullarına düstur olmuş bulunuyor.

Bu durum karşısında ne düşündüğünü bilmiyorum, ama böylesine köşe dönmeci, üçkâğıtçı ve duyarsız kullarını yaratmadaki emeklerine acıyorum doğrusu.

Asi Kulunuz
HASSO

Otuz Dördüncü Mektup
Ey Ulu Tanrım

Bu mektubumda da bazı olayları anlatmak istiyorum. İstiyorum ki, yarattığın kullarının, kişisel çıkarları uğruna neler yaptıklarını bilesin.

Kullarınızdan biri askerden izinli olarak köyüne gelmişti.

Köyün ağası, haber göndererek, gelip tarlada ekin biçmesini istemişti.

"Benim bir aylık iznim var. Kendi ekinlerimi biçmek zorundayım" diyen köylü, ağanın işine gitmemişti.

Buna içerlenen ağa, "askerlikte silah çalıp getirmiştir" diyerek jandarma komutanlığına ihbarda bulunmuştu.

İhbar üzerine karakola götürülen köylü, "yalandır, iftiradır" dediyse de, ağanın baskısı ağır gelmiş, köylü salıverilmemişti.

Bundan sonrasını jandarma binbaşısının ağzından aktarayım:

Jandarma binbaşısı, çok iyi bir marifetmiş gibi bana: "Hocam, ihbar üzerine içeri aldık. Bir türlü silahı çaldığını itiraf ettirecektim. Nitekim ağustosun sıcağında nezarete koydum. Yanına yalım yalım yanan mangalı koydum. Başına diktirdiğim nöbetçi tarafından sürekli olarak ikaz ettirerek uyutmadım.

Sıcaktan bunalan, susuz ve uykusuzluktan, açlıktan dermanı kesilen bir adamın bir türlü çözülmeyişi karşısında başka bir yöntem uyguladım.

Fırında yaptırdığım lahmacunlarla birlikte jeepe binerek dağdaki pınarın başına götürdüm. Lahmacunları açıp kokusunu burnuna tüttürdüm. Doğruyu söylersen, silahı nereye sakladığını söylersen sana yedireceğim diye konuştum.

Açlık susuzluk ve uykusuzluğa yenik düşen adam, silahı Yazıhan'da yere gömdüğünü söyledi.

'İtoğlu it, bir haftadır bizi uğraştırıyorsun, ben sana yemek mi veririm?' diyerek aldığınız gibi Yazıhan'a götürdük. Gösterdiği yerlerde silah çıkmayınca sırf yemek için bize yalan söylediğini anladık" diye bana hünerlerini anlatıyordu.

Oysaki jandarma binbaşısının görevi, yapılan ihbar üzerine onun birliğinden durumu sormak, silahın çalınıp çalınmadığını öğrenmek ve ona göre hareket etmekti. O ise önce işkenceden işe başlamıştı.

İşte bu jandarma binbaşısının, kaymakamın ve savcının bir başka marifetini daha anlatayım da gör:

Çevrede etkili olan Ş. Oğlu, H. Ağanın düğünü vardı. Kızını gelin ediyordu. Tüm ilçe ileri gelenleri, devlet memurları davetli idi.

Ancak ağanın kızı, bir başkasını seviyordu. Sevdiği kişiye değil, sevmediği birine veriliyordu.

Ata bindirilmiş, başkasına yâr olmak üzere götürülen gelin; sevgilisi tarafından yolu kesilerek, ağanın beşlisiyle öldürülmüştü.

Düğünde hazır bulunan jandarma komutanı, kaymakam ve savcı beyler, kana bulanan bu düğünü terk ederlerken, suç aleti silaha da el koymuşlardır. Buraya kadar bir anormallik yoktu. İşte ondan sonra anormallik başlayacaktı.

Şöyle ki: Kaymakam ve savcı, "ağaya ayıp olur, onun silahını resmiyete koymayalın, geri verelim" diye düşünmüşler ve karar kılmışlardı. Ne var ki silahı jandarma binbaşısı elden çıkarmış, satmıştı.

Silahı geri verecekler, ağanın gönlünü hoş edeceklerdi, ama silah ortada yoktu.

Nihayet silah, satılan yerden geri alındı ve ağaya gönderildi.

Silahı kullananın hakkında bir işlem yapılması halinde silahın resmiyete sokulması gerekeceğinden, olay tümden hasıraltı edildi. Olan zavallı geline olmuştu. Sevdiğine varmadan ölüp gitmişti.

Jandarma komutanı, silahı ağaya iade ederken, "ağam kusura kalma, bürokrasi nedeniyle silahınızın iadesi gecikti, ama bir ziyafeti de hak ettik herhalde" diyordu. "Efendim, ziyafetin sözü mü olur, başımla beraber" diyordu ağa.

Sonradan satılan mavzerin parasının kaymakam, savcı ve jandarma komutanı arasında bölüşüldüğü, ancak ilçe hâkiminin

bunu dışarıya sızdırdığı için silahı geri vermekten başka yol bulamadıklarından dolayı böyle hareket edildiği söylenildi.

Ulu Tanrım,

Sana malum olduğu gibi, bu ilçenin bir sürü eksiklikleri vardı. Elektriği, suyu, kanalizasyon şebekesi yapılmadığı gibi daha önce kaymakam Hasan Lüle'nin başlatmış ve bizzat köylülerle birlikte çalışarak bitirmeye çalıştığı lise binası, daha yarım duruyordu. Çünkü büyük bir özveri ve gayretle lise binasını imece yolu ile bitirmek isteyen kaymakam Hasan Lüle, çirkin politikacıların hışmına uğrayarak sürgün edilmiş ve iş de yarım kalmıştı.

Ne var ki yeni kaymakam, tüm işler dururken, "ayranı yok içmeye, tahterevalli ile gider sıçmaya" misali ilçeye bir çocuk parkı yaptırıyordu. Kaymakamlık binasının önüne yaptırılan çocuk parkının başına bir aylıklı bekçi dikmiş, kaymakamın oğlu ve karısından başka kimse sokulmuyordu.

Buna seyirci kalamazdık. Şair hâkim Cevdet Aslangül'le anlaşarak hep boş zamanlarımızda bu parka gidiyor, salıncaklara biniyorduk. Bekçi, bize bir şey diyemiyordu. Ancak kaymakam fena halde bozuluyordu bu işe, ama sesini de çıkaramıyordu. Çünkü park, kamu malı olarak yapılmıştı.

Neyse ki görevden alınmam ve bakanlıkla anlaşarak askere sevk edilmem üzerine, kaymakam oldukça rahat bir nefes almış oluyordu ki birkaç yıl sonra İstanbul'da Nuruosmaniye Cami'nden geçerken, çok şiddetli bir fırtına vardı. Tam karşıdan aynı kaymakamın geldiğini gördüm. Tipiden kaçıyormuşum pozisyonu içerisinde, hızla koşarak kaymakama çarpıp yere düşürdüm. Üstü başı sırılsıklam olan kaymakam kalkmaya çalışırken, ben oradan uzaklaşmıştım bile.

Daha sonra milletvekili olan bu kaymakam, milletvekilliğinin tadını çıkarmadan, rahmetinize kavuştu. Rahmınızı esirgememenizi dilerim.

Ulu Tanrım,

Askere sevkim yapıldıktan sonra verildiğim Polatlı Topçu ve Füze Okulu'ndaki eğitim sistemi, kafamı çok bozuyordu.

Bir alanda toplanıyorduk. Bir sırığın tepesine bir kasket geçiriliyordu. Bu kasketin önünden geçip selam veriyorduk. Sözde, selam vermeyi öğrenecektik. Aylarca bu egzersizler de-

vam ediyordu. İtiraz hakkın yoktu. Tam bir robot misali, selama çalışıyorduk.

Bir gün Acıkırı denilen yere tatbikata gitmiştik. Tepeye çıktığımızda mola verip çalışmalarımıza başlamıştık. İki telsizimiz vardı. Aracın şoförü, aynı zamanda telsizci idi. Telsizleri çalıştırma görevi onundu.

Başımızdaki yarbay, çavuşa "telsizleri çalıştırdın mı?" diye sordu. Evet yanıtını alınca, "ikisini de çalıştırdın mı?" diye sordu. "Hayır komutanım. Bir tanesi kâfi geliyor" deyince, yarbay birden köpürerek, "ulan senin a... a... Reo ile girerim. Niçin ikisini çalıştırmıyorsun?" diye çıkıştı.

Ben dayanamayıp işe karıştım, "komutanım, çavuş haklı, bir telsiz kâfi geliyor, boşuna pil tüketimi olsun istememiş" deyince, yarbay "bize düşünen kafalar değil, emirlerimize harfiyen uyan öküz kafalılar' gerek" diyerek beni tersledi.

Şimdi olup bitenleri gözlüyorum da; yarbayın bu düşüncesi, bugün egemen olan zihniyetin ta kendisidir.

Affınıza sığınarak soruyorum: Düşünen kafalardan hoşlanmayan kulunuz yarbay gibi, sen de mi düşünen kafalardan hoşlanmıyorsun acaba?

Çünkü yarattığın kullar arasında o denli az düşünen insan var ki, insan hayret ediyor.

Bakınız, geçen sene hacca giden kullarınız, bir tünelin içerisinde birbirlerini çiğneyerek 400 kulunuzun ölümüne neden oldukları gibi, bu sene de "şeytan taşlamaktan" dönerlerken, birbirlerini çiğneyerek 280 kulunuzun ölümüne neden oldular.

Birbirlerini bir sığır sürüsü gibi çiğneyerek ölümlerine neden olan bu insanlarda, düşünce diye bir şey var mı a Tanrım?

İnsanlık için en büyük nimetiniz olan düşünceden, bu denli çok düşüncesiz kul yaratmadaki amacınız ne ola ki?

Ulu Tanrım,

Ben, topçu okulunda öğrenci iken, beni çavuş çıkartmak amacında olan Milli Eğitim Bakanlığı, hakkımda düzenlediği bir fezlekeyi bölük komutanlığına göndererek, hakkımda soruşturma açtırmıştı.

Beni makamına çağıran bölük komutanı, "bu suçlar, seni ipe götürür" diyordu.

Ne var ki bu hayalî suçlamalardan dolayı Danıştay'da açmış olduğum "iptal davası" lehimde sonuçlanınca, çavuş çıkmaktan da kurtulduk.

Topçu okulunda bize verilen ders kitaplarının sayfa aralarında, daha önceki öğrencilerin yazdıkları cümlelerde: "Kaçma, karışma, konuşma" diye yazmışlardı.

Bu demekti ki; askerlikte kaçmayacaksın, karışmayacaksın, konuşmayacaksın, her şeye baş üstüne deyip selam çakacaksın. Bu durumda bir öküz kafalı da olsan, rahatlıkla askerliğini bitirmiş olacaksın. Zaten yarbay da "bize düşünen insan değil, her emrimizi yerine getiren öküz kafalı insan lazım" dememiş miydi?

Öğrencilik sıralarında bu "kaçma, karışma, konuşma" kuralına mümkün olduğu kadar uymaya çalışmakla, okuldan mezun olarak İstanbul Hadımköy Topçu Komutanlığı Karargâh Bölük Komutanlığı emrine verildim.

Takım komutanı olarak her sabah bölüğü içtimaya hazırlıyor, bölük komutanına tekmil veriyordum.

Bölük komutanı olan binbaşı, eratın karşısına geçip küfürle işe başlıyor, konuşmasının sonunda da "itiraz eden varsa bir adım öne çıksın geberteyim" diyerek elini tabancasının kabzasına atıyordu.

Artık sabrım tükenmişti. Bir gün, korkak olmayan bir eri tembihledim; "yine itiraz eden varsa bir adım öne çıkın geberteyim" diye konuştuğu sırada, sen bir adım öne çık ve "vur komutanım" diye konuş dedim.

Ertesi günkü içtimada er, bir adım öne çıkıp "vur komutanım" deyince, komutan fena halde bozuldu ve hemen orayı terk etti. Bir daha da böyle küfürlü, vurdulu kırdılı konuşmadı. Daha sonra da bölük komutanlığı bana kaldı. Çünkü komutan kursa çağrıldı.

Serbest kalınca, katı askerlik kurallarını tümden kaldırdım.

İş olsun, boş durmasınlar diye, sabahları çukur eştiriliyor, toprak başka yere çektiriliyor, öğleden sonra taşınan toprak tekrar getirilip çukura dolduruluyordu. Böylesine fuzuli işlere son verdim. "Erler boş dururlarsa kötülük düşünürlermiş" mantığından hareketle bu tür işler yaptırılıyordu. Oysaki daha iyi, daha yararlı bir meşguliyet bulunabilirdi.

Bu boş işler yerine, erlere çeşitli konularda ders vermeye başladım. Okuma-yazma bilmeyene öğretiyor, hesap yaptırıyordum.

Bir gün, nöbet defterini imzalarken gereksiz bir yere nöbetçi çıkarıldığını gördüm. Orada hiçbir şey yoktu. Niçin buraya nöbetçi yazılıyordu? Çok merak ettim. Arşivden, geçmişteki tüm nöbet defterlerini çıkartıp incelediğimde gördüm ki, 10 yıl önce orada bir trafik kazası olmuş. O gün için oraya nöbetçi diktirmişler. Ondan sonra her gelen aynı yere nöbetçi göndermiş. Hiç kimsenin aklına bunu kaldırmak gelmemiş. O günden itibaren oranın nöbetini defterden çıkarıp iptal ettim.

Ne var ki, düşünen kafalar istenmiyordu. Birkaç yıl önce dikilen ve kurumuş bulunan bağı sulamakla görevlendirildim. Dikilen bağ çubukları tamamen kurumuş soyulmuşlardı. Sulama ile canlanması olanaksızdı. Bu nedenle topçu komutanına çıkarak: "Komutanım, bu bağ çubukları tamamen kurumuş, sulama ile bunlar asla yeşermez, boşuna emek vermiş oluruz" diye söyledim.

Komutan kabul etmedi. "Hayır, sulayın" diye emir verdi.

Ben de, her gün erleri bağa götürüyor, gölgede oturtuyor, akşam üstü bölüğe getiriyordum.

Bir kış günü çok soğuktu. Her taraf buz kesilmişti. Ben de nöbetçi idim. Topçu komutanı, inşaat mühendisi olan yedek subaya bir "brifing odası" yaptırıyordu. Odayı bitirince de izne gönderme sözü vermişti. Bu mühendis efendi de bir an önce izne gidebilmek için kar-kış demeden işi bitirmeye çalışıyor, erlere soluk aldırmıyordu.

Benden 10 er istedi. Ben de bugün Pazar, erler geziye gidecekler diyerek vermedim.

Şikâyeti üzerine tabur komutanı bana haber göndererek bölüğü içtima etmemi istemişti. Oysaki bölüğümü dağıtmış, nöbetçilerin dışındakileri serbest bıraktığım için hepsi geziye gitmişlerdi. Dolayısıyla içtima da olmadı.

Biraz sonra gelip de bölüğü içtima halinde hazır göremeyince, bana bağıran tabur komutanına, "bana hakaret ettiğin ve erleri Pazar günü çalıştırmak istediğin için, sizi mahkemeye vereceğim. Bakalım nasıl hesap vereceksin?" diyerek sert bir çıkış yaptım.

O zamanlar Cevdet Sunay, genelkurmay başkanı idi. Cevdet Sunay'ın dayım olduğunu söylemiş ve herkesi inandırmıştım. Bu nedenle benden çekiniyorlardı. Mahkeme lafını edince oradan uzaklaşıp gitti. Akşamüstü de "gel, hem birlikte yemek yiyelim, hem de barışalım" diye telefon etti. Akşam yemeğinde birlikte idik.

Bir gün, bölüğü Kırklareli'ne top atışana götürüyorduk.

Vize'de mola verdikten sonra atış emniyetini sağlamak için Kırklareli'ne hareket ettim. Yolda askerî konvoylar gidip geliyorlardı. Yol bozuktu, toz dumandan göz gözü görmüyordu. Bu toz duman içerisinde bir askeri reo ile birlikte köprüye girmiş olduk. Bindiğim ciple reo köprüye sığmıyordu. Köprünün ortasında da bir yıkık vardı. Dursak, reo bizi köprüden aşağı atacaktı. Hareket etsek köprünün yanı yıkık olduğu için aşağı uçacaktık. Tek çare, hızla reonun önüne geçmekti. Şoför de aynı işi yaptı. Gaza basarak reoyu geçmeye çalışırken cipin arkasındaki stepne, reonun tamponuna takılınca köprüden aşağı uçtuk. Karşı yamaca çarpan cipimizin arkasındaki römork bir kayalığa takılınca asılı kaldık.

Cipimizin şoför mahali katlanmış beni sıkıştırmıştı. Çıkamıyordum. Şoför, yanımda yoktu, dışarı uçmuştu. Arkadaki telsiz cihazı kopmuş, öndeki gösterge tablosunu çökertmişti. Neyse ki arkadan yetişen erler, iplerle cipi bağlayıp oradan bizi çıkarmışlardı.

Hemen başka bir ciple Kırklareli Hastanesi'ne götürdüler beni. Bir hafta kadar orada tedavi gördükten sonra Çorlu Asker î Hastanesi'ne sevk edildim.

Askerî hastanede boş yatak olmadığından "generallere mahsus bir oda"da yatırılmıştım. Kapının üstüne "Generallere Mahsustur" yazısını görmemiştim. Havalar çok sıcak olduğundan odanın kapısı açık duruyordu. Koridordan geçen yüksek rütbeli subaylar, selam verip geçiyorlardı. Ben de sanıyordum ki kaza geçirdiğim için saygıdan dolayı selamlıyorlar. Meğer, generallere ait odada yatırıldığım için beni general sanıyorlarmış.

İki gün sonra yatak boşalınca beni koğuşa aldılar. Tedavimi yapan bir albay, beni koğuşta görünce sert bir çıkış yaparak, "sen neden generallerin odasında yattın?" diye bağırdı. Ben de "beni oraya yatırmışlar. Benim bundan haberim yok. Sonradan da buraya aldılar" deyince, albay "ben seni general sanarak selam verdim" dedi. Ben, "bana ne, selam vermeseydin. Ben mi selam ver dedim ki bana kızıyorsun" diye yanıtlayınca bırakıp gitti. Bir daha da tedavime gelmedi.

Taburcu olduktan sonra bir astsubayla birlikte bölüğe gidiyorduk.

Astsubay bana "Teğmenim, kaza sırasında ilk aklına ne geldi?" diye sordu. Ben de "avrat geldi" deyince, "tövbe tövbe, öyle deme" diye konuştu. Ben de "yalan mı söyleyeyim? İlk aklıma gelen avrat oldu" deyince, başçavuş; "önce Allah gelmeliydi" dedi. Ben de "valla ne bileyim, benim aklıma avrat geldi" diye noktaladım.

Ulu Tanrım,

Sivil yaşamımda olduğu gibi askerliğimde de olaylar bana kardeş olmuşlar, peşimi bırakmıyorlardı.

Kuran-ı Kerim'in Enam Süresi'nin 59. ayetinde, "bilgim dışında ağaçtan yaprak bile düşmez" ve yine Tevbe suresinin 51. ayetinde de "Allah ne yazdıysa o başa gelir" diyorsun.

Bundan anlaşılıyor ki; beni köprüden uçuran, sürekli olayları başıma musallat eden hep sensin. Bu denli garezin neydi ki bana Tanrım?

Bakın bir gün 30 Ağustos Zafer Bayramı için bir konuşma hazırlamamı istediler. Ben de yazılı bir metin hazırlama alışkanlığım yoktur. İrticalen (düşünmeden, içe doğduğu gibi) konuşurum dedim.

Zafer Bayramı günü erlerin önünde bir konuşma yaptım. Öyle alışılan tarzda vatan-Sakarya edebiyatı yerine, birtakım gerekçeleri dile getirdim. Bu konuşmam, erler arasında hoşnutluklar yaratırken, komutanlar arasında hoşnutsuzluklar yaratmış ve mimlenmiştim.

Bir gün, topçu birliklerinin kuruluş yıldönümü için bir skeç hazırlamamı istediler.

Ben de hazırladım. Radyofonik bir skeç olacaktı, radyolarda okunacaktı.

Hazırladığım metni Topçu Komutanı Muavini Albay Necdet Öztorun'a götürüp okudum. Çok beğendi. "Bunun ikramiyesi var. Altına adını yaz" diye söyledi ve topçu komutanına da götürüp okumamı istedi.

Götürüp, topçu komutanına da okudum.

Orhan Veli'nin dizelerini okuyunca:

Neler yapmadık şu vatan için
Kimimiz öldük
Kimimiz nutuk çektik

Komutan fena halde bağırarak, "sen burada komünizm propagandası yapıyorsun, olmaz böyle şey" deyince ben de, "komutanım, beğenmezseniz başkasına hazırlatın. Benden bu kadar" diyerek selam verip çıktım.

Bir gün yine erleri şoför kursuna götürmem emredildi.

Reoya bindirdiğim erleri kursa götürüyordum. Kurstan sonra, erlerin ricası üzerine İstanbul'da bir tur atmaya çıktık.

Beyoğlu'nda yol tamiratı nedeniyle tali yola düşünce, genelev sokağına düştük. Buradan geçerken tüm erler kayıplara karıştı. Derken hepsini zar zor toplayıp yola koyulduk.

Erler bunu kendi aralarında konuşup bana dua ederlerken, topçu komutanının kulağına gitti. Beni makamına çağırarak durumu sordu. Ben de "erlerin morale gereksinimi vardı. Onun için götürdüm" diye yanıtladım.

Neyse ki, iyi gününe denk gelmişti, bir şey demedi.

Yine bir gün çok soğuktu. Ben de nöbetçi idim. Erlerin postalları eski, üstbaşları yırtıktı. Levazım deposunun kilidini kırarak kapıyı açtım.

Levazım çavuşu, erlerin giysilerini raflara öylesine muntazam katlayıp koymuştu ki, manzara çok güzel gözüküyordu. Bu giysileri raftan indirince hepsinin arka taraftan çürüdüklerini, kullanılmaz hale geldiklerini gördüm. Çok üzülmüştüm. Erler, yırtık pırtık içerisinde iken bunca giysilerin çürütülmesine akıl erdiremiyordum. Aralarında sağlamlarını bularak erlere dağıttım.

Ertesi günü sorguya çekildiğimde: Nöbetçi subayı, soğuğa karşı gereken önlemleri almakla görevli olduğum, ben de dona karşı bu önlemi aldığımı söyledim. Yasalara ve yönetmeliğe göre haklı idim. Bana bir şey yapılamıyordu, ama mimlerim artıyordu.

Yine bir gün erlere sigara dağıtıyorduk. Sıra ile gelip sigarasını alıyordu. Erin biri sigarasını alıp gittikten sonra onbaşı bana: "Teğmenim, geçen gün çavuş bu eri çok dövdü" diye söyleyince, eri geri çağırdım. Çavuş tarafından niçin dövüldüğünü sordum. İnkârdan gelince, üsteleyip konuşturdum.

Er, bir gece koğuşta nöbet tutuyormuş. Çavuş koğuşa gelmiş. Ere, "arkadaşlarını kontrol et, üstü açılan varsa ört" emri vermiş. Nöbetçi er, koğuşu dolaşırken çavuş, tüfeğin birini çalıp saklamış. Ere bu kez "tüfekleri de say bakalım tamam mı?" demiş. Tüfekler sayılınca bir tanesinin eksik olduğu görülmüş.

Bunun üzerine çavuş, eri falakaya yatırarak dövmüş, ayak altlarını kasatura ile yaralayıp tuz dökmüş, perişan etmiş. Amaç otorite sağlamak, onları korkutarak itaat ettirmekmiş.

Bu yöntem, faşistlerin yöntemidir. İnsanların sevgi ve saygısını kazanmak suretiyle kendilerini saydırmak yerine, işkence ederek, korkutarak kendilerini saydırmak isterler.

Askerlikte, bürokrasi de ve tüm devlet dairelerinde bu zihniyet hâkimdir. Bu nedenle erlerle kıra atışa gittiğimiz bir gün bölük komutanına erlerle birlikte yemek yemeyi teklif ettiğimde, "olmaz, sonra sözümüzü dinletemeyiz" diyerek reddedilmiştim.

İşte bu mantıkla hareket eden çavuş da; suçsuz yere, zavallı ere böylesine insanlık dışı bir işkenceyi reva görmüştü.

İnsanları, kusurlarından ötürü dövmek yerine onun yapığının yanlış olduğunu anlatarak ikna etmek ve hak ediyorsa, sözlerle pişman ettirmek prensibim olduğundan, çavuşu sadece sözle terbiye ettim. Ki, meslek yaşamımda bu yöntemden çok yararlandım ve sonuç aldım.

Her nedense sen Kuran-ı Kerim'in birçok yerlerinde hep öldürün, dövün, cezalandırın türünden emirler veriyorsun, affınıza sığınarak belirteyim ki, ben bu düşünceye katılmıyorum. Çünkü atalarımız, "Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır" diye ne güzel söylemişler. Dayak, işkence yerine öğretme, ikna etme metodunun daha geçerli ve yararlı olduğunu deneyimlerimden biliyorum.

Örneğin, Hekimhan Lisesi'nde iken sigara içmekten birkaç kez ceza almış bir öğrenciyi, nöbetimde içerken yakaladım.

Sigara ve çakmağını alıp götürdüm.

Öğrenci, disipline verileceğini, cezalandırılacağını beklerken, hiçbir şey olmayınca bir akşam eve gelerek, "hocam, söz veriyorum. Bir daha sigara içmeyeceğim. Ancak çakmak babamındı. Beni sıkıştırıyor. Verirseniz iyi olur" diye konuştu. Çakmağını verdim. Sigaranın zararlarını anlattım, gitti. Bir daha sigara içmedi.

Yine bir gün, bir öğrencimin düğün evinde sigara içtiğini görünce, birinden bir sigara alıp bir öğrenci ile kendisine gönderdim. "Bu sigarayı götür ver, benim gönderdiğimi söyle" diye tembihledim. Sigarayı alan öğrencim, hemen elindeki sigarayı yere atıp oradan uzaklaştı. Bir daha sigara içmediğine tanık oldum.

Bu tür ikna yolları varken; dayak atmak, korkutmak, öldürmek, işkence etmek niye ki Tanrım?

Bakınız, Kuran-ı Kerim'in Yunus suresinde 99. ayetinde, "eğer Rabbin dileseydi, hepsi iman ederdi."

Yine 100. ayetinde de "Allah'ın izni olmadan hiç kimse iman edemez".

Enam suresinin 107. ayetinde de "Allah dileseydi şirk koşmazlar inanırlardı" diyorsun. Tevbe suresinin 5. ayetinde ise "müşrikleri nerede görürseniz öldürün" diyorsun.

Mademki emrin olmadan hiç kimse sana inanmayacaktı; sana inanmayanların öldürülmelerini emretmek büyük bir çelişki değil midir? İsteseydin müşrikler de sana inanırlardı. Hem inanmalarını istemeyeceksin, hem de inanmadıkları için öldürülmelerini emredeceksin. Olmaz böyle şey.

Bu çelişkili emirleri niçin verdiğini bilmiyorum ama asla mantığım kabul etmiyor Tanrım.

Dedik ya, olaylarla kardeş olmuştuk.

İşte günün birinde NATO komutanı, birliği denetleyecekti.

Bana, bölüğün denetime hazırlanması emredilmişti.

Bölüğü hazırladım. Komutan gelince bölüğe, "rahat, hazır ol, tüfek omuza" komutundan sonra "dikkat, selam dur" komutu yerine, "geriye dön" komutunu verdim. Geriye dönen erlerin kıçı komutana dönmüş oldu. Bilerek yaptığım bu eylemden dolayı çok fena bozuldu. Hemen disiplin subayınca Askerî Mahkeme'ye sevk ettiler.

Askerî Savcı, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin haysiyet ve şerefi ile oynadığımı ileri sürerek cezalandırılmamı istedi.

Ben de savunmamda "efendim, bizim tarihimiz binlerce yıl önceye dayanır. Tarihlerimiz, bir Mehmetçiğin dünyaya bedel olduğunu yazarlar.

Amerikan milleti, kozmopolit bir millet olup tarihleri yenidir.

Kozmopolit bir milletin generaline, dünyaya bedel olan Mehmetçiği selam durdurmamakla şanına leke getirdiysem, bundan dolayı bana vereceğiniz cezayı bir şeref madalyası olarak taşımaya hazırım. Ben Mehmetçiğin şerefini kurtardım, bu inançla geriye dön komutunu verdim" deyince, hâkimin hoşuna gitti, bastı beraat kararını.

Böylece askerlik görevimi tamamlayarak terhis oldum.

Ulu Tanrım,

Yaptıklarımı beğenip beğenmediğini bilmiyorum, ama ben çok beğeniyorum. İnşallah günah yazmazsın. Yazarsan da ne yapalım. Beni böyle yaratmışsın. Elden ne gelir.

Asi Kulunuz
HASSO

Otuz Beşinci Mektup
Ey Ulu Tanrım

Geçen mektubumda özet olarak verdiğim ve birçok olayı atlamak zorunda kaldığım askerlik olaylarından sonra terhisen Kurtalan Ortaokulu'na açıktan atandım.

30 Nisan 1966 günü göreve başladım.

27 Mayıs Bayramı'nda bir konuşma yapmakla görevlendirildim.

Bu tür konuşmalarım, alışık olunan vatan-Sakarya edebiyatı türünden bir konuşma olmuyordu.

İşsizliğin, haksızlığın, yoksulluğun kol gezdiği bu yörede tutup, vatan-Sakarya edebiyatı yapmanın yersizliğini biliyordum. Bu nedenle okulun bahçesinde toplanan kalabalığa hitap ederken, yörenin sorunlarını dile getiren bir konuşma yaptım.

Bu konuşmamdan hoşnut olmayan yöneticiler, suyumu kaynatmaya başlamışlar.

30 Ağustos Zafer Bayramı'nda da bir konuşma yaptıralım, konuşmasını banda alalım diye düşündüklerinden, beni makamına çağıran jandarma karakol komutanı "Hasso bey, 27 Mayısta yaptığı güzel konuşmadan sonra 30 Ağustos Zafer Bayramı'nda da bir konuşma yapmanızı rica edeceğiz. Eğer kabul ederseniz çok seviniriz" diye konuştu.

Ben de bunların, konuşmalarımdan hoşlandıklarından dolayı değil, bir planları olduklarından dolayı bana konuşma vermek istediklerini düşünerek, "konuşmayı yaparım. Ancak şu şartla, konuşmam belediye hoparlörleri ile tüm çarşıya verilirse" diye yanıtlayınca, komutan çok sevindi. Kendi aklınca daha çok tanıklı bir rapor hazırlayabileceklerdi. Koşulumu kabul etti. Ben

de 30 Ağustos günü Ulusal Kurtuluş Savaşı sırasında Atatürk'ün Kürt beylerinden, aşiret reisleri ve şeyhlerinden yardım isteyen, *Nutuk*'ta geçen mektuplarından pasajlar okuyarak konuşmalarımı tamamladım.

Hakkımdaki resmî rapor, ilgili makamlara iletilmiş ve bu raporlar okul müdürünün onayı ile hazırlanıyordu. Çünkü okul müdürü, yeterli belgeli olduğu için olumlu çalışmalarımı hazmedemiyor ve beni oradan uzaklaştırmak istiyordu. Ne var ki Kurtalan halkı, beni çok seviyor ve saygı gösteriyordu.

Okul hademesini tembihlemiştim. Okul müdürü, ne zaman daktiloyu isterse, daktilo ile birlikte hiç kullanılmamış karbon kâğıtlarını götürmesini ve yazı bittikten sonra da karbon kâğıtlarını bana getirmesini istemiştim. Çünkü bu karbon kâğıtlarında yazıları okuyabiliyordum.

Böylece hakkımdaki tüm şikâyetlerden haberdardım.

Okul müdürünün hakkımdaki yersiz suçlamalarından dolayı, bir şiir yazıp teybe de okumuştum. Teybi okula götürüp çalıyordum. Bu şiiri dinleyen okul müdürü, büsbütün bozum oluyordu.

Şiir şöyleydi:

Ben bir şahinim, sen bir serçe
Karşıma çıkamazsın erkekçe.
Vurursam beyinsiz kafana bir pençe
Kendin gider, yerinde tozun kalır.

Kafanı tosladın sert bir kayaya,
Haline bakmadan ne çıkarsın ortaya?
Bozuk sütüne katmak gerek bir maya,
Düştüğün çamurda çırpındıkça izin kalır.

Her zaman yalamak için çanak,
Bulunur iki üç satılık ahmak,
Öyle şuna buna çamur atarak,
Kalamazsın yerinde, gözün kalır.

Benliğini kaplamış bir aşağılık,
Nedeni, etek öperek alınan yeterlik,
Affetmek şanımdandır bu seferlik,
Ama yerde daim kara yüzün kalır.

27 Mayıs günü yapılan konuşma, düzenlediğim şiir gecesi, Ankara'da yayımlanan İmece adlı dergide yayınlanan "Unutulan Doğu" başlığı altındaki yazılar, 30 Ağustosta yaptığım konuşma, okul müdürü için bir hayli malzeme oluşturuyordu.

Bu temelde Siirt Valiliği'ne yazdığı rapor üzerine, Siirt Valisi Ahmet Aldan tarafından makamına çağrıldım.

Valinin de birtakım kanıtları elde etmek istediği belli idi.

Bana "ben de şiir çiziktiriyorum. Şairleri çok severim. Duyduğuma göre siz de şiir yazıyormuşsunuz. Hatta bir şiirinizi çok methettiler" diyerek önüme uzattığı kâğıt kalemle" teybe okuduğunuz şiiri şuraya yazar mısınız?" dedi.

Düşünen bir kulunuz olarak pek kül yutmuyordum.

Uzattığı kâğıda şiiri yazdım. Ancak bazı dizelerini değiştirerek yazdıktan sonra altına, "bu şiir, bir halk ozanı ile karşılıklı yapılan bir atışmanın ürünüdür" diyerek imzaladım.

Vali bey, şiiri okuyunca bir pot kırarak, "şiiri doğru yazmamışsınız" diye konuştu.

Ben de "daha önce okumadığınız, dinlemediğiniz bir şiirin doğru yazılmadığını nereden biliyorsunuz" deyince, gidebileceğimi söyledi. Oradan ayrıldım. Zavallı, istediğini elde edememişti. Biliyordu ki onun tuttuğu sıçan kadar, ben kedi beslemiştim.

İlçenin kaymakamı, son derece gerici biri idi. Elinden 33'lük düşmüyordu. "Müslümanın rengi yeşildir. Herkes evini yeşile badana etmeli" diyordu.

Bir gün ansızın sınıfa girerek dersimi dinledi.

O sıralarda ünlü ozan Hasan Hüseyin Korkmazgil'in *Kızılırmak* adlı şiir kitabı çıkmış ve mahkeme kararı ile toplatılmıştı.

Kaymakam, sınıfa girdiği zaman elimde o şiir kitabı, şiirleri okuyup yorumluyordum.

Bir dizede "renk" kelimesi geçince kasıtlı olarak öğrencilere:

"İslam'ın kutsal rengi nedir?" diye sordum. Onlar da "yeşil" diye yanıtladılar. Ben de "mademki yeşil renk kutsaldır. O halde neden Tanrı, çayır çimenleri yeşil yaratmış ki, herkes gidip üstüne sıçıyor" deyince kaymakam bey, kapıyı hızla çarpıp, çıkıp gitti.

Öğrencilere "galiba kaymakam beyin abdesti bozuldu çocuklar" deyince gülüşmeler başladı.

Ulu Tanrım,

Kaymakamın düşündüğü gibi gerçekten "yeşil" kutsal bir renk ise, tüm canlıların üzerinde gezdiği, çiğnediği ve peşlediği çayır çimenleri, yeşil renkte yaratmakta amaç ne ola ki?

Artık "mim"lerim tamamlanmış olacak ki ertesi gün "sarı zarf" geldi ve görevime son verilmişti.

Görevime son vermek kolaydı, ama öğrenci ve velilerin tepkisini yatıştırmak çok zordu.

Nitekim velilerin desteklediği öğrencilerin tepkisi çok büyük olmuş, dersler boykot edilerek okul tatile sokulmuştu.

Öğrencilerin düzenledikleri protesto yürüyüşü, jandarmalar tarafından ablukaya alınarak, hepsini hükümet binasının önüne getirmişlerdi.

"Elebaşınız kim?" diye soruyorlardı. Bu soruya karşılık hepsi birden "ben, ben" diye bağırıyordu.

Devlet güçleri çaresizdi. Boyu büyük olanlar elebaşı olarak içeri alınınca iş çığırından çıktı. Hükümet binasının camları taşlanarak alaşağı edildi.

Bakanlık tarafından görevlendirilen müfettiş Kadri Özsoy tahkikatı sürdürüyordu.

Gerek halktan, gerekse öğrencilerden ifadesine başvurduğu tanıkların tümü lehimde ifade vermişti.

Suçsuzluğum ve haklılığımı raporu ile saptayan müfettiş, Ankara'ya döner dönmez, Van Atatürk Lisesi'ne tayin emrim geldi.

Bakanlık müfettişi bizleri haklı çıkarmıştı, ama okul müdürü, boyları büyük olduğu için "elebaşı" olarak içeri alınan öğrencilerden Mehmet İlgün, Serhat Özleme, İhsan Özenç, Zülfi Eriş, Abdülbaki Özenç, Hacı Ahmet Öztürk, Ali Buldak, Muhyettin Ekinci ile okul kâtibesi ve benim hakkımda adli soruşturma başlatmıştı.

Bundan amaçlanan şuydu: Öğrencilerin gözünü korkutmak ve bir daha böylesine eylemlerde bulunmamalarını sağlamaktı.

İlçenin hâkimi, okul kâtibesine göz koymuştu. Okul müdürü aracılığı ile elde etmek istiyor, fakat asla yüz bulamıyordu.

Okul müdürünün gönlünü hoş tutmak için tüm öğrenciler 21.10.1968 tarih ve 1968/65 sayılı kararı ile 6'şar ay hapis ve 500'er lira para ile cezalandırılırken, benim ve okul kâtibesi hakkında beraat kararı veriyordu.

Hakkımda verilen "beraat kararı", öğrencilerimin cezalandırılmaları karşısında sessiz kalmamı gerektirmiyordu. Onları savunmak görevimdi. Tarafımdan temyiz edilen karar bozulmuştu. İçim rahattı.

Bu mektubumda tüm öğrencilerimin adlarını anmak, onlara olan sevgimi sunmak isterdim. Ne yazık ki mahkeme kararındaki isimlerin dışında hiç kimsenin ismini hatırlayamıyorum.

Ulu Tanrım,

Kulunuz Çeto Ağa'dan söz etmeden geçemeyeceğim. Sana ayan olduğu üzere "Ulusal Kurtuluş Mücadelesi" sırasında Atatürk, doğudaki Kürt aşiret reisleri, ağaları ve şeyhlerine mektup yazarak yardım istemiş. Mutkili Hacı Musa, Bitlisli Şeyh Abdülbaki Efendi, Şırnaklı Abdurrahman Ağa, Devşevli Ömer Ağa, Muşarlı Resul Ağa, Sadullah Efendi, Şeyh Mahmut Efendi, Nurşinli Şeyh Ziyaeddin Efendi, Gergerli Hacı Bedil Ağa, Dersimli Seyyit Rıza ile Kurtalanlı Cemil Çeto Ağa'nın yardımlarını sağlamış, ancak Kurtuluş Savaşı'nın sonunda bunların kimisini asmış, kimisini sürgüne göndermişti.

İşte bu Cemil Çeto'nun oğlu Çeto Ağa ve babasının adını koyduğu oğlu Cemil Çeto, çok kültürlü ve yurtsever olarak ünlenmişlerdi.

Ne var ki, yarattığın şu armut kılıklı dünyada dürüst olmanın, yurtsever olmanın cezası, ya faili meçhul bir cinayete kurban gitmek ya da zindanlarda çürümektir.

Bu nedenle Cemil Çeto da bu cezalardan bol bol nasibini alıyor, her sıkıyönetimlerde içeri alınıyordu.

Çünkü gerçek yurtseverleri, aydınları öldürmek ya da hapsetmekle susturmak mümkün olmuyor. Bu nedenle cezalar, Cemil Çeto'yu yıldıramıyordu. Şu anda da hiçbir gerekçe gösterilmeden, belediye başkanlığından alındığını gazetelerden okudum. Sana da malumdur elbet... Ne var ki haksızlıklara karşı koyduğunu hiç görmüyorum. Elbet bir bildiğin vardır diye teselli bulmaya çalışıyorum.

Ulu Tanrım,

Bakanlık müfettişliğinin hakkımdaki olumlu tahkikat raporundan sonra atandığım Van Atatürk Lisesi'ne gidip göreve başlamak üzere Kurtalan'dan ayrılırken, sürekli beni gammaz-

layan okul müdürü, hakkımda yerel bir gazetede yayımlattığım şu yazıyı, saygıdeğer Kurtalan halkına armağan ederek ayrıldım.

Yayımlattığım yazı şu idi:

Kedi

Çok oynaktı. Kılıktan kılığa girmekte usta idi. Hele insanın ayaklarına sürtünerek oynayışı, görülecek şeydi.

Hoş benekleri vardı kedinin. Kuyruğunun üstünde "Maça Beyi" işareti gibi bir beni vardı ki: bundan dolayı "Maça Beyi" diye çağırılıyordu. Bu isim çok tutulmuştu. Kedi de bu isimden hoşlanıyordu.

"Maça Beyi" diye çağrıldıkça sahiden kendini "Bey" sandı.

Günün birinde sahiden de "Bey" oldu. Onu "Maça Beyi" diye çağıranlar, düzenledikleri bir seçim sonunda onu 0.75'lik bir koltuğa oturttular.

Kedi, artık 0.75'lik bir "Bey" olmuştu.

Bey olunca da her şeyi iyi bildiğini sandı. Çünkü gelenek öyleydi. Etiketi en büyük olanlar, en akıllı kimseler sayılıyordu.

O da bu geleneğe uyarak herkese tepeden bakmaya başladı. Bu nedenle de aslanı fare kılığında görüyordu.

Bir gün aslanı yanına çağırarak dedi ki: "Toplumun sempatisini kazanarak 0.75'lik koltuğa oturduk. Bu nedenle topluma daha çok hizmet etmek gerek. Hizmet de çok çalışmakla olur. Bu bakımdan, 24 saat içerisinde 30 saat çalışmamız gerekiyor. Bu koşullarda el ele verip çalışalım. Ne dersin?" diye aslana sordu.

Aslan: "Olur" dedi.

0.75'lik Ahu'yu çağırarak: "Yaz bakalım protokolü; ulusa hizmet için 24 saat içerisinde 30 saat çalışacaktır" dedi.

0.75'liğin başkanlığından alınan bu karar, Ahu tarafından zapta geçirildi.

Beraber çalışıyorlardı. Bu beraberlik, 0.75'liğin içine bir kurt düşürdü. "Ben 0.75'liğim. Ahu sadece benim emirlerimi dinlemeli. Benden başka kimse ile konuşmamalı" diye düşündü kendi kendine. "Hem sıçanın etinden daha lezzetli bir eti olmalı Ahu'nun. Onu yemek için zemin hazırlamalıyım. Zemini hazırlayabilmek için de ikimiz yalnız kalmalıyız" diye düşündü.

Yanına çağırdığı aslana: "Sana 0.50'lik koltuk hazırladım. Sen orada çalış. Hem daha rahat edersin, hem de son zamanda şu Ahu, disiplinsiz davranışlarda bulunuyor. Onu bir disiplin

altına alayım. Sakın onunla konuşma ve yanına da bırakma" diye ekledi.

"Olur" dedi aslan.

Ayrı ayrı yerlerde çalışıyorlardı. Zaman zaman Ahu'nun işi düştükçe ya da canı sıkıldıkça 0.50'liğin yanına gidiyordu. 0.75'liğin dediği olmamıştı. Ahu'yu tam elde etmek için aslanla hiç görüştürmemeliydi.

Aynanın karşısına geçti. Endamını bir iyice süzdü. Kuyruğu üstündeki "Maça Beyi" işareti bir hoş duruyordu. Ani bir dönüşle "tamam buldum" diye haykırdı.

Herkes, sıçan bulduğunu sandı ama onun bulduğu sıçan değildi, uygulayacağı plandı.

"0.50'liğe daha çok iş vereyim. Hiç boş zamanı kalmasın. O zaman ben Ahu ile rahat rahat konuşur onu tava getiririm" diye kurduğu planı uygulamak için aslanı yanına çağırarak: "Vatan ve milletimize hizmet etmek için daha fazla çalışmamız gerek. Bu işte senin de tuzun bulunsun istiyorum. Bunun için 24 saat içerisinde 30 saat çalışmamızla beraber 0.50'lik işlerini de geceleri yaparsın" dedi.

Hır çıkmasın diye hep "olur" diyen aslan, bu sefer "olur" demedi. Kediye dönerek: Vatan ve millete hizmet, başkalarına iş buyurmakla değil, bizzat çalışmakla olur. Gerçi bu tür ucuz vatanperverlikler ülkemizde geçer akçe ise de, ben bu tür dolmaları yutacak çağı çoktan geçirdim. 0.50'lik koltuğunu al da başına çal" diyerek dışarı çıktı.

0.75'lik öfkelenmişti. "Herife vatan ve hizmet aşkı yok ki çalışsın. Utanmadan benim de 24 saat içerisinde 30 saat çalışmamı istiyor. Bu düpedüz disiplinsizliktir, saygısızlıktır. Hakkında bir fezleke hazırlayalım da, dünyanın kaç bucak olduğunu görsün" diyerek daktilonun başına geçti.

Tam yazacaktı ki, bir sıçan deliğin ağzında görünüverdi. Üstüne atılayım derken, kuyruğu, daktilonun tuşlarına takıldığından baş aşağı asılı kaldı.

Müdürlere 0.75'lik, müdür yardımcılarına 0.50'lik denilen o yörede çıkan mahalli gazetede bu yazı yayımlanınca, herkes kimi kastettiğimi anlamış ve her tarafta müdürü "Maça Beyi" diye çağırıyorlardı.

Ya ulu Tanrım, işte böyle...

Bu hava içerisinde Kurtalan'dan ayrıldıktan sonra, yeni yeni olaylara gebe olacak Van'a hareket ettim.

Bundan sonra mektuplarımı Van'dan yazacağım.

Asi Kulunuz
HASSO

Otuz Altıncı Mektup
Ey Ulu Tanrım

Kurtalanlılar, büyük bir coşku ile beni uğurladıktan sonra Van Atatürk Lisesi'ne gelip göreve başladım.

Yanımda 6 yaşındaki oğlum Eren'i de beraber götürmüştüm. Yaz tatili olduğu için sadece göreve başlayıp geri gelecektim.

Göreve başladıktan sonra trenle Malatya'ya dönüyorduk.

Trende teybimi açmış türküler dinliyordum.

Bitişik kompartımanda seyahat eden jandarma komutanı binbaşı Remzi Erden adında birisi, kompartımanımızın kapısına gelerek "bu teyp senin mi?" diye sordu. "Evet" deyince de "kapa şu teybi" diye bağırdı.

Ben de teybin sesinden rahatsız olduğunu düşünerek sesi kıstım. Fakat adam "kapa sana diyorum" deyince, türküleri, şiirleri dinlediğimi, rahatsız olmamanız için sesini kıstığımı söyledim. Daha ne istiyorsunuz, deyince de "sen burada komünizm propagandası yapıyorsun" demez mi?

O zaman ben de "öyleyse git şikâyetini yap" diyerek teybin sesini açtım.

Komutan bey, bir polis bulup geldi. Teyple komünizm propagandası yaptığım için teybe el konulmasını ve zabıt tutulmasını istedi.

Bu sırada, sonradan adının Metin Kundak olduğunu öğrendiğim birisi "vay burada komünist varmış" diyerek üzerime yürüdü. Aradılar.

Polis, bir zabıt tutarak teybe el koydu.

Gece yarısı Elazığ istasyonunda oğlumla birlikte trenden indirildik. Komutan bey, tanık olarak da yağcı Metin Kundak hep birlikte Meydan Karakolu'na götürüldük.

Komiseri evinden uyandırıp çağırdılar. Bir teyp bulup benim teypteki sesleri bir başka banda aktardılar.

Ancak bu adamların zır cahil olduklarını sezdiğim için teybin tuşuna basmıştım, teypteki türküler, şiirleri silmiştim. Sadece Ahmet Haşim'in "Merdiven" adlı şiiri kalmıştı.

Silinen şeyler de onun gibi masum şeylerdi.

Biz oturuyor, teyp bandı dönüyor, onlar pürdikkat dinliyor, bizim oğlan uyukluyordu.

Derken:

"Sular mı karardı, yüzün perde perde solmakta,

Kızıl havaları seyret ki akşam olmakta" dizeleri söylenince ayağa fırlayan komutan, "işte burası" diye gürledi.

Zavallı, kültürsüzlüğün kurbanı olarak Ahmet Haşim'i komünistlikle suçluyordu.

Ben ona "Binbaşım, insan hiç olmazsa cehlini gizleyebilmeli. Farkında mısın Ahmet Haşim'i komünistlikle suçluyorsun" deyince afalladı. "Ne Ahmet Haşim'i" deyince, ben de "bu şiir, Ahmet Haşim'in 'Merdiven' adlı şiiridir. Ki tüm okullarda ders kitaplarında var" dedim. Bu sefer "yahu bu teypte çok şeyler vardı" diye konuşunca, ben de "ben bir şeyhim, öp elimi. Teyp sizin elinizde iken emir verdim hepsini sildi" diye konuştum.

Komutan ve yağcı, süklüm püklüm karakoldan ayrılırlarken ben oğlumla alıkonulduk.

Ertesi gün, savcılıktan 5.9.1967 ve 967/837 sayılı "takipsizlik kararı" ile serbest bırakıldık.

Eve geldikten sonra trende aynı kompartımanda yolcu olan ve tanımadığım Hüseyin Budak adında bir vatandaş benim trenden indirilmem üzerine Malatya'da sorup evimi öğreniyor ve tutuklandığımı haber verdiği gibi Cumhuriyet Savcılığı'na giderek "görgü tanığı olarak" ifadesinin alınıp Elazığ C. Savcılığı'na gönderilmesini istiyor.

Cumhuriyet Savcılığı'nca alınan ifadesi, Elazığ Cumhuriyet Savcılığı'na gönderiliyor.

Ya görüyorsun Tanrım, yarattığın sürü ile bilinçsiz kulların arasından böylesine bilinçli, sorumluluk duygusu taşıyan insanlar da çıkıyor ki, tek teselli kaynağımız oluyorlar.

Senin bu tür kullarına nasıl baktığını bilmiyorum, ama ben çok saygı duyuyorum.

O zamanlar basınımız, henüz "Mehmetçik basın"a terfi etmemiş gerçekleri yazıyorlardı. Olaylar karşısında susmanın şerefsizlik olduğunu biliyorlardı. Bu nedenle de bu olaya önem verdiler. Jandarma komutanını yerden yere vurdular. İşte bir örnek:

Akşam gazetesindeki köşesinde şimdi rahmetinize kavuşan gazeteci İlhami Soysal, "Etmeyin Yahu" başlığı altında şunları yazıyordu:

Hani, yeri, yordamı, adı, sanı, tanığı, sanığı olmasa bu bir uydurma hikâyedir der geçerdik. Gerçi meşhur "Larousse" sözcüğünü görüp de "İşte Rus" diye zevkten dört köşe olan polis hikâyelerini biliyorduk. Tevfik Fikret'in "Han-ı Yağma" şiiri için, şairin ölümünün üzerinden yarım yüzyıl geçtikten sonra kovuşturma açan, çok basiretli savcılar da görmüştük. Ama gene de bu kadarına inanmak zordu. Olay şu: Ağustos ayının başında bir gün, 3 Ağustos günü, Van Gölü Ekspresi'nde bir kompartımanda seyahat eden birkaç kişi, bir öğretmene ait olan ses alma makinesinde şiirler dinlemektedirler.

Lafa bakın lafa / Dinlenen şiirlerde öyle ahım şahım şeyler değil, Klasik Türk edebiyatının güllü bülbüllü, hazanlı mezanlı şiirleri...

Fecri Ati devri ile Hececiler arasında sıkışmış, sembolizmden öte adım atamamış, orta halli bir şairimizden şiirler. Hani şu, gerçekliği bülbülün karnını yarmakla bir tutan şairin şiirleri. Arada bir se ses alma makinesinden şöylesine mısralar duyulmuştur: "Sular mı karardı, yüzün perde perde solmakta, kızıl havaları seyret ki akşam olmakta." Hani şöyle aruz vezninin dümtek içindeki kıvrılı kıvrılıveren mısralar... Sadece güzel olan, ama güzelden öteye topluma hiçbir şey demeyen mısralar...

Demek ki sen

İşte ne olmuşsa bundan sonra olmuştu. Kompartımanda Maraş ili jandarma komutanı Remzi Erden adında bir binbaşı vardır. Bir de Elazığ ilinde Metin Kundak diye biri. Bunlar, bu mısraları duyup, o "kızıl" kelimesine dikkat edince, kompartımanda bir kızılca kıyamet kopmuş, "Vaay Kızıl ne! Kızıl, demek ki sen komünistsin. Zaten siz öğretmenler... Siz hep..." Binbaşı öylesine vatanperverdi ki, çoluk çocuğu ile gitmekte olduğu

Maraş'tan bile vazgeçmiş, ses alma makinesini sahibi öğretmen Hasan Basri Aydın'ın yakasına yapışmıştır. Eh, milliyetçilik bir görev. O bir komünistin yakasına yapışır da, yanı başındaki Metin Kundak durur mu?

Komünizm propagandası

Öğretmen yaka paça trenden indirilmiş, hem tanık, hem davacı jandarma binbaşı Remzi Erden ve Metin Kundak nezaretinde Elazığ Meydan Karakolu'na götürülmüştür. Tabii binbaşının elinde de ses alma makinesi. Öğretmenin peşinde ise, babasının başına ne geldiğini anlayamamış ve dehşetle korkmuş 6 yaşındaki feryat figan çocuğu ve eşi ne o? Aslanlar, bir komünist yakalamışlar da milli görev yapıyorlar. Tabii Meydan Karakolu'nun komiseri, jandarma subayından geri kalacak değil ya...

Gelsin zabıtlar, gelsin suçlamalar, tehditler ve hakaretler. Hasan Basri Aydın demektedir ki, "ben komünizm propagandası falan yapmadım. Ses alma makinesinde dinlediğiniz şiir Ahmet Haşim'indir. Bırakın yoluma devam edeyim. Hiç olmazsa Elazığ Öğretmenler Sendikası'na telefon edeyim. Ya da valiye haber vereyim" olur mu hiç?

Olur mu hiç?

Ama olur mu hiç? Bir defa adam öğretmen. Öğretmen dediğinde ise mutlaka komünist olur. Ya da propagandasını yapar. Üstelik, yol boyu içinde dinlettiği bu yanı başındaki teypte kayıtlı. Öğretmene: "Karakoldan telefon edemezsin" diyorlar. Öğretmenin altı yaşındaki çocuğu ağlıyor. Vakit gece yarısını geçmiş, herkes perişan. Zabıtlar tutuluyor, şu oluyor, bu oluyor... Bu kere de gözü açık olduğu için jandarma olduğu anlaşılan Remzi Erden, okullarda okuduğu Ahmet Haşim'in bir şiiri ile komünizm propagandasının birbirinden ayıramamanın cehaletini örtmek için, başka şiirler de vardı" diyor. Ses bandı dinleniyor ki yok, ama ne olursa olsun. Mademki bir öğretmen karakola düşmüştür, sabaha kadar beklesin. Beklesin ki kararı adalet versin. Nitekim öyle de oluyor. Öğretmen, eşinin kucağında baygın düşmüş, uyuklayan çocuğu ile birlikte sabaha dek karakolda bekliyor. İhbarcılar ise süklüm püklüm, karakoldan ayrılıyorlar.

Ve ertesi sabah

Ve tabii ertesi sabah, karakoldaki azılı sanık, doğruca savcılığa gönderiliyor. Yanında polisler, yanında eşi ve uyku mahmuru çocuğu ve de ses alma makinesi. Savcı zabıtları okuyor, ses alma makinesindeki bandı dinliyor, öğretmeni salıveriyor. Öğretmenin kulaklarında Ahmet Haşim'in mısraları: "Sular mı kardı, yüzün perde perde solmakta, Kızıl havaları seyret ki akşam olmakta." Hikâye bu... aynı ile vaki...

Şimdi, soyadının ikinci harfi "u"nun üzerinde iki nokta ve İçişleri Bakanı Faruk Sükan'la hiçbir karabeti olmadığı konusunda son derece hassas olan Jandarma Genel Komutanı Korgeneral Haydar Sükan'a sormak lazımdır. Böylesine çok bilmiş, böylesine kültürlü ve zehir hafiye jandarma subayları kullandığı için midir ki acaba doğuda eşkıyalık bir türlü son bulmuyor? Ne buyrulur?

(10 Ağustos 1967)

Ulu Tanrım,

Daha da olaylı yıllara doğru yürüyordum. Yaz tatilinden sonra göreve başlamış olduğum Van Atatürk Lisesi'ne döndüm.

Tren olayından sonra Van'da yayımlanan İki Nisan gazetesi, büyük puntolarla bir başlık atmıştı. "Atatürk Lisesi komünist yuvası oldu" diyordu. Böylece daha derslere girmeden olumsuz bir kamuoyu ile karşı karşıya idim.

O gün bütünleme sınavları yapılıyordu. Okul müdürü, bir öğrencinin yanına oturmuş, soruların yanıtlarını kıza fısıldıyordu. Bu benim anlayışıma çok tersti. "Ya hep ya hiç" diye düşünüyordum. Diğer öğretmenlerden sorarak kızın kim olduğunu öğrendim. Kız, valinin kızı idi.

Hemen karatahtanın başına geçerek soruların yanıtlarını yazı tahtasına yazdım ve öğrencilere seslenerek "işte soruların yanıtları, hepiniz bakın yazın" dedim.

Lise müdürü, koşarak yanıma geldi. Yaptığımın "büyük suç" olduğunu söyledi. Ben de "asıl senin yaptığın büyük suçtur. Valinin kızına yardım yaparken niye suçu düşünmüyorsun?" diye yanıtladım.

Bundan sonra okul müdürü ile vali, doğal olarak öküzün altında hep buzağı aradılar.

Ulu Tanrım,

Bildiğiniz gibi, soru bilginin ve öğrenmenin anahtarıdır. Bu nedenle her gittiğim okulda öğrencilere, "aklınıza ne gelirse bana sorun" diye tembihlerdim. Ne var ki; yeteneksiz öğretmenler, öğrencilere soru sordurmazlar. Çünkü sorunun yanıtını bilmezse ayıp olur, öğrencinin gözünde küçük düşer diye korkarlar. Ben, öyle düşünmüyordum. Bilmediğim bir şey sorulursa kaynaklara başvurur, birlikte yanıtını buluruz diye düşünüyordum.

Bir de öğrencileri son derece özgür bırakırdım. Benden korkmalarını değil, severek, sayarak ilgi duymalarını istiyordum. Bu tutumumdan da asla zarar görmedim. Hiçbir öğrenci bana karşı saygısızlıkta bulunmadı, 33 yıllık meslek yaşamım süresince.

Hem öğrenci korktuğu zaman yalana başvurur, böylece yalancılığı öğrenirler, diye düşünüyordum.

Korku duymayan, özgür olan öğrencilerim, diledikleri soruları çekinmeden soruyorlar ve öğreniyorlardı.

Bu serbestlik sonucu öğrencilerin düşüncelerini, arzularını ve zihniyetini öğreniyordum.

Çok gerici, çağdışı bir kafa yapısına sahip kılmışlardı öğrencileri. Örneğin "imanımız kuvvetli olursa atom bombası bizleri öldüremez. Fabrika yapılacağına cami yapılsa daha iyi olmaz mı?" gibi düşüncelere sahiptiler.

Bu gerici zihniyeti yıkmak, yerine çağdaş bir kafa yapısı yerleştirmek, eğitim anlayışının gereği idi.

Bu nedenle kafa dengi olan 12 öğretmen arkadaşımla birlikte bir çalışma programı hazırladık.

Bu çağdaşlığa son verecek, öğrencileri çağdaşlaştıracak bir yöntemin uygulamasını karara bağladık.

O günden itibaren fen ve edebiyat kolları için birer duvar gazetesi çıkarılmaya başlandı.

Bir folklor ekibi kuruldu. Müzik kolu, spor kolu, diğer illerin öğrencileri ile haberleşme kolu, dünya olaylarını inceleme kolu kurularak bunların sorumluluğunu birer öğretmene verdik.

Hele on beş günde bir toplantı yaparak kol temsilcilerini elde ettikleri sonuçlar üzerinde tartışma açılıyor, sonuçlar duvar gazetesinde yayımlanıyordu.

Öğrenciler arasında sık sık bilgi yaraşmaları düzenlendi.

Bu olumlu çalışmalardan rahatsız olan okul müdürü ile iki kafatasçı öğretmen de boş durmadılar. Gerici basınla işbirliği

yaparak bizleri oradan attırmaya çalıştılar. Öğrencilerin dinsel duygularını kullanarak, bu öğretmenlerin "komünist" olduğunu kanıtlamaya çalışarak kandırmaya ve bu öğretmenlere karşı "boykot"a sürüklemeye çalıştılar.

Sağladıkları başarı, uyguladığım taktikler sonucu uzun sürmedi.

Şöyle ki:

Psikoloji dersinde yazılı yoklama yapacaktım. Öğrenciler, soruları yazdıktan sonra, kâğıtları boş olarak masanın üstüne koyup dışarı çıktılar. Ben de boş kâğıtları toplayıp çıktım.

Disiplin kuruluna vereceğimi, şikâyet edeceğimi düşünürlerken, tüm boş kâğıtlara önceki not durumlarına göre 7 ile 10 arasında not takdir ettim.

Ertesi haftaki derste "şimdi yazılı notlarınızı okuyacağım" diyerek notları okudum. Sınıfta bir sessizlik çöktü. Notları okuduktan sonra ders konusuna geçtim. Dersten sonra öğretmenler odasına giderken, sınıfta elebaşılık yapıp öğrencileri boykota sürükleyen üç öğrenci yanıma gelerek "hocam, sınıf adına sizden özür dilemek istiyoruz. Özrümüzü kabul ederseniz memnun oluruz. Bizi yanlış bilgilendirdiler. Kusurumuza bakmayın" diye konuştular. Elbette ki bunun bilincindeydim. Öğrencilerin kusurlarına bakmak değil, kusurlarını gidermek benim görevimdi.

Ne var ki, bunu fırsat bilen iki kafatasçı öğretmen ile okul müdürü, bakanlık nezdinde şikâyette bulunarak "boş kâğıtlara not takdir ettiğimi, öğrencileri komünist yapmaya çalıştığımı" dile getirdiler.

Biz de okulu bir faşist yuvası haline getirmeye yönelik çağdışı eğitime son vermek amacı ile bakanlık müfettişi istiyorduk. Ne var ki, bakanlık bir türlü müfettiş göndermiyordu. Bunun üzerine Cüneyt Arıkan, Mahmut Oral, Filiz Sayılan, Hasan Basri Aydın, Şenay Ortaköylü, Saim Dönmez, Yakup Girgin, Cengiz Özayral, Şeyhi Özkan, Hamdi Çolak, Ömer Karayılan ve Yalçın Edremit adlı öğretmenlerle birlikte "boykot kararı" alarak boykota başladık.

Niçin boykota gittiğimizi de açıklayan bir bildiriyi, *Vansesi* gazetesinde yayımlattık.

Vali Naci Babacan'ın tüm ısrarlarına karşın derslere girmeyerek bir bakanlık müfettişi gelmedikçe derslere girmeyeceğimizi bildirdik.

Dört günlük bir boykottan sonra beni makamına çağıran vali, "söz veriyorum, bakanlık müfettişi getirteceğim" deyince derslere girdik.

Tahkikata gelen bakanlık müfettişleri Bahir Sorguç ve Mehmet Özgürt, sorgulamalara başladılar.

Not takdir ettiğim boş kâğıtları benden istediler. Verdim. Nedenini sordular. Ben de "efendim, bu öğrenciler kandırılmış, aldatılmışlardı. Bunları kazanmam gerekiyordu. Onun için cezalandırma yerine not vermeyi uygun buldum" şeklindeki düşüncemi çok yerinde buldular.

Gerici ve faşist eğitime ilişkin tüm bilgi ve belgeleri sunduk.

Müfettişlerce tutulan raporda son derece haklı olduğumuz belirtildiği halde, komünistlikle suçlanıyorduk. Sürgün edilmeliydik.

Ve sürgün edildik. Bendeniz Erzincan Çayırlı İlçesi Ortaokulu'na, Mahmut Oral Mardin Lisesi'ne, Yakup Girgin Erzurum Şenkaya Ortaokulu'na sürgün edilirken, kafatasçı öğretmenlerden birisi Maden Ortaokulu'na, diğeri de Kahramanmaraş Türkoğlu Ortaokulu'na sürgün edildikleri halde, sonradan onların sürgünleri durdurularak yerlerinde bırakıldılar. Ancak okul müdürü "müdürlük yapamaz" gerekçesi ile Erzincan Lisesi'ne öğretmen olarak gönderildi.

Böylece "Vanlıyam şanlıyam, kılıcı kanlıyam" türkülerini geride bırakarak, öğrencilerimizin coşkulu uğurlayışı arasında Van'dan ayrıldık.

Ulu Tanrım,

Bundan sonraki mektuplarıma Erzincan Çayırlı ilçesinden devam edeceğim.

Saygılarımla...

Asi Kulunuz
HASSO

Otuz Yedinci Mektup
Ey Ulu Tanrım

Kuran'ı Kerim'in Tevbe suresinin 51. ayetinde, "ne yazdıysam o başa gelir" diyorsunuz. Ve yine Tegabun suresinin 2. ayetinde de "Allah'ın izni olmadan hiçbir musibet başa gelmez" diye buyurduğunuz gibi, Maide suresinin 38. ayetinde "kadın hırsızla erkek hırsızın yaptıklarına karşılık bir ceza ve Allah'tan insanlara ibret verici bir ders olmak üzere ellerini kesin", 45. ayetinde de "cana can, göze göz, buruna burun, kulağa kulak, dişe diş" diyerek "kısas" emrediyorsunuz.

Ve yine Yunus suresinin 99. ayetinde, "eğer Rabbin dileseydi yeryüzünde bulunanların hepsi iman ederdi", 100. ayetinde de "Allah'ının izni olmadan hiç kimse iman edemez", Enam suresinin 107. ayetinde de "eğer Allah dileseydi onlar Allah'a böyle ortak koşup, müşrik olmazlardı" diyor ve Tevbe suresinin 5. ayetinde de "müşrikleri nerede bulursanız öldürün" diye buyurduğunuz gibi, her şeye karşı bir ceza öneriyorsunuz.

Cezalandırmaktan başka bir çözüm yolu önermediğinizden olacak ki, beyinsiz yarattığınız kullarınız da cezalandırmak suretiyle, kendi ideolojilerine adapte etmekten başka bir şey düşünmüyorlar.

Bu nedenle de bana sürekli ceza uyguladılar.

Kıdem indirimi, kınama, uyarma, maaş kesimi, terfi durdurma gibi cezaların dışında 33 yıllık meslek yaşamında 21 yılı açıkta geçirdikleri gibi 27 kere sürgün gönderdiler. 7 kez hapse koydular. 8 kez meslekten çıkardılar. Bir kez TC vatandaşlığından çıkardılar.

Oysaki tüm bu cezalandırmalar, benim için ödüllendirme oluyordu. Çünkü, hem devletten yolluk alıyor, aile bütçemi devlet

bütçesi gibi hep açık vermekten kurtarıyor; hem memleketimi gezip görüyor ve hem de yeni yeni insanlarla ve öğrencilerle tanışmış, onlara daha çok bilinç taşıma olanağını bulmuş oluyordum. Zaten senden istediğim tek şey buydu.

Ulu Tanrım,

Bakanlık müfettişlerinin lehimizdeki rapora karşın sürgün edildiğim Çayırlı Ortaokulu'na gelerek göreve başladım.

Burada şunu saptadım ki, buranın ticari yaşamı, birkaç açıkgözün elinde. "Faiz haramdır" diyerek köylülerden faizsiz topladıkları sermaye ile ticari yaşamı ellerinde tutup zenginliklerine zenginlikler katarken, zavallı köylüler yoksulluk içinde yüzüyorlardı.

Önce kooperatif konusunda öğrencileri bilgilendirdikten sonra, onların yardımı ile köy köy gezerek kooperatiflerin yararlarını halka anlattım.

Kaleme aldığım bir bildiriyi de tüm köylere dağıttım. Böylece 54 köyü bulunan Çayırlı'nın 50 köyünü birleştirerek bir "üretim-tüketim" kooperatifi kurdum. Kooperatifin çalışmalarını Erzurum Radyosu'ndan da yayınlattım.

Sermayeleri ile kooperatifi etkileri altına almamaları için de kooperatif tüzüğüne "100 TL'den fazla parayla katılmak yasaktır" hükmünü koydum.

Sermaye çevreleri paniğe kapıldılar. Hemen müftünün başkanlığında bir heyeti Ankara'ya göndererek kooperatifleştirme hareketini önlemeye çalıştılar.

Ankara'ya giden heyet "Hasan Basri Aydın adındaki öğretmen, sınıflarda öğrencilerine Allah'ın olmadığını söylüyor. Kız öğrencilerin dizlerinin üstünde kırmızı kalemle işaretleyerek, buradan aşağı önlük giymeyeceksiniz ve insanların Âdem ve Havva'dan değil maymundan türediğini, bilim teknik o kadar ileri gidiyor ki yarın makinenin bir tarafından otu sokup öbür tarafından insanı çıkaracaklarını söylüyor" yollu iftiralarla bakanlık emrine alınmamı sağladılar. Oysaki sana malum olduğu üzere, böyle bir konuşma asla yapmış değildim. Çünkü insanların nereden geldiği değil, şu dünya üzerinde nasıl yaşadığı beni ilgilendiriyordu. Geceyi gündüze katarak, soğuğun altında donup, sıcağın altında yanarak çalıştığı halde bir türlü iki yakası bir araya gelmeyen insanlar, nereden gelirlerse gelsinler önemli

değildi. Önemli olan onların yaşantıları idi. Emeğine karşılık insanca yaşama koşullarına kavuşmaları idi.

Bu uyduruk suçlamalarla bakanlık emrine alınmamı sağlayan heyetin başkanı, müftüyü okula çağırarak, "müftü efendi, sen bir din adamı olarak heyetin başında Ankara'ya gittin. Birtakım iftiralarda bulundun. Senin hem kızın, hem de oğlun öğrencimdir. Onlara, öğretmeniniz sınıfta böyle şeyler söylüyor mu, diye sordun mu?" "Yok valla sormadım" dedi müftü efendi.

"Peki neye dayanarak bu yalanları uydurdunuz?" deyince de, "herkes söylüyor" diye mırıldandı.

Ben de "bak müftü efendi, sen bir din adamı olarak insanlara doğru yolu göstermek, yalan ve iftirada bulunmamalarını sağlamakla görevlisin. Ama kendi çocuklarına dahi sorup, gerçekleri öğrenmekten aciz olarak Ankara'ya gidip hakkımda yalan iftirada bulunuyorsun. Senin gibi bir müftüye, benim gibi bir tanrı çoktur bile" diyerek okuldan kovdum.

Ulu Tanrım,

Bir de karnını yarsan cin çıkmayacak türden bir kulunuz, ilçenin camisinde imamlık yapıyordu. Ramazan'da camide vaaz ederken "oruç tutmayanın katli vaciptir, öldürün" diye konuşmuştu.

İlçenin avukatlarından bir kulunuz da bunun tanığı olmuş, yaygarayı koparıyordu. Çünkü ilçe halkının yüzde 80'i Alevi inançlı idi.

Müşteri kazanmak için yaygara kopardığını bildiğim için, tuttum imam efendinin aleyhine dava açtım, o avukatı da tanık olarak yazdım. Ne var ki gelip tanıklık yapmadı. Böylece onun maskesini düşürmüş oldum. Zaten yaşamımda ikiyüzlülerin maskelerini düşürmeyi şiar edinmiştim.

Müftünün başkanlığındaki heyetin iftiraları üzerine hakkımda hiç soruşturma açılmadan tepeden inme bir emirle bakanlık emrine alındım.

Milli Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in otuz iki genel müdürünün imzasını taşıyan bu karara karşı, halkın tepkisi çok büyük oldu. Bu tepkiyi yatıştırmak için çok uğraştım.

Kooperatifleştirdiğim köylülerin ısrarlarına karşın kooperatifin başında kalmayı kabul etmedim. Çünkü kendi çıkarım için bu işi yaptığım ileri sürülecek, çalışmalarım baltalanacaktı.

Kooperatifin başında kalma önerilerini kabul etmeyince, aralarında 6 aylık maaşımın tutarı olan parayı toplayıp bizim avrada verdikleri gibi 50 köy muhtarının mühürledikleri bir dilekçe ile Danıştay'da dava açarak beni savundular.

Halkın ve öğrencilerin coşkulu uğurlayışı ile Malatya'ya gelerek çocuklarımı burada bıraktıktan sonra İstanbul'a geçerek 25 Ocak 1969 günü bir basın toplantısı düzenleyerek, olup bitenleri anlattım.

Ertesi günü *Cumhuriyet*: "50 köy halkını birleştirerek kooperatif kurunca bakanlık emrine alınan öğretmen H. Basri Aydın'ı 43 köy muhtarı Danıştay'da savunacak."

Milliyet: "Öğretmenin maaşını 43 köy muhtarı verdi."

Akşam: "kalkındırmanın cezası: Köyde kooperatif kuran öğretmen merkeze alındı."

Ulus: "Kooperatif kurunca bakanlık emrine alınan Hasan Basri Aydın için 45 köy muhtarı, bir bildiri ile olayı protesto etti ve kesilen maaşı karşılamak üzere altı aylık maaş toplanıp kendisine ödendi."

TÖS Gazetesi: "H. Basri Aydın, bakanlık emrine alındı. 43 köy muhtarı hem altı aylık maaşımı ödedi, hem de Danıştay'da iptal davası açtı."

Yeni İstanbul: "Bakanlık emrine alınan öğretmenin altı aylık maaşını ödeyen 43 köy muhtarı, Danıştay'da da dava açtılar" diye başlık atıyorlardı.

Bunun üzerine İstanbul Üniversitesi Dekanı Tarık Zafer Tunaya, beni makamına davet ederek bilgi aldı. Ve yaptıklarımın çok önemli işler olduğunu söyleyerek; "bunları kitap haline getirip üniversitede ders olarak okutacağım" dedi. Ve *Türkiye'de Baskı Grupları* adı altında yayımlanan bu kitap, MC döneminde yasaklanarak toplatıldı.

Ulu Tanrım,

Bu basın toplantısından sonra kulunuz "MİT ajanı" Mahir Kaynak devreye girerek, "hocam senin bu çalışmaların çok önemli. Bir açık oturum düzenleyelim de bunları halka anlat" deyince, kabul ettim.

Ancak o güne dek "açık oturum" görmemiş, izlememiştim. Bunu, M. Kaynak'a açıkladığımda, "sen merak etme hallederiz" deyip, ertesi günü bir konuşma metni verdi bana.

Bu konuşmada çok sivri ve yasalarımıza göre suç teşkil eden cümleler vardı, ki ben de başkalarının hazırlayacağı bir metni okuma alışkanlığında değilim.

Açık oturumu idare eden Prof. İsmet Sungurbey'e "bana en son konuşma hakkı ver" diyerek yöntemi öğrenmek istedim. Öyle de oldu.

Türkiye Öğretmenler Sendikası, Aksaray'daki binanın alt katındaki tiyatro salonunda düzenlenen bu açık oturumda konuşmacı olarak on bir kişi vardı.

Rahmetli Hikmet Kıvılcımlı, Aslan Başer Kafaoğlu, Orhan Müstecaplıoğlu, Mahir Kaynak, İsmet Sungurbey, ben, Türkiye İşçi Partisi İl Başkanı adını hatırlayamadığım bir kadın, Av. Müşerref Amaç ve adını unuttuğum diğerleri ile açık oturuma başladı.

Sonuncu konuşmacı bendim. Benden önce Hikmet Kıvılcımlı konuşuyordu. Bir ara "24 saatini gönüllü olarak devrimci eyleme verecek olanlar parmak kaldırsın, isimlerini yazayım. Birlikte çalışalım" dedi. Yer yer parmaklar kalkarken birisi buna itirazda bulunarak "hepimiz devrimciyiz. Hepimiz 24 saatimizi bu yola veririz. Senin yaptığın bölücülüktür" diyerek ortalığı karıştırdı. Aslan Başer Kafaoğlu da bu adama katılınca taraftarlar çoğaldı. Gürültülü, tartışmalı bir ortamda Kıvılcımlı'nın konuşması yarıda kalınca sıra bana geldi.

Ortalık toz dumandı. Tartışmalar ortalığı sarmıştı. Kime dinletecektim. Önce ortalığı yatıştırmalıydım. Bunun için de konuşmama şöyle başladım: "Sayın arkadaşlar, açık oturum deyince sanıyordum ki üstü açık bir yerde oturacağız. Getirip bu kapalı salona soktular bizi. Şimdi ne yapacağımı bilmiyorum. Konuşmacı arkadaşların söylediklerinden de bir şey anladıysam Arap olayım" deyince ortalık sakinleşti. Herkes "dur bakalım bu şapşal ne yapacak" diye merakla beklediler.

Kürsünün önündeki beze, "İşçiyi, köylüyü, devrimci eyleme katmanın pratik yolları ne olmalıdır?" yazılıydı. Bu konuda konuşuluyordu.

Ben de bundan sonra konuşmamı şöyle sürdürdüm: "Arkadaşlar konumuz, işçiyi, köylüyü, devrimci eyleme katmanın yolları ne olmalıdır? Oysaki bir köylü gelse bu süslü salona, ya korkarak girmez ya da ayakkabılarını ve kasketini çıkararak girer. Beyler, hanginiz ayağınızın çatlağına karasakız eritip akıttınız?

Hanginizin göbeği taşla kesilip toprakla kundaklandı? Hanginiz, dert görüp çile çektiniz ki, şimdi bu süslü salonlarda toplanıp işçiyi, köylüyü, devrimci eyleme katmak istiyorsunuz?" deyince şiddetli bir alkış yükseldi. "Eh demek ki doğru tutturmuşum" diye düşündüm. Anadolu'da tanık olduğum sefalet tablolarını bir bir sıralayıp konuşmamı tamamlayınca, sahneye fırlayan üniversiteli gençler, beni alıp yemeğe götürdüler.

Yemekten sonra ikinci tur konuşmaları başladı. İlk sözü alan Aslan Başer Kafaoğlu, önce Hikmet Kıvılcımlı'yı eleştirdikten sonra beni ele alarak "öğretmen arkadaşımız, çok tehlikeli ve romantik bir konuşma yaptı" diyerek eleştirilerini sürdürdü.

Ben söz alarak "arkadaşlar, ben Florya plajlarında yüzmedim. Mehtap altında Boğaz'ın dalgalarını seyredip rakı yudumlamadım. Anadolu'da dert gördüm, çile çektim. Bu dert ve çilelerimizi sayın büyüklerimize anlatır, deva bulurum düşüncesi ile buraya geldim. Ama görüyorum ki, sayın büyüklerimiz, bu çileli yaşamımızı romantik bir yaşam kabul ediyorlar. Bundan anladım ki hiç kimseden bize hayır yok. Biz kendi derdimize, yine kendimiz çare bulmalıyız diye düşünüyorum" diyerek konuşmamı noktaladım.

Tam bu sırada dinleyiciler arasında bir ses yükseldi. "Gözlüklü bey, gözlüklü bey, sen kim oluyorsun da Hasan Basri Aydın'ı eleştiriyorsun? O senin yazdığın kitaplara sığmaz. O Anadolu'nun ta kendisidir" deyince, Kafaoğlu "oğlum, benim neyimi sosyalizme aykırı buldun ki, böyle konuşuyorsun?" diye sordu. O da "senin neren sosyalizme aykırı değil ki? Deveye boynun niye eğri, o da, benim nerem doğru ki diye yanıtlamış. Senin ki de o hesap" diye yanıtlayınca öfkelenen Kafaoğlu, çantasını alıp gitmek istedi. Hikmet Kıvılcımlı "Aslan Bey, öğretmen arkadaşımız bir kooperatif kuruyor. Bu konuda siz de uzmansınız. Kendisine yardım ederseniz seviniriz" dedi. O da "gerekirse adresimi alır, gelip beni bulur" deyince, ben de "Aslan bey, ben Malatya Zafer Mah. İkinci Sokak No 39'da oturuyorum. Gerekirse beni bulabilirsiniz" diyerek taşı gediğine koydum.

Rahmetli Kıvılcımlı "Hocam, adama iyi bir ders verdin" diyerek memnuniyetini dile getirdi. Böyle bir açık oturum bitmiş oldu.

Ne var ki, 12 Mart döneminde Mahir Kaynak, öğrenci lideri olarak içeri alınınca kendisinin MİT ajanı olduğunu söyleyerek

tahliye olunca durum anlaşıldı. Ünlü yazar-çizer ve düşünürlerden 84 kişi, Mahir Kaynak'ın raporu ile içeri alınınca ben de "açık oturum" önerisini getirip bana da bir konuşma yaptırıp raporuna almak isteyişini *Politika* gazetesinde yayınlattım. Bunu ihbar kabul eden İstanbul Cumhuriyet Savcılığı, Mahir Kaynak hakkında soruşturma başlattı. Ancak bu soruşturma daha sonra Af Yasası ile düştü.

Yaa işte böyle, ulu Tanrım.

Devlet, gençlik liderlerini tutuklatmak için MİT ajanları aracılığı ile onları provokasyonlara getirerek suç işletiyor ve tutuklatıyordu. Bu devlet anlayışından millete hayır gelir mi hiç?

Ulu Tanrım,

Kuran-ı Kerim'in Maide suresinin 23. ayetinde, "yeryüzünde bozgunculuk etmeye koşanların cezaları ancak öldürülmektir, yahut asılmaktır, çapraz olarak elleriyle ayaklarının kesilmesidir" diye buyuruyorsunuz.

Buna karşın, hiçbir suçumuz olmaksızın, Kayseri'de Alemdar Sineması'nda TÖS'ün kongresini yapıyorduk. Salonda 800 öğretmen vardı.

Kayseri Milletvekili Ahmet Ateşoğlu, siyasi rakiplerine karşı üstünlük kazanmak için hazırlığını sinsi plan doğrultusunda, gece yarısında şehrin elektrikleri kesilmiş, tam bu sırada Kuran kursuna, cami avlusuna ve İmam Hatip Okulu bahçesine birer dinamit atılmıştı.

Bu patlamalardan habersiz olarak ertesi günü sinemada toplandığımız sırada kışkırtılmış bir sürü insan hücuma geçtiler.

Bizleri burada diri diri yakmak için benzin bidonlarının ağzını açıp içeri yuvarladıktan sonra, ateşledikleri paçavraları içeri atıyorlardı.

Büyük bir alevle parlayan benzin, büyük sesler çıkarıyordu.

Bereket versin ki, giriş kısmı ile toplantı salonu ayrı idi. Giriş kısmına atılan benzin bidonları, burada patlıyor, içeriye fazla etkili olmuyordu.

Kırdığımız sandalye ayaklarını ellerimize almış, kimseyi içeri sokmamak için kapıları tutmuştuk.

8 saatlik bir mücadeleden sonra gelen askerler arasında dışarı çıkarak bindirildiğimiz askerî araçlarla Ankara'ya taşınmış, kongremizi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin salonunda tamamlamıştık.

Daha önceki mektuplarımda belirttiğim gibi, sadece kendini düşünen bir öküz değil, içinden geldiği toplumun dertleri ile ilgilenen bir insan olmayı şiar edindiğim için; Türkiye'de ilk kez 1964 yılında Hekimhan Ortaokulu öğrencilerinin boykotu, 1966 yılında Kurtalan Ortaokul öğrencilerinin boykotu, 1967 yılında da Van Atatürk Liseli öğretmenlerin boykotunu gerçekleştirmiş, bozuk düzene kafa tutmuştuk.

Bu defa astsubay hanımlarının yürüyüşünü gerçekleştirmiş ve bunun ardında bekçi hanımlarının yürüyüşünü örgütlüyorduk.

Bizim avradı da tertip komitesi başkanı yapmıştım. Amacım, nasıl olsa ne denli haklı da olsak komiteyi tutuklayıp bir iki ay yatıracaklardı.

Avradın bilinçlenmesi için içeri düşmesinde yarar vardı. Bir aylık hapis, dört yıllık üniversite öğrenimine bedeldi. Ama kafasız yöneticiler bunun bilincinde değillerdi.

Ne yazık ki, düşüncem gerçekleşmedi. Çünkü daha yürüyüşe geçmeden evi basan polisler, beni tutuklamışlardı.

Sırtıma verilen bir çuval kitapla emniyete götürülmüştüm.

Evde raftan kitapları alan memur, inceleyip çuvala atıyordu kitapları. Bu sırada yasaklanmış bulunan bir kitabı yeşil olarak ciltlemiştim. Raftan kitaplar çekilirken yere düştü. Ben de kitabı alıp öptüm, başıma koyduktan sonra rafa koydum. Memur bey de kitabı alıp öptü, başına koyduktan sonra yerine koydu.

Bu kitaplar arasında Mehmet Emin Bozaslan'ın yazmış olduğu *Doğu ve Hilafet Sorunu* kitabı ile Behice Boran'ın yazmış olduğu *Sosyalizm Sorunları* adlı kitaplardan mahkemeye verildim.

Oysaki daha önce bu kitaplar yargılanıp "beraat kararı" almışlar, bu kararlar, kitapların arka kapağında yazılı idi. Ama emniyet bunun farkında değildi. Mahkemede bunu gösterince kitaplarım tutuklanmaktan ve ben de ceza almaktan kurtulmuştum.

Ulu Tanrım,

Anadolu'yu gezerken tanık olduğum iki olayı anlatmadan geçemeyeceğim.

Mardin'in Derik ilçesinin bir köyüne gitmiştim. Ramazan ayı idi. Fakat herkes sigara içiyordu. Köyün öğretmenine bunun nedenini sordum. Dedi ki: "bu köyde bir imam efendi var. Sigarayı serbest etti. Onun için sigarayı içiyorlar."

Çok merak ettim. Bu imam efendi ile tanışmak istedim. Davet edilen imam efendi geldi. Bu sigara olayını sorduğumda:

"Efendim, oruç tutma olayı, emperyalizmin bir oyunudur. İnsanlar aç kalınca dimağları çalışmaz. İnsanları uyuşuk hale getirip onları hükmü altına alabilmek için dine malederek uydurdukları orucu tutturmuşlardır. Üzerinden çok asırlar geçmiş, bu iş gelenekleşmiş, bunu ortadan kaldırmak çok zor. Onun için önce sigarayı serbest bıraktım. Daha sonra suyu ve yemeği serbest bırakmak suretiyle vatandaşları bu emperyalizmin oyunundan kurtarmak istiyorum. Ömrüm vefa ederse başaracağım" diye yanıtladı.

İmam efendinin ömrünün vefa edip etmediğini bilmiyorum, ama çok önemli bir sorundu, üzerinde derin derin düşünülmesi gereken bir olaydı.

İkinci olay şu idi:

Derik Ortaokulu kafatasçı Türkçe öğretmeni, öğrencilere ders verirken, Âdem ile Havva'nın Türk olduğunu söylemişti.

Yıllardan sonra bu olayı çok bilinçli ve de mukallit Şemo'ya anlattığımda o da "halt etmiş, Âdem ve Havva Kürttür" demesin mi?

Neye göre böyle diyorsun deyince de, "Adem ile Havva cenneti beğenmeyip de yasak meyveyi yiyince cennetten kovuldular. Her biri bir yere atıldılar. Allah'a yalvara yakara tekrar bir araya geldiler. Bir araya gelir gelmez, ayrılık hasretiyle Âdem babamız, Havva anamızı tuttuğu gibi yere yatırıp üstüne çullandı. Havva anamız da "Mekke, Mekke" (yapma, yapma) diye Kürtçe konuştuğuna göre Kürt'türler. Ve Havva'nın söylediği bu "Mekke Mekke"den dolayı da o yerin adı "Mekke" oldu. "Mekke" Kürtçede "yapma" demektir.

Türkçe öğretmeni kulunuzla Şemo böyle diyor, sen dersin ki Tanrım?

Ulu Tanrım,

Görevden alındığımız için parasızdım. İş de yoktu. Tam bu sırada Adalet Bakanı Hidayet Aydıner, bir demeç patlattı: "Türkiye'de işsiz yoktur, işsiz varsa cumhurbaşkanı köşkünün bahçesindeki kargaları avlasınlar" diye.

Bunun üzerine bu telgrafı çektim: "Bakanlık emrinde işsiz bir öğretmenim. Göstereceğiniz yerlerde ücret karşılığında karga avlamak istiyorum. Gereğini arz ederim."

Ne yapalım Tanrım, yarım yamalak, düşünceden yoksun insanların bu tür sözleriyle alay edilmez de ne edilir?

"Durgun sular, düşüncenin yılanlarını doğurur" derler.

Arının deliğine parmağını sokarsan arılar başınıza üşüşürler.

Aslanın saldırısına uğrayan kedi, kaçacak yer bulamayınca aslanın üstüne saldırır, misali; onlar bana saldırdıkça, ben de onlarla oynamaya başladım.

Affedeceğini umarım, Tanrım. Eğer bunlardan dolayı cezalandıracaksan da cezalandır. Umurumda değil. Çünkü ben onlar gibi haksızlık yapmıyorum ki...

Asi Kulunuz
HASSO

Otuz Sekizinci Mektup
Ey Ulu Tanrım

Geçen mektubumda 50 köyü birleştirerek kooperatifleştirince görevden alındığımı ve 43 köy muhtarının Danıştay'da beni savunmak üzere iptal davası açtıklarını yazmıştım.

İşte bundan sonra Malatya'daki evime dönmüştüm.

Bu sırada gençlik liderlerinden Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan ve Yusuf Aslan Filistin'e giderek "Siyonizm"e karşı Filistin halkı saflarında savaşıyorlardı.

Filistin'e gitmek isteyenlerin gidebileceklerine ilişkin haber göndermişlerdi.

Bu haber gelmeden önce Sahne Anadolu Tiyatrosu'nun görevlendirdiği M. Sadık Aslankara ile birlikte tüm Anadolu'yu gezerek oyun bağlantısı sağlıyor ve peşin aldığımız yüzde 10'luk para ile yolumuza devam ediyorduk.

Bu arada önemli notlar alarak ileride bu geziyi değerlendirmeyi düşünüyordum.

Bu notlarımı değerlendirmek üzere iken haber gelince kimseye haber vermeden Filistin'e gitmek üzere Gaziantep'e gittim. Verilen adresteki E. K.'yi buldum. Başka kişilerle birlikte on altı kişi olarak Adana'ya gidip orada trene bindik.

Cerablus köprüsünü geçince Suriye topraklarına giren trenden atlamaya başladık. Ve hızla Suriye'ye doğru koştuk.

Bizleri uzaktan gören Suriye jandarması gelerek bizleri toparlayıp karakola götürdü.

Bizleri sorguya çektikten sonra serbest bıraktılar. Halep'e gitmek üzere Fırat kenarında bulunan sala doğru yürüdük. Vakit akşamdı, sal işlemiyordu. Orada bir bağ evinde geceleyip, sabahleyin salla karşıya geçip Halep'e gittik.

Halep'te El-Fetih bürosundaki görüşmeden sonra Şam'a gönderildik. Şam'da El-Fetih bürosu, bizleri temiz bir otele yerleştirdi. Ertesi günü Ürdün'e gitmek üzere yola çıktık.

Amman'da Hüseyin Cami yanındaki bir otele yerleştirildik. Bu otel çok pisti. Yatak çarşafları pire boku ile nakış nakıştı. Hiçbirimiz yatağa giremedik.

Ertesi günü bizi oradan alarak temiz bir otele götürdüler.

Burada on gün kaldık. Harçlığımızı veriyorlardı. Deniz Gezmiş'le Yusuf Aslan, George Habbaş'ın grubunda idiler. Otele gelen Yusuf Aslan, Deniz'in selamlarını getirmişti.

On gün sonra bize silah ve gerilla elbisesi verip cepheye gönderdiler. Lut gölü kenarında Şuna şehrinde bir bağ evinde, daha önce oraya gitmiş olan Hüseyin İnan grubuna katıldık. Şehit Ali Kaide yani Ali Üs'ü denilen bu yerde sabaha karşı jimnastik hareketleri yapıyor, geceleri savaşa gidiyor, gündüzleri istirahat edip kitap okuyorduk.

Savaşa gidişler, çok ilkel yöntemlerle oluyordu.

Gündüz keşif yapılıp, vurulacak hedefler saptanıyordu. Akşamüstü iki havan topçusu, iki bazukacı, bir diktiriyofçu*, bir mayın uzmanı, beş de kaleşnikoflu olmak üzere on bir kişilik gruplar halinde bir araba ile Asi nehri kenarına gidiyorduk. Yüzme bilen birisi, şişirilmiş bulunan araba tekeri iç lastiğine bağlı ipi alıp karşıya geçiyorduk. Bu taraftaki kişi, silahı ile kendini lastik tekerin üstüne atıyor ve ip çekilerek karşıya geçiliyordu. Böylece on bir kişinin tümü sıra ile karşıya geçirilmiş oluyordu.

Bu işlemler yapılırken uzak menzilli "Doçka" denilen bir silahla sürekli olarak karşı yamaçlar taranıyordu. Her on mermide bir, renkli mermi şeride yerleştirildiğinden, bu atış sırasında sanki yıldız kayıyormuşçasına mermi izleri çiziliyordu.

Karşıya geçildikten sonra mayın uzmanı, mayınları ayıklayıp geçmek için bir yol açıyordu. Bu yoldan geçenler, hedefe yaklaşınca atışa başlıyorlardı. Hedef vurulduğu zaman orası susuyordu. O zaman karşıdaki Docka geri çekil mermisini atıyor ve çekilmeye başlanılıyordu. İsrail askerleri de hem paraşütlü aydınlatma mermisi atıyor hem de "savarik" denilen bombaları tanklarla atıyorlardı. Ses çıkararak gelen bu bombalar, üzerine düşmedikçe pek öldürücü olmuyordu. Çünkü yere düşünce

* Diktiriyof: PK Makineli Tüfeği, Sovyetler Birliği'nde tasarlanan 7.62 mm'lik genel maksat makineli bir tüfektir. (y.h.n.)

kuma gömüldüğü için patlayan parçalar, şemsiye gibi göğe doğru fırlıyorlardı.

Aydınlanma mermisi atıldığı zaman 5 dakikalık bir süre için hareketsiz durmak gerekiyordu. Çünkü hareket edilince belli olunuyordu.

Savaşa gidiş ve gelişler, böyle devam ediyordu. Bazen İsrail uçakları, gündüzleri üsleri bombaladıkları oluyordu ama eşilen çukurlara giriyor, zarar görmeden savuşturuluyordu. Ama Türkiye radyoları "İsrail uçakları, Filistin mevzilerini bombaladı, şu kadar ölü var" diye gerçeğe uymayan haberler yayınlıyordu. Çünkü haberleri, İsrail kaynaklı idi.

Derken, Hüseyin İnan grubu ile Antepliler grubu arasında strateji anlaşmazlığı çıktı ve ayrıldılar. Şehit Ali Kaide'nin 150 metre kadar uzaklıktaki bir bağ evine yerleştiler.

Şuna denilen kent, 1967 savaşı sırasında yerle bir edilmiş, taş üstünde taş bırakılmamıştı İsrail savaş uçaklarınca. Ne var ki, bahçe içerisinde bulunan Melik Hüseyin "kral"ın yazlığına bir tek mermi değmemişti.

Bu durum, Arapları değil ama beni çok düşündürüyordu. Çünkü hallaç pamuğu gibi atılan bir kentte kralın sarayına bir merminin dahi değmemesi, kralın İsrail'le anlaşmalı olduğunu gösteriyordu. Nitekim zaman zaman Ürdün askerleri de bize saldırıyor, hareketi kırmaya çalışıyordu.

Gerekçeleri de teslimiyetçi idi. "Siz İsrail'e saldırırsanız, onlar da bize saldırır. İsraillileri kızdırmayın ki bize saldırmasınlar"dı.

Oysaki Filistinlilerin kurtuluşu, savaşa bağlı idi. Savaşmaktan başka çareleri yoktu.

Hepimizin birer takma isimde kimliği vardı. Benim adım Ebu Fraz Hamedani idi.

Antepli Kadir'in lakabı Mustafa Kemal'di. Ki Kadir, uzun süre orada savaşmış, Arapçayı anadili gibi konuşan ve Araplar tarafından sevilen bir gençti. Ancak bilgisi, Hüseyin İnan kadar yoktu. O savaşarak kazandığı prestiji, Hüseyin İnan bilgisi ile sağlamıştı.

Aralarında anlaşmazlık çıkınca ayrılan Hüseyin İnan grubu Türkiye'ye gelmeye karar verdiler.

On altı kişilik bir grup olarak Türkiye'ye dönüş yapınca, Antepli Kadir (Mustafa Kemal) rahatsız olmaya başladı. "Onlar gidip devrim yapacaklar, biz geri kalmış olacağız" diye düşünmeye başladı.

Bu düşünce ile onlar da Türkiye'ye dönme kararı aldılar.

Ben, buna karşı çıkarak "henüz devrim koşullarının olgunlaşmadığını, bu koşullarda devrim yapılamayacağını, bu nedenle bir yetkili Filistinli ile görüşmek üzere birinin çağrılması" isteğinde bulundum.

Ebu Ali diye birisi geldi ve "devriye şeklinde girer gidersiniz" deyince, bu adamın bir şey bilmediğini ileri sürerek itirazda bulundum.

İtirazım üzerine Yaser Arafat'ın sağ kolu olan ve sonradan Sudan'da katledilen çok değerli bir insan olan Ebu Cehit geldi. Bizi dinledi ve "siz deli misiniz? Sınırda hepinizi avlarlar. Zaten aldığınız Türkiye'ye gitme kararını Amerikan casusları öğrenmiş, Türk hükümetine bildirmiştir. Bu haberi onlardan çalan Rus casusları da bize bildirdiler. Sakın Türkiye'ye dönmesinler, Türk hükümeti bundan haberdardır" diye. Böylece bir süre dönülmedi.

Ne var ki, Hüseyin İnan grubu gitmiş ve hiçbir haber alınamamıştı. Kadir, rahatsızlık duyuyordu. Tekrar Türkiye'ye dönme fikrini gündeme getirdi.

Ben de "önce iki kişi görevlendirelim, Türkiye'ye gidip haber getirsinler, körü körüne tuzağa düşmeyelim" dedim. Bu önerim kabul edildi. Türkiye'ye gidip incelemede bulunma ve haber getirme görevini benimle Antepli bir arkadaşa verdiler.

Ertesi gün Halep'e gelerek Türkiye'ye gitmek istediğimizi örgüte ilettik.

El-Fetih örgütü, "siz rahatınıza bakın, biz sizi geçiririz" diyerek, üç gün bizleri oyaladılar. Sonunda sert bir çıkış yaptık; "geçirecekseniz geçirin, yoksa biz kendimiz gideriz" diye.

Bunun üzerine Türkiye'den gelen gazeteleri bize gösterdiler.

Hüseyin İnan grubu Diyarbakır'da yakalanıp tutuklanmışlar. Bu gazeteleri getiren Ali ve Mehmet adındaki gençleri de bizimle görüştürdüler.

İşler değişti. Ben bu iki kişiyi alıp üsse döndüm. Öbür arkadaş sağlıklı haberler toplamak üzere Türkiye'ye geldi.

Daha o arkadaş dönmeden yine Kadir Türkiye'ye gelip devrim yapma sevdasına düştü.

O zaman o gruptan ayrılıp tek başıma Türkiye'ye dönmeye karar verdim.

Ve tek başıma döndüm.

Verilen tarif üzerine Suriyeli bir şeyhin evine gittim. Onun oğlu ile beraber sınırdaki jandarmaların yanına geldik. Hacdan geldiğimizi söyleyerek, avucumuzu da jandarmalara öptürerek, verdiğimiz 20 liradan sonra sınırı geçip Eşmepınar'daki adamın yanına geldik. Yanımda başka bir Türkiyeli daha vardı, tanımıyordum. Hep ondan kuşkulanıyordum. Derken Bilecik'e gelince ondan ayrıldım. Bir gece Urfa'da otelde kaldıktan sonra ertesi günü Mardin'e giderek Van'da beraber çalıştığımız bir arkadaşın yanına gittim. Ertesi günü Malatya'ya geldim.

Daha yataktan yeni kalkmıştım ki, zil çaldı. Kapıyı açınca polisle karşılaştım.

Meğer, ben kimseye haber vermeden Filistin'e gidince babam, İçişleri Bakanlığı'na bir dilekçe göndererek: "Oğlum kayboldu, bulun" diye... Eve gelen polis bunun için gelmiş. Gelip gelmediğimi öğrenip babama bildireceklermiş.

Polis gidince, belki mahsus öyle konuşmuştur. Beni başkaları ile birlikte yakalamak niyetinde olabilir kuşkusuna kapılarak, hemen evden ayrılıp Sivas'a, oradan Akdağmadeni'ne, oradan da İstanbul'a geldim.

43 köy muhtarının Danıştay'da açtıkları iptal davasının lehimde sonuçlandığını öğrenerek tekrar başvuruda bulunup eski yerim olan Çayırlı Ortaokulu'na açıktan atamamı yaptırdım.

Çayırlı'da kooperatif işini canlandırmaya ve TÖS şubesini kurmaya başlayınca, tam bu sırada Nihat Erim başbakan oldu ve beni Malatya-Kubilay Ortaokulu'na sürdüler.

Daha önce haşhaş yasağına karşı Malatya'da düzenlediğimiz miting nedeniyle tutuklanarak cezaevine konulmuş ve emniyetçe zaten mimlenmiş iken, İstanbul'da İsrail Başkonsolosu Elrom kaçırıldı.

Bu olayla ilgili olarak gözaltına alındım.

Malatya'da bu olayla ilgili olarak 32 kişi tutuklanmıştı. Akşam üstü bizi Diyarbakır'a götüreceklerini söylediler ve "otobüsle mi, yoksa GMC ile mi gitmek istersiniz" diye sorulunca herkes cemse ile gitmek istemediğini, otobüsle gitmek istediğini söyledi. Bunun üzerine 25 lira otobüs parası toplandı. Bana sıra gelince "benim param yok, beni cemse ile götürün" diye dayattım. Sonunda çaresiz kalarak parasız beni otobüse bindirdiler.

Ertesi günü Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı'nda idik, koğuşta arkadaşım Nedim Şahhüseyinoğlu ile "volta" atarken, Kürtçe konuşuyorduk.

Nöbetçi erlerden birisi sert çıkışarak "ulan Türkçe konuş. Kürtçe yasak" deyince, "hemşerim sen de Kürt'sün. Baksana, Türkçe bilmiyorsun" diye konuştum.

Koğuşta aramıza ajanlar sokmuşlar, hükümet aleyhinde, sıkıyönetim komutanları aleyhinde konuşup duruyorlar, bizlere de onaylatmaya çalışıyorlardı. Ama kül yutmuyorduk. Boşuna çene çalıyorlardı.

Diyarbakır'da sorgulandıktan sonra geri Malatya'ya götürülecektik, "hazırlanın gideceğiz" diye polis şefine, "ben gelmiyorum, burası hoşuma gitti" dedimse de çıkarıldık.

Yine otobüs parası toplanılıyordu. Ben, "param yok, isterseniz burada bırakın" diye dayatınca, zorunlu olarak bedava Malatya'ya geldik.

Gece yarısı Malatya'ya indik. Herkes evine gitsin, yarın saat 9:00'da burada olsunlar, dendi. Ben, "eve gidersem geri gelmem, huyumu biliyorum, onun için burada sabahlayacağım" diye konuştum. Polis şefi, orada başımı bekleyecek hali yoktu. "Sen bela mısın yahu?" diyerek ekledi: "Git ister gel, ister gelme" deyince ayrılıp eve gittim. Ertesi günü karakola geldik. Ankara'dan gelen bir müfettiş, bizleri fişliyordu. Benden resim isteyince yanımda oturan Süleyman Kırteke'ye dönerek: "Süleyman, senin fazla resmin yok mu? Bana bir tane ödünç ver. Benimki yok. Beye vereyim" deyince, bey öfkelenerek, "yahu sen deli misin? Senin fotoğrafın lazım! Onunki sana olur mu?" diye bağırdı. Ben de, "beyefendi, ben deli falan değilim. Benim resmim yok. Arkadaştan ödünç istiyorum. Sonra ona veririm" deyince, gerçekten deli olduğuma hükmetti. Başka ne yapabilirdim ki?...

Asla haberimiz ve bilgimizin olmadığı Elrom olayı ile ilgili olarak tutuklanmamdan ötürü Başbakan Nihat Erim, İçişleri Bakanı Hamdi Ömeroğlu ve Devlet Bakanı Sadi Koçaş aleyhine dava açtım; ki Sadi Koçaş, *Atatürk'ten 12 Mart*'a adlı üç ciltlik anılarında bu olayı acı acı dile getirmektedir.

Nihat Erim, Hulusi Cerrahoğlu adında bir avukatı mahkemeye göndermişti. "Hamdi Ömeroğlu bulunamadı" yazısı gelmişti, Sadi Koçaş da "bu dava Danıştay'ı ilgilendirir" diye itiraz dilekçesi göndermişti.

Duruşma başlayınca mübaşir: "Nihat Erim, Hamdi Ömeroğlu, Sadi Koçaş" diye anons yaptı.

İçeri girdik.

Meğer yargıç, Nihat Erim'in Başbakan Nihat Erim olduğunu bilmiyormuş. Zaptı yazan kâtibe bana: "bu Başbakan Nihat Erim mi?" diye sordu. Ben de yargıcın bilmediğini bilmediğim için "evet" diye yanıtlayınca, yargıç efendi: "sen başbakanı mı mahkemeye veriyorsun?" diye sordu. "Evet" dedim. "Yaz bakalım kızım... Bu dava, Danıştay'ı ilgilendirir, davanın reddine" diye yazdırdı.

Dava sona ermişti, ama TÖS kongresini yapmakta çektiğimiz güçlük de önlenmişti. Herkesi saran korku hafiflemiş, kongre salonuna üyelerimiz gelebilmişlerdi.

Bir gün çarşıdan eve gelince iki polisin evde beklediklerini gördüm. Üç polis eve gelmişler, beni bulamayınca birisini çarşıya gönderip beni aratmışlar. Ben gelince de öbür polis çarşıya, kendi arkadaşını aramaya gitti. Benimle onları bekleyen komiser, çıkarıp bana bir yazı gösterdi ve "kusura bakma, evinizde arama yapacağız. Vali bey 'uzun süre Filistin'de gerilla eğitimi gören ve çok sayıda silah ve patlayıcı malzeme ile yurda döndüğü saptanan Hasan Basri Aydın'ın evinde delil bulmak amacı ile arama yapılması' diyerek arama kararı çıkartmış" diye ekledi.

Çarşıya giden iki polis de buluşup gelince, arama yapıldı. Tabii bir şey bulunmadı. Çünkü tamamen hayalî bir düşünce idi. Silah ya da patlayıcı hiçbir şey getirmemiştim.

Bizim Eren'i tembihleyerek "sen polislere de ki, babam silahları bahçeye gömdü"; çocuk bunları polise fısıldayınca, tekrar çarşıya gidip iki bekçi getirdiler. Bahçeyi baştan sona dek diz boyu belleddiler. Silah falan bulunmamıştı, ama bahçem bir güzel bellenmişti.

Ulu Tanrım,

"Mim"lerim çoğalmıştı. Kubilay Ortaokulu müdürü, sınıflara yerleştirdiği dinleme cihazları ile tüm derslerimi banda kaydetmiş ve Emniyete vermişti. Oysaki, sınıfta öğrencilere anlatılanların gizliliği olmazdı. Zaten savunamayacağım bir şeyi söylemek âdetim değildi.

Emniyette sorgulanıyorduk.

Okul müdürü, "Hasan Basri Aydın, sınıflarda Ecevit Kıbrıs'ı aldı demek suretiyle CHP'nin propagandasını yapmaktadır" diye ifadesinde belirtmişti; ki sonradan bu müdür CHP il başkanı ve milletvekili aday adayı idi.

Bu jurnalleme ile de yetinmeyen okul müdürü, kandırdığı dört öğrenci velisine verdiği dört dilekçeyi Adana Sıkıyönetim Komutanlığı'na, Milli Eğitim Bakanlığı'na postalatmıştı.

Adana DGM'de yargılanma sonunda alınan görevsizlik kararı üzerine Malatya Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanıyordum.

Okul müdürü tarafından alınan öğrenci ifadeleri, dosyada idi. Ne var ki, mahkemede verdikleri ifade ile çelişince, yargıç; öğrenci Yıldız Canışen'in çelişkili ifadesini karşılaştırarak nedenini sorunca öğrenci: "ben böyle ifade vermedim. Yazdıklarını bana imzalattılar" deyince eşeğin arkasında yakalanmışa dönen okul müdürüne dönen yargıç: "boyundan utan be, bir de okul müdürü yapmışlar seni" diye bağırdı.

Ağır Ceza Mahkemesi'nde aşağıda gösterdiğim savunmayı yaparak, beraat kararı aldım.

Ağır Ceza Mahkemesi başkanı, beni makamına çağırarak: "Bak, sana beraat kararı verdim. Benden sana bir nasihat: Nene gerek, öğrencilere kitap listesi verip okutma, duvar gazetesi çıkartma; gir dersine, dersini ver çık. Ne diye başına iş açıyorsun?" diye nasihatte bulundu. Ben de "bir şey söyleyebilir miyim?" diyerek söze girdim. "Siz, Ağır Ceza Mahkemesi başkanı olarak insanlara ceza veriyor, gereğinde ölümle cezalandırıyor ve kaleminizi de kırıyorsunuz. Neyinize gerek, herkesi kendinize düşman ediyorsunuz, beraat ettir ya da gün at, sürüp gitsin iş" deyince, "ben görevimi yapıyorum, olmaz öyle şey." Ben de, "işte ben de görevimi yapıyorum. Kitap okuma sevgisi, öğrencilere vermeyeceğim de, neyi öğreteceğim?" deyince, "peki peki" deyip kararı bana uzattı.

Mahkemedeki savunmam basında çok ilgi gördü. Bakalım senin de hoşuna gidecek mi?

İşte savunmamın metni:

Savunmamdır*

Hasan Basri Aydın

Sayın Yargıçlar,

Size, savunmamda sadece sanık sandalyesine niçin oturtulduğumun öyküsünü anlatmaya çalışacağım:

1- Malatya Ağır Ceza Mahkemesi'nin dosyaları arasında bir ilginç dosya var. Bu dosya açıldığı zaman, benim öğrencilerimin arasından iki kişi eksilmişti. Bu iki öğrencim Hasan Yağmur ve Rıza'dır.

Hasan Yağmur, ifadesinde: "Ben Rıza arkadaşımla aynı köylüyüz. Beraberce bir oda kiralamış oturuyorduk. Benim yiyeceklerim tükenmişti. Üç gün aç kaldım. Rıza bana yiyeceğinden verirse kendisi de aç kalacak düşüncesiyle yiyecek vermiyordu. Derdimi anlatacak, açlığımı bildirecek kimse yoktu. Olay günü akşamı Rıza soğanla ekmeğini yerken, ben seyrediyordum. Ondan sonra ne yaptığımı bilmiyorum. Baltayı aldığım gibi Rıza'nın kafasını gövdesinden ayırmıştım."

2- Hekimhan Asliye Ceza Mahkemesi'nin dosyalarına yeni bir dosya eklenirken, öğrencim, elinde tuttuğu tasdiknamesini gözyaşları ile ıslatarak okuldan ayrılıyordu. Çünkü köyden gelerek bir oda kiralamış ve okula devam etmekte olan öğrencimin, bir asker somunu verilerek ırzına geçilmişti.

---

* Malatya Kubilay Ortaokulu Öğretmeni Hasan Basri Aydın, 1972 yılında, okul yöneticilerinin kandırıp kışkırttığı dört öğrenci velisi tarafından "komünizm propagandası" yaptığı iddiasıyla ihbar edildi. Aydın hakkındaki dosya, Adana Sıkıyönetim Mahkemesi'ne gönderildi. Bu mahkeme görevsizlik kararı verdi ve dosyayı Malatya Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderdi. Malatya Ağır Ceza Mahkemesi 06/05/1974 günü Aydın hakkında oy birliği ile beraat kararı verdi. Bu karar temyiz edilmeyerek 15/03/1974 günü yaptığı savunmayı aynen yayımlıyoruz. (y.h.n.)

3- Kurtalan'da trafik kazasında ölen öğrencimin babası, kazayı yapan mühendisin kendisine iş vermesi şartı ile çocuğunun kanından vazgeçiyordu.

4- Siirt'te para ile diploma satan bir şebeke ile mücadele ettiğim şebeke başı, Malatya'ya Milli Eğitim Müdürü olarak gelirken, ben bakanlık emrine alınıyordum.

5- Erzincan Çayırlı ilçesinin 50 köyünü birleştirerek kooperatifleştirdiğim için yerli tüccarların siyasi baskılarına uyan Milli Eğitim Bakanlığı'nca "Komünizm propagandası yapmıştır" gerekçesi ile bakanlık emrine alınıyordum.

İşte bunlara benzer birçok olayların anısını taşıyarak Malatya Kubilay Ortaokulu'na naklen tayin oldum.

Malatya-Kubilay Ortaokulu'nda:

a- Kız öğrencilerin beyaz yaşmakla derse girdiği,

b- Her dairede üstü yeşil çuha ile kaplı bir nalın ve tahtası, önünde bir çift nalın ve tahtanın çivisinde 33'lük tespihin asılı bulunduğu,

c- Okul öğrencilerinin yaz döneminde yüzde 80'inin ikmale kaldığı,

d- Ders başına 60 lira alınarak yaz kurslarının sürdürüldüğü,

e- Bu kurslara devam eden öğrencilerin eylül döneminde mezun oldukları,

f- Okul idaresinin ırkçı bir tutum içerisinde hareket etmekte olduğu manzarası ile karşılaştım.

Okulda yaptığım inceleme sonunda:

a- Her yıl yapılan yatılı okul sınavlarına katılan yüzlerce öğrenciden bir tekinin, yatılı okul sınavlarını kazanmadığı,

b- Öğrencilerin bilgi düzeyinin çok düşük olduğu,

c- Ders kitaplarında kaplumbağa, kertenkele, solucan, sümüklüböcek, mürekkepbalığı ve denizanası gibi hayvanların kan dolaşımı ile solunum sistemleri anlatıldığı halde, öğrencilerin kültürü artıracak, gerçek hayatı öğretecek, zihni gelişmeyi hızlandıracak olan roman ve öykü kitaplarının asla okutulmadığı, sadece "ey oğul, tuvalete girerken önce sol ayağını, çıkarken önce sağ ayağını at" şeklindeki bilgileri veren kitapları ve *Risale-i Nur*'ların bol bol okutulduğu,

d- Üç yüz öğrenciye uyguladığım anket sonunda, 178 öğrencinin kahvaltı yapmadan okula geldiklerini, 160 öğrencinin aile gelirinin 500 ile 700 lira arasında bulunduğunu, 182 öğrencinin ayda ancak bir kilo et alabildiğini, tüm öğrencilerin her gün evlerine aldıkları ekmek miktarının ise 4 ile 12 ekmek arasında olduğunu gördüm.

e- Öğrencilere: "Yılbaşını nasıl geçirdiniz?" konulu kompozisyonu okuturken, öğrencinin ağlamaklı olarak yazdığı yazıyı okuyamadığını, niçin okumuyorsunuz?" dediğimde, "hocam evde odunumuz yok, babam hasta. Bakkal artık veresiye vermiyor. Pencerenin camı kırık. Ben ancak yatağa girerek soğuktan korunurken siz bana: Yılbaşını nasıl geçirdiğimi soruyorsunuz" şeklindeki konuşmanın ıstırabını duyan bir öğretmen olarak, öğrencilerimi daha iyi yetiştirmek, yatılı okul sınavlarını kazanacak düzeye ulaştırmak, Milli Eğitim'in ilkelerine uygun olarak yarının yöneticisi olacak şekilde yetişmelerini sağlamak ve yurt sorunlarını bilen birer kişi bilincinde yetişmelerini kolaylaştırmak düşüncesiyle kendileri için yararlı olacağına inandığım roman ve öykü kitaplarının listesini vererek okumaları isteğinde bulundum.

Öğrencilerimin yetişmesi için çalışmalarımı sürdürürken, okul idaresinin her yıl açmakta olduğu paralı yaz kurslarına karşı çıkarak: Öğrencilerden alınan 60'ar liranın iadesini ve dersleri ücretsiz olarak vereceğimi beyanla, Okul Öğrencilerini Koruma Derneği başkanlığına müracaatta bulundum. Ayrıca bu müracaatımı mahalli gazetelerden öğrenilmesi için kamuoyuna da duyurdum.

Böylece, okul idaresinin çıkarlarına ters düşen bu tutumum nedeniyle okuldan uzaklaştırılmam için birtakım komploların hazırlanacağı doğaldı.

Dava dosyasında mevcut bulunan ve aleyhimde bir delil olarak kullanılmak istenen 1972 yılı öğretmenler kurulu toplantısı tutanağında yazılı olduğu gibi, okul idaresi ile ikinci çatışmamız "ırkçılık" konusunda olmuştur. Okul Müdürü Mehmet İnci'nin iki daktilo sayfası tutan ifadesinde belirttiği "yönetmeliklere karşı çıkmaktadır" sözleri bu olayla ilgilidir.

Şöyle ki:

Devlet yatılı ortaokul ve öğretmen okulları sınavlarına katılacak öğrencilerin durumu görüşülürken, okul müdürünün

okula kabul koşulları arasında bulunan "Türk olmak" koşulunu ırkçılığa yorumlayarak, "bu, Türk ırkından gelmek anlamındadır" demesi ve bu yolda karar almaya çalışması üzerine söz alarak dedim ki: "Bu yorum ırkçılığa girer; oysa anayasamız ırkçılığı yasaklamıştır. Türk olmak sözü Türk vatandaşı olmak anlamındadır," sözlerimi kabul etmeyen okul müdürü, "Türk olmak ibaresi, Türk ırkından olmak anlamında mıdır; yoksa Türk vatandaşı olmak anlamında mıdır?" oylarınıza sunuyorum diyerek, kendisi de "Türk ırkından olmak anlamındadır" tezi lehine parmağını kaldırdığından, ben ve Mehmet Turan'ın dışındaki tüm öğretmenler, okul müdürünün isteğine uygun olarak oy kullandılar.

Ben tekrar söz alarak, "bu bir yasa hükmüdür. Burası TBMM değildir ki, yasa hükümleri oylama ile değiştirilsin. Bu oylama dahi suçtur" dememe rağmen aksi karar alındı.

Bu sakat kararı il makamına ve Milli Eğitim Müdürlüğü'ne şifahi ve dilekçe ile anlattığım halde, ilgilenilmediğinden durumu Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Birimi Müdürlüğü'nden sordum. Ve gelen cevap üzerine haklı olduğum anlaşılmakla, ilk alınan karar usulüne uygun olarak değiştirildi. Ve bundan sonra da çıkan, alınan yasadışı kararları bozduran H. Basri Aydın'ı okuldan uzaklaştırmak, cezalandırarak intikam almak amacı ile, kışkırtarak kandırdıkları dört öğrenci babasının eline verdikleri dilekçeleri; a- İl makamına, b- Milli Eğitim Bakanlığına, c- Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığına, d- Adana Sıkıyönetim Komutanlığına postalattılar.

İşte bu dava, bu şikâyetler üzerine Malatya İl İdare Kurulu'nun tahkikatla görevlendirilen Milli Eğitim Müdür yardımcısının gerçekdışı beyanlarına dayalı olarak 13/04/1972 tarih ve 1972/17 sayılı "Lüzumu Muhakeme" kararı üzerine Türk Ceza Yasası'nın 142. maddesinin 1. fıkrası gereğince, açılmış bulunmaktadır.

Bu davada komünizm propagandası yaptığıma delil olarak da;

1- Öğrencilere sol eğilimli kitapların listesini verdiğim,

2- Kovaları ile suyun başında bekleyen resimleri öğrencilere göstererek: "Bakın şunların haline" dediğim,

3- Tahtaya iki grup fare resmi çizerek: "Bunlardan birine nişastalı madde, diğerine de proteinli madde yedirildiği, nişastalı maddelerle beslenen farelerin daha uyuşuk oldukları, proteinli madde ile beslenen farelerin ise daha açıkgöz ve canlı olduk-

larının saptandığı, bunun için Amerika'da sömürmek istediği ülke halklarını nişastalı madde ile beslenmelerini sağlamak için çaba harcadığı, sömürülmemek için, uyuşuk olmamak için olanaklarımız oranında proteinli maddelerle beslenmeliyiz" şeklinde konuştuğum,

4- Öğrencilere, insanların Âdem ile Havva'dan değil, maymundan türediğini iddia ettiğim iddiaları yer almaktadır.

Sayın Yargı Heyeti,

İşte gerçek bir yurtsever öğretmen olmamın belgeleri olması gerekirken, kişisel çıkarların yurt çıkarlarının üstünde tutan bir zihniyetin kurbanı olarak sanık sandalyesinde bulunuyorum.

Gönül isterdi ki, öğrencilerime kitap okumalarını önerdiğim için değil, aksini yaptığım için sanık sandalyesinde olayım. Ama mutluyum ki, böyle bir iddia ile getirilmiş değilim.

Sayın Yargı Heyeti,

Yılan deri değiştirmediği zaman ölür. İnsanoğlu da çağdaşlaşma süreci içerisinde kendini yenilemediği sürece çağın gerisine düşerek yok olmaya mahkûm olur. Kişinin kendini yenilemesi, çağa ayak uydurması da ancak kitap okumakla mümkün olabilmektedir.

İleriye doğru yürüyen bir merdivene benzeyen çağa ayak uyduramayanların tepetaklak devrildiği.

Kitaba, bilime önem veren ulusların fezada pirinç yetiştirirken, kitaplardan korkan, onları yasaklayan, emperyalizmin yıkadığı beyinler alınlarında geri kalmışlık damgası taşımaktadır.

İşte bunların bilincinde olan bir öğretmen olarak öğrencilerimi:

a- Yetişecek çocuğun şerefli Türk tarihinin değerlerini korur, Türk devriminin ilkelerine bağlı,

b- Milli Kaynakları korur,

c- Kötü şartları düzeltmek için çalışır,

d- Bilimsel çalışma ve ilerlemelerin genel refahı getireceğini kavrar,

e- Sorumlu işler almaya hazırlıklı kılınır,

diyen Milli Eğitimin amaçlarına uygun olarak yetişmelerini sağlamak için:

1- Birçokları Türk Dil Kurumu'nun ve TRT'nin ödüllerini almış ve gerçek yurt sorunlarını dile getiren eserlerin okunması

önerisinde bulunarak, dosyada mevcut bulunan kitap listesini öğrencilerime verdim.

2- Güneydoğu Anadolu halkının susuzluk çektiği ıstırapların resimlerini çarşaf çarşaf yayımlayan gazetelerdeki resimleri öğrencilerime göstererek, bu resimler karşısında neler hissettiklerini yazmaları isteğinde bulundum.

3- Öğrenci başarısızlığının önemli nedenlerinden olan beslenme dengesizliğini, bilimsel verilere dayanarak hem okul aile birliği toplantısında hem de sınıflarda öğrencilere anlattım.

4- Öğrencilerin soruları üzerine okul ders kitaplarında da bulunan "Darwin Nazariyesini" anlatmam doğaldır. Ancak şunu belirtmek isterim ki, Devrimci bir öğretmen olarak, insanların nereden geldiği değil, nasıl yaşadığı ve hangi koşullar altında yaşamın sürdürdüğü konusu beni ilgilendirmektedir:

Sayın Yargı Heyeti,

Kitaba, kültüre, fikre karşı çıkmak, kişinin yeteneksizliğinin ve cehlinin dışa yansımasından başka bir şey değildir. çünkü kişinin kültürsüz, bilinçsiz kitleleri yönetmesi, aldatması ve kendine bağımlı duruma getirmesi doğaldır. Binlerce koyunu çekip çeviren, yöneten bir çoban, aynı beceriyi insan yönetiminde gösteremez. "Şu okullar olmazsa, maarifi buz gibi idare ederim" diyen Osmanlı Maarif Nazırı, yeteneksizliğini belirtmiş oluyordu.

Bu nedenledir ki, tarihin her döneminde yeteneksiz, kültürsüz kişiler, kitaba ve fikre karşı çıkarak birçok kültür hazinelerini yakıp ortadan kaldırmışlardır.

Örneğin:

15. ve 16. Yüzyıllarda İnkaların elde ettikleri tüm bilimsel bilgileri içinde topladıkları bir antoloji, IV. Pachacuti tarafından yok edilmiştir.

M.Ö. 367-282 yıllarında Firavun Ptolemaios tarafından kurulan 700 bin ciltlik İskenderiye Kitaplığı, Romalı komutanlar tarafından yakılmıştır. Yine aynı şekilde 200 bin ciltlik Bergama Kitaplığı ve Kartaca Kitaplığı ile Kudüs Tapınağı'nın Kitaplığı yakılarak yok edilmiştir.

M.Ö. 213 yılında bilginin insanları kötülüğe ittiği gerekçesi ile Çin İmparatoru Chen-Hoang-Ti, ülkedeki tüm kitapları yakmıştır.

Haçlılar, Trablus'da 1109 yılında, 100 bin ciltlik elyazması kitabı yakmışlardır.

Ve nihayet, sayıp dökmekle bitmeyecek olan birçok örnekten sonra sıra Hitler tarafından meydanlarda yakılan kitaplarla, ulusumuzun şanına uygun Anayasayı, "lüks" ilan ederek geriye doğru değiştiren Profesör Nihat Erim zamanında gizlice yakılan, banyo küvetlerinin altında saklanan kitaplara gelmiştir.

İşte bugün, öğrencilerime kitap verdiğim için beni sanık sandalyesine oturtan zihniyet, bu zihniyettir.

Sayın Yargıçlar,

Yukarıdan beri sıraladığım hususlardan dolayı "bir sınıfın diğer bir sınıf üzerinde tahakkümünü tesis etmek..." suçu ile TC Yasası'nın 142/1 maddesi gereğince yargılanıyorum.

Oysa sayın büyüklerimiz, her fırsatta: "Sınıfsız, imtiyazsız, kaynaşmış bir kitle" olduğumuzu söylemektedirler. Sınıf olmadığına göre(!), sosyal bir sınıfın diğer sosyal bir sınıf üzerinde tahakkümünü tesis etmek gibi bir suçun da işlenmesine olanak olamaz. Fakat sınıfları yaratan, kişiler değil, ekonomik ve tarihî koşullardır. Eğer sınıf varlığı kabul ediliyorsa –ki kabul edilmesi zorunludur– yurt yönetimini ellerinde bulunduranların hakkı olduğu kadar, yurt yönetimi, yönetilenlerin de hakkı olması gerekir. Yasalarımızca yasak olan bu hakkı silah zoru ile elde etmeye kalkışmaktır; ki bu hak gasp edilmediği sürece hiç kimse silaha sarılma gereğini duymayacaktır.

Faşist Mussolini'nin başını yiyen ceza yasasının 141 ve 142 maddeleri, bu hakkın gaspından başka bir şey değildir.

Sayın Yargıçlar,

Bugün "körpe dimağlara zehir akıtmak" suçundan beni sanık sandalyesine oturtan zihniyetin, Kubilay Ortaokulu öğrencilerine okumaları için dağıttıkları kitaplardan pasajlar okumayı uygun buluyorum.

Bugün Türkiye'deki yüz binlerce yoksul insanı görmeyerek, "Kerkük'lü kardeşlerime hür ve mutlu gelecekler duası ile" yazmaya başladığı *Tutsak* adlı yapıtın 168. sayfasında Emine Işınsu:

"Bugün ayın 18'i Alev... 18 Nisan 1960, büyük gün çok büyük. Yarın tarih kitapları da yazacaklar, Demokrat Parti'nin

düşmanlarının canına okumak için attığı büyük adımın tarihidir, diyecekler" diye yazan kişi, nesiller arası düşmanlığı körüklemiyor mu?

İmam Gazali'nin *Hüccet-ül İslam* adlı yapıtının 7. Sayfası:

"Ey oğul, helaya gideceğin vakit, helada su yoksa eline ibrik al, helaya girmeden bismillah deyip kapıdan içeri sol ayağın ile gir, kıbleye karşı oturma, arkanı dahi kıbleye çevirme, bevline bakma, söz söyleme, çıkarken sağ ayağını dışarı bas ve ... duasını oku."

Aynı eser, sayfa 153: "Ey oğul, besmelesiz cima etme. Araya şeytan karışır. Kurban bayramı gecesinde, güneşe karşı, yıldızlara karşı, yemiş ağacı altında, çocuk yanında, kıbleye karşı etme. Horoz gibi çabuk etme. Uzun zaman ara verme. Aç ve susuz iken etme, tok karnına etme ve sol yanın üzerinde yatarken etme. Evla olan iki diz üzere iken etmektir."

İşte şahsıma karşı kışkırttıkları dört velinin şikâyetçi ve kendilerinin de tanık olduğu Kubilay Ortaokulu idarecilerinin bu tür eserlere karşı bir şikâyetleri yoktur, ama *İnce Memed, Tırpan* ve *Ana* ile *Cemo* adlı yapıtların okunmasında kuşku duymaktadırlar.

Sayın Yargıçlar,

Sınıflarda öğrencilere yaptığım konuşmaların içinde seçilen cümleler tek tek ele alınmakla suçlu duruma düşürülmek istenmekteyim. Oysa yapılan konuşmalar tümüyle alındığı zaman bir anlam taşır. Tek tek cümleler almakla Kuran-ı Kerim'de dahi yasaklarımızca suç olan bir sürü ayet bulmak mümkündür. Örneğin: Bakara suresinin 230. ayeti Hülle'yi önermektedir, oysa medeni yasamıza göre bu suçtur.

Nisa suresinin 3. ayeti: "Hoşunuza giden başka kadınlardan iki, üç ve dört tane alın" demektedir. Oysa medeni yasamıza göre bu suçtur.

Maide suresinin 38. ayeti: "Erkek olsun, kadın olsun hırsızlık edenlerin ellerini kesin" denmektedir ki, bu da suçtur.

Sayın Yargıçlar,

Yukarıdan beri sıraladığım örneklerle kendimi savunmak değil, bir gerçeği ortaya koymak amacındayım. Elbette ki yasaların hükmü yerini bulacaktır.

Ancak, öğrencilerime kitap okumalarını önerdiğim ve kitap verdiğim için sanık sandalyesinde bulunmam, çocuklarıma bırakacağım en büyük mirastır.

Bu nedenle yüksek heyetinizin hakkımda vereceği karar, mahkûmiyet de olsa onu şerefle taşıyacağım.

Saygılarımla arz ederim. 19/03/1974

Otuz Dokuzuncu Mektup
Ey Ulu Tanrım

Geçen mektubumda birtakım uyduruk suçlamalarla Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki yargılama ve yaptığım savunmayı anlatmıştım.

Okul müdürü, işlediğim dersleri kaydettiği ses bantlarını ve öğrencilere imzalatıp birlikte emniyete verdiği düzmece ifadelerden sonra, mahkemece cezalandırılacağıma mutlak gözü ile bakıyordu.

Ne var ki, evdeki hesap çarşıya uymamıştı. Mahkemede rezil olmuş, süklüm püklüm okula dönmüştü.

Müdür, bunu hazmedemiyor, cezalandırılmam için çırpınıp duruyordu.

Bir gün, karakolda beni çağırdılar. Polis eşliğinde karakola gittim.

Hacı Emre adındaki bir öğrencimi şikâyetçi, din dersi öğretmeninin kardeşini de tanık olarak karşıma çıkardılar. Sözde ben, Hacı'yı döverek sınıftan dışarı atmışım. Olayın tanığı da var.

Oysaki öğrencileri dövmek gibi bir hareketim hiçbir zaman olmadı. Öğrencilerimle çok samimi olduğum halde, hiçbiri bunu suistimal konusu yapmadı, saygısızlıkta bulunmadı.

İfadem alındıktan sonra bunun bir düzmece suçlama olduğunu anlayan polis memuru, emniyet müdürüne telefon ederek "efendim, hocayı getirdik. İfadesini aldık. İftira ettikleri anlaşılıyor. Ne yapalım?" diye sordu. Emniyet müdürü de "komünizm propagandası yapmıştır" diyerek, "zabıt tutun, bize gönderin" dedi. Telefondaki sesini işitiyordum. Öyle de yapıldı.

Bir polis nezaretinde emniyete götürüldüm.

Emniyet müdürü "ne o hoca, yine mi komünizm propagandası" diye sordu. Ben de "hırsızlık yapmamı mı bekliyordunuz?" diye sordum. "Arayın üstünü" emrini verdi. Aramadan sonra nezarette emniyet altına alınmak üzere Toplum Polis Merkezi'ne götürülüp teslim edildim.

Cuma günü idi. Cumartesi, Pazar tatildi. Pazartesi de yılbaşı tatili idi. Salı gününe dek orada tutulduktan sonra cumhuriyet savcılığına sevk edildim. Hakkımda adli işlem yapılabilmesi için İl İdare Kurulu'nun kararı yoktu. Bunu polise söylediğim halde dinletememiştim. Cumhuriyet savcısı, "İl İdare Kurulu kararı nerede?" diye sorunca polis afalladı. Serbest bırakıldım. Dört günlük nezaret yaşamı bana kâr kaldı.

Bu kez bir eksiklik bırakmamak ve mutlaka cezalandırılmamı sağlamak amacı ile düzenlenen fezleke ile İl İdare Kurulu'ndan "lüzumu muhakeme" kararı çıkarttılar.

On bir maddelik bu fezlekede ikinci maddedeki suçlama, çok hoşuma gidiyordu. Bu maddede: "Okul idaresini tek başına sindirmek" diye suçlama getirilmişti.

Ben de bu suçlama maddesini sık sık onlara karşı kullanarak: "Bakın ha, tek başıma hepinizi sindirmişim. Aklınızı başınıza alın" diyerek alay ediyordum.

Bu on bir maddelik suçlama ile Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı'na şikâyet edilmiştim. Ancak Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı, "bu suçlamaların, sıkıyöntemin kapsamı dışında görerek" görevsizlik kararı verdi.

Ayrıca Malatya Ağır Ceza Mahkemesi'nin 06.05.1974 tarih ve 1974/73 sayılı kararı ile bu suçlardan da beraat ettim.

Ulu Tanrım,

Kuran-ı Kerim'in Maide suresinin 32. ayetinde: "Kim ki suçsuz yere bir insanı öldürürse, tüm insanları öldürmüş sayılır" diye buyurduğunuz halde, "İslam'ın bayraktarıyız" diyerek din uğruna cinayet işleyen faşistler güpegündüz Atatürk Lisesi'ni basarak Kâzım Göktaş adlı lise öğrencisini üçüncü kattan aşağı atarak öldürmüşlerdi. Hem de bir otobüs dolusu polis kapının önünde beklerken. Ve hiçbiri yakalanmıyordu.

Bu olaya ilişkin olarak Vali Rafet Küçüktiryaki, bir toplantı düzenlemişti. Tüm gerici tabela derneklerini ve bir de TÖB-

DER'i çağırmıştı. Valinin art niyetini biliyorduk. TÖB-DER şube Başkanı Bahri Ekici ile birlikte toplantıya gittik.

İçeride, "Demokratik kitle örgütlerinden TÖB-DER'den başka hiçbiri çağrılı olmadığı halde, sadece TÖB-DER'in çağrılmış olması, bu toplantının art niyetli olduğunu gösterir, ki böylesi bir toplantının yarar sağlamayacağına inandığım için, bu toplantıyı terk ediyorum" diyerek ayrıldı. Anlaşmamız böyleydi çünkü.

Ben orada kaldım.

Vali, toplantıyı açarak "arkadaşlar son günlerde olaylar hız kazandı. Bunların önlenmesi için sizleri toplantıya çağırdım" diye konuştu.

Birisi söz alarak "efendim, bu anarşik olaylar, TÖB-DER tarafından körüklenmektedir. Bizim hakkımızda yazı yayımlıyorlar, sokak enikleri diye hakaret edip tahrik ediyorlar" dedi.

Ben söz aldım, onun kim olduğunu sordum. "Ülkü-Bir Öğretmenler Derneği'nin başkanı olduğunu söyledi. Ben de "dostum, yazıyı yazan ve sokak enikleri diyen benim. Sen bir öğretmen olduğuna ve sokak eniği olmadığına göre niye alınıyorsun ve üstleniyorsun bu suçlamaları?"

Başka birisi, bunun imdadına yetişmek üzere söz alarak "Efendim, bu Hasan Basri Aydın'ın yaptığı tek iş komünist yetiştirmektir. Öğrencilere hep Karl Marx'ın, Lenin'in, Stalin'in kitaplarını verip okutuyor. Tüm eylemleri planlayan budur" deyince, onun kim olduğunu sordum. "Ben, Üniversite Öğrencileri Teşkilatı Şube Başkanıyım" dedi. Ben de "dostum ne yazık ki ortaokul öğrencileri, o saydığın bilim adamlarının eserlerini anlayacak çağda olmadıkları için üzülerek veremiyorum. Eğer üniversitede öğretim üyesi olsaydım, bunların eserlerini mutlaka sana okuturdum" diye yanıtladım.

Başka bir söz alarak "efendim, bunlar aramıza karışıp bizleri kışkırtıyorlar, bildiri dağıtıp sendikalaşmamızı öneriyorlar" deyince, onun kim olduğunu sordum. O da "Ülkücü İşçiler Sendikası" başkanı olduğunu söyledi. Ben de "sen bir defa burada işçiler adına konuşamazsın. Çünkü işçilerin tek silahı ve örgütü sendikadır. Sendikalaşmaya karşı olan birisi burada, işçiler adına konuşamaz" dedim.

Başka birisi söz alarak "efendim, ben olay çıkarmayacağınıza dair bir yazılı belge vermeye hazırım. Eğer arkadaş da örgütüne güveniyorsa o da bir yazılı belge versin" dedi. Kim olduğunu

sordum. "Mefküreci Öğretmenler Derneği" başkanı olduğunu söyledi. Ben de: "Dostum, eğer Türkiye Cumhuriyeti Devleti, bir aşiret devleti ise ve sayın vali de bir aşiret reisi ise, o zaman birer yazılı belge verelim. Değil de bir hukuk devleti ise, kim suç işlerse onu yakalayıp cezalandırır. Bir devletin bir öğretmen örgütünden olay çıkarmayacağına dair bir yazılı belge alması, o devletin tükenmişliğini gösterir" diye konuştum.

Vali, emniyet müdürü, vali muavini ve jandarma komutanının da katıldığı bu toplantıda çaresiz kalan vali söz alarak, "peki olayların önlenmesi için siz ne öneriyorsunuz?" diye sordu. Ben de "olayları tezgâhlayan vali ile emniyet müdürüdür. Onlar karışmasınlar, olaylar durur" dedim. Fena halde bozulan vali, "toplantımız sona ermiştir" diyerek kalktı.

Emniyet müdürü, bana "Hasan Bey, büroma gel ki tarafsızlığımı sana ispatlayayım" deyince, ben "senin ne kadar tarafsız olduğunu Adana Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde gördük. Malatya olaylarını başlatan Şerif Dursun ile Hamido'yu, biz çağırdık ki kalabalığı dağıtsın" diyordun.

"Sen bir devletin emniyet müdürü olarak toplanan üç-beş çapulcuyu dağıtamıyorsun da, Şerif Dursun'dan mı medet bekliyordun?" diye sordum. Sesini kesti.

Ulu Tanrım,

Siyahı siyah, beyazı beyaz olarak insanlara kabul ettirmek için zora, baskıya gerek yoktur ama, siyahı beyaz, beyazı da siyah olarak kabul ettirmek için baskıya gerek vardır.

Bunun gibi köhne ve sakat düşünceleri başkalarına kabul ettirmek için zora başvuran, Bozkurt enikleri binlerce masum insanın kanına girdiler, giriyorlar.

Birçok arkadaşımın bunlar tarafından öldürüldüğünü bilen bir kulunuz olarak soruyorum: "Mademki insanın insan tarafından öldürülmesine ses çıkarmayacaktın. O zaman Azrail'i ne diye yarattın?"

İşte senin adına insanları katletmekten zevk alan bir sürü aldatılmış insan, "komünistler camiye bomba koyacaklar" diyerek saldırıya geçirmişler, özellikle Alevi inançlı vatandaşları ve işyerlerini hedef alarak yakıp yıkmışlardı.

"Kurt, dumanlı havayı sever" misali, bu yakılıp yıkılma arasında vurgun vurma havasında olan bu kalabalığın hareketlerini

makinemle görüntülemiş ve soruşturmaya gelen Adana DGM Başsavcısı'na vermiştim.

Başsavcı bana teşekkür etmesi gerekirken, "kim sana emir verdi ki bunları çektin?" diyerek beni sanıkların arasına attırmıştı.

Sonradan öğrendim ki polis şefi, "biz bu öğretmeni götürmeyelim. Çünkü çok deneyimli olduğu için diğerlerini de kurtarır" diyerek benim Adana'ya götürülmemi engellemiş.

Ulu Tanrım,

Görüyorsun ya! Şu yarattığın kulların ne şeytanlıklar, ne hilebazlıklar kuruyor?

Yine, Milli Eğitim Müdürlüğü Disiplin Kurulu'nun üye seçimi vardı. Yasaya göre bu üyeler, öğretmenlerin yüzde 10'unu temsil eden örgütlerce seçilirlerdi.

Ne var ki, Milli Eğitim Müdürlüğü bu kurula ve yasa hükmüne aykırı olarak yüzde 1'ini bile oluşturamayan Ülkü-Bir örgütünden üyeler seçmiştir. Buna ilişkin olarak Türkiye Öğretmenler Sendikası bir toplantı düzenlemiştir.

Konuşmada "disiplin kurulunda bizim iki sandalye hakkımız var. Yasa çiğnenerek bu sandalyelerimiz işgal edilmiştir. Biz de gidip yerimizi işgal edelim" önerisinde bulundum.

Bu sözlerim çarpıtılarak "Hasan Basri Aydın, gidip hükümeti işgal edelim dedi" diye zabıt tutulmuştu.

Bundan dolayı mahkemede yargılanarak beraat ettim.

Elazığ TÖB-DER Şubesi'nce "işsizlik ve pahalılık"ı protesto mitingi düzenlenmişti. Üç otobüs dolusu öğretmenle Malatya'dan Elazığ'a gitmiştik. Polis, çevre köylerden getirilen büyük bir kalabalığın yolları doldurduğunu, yol açmak için beklememiz gerektiğini söylüyordu.

Nihayet, yolların açıldığını haber verince yürüyüş başladı.

Kalabalığın önüne, ikili sıra halinde polisler dizilmişlerdi.

Yalınayak başı kabak perişanlık içerisindeki bu kalabalıktan gelen taşlar, hep polislere değiyordu. Polisin böylesine cansiperane bizleri korumaları kuşkumu uyandırdı.

Yürüyüş kolu bir yere geldiğinde yolun kalabalık tarafından tutulduğunu, bu nedenle güzergâhı değiştirmek zorunda olduğunu söylediler.

Bir ara sokağa girdik. Sokağın iki başını birer kamyon dolusu taşla tutmuşlardı. Sokak aralarından, damlardan, pencerelerden taşlar yağıyordu. Polis şefi, "sık şu namussuzlara bir göz yaşartıcı bomba" diye emir veriyor, bombalar onların değil bizim üstümüze sıkılıyordu.

Saat 12:00'den 21:00'e kadar bu sokakta mahsur kaldık. Akşam karanlığı çökünce de elektrikler kesildi. Taşların nereden geldiği belli olmuyordu. Birçok arkadaşımız yaralanmıştı. Ben fotoğraf çekiyordum. Beni basından sandıkları için zaman zaman polislerin yanlarına sokulabiliyor ve telsizden verilen emirleri duyabiliyordum.

Elazığ Valisi, "bir cinayet işlenmesine meydan vermeyin, gözlerini korkutarak oyalayın" diyordu. Öyle de yaptılar. Saat 21:00 sıralarında gelen askerler, yol açıp bizleri oradan çıkardılar.

Bizler, yoksul halkın problemi olan işsizlik ve pahalılıkla, canımız pahasına mücadele ederken, bundan en çok zarar gören fakir-fukara takımı toplanmış bizleri öldürmek istiyorlardı.

Onlar bizleri öldürmeye dursunlar, Yahya Demirel, kurduğu hayalî şirket yolu ile devlet hazinesinden milyarlar alıyordu.

Bu "hayalî şirket" hakkında, bir yergi yazısı yayımlatınca, kıyametler koptu.

Vali, derhal işten el çektirdiği gibi, Süleyman Demirel de beni mahkemeye verdi. Suçlu, devlet hazinesini soyan Yahya Demirel değil, bunu açıklayan bendim.

Gazetede yayımlattığım bu kısa yazı şöyleydi:

Bir ortak arıyorum!

Kitaplardan korkan, kitap toplattıran bir Milli Eğitim Bakanı zamanında öğretmenlik yapmaktan utanç duyduğum için yeni bir iş tutmak zorunluluğu ile karşı karşıya gelmiş bulunmaktayım.

Çekirdekten yetişme mobilyacı olduğum halde, sermayeye dayalı milliyetçiliğimin kıtlığı nedeniyle bir baltaya sap olamadım.

Gerçek bir mobilya şirketi kurmaya gücümüz yetmedi.

Hayali mobilya şirketi kurma konusunda da babamızdan ya da amcamızdan alınmış bilgimiz yok.

Şimdi ise aklım başıma geldi. Milliyetçi olup zengin olmak istiyorum.

Bu nedenle gerçek ya da hayali mobilya şirketi kurmada uzmanlaşmış bir ortak aracılığı ile, sanatımı değerlendirmek istiyorum.

Bu konuda sayın gazetenizin yardımlarını bekler, tercihen Sayın Yahya Demirel'in ya da bir başka uzmanın adresini bildirmenizi dilerim.

Lise öğrencisi Kâzım Göktaş'ın öldürülmesi olayı üzerine, dernek başkanlarıyla toplantı yapan valinin toplantıdaki konuşmalarımdan dolayı duyduğu rahatsızlığın intikamını almak için bir fırsat yakalamıştı.

Bu yazının yayımlandığı gün beni açığa aldı. Ancak açığa alırken, yasa maddesini yanlış seçmişti. Bu fırsatı da ben kaçırmadım. Bir basın toplantısı yaparak bu skandalı açıkladım. Bunun farkına varan vali, ikinci bir yazıyı odacısı ile evime gönderdi. Yazıyı kabul etmedim. İlk yazıya göre Danıştay'da dava açtığımı belirttim. Bu sefer taahhütlü olarak, posta ile gönderdi. Ama yine hiçbir işe yaramadı. Çünkü Danıştay ilk yazıya göre işlem yaptı.

Noterlik kanalıyla valiye bir protesto çekerek 10 gün içerisinde göreve döndürülmediğim takdirde, hakkında tazminat davası açacağımı belirttim.

Beş gün içerisinde göreve döndürüldüm. Ancak ikinci bir yazı ile Şarkışla Lisesi'ne sürgün edildim.

Bir dilekçe ile valilik makamına başvuruda bulunarak valilerin yasaları anlamadıklarını, yanlış yorumlayıp uyguladıklarını, bu nedenle de devlet hazinesini zarara soktuklarını, bu eksikliği gidermek amacı ile yaz tatilinden yararlanarak, valilere yetiştirme kursu açmak istediğimi, bir yer temini için yardımda bulunulmasını istedim.

Bu dilekçemi okuyan vali, çok bozuldu ama yapacağı bir şey yoktu. Ancak imzalamayarak "götür muavin beye" diye söylendi.

Muavin beye götürdüğümde bana "sen meşhur oldun, farkında mısın?" diye sorunca, ben de "sayenizde" diyerek ayrıldım.

Edebiyat öğretmeni olan valinin hanımını "senin ağzına..." diyerek kocasını haşladığını, "bir öğretmen seni rezil etti, ne biçim valisin sen?" diye bağırdığını öğrendim.

Ne var ki Başbakan Süleyman Demirel "Hayali şirket kurma konusunda babamızdan ya da amcamızdan alınmış bilgimiz yok" tümcesinde hakaret unsuru bulmuş olacak ki, beni mahkemeye verdi.

Özel olarak oluşturulan mahkemede yargılanırken, savunmamda "Süleyman Demirel'in taraf olmadığını, yazıda Yahya Demirel'in hedeflendiğini, bu nedenle davanın usulsüz açılmış olduğunu ileri sürerek, reddini istedimse de mahkeme beni 3,5 ay hapis, 583 lira otuz kuruş para cezası ile cezalandırdı. 30.09.1977 tarih ve 1977/1 sayılı bu kararı temyiz ettim.

Yargıtay, 6.12.1977 tarih ve 6965 sayılı kararı ile Süleyman Demirel'in taraf olmadığı gerekçesi ile kararı bozdu.

Bu bozmaya uyan mahkeme hakkımda beraat kararı verince, avukatlarım Ali Kasım İlhan ve Mustafa Yılmaz, Süleyman Demirel aleyhine 250.000 TL'lik tazminat davası açtılar.

Demirel'den aldığım tazminatla Malatya'da bir Tazminat Apartmanı yaptırdım.

Ulu Tanrım, Demirel'den razı olsun. Onun sayesinde bir ev sahibi oldum.

Vali'nin beni göreve döndürmesi ile Şarkışla Lisesi'ne sürgün etmesi aynı günde oldu.

Sürgün emrini alınca çok sevindim. Çünkü bir yer daha görmüş olacak ve oranın insanları ve öğrencileri ile tanışmış olacaktım. Alacağım yolluk da cabası...

Şarkışla Lisesi'ne gittiğimde oradaki arkadaşlar bana "burada rahat edeceksin, çünkü hiç olay olmuyor" demişlerdi. Sevindim. Ne var ki, derse girince duvardaki Atatürk resminin üstüne gazeteden kestikleri Türkeş'in resminin yapıştırıldığını, öğrencilerin yakalarında bozkurt rozetlerinin bulunduğunu, sıraların üstüne it resminin kazındığını gördüm.

"Burası parti merkezi mi?" diyerek hemen rozetleri çıkarttım. Atatürk portresi üstündeki Türkeş resmini çıkararak çöpe attım. Cam parçaları buldurup sıralardaki it resimlerini kazıttım. Ve zil çaldı, öğretmenler odasına gittim.

Bahçede öğrenciler arasında kavga çıktığı haberi geldi.

Bana küfreden öğrencilerle, beni savunan öğrenciler arasında çıkmıştı kavga.

Tam bir faşist yuvası haline getirilen bu okulda çağdaş bir eğitim sürdürebilmem için, bu olumsuzlukları tasfiye etmem gerekiyordu.

Ancak yıl sonu gelmişti. Tatile girdik.

Ve Malatya'ya döndüm.

Tatil sonu Şarkışla'ya döndüğümde, arkadaşlar bana "sen yokken İlçe Seçim Kurulu başkanı, sadece İmam-Hatip Okulu öğretmenlerine duyuru yaparak İlçe Seçim Kurulu'na Ülkü-Bir öğretmenlerinden iki kişiyi alınış" dediler.

Hemen İl Seçim Kurulu'na "usulsüz seçim yapıldığı" gerekçesi ile itirazda bulunarak, yapılan seçimi iptal ettirdim. Yapılan yeni seçimde ben ve CHP yapısında bir öğretmenle birlikte İlçe Seçim Kurulu'na girdik.

Adalet Partisi İlçe Başkanı, İlçe Seçim Kurulu'na bir dilekçe vererek CHP'li olan belediye başkanının arsa yolsuzluklarının bulunduğunu, hakkında soruşturma açılmasını, seçim sonuna dek kanalizasyon hafriyatının durdurulmasını istiyordu.

İlçe Seçim Kurulu, belediye başkanı hakkında soruşturma açılmasına, seçim sonuna dek kanalizasyon hafriyatının durdurulmasına karar aldı. Ben, bu karara itiraz ettim. İlçe Seçim Kurulu'nun mahkeme olmadığını, belediye başkanının arsa yolsuzluklarından dolayı soruşturma açma yetkisinin bulunmadığını, kanalizasyon hafriyatının da kamu hizmeti olduğundan durdurulamayacağını ileri sürdüm. Başkana kararı imzalatmaya zorlayınca da, aramızda çıkan kavgada başkanı tokatladım.

Cumhuriyet savcılığı duruma el koydu. Yüksek Seçim Kurulu'ndan bilgi istendi. Gelen cevabi yazıda: "İlçe Seçim Kurulu üyesi her kişi, muhalif olduğu karara muhalefet şerhi yazma, imzalamama hakkına sahiptir" deniliyordu. Ki zaten bunun bilincindeydim. Cumhuriyet savcılığınca verilen takipsizlik kararı üzerine seçim işlerinin inisiyatifi elime geçmiş oldu.

Beni oradan uzaklaştırmak için Divriği'nin bir köy ortaokuluna tayinim çıktı. Doktordan rapor alarak seçim sonuna dek orada kalmayı ve İlçe Seçim Kurulu'ndaki görevime devam etmeyi sağladım.

Oysaki raporlu olduğum için toplantılara katılamazdım, ama bunu kimse fark etmiyordu. Bilmiyordu.

Seçimler yapıldı.

Bir mahalledeki iki muhtar adayı arasında bir oy farkı vardı. İslam Kitabevi'nin sahibi olan muhtar adayı, itirazda bulunarak bir oy farkı ile seçimi kazanan adayın okuryazar olmadığını, dolayısıyla yetkinin kendisine verilmesinin gerektiğini iddia etti.

Ben de bir oy farkı ile seçimi kazanan fakir adamı yanıma

çağırarak gazete başlığındaki yazıyı ezberlettim. Ertesi günü sınava çağırdığım bu adama: "Oku bakayım şurayı" deyince hemen okudu. "Haydi git başbakan bile olabilirsin" diyerek gönderdim.

Seçimler bitmiş, sonradan Türkeş'i sollayacak olan Ecevit seçimi kazanmıştı.

Ben de Divriği'nin yolunu tutmuştum. Ne var ki, Divriği'ye gittiğimde atanmış olduğum köyün "hayalî" olduğunu, Divriği'nin böyle bir köyü bulunmadığını öğrendim.

Cumhurbaşkanı Korutürk'e bir tel çekerek, atandığım köyü arayıp bulabilmek için bir helikopterin gönderilmesini istedim.

Hayalî köy yerine beni Çamşıhı Köyü Ortaokulu'na verdiler.

Bu okulun müdürü, Hekimhan'dan öğrencimdi. Bu okul, bir müdürlü okuldu.

Köy halkı çok konukseverdi. Beni hiç sefil etmediler. Orada kaldığım 10 gün süre ile köylüler tarafından ağırlandım. 10 günlük süre içerisinde tüm çevre köyleri halkını toplantıya çağırarak, köylerinin sorunlarını saptadım. Bu sorunların çözümü için bir komite oluşturduk. İlgili makamlara gereken yazışmaları yaptık. Ne var ki, 10 gün sonra tekrar Şarkışla Lisesi'ne gönderdiler beni.

Şarkışla Lisesi'ne dönünce muhtelif liselerde olay çıkarmış olan 8 faşist öğretmen sürgün geldiler. Geldikleri gün de olay çıkardılar.

Öğrencilere "ben milliyetçiyim, komünist Ecevit beni sürgün etti. Sizleri milliyetçi yapmadan gitmeyeceğim. Soru sorarken sağ elinizi kaldırın. Sol elinizi kaldırırsanız sizi döverim" gibi sapık laflar etmeye başladılar.

Öğrenciler, bunların tutumlarını bana aktardılar. Dersin sonunda öğretmenler odasına giderken koşa koşa gelen bir öğrenci, "efendim, bizim arkadaşlarımızı götürdüler, müdür odasında dövüyorlar" deyince, müdür odasına koştum. 8 öğretmen, bir devrimci öğrenciyi aralarına almış dövüyorlardı. İçeri girer girmez kaptığım sehpayı, İ. Fidancı adlı öğretmenin kafasına indirdim. Diğerleri kaçıştılar. Biraz sonra gelen polisler beni alıp götürdüler.

Savcılıkta ifademi verdikten sonra daireden çıkınca 50-60 kadar faşistin salonda toplandıklarını gördüm. Geri savcıya dönerek "faşistler olay çıkarmak istiyorlar, önlem alın" dedim.

Yanıma verdikleri polislerle bunların arasından geçerken bana küfür ettiler.

Ben, provokasyona gelmemek için sesimi çıkarmadan aralarından geçip gittim.

Ertesi günü mahkemeye çıkarılacaktık.

Olayların önlenmesi için Sivas'tan askerî birlik getirilerek, hükümet binası içerisinde konumlandırılmıştı.

Salonda mahkemeye çağrılmamı bekliyordum. Dışarıdan 50-60 kadar faşo ile birlikte bir gün önce bana küfür eden Ülkü-Bir başkanı ile yardımcısı geliyorlardı.

Dışkapının yanında durdum. Onların içeriye girmesi ile "ulan itoğlu itler, dün kime küfür ediyordunuz" diyerek üzerlerine saldırdım.

Her ikisinin burunları üzerine indirdiğim yumrukla, ikisinin de burnunu kırdım.

Birden ortalık karıştı. Askerler bizleri dipçikleyerek yakalayıp karakola götürdüler.

Benimle beraber 12 faşo da yakalanmıştı. Burunları kırılan faşolar, kan içinde boka dönmüşlerdi.

İfadeler alında ve doktora sevkimiz yapıldı.

Götürüldüğümüz doktoru tanımıyordum. Onun vereceği rapora göre cezalandırılacaktık.

Benim yara berem yoktu. Doktor sıra ile içeri alıyordu. Bana sıra gelince takma dişimi çıkarıp cebime koyduktan sonra içeri girdim.

Doktorun "senin neyin var" sorusuna, "dişimi kırdılar" diye yanıtlayınca, doktor bey, "seni dişçiye gönderelim. Diş benim branşım değil" diyerek bir polisle birlikte dişçiye gönderildim.

Diş doktoru çok mukallit bir adamdı. Muayene ederken kendisine "Doktor Bey, bu dişlerim hep sallanıyor. Acaba dökülürler mi, diye sordum. O da birkaç gün sert şeyler yeme. Ayva gibi... Gerçi sen ayvayı yemişsin ya" diye espri yaptı.

Burunlarını kırdıklarımın 10'ar gün rapor aldıklarını polisten öğrenen diş doktoru, bana da 10 günlük bir rapor verdi.

Yargılanma sonunda yargıç, "sanıkların cümlesinin tevkifine" diye karar verince, sevincime diyecek yoktu, ama onlar alışık olmadıkları ve okul müdürleri oldukları için sararak yığıldılar.

Koridora çıkarıldık. Kelepçelenip cezaevine götürülecektik ki onlar yalvarmaya başladılar. "Efendim, biz okul müdürüyüz.

Bize kelepçe vurmayın" ısrarlarına karşı ben söze karışarak "kelepçelemezseniz ben kaçarım. Ceza almışız. Ayrıcalık istemiyorum" diye konuşmam üzerine hepimize kelepçe vuruldu. Bu kez, yine direttiler: "Bize bir araba çağırın, araba ile cezaevine götürün" diye. Ben yine işe karışarak "ben arabaya binmem yaya gideceğim" deyince, zorunlu olarak yayan yola düştük.

Faşolar çok sıkılıyor, utanıyorlardı. Oysaki bu tutuklanma benim yüz akımdı. Bu bozuk düzenle, uyumlu hale gelmediğimin kanıtı idi.

Bu sevinçle Şarkışla Cezaevi'ne götürüldük.

Cezaevi, alışık olmadığım bir yer değildi. Ancak faşolar, çok perişan olmuşlardı. Araya hatırlı adamları sokarak karşılıklı dilekçe vermek ve cezaevinden kurtulmak istiyorlardı.

Ben, tüm ısrarlara karşın cezaevini çok sevdiğimi, çıkmak istemediğimi söylüyordum. Bu kez savcıya ricada bulunarak aracı olmasını istemişlerdi. Gece yarısı, cezaevine gelen savcının aracılık yapmak istediğini sezince "savcı bey, burası çok hoşuma gitti. Dünyayı verseler buradan çıkmam" deyince çıkıp gitti.

Ertesi günü çok sayıda aracının ısrarları üzerine, karşılıklı dilekçe vererek tahliye olduk.

Ulu Tanrım,

Gerçekten çok tuhaf kullar yaratmışsın.

Tutuklanmadan önce doktorda muayene sırası beklerken, burnunu kırdığım Ülkü-Bir Başkanının hanımı, olayı duyunca koşarak gelmişti.

Kocasını kanlar içerisinde görünce birden heyecanlanıp "Ulan Hasso, beni s... olasın ki, bunu senin yanına bırakmayacağım" diye bağırınca ben de "inşallah" diye yanıtladım ve gülüşmelere neden oldum.

Ulu Tanrım,

Gün geçmiyor ki bir olayla karşılaşmayayım.

Bir gün seçim vardı. Hani her seçim döneminde halkı çeşitli vasıtalarla kandırıp sandıktan çıktıktan sonra halkı unutan çirkin politikacıların seçildiği genel seçim...

Bir siyasi parti belediye başkan adayı, halka kara lastiğin birer tekini dağıtmış, ikinci tekini de kazandıktan sonra dağıtacaktı. Yüksek Seçim Kurulu'nun tüm uyarıları ve bildiri-

lerine karşın, faşist partinin militanları, göğüslerine taktıkları parti rozetleri ile seçim sandığı başında sıralanmışlar, seçim yasaklarını ihlal ediyorlar, sandık kurulu korkularından ses çıkarmıyorlardı.

Oy kullanmak üzere kuyruğa girmiş bulunan halk, bu duruma içten içe kızıyor, fakat kızgınlıklarını sineye çekiyorlardı.

CHP ilçe başkanına durumu aktararak, engellenmesi isteğinde bulundumsa da başkan ortalardan kayboldu.

Bunun üzerine, seçim sandık başkanına, "bakınız bu delikanlılar, seçim yasaklarını ihlal ediyorlar. Ben fotoğraflarını çektim. Bu durumu engellemezsen seni şikâyet ederim" diye konuşunca, başkan bey çekine çekine bu delikanlıları sandık başından uzaklaştırdı. Bu duruma sevinen seçmenler, oy kullanma önceliğini bana verdiler. Oyumu kullanıp da oradan ayrılırken bana laf atan bu gençlere "ananıza söyleyin, bugün işim var gelemeyeceğim" deyince, korkunun ecele yararı olmadığının bilincinde olduğunu anlayarak uzaklaştılar. Çünkü yaşamım boyunca hiçbir olay karşısında korkuya kapılmadım. Hep üstlerine gittim. Korkuya kapılanlar, bu belalardan kurtulmak için suya sabuna dokunmak istemeyenler, bir bir faili meçhul cinayete kurban giderken bana verdiğin ömrün 70. yaşına merdiven dayamış bulunuyorum.

Bu seçim havası içerisinde PTT'de santralde bulunan bir arkadaşımın hanımından öğrendiğime göre, ayakkabının bir tekini dağıtıp, ikinci tekini kazandıktan sonra dağıtacağını söyleyen belediye başkan adayı, başbakan Demirel'e telefon ederek "beyefendi buraya Hasso adında bir öğretmen gönderdiniz. Bu öğretmen, arabamızın tekerine hep çomak sokuyor. Bununla nasıl mücadele edeceğimizi bilmiyoruz" diye sitemde bulunmuş, Demirel de "ben bilirim onu. Bana sormayın. Ne yaparsanız yapın" yanıtını vermişti.

Ne var ki, Başbakan Demirel bir şey yapmadı, ama seçimden sonra bakanlık koltuğu vaadiyle Demirel'in partisinden koparttığı 11 milletvekili ile iktidar olan Karaoğlan, ilk iş olarak beni Nevşehir ili Kozaklı ilçesi Kanlıca Köyü Ortaokulu'na sürgün etti. Gerekçe ise okulda kavga çıkarmış olmak.

Ulu Tanrım,

Sana malumdur ki, yaşamımda asla kişisel çıkarım için çalışmadım.

Ancak kullarınız "filozoflar, insanın politik hayvan olduğunu" söylemişlerdir. Bu tarif doğrudur. Çünkü insanları hayvanlardan ayıran tek özellik, insanların bir politikası olması ve bu politika etrafında örgütlenmesidir.

Bir öküz ya da bir ineğin veya bir eşeğin karnını doyurmak ve neslinin devamı için çiftleşmekten başka bir şey düşündüğü, örgütlendiği, hemcinslerinin çıkarlarını koruduğu ya da hemcinslerine yapılan bir haksızlığa karşı çıktığı görülmemiştir. Örneğin, kesilmek üzere sürüden alınan bir veya birkaç koyunun canını kurtarmak için, koyun sürüsünden bir tepki görülemez.

Ama insanoğlu öyle değil ve olmamalı. Kendisine olmasa bile, bir başkasına karşı yapılan haksızlıklara karşı çıkması, onun insanlığını belirler. İnsanlar için "ahlak" diye bir olgu vardır. Ahlakın en iyi tarifi, "sana yapılmasını istemediğin şeyi başkasına yapma, başkasına yapılan haksızlıklara da seyirci kalma, karşı koy."

Eğer, bu haslete, bu duyguya sahip değilsen asla insan olamazsın. Çünkü sadece kendi çıkarını düşünen, "bana değmeyen yılan, bin yıl yaşasın" mantığı ile hareket eden bir kimsenin insani değerlerden yoksunluğu nedeniyle hayvandan farkı olmaz.

Bu nedenledir ki, ben insanım diyenin, politik olması gerekmektedir.

Politika denince, elbette ki bugünkü siyasilerimizin politikalarını kastetmiyorum. Çünkü onlar, politikayı, yalan-dolan temeli üzerinde inşa ederek politika adı altında yalancılık, sahtekârlık, kandırmacılık, köşe dönmecilikle iştigal etmektedirler.

Benim anlatmak istediğim politika, gerçeğe dayalı, toplumsal çıkara dayalı bu uğurda örgütlenmeye dayalı bir politika biçimidir.

İşte bu inançla partileşme ve örgütlenmenin gereğini biliyor ve mevcut siyasi partilerin üçkâğıtçılıklarına karşı "Karaoğlan"ın iktidar olmasına çalışıyorduk. Başına geçirdiği kaskete bakarak ya da "toprak işleyenin, su kullananındır" sözünü içtenlikli sanarak hizmet ediyorduk.

Bu kulunuzun günün birinde kafatasçı bir faşisti sollayacağını kestiremiyorduk.

Gerçi 1968 yılında Kayseri'de Alemdar Sinema Salonu'nda düzenlediğimiz Türkiye Öğretmenler Sendikası (TÖS) Kongresi'nde 800 öğretmeni Sivas Madımak Oteli'ndeki gibi yakmak isteyen

faşistlerin saldırısı sonunda kongremizin devamını Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi salonunda sürdürürken "Karaoğlan"ın göndermiş olduğu çelenge tekme atarak Karaoğlan'ı yuhalamalarla salondan dışarı çıkarmıştık, ama yine de örgütlenmenin gereğini yeterince kavrayamadığımızdan ve mevcutlar içerisinde de kötünün iyisi gözü ile baktığımız Karaoğlan'ı 1977 seçimlerinde desteklemiş ve iktidar yapmıştık.

Ulu Tanrım,

Bunları yazmadaki amacım, sürekli biz saf insanları kazıklayan, kandırarak oyumuzu alan, iktidar olduktan sonra da ensemizde boza kaynatan bu soysuzları yaratmadaki amacınızı merak ettiğim içindir. Çünkü Kuran-ı Kerim'in Bakara suresinin 186. ayetinde: "Kullarım, beni çağırdığı anda icabet (kabul) ederim" diyorsun. Ama bakıyorum uygulamada bunun tersi gerçekleşiyor. Hikmetinden sual olunmaz ama, neden günde beş vakit camileri doldurup namaz kılan, sana dua eden, Ramazan'da tuttuğu 30 günlük oruçla da yetinmeyerek, üç aylarda oruç tutan, tarlasını, ineğini satıp hacca giden insanların feryatlarına icabet etmiyorsun da bunları sürekli kandırıp kazıklayan bir avuç haramzadeyi servetten servete konduruyorsun? İşte en çok kafama takılan bu durumları öğrenmek amacı ile yazıyorum. İnşallah bu mektuplarıma bir yanıt verir, beni meraktan kurtarırsın Allah'ım.

Ulu Tanrım,

Boğazımızdan keserek tuttuğumuz bir ciple köy köy gezip Karaoğlan'ı iktidar ettikten sonra sürgün edildiğim Kanlıca Köyü Ortaokulu'na gidip göreve başladıktan sonra, itirazda bulunmak üzere Ankara'ya gittim.

Karaoğlan'ı iktidara getirmek için birlikte çalıştığım ve seçimden sonra Milli Eğitim Bakanlığı Tayin Şube Müdürü olan A. Ş.'nin yanına giderek çocuklarımın lise öğrencisi olduğunu bildiği halde, beni bir köy ortaokuluna vermesinin nedenini sordum. O da "bakanlıktan bir liste geldi. Bu listedeki öğretmenlerin yerlerini değiştirin denildi. Biz de buna uymak zorunda kaldık" diye yanıtladı. Ben de "Bakanlık, Hasso'yu bir köy ortaokuluna verin" diye yazmadı herhalde. Lisesi olan bir yere verebilirdiniz diyerek oradan ayrıldım.

Seçimde önce bana gelerek "Hasso, Allah'tan aşağı sana güveniyorum. Eğer bu seçimi kaybeder milletvekili seçilmezsem bittim demektir" diye yalvaran milletvekili M. Ş.'ye giderek bir köy ortaokuluna atandığımı, oysa çocuklarımın lise öğrencisi olduğunu söyleyince bana "sen devlet memurusun. Verilen yere gitmek senin görevindir. Niçin gitmiyorsun?" demesin mi?

Ulu Tanrım,

Beni öylesine bir yapıda yaratmışsın ki, bu tür ikiyüzlülükler karşısında utancımdan yerlere geçiyorum da, bu soysuzların yüzü kızarmıyor. Beni böylesine kösele yüzlü yaratmadığın için şükran borçluyum.

İşte bu ikiyüzlülük karşısında şoke olurken "Hasso, nerelerdesin?" diye bir ses duydum. Yanıma gelen adam, beni tanıyormuş, ben hatırlayamadığım bu adama olup biteni anlatınca kendisinin Nevşehir Milli Eğitim Müdürü olduğunu, hiç itiraza gerek olmadığını, beni istediğim bir lisede görevlendireceğini söyledi. İtiraz dilekçemi vermekten vazgeçerek Nevşehir'e döndüm.

Okulların listesini inceleyen müdür bey, Hacıbektaş Lisesi'nde hiç edebiyat öğretmeninin bulunmadığını görerek beni o liseye verdi.

Hacıbektaş Lisesi'nde âdetim olduğu üzere, öğrencilere bir anket uyguladım. Tüm meslek yaşamım süresince böyle yapıyordum. Ankette "ders kitaplarına bağlı kalarak mı, yoksa çeşitli kaynaklardan yararlanarak mı ders işleyelim?" sorusuna hepsi çeşitli kaynaklardan yararlanarak ders işlemeyi istediği için, ders kitaplarını almaktan vazgeçtik.

Ne var ki Hacıbektaş'ta sağcılar bulunmadığından devrimci öğrenciler yozlaşmışlar, kendilerini yetiştiremedikleri gibi hiç kimseyi de dinlemiyorlar, hatta üstüne hatalar işliyorlardı. Bu tutumlarını eleştirdiğim için de bana karşı cephe alıyorlardı. Bana güç yettiremeyince de çocuklarıma saldırıyorlardı. O kadar yer gezmiş, Anadolu'nun muhtelif köşelerinde görev yapmış, tüm bu yerlerde öğrencilerle bütünleştiğim halde Hacıbektaş Lisesi'nde öğrencilerle birbirimize ters düşmüştük. Çünkü çok hata yapıyorlar ve hatalarını asla kabul etmedikleri gibi eleştiriye de katlanamıyorlardı. Her gittiğim okulda mutlaka duvar gazetesi çıkardığım halde, burada duvar gazetemi yırtıyorlardı. Derken günün birinde, polis karakolu içeriden camına sıktığı kurşun-

lardan sonra başıboşluk içerisinde hareket eden bu gençlerden 38 kişiyi yakalayıp işkence altına almışlardı.

Bir öğretmen olarak bu işkencelere karşı tepki gösterirken, bir gün sabah erkenden kapı vuruldu. Uyanıp kapıyı açtığımda tomsonlu polisler içeriye doluştular. "Çabuk üstünü giyin, gideceğiz" ihtarında bulundular. Âdetim üzere polislere hiçbir şey sormazdım. Yine öyle yaptım. Çünkü sorsan da yanıt alamayacağımı çok iyi biliyordum. Üstümü giyip çocuklarımı bile uyandırmadan karakola gittik.

Bundan sonrasını "Mamak Askeri Cezaevi'nden Anılar" başlığı altında kaleme almış olduğum anılarımı ekte gönderiyorum. İbretle okuyacağını umarım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Mamak Askerî Cezaevi'nden Anılar

Hasan Basri Aydın

Türkiye Cumhuriyeti Devleti Anayasası Madde 2: Türkiye Cumhuriyeti insan haklarına ve başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, milli, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir.

Anayasa, Madde 20: Herkes düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir. Düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim ile ya da başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklayabilir ve yayabilir. Kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti Anayasası böyle diyor. Ama gel gör ki bu haklar sadece kâğıt üzerinde kalmakta, bu haklardan yararlanmak isteyenlerin karşısına faşist Mussolini'nin ünlü 141. ve 142. ceza maddeleri çıkarılarak zindanlara attırılmaktadırlar.

Bu cümleden olarak Türkiye'de faşist terörün her gün bir iki üyesini katlettiği TÖB-DER Genel Merkezi tarafından düzenlenen 15/9/1979 tarihli şube başkanları toplantısına katılarak, anayasanın bana tanımış olduğu hakkımı kullanarak yaptığım bir konuşmadan ötürü 2/11/1979 günü şafakla beraber evi saran tomsonlu polislerce alınıp götürülürken, yukarıda belirttiğim konuşmadan dolayı götürüldüğümü bilmiyordum. Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı'nın telsiz emri üzerine götürüldüğümü söylüyorlardı.

Sonradan, Ankara Sıkıyönetim askerî savcısının hazırladığı iddianamenin 8. sayfasında özet olarak yaptığım konuşma ile "arkadaşlar, faşist terörün her gün bir-iki arkadaşımızı katlettiği bir ortamda, miting yürüyüş ve bildiri dağıtma biçimindeki bir eylemin geçerliliğini yitirdiğini, kulağına kar suyu kaçmış

bulunan yöneticilere sesimizi duyurmak için tüm TÖB-DER'li öğretmenlerin süresiz bir boykota gitmenin gerekli olduğunu" belirtmek suretiyle "halkı isyana teşvik ettiğim" şeklinde suçum özetleniyordu.

Hacıbektaş Polis Karakolu'nda:

Şafakla beraber, Bala mahallesindeki evimin kapısı çalındığında çocuklar öbür odada mışıl mışıl uyuyorlardı. Onları uyandırmak istemedim, ama nereye gittiğimi bilmeleri gerekirdi. Sadece büyük kızımın kulağına "Eloş Abla, ben polislerle gidiyorum, belki uzun süre gelemem. Kendi kendinizi yönetmeyi öğrenirseniz daha iyi olur" diyerek eli tomsonlu iki polis ve iki bekçi arasında karakola götürüldüm.

Komiser beyin odasına alındıktan sonra ne için karakola getirildiğimi sormam üzerine komiser bey, "Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı'nın telsiz emri var. Hiç kimse ile görüştürülmeden götürülmen isteniliyor" diye yanıtladı. Ve damdan düşercesine ekledi: "Dünyada ne kadar komünist varsa, anasını avradını sinkaf edeyim. Ben küçükken okula gidiyordum. Komünist polisler boynumdaki çantadan Kuran-ı Kerim cüzünü alarak yerlere attılar ve ayaklarıyla çiğnediler" diyerek öfkesini dile getirdi.

Komünistlik suçu ile karakola düşmenin ne demek olduğunu 1971 sıkıyönetimi süresince yaşamış bir kimse olarak biliyordum. "Darı eken, serçeden korkmaz" örneği korkum yoktu. Çünkü tüm uğraşlarımız ve mücadelelerimizin temelinde kişisel çıkarlar değil, 65 milyon insanın mutluluğu yatıyordu. Davamızın haklılığından, izlediğimiz yolun doğruluğundan aldığım cesaretle komiser beye "belli ki küçüklükten beri sizde biriken bir hınç var. Bu hıncınızı ve kininizi birtakım insanlara karşı kullanma gereğini duyuyorsunuz. Bu kişilerin başında da komünistler geliyor. Düşünceniz yanlış da olsa saygı duyarım. Çünkü düşüncelere karşı saygılı olmanın gereğine inanan bir öğretmenim. Ancak bir düşünceye saygı duymak, onu onaylamak ya da kabul etmek anlamını taşımaz. Ne var ki her insan, kafasında taşıdığı düşüncenin geçerliliğini, doğru olup olmadığını da araştırması ve ayıklaması gerekir. Araştırılıp incelenmeden bir düşüncenin esiri olmak, insanları çok yanlış sonuçlara götürür. Bugün Türkiye'nin geri kalmışlığı damgasını alnında taşımasının temelinde saplandığımız düşüncelerin yanlışlığı ve ayıklama yeteneğinden yoksun bırakılışımız yatmaktadır. Çağımız, bilim

çağıdır. Karanlık Ortaçağ düşüncesi ve kafası ile bilim çağından yararlanma olanağı yoktur. bu nedenle çağa ayak uydurabilmemiz için düşüncelerimizi yenileştirmek zorundayız. Nasıl ki yılan deri değiştirmediği zaman ölürse, insanlar da çağa ayak uydurmadığı, düşüncelerini çağdaşlaştırmadığı zaman, çağın gerisine düşerek yok olmaya mahkûm olur. Bu nedenle demin küfür ettiğin "komünizmin ne olduğunu araştırın, öğrendikten sonra küfür etmekte veya etmemekte haklı olursun. Kanımca bu konu üzerinde hiç düşünmemişsindir".

Komiser bey, "bunun düşünülecek bir yönü yok ki. Komünizm dinsizlik, namussuzluk ve zorba bir diktatörlüktür" diyerek kafasında komünizmin tarifini yaptı.

Zavallı komiser bey, ülkemizin en fakir, en bakımsız yörelerinden biri olan Bitlis'te doğup büyümüş olmasına karşın, çektiği çilelerin faturasını, kendisi gibi çilekeş milyonlarca insanın mutluluğuna giden yolu açmak isteyen insanlara ödettirmek istiyor ve küfür ediyordu.

Başbakan Süleyman Demirel'le birlikte Sovyetler'e yaptığı gezi sırasında yanına kasket alan, yalnız Sovyetler'de kasketi asacak yer bulamayıp daha önce bu konuda yazdıklarından utanması gereken Fethi Tevetoğlu'nun sapık düşüncelerinin esiri olan bu zavallı komisere dilim döndüğünce bir şeyler anlatmaya çalıştım ama şartlandırılmış bir kafaya bir şeyler sokmak, kafaya yerleştirilmiş bulunan köhne fikir ve düşünceleri söküp atmak o kadar zor ki. Hani ünlü bir düşünür "köhne fikir ve düşünceler, tuğla duvarına çakılmış paslı çivilere benzerler. Onları söküp atmak çok zordur" der.

Kimse ile görüştürülmüyor ve yola da çıkarılmıyordum. Sorduğumda "Nevşehir'den ekip gelecek, onu bekliyoruz" diyorlardı.

Saat 14:00 sıralarında Nevşehir'den ekip geldi. İki tomsonlu polis ile "şef" dedikleri bir sivil polisten oluşan ekiple birlikte Nevşehir'e götürüldüm.

Nevşehir'de karakolda yeni bir bekleme faslı başladı. Döner koltukta oturan polis, telefonda "bir kuş getirildi. Göndersem yolar mısın?" diyor ve ekliyordu: "Ama bu kuş kızıl kanatlı, anlıyor musun?" derken, alttan sinsice beni gözlüyordu. "Sıkıyönetime ne zaman götürüleceğiz?" sorusuna, "arabamız yok, bulununca götürüleceksiniz, merak etmeyin" diyordu. Saat 18:00'da Ankara'ya doğru yola çıkarıldım.

"Akrep" adı verilen silahlı iki resmî polis ile "şef" dedikleri sivil polisin refakatinde Ankara Emniyet Sarayı'na götürüldüm.

Yolda polisler dert yanıyorlardı. "Vallahi yemek yemeye vakit bulamadan yola çıkmak zorunda kaldım. Yanımda para da yok ki, bir lokantada karnımı doyurayım" diyordu. "Şefe" de "sizin kalacağınız yer var. Bizim için o imkân da yok. Herhalde arabada sabahlayacağız" diyordu. Ben fırsattan yararlanarak lafa karıştım: "Efendim bu işin kolayı var. Beraber bir lokantaya gider, karnımızı doyurduktan sonra tam kelepçe vuracağınız sırada ben dışarı fırlar kaçarım, siz para verme fırsatı bulamamış gibi peşimden koşarsınız" dedim. "Olmaz" dediler. "Sonra, seni yakalayamazsak bir karın doyurumluğuna meslekten oluruz." Belli ki çok ucuza harcanabiliyorlardı. Bana "Senin hiç olmazsa kalacak yerin olacak, biz ise arabada sabahlamak zorunda kalacağız" diyerek dert yandılar.

"Görev yapan bir devlet memurunun böylesi dertlerle dertlenmemesi, insanca yaşama koşulları içerisinde görev yapması gerekmez mi?" diye sorduğumda, "gerekir gerekmesine ya, komünistlerden rahat yok ki..." diyerek bunun suçunu da bize yüklemeye çalıştı. Çünkü öylesine şartlandırılmıştılar ki, komünistler ya da solcular, Türkiye'de hiç iktidar olmadıklarına göre olumsuzlukların sorumluları da olamazlardı. Memleketi bu hale getirenler, onlar değil, gerek Osmanlılar döneminde ve gerekse Cumhuriyet döneminde ülkenin kaderini ellerinde tutanlar hep sağcılar olmuştu. Ama bunu düşünemiyorlardı.

Bu konular üzerinde "laf" olsun diye konuşmaları sürdüre sürdüre Ankara'ya geldik.

Teslim işlemleri bitirildikten sonra Emniyet Sarayı'ndaki bir polis, beni tek kişilik hücreye kapatırken "dikkatli ol, yan hücrelerde faşistler yatıyor" diye uyarıda bulundu. Amacını anladığımdan, hemen, "merak etme. Faşistlerden korkumuz yok" diye yanıtladım. Ve sabahtan beri bir şey yemediğimi, yiyecek bir şeylerin bulunup bulunmadığını sordum. "Yok" diye yanıtladı. Hücre karanlıktı. "Buranın lambası yok mu?" dedim. "Var ama yanmaz" dedi.

Gecenin bir vaktinde beni uyandırdılar. "Kalk her şeyini topla" dediler. Garanti, işkenceye götürüyorlar, diye düşündüm. Beni bir geniş salona götürdüler. Okul sıraları gibi sıralar dizildi. 8-10 kişi kadar tanımadığım kimseler vardı. "Sen de burada

bunların yanında kal" dediler. Bu insanları tanımıyordum. Faşistler olabilirlerdi. Beni o gece öldürüp ertesi günü "arkadaşları tarafından öldürüldü" yollu manşetler attırabilirlerdi. Ben, "romatizmal olduğumu, salonun soğuk olduğunu, tekrar hücreye gitmek ve orada kalmak istediğimi" söyleyince, kabul edip tekrar beni aynı hücreye götürdüler. Tuvaleti sorduğumda "Hücrede bir tenekenin olduğunu belirterek" gittiler.

Sabah olunca gerçekten hücrede elektrik lambası olduğunu, ama yanmadığını gördüm. Amaç şu olmalıydı: Lambasız bir hücrede insan pek aldırış etmez karanlığa. Ama lamba, gözlerinin önünde olup da yanmadı mı, insan etkilenir ve üzülür. Bu lambanın varlığı, bu sonucu temin içindi.

Sabah olunca muhtelif bölgelerden getirilen TÖB-DER şube başkanlarının sayısı 12'yi buldu.

Yandan, cepheden tasvirlerimiz çekildi, parmak izleri derken, fişleme işlemleri bitirildi. Bu arada polisin biri kolladığı fırsatı bulunca: "hocam, beni tanıdınız mı? X'dan öğrencinizdim. Kusura bakma, fazla ilgilenemedim. Bir isteğiniz var mı?" diye arka arkaya sıraladı sözlerini. Belli ki diğerlerine çaktırmamak istiyordu öğrencim olduğunu. Çay ve simit ricamızı hemen yerine getirdi. Tahmin ederim ki bizi emniyet sarayına getirdikleri akşam, beni tanıyıp da ilişki kuramadığı bu polis, bize işkence yapılmasına da engel oldu. Her neyse...

Fişleme işlemlerinden sonra bir minibüsle Mamak'a götürüldük.

Mamak Askerî Cezaevi'nde:

Mamak Askerî Cezaevi'nde öğlen saat 12:00 sularında getirildik. Bürolar arasında bizleri gezdirip durdular. Bizleri teslim alacak makamı bulamıyorlardı. Çünkü yemek saati idi. Çaresiz, saat 13:30'u bekledik. Bu arada birbirimizle şakalaşıyorduk. "herhalde merasim kıtası hazırlıyorlar, onun için teslim alınmamız gecikiyor" diyor ve gülüşüyorduk.

Neyse ki "merasim kıtası" hazırlanmış olmalı...Bizleri teslim alan yetkili, üstümüzü, valizlerimizi aradıktan, bel kayışları, tıraş takımları ile valizlerimizi alıkoyduktan sonra "herkes eşyasını alsın" komutunu verdi. Öteberimizi koyacak bir şey yoktu. Paltolarımızın içine doldurup bohçaladık eşyamızı. Bir elimle

bohçayı, diğer elimle pantolonumu tutuyordum. Çünkü pantolonum boldu. Kayışı alındığı için düşüyordu.

Bizi bir odanın içerisine aldılar. "Soyunun" komutu ile soyunduk. Romatizmalı olduğumdan uzun fanila don giymiştim. Bizi muayeneden geçiren askerî doktor, "çıkar o donu" diye emir verdi. Kim bilir "çakmaklı" mı arıyordu ne? "Donumun altında bir şey yok" diye yanıtladım. "Olmaz, çıkar" diye yineledi. Belli ki "çakmaklı"yı görmek istiyordu. Gösterdik.

Başımdaki yara izini sordu. "Gazilik işaretidir efendim" dedim. "Hangi savaşta?" diye sordu. "Vietnam'da, Filistin'de, Kamboçya'da azılı emperyalizmin bulunduğu tüm cephelerde" diye yanıtladım. Buraya bir mim koymuş olmalı ki, sonradan askerî savcılıkça ifademiz alınırken bu konuda da sorular soruldu.

Muayeneden sonra uzun bir koridordan ve demir kapılardan geçirilerek bir hole alındık. Burada önce saçlı cepheden ve yandan, sonra sıfır numara tıraşlı cepheden ve yandan fotoğraflarımız çekildi. Ve ikişer ikişer koğuşlara dağıtıldık. Aradan beş dakika geçmeden tekrar toplanarak, mahkeme huzuruna çıkarılıp "gıyabi tutuklanma" vicahiye çevrildi ve formalite tamamlandı. Tekrar koğuşlara alındık.

Ben ve Dersim TÖB-DER Şube Başkanı tahta bacaklı Alişan ile A Blok 4. Koğuşa konulduk.

Koğuşta:

Ecevit'in ünlü "Denge Politikası" koğuşta da karşımıza çıktı.

Faşistlerle devrimcileri eşit sayıda aynı koğuşta toplamışlar.

"Kardeş kardeş geçinin(!)" demişlerdi. Oysaki "it'le harara girilmez" demişlerdi atalarımız.

Koğuşa girdiğimizde devrimciler bize: "Siz TÖB-DER'li misiniz?" sorusuna "evet" deyince, "hoş geldiniz" merasimi başlattılar. Faşolar yan yan bakıyorlardı. Onların faşo olduklarını bilmiyorduk. Onların yan yan bakışları üzerine "şunlar kim?" diye sordum. Devrimciler "onlar faşolardır" yanıtını verince, "ben bu itlerle burada yatmam" deyiverdim. Azimli bir savaş başladı. Faşolara iyi bir dayak çekildi. Faşolar "Allah'ım bizi komünistlerin elinden kurtar" diye bağırıyorlardı. Ben de "Allah'ın işi yok, itlerle mi uğraşacak?", "Niye Başbuğunuzu çağırmıyorsunuz?" diyordum.

Yetişen görevliler, hepimizi coplayarak kavgayı yatıştırdılar. Fakat bu enikleri koğuştan atmak gerekliydi. Bunun için aralıksız kavga çıkartıp, cezaevi idaresini iyice rahatsız etmekten başka çare yoktu. Öyle de yapıldı. Kavga üstüne kavga sürdürülünce, cezaevi idaresi zorunlu olarak Ecevit'in "denge politikasını" bozarak faşistlerle devrimcileri ayrı koğuşlarda toplamak zorunda kaldı. Fakat iş bununla da bitmiş değildi. Havalandırma yerimiz aynı idi. Bu kez havalandırma yerlerimizin de ayrılması için uzun süreli bir mücadele içerisine girdik. Bir gün faşolar havalandırılmaya çıkarılmışlardı. Koğuşun ortasında bulunan bankla pencere demirlerine vurarak söktük ve faşoların arasına daldık. Bir paniktir başladı. Hazır kıta yetişinceye dek iyi bir meydan dayağı çekildi. Bunun üzerine havalandırma yerleri de değiştirildi. Artık faşoların yüzlerini görmüyorduk. Ancak bunun gerçekleştirilmesi için koğuşlarda değişiklik yapılması gerekiyordu. Koğuşlarda yapılan değişiklik nedeniyle kısmetimize "bodrum katı" düşmüştü.

Dışarıyı gören penceresi yoktu. Derinden bir havalandırma deliği yükseliyordu. Kaloriferler hiç yakılmazdı. Su hiç yoktu. Rutubet ve küf her tarafı sarmıştı. Buz gibi soğuk ve pis kokuluydu. Tuvaletler sık sık tıkandığından suyun yüzünde yüzen boklar etrafa yayılıyorlardı. Günde bir bidon içme suyu almıyorduk. Doyunca su içmek yasaktı, bu yasak bizim tarafımızdan konulmuştu. Çünkü su yetmiyordu. Kalorifer borusunun memesini açarak borudan su almanın yolunu bulmuştuk. Ne var ki, borudaki su paslı ve yağ kokulu olduğundan içilmiyor, ancak bulaşık ve çamaşır yıkamada kullanılıyordu. Bunun farkına varırlarsa hem suyu keserler, hem de cezalandırırlardı. Bunun için memeden su alırken etrafı gözetlerdik.

Cezaevi kantininden başka, dışarıdan yiyecek getirtmek yasaktı. Radyo, teyp yasak olduğu gibi, içeride çay demlemek de yasaktı. Bu nedenle bize getirilen çayların, çaydanlıklardaki çayını boşaltıp saklıyorduk. Havalandırılmaya çıkarıldığımız zaman salondaki elektrik lambalarının karpuz biçimindeki fanuslarını söküyorduk. Bu fanuslar çaydanlık olarak kullanılıyordu. İplik makarasının iki yanına ranzalardan söktüğümüz birer yayı iplikle bağladıktan sonra, iptal edilmiş bulunan prizlerdeki elektrik kablolarını da çekip bu yayların ucuna bağlayıp, elektrik buatından irtibatlandırılınca elektrikli ısıtıcı elde etmiş oluyorduk.

Bu makarayı cam fanustaki suyun içine, sakladığımız çay posası ile birlikte koyduk mu beş dakika sonra çay hazır oluyordu.

Faşoların koğuşlarında hem teyp, hem de radyoları vardı, ama bizde yasaktı. Fakat küçük bir radyoyu içeriye almanın yolunu bulmuşlardı bizimkiler.

Sık sık arama yapılırdı. Bu arama sırasında radyoyu bir naylon torba içerisinde tuvaletin deliğindeki boklu suyun içine indirdiler mi kurtuluyordu. Buna fırsat bulamadan bastırırlarsa radyo gidiyordu.

Dedektörle yapılan aramalarda yatak şiltesinin içine bir çivi ya da bir yirmi beş kuruşluk sakladın mı saatlerce arama işi uzar ve arayıcıları terletirdik.

Bir arama sırasında faşonun biri 20 cm uzunluğundaki şişi gerisinde saklamıştı. Dedektör sinyal veriyordu, ama bir şey bulunamıyordu. Dev Yol'dan kambur bir çocuk vardı. "Faşo, şişi kıçına sokmuştur" deyince, faşoyu domaltarak kıçından 20 cm'lik şişi çekip çıkardılar. Bundan sonra devrimcilere bir eğlence çıkmıştı. Faşolara "ula faşo şu benim şişi versem saklar mısın?" deyince kavga başlıyordu. Neyse ki ayrıldılar da kurtuldular.

Havalandırma yeri ayrılmadan önce faşistler, havalandırılmaya çıkarıldıkları zaman bizim pencerenin önünde tur atarlardı. Bize de "ula komünistler, tüm paşalar bizden yana. Yakında hepinizi asacaklar" diye laf atarlardı. Pencere demirini kırıp da bunlara meydan dayağı atmamızdan sonra artık dillerini tuttular. Zaten kısa zaman sonra da havalandırma yerleri de ayrılınca bir daha görmez olduk onları.

Havalandırma yerinde sadece Hüseyin Gazi Dağı'nın tepesi gözüküyordu. Faşolar, havalandırılmaya çıkarıldıkları zaman hepsi Hüseyin Gazi Dağı'na doğru ellerini havaya kaldırarak dua ediyorlardı. Devrimciler de onlara "ula faşolar, dağlar devrimcilerin yatağıdır. Dağ sizi kurtarmaz. Yalvaracaksanız, dağa değil, başbuğunuza yalvarın. Belki sizi kurtarır" diye laf atarlardı.

Sonradan faşoların "tüm paşalar bizden yanadır" sözünün doğru olduğunu, İç Emniyet Amiri Yüzbaşı Hasan Mesçi'nin üç idamlık faşoyu kaçırması; 12 Eylül harekatından sonra da paşaların tüm gücü ile devrimcilerin üzerinde işkencelerini yoğunlaştırmaları ile faşoların haklı olduğu, yani tüm paşaların faşolardan yana oldukları anlaşıldı.

Askerî Cezaevinde Mücadele Yöntemleri:

Cezaevlerinde hem yöneticiler açısından, hem de tutuklular açısından kendine özgü mücadele yöntemleri vardır. Bu mücadele yöntemleri geliştirildikçe, yöneticiler güç durumlara düşerler. Bu nedenle yöneticiler, iki şıktan birini tercih etmek zorunda kalırlar; ya hoşgörü içerisinde olup tutuklu ve mahkûmların bazı isteklerini kabul ederler ya da insanlık dışı işkenceler uygulamakla mücadeleleri kırmak isterler. Ki genellikle birinci şıkta kazandıkları başarıyı ikinci şık uygulamalarda kaybederler. Çünkü cezaevi koşulları altında yaşayan bir devrimci için işkencenin, yaşamın anlamı yine mücadeledir. Bu nedenle işkence sonucu mücadeleden alıkoymanın olanağı yoktur.

Gerek faşoların koğuşları ile havalandırma yerlerinin ayrılması ve gerekse gazete, kitap alma, görüş zamanının üç dakikadan daha fazla olması, ayda bir kez banyoya götürülmesi, yemeklerin yenilecek şekilde çıkarılması, bitlenmelere karşı koğuşların ilaçlanması konularındaki demokratik hakların kullanılmasında geliştirilen mücadele taktiklerine hemen hemen her gün başvurulmakta idi.

Sayıma kalkmama, mahkemeye gitmeme, zorla götürürlerse mahkemede ağzını açıp konuşmama, açlık grevine gitme, demir kapı ve ranzaları kırma, tuvaletleri temizlememe, yatakları ateşe verme, camları kırma, demir kapılara vurarak gürültü yapma, hep bir ağızdan marşlar söyleme, yöneticileri rehin alma, elektrik şebekesini bozma, lambaları kırma, kapıların arkasına ranzaları dizerek kapıları açtırmama, kısa devre yaptırıp sigortaları attırma bu mücadelelerin başlıcalarıdır.

Bu mücadele yöntemlerine tek tek başvurulduğu gibi, birkaçını birden uygulama gereğinin duyulduğu zamanlar da olmaktadır.

Örneğin faşoların koğuşları ile havalandırma yerlerinin ayrılması için bir dizi mücadele yöntemine başvurma gereği doğmuştu.

Açlık grevi, sayıma kalkmama, mahkemeye gitmeme ve kapıların arkasına ranzaları yığarak açmama şeklinde sürdürülen bu mücadele sırasında cezaevi yöneticileri bir hayli terlemişler, sonunda pencerelerden içeriye tazyikli su sıkmışlar, arkasından da göz yaşartıcı ve kusturucu bombaları içeri atmak suretiyle tutukluları etkisiz hale getirmişlerdi. Bundan sonra ranzaları da

alınan tutuklular, betonların üzerinde yatmak zorunda kalmışlardı, ama yine de yılmadan başka mücadele biçimlerine başvurmak suretiyle yılmadıklarını ve yılmayacaklarını ispatlamışlardı.

Yemekler:

Genellikle soğan yahni ile bulgur pilavı çıkar. Çıkarılan bu yemeklerin yenilmesi olanaksızdır. Bu nedenle karavanlarda getirilen yemekler olduğu gibi çöp bidonuna dökülerek telef edilir. Hiç kimsenin hiçbir yetkilinin, bu yemeklerin yenilir biçimde çıkarılmasını temin için çalıştığı görülmemiştir. Kaç kez başvuruda bulunarak soğan yahni yerine, soğanların çiğ olarak verilmesi isteğinde bulunduk ama isteğimiz kabul edilmedi.

Soğanlar, çiğ olarak verilseydi işe yarayacaklardı. Çünkü soğanla ekmeğin yenilmesinin ayrı bir lezzeti vardı. Hele Kürt kökenliler için soğan paha biçilmez bir nesnedir. Malum ya, Kürde "soğanı mı, pekmezi mi, yoksa Allah'ı mı çok seversiniz?" diye sormuşlar. Kürt "ula beni öylesine sevgililer arasında bıraktınız ki, şimdi ne poğ yiyem" demiş. Yine dağda ölen Kürt'ün çantasına bakılıp da ekmekle soğanı görünce arkadaşı "ula nan pıra, pifaz pıra; Hasso çito bımıra." "Ekmek var, soğan var, nasıl olur da Hasso ölür" diye söylenmiş. Ki zaten içerdekilerin çoğunluğunun yiyeceği soğanla ekmek olan, kırsal kesimden olduğundan, soğanın önemi büyüktür cezaevlerinde.

Yemekler yenilmediği gibi, dışarıdan yiyecek getirmenin de olanağı yoktu. Dışarıdan yiyecek getirilirse fahiş kârla satılan kantin malları satılamayacağından bu yasak konulmuştur. İçeride çayın demlenmesi dahi yasaktır. Ama devrimciler, içeride çayı demlemenin yolunu nasıl bulduklarını yukarıda anlattım.

Doğum Olayı:

Bizim bulunduğumuz bodrum katının üstünde "kadınlar koğuşu" vardı. Bir gece, sabaha karşı saat 3:00 sıralarında, tutuklu kadınlardan birinin doğum sancıları başlamıştı. Bu, erken bir sancılanma idi. Derhal hastaneye kaldırılması gerekiyordu. Çünkü kadının sancıları normal değil, emniyet müdürlüğünde uzun süre yapılan işkenceler sonucu çocuk düşürüyordu. Ama ortalarda kimse görünmüyor, doktora haber verilmiyordu. Bunun üzerine "Kahrolsun faşist idare" diye tempo tutan kadın tutsakların bağırtılarına karşı tüm koğuşlar ayaklanmıştı. Hep

bir ağızdan sloganlar atılıyor, ranzalar vuruluyor, demir kapılar kırılıyordu.

Bizim koğuşta Samit adında bir genç vardı. Uykuya çok düşkündü. Onu yataktan kaldırmak için dört kişi kol ve bacaklarından yakalayarak sürüklemek zorunda kalıyorlardı. Havalandırmaya bile çıkmaz, yatmak isterdi. Ama o gece herkesten önce fırlamış demir kapıya bir omuz vurmak suretiyle kolu bir yana kilidi bir yana fırlatmıştı. Bu zorunlu mücadele sonucu kadını hastaneye kaldırmışlar, işkenceler sonucu karnında ölen çocuğu almışlardı.

"Ula Samit, dört kişi ancak seni yataktan kaldırırken nasıl oldu da o gece birden fırlayarak kapıyı kırdın?" diye sorardım. "Amca bu iş başka, uykunun sırası var" derdi. O gece kapıları kırarak koridora boşalan devrimcileri yatıştırıp, içeri almak için cezaevi yöneticileri oldukça güçlük çekmişlerdi.

Avukatlara Karşı Düzenlenen Saldırı:

"30 Kasım 1979 günü avukatlarımız Sayın Halit Çelenk, Akay Sayılır ile Devrimci Yol yöneticilerinden Murat Cankoçak'ın anası avukat Gülten Akın Cankoçak'la görüşmeler yapılıyordu. Bu görüşme sırasında kadın tutsakların "Kahrolsun faşistler, idare-faşist işbirliğine son!" şeklinde attıkları sloganlardan, bir şeylerin olduğunu sezinlemeye başladığımız bir anda, tel örgü arkasındaki avukatlarımıza saldırıldı. Orada bulunan tabure ile Halit Çelenk'in başına vurmaya çalışılırken, aradaki nöbetçi erlerin tümü kayıplara karışmışlardı. Duvardaki yangın söndürme cihazı ile telleri parçalayıncaya dek, avukatlarımızı yaralayan faşistler kaçma fırsatını yakalayacaklardı ki, demir kapıları kırarak koridorlara boşalan devrimcilerin saldırısı ile 16 faşo hastaneye gönderilmişti.

Beş kilitli ve nöbetçili demir kapıları aşarak avukatlarımıza saldıran faşolardan bir tanesi de bizim kısmetimize düşmüştü. Ağzını yüzünü Çarşamba pazarına çevirdiğimiz bu faşo, kim bilir kaç kez Hüseyin Gazi Dağı'na dönerek kurtuluşuna dua etmiştir.

Faşoların toplu halde koridorlara boşaldığını gören kadın tutsaklar, sloganlar atmak suretiyle devrimcileri haberdar etmişler, böylece devrimcilerin de kapıları kırmak suretiyle olay yerine yetişmeleri sonucu, avukatlarımız mutlak bir ölümden kurtulmuşlardı. Ne var ki, bu meydan kavgası sırasında 3. Ko-

ğuşun kapısı üzerindeki deliğe bir cam bardak fırlatılmış, bu sırada deliğin hizasında bulunan Kurtuluş Grubu'ndan Necdet Adalı'nın gözbebeğine bir cam parçası saplanmıştı. Arkadaşımızın derhal hastaneye kaldırılıp ameliyat edilmesi gerekiyordu. Ancak cezaevi yöneticileri hiç ilgilenmiyorlardı.

Arkadaşımızın hastaneye kaldırılması için bir sürü eylem koymak suretiyle olumlu sonuçlar alınmış, hastanede ameliyat edilen arkadaşımızın gözleri bağlı olduğu halde tek başına bir hücreye kapatmaları, ikinci bir eylemi gerektirmiş ama başarı sağlayamamıştık. Sonradan yapılan suçlama ile yakından uzaktan ilgisi bulunmayan, sadece faşolar tarafından isminin verilmesine dayalı olarak idam edilen Necdet Adalı'nın, idam sırasında gözlerinin yarasının geçip geçmediğini öğrenme olanağını bulamadım.

Bitlenme:

Zemin denilen bodrum katının suları akmıyor, kaloriferler birer gösteriş aracı olarak duruyor ama yanmıyorlardı. Susuz, soğuk, her tarafı küf bağlamış, sık sık tuvaletlerin tıkanması sonucu olan suların yüzünde yüzen boklar koridora yayılarak bizim koğuşa doğru geliyorlardı.

Temizlik yapılamamasının sonucu, koğuşlarda bitlenme başlamıştı.

Bodrum kattaki koğuşların aydınlatma pencereleri olmadığından, loştular. Ancak havalandırılmaya çıkarıldığı zaman aydınlıkta herkes "bit kırımına" başlardı. Ama öylesine çabuk ürüyorlardı ki kırmakla tükenmek bilmiyorlardı. Tutukluların vücutları bir yıldan fazladır ki sıcak su yüzü görmemişti.

Bir gün aklıma gelen bir önerim, koğuşça da olumlu kabul edildiğinden, bitleri kırmak yerine bir kesekâğıdında toplayarak faşolara gönderdik. Faşolar da "biz pire taşırız, bit değil" diyerek kabul etmemişlerdi. Bunun üzerine ikinci önerim gereğince bu bit dolusu kesekâğıdını cezaevi müdürüne vermeyi kararlaştırdık. Ertesi günü koridorda gezen albayı çağırarak "Albayım size bir armağanımız var" diyerek verdiğimiz bu armağanın ağzını açan Albay bitleri görünce "bit yiğitte olur" diyerek pişkin pişkin uzaklaşmıştı. Ama armağanımız makbule geçmiş olmalı ki, ertesi günü, sıra ile koğuşlardakiler banyoya götürüldü, koğuşlar ilaçlandı.

Banyo:

Duş kabinleri sıra ile dizili. Ön odada toplanan tutuklulara "soyun" komutu verilince herkes "Âdem babaya" dönüyor. "Dikkat edin, sular tam beş dakika sonra kesilecek, çabuk olun!" komutu ile herkes bir kabine koşuşuyor. Ondan sonra bağrışmalar başlıyor. "Su yok, ey zindancı başı, sular akmıyor." "Biraz bekleyin, bir arıza olmuş giderilmeye çalışılıyor" yanıtından sonra suların akmasını beklerdik. Sular akmaya başlar başlamaz sabunlanma faslı başlardı. Ne var ki, tam sabunlandığın bir sırada sular yine kesilir ve bir daha akmaz olurdu. Çünkü beş dakika dolmuştu. Havlularla sabunları siler ve giyinirdik. Ne de olsa biraz ferahlamış olurduk.

Bom Bom Edecekmiş:

Bizim koğuşta 15-16 yaşlarında iki çocuk vardı, ama bunlardan daha küçük yaştakilerin de cezaevinde bulunabileceği hiç aklıma gelmemişti. Bir gün havalandırmada idik. Güneşli bir yer bulmuş bitlenmenin tadını çıkarmaya çalışıyorduk ki, arkamdan birisi gözlerimi tuttu. "Bil bakalım ben kimim?" Bu çocuk sesine "sen herhalde bu devleti yıkmaya çalışan birisin" şeklindeki yanıtım hoşuna gitmiş olacak ki, gözlerimden ellerini çekti. 10-12 yaşlarında bir çocuktu gözlerimi kapayan.

Bu çocuğun tutuklu olabileceğini düşünmediğimden "sen kimin yanına geldin?" diye sordum.

"Ben tutukluyum. 35 günden beri tek kişilik hücrede idim. Bugün buraya çıkarıldım" diye yanıtladı beni.

24 yıl süre ile çocuklarla haşır neşir olmuş, onlarla gülmüş, onlarla oynamış ve onların psikolojisini kavramış bir öğretmen olarak birdenbire bu yanıt üzerine "şoke" oldum. Büyük ozan Nâzım Hikmet'in "çocuklar öldürülmesin, şeker de yiyebilsinler" dizeleri gözlerimin önünde duman duman yay çizmeye başladılar. Öğrencilerime okumaları için önerdiğim Çocuk Kalbi adlı kitabın sayfaları, bir kasırgaya tutularak göğe doğru savrulur gibi oldu. Bu bir anlık sarsıntıdan sonra Danış adlı 12 yaşındaki bu çocuğu soru yağmuruna tuttum. Anlattı olayı:

"Ağabeyler arasında kavga çıkmıştı. Polis amcalar gelince ağabeyler kaçtılar, kaçarken de tabancasını bahçeye attılar. Ben arkadaşımla beraber bahçeye atlayarak tabancayı aldık. Tam bu sırada polis amcalar gelerek elimizden tabancayı aldılar ve

bizi buraya getirdiler." Tabancayı ne yapacaktınız, diye sordum. "Bombom edecektik" diye yanıt verdi. Ortaokul birinci sınıf öğrencisi olan 12 yaşındaki Danış Saygı, arkadaşı Muharrem Gündoğdu ile birlikte "Bombom etme"ye fırsat bulamadan yakalanarak 04.01.1980 günü Mamak Askerî Cezaevi A Blok'ta tek kişilik hücrelere kapatılmış, 06.02.1980 günü ilk kez havalandırmaya çıkarıldıkları için tanışmamız gerçekleşmişti.

12 Yaşındaki Çocuktan Korkan Devlet:

Danış'la tanışmamızdan sonra "Şarapçı Yüzbaşı" adı ile tanınan bir cezaevi yetkilisine: "Yüzbaşım, kaydırak oynama çağındaki bir çocuktan korkan bir devletin zindancı başı olmak kadar büyük bir ayıbın bulunacağını sanmıyorum" diyerek Danış'ı işaretle göstermeme karşı yüzü kızaran yüzbaşı, havalandırma alanını terk ederek gitmişti.

Ekonomik Bunalımdan Kurtulmanın Yolu:

Cezaevi yöneticileri arasında ekonomik bunalımın yükünü sırtında taşıyanlardan bazıları, bu bunalımdan kurtulmanın yollarını düşünmüşler ve kurtuluş çaresi bulmuşlardı.

Bunlardan İç Emniyet Amiri Yüzbaşı Hasan Mesçi, bir gün koğuşa gelerek "ekonomik bunalımdan kurtulmanın yollarını çok düşündüm ve de buldum. Ülkemizin üç tarafı denizlerle çevrilidir. Onun için balık konserveciliğine önem vermek gerekir. Konservecilik işini geliştirip dışarıya balık ihraç etmek suretiyle, bol miktarda döviz sağlanabilir ve ekonomik bunalımdan kurtulabilinir" diyerek buluşunu anlattı. Ben de "yüzbaşım, balık armatörleri ağı çekip de çok balık yakalandığını görünce çoğunu yeniden denize döküyorlar. Böylece fiyatların düşmesini önlemiş ve daha az masrafla daha çok kâr sağlamış oluyorlar. Senin buluşun devletçiliği gerektirir ki, kâr edilebilinsin" diye yanıtlamam hoşuna gitmemiş olacak ki, ayrılıp gitti.

İşte, iç emniyet amirinin bu buluşu faşolar tarafından tasvip görmüş olmalı ki, sonradan idama mahkûm üç faşoyu Mamak Askerî Cezaevi'nden kaçırmakla meşhur olmuştu.

Televizyon programına hazırlık:

1979'u 1980'e bağlayan gecede cezaevi tutuklu ve hükümlüleri adına televizyonda konuşacak bir adayın seçimi gündeme gelmişti.

Koğuş kıdemlisi Hamo, açıklamada bulunarak "arkadaşlar, yılbaşı gecesi bizim adımıza televizyona çıkıp konuşacak bir arkadaşın seçilmesi gerekiyor. Her komün kendi adayını bildirsin" deyince, bu muzipliğin farkına varmayan "Halkın Kurtuluşu" ile "Partizan Grubu" birer aday seçmişler ve Hamo'ya vermişlerdi. Diğer komünler, bu muzipliğin farkına vardıkları için aday göstermemişlerdi. Başka aday olmadığından bu iki kişi için oylama yapıldı. Halkın Kurtuluşu Komünü adayı sadece kendi arkadaşlarının oyunu alırken, Partizan Komünü'nün adayı isim benzerliğinden ötürü içeri düşmüş, 16 yaşındaki Şevki, ezici bir çoğunlukla konuşmacı olarak seçilmişti.

Her gün, etkili bir konuşma yapabilmek için konuşma temrinleri yapan Şevki, ne yazık ki yılbaşı gelmeden 4 aylık bir tutuklanmadan sonra çıkarıldığı mahkemede isim benzerliğinden başka bir suçu olmadığı anlaşılmasıyla, tahliye edilmiş ve televizyonda konuşma şansını yitirmişti.

Seni Kabak Gibi Oyarım:

Koğuşumuzda günde 6 paket sigara içmekle meşhur olan Erhan adında bir lise öğrencisinin suçu, faşolardan birine "seni kabak gibi oyarım ha" demiş olması idi. Bu suçtan ötürü tutuklanan Erhan'ın duruşması sırasında davacı olan faşo "bu genç, eşime laf atarak 'seni kabak gibi oyarım' dedi" diye iddia ediyordu. Eşi ise "hayır hâkim bey, bu bana değil, kocama seni kabak gibi oyarım dedi" diyordu.

TC Yasasında "seni kabak gibi oyarım ha" diye bir suçun ve bu suçtan dolayı verilecek cezanın bulunup bulunmadığı yolunda koğuşta açılan genel görüşme sonunda Erhan'ın tahliye edilmesi gerektiği kanısında görüş birliği sağlanmıştı.

Bir Ekonomik Buluş Daha:

Ekonomik bunalımdan kurtulmanın çarelerini arayan sadece İç Emniyet Amiri Yüzbaşı Hasan Mesçi değildi. Ekonomik bunalımın yükü altında ezilen astsubaylardan birisi de başka bir çare bulmuştu. Başçavuşun bulduğu çare ise daha ilginçti:

Ekonomik bunalımdan kurtulmanın çaresini şöyle anlatmıştı bana: "Sen gazete alınca tüm sayfalarını okuyor musun?" diye sormuştu. Ben de, "hayır" yanıtını verince, "gördün mü, ne gereği var bu kadar çok sayfalı gazete çıkartmaya. İki sayfalık

çıkartsınlar, ekonomik bunalımdan kurtuluruz" diyordu. Ben de yanıt olarak: "Solcuların çıkarttıkları gazetelerin hemen hemen hepsi iki sayfalıdır. Sen onları okursan kendi buluşunun yararını görürsün" demiştim. İki sayfalık gazeteleri okuyup okumadığını bilmiyorum ama zavallı başçavuş, bilmiyordu ki okumasını gereksiz gördüğü gazete sayfalarındaki ilanlar, oluktan akarcasına patronların kasalarına kâr akıtmaktadırlar.

Mercimek Çorbası:

Cezaevinde haftada bir gün sabahları mercimek çorbası çıkardı. Diğer yemekler yenilmediği halde mercimek çorbasını herkes yerdi.

Onun için mercimek çorbasının çıkarıldığı sabah, herkes erkenden kalkar çorbasını içerdi.

İşte mercimek çorbasının çıkarıldığı sabah, faşoların koğuşundan "Ezan" sesi gelirdi. Diğer günlerde ise ezan okunmuyordu. Belli ki faşolar bir taşla iki kuş vurmak istiyorlardı. Nasıl olsa uykumuzu bölüp çorba içmeye kalkmış iken, bir de "Ezan-ı Muhammediye'yi okuyup erleri kandıralım" diye düşünmüşlerdi.

Bu durumu nöbetçi erlere anlattığımda "vay namussuzlar, gerçekten sadece mercimek çorbasının çıkarıldığı gün bunlar ezan okuyorlar. Biz de bunları dindar sanıyorduk. Hiç bu durumu düşünmemiştik" diyerek hayıflanma ile birlikte küfür ediyorlardı faşolara.

Faşoların Dua Merasimi:

Devrimciler, cezaevinin yemeklerini yiyemiyorlardı ama enikler, yal yemeye alışık olduklarından "Dua" ile yemeye başlıyorlardı.

Tanrımıza hamdolsun
Milletimiz var olsun,
Komünistler kahrolsun,
Afiyet olsun.

Dualarından sonra besmele çekerek soğan yahnisine kaşık çalıyorlardı.

Onlar "Tanrı'mıza hamdolsun" deyince, devrimciler de "hamdi ananıza k..." diyerek bağırırlardı. Çünkü askerî mahkeme

başkanını adı Hamdi idi ve sağcı solcu demeden basıyordu cezayı. Ki bu tarafsız tutumundan sonra, 12 Eylül paşalarınca görevden alındı.

İşkenceler:

1961 Anayasası'nda polisçe yakalanan bir kimsenin 24 saat sonra ya serbest bırakma ya da mahkeme huzuruna çıkarılma mecburiyeti vardı.

Bu süre 12 Mart döneminde 45 güne çıkarılmıştı.

İşte bu 45 günlük işkence süresince sağ kalabilen cezaevine konulunca postu kurtarmış oluyorlardı.

Ne var ki, Mamak Askerî Cezaevi'nde bir kural da çiğnenerek 45 günlük işkenceden sonra cezaevine konulan Acilcilerden İdris Köylü "ifadesi alınacaktır" gerekçesi ile emniyete götürülüp işkence altına alınmıştı. Bunun duyulması üzerine tüm koğuşlarca zorlu bir eylem konulmuş, tüm demir kapılar kırılmıştı. Çok zor durumda kalan cezaevi yöneticileri, bir daha tutukluları emniyete götürmeyeceklerine söz vermişlerdi.

Açlık Grevi:

Faşoların koğuşlarının ayrılması için konulan eylemlerden bir tanesi de üç günlük bir açlık grevi ilan etmek olmuştu. Ne var ki Halkın Kurtuluşu grubundan birisi dışarıdaki bir arkadaşına yazdığı mektupta "açlık grevindeyiz, ama içerideki yiyeceklerden idare ediyoruz" diye yazmıştı. Oysaki dışarıya gönderilen tüm mektuplar kontrolden geçiyordu. Nitekim Yüzbaşı Hasan Mesçi, bu mektubu getirip koğuşta okumuş ve "böyle mi açlık grevi yapıyorsunuz?" diye sormuştu.

Koğuşta Sigara İçme Zamanı:

Çok sigara içiliyordu. Hele faşonun birine "seni kabak gibi oyarım" dediği için tutuklu bulunan Erhan, benim altımdaki ranzada yatıyor ve sabaha kadar sigara içtiğinden, başucumdan fabrika bacası gibi duman tütüyordu.

Koğuşça alınan karar gereğince gece saat 22:00'den sonra sigara içilmeme kararı alınmıştı. Ne var ki, havalandırma penceresi olmadığından saat 22:00'ye dek içilen sigaraların dumanı, sabaha kadar bizi rahatsız ediyordu. Bunun üzerine tekrar top-

lantı isteyerek, sigaranın koğuşta içilmemesi kararının alınması isteğinde bulundum

İsteğim üzerine toplantı sonunda iki önerinin oylanması gündeme geldi.

Önerinin biri "koğuşta hiç sigara içilmesin, diğeri ise sabaha kadar içmek serbest olsun" şeklinde idi. Yapılan oylama sonunda "sabaha kadar içilsin" önerisi çoğunluğu aldığından, artık sabaha dek sigara içiliyordu. Ancak bizi rahatsız etmek istemeyenler, sigaralarını koğuşun dışındaki koridorda içmek için yataktan kalkıp çıkıyorlardı.

Bir Yatak İki Kişi:

70 cm genişliğindeki ranzalarda genellikle iki kişi yatmak zorunda idi. Yatakların içindeki çaputlar düğümleşmiş, tümsek tümsekti. Bazen dışarıda bir olay olur da çok sayıda tutuklu getirilirse, her ranzaya üç-dört kişinin düştüğü zamanlar çok olurdu. Örneğin Kahramanmaraş olayının yıldönümünde böyle olmuştu. Bu tümsekler arasında kıvrılıp yatmak başlıbaşına bir hüneri gerektirirdi. Yatağın üstüne düşmek, betona düşmekten farksızdı.

Koğuş Kıdemlisi:

Her koğuşun bir kıdemlisi vardı. Cezaevi yöneticileri ile olan ilişkiler ve koğuş içerisindeki düzenlemeler, koğuş kıdemlisinin görevleri idi.

Bizim koğuşun kıdemlisi, Ankara 6 milyonluk tren soygunundan yatan Hamo idi. Hamo'nun birtakım özellikleri vardı. Aşağı yukarı her gün soğuk su ile duş yapardı. Akşam saat 21:00 oldu mu, yatağın önüne bir çarşaf gerer yatardı. Sigara içmezdi, içenlere de kızmazdı. Koğuşların dağıtımında en iyi yerde bir koğuş alma hakkına sahip olduğu halde bodrum katındaki en kötü yeri almıştı. Bunun nedenini sorduğumuzda "ben iyi yeri kendim için seçersem, arkadaşlarımı daha kötü bir yere vermek zorunda kalacaktım. Çünkü buraya mutlaka devrimcilerden bir grup girecekti. En iyisi orayı benim almamdı" diye yanıtlıyordu.

Yurtseverliği ve insan severliği bu tutumundan yansıyan Hamo'nun çok buluşları vardı. Boncuk örme işinin ustası idi. Greyfurt suyundan şarap yapıyordu. Mevlana Komünü adını

verdiği komüne kim gelirse kabul ediyordu. Grupçuluk tavırlarından sıyrılmış aklıselim sahibi idi.

Hamo'nun Yılbaşı İçin Yaptığı Şarap:

Kantinden alınan greyfurtları sıkarak bir plastik bidona doldurmuştu. Yılbaşında sürpriz yapacaktı. Nitekim yılbaşı gecesi şarabı ortaya çıkararak herkese yarım fincan kadar sunuyordu.

Halkın Kurtuluşu grubundan tahta bacak dediğimiz Alişan, buna karşı çıkarak, "devrimciler şarap içmez" diyerek kabul etmemişti. Buna kafam bozulmuş ve "Ramazan'da şarap içen Bektaşi'yi gören zındıklardan birisi çayırda otlamakta olan eşeği Bektaşi'ye göstererek 'senin içtiğini şu eşeğe versen içmez' deyince, Bektaşi de 'o eşek olduğu için içmez' yanıtını vermiş" diyerek, bir Bektaşi fıkrası ile tahta bacağı haşlamıştım.

Zavallı, bilmiyordu ki devrimciler herkesi yemez, içmez hale getirmek için değil, herkesin dünya nimetlerinden eşit oranda ve bol miktarda yararlanma ortamını hazırlamak için mücadele veriyorlar ve bu uğurda can verip işkencelerden geçiriliyorlar.

Falaka:

Emniyette 45 günlük işkence süresini doldurup da sağ kalanlar cezaevine gönderildikten sonra işkence dönemi de sona erdiği sanılır.

Oysaki uygulama hiç de böyle olmuyor.

Örneğin, TİKKO'culardan üç çocuk vardı A Blok 4. Koğuşta.

İşte bu gençler, bir gün mahkemeye götürüldüler.

Sağlam giden bu çocuklar, her tarafı ezik ve yaralar içerisinde bitkin bir vaziyette koğuşa getirildiler.

Çünkü mahkemeye çıkarılmadan önce komando yüzbaşısı tarafından "falaka"ya yatırılarak ağızlarından kan gelinceye dek dövülmüşler, mahkeme huzurunda kan kusmaları üzerine de mahkeme başkanlığınca hastaneye sevki yapılmıştı.

Devrimciler harekete geçerek bu olayı protesto etmişler, tüm demir kapıları kırarak koridorlara boşalarak idareye doğru yürümüşler ve güçlükle tekrar koğuşlara doldurulmuşlardı.

Duruşma Salonunda Patlayan Silahlar:

1 Mart 1980 günü ilk duruşmaya çıkarılmıştık. TÖB-DER Genel Merkez yöneticileri ile şube başkanları yargılanacaktı.

Mahkeme salonu, TÖB-DER'lileri savunmak için gelen 180 tane avukatı almadığından duruşma daha büyük bir salona alınıyordu. Bu işlem sürdürülürken bizler koridorda bekletiliyorduk. Koridorun iki başı G-3 silahını tetikte bulunduran erlerle dolu idi.

Bir ara aniden silahını ateşleyen er, bir şarjörü boşaltmak suretiyle betondan tavanı delik deşik etmişti. Kurşunların sekmesinden birçoğumuz yaralanır ya da ölebilirdik. Bereket versin ki oturduğu yerde silahını tam dik vaziyette tutarak ateşlediği için kurşunların tümü aynı noktaya denk geldiğinden, tavanı delip geçmişlerdi.

Azılı faşo olan komando yüzbaşısı tarafından planlandığı anlaşılan bu silah sıkma işi ile korkutulmamız istendiği anlaşılıyordu.

Durdu Hoca ve Eşi:

Dev-Savaş grubundan 15 kadar genç yakalanmış ve 15 gün süre ile işkencelerden geçirildikten sonra tutuklanmışlardı.

Bu gençlerden birisi, Durdu Hoca'nın yeğeni olduğundan, Durdu Hoca ile eşi de bunlarla beraber işkence altına alınmışlardı.

Ne var ki, işkencelerden sonra mahkeme huzuruna çıkarılan Durdu Hoca ile eşinin tahliyesine karar verilmişti.

Tahliyesine karar verilmesine verilmişti ama, tahliye gerçekleşmemiş, içeride tutulmuşlardı. Çünkü Ankara Sıkıyönetim komutanı, bunların tahliye kararını kabul etmediğinden mahkemece verilen tahliye kararı sadece kâğıt üzerinde kalmıştı.

Önemli olan mahkeme kararı mı, yoksa komutanın emri mi? 10 Mart 1980 günü yapılan duruşma sonunda TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu'nun tahliyesine karar verilmişti. Ancak sıkıyönetim komutanının itirazı üzerine akşam evine varan Gazioğlu, sabah erkenden polislerce alınıp tekrar cezaevine konulmuştu.

Durdu Hoca ve Gazioğlu olayında olduğu gibi, tahliye kararlarının hiçbir güvencesi yoktu. Sıkıyönetim komutanının gönlü ve rızası olmayınca verilen karar yürümüyordu. Bu nedenle sıkıyönetim mahkemelerinde verilen kararlar, adalet ve hukuk ilkeleri gereğince değil, sıkıyönetim komutanlarının iznine ve emirlerine göre verilmekte idi.

Afyon TÖB-DER Şube Başkanı:

Afyon TÖB-DER Şube Başkanı Ersin Çetiner, TÖB-DER şube başkanları toplantısına katılmadığı, hakkında tutuklama kararı bulunan kişi ile isim benzerliği de yoktu. Yoktu ama, palas pandıras yakalanarak saçları sıfır numara tıraşlı olarak Mamak Askerî Cezaevi'ne konulmuştu.

Mahkeme huzuruna çıkarılmadıkça bu durumu anlatacak makam bulamıyordu.

1 Mart 1980 günü, dört aylık tutukluluktan sonra çıkarıldığı mahkemede başkan, "seni niye getirmişler?" diye sormuş, Ersin Çetiner de "niçin getirildiğimi ben de bilmiyorum" yanıtını vermiş ve tahliye olmuştu.

Nöbetçilik:

Koğuşlarda her komünün görevlendirdiği günlük nöbetçiler vardır. O günkü nöbetçi, yemekleri alıp dağıtmak, bulaşıkları yıkamak ve koğuş temizliğini yapmakla görevlidir.

Bu görevin düzenli sürdürülmediğini gören koğuş kıdemlisi Hamo, koğuşu kirletenleri yakalayana nöbet tutturmamak suretiyle ödüllendirme usulünü koymuştu. Bu nedenle herkes, koğuşu kirletenleri yakalamak suretiyle nöbet tutmaktan kurtulmak için dikkat kesilmişler. Bu durum, hem koğuşun temiz tutulması sonucunu doğurmuş, hem de yakalanmalar gülüşmelere, hoş vakit geçirmeye neden oluyordu. Bir kâğıt parçası ya da bir izmariti yere atan yakalandığı zaman inkârdan gelmiyor, suçunu kabullenip bir gün fazla nöbet tutuyordu.

Çamaşırları Kurutma:

Kaloriferin memesinden çalınarak alınan paslı su ile yıkanan çamaşırlar, ranzalara serilmek suretiyle kurutuluyordu. Bu durum, koğuşun manzarasını bozduğu gibi koğuşun rutubet kokması sonucunu da doğuruyordu. Ne var ki, başka çare de yoktu. Ancak koğuş kıdemlisi Hamo, koğuşun manzarasını bozmamak için çamaşırların, ranzaların, duvardan tarafına serilmesini istemiş, tüm komünler bu isteğe uymuşlardı.

Yatak Temizliği:

Yılda bir kez yatakları temizleme hakkı var. Her koğuş, yılda bir günün bir saatinde yataklarını havalandırma yerine çıkararak

silker havalandırır. O gün ortalık toza dumana belenir. Onun için herkes mendilini ağız ve burnuna maske yaparak bu temizliği yapar. Şiltenin içindeki taşlaşmış yatakları süpürge sapı ile pat küt döve döve yumuşatmaya çalışırken birden zil çalar, vakit tamamdır. Yatağını sırtlayan içeri geçer.

Eğitim Çalışmaları:

Her komün, kendi üyeleri için bir eğitim programı uygulamaktadır. Koğuş kıdemlisinin hazırladığı çalışma saatleri listesine göre komünistler, eğitimlerini sürdürmektedirler.

Komünler:

Aynı ideoloji ve siyasi görüşü benimseyenlerin oluşturduğu her grup, kendi üyeleri ile birer komün oluşturmaktadırlar. Ailelerinden kişilere gelen paralar, kişinin malı değil, komünün malıdırlar. Komünün muhasibi, gelen paraları alır ve komündeki arkadaşlarını gereksinmelerini karşılamak için harcar, bu harcamalar sonunda komüne hesap verir.

Bu paralar, parası sık sık ve çok gelenlerle hiç parası gelmeyenler arasında hiç ayrım yapılmaksızın eşit oranda harcanır. Örneğin, ben sigara içmediğim için sigara alınırken, benim için de meyve alınırdı. Tahliye olanlara da evine gidebilmesi için harçlık verilirdi.

Radyo'nun Çalınması:

Radyo yasaktı ama bizimkiler, içeriye bir küçük radyo almanın yolunu bulmuşlardı. Ancak herkesin keyfince radyo dinlemesi yasaktı. Hayli tartışmalı bir toplantıdan sonra dinleme zamanları saptanmış ve buna göre radyo dinleniyordu. Halk türküleri programı ve haberler dışında radyo kapalı kalacaktı.

Devrimci Ahlak ve Sosyalizm:

Devrimci tavır ve sosyalist ahlaka uyma en önemli konuyu teşkil ediyordu. Toplumumuzun yadsıyacağı davranış biçimlerini dikkate almayanlar tecrit edilirlerdi.

Koğuş içerisindeki davranışları ve mahkemede verdiği ifadelerin özü, kişinin sosyalist ahlakını belirlerdi.

Acaba Niye İçeri Sokmuşlar ki Meretleri:

Koğuşumuzda çok şakacı ve kıvrak bir zekâya sahip olan Ferit adında bir arkadaş vardı.

Ankara yakınındaki 6 milyonluk "tren soygunu" suçundan yatıyordu.

Küçükken babası ölmüş, sıkıntılar içinde büyüyerek üniversiteye devam ederken bu kıvrak zekâsından ürken yöneticilerin gözüne batmaya başlamış olmalı ki, bir punduna getirip içeri atmışlardı. Anası Denizli'de oturuyordu. Bu yaşlı ana, oğlunu görebilmenin umudu ile Denizli'den Ankara'ya gelmişti. Ne var ki, cezaevi kurallarını bilmediğinden, nüfus cüzdanını yanına almayı düşünmemişti. Birinci gelişte oğlunu görme olanağına kavuşmadan Denizli'ye dönmek zorunda kalmış, ama ikinci gelişte tedbiri elden bırakmadığından görüşme fırsatını elde etmişti.

Görüşme sırasında Ferit, tel örgü arkasındaki anasına "ana bitlendik" diye fısıldayıvermişti. Anası da "nereden gelmiş bu meret" deyince Ferit, "polisler yakalayıp getirmişler" diye yanıtlamış, anası "keşke başka yere koysalardı. Sen çamaşır yıkamasını bilmezsin ay oğul!" diyerek hayıflanmıştı.

Ferit'in anası gibi benim kızlar da ancak üçüncü gelişte görüşme olanağını bulmuşlardı:

Ben içeri düştükten sonra iki kızım benimle görüşmek üzere Ankara'ya gelmişlerdi. Kapıda kimlik yoklaması yapılan yere gelmişler, ama görüşme günü olmadığından içeriye alınmamışlardı. İkinci gelişlerinde de kimliklerini yanlarına almayı düşünmedikleri için geri çevrilmişler, ancak üçüncü seferde tam tekmil gelebilmiş ve görüşme olanağını elde edebilmişlerdi. Tel örgünün arkasında kesik saçımı gören kızım, "baba gençleşmişsiniz" diye takılıyor ve gülüyorlardı. Belli ki bu yaşama alışıktılar ve yılmıyorlardı.

Hamamböceklerine Paspas Yaptırma:

Koğuşumuzun hamam böcekleri sürü ile geziyorlardı. Hamam yoktu, ama böcek çoktu. Ferit adlı arkadaşımız bir gün "bunların kuyruğuna bez bağlayalım, etrafı silmiş olurlar" önerisinde bulundu. Teklifi yerinde görülerek, hamamböceklerinin kuyruğuna bez bağlama çalışmaları sırasında yüzbaşı Hasan

Mesçi çıkageldi. Bu uğraşıyı görünce, "ne yapıyorsunuz" diye sordu. Ferit, "yüzbaşım, balık konservesi fabrikasının temizliği meselesi üzerinde düşünürken buldum: Bu hamamböceklerinin orada da bol bulunacağı inancı ile bunların kuyruklarına birer bez bağlarsak gezmeleri sırasında yerleri de silip temizlemiş olurlar" diye yanıtladı ve uzaklaşan yüzbaşıya yetiştirdi: "Yüzbaşım, biz de en az sizin kadar buluş yapabiliriz" dedi, ama yüzbaşı hiç ses çıkarmadan uzaklaşmıştı.

O Resim Dedemindir:

Bizim koğuşla Acilciler'in koğuşu iç içe idi. Acilciler'in koğuşundan geçilerek bizim koğuşa geliniyordu.

İdris Köylü'nün grubundaki Acilciler'den birisi Lenin, Engels, Marx'ın resimlerini çizerek koğuşun duvarlarına asmıştı.

Yüzbaşı Hasan Mesçi, bunları görmüş ve indirtmek istemişti. Lenin ve Engels'in resimleri indirilmiş, ancak K. Marx'ın resmi indirilmemişti. Çünkü onu çizen delikanlı, "O resmi indirmeyin. Dedemin resmidir" diyerek yutturmuştu Hasan Mesçi'ye...

Niye Gidip İçeri Girdin?

Bir gün anamdan gelen mektup tüm koğuştakileri güldürmüştü.

Anam, "oğul, niye gidip içeri girdin?" diye soruyordu. Sanki ben kendiliğimden gelip içeri girmişim.

Ana Niye Beni Öpmüyorsun?

İşkence altına alınan gençlerden birisi "kimi tanıyorsun?" sorusuna karşılık "İhsan Doğan'ı tanıyorum" dediğinde, İhsan Doğan'ın evine baskın yapılmış, Avukat İhsan Doğan, eşi Nuray Doğan ve baldızını "gizli örgüt kurmaktan" tutuklamışlardı. Malum ya, TC yasasında bir suçun failleri üç kişi olunca "şebeke" adını alıyor ve cezası artıyor. Bunun içindir ki, kaçakçılar bu kuralı çok iyi bildiklerinden yakalandıkları zaman eğer ikiden fazla kişi iseler, ucuz kurtulmak için tüm suçu bir kişi yüklenerek diğerlerini suçsuz düşürmeye çalışırlar. Ama siyasi suçlarda bunu sağlamak çoğu zaman olanaksızdır. Çünkü zaten bir uydurma çabası içerisinde bulunan polis, üç kişiyi bir arada buldu. Tutuklatmak için gerekçe tamdır demektir.

İhsan'ı, eşini ve baldızını içeri almışlardı, ama 3 yaşındaki kızını alamamışlardı.

İşte görüş günü cezaevine getirilen kızcağız, tel örgünün arkasında kendisini öpmekten yoksun ana ve babasına, "anne niye beni öpmüyorsun?" diye sormuştu.

Bu olaydan sonra bir daha cezaevine getirilmedi. Çünkü anası ve babası tarafından öpülmediğini gören kız üzülüyordu.

Savcılıkça Alınan İlk İfade:

Tutuklanmamızdan iki ay sonra askerî savcılıkça ifadeye çağrılmıştık.

O gün, suçumun ne olduğunu, ne için tutuklandığımı öğrenmiş ve savcının sorularına yanıt verdikten sonra umduğunu alamayan askerî savcı, dostluk perdesi altında girdikleri ülkeleri sömürme olanağını bulan "yeni emperyalizmin" taktiklerinden yararlanarak beni konuşturmak istediğinden, çay ısmarlayarak dostane bir hava içerisinde sohbete başlamıştık, ben de bu havadan yararlanarak taşı gediğine koymayı başardım: "Yüzbaşım, tarih boyunca Türk Silahlı Kuvvetleri'ni yenmeyi başaramayan emperyalistler, Türkiye'de çok kurnaz ve tehlikeli oyunlar düzenlemekle meşgul bulunuyor. 1971 sıkıyönetiminden sonra uygulanan bu taktik sonucudur ki, 1960 ihtilalinden sonra sokaklarda gördükleri Mehmetçikleri omuzlarında taşıyan gençlik, bu gün onlara kurşun sıkar duruma getirilmişlerdi.

Vatanın bütünlüğünü, ulusun bağımsızlığını korumakla görevli bulunan sizler, bugün ordunun öz kaynağı olan gençlerin zindancı başılığını yapmak ve onları yargılayıp cezalandırılmakla görevlendirilmiş bulunuyorsunuz. Emperyalizmin bu tehlikeli oyununa dikkatinizi çekerim" demiş ve yüzbaşının kızarmasına neden olmuştum.

Bunun üzerine yüzbaşı, "kardeşim biliyorum. Dün bizleri omuzlarında taşıyanlar, bugün anamıza avradımıza küfür ediyorlar" diye yanıtlanmıştı. Böyle yanıtlamıştı ama medarı maişet onu buna mecbur ediyordu.

İlk Duruşmaya Çıkış:

TÖB-DER Davası diye anılan davanın duruşmasına 1 Mart 1980 günü çıkarılmıştık. Mahkeme salonu küçük geldiğinden, duruşma büyük bir salona alınmıştı. 180 tane avukat, TÖB-

DER'lileri savunmak için vekâletnamelerini mahkeme başkanına verdiler. Mahkeme salonu avukatlarla dolu idi.

Tüm avukatları temsilen, Avukat Sayın Halit Çelenk, Niyazi Ağırnaslı ile Denizli CHP milletvekili bir avukat savunmalarda bulundular.

Halit Çelenk, tüm delilleri çürüterek suçsuzluğumuzu ortaya sererken, Niyazi Ağırnaslı da, "sayın mahkeme heyeti önünde insanlık adına ve Türkiye halkı adına tutuklanan bu öğretmenlerden özür diliyorum" diyerek sözlerini bağlıyordu.

Savunma yapma safhasında olmadığımızdan, asıl savunmayı bir ileriki duruşmada yapmak üzere, yaptığım kısa konuşmamda:

"Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2. maddesi Türkiye Cumhuriyeti, insan haklarına ve başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan milli, demokratik laik ve sosyal bir hukuk devletidir" diye belirler. Ne var ki, 1950'den sonra çağdışı bir eğitim uygulaması ile oluşturulmak istenen "işi zikir, katığı şükür, düşmanı fikir olan bir toplum yaratma çalışmalarına karşı ve gündüzleri Atatürk heykellerine çelenk, geceleri ise devrimlerinin temeline dinamit koyan zihniyete karşı mücadele verdiğim için bugün sanık sandalyesinde bulunuyorum. Bu onurlu mücadelemin mükâfatı olarak 24 yıllık meslek yaşamımdan sonra sıfır numara tıraşlı olarak konulduğumuz bodrumda aylardan beri bit kırmakla vakit geçirirken, yüzlerce öğrencim derslerden yoksun bırakılmışlardır.

Eğer, Türkiye Cumhuriyeti Devleti Anayasası'nın belirttiği gibi bir Hukuk Devleti ise benim burada olmamam gerekir. Şayet bir Aşiret Devleti ise 24 yıllık meslek yaşamımdan sonra havasız bir bodrumda bit kırmakla uğraşmam doğaldır.

Hukuk devletinin ilkeleri gereği tahliyem gerekir, tahliyemi isterim" diye bitirdiğim konuşmadan sonra geri koğuşa gönderilmiş ve 10 Mart 1980 günü yapılan duruşmada da tahliye edilmiştim.

Tahliyeden Sonra:

Tahliye edildikten sonra, görev yerim olan Hacıbektaş'a dönerek göreve başladım.

Ancak biz içeride iken, daha önce TÖB-DER Genel Merkezi'nce Bursa'da düzenlenen bir açık hava toplantısı sırasında dipçiklenerek öldürülen bir arkadaşımızın anısına ilan

edilen bir günlük boykota katıldıkları gerekçesi ile Hacıbektaş Lisesi'ndeki TÖB-DER'li öğretmenler hakkında açılan soruşturma sonunda mahkemeye verilmişlerdi. Ben ise içeride olduğumdan, bu soruşturmanın dışında tutulmuştum.

Tahliye olunca, Nevşehir Valiliği'ne bir dilekçe vererek "dışarıda olsaydım bu boykota ben de katılacaktım. Ancak içeride oluşum nedeniyle bundan yoksun kaldım. Şimdi, tüm arkadaşlarım hakkında soruşturma açılıp mahkemeye verildikleri halde, ben bu olayın dışında tutulmuş bulunmaktayım. Bu benim onurumu zedeliyor. Bu nedenle benim hakkımda da soruşturmanın açılmasını arz ederim" diyerek müracaatta bulunmama vali bey bir hayli içerlemiş olmalı ki, beni görevden almak için bakanlık nezdinde harekete geçmiş olduğunu haber alır almaz, sağlık ocağından bir haftalık raporu alarak İstanbul'a gitmiş. İstanbul'da hastaneden aldığım 2 aylık raporu okul müdürlüğüne postalamıştım.

Ne var ki, ben daha İstanbul'dan dönmeden meslekten ihraç kararım gelmişti.

İlçe kaymakamı, bu kararı tebellüğ ettirmek istiyordu. Ben ise raporlu olduğumu, ancak raporum bittikten sonra tebellüğ edeceğimi ileri sürerek imzalamıyordum.

Zora başvuran ilçe kaymakamı başarı sağlayamamıştı, ama faşizmin ayak sesleri geliyordu.

Mücadele Yöntemleri Yanlıştı:

MİT ve CIA Türkiye'de başarılı bir çalışmadan sonra mücadele biçimini saptırarak faşizmin gelme zeminine oturtmuştu. Komando avı ve mahalle bakkalına dek indirgenen mücadele yöntemleri ile faşizmin ekmeğine yağ sürer olmuştu. Yerden mantar bitercesine birbirlerine çamur atan derneklerin sayısı her gün artıyordu.

Sosyalizm Birdir:

Sosyalizm birdir, ama gel gör ki "sosyalist" olduğunu söyleyen örgütlerin sayısı elliyi aşkındı. Sosyalizmin çeşidi ve biçimleri olamayacağına göre, ancak bunlardan bir tanesi doğru olabilir, diğerlerinin doğru olmaları olanaksızdı. Çünkü aklın yolu bir olduğu gibi doğru da bir tanedir. İki doğruyu bulmak olanaksızdır.

En Büyük Benim:

Kürt kökenli Şemsettin Kara'nın özel şivesi ile anlattığın bir fıkra vardır: Tavuklar kartalların yuvalarını işgal ederler. Kartallar yuvalarının tavuklar tarafından işgal edildiklerini görünce, "bunların aklı ermiyor. Aramızda kan dökülmesin. Bunların büyüklerini bulup yuvalarımızı terk etmelerini isteyelim" diyerek tavuklara giderler ve "sizin en büyüğünüz hanginiz?" diye sorarlar. Ne var ki, hangisine sorarlarsa o, en büyüğü olduğunu ileri sürer. Böylece en büyüğünü bulmak olanaksızlığı karşısında tavukları yok etmek zorunda kalırlar.

Örgütlerin durumu, tıpkı bu fıkradaki gibi idi. Herkes kendi örgütünü en büyük ve en doğru kabul ediyordu.

Devrim için koşul ve ortam hazırlamakla görevli bu örgütler, MİT ve CIA tuzağına düşerek faşolarla mücadele yarışına girmişlerdi. Bu durum giderek can güvenliğinin yok olmasına ve herkesin bu duruma son verebilecek bir gücün, yani askerî cuntanın gelmesini bekler sonucunu doğurmuştu. Ki zaten Kahramanmaraş ve benzeri olaylar, bu ortamı sağlamak amacı ile bizzat MİT ve CIA ortak çalışmaları sonucu tezgâhlanıyordu.

Bunun bilincinde olan bir kimse olarak yurtdışına çıkmaktan başka çare kalmamıştı. Nitekim yurtdışına çıktıktan bir ay sonra 12 Eylül gelmiş ve hakkımda tutuklanma kararı verilmişti.

Olaylardan Ders Almak:

Hata yapılmayan yerde hiçbir şey yapılmıyor demektir. İnsanın hata yapması doğaldır. Ancak bu hatalardan ders almaması doğal değildir.

Dünya devrim tarihinde, ülkemizdeki örgütlenme anlayışına benzer bir örgütlenme biçimine rastlamanın olanağı yoktur.

Hiçbir dönemde ve hiçbir yerde böylesine kısa sürelerle üst üste darbe yemiş bir devrimci örgüt yoktur.

12 Mart darbesinden sonra daha ustalıklı 12 eylül darbesini gerçekleştiren egemen sınıfa karşın, devrimciler arasında halen dağınıklık ve "en büyüğü benim" hastalığı sürüp gitmektedir.

Şurası Bilinmelidir ki:

Şurası bilinmelidir ki, karşıdevrimle mücadelede başarı, devrimcilerin birlikteliğinden geçer. Hiçbir örgüt tek başına karşıdevrimle mücadelede başarı sağlama şansına sahip değil-

dir. Tüm geçmişteki hastalıklardan tez elden soyunarak bir tek çatı altında birlikteliği sağlamak en büyük görevdir. Aksi halde, daha pek çok 12 Mart'lar ve 12 Eylül'lerin geçirilmesi doğaldır.

Bu böyle biline...

Kırkıncı Mektup
Ey Ulu Tanrım

Hacıbektaş'ta Ali Baba adı ile tanınan ilköğretim müdürü, sırf partizanlığa alet olmadığı, dürüstlüğü ile tanındığı için, içinde bulunulan çarpık düzenle uyumlu hale gelmeyeceği düşüncesi ile hiçbir gerekçe gösterilmeden görevden alınmıştı.

Bu olayı protesto için TÖB-DER lokalinde bir toplantı yapıldı.

Çeşitli öneriler ileri sürüldü. Ben, tüm öğretmenlerin "boykot"a gitmesini önerdim. Ama bu önerim kabul edilmeyerek sadece bir bildiri ile kamuoyuna duyurulması kabul edildi.

Bildiriyi ben hazırladım. Yayımlanan bildirinin birer sureti, Dernekler Yasası gereği tüm ilgili makamlara verildi.

Bu bildiri nedeniyle herhangi bir soruşturma açılmadığı halde 12 Eylül faşizmi döneminde O. Ç. adlı bir öğretmenin işkence altında imzalatılan ifadesinde "Hasso'nun başkanlığında TÖB-DER, TİP, TSİP, TKP, PKK, RIZGARİ örgütleri toplantı yaptık" şeklindeki ifadesine dayalı olarak hakkımda "gizli örgüt kurma" suçlaması ile gıyabi tutuklama kararı alınmıştı. Ne var ki, bu sırada yurtdışında olduğumdan tutuklanamamıştım.

Ulu Tanrım,

Sana malum olduğu üzere 1975 yılında, hakkımda yurtdışına çıkma yasağı konulmuştu.

Bu yasak nedeniyle pasaport alamıyordum.

Bildiğiniz gibi, 1968 yılında sürgün gittiğim Erzincan'ın Çayırlı ilçesinde 50 köyü birleştirerek kooperatifleştirmem üzerine bakanlık emrine alındığımdan, eşimle birlikte yurtdışına giderek işçi olarak çalışmak istemiştim.

İş ve İşçi Bulma Kurumu'na birlikte başvuruda bulunmuştuk.

Ne var ki, 1972 yılında eşimin isteği yapılmıştı, Almanya'ya gidecekti. Ancak onu yalnız göndermek istemiyordum. O zamanlar, Alman işvereni işçilerin tüm masraflarını karşılıyordu. Konu komşu ısrarla, "bu fırsatı kaçırmayın, eşin Almanya'ya gitsin, sana davetiye çıkarır sen de gidersin. Şayet Almanya'yı beğenmezse geri gelir. Böylece bedavadan Avrupa'yı da görmüş olursun" diyorlardı. Mantıklı bir açıklama idi, kabul ettim. Eşim de Almanya'ya gitmişti.

Sonradan 40 yaşını geçtiğim gerekçesi ile Almanya'ya işçi olarak gitme olanağım ortadan kalkmıştı. Eşim Almanya'da, ben Türkiye'de kalmıştık.

1973 seçimlerinde Karaoğlan'la Milli Selamet Partisi koalisyonu kurulmuştu. Ben de Danıştay'da davayı kazanarak tekrar göreve döndürülerek Erzincan Çayırlı Ortaokulu'na atanmış ve orada kapanmış bulunan TÖS şubesini yeniden kurup kooperatifleştirme çalışmalarıma başlayınca Malatya Kubilay Lisesi'ne sürgün gönderilmiştim.

İşte bu sırada Almanya'ya gönderilecek öğretmenler için bir kurs açılmıştı, bu iş için başvuruda bulunan öğretmenleri kursa davet etmişlerdi. Bana da bu davet yapılmıştı. Eşimin yanına işçi olarak gidememiş, ama öğretmen olarak gitme şansım doğmuştu. Ne var ki okul müdürü, "M. İ." bu daveti benden gizleyerek kursların bitimi sonunda bana vermişti. Bu nedenle de öğretmen olarak Almanya'ya gitme şansım kalmamıştı. Turist olarak gitmem de, pasaport yasağı nedeniyle gerçekleşemiyordu.

Derken Hacıbektaş'ta pasaport alma olanağını buldum. Pasaport şubesinde görevli bir polisin öğrencim olan çocuğunun devreye girmesi ile hem kendim hem de çocuklarım için pasaport alabildim.

Ben, Mamak Cezaevi'nde iken eşim Almanya'dan gelmiş, çocukları alıp Almanya'ya götürmek istemiş, ancak pasaport yasağına takılarak çocukları alıp Malatya'ya götürüp kız kardeşim Senem'e bırakarak Almanya'ya tek başına dönmüştü. Bu olup bitenden beni haberdar etme olanağını bulamamıştı.

Tahliye olup gelince evimin kapısını kilitli buldum. Malatya'ya giderek çocukları Hacıbektaş'a getirdim.

İşte bu sırada meslekten ihraç kararı gelince çocuklarımla birlikte Almanya'ya gitmek üzere İstanbul'a geldim.

Çok zengin bir kitaplığım ve 1960 yılından bu yana gazete koleksiyonumla birlikte tüm eşyalarımı İstanbul'daki kız kardeşim Nezet'in evine bırakarak Almanya'nın yolunu tutma şansına erişmiştim.

Mamak Askerî Cezaevi'nde bulunduğum sıra, Kahramanmaraş katliamının yıldönümünde öğretmenler, bir saatliğine işi bırakma eylemi koymuşlar ve bundan dolayı da yargılanıyorlardı.

Cezaevinden çıkınca Nevşehir Valiliği'ne bir dilekçe vererek "dışarıda olsaydım ben de bu eyleme katılacaktım. İçeride olmamdan ötürü bu zevkten yoksun kaldım. Bu eylem nedeniyle arkadaşlarımın yargılanması onurumu zedelediğinden, benim de arkadaşlarımla birlikte yargılanmamı istiyorum. Gereğini rica ederim" demiştim.

Hem bu başvurum hem de "rica" kelimesi, vali beyi çileden çıkarmış ve tez elden defterimi dürmek için çalışmalara başlamıştı. Valiye göre, bir astın üstüne rica ederim, demesi hakaretti. "Arz ederim" demeli imişim.

Beni meslekten ihraç edeceklerini sezinlemiştim. Karar gelmeden, bir haftalık raporu doktordan alarak İstanbul'a gittim.

İstanbul'da Yıldırım Aktuna'nın Baştabip olduğu akıl hastanesinden iki aylık rapor daha alarak okul müdürlüğüne postaladım.

Bundan sonra, öğretmen Abdullah Karabacak'tan bir telgraf geldi.

"Ağabey, seni meslekten ihraç ettiler, acele gel!" diyordu.

Hacıbektaş'a geldim. Kaymakam, emri tebellüğ ettirip ilişiğimi kesmek istiyordu. Ben ise raporlu olduğumu ileri sürerek emri tebellüğ etmiyordum. Çünkü raporlu bir memura herhangi bir emrin tebellüğ edilmeyeceği yasa hükmü idi.

Vali, kaymakamı sıkıştırıyordu. Ben emri tebellüğ etmiyordum. Kaymakam bey fena halde sıkışmıştı. Meslekten ihraç kararını polis baskısıyla tebellüğ ettirmeye kalkıştı. Bunun üzerine kaymakama: "Ver şu kalemi tebellüğ edeyim" diyerek kalemi aldım. Emrin altına "polis baskısı üzerine" yazınca, kaymakam bey yazıyı yarıda keserek, böyle bir şerh koymakla tebellüğ etmememi istedi.

Böylece mayıs ayı maaşımı aldım.

Valilik baskısı karşısında okul müdürlüğüne bir yazı yazan kaymakam, haziran ayı maaşımın ödenmemesini istiyordu.

Çünkü ayın birinde maaş alıyorduk. Raporum ise haziranın ortasında bitiyordu.

Kaymakamın okul müdürüne yazdığı bu yazılı emir üzerine yargı davası açmak üzere, yazdığım dilekçeyi kaymakama uzatarak Danıştay'a havalesini istedim. Şaşkına dönen kaymakam, "nereden başıma bela oldun?" diyerek haziran maaşımın ödenmesi için okul müdürlüğüne yazı yazmak zorunda kaldı. Ertesi günü Belediye Başkanı Nafiz Ünlütürk'e dert yanarak "bilseydim vali ile bozuşur, Hasso ile bozuşmazdım" demişti.

Raporun biçiminde emri tebellüğ ettim. O zaman gördüm ki, 1976 yılında *Bir Ortak Arıyorum* başlığı altında Hayalî Mobilya Şirketi kurarak Devlet Hazinesi'ni soyan Yahya Demirel hakkında bir gazetede yayımlattığım, gerek adli ve gerekse idari soruşturma sonunda aklandığım bir yazımdan dolayı meslekten ihraç kararı alınmıştı. Oysaki bu yazı yayımlandığı gün, valilikçe işten el çektirilmiş ve Başbakan Süleyman Demirel tarafından da mahkemeye verilmiştim. Hem idari soruşturma ve hem de mahkemede aklanmıştım.

İşte bir polis aracılığı ile pasaport yasağını delip de pasaport alınca, meslekten ihraç kararına karşı Danıştay'dan iptal davası ve Nevşehir Valiliği'nden de dava sonuna dek maaşların ödenmesi kararını aldıktan sonra çocuklarımla birlikte Almanya'nın yolunu tuttuk.

Kapıkule'yi geçinceye dek pasaport yasağı nedeniyle geri çevrileceğim psikolojisi içerisinde sınırı geçtik.

25 Temmuz 1980 günü eşimin Almanya'daki evinin kapısını çalarak bir sürpriz yaptık.

Almanya'da:

Dilini bilmiyorum. Törelerine yabancı idim. Çıplak gezmelerini, sokaklarda aleni olarak öpüşmelerini yadırgıyordum.

Dil öğrenmek için gittiğim kurs hocasına bu çıplaklık konusunu sorduğumda hoca "çıplak gezmek niye ayıp olsun. Âdem ile Havva da çıplak değil miydi? Sonra insanın üreme organları da insanın burnu, parmağı gibi bir parçadır. Parmağın gösterilmesi ayıp olmuyor da niçin üreme organının gösterilmesi ayıp olsun? Sonra memleketinizde bu ayıplamalar ve seksist yasaklar yüzünden bir sürü insan cinayet işliyor. Cinayet işleyip bir insanın yaşamına son vermek ve hapislerde çürümek mi, yoksa

çıplak gezip serbestçe öpüşmek mi daha çok kötüdür?" soruları karşısında hak vermenin gereğini duydum.

İlk başta, intibak edememiş ve bir an önce memlekete dönme hazırlığına başlamıştım. Dönmek için mark lazımdı. Markım yoktu. Dönüş için eşim, bankaya yatırmam için ev kirasını bana vermişti. Bu 250 markı ev kirasına değil, kendi adıma bir hesap açtırıp onunla Türkiye'ye dönmeyi planladım. Ne var ki, bankadaki memura bir türlü derdimi anlatamıyor, parayı hesabıma yatıramıyordum. Türkiye'de olsa banka memuruna parayı gösterince hemen hesap açmak istendiğini anlar ve hesap açar. Alman, bunu bir türlü anlamıyordu.

Çok canım sıkılıyordu. Derken bir gün Münih'e gitmiş banliyö treni ile Dachau'ya dönüyordum.

Bir Kürt genci yanıma yaklaşarak: "Sen Eren'in babası değil misin?" diye sordu. Eren benim oğlumdu. Üç yıl önce anasının yanına gitmişti. Soran gence, evet, dedikten sonra sohbete başlamıştık. Nereden geldiğini sorduğumda, "dernekten" geliyorum diye yanıtladı. Oysaki, ben bir boşluğa düşmüştüm. Örgütsüzlüğün ne denli zararlı olduğunun bilincindeydim. Dernek lafını duyunca sevindim. Bir daha beraber derneğinize gidelim, diye tembihte bulundum.

Cumartesi günü birlikte derneğe gittik. Oradakilerle tanıştık. Münih Türkiye Kültür Birliği adında bir derneğin daha bulunduğunu söylediler. Ertesi Cumartesi günü hep birlikte o derneğe gittik. Derken Alman Öğretmenler Sendikası (GEW) yöneticileri ile tanışıp üye olduk. Böylece sıkıntıyı atlatarak intibak etmeye başladım.

GEW'in bir toplantısında bana bir soru sordular: "sizler, devrimci olduğunuzu, sosyalist olduğunuzu söylüyorsunuz, ama 1 Mayıs'ı bile birlikte kutlamıyorsunuz. Bu tutumunuzla sosyalizmi nasıl gerçekleştireceksiniz?" sorusu karşısında, Türkiye'deki derneklerin uzantıları olan 12 ayrı derneğin birleştirilerek birlikte 1 Mayıs'ı kutlamanın gereğini duydum.

Bu düşüncede iken, bir akşam Ergun ile Aydın adında iki adam eve geldiler. Münih Türkiye Kültür Derneği'nin işlevsiz olduğunu, tarafsız bir başkana gereksinmesi bulunduğunu söyleyerek, bu derneğin başkanlığı için beni düşündüklerini söylediler.

Ben de onlara: "Tarafsızlık, otluk demektir. Ben ot değilim. Gerçekten yanayım" dedim.

"Zaten biz de öyle birini arıyoruz" dediler.

Ulu Tanrım,

"Baş ol da ister soğan başı, ister sarımsak başı" düşüncesi ile "koyunun bulunmadığı yerde keçiye Abdurrahman Çelebi derler" misali MTKB başkanlığına getirildik.

Uzun uğraşılar sonunda aynı amaçta oldukları halde 12 ayrı yerde kira, elektrik ve su parası ödeyen 12 derneği "Antifaşist Komite" adı altında birleştirerek 1 Mayıs İşçi Bayramı'nı ilk kez birlikte kutladık.

İşin en ilginç yanı, Alman Sosyal Demokrat Parti Başkanı Willy Brand, bizzat 1 Mayıs Bayramı'na katılırken, Başbakan Helmut Schmidt, kutlama mesajı gönderirken, Türkiye'de 1 Mayıs İşçi Bayramı yasaklanıyor ve sözüm ona sosyal demokrat olduklarını söyleyenler, bu yasağa karşı hiç ses çıkarmıyorlar ve iktidar oldukları koalisyon döneminde de bu antidemokratik ve faşist uygulamanın kaldırılması için hiçbir çaba göstermiyorlardı. Ancak "Sezar'ın hakkını Sezar'a vermek gerekirse", 1 Mayıs'ı kutlamıyorlardı, ama 12 Eylül faşist uygulama gününü, faşist Evren'in önünde iki kat olarak kutluyorlardı. En utancı, Sosyalist-Enternasyonal toplantılarında kendi partisini üye olarak temsil eden "Allah, boy vermiş aklını alıp koyuvermiş" Erdal Bey, babasının kemiklerini sızlatacak bir tutum içerisinde Demirel'in ve Tansu'nun çanta taşıyıcılığını yapmaktan başka bir işe yaradığı görülmüyordu. Böylece, tüm gerici partilerin anası olan CHP bozması SHP'nin genel başkanı olarak ve başbakan yardımcısı olarak Sivas katliamının sorumlusu olarak tarihe geçiyordu.

Ulu Tanrım,

Yarattığın kullar arasında öylesine ters, öylesine insanlık dışı uygulamalara tanık oluyoruz ki, hangisine el atacağımızı bilemiyoruz.

Dernekleri birleştirip birlikte 1 Mayıs'ı kutlamaktan söz ederken nerelere kaydık.

İşte Türkiye'deki solcu derneklerin uzantısı olan bu 12 derneği birleştirip 1 Mayıs'ı kutlamadan sonra yine eski tas, eski hamama dönüştü. Herkes birbirlerine madik atmaya, kendi örgütünü on plana çıkarmaya başladı.

Toplumsal çıkarı, devrimci eylemi ön planda tutacaklarına, derneğin çıkarını ön plana çıkardılar. İşi kelle sayısına dökerek, en çok kelle sahibinin en büyük dernek olacağı hesabı içerisine girdiler.

1 Mayıs'ı birlikte kutlamaktan başka, 12 Eylül faşizmini birlikte protestoya yanaşmayan bu Türk Solu Dernekleri'nden hayır gelmeyeceği inancı ile MTKB'nin başkanlığından ayrıldım.

Teşhisimde yanılmadığımı şimdi daha iyi anlıyorum.

Çünkü 10 yıldan beri Kürt halkına karşı sürdürülen kirli savaşta oluk oluk kan akarken, köyler yakılıp yıkılır ve köy sakinleri yerinden yurdundan edilirken, faili meçhul cinayetler aleni işlenirken; düşünürler, bilim insanları zindanlara tıkılırken, gözetim altında işkencelerde insanlar yok edilirken, bu dernekler birer dergi etrafında kümelenerek derneklerinin varlığını ispata çalışıyorlardı. Aydınlar suskun, sanatçılar reklamlarda kullanılıyorlardı. Ta ki Özgür Ülke gazetesi bombalanıncaya dek. Bu bombalama olayı, bunları biraz hareketlendirdi. İnşallah bir daha aynı gaflet içerisine düşmezler.

Ulu Tanrım,

Daldan dala atlamak zorunda kaldığım için bağışlayın. Tekrar kendime dönmek istiyorum.

Almanya'ya gittikten bir buçuk ay sonra 12 Eylül faşist darbesi yapıldı. Meclis kapatıldı. Siyasi partiler kapatılarak parti genel başkanları gözetim altına alındılar. Anayasa ilga edildi. Dernekler, sendikalar yasaklandı. Atatürk'ten kalma ne varsa yok edilerek yerine şeriata gidebilecek yollar açıldı. Zalim Neron'un bile söyleyemediği "asmayalım da besleyelim mi?" düşüncesiyle bir sürü insan asılırken, kat kat fazlası da işkencelerden geçirilerek ya öldürüldü ya da sakat bırakıldı. Tüm bu uygulamalar, idamı içerirken Cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturuldu. Hem de Atatürkçülük adı altında...

İşte bu faşist cunta, bu cinayetlerini işlerken, benim hakkımda da "gıyabi tutuklama ve yakalama emri" çıkarttı.

Yurtdışında oluşumdan dolayı beni tutuklayamadı ama meslektaşlarımdan Halit Karabacak, Abdullah Karabacak, Hüseyin Karabacak, Ali Demirci, Saadet Aydoğan, Osman Çoban ve emekli öğretmen Haydar Orhan tutuklanarak Konya Askerî Mahkemesi'nde yargılandılar.

Tutuklananlar sadece bunlar değildi. Öğrencilerden, halktan çok sayıda insan tutuklanarak işkencelerden geçirildiler.

Gıyaben bu arkadaşlarla birlikte yargılandığım Sıkıyönetim Komutanlığı Konya Komutanlığı Konya Askerî Mahkemesi'nin 19.04.1982 tarih ve 1982/192 sayılı kararı ile aklandık.

Ne var ki mahkeme kararını hiçe sayan İçişleri Bakanlığı hakkımda çıkardığı yakalama emri ile birlikte başıma ödül koydu, afişleme yaptı. Sıkıyönetim Mahkemesi'nden aklanmış olmama karşın "terörist" olup çıktık.

Milli Eğitim Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu'nun 07.02.1980 tarih ve 1980/9 no'lu kararı ile meslekten ihraç kararına karşı Danıştay'dan açmış olduğum iptal davası lehimde sonuçlanınca bir dilekçe ile Milli Eğitim Bakanlığı'na başvuruda bulunarak mahkeme kararı gereğince göreve döndürülmemi istedim.

Bakanlık, 16.03.84 tarih ve 230.84 Şb./399-44203 sayılı cevabi yazı ile "14.03.1983 gün ve 2589 sayılı kararname ile açıktan Hacıbektaş Lisesi öğretmenliğine atandığınız halde göreve başlamadığınızdan, söz konusu atamanız iptal edilmiştir" deniliyordu. Oysaki, ataması yapılan bir öğretmene atama emri tebliğ edilir, il sınırları dışında ise 15 gün içerisinde göreve başlayamama durumunda ancak atama kararnamesi iptal edilebilirdi.

Bakanlığın bu yalanını belgelemek üzere 10.04.1984 tarihli dilekçemle Hacıbektaş Lisesi müdürlüğüne başvuruda bulunarak bakanlığın bana ait olan atama kararnamesinin tarih ve sayısının dilekçemin altına şerhen yazılması isteğinde bulundum.

Lise müdürlüğü, dilekçemin altına "okulumuza atandığınıza dair herhangi bir yazı bize gelmemiştir" deniliyordu.

Hem idari, hem de adli soruşturma sonunda aklandığım halde, sırf Süleyman Demirel'in yeğenini yeren bir yazı yazmam bu denli işleri başıma açarken, "hayalî şirket" yolu ile devlet hazinesini soyan Yahya Demirel'e kimse bir şey demezken ben meslekten ihraç ediliyor ve bu ihraç kararı Danıştay duvarına çarpınca da, yedikleri boku temizlemek için yalana başvuruyorlardı. Ulu Tanrım, hiç ama hiç kimseyi böylesine rezil etmeyesin.

Kırk Birinci Mektup
Ey Ulu Tanrım

Konya sıkıyönetim Askerî Mahkemesi'nde aklanmamdan 8 ay sonra İçişleri Bakanlığı, mahkemenin kararını hiçe sayarak hakkımda "yurda dön" çağrısı çıkarttı.

Bu çağrıyı, Almanya baskısı *Hürriyet* gazetesinden okuduğum gibi, Türkiye'nin Sesi radyosundan da dinledim.

Çağrıda deniliyordu ki:

Askerî Hizmetler Koordinasyon Başkanlığı'nın 4 no'lu bildirisi:

"Türkiye'de yasadışı aşırı sol örgütlerin bünyesinde faaliyet gösteren, birçoğu işledikleri kanlı cinayetlerle pek çok masum vatandaşımızın kanına giren, adaletin pençesinden kurtulmak için yurtdışına kaçtıkları ve yabancı ülkelerde Türk vatanı ve milleti aleyhinde yıkıcı ve bölücü faaliyetlerini sürdürdükleri tespit edilen, aşağıda isim ve soyadları yazılı şahısların Türkiye'ye dönmeleri, güvenlik kuvvetlerine teslim olmaları, adil Türk Mahkemeleri huzurunda kanlı eylemlerinin ve cinayetlerinin hesaplarını vermeleri gerekmektedir.

Adı geçen şahıslar, 17 Mart 1981 tarihine kadar yurda dönmedikleri takdirde, Türk vatandaşlığından çıkarılacağı ve mallarına el konulacağı" denildikten sonra; 1- Alpaslan Alpaslan, 2-Hasan Basri Aydın diye M. Ali Ağca ile birlikte 45 kişinin ismini sıralıyordu.

Böylece bir kanlı katil olarak ilan edilmiştim.

Radyodaki bu yayını ses alma cihazıma kaydettikten sonra şöyle bir not düşmüştüm:

"Canımdan aziz bildiğim ülkemi parsel parsel emperyalizme peşkeş çekenlerin, beni vatandaşlıktan çıkarmaya hakkı

yoktur. ve güçleri yetmeyecektir. Bu kararı, onlara yalatacağım" diyordum.

Onlar, dediklerini yaparak beni vatandaşlıktan çıkardılar, ben de dediğimi yaparak bu kararı onlara yalattım. Sıra ile anlatacağım:

Bu "yurda dön" çağrısı üzerine:

a- Cumhurbaşkanlığı'na,

b- Başbakanlığa,

c- İçişleri Bakanlığı'na,

d- Cumhuriyet Başsavcılığı'na,

e- Münih Türkiye Başkonsolosluğu'na birer iadeli taahhütlü dilekçe göndererek:

Hakkımda alınan gıyabi tutuklama kararının Konya 2. Ordu Sıkıyönetim Mahkemesi'nce kaldırılmış ve aklanmış olduğumu, başka bir suçum varsa işkence yapılmayacağı ve suçlu ya da suçsuzluğum anlaşılıncaya dek tutuksuz olarak yargılanacağıma dair devlet garantisi verildiği takdirde yurda dönüp yargılanmak istediğimi bildirdim.

Bu dilekçelerime hiçbir yanıt verilmeden 8 ay sonra ikinci bir "yurda dön" çağrısı ile karşılaştım.

Bu çağrıda:

"Çağrıya rağmen şimdiye dek ilgili makamlara başvurmadığı anlaşılan Hasso'nun bir ay içerisinde yurda dönmediği takdirde TC vatandaşlığından çıkarılacağı ve mallarının hazinece tasfiye edileceği..." deniliyordu.

Bu ikinci çağrıyı görünce aklıma şu geldi:

Manisa'da okulun bahçesinde imam efendi ile sohbet ediyorduk.

45 yaşlarındaki Mehmet Özkan, yanımıza gelerek sohbete katılmıştı.

Bir ara, imam efendiye: "Hocam, ben daha doğmadan babam ölmüş. Şimdiye dek onun ıskatını vermedim. Acaba ne tutar?" diye sordu. İmam Efendi de babasının yaşını sorduktan sonra: "şu kadar hayvan hakkı, şu kadar kul hakkı, şu kadar namazını kaza etmiş olsa.." gibi varsayımlardan sonra; 1955 hesaplarıyla 600 TL'lik bir hesap çıkardı. Tam dört aylık maaş karşılığımdı. M. Özkan'ın bunu ödeme gücü mümkün değildi. İkinci sorusu şu oldu: "Bu parayı ödeyemezsem ne olur?" Hoca efendi, "babanın ruhu askıda kalır" yanıtını verince, M. Özkan: "Onun ruhunu

s... edeyim. Varsın askıda kalsın," diyerek oradan uzaklaşırken kıs kıs gülüyordum.

Ben de "mallarının hazinece tasfiye edileceği" uyarısına karşılık, "ana avradınızı s... edeyim. Neyim var ki tasfiye edesiniz?" diyordum.

Bu ikinci çağrı üzerine aşağıdaki dilekçemle başvuruda bulundum:

DEVLET VE MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞI'NA
Ankara

Hakkımda verilen gıyabi tutuklama kararı gereğince yargılandığımız Konya 2. Ordu ve Sıkıyönetim Askerî Mahkemesi'nin 19.04.1981 tarih ve 1982/192 sayılı kararı ile aklandığım halde, mahkeme kararı hiçe sayılarak, 13 Şubat 1981 günü yapılan çağrı üzerine tüm ilgili ve de yetkili makamlara başvuruda bulundum. Bu dilekçelerimin alındı belgeleri elimdedir.

Şimdi bir vatandaş olarak soruyorum.

13 Şubat 1981 günü yapılan çağrı üzerine birer dilekçe ile başvurduğum makamlar, ilgili ve yetkili makam değillerse, aşağıdaki makamlardan hangisine başvurayım?

a- IMF (Uluslararası Para Fonu)

b- USA (Amerika Birleşik Devletleri)

c- AET (Avrupa Ekonomik Topluluğu)

d- DB (Dünya Bankası)

Emperyalizmin uşaklaştırdığı hangi şerefsiz eller, bu başvuru dilekçelerimi hasıraltı ediyor?

Yıllardır "salla başını al maaşını", "devletin malı deniz, yemeyen domuz" zihniyeti ile hareket ederek zenginliklerine zenginlik katan malum çevrelerin malvarlıkları gibi bizim de malvarlığımızın olduğunu mu sanıyorlar ki, "malları hazinece tasfiye edilecektir" deniliyor.

Çalıp çırpıp mal mülk sahibi olsaydım, memleketi bu hale getirmiş bulunan Demirel gibi rahat rahat gezer tozar, keyfime bakar, ekonomik sıkıntı yüzünden 9 yıldan beri eşimi, çoluk çocuğumdan ayırarak Almanya'da bulaşık yıkattırıp çalıştırmazdım.

Sonuç olarak: Ben, yurtdışına kaçmadım. Devlet Hazinesi'ni soyan Yahya Demirel hakkında bir yergi yazısı yayımlattığım için emekliliğime bir yıl kala, 24 yıl şerefle hizmet ettiğim öğretmenlik mesleğimden ihraç edildiğimden, içine düştüğüm ekonomik sıkıntı nedeniyle normal yoldan Nevşehir Emniyet Müdürlüğü'nden aldığım pasaportla çocuklarımla birlikte Almanya'da işçi olarak çalışan eşimin yanına gelmek zorunda kaldım.

Yurtiçinde ve yurtdışında memleketim aleyhinde faaliyet gösterdiğim için, hakkımda kovuşturma açıldığı iddiasını şiddet ve nefretle bana bu suçu isnat eden şeref sizlere iade ediyorum.

İkide bir yurtdışına kaçtığım, memleketim aleyhinde faaliyetlerde bulunduğum imajını yaratarak, beni faşistlerle aynı listede göstermek suretiyle haysiyet ve şerefimi lekelemek isteyenlerin cezalandırılmasını ve yukarıda belirttiğim dilekçelerimin işleme konulmasını istiyorum.

06.10.1981

H. Basri Aydın

Adres: Veltenstr. I 8060 Dachau / Deutschland

Bu dilekçeme de olumlu ya da olumsuz bir yanıt verilmedi.

Bunun üzerine "Danışma Meclisi Başkanlığı'na" bir dilekçe göndererek dilekçelerimin akıbetini sordum.

Gelen cevabi yazıda: "Dilekçelerinizi, ilgili mercilerin bilgilerine sunmuş bulunuyorum. Yakında cevap verilecektir" diyordu Ord. Prof. Dr. Sadi Irmak.

Beklemekten Başka Çarem Yoktu

Beklemekten başka çarem yoktu. Bekledim.

Dilekçelerime yanıt beklerken, Sıkıyönetim Mahkemesi'nden aklandıktan tam 8 ay sonra, aklanmış olduğum suçlama gerekçe gösterilerek Bakanlar Kurulu'nca TC vatandaşlığından çıkarıldığıma ilişkin İçişleri Bakanlığı'nın yazısı geldi.

İşte gelen yazının sureti:

TC İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü
Şb. Md.: 631.116-5018(81)-21277 Ankara
Konu: Hasan Basri Aydın 18/04/1983

Hasan Basri Aydın
Veltenstr.I
8060 Dachau / Deutschland

Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği'ne gönderdiğiniz ve ilgisi nedeniyle bakanlığımıza intikal ettirilen 12.01.1983 tarihli dilekçeniz üzerine dosyanızda yapılan incelemeden;

Gizli örgüt kurmak, gizli örgüte girmek suçlarından, Hacıbektaş Sulh Ceza Mahkemesi'nin 25.10.1980 tarih ve 1980/137 Müt. sayılı kararı ile gıyaben tutuklandığınız, yurt dışında bulunmanız nedeniyle, soruşturmanın sonuçlandırılıp hakkınızda kamu davası açılmasına olanak bulunmadığının bildirilmesi üzerine, 403 sayılı kanunun 25/g maddesi ile bu kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmeliğin 36/g maddeleri uyarınca Türk vatandaşlığınızın kaybettirileceği ve mallarınızın da hazinece tasfiye edileceği, Resmi Gazete ve TRT ile ilanen yurt dışı adresinize de Dışişleri Bakanlığı'mız kanalı ile yazılı olarak duyurulduğu, duyuru gereğini yerine getirmediğinizden, 403 sayılı kanunun 25/g maddesi uyarınca Türk vatandaşlığınızın kaybettirilmesine ve mallarınızın da hazinece tasfiye edilmesine Bakanlar Kurulu'nca 06.12.1982 gün ve 8/5/5762 sayı ile karar verildiği, anlaşılmıştır.

Ancak, yurda dönüp ilgili adli merciler önüne çıktığımız takdirde, 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun 8. maddesine göre yeniden vatandaşlığımıza alınmanız mümkündür.

Dilekçelerinize cevaben duyurulur.

BAKAN EMRİYLE
Nihat ÜÇYILDIZ
Genel Müdür

Bu yazıyı alınca yurda dönmeyi düşündüm. Ancak faşist cuntanın bir insanlık suçu olan işkenceyi kurumsallaştırdığı, dünyada ilk kez kitapların toplatılıp SEKA'ya gönderilerek hamur haline getirildiği, tüm düşünen insanlara, Atatürk'ün cumhuriyeti ve devrimlerini emanet ettiği gençliğe düşman kesilerek cezaevlerine doldurduğu, faşizmin belirli kanıtı olan cunta başı Evren'in "asmayalım da besleyelim mi?" sözünden, ben insanım

diyen herkesin tiksinti duyduğu bu ortamda Türkiye'ye dönmek demek, uyduruk suçlamalar sonucu 20-30 yılı hapiste geçirmek ya da işkencede can vermek demekti. Çünkü daha önceki deneyimlerimle bunları biliyordum.

Alman Öğretmenler Sendikası "GEW" benim yurda dönme isteğimi saygı ile karşılamakla beraber Türkiye'ye şimdilik dönmemi yerinde görmüyordu. Sendika avukatı ise Ermeni katliamını anlatıyor ve Türkiye'de insanların hiçbir değeri bulunmadığını belirtirken, bir müvekkilinin Diyarbakır Cezaevi'nde tanık olduğu işkenceleri sıralıyordu.

Bunun üzerine biraz daha beklemeyi yeğleyerek, beklemeye karar verdim.

Bekliyordum ama vatandaşlıktan çıkarma kararını onlara yalatacağımı söylemiştim. Yalatmalıydım.

Günler zor geçiyordu. Yoksulluk, orada da beni bulmuştu. İş izni alamıyordum. Türkiye Cumhuriyeti devletinin öğretmeni olarak 24 yıl süre ile muhtelif liselerde edebiyat öğretmeni olarak görev yapmıştım. Örümcek kafalı "Talim-Terbiye Kurulu"nun eğitim programına uymadığım için 27 sürgün, 7 kez hapis, 8 kez meslekten çıkarılma cezasından sonra meslekten ihraç cezası ile cezalandırılmış olarak Almanya'da idim.

Kaçak çalışacaktım. Bir arkadaşın aracılığı ile temizlik işinde çalışacaktım. Fırçayı elime almış tuvaleti temizliyordum ki, Meister (patron) geldi. Çalışma iznimin bulunup bulunmadığını sordu. Olmadığını söyleyince "Nein, verboten" (hayır, yasaktır) diyerek bırakmadı.

24 yıllık edebiyat öğretmenini, elin memleketinde tuvalet temizletmek zorunda bırakanlar, vatanı aleyhinde çalışmış olmuyorlardı da, ben vatanım aleyhinde faaliyette bulunmuş oluyordum.

Bir tarafta işsizlik, bir tarafta horlanmışlık, diğer tarafta vatan hasreti ve vatansızlık canıma tak diyordu.

Şair Mehmet Akif boşuna yazmamış:

Canı, cananı, bütün varımı alsın da Huda
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Tüm bu olumsuzluklar, bir araya gelince, memlekete dönmeye karar verdim. Gitme diyenlere: "Vatanım zindanları, Almanya'nın cennetinden daha iyidir" diyerek Aralık 1983 günü eşimle birlikte yurda döndüm.

"Namlunun gölgesinde Özal iktidara gelmişti. Artık bir insanlık suçu olan işkencenin son bulacağını düşünüyorduk. Hakkımdaki yakalama emri kaldırılmamıştı. Bu nedenle tedbirli davranmak gerekiyordu.

Neyse ki Kapıkule'de herhangi bir aksilik çıkmadan yurda girdik.

Almanya'ya giderken, kız kardeşime bıraktığım sandıklar içerisindeki binlerce kitabımın, 1960 yılından bu yana biriktirmiş olduğum gazete koleksiyonum ile Anadolu'ya ait tüm notlarımın, 12 Eylül faşizmi döneminde yakıldığını öğrenince canevimden vurulmuşa döndüm. O kitaplarım için yüzyıl yatmayı göze alır yine yakmazdım. Okuryazar olmayan kız kardeşimin, 12 Eylül faşizminin estirdiği devlet teröründen ürkerek, çocuklarının başına bir hal gelir korkusu ile günlerce banyoda bu kitapları yaktığı haberi beni çok sarsmıştı.

Bu sarsıntı ile Hacıbektaş'ta bulunan kızım Eloş, halanın yanına gitti. Kendisini C. Savcılığına göndererek "Almanya'dan mektup yazdığımı, Türkiye'ye gelmek istediğimi, geldiğimde nereye başvurmam gerektiğini sordurdum. Savcı bey de Malatya'ya taşınmış bulunan 2. Ordu Askerî Savcılığı'na başvurmamın gerektiğini söylediğinden Malatya'ya gitmek üzere Mucur'da otobüs beklerken gelen ve yemek molası veren kamyon şoförünün beni alıp almayacağını sordum. O da biraz sonra otobüs geleceğini söyledi. Bu arada çay paralarını öderken benim yemek paramı da ödeyince, çok duygulandım.

Almanya'da tanık olmadığım bu insanseverlik üzerine nereli olduğunu öğrenme gereğini duydum. "Kurban, ez kurd-i Elazığım", "Ben Elazığ Kürt'üyüm" yanıtını aldım. Meslek yaşamımda hep Kürdistan'da çalıştığımdan, bu insanların konukseverliğini çok iyi biliyordum. Bu insanlara bir toz kadar iyilik yap, karşılığında canını al.

Ne acıdır ki bu konuksever insanlar, şimdi olağanüstü hal nedeniyle "gıda ambargosu" altında, değil misafire ikramda bulunmak, kendi çoluk çocuğunun karnını doyurmaktan yoksun bırakılmışlar. Çok yazık...

Malatya'ya gidince, uyduruk bir suçlama ile tutuklanacağımı düşünerek önce köyde bulunan, hakkımdaki yakalama emri ve başıma konulan ödül nedeniyle iki gözü iki çeşme, ana ve babamı gördükten sonra gelip askerî savcıya teslim olmayı uygun gördüğümden, köy arabasına bindim.

Şoför Hüsso, "ağabey, eğer bir tehlike varsa değişik yoldan seni götüreyim" diye gizlice sordu. "Yok" yanıtını verdim.

Köyle bir bayram havası vardı. Anam hem yakalanacağımdan korkuyor, hem de geldiğimden çok hoşnut olmuştu. Anamın "loğke dev"ini (ayran köftesi) çok özlemiştim. Hem yiyor hem de anamı dinliyordum. Anam "budan sonra bir çalı altında da olsam gam yemem. Sana kavuşturana şükürler olsun" diyordu. Tabii, Türkçe bilmediği için bunları Kürtçe söylüyordu. Ne yazık ki, TC'nin yasak zihniyeti nedeniyle anacığımın konuşmalarını Türkçe yazmak zorunda kalmıştım. Çünkü asırlarca yasaklanmış olan Kürtçe yazmayı bilmiyorum. Bu nedenle şimdi Kürtçe gazete ve dergi çıkaran ve Kürtçe dilbilgisi kitapları yazanlara şükranlarımı arz etmeyi borç bilirim.

15 gün kadar köyde kaldım. Bu arada köyümüzün muhtarı Hacı Doğan ve köyün ileri geleni Hıdır Fırat ziyaretime gelerek, her ihtimale karşı, jandarma haber alır da köye gelirse haberimiz olsun. Biz işi burada hallederiz" diye tembihte bulundular. Çünkü radyo ve TV yayını ile "terörist ilan edilmiş ve haber verenin ödüllendirileceği" söylenmişti.

Neyse ki, bir şey olmadı.

Malatya'ya gelerek 2. Ordu Askerî Savcılığı'na teslim oldum.

Gözlerim bağlı olarak bir koltuğa bağlandım. Sorgulanıyordum.

Karşıma geçen kişi: "Eee söyle bakalım Hasan Basri, sen hangi örgütte ve hangi görevi yürütüyordun?" sorusu ile aramızda şu konuşmalar geçti:

Ben: Siz kimsiniz?

Sorgucu: Benim kim olduğum seni ilgilendirmez.

Ben: Tanımadığım ve görmediğim bir kimseye ifade vermem.

Sorgucu: Verirsin, verirsin.

Ben: Siz devlet memuru musunuz?

Sorgucu: Evet.

Ben: Yasalar çerçevesinde, devlet adına mı sorgulama yapacaksınız?

Sorgucu: Evet.

Ben: O halde benden niye korkuyorsunuz?

Sorgucu: Senden niye korkalım ki?

Ben: Benden korkmuyorsanız niye gözlerimi bağlıyorsunuz? Eğer devlet adına yasalar çerçevesinde sorgulama yapacaksanız gözlerimi ve koltuk bağlarını çözün ki ifade vereyim. Eğer yasadışı sorgulama yapacaksanız, buyurun öldürün. Ben gözlerim bağlı iken ifade vermem, diye konuştum.

Sorgucunun kalkıp gittiğini ayak seslerinden öğrendim.

Biraz sonra beni çözdüler, bir başka odaya aldılar. Bir yüzbaşı ile bir kâtip ifademi aldılar. Ve mahkemeye sevk ettiler.

Mahkeme, dosyamı çıkarttı. Daha önce yargılanıp aklandığımı görerek, "sen daha önce yargılanmış ve aklanmışsın" deyince, ben de aklandığım halde mahkeme kararını hiçe sayan içişleri bakanı hakkımda "yakalama emri"ni kaldırmadığı gibi bakanlar kurulu kararı ile ilk TC vatandaşlığından çıkarıldığımı söyledim.

Bakanlığa bir yazı yazacaklarını ve bu yanlışın düzeltilmesini isteyeceklerini söyleyerek bana verilen "temiz kâğıdı" ile serbest bıraktılar.

Bunun üzerine Ankara'ya dönerek "temiz kâğıdı" ekinde bir dilekçe ile İçişleri Bakanlığı'na başvuruda bulunarak bu yanlışlığın düzeltilmesini istedikten sonra meslekten ihraç kararını Danıştay iptal ettiğinden, bu iptal kararı ekinde bir dilekçe ile Milli Eğitim Bakanlığı'na başvuruda bulunmak üzere gittiğim bakanlık kapısından geri çevrilmek isterlerken Bakan Vehbi Dinçerler çıkageldi.

Kendisi ile görüşmek üzere 10 kişilik bir parti heyeti gelmiş bekliyorlardı? Gelen parti heyetinin arasına karışarak içeri girdim.

Yuvarlak masanın etrafında oturduktan sonra ikram edilen çikolataları aldık. Gelen heyetin başkanı, adamlarını bir bir tanıttı. Ama ben tanıtılmadığımdan, bakan bey bana "peki siz kimsiniz?" diye sorunca, ben de "ben öğretmen Hasan Basri Aydın. Almanya'dan geldim. Beni meslekten ihraç etmişlerdi. Danıştay, iptal etti. Şimdi geldim, mesleğe döndürülmemi istiyorum" diye yanıtlayınca, bakan bey bana "sen buraya nasıl girdin?" dedi. Ben de "bayağı, bir vatandaş olarak girdim" dedim. Bakan, özel kalem müdürüne: "Sen bu adamı tanıyor musun?" diye sordu. O da "hayır" deyince, "peki, nasıl sokarsın buraya" diye çıkıştı.

Ben de cebimdeki çikolatayı çıkarıp masanın üstüne koyduktan sonra, "buyurun çikolatanızı alın. Özür dilerim. Ben yanlış gelmişim. Burası bakan makamı sanarak geldim" diyerek kapıya doğru uzaklaşırken, bakan bey, "ne sinirleniyorsunuz. Anlatın bakalım" diye konuştu. Ben de "ben sizi bakan zannederek geldim. Derdimi anlatmak istedim. Ama siz, benim buraya nasıl girdiğimi soruyorsunuz" deyince, "anlat bakalım" dedi bana.

Ben de "Anlattım zaten, başka anlatacak bir şeyim olmadığı gibi, sizden de bir şey beklemiyorum" diye konuştum.

Bunun üzerine bakan bey, özel kalem müdürüne "Hocayı genel müdüre götür, ilgilensin" diye emir verdi.

Genel müdür de, "bir dilekçe ver, biz sana cevap veririz" diyerek baştan savdı.

Dilekçemi verip İstanbul'a oradan da Almanya'ya döndüm.

İçişleri Bakanlığı'ndan gelen cevabi yazıda TC vatandaşlığına geçmek için bulunduğumuz yerin valiliğine başvurmam gerektiği belirtiliyordu.

Bir dilekçe ile İstanbul Valiliği'ne başvuruda bulunarak, yapılan yanlışlığın düzeltilmesi ve tekrar TC vatandaşlığına alınma isteğinde bulundum.

Gelen cevabi yazıda İstanbul'a gelmemin gerektiği bildirildiğinden, 6 Haziran 1984 tarihinde oğlum Engin'le birlikte Türkiye'ye döndüm.

İstanbul Emniyeti Yabancılar Pasaport Şubesi'ne giderek gereken evrakı tamamladım. Ve tekrar Almanya'ya gitmek üzere geldiğim Kumkapı'daki evimden gece yarısı oğlumla birlikte polislerce alınarak Gayrettepe Siyasi Polis Merkezi'ne götürüldük.

Oğlumun hiçbir suçu yoktu. Ben, mahkemede aklanmış ve temiz kâğıdı almıştım. Ama bunların hiçbir değeri yoktu. Çünkü hakkımda "yakalama emri" çıkmış ve başıma ödül konulmuştu ya. Bu yeterliydi. Aklanmanın, elinde mahkeme kararının bulunması hiçbir anlam taşımıyordu.

Gayrettepe'de oğlumla birlikte "tabutluk" denilen "hücre"ye konulduk.

Yer betondu. Romatizmalarım azıtıyordu. Suçum yoktu. Aklanmıştım. Ama polisin gözünde suçlu idim. Bu yetiyordu.

Çok işkence yapılıyordu. Gece gündüz aralıksız insan bağırtılarını dinliyorduk. Oğlum, Almanya'da işçi idi. İzni bitiyordu. Dönmezse işinden olabilirdi. Bu yüzden de çok sıkılıyordu. Neyse ki 24 saat sonra onu serbest bıraktılar.

Oğlum, bırakılmadan önce gözlerimiz bağlı olarak yukarıya çıkarıldık. İşkence odasına alındık. Kapıyı kapatıp gittiler. Gözlerimdeki bandı açınca tavandan iki oyuk açılmış, buraya betonun içerisindeki demirlere birer kanca geçirilmişti. Manyetolu cereyan makinesi duruyordu. Kırık bir sandalye, sandalyenin yanında Filistin askısı ve sopalar duruyordu. Her taraf kan lekeleri içerisindeydi.

Biraz sonra içeri giren bir polis, oğluma bir tekme atarak "ulan niye gözlerini açtın" diye bağırdı. Ben de "çocuğa vurma, ben açmasını söyledim" diye konuştum. "Haydi çıkın dışarı, biz çalışacağız" diyerek, bizi dışarı çıkarttı. Şaştım kaldım. Nedenini sonradan öğrenecektim.

Dışarıda koridor duvarı boyunca gençlerin gözleri bağlı, yüzleri duvara doğru çevrili ayakta duruyorlardı. Mezbahada kesilmeyi bekleyen koyunlar gibi işkence sırasını bekliyorlardı.

İşkence odasının duvarında bir ayna duruyordu. Aynanın alt ucu bez gibi kıvrılmıştı. Oysaki cam kıvrılmazdı. Meğer o ayna değil, içeride ayna gibi duruyor ama dışarıdan bakılınca içeri gözüküyordu. İşkence seansları, buradan seyrediliyormuş.

Oğlum serbest bırakıldıktan sonra tam altı gün altı gece burada her gün gözlerimiz bağlanarak yukarı çıkarıldık. Ellerimiz yukarıda duvara yaslanarak ayakta bekletildikten sonra aşağıdaki hücreye indirildik. Yapılan vahşet derecesindeki işkencelerden nasıl oluyor da fiziki işkenceden kurtulduğumu merak edip duruyordum.

Nihayet sorgulama sırası bana gelmişti. İfademi alan polis, bir ara yalnız kalınca bana "hocam sizin bir şiiriniz vardı, okur musunuz?" diye sordu. Kim olduğunu sorduğumda "K'da öğrenciniz S'nin kardeşiyim, istersen seni onunla görüştüreyim" diye konuştu.

Beni evimden alıp Gayrettepe'ye götürdükten sonra evine giden bu polis, ağabeyine "bugün azılı bir komünisti yakaladık" demiş. Ağabeyi de kimi yakaladığını sorunca benim adımı vermiş. O da "yahu o benim hocamdır. Hemen git ilgilen. İşkence falan yapılmasın" diyerek polis merkezine göndermiş. Böylece fiziki işkenceden kurtulmuş olduğumu öğrendim.

6 gün sonra götürüldüğümüz 1. Ordu Sıkıyönetim Komutanlığı Selimiye Kışlası Hukuk Müşavirliği'nce suçsuz görülerek serbest bırakıldım.

Bana verilen "temiz kâğıdı" ile tekrar Almanya'ya döndüm.

Ancak vatandaşlık işlemlerimin sürüncemede kaldığını görerek işlemleri hızlandırmak amacıyla 28 Ocak 1985 günü trenle Türkiye'ye döndüm.

Ne var ki, önceki gelip gitmelerimin aksine bu kez Kapıkule polisince trenden indirilerek "hakkımda yakalama emri" bulunduğu gerekçesi ile Edirne Emniyeti Pasaport Şubesi'ne teslim edildim.

Üçüncü kezdir gelip gittiğimi, mahkemede yargılanarak aklandığımı gösteren mahkeme kararını hem Malatya Sıkıyönetim Savcılığı'nca verilen ve hem de Selimiye Hukuk Müşavirliği'nce verilen temiz kâğıdını gösterdiğim halde "bunlar bizi bağlamaz. Senin hakkındaki 'yakalama emri' kaldırılmamış, duruyor" denilerek Ayşekadın Polis Karakolu'nda nezarete atıldım.

Nezarethanenin kapısında cam yoktu. Arka taraftaki pencerenin de camı yoktu. Nezarethanenin kapısı dış kapıya bakıyordu. Şiddetli kışın soğuk rüzgârı bir taraftan girip öbür taraftan çıkıyordu. Hiçbir yolu yoktu. Soğuktan donacaktım. Bekçiye seslenerek, para karşılığında bana iki mum getirmesini rica ettim. Donmamak için mumları yakacaktım. Bekçi bey bana: "Sen solcu değil misin? Gebersen gitmem" demesin mi.

Oysaki 1970'lerde sefaletten kurtulamayan bekçilerin haklarını aramak amacı ile bekçi hanımlarını örgütleyip bir yürüyüş düzenlemiş ve bu yüzden gözaltına alınmıştım. Şimdi ise bana iki mum almak şöyle dursun "gebersen almam" diyordu bekçi efendi. Bu bilinçsizliktir ki çirkin politikacılar, aydınların, düşünürlerin ensesinde boza pişirebiliyor, vurgunlar vurup köşeyi dönebiliyorlardı. Bekçiler ise Orhan Kemal'in *Murtaza* romanındaki bekçi gibi kemerlerinde sıkacak delik kalmamış olarak, bir teşekküre sefalete talim ediyor, hayal pilavına habire kaşık çalıyorlardı.

Ulu Tanrım,

Görüyorsun ya, dert derdi açınca mektubum uzayıp gidiyor. Yarattığın kullarının marifetlerini yaza yaza bitiremiyorum. Kusura kalma emi!...

Neyse ki Ayşekadın Karakolu'ndan alınıp İmarat Karakolu'na götürülünce bu soğuktan kurtuldum. İmarat Karakolu'nda bana

iyi davranıyorlardı. Hatta geceleri bir polis parkası veriyorlardı üşümeyeyim diye.

Ne yazık ki, çok geçmeden, komiser bey değişince iş de değişti.

Yeni gelen ve 15 yıllık komiser olmakla övünen kişi, geldiğinde hangi suçtan yattığımı sordu. Ben de "Yahya Demirel"in hayalî şirket yolu ile devlet hazinesini soymaya karşı bir yergi yazısı yayımlattığım için tüm bu işlerin başıma geldiğini" söyleyince, komiser beyin, "sen bir öğretmensin, ne diye siyasi işlere burnunu sokuyorsun" sorusuna, "ben bir vatandaş olarak görevimi yaptım" diye yanıtladım. Bu kez komiser bey "ulan sen vatandaş değil, bir öğretmensin" demesin mi? Şaştım kaldım. Komiser, memurların vatandaş olmadığını düşünüyordu. Sordum kendisine "şimdi siz vatandaş değil misiniz?" "Hayır" dedi komiser bey. "Ben polisim" diye ekledi.

Ben de, "O zaman sizinle tartışacak bir şeyim kalmadı" deyince, komiser beyin "atın bunu arka odaya" emri ile penceresi olmayan arka odaya konuldum.

Günler geçiyor, arayan soran olmuyordu. Niçin bekletildiğimi sorduğumda "biz bilmeyiz. Seni sadece muhafaza altına almak için bize teslim ettiler. Seninle bir ilgimiz yok. Senin durumunu pasaport şubesi bilir" diyorlardı.

Kapının arkasına, duvarlara şiirler yazıyordum.

Namık Kemal'den,

Felek, her türlü esbabı cefasın toplasın gelsin,
Dönersem kahpeyim millet yolunda bir azimetten.
Ne mümkün zulm ile bidat ile imhayı hürriyet,
Çalış idraki kaldır muktedirsen âdemiyetten.

Ayrıca, kendimce yazdığım şiirleri şapkamın altında saklıyordum.

Günün birinde Edirne siyasi polis müdürü, İmarat Karakolu'na geldi. Kendisine: "Mahkemeden aklanmış temiz kâğıdı almış olmama karşın 25 günden beri burada tutulduğumu, bunun haksızlık olduğunu" anlattım.

Müdür bey bana "kazağını kaldır bakayım" deyince kaldırdım.

Belimden kemerin alınıp alınmadığına bakıyormuş. Kemerin olmadığını görünce rahatladı. Kemerle intihar etmesinler diye alıyorlardı. Çünkü intihar ederlerse daha fazla işkence yapılamazdı. Bu zevkten yoksun kalmak iyi olmazdı herhalde.

Girişte bel kemerimi, potin bağını ve parkanın kapüşonundaki bağı almışlardı, ama battaniyemi bağladığım ip alınmamıştı. Çünkü verilen emir bel kemerini, potin bağlarını alın demişti, ipin lafı edilmemişti. Onun için ipe baktıkları yoktu. Bu da ayrı bir mantıktı tabii.

Bir gün duvardaki şiirleri görünce beni oradan alarak Merkez Karakolu'na götürdüler. İyi de oldu. Çünkü orası sıcaktı. Pazarkule gümrük müdürü rüşvetten içeride idi. Ancak adam zengindi. Her gün yemek pişiriliyor, tüm polislerle birlikte yiyorduk. Yemek paralarını müdür beyle bir Almancı karşılıyorlardı. Bu nedenle gündüzleri bir odada kalıyor, geceleri nezarete alınıyorduk.

Bir gün çay demlemiştim. Önce komiser beye çayı götürüp sundum.

Komiser bey yerinden kalkarak "rica ederim hocam, önce siz buyurun alın" diyerek çay tepsisini elimden aldı. Bu insani muameleye çok şaşmıştım. O komisere şükranlarımı sunuyorum buradan. Ya diğerleri?...

Her götürüldüğüm karakoldaki polisler sıra ile bana soru soruyorlardı. Artık tekrarlamaktan bıkmıştım. Merkez Karakolu'ndaki polisler de suçumu sorunca, ben de "Sancak Tül Fabrikası'nın sahibinin kızını kandırdım. Kızın yaşı küçüktü. Yakalayıp buraya getirdiler" uydurmasını yapıverdim. Her geldiğinde parmaklarını birleştirip tepeme koyarak "cuk" yapan ve böylece moralimi bozmaya çalışan polisin biri bana "vay be, sen Murat Bayrak'ın damadı mı oldun?" diyerek iltifatlarda bulunmaya başladı. Ve bana "sen beni o fabrikaya aldırabilir misin?" diye sordu. Ben de "hele dur bakalım. Ben henüz damatlığa kabul edilmedim. Gördüğünüz gibi içerideyim" deyince, "kıza atladın mı?" diye sordu. "Yok yahu. Nerede o şans, apar topar buraya getirildik" diye yanıtladım.

Birkaç gün böyle idare ettikten sonra yalan söylediğim anlaşıldı.

O polis de fabrikaya işçi olarak alınacağı ümidini kestiğinden, manevi işkencesinin dozunu artırdı.

İçeride kaldığım sürece arka arkaya dilekçeler vererek Türkiye'de ne kadar faili meçhul cinayet ve banka soygunu varsa hepsinden haberdar olduğumu, savcılığa çıkarılmam halinde hepsini bir bir açıklayacağımı belirtmeme rağmen, savcılığa çıkarılmadım.

Gümrük müdürünün anlattığına göre bir gün gümrükte kaçak kürk yakalamış. Emniyet müdürü, vali ve sağlık bakanının hanımları kürkleri görmeye gelmişler. "Ah ne güzel" diyerek beğendiklerini kendilerine ayırmışlar. Ama gümrük müdürü, bu kürklerin hepsini resmiyete koyduğunu ileri sürerek vermemiş. Ondan dolayı da uydurma bir rüşvet suçlaması ile buraya getirilmiş.

Derken bir gün, gece yarısı emniyet müdürü, işkence ekibi ile birlikte karakola geldiler. Gümrük müdürünü bitişik odaya aldılar.

Bundan sonra vahşet başladı. "Sen misin hanıma kürkleri vermeyen" gizli düşüncesi altında falakaya yatırıldığı anlaşılan müdür beyin bağırtılarından hepimiz çok rahatsız olmaya başladık. Daha fazla dayanamayarak bağırdım: "Adamın bir suçu varsa mahkemeye verin, cezasını çeksin. Niçin işkence ediyorsunuz?" diye konuşunca, palas pandıras beni bodrum kadına indirdiler. Falaka, Filistin askısı, ayak tırnaklarımın pense ile çekilerek yaralı yere cereyan verilmesi gibi uygulamalarla tozumuz alındıktan sonra tekrar yukarıya çıkarılarak bir et yığını gibi nezarete attılar.

Şerif Razi adında bir İranlı ile birlikte nezarette idik.

Yaralarımın iyileşmesinde hayli yardımı oldu. Ayaklarımın altı patlamıştı, tuzla ovdu. Derken 20 gün içerisinde yaraların iyi oldu, toparladım. Tüm ısrarlarıma rağmen hastaneye götürülmedim. Ancak yaralarım iyi olduktan sonra götürüldüğüm devlet hastanesinde doktora gizlice çok hasta olduğumu, romatizmalarımın azdığını ve çok sancı yaptığını, bu nedenle birkaç gün hastanede beni yatırmasını rica ettim. Doktor bey "sağcı mısın, solcu musun?" diye sormasın mı!... Sadece insanım ve öğretmenim yanıtını verdim. Eee öğretmen olunca aklı başında olur. Aklı başında da olunca mutlaka komünist olur düşüncesi ile "bir şeyi yok" diyerek, tekrar nezarete gönderildim.

Bu arada Almanya'da bulunan ve bana çok bağlı olan küçük oğlum Sezgin Sinan Aydın, çok yetenekli bir sanatçı idi. Ressam,

heykeltıraş ve müzisyen olarak gittiği okulda isim yapmıştı. Edirne'de tutuklanmamdan çok etkilenmiş, Almanya'da kalmak istemeyerek Türkiye'ye gelmişti, daha sonra bunun etkisinden bunalıma girerek şizofren hastalığına tutuldu.

Çilem bir türlü bitmiyordu. Her sorduğumda İçişleri Bakanlığı'ndan ya da Sıkıyönetim Komutanlığı'ndan ve Münih Türkiye Başkonsolosluğu'ndan yazı beklediklerini söylüyorlar ve bekletiyorlardı.

Derken 45 gün doldu ve Cumhuriyet Savcılığına çıkarıldım.

Savcı bey, "seni serbest bırakacağız. Ancak formalitenin tamamlanması için seni cezaevine götürüp kaydını yaptırdıktan sonra geri getirecekler" diyerek, polis refakatinde cezaevine gönderdi beni.

Cezaevinden beni almadılar. O gece orada kaldım. Saçımı sıfır numara tıraş ettirdiler. Şapkamın altında gizlediğim şiirlerimi aldılar.

Başgardiyan "hoca 45 gündür uykusuz kalmıştır. Tek başına bir odaya koyun rahat etsin" diyerek bir gardiyan refakatinde beni götürdüler.

Bir demir kapı açıldı. Bir tünele girdik. Açılıp kapanan 7 demir kapıdan sonra konulduğum karanlık odanın kapısı kilitlendi. Dışarıdan elektrik yakıldı.

Çok soğuk bir mahzendi. Bir karış pis su içindeydim. Tavandan sular damlıyor, örümcek ağları sarkıyor, pis bir koku etrafı sarıyor, iri fareler yüzüyor, ölü farelerin leşleri su yüzünde duruyordu.

Pis kokudan zehirlenmemek için sidiğimle ıslattığım mendilimi burnuma bağladım. Soğuktan donmamak ve iri farelere yem olmamak için sabaha dek sıçramak suretiyle ve ayağımdaki Alman botunun su çekmemesine borçlu olarak, mutlak bir ölümden kurtulabildim.

Ertesi gün saat 9:00 sıralarında sesler gelmeye başlayınca bağırmaya başladım. Dışarıdan bir ses "ne istiyorsunuz" deyince, "Allah rızası için beni buradan çıkarın, donuyorum" diye seslendim. "Burada Allah yoktur" yanıtından sonra sesler kesildi.

Neyse ki, saat 10:00'a doğru beni buradan çıkardılar. Başka bir koğuşa koydular.

O koğuştakiler, "Sen nasıl oldun da kurtuldun. Orası 'ölüm hücresi'dir, şimdiye dek orada bir gece kalıp da kurtulanı hiç görmedik" diye konuştular.

Mendilimi sidiğimle ıslatıp burnuma bağlamam, botun su çekmemesi ve sabaha dek sıçramam sayesinde ölümden kurtulduğumu anladım.

Konulduğum "ölüm hücresi"nin duvarlarına cebimdeki madeni para ile adımı, soyadımı yazmıştım. Kim bilir şimdiye dek kaç gariban bu yazıları okuyarak can verdi orada?

Ölüm hücresinden çıkarılıp konulduğum koğuşta, koğuş kabadayısı vardı. Onun yatağının etrafı çarşaflarla gerili olarak tecrit edilmişti.

Koğuştakilerin tümü, kıdem sırasına göre onun işlerini görüyorlardı. Kabadayı dışarı çıkınca da, ona en yakın olan kişi bu kez diğer garibanların kabadayısı kesiliyor, emirler verip iş yaptırıyordu.

Nöbet yerinde iken parolayı bilmediği için bir astsubayı öldürüp içeri düşen gencin hali perişandı. Hep emirler verilip işler yaptırılıyordu. "Su ısıt, çamaşırlarımı yıka, sırtımı sabunla, çorabımı giydir. Patatesleri soy. Koğuşu süpür" gibi emirler peş peşe sıralanıyor, zavallı hiç durmamacasına çalışıyordu. Eğer halen ölmemişse büyük bir mucizedir.

Ertesi günü öğleye doğru beni oradan alıp tekrar pasaport şubesine getirdiler. Saçımın sıfır numara tıraş edildiğini gören polis, kıs kıs gülmeye başlayınca kendisine "size çok teşekkür ederim. Çünkü saçım 200.000 liraya sigortalı idi. Sayenizde çıkınca 200.000 liramı alacağım" deyince, adamın keyfi kaçtı. Çünkü 200.000 lira o dönemde epey para idi. Üç odalı bir daire 2-3 milyon civarındaydı. Birkaç kesme ile bana 200.000 lira kazandırdığının pişmanlığı içerisinde tekrar savcılığa gönderilerek bir polis refakatinde İstanbul'a gönderdiler.

Gece yarısı indiğimiz İstanbul'da Emniyet Müdürlüğü'ndeki nöbetçi polise teslim ettiler.

Nöbetçi polise ricada bulunarak aç, uykusuz ve rahatsız olduğumu, pasaportum kendisinde kalmak şartı ile evime gidip ertesi günü gelmek istediğimi söyledim. O da, seni müdürün yanına götüreyim izin alayım, diyerek birlikte Sirkeci'ye doğru yürüdük. Sansaryan Hanı'na doğru yürüdüğümüzü görünce "beni buraya götürmeyin. Sizin yanınızda kalayım" dedim. O da "yok yahu, seni orada bırakacak değilim. Müdürden izin alıp evine göndereceğim" diye konuştu. Sevindim. İçeri girince nezaretçiye "alın bunu içeri" demesin mi?...

İçeri alındım. İçerisi dolu idi. Betonlarda oturuyorlar, püfür püfür sigara içiyorlar, içerisi tilki inine dönmüştü. Tuvaletin kapısı yoktu. Üstten pis sular üstümüze akıyordu. Herkesin gözleri önünde tuvalete girmek zorunda idim.

Pasaport süresini geçirdiği için nezarete atılan bir Hollandalı vardı. Kendisi mühendismiş. Çok rahatsız oluyor ve tutuklanmasına akıl erdiremiyordu.

Ertesi günü beni oradan alırlarken çok ricada bulunmuş, bir kâğıt kalem ve bir selpak alıp kendisine götürmemi istiyordu.

Emniyet Müdürlüğü Pasaport Şubesi'ne götürüldüm. Pasaportum ve kimlik cüzdanım alındıktan sonra "Yabancılara Mahsus Kimlik Cüzdanı" diye bana bir kimlik vererek serbest bıraktılar.

Hollandalıya kâğıt kalem ve selpak alıp götürdüm. İçeriye verilmesi ricasında bulundum.

Bir insani göreve karşı çok şiddetli tepki gösteren polis, "atın şu iti içeri" emrini verdi. Neyse ki emir yerine getirilmeden başka birisi, "ulan çabuk buradan kaybol" diyerek beni geri çevirdiler.

Şimdi düşünüyorum. Bu turist, memleketine dönünce, Türkiye hakkında ne düşünür, ne söyler. İşte memleketi aleyhinde kötü propaganda yapan ben değil, bizzat devletti. Bu kafa ile değil Avrupalı, Kongolu bile olamazdık.

Oturma iznim bittiği için beni evimden alıp yabancılar polis merkezine götüren Alman polisi, süreyi uzattıktan sonra tekrar arabası ile beni evime bırakıyordu. "Ev yakın, yaya giderim" dedimse de, "yok, biz seni evden aldık, tekrar evine götüreceğiz" diyordu. İşte iki farklı uygulama ve iki farklı düşünce...

Ulu Tanrım,

"Allah'ın verdiği canı kimse alamaz" derler ya, işte bu seferlik postu kurtarmıştım. Kurtarmaya kurtarmıştım, ama sağlığımı tamamen yitirmiş, sağ bacağım felç olmuştu.

İnadıma ölmedim. İstanbul Etfal Hastanesi'nde iki aylık bir tedavi ile bacağı kurtardım. Lakin şu satırları yazdığım sıra halen omuz ağrıları çekiyorum.

Zaman zaman kullarının marifetlerini bildirmeye devam edeceğim. Tanrım!

Kulunuz
HASSO

Kırk İkinci Mektup
Ey Ulu Tanrım

Senin katındaki suçlarımı bilmem ama, insan olarak hiçbir suçum olmadığı tüm adli ve idari soruşturmalar sonunda anlaşıldığı halde; elimde mahkemelerden aklama kararları ve savcılıktan "temiz kâğıdı" olduğu halde; 47 gün süre ile özgürlüğümden yoksun bırakılarak, "ölüm hücresi"ne konulmak suretiyle öldürülmek istenmeme karşılık, Adalet Bakanlığı'na başvurarak isim belirtmek suretiyle işkencecilerden hesap sorulmasını istediğim halde; zamanın Adalet Bakanı Necdet Eldem'in verdiği cevabi yazıda: "Yapılan işlemlerde yasalara aykırılık görülmemiştir" deniliyordu. Oysaki Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü paragrafında, "kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabii tutulamaz"; yine TC Devleti'nin altında imzası bulunan "İnsan Hakları Evrensel Bildirisi"nin 5. maddesinde de "hiç kimse işkenceye ya da zulmedici, insanlık dışı, onur kırıcı işlem veya cezalara tabii tutulamaz" deniyor.

Böyle olduğu halde adalet bakanı, işgal ettiği makamı kirleterek "yapılan işlemlerde yasalara aykırılık bulunmamaktadır" diyebiliyor.

Ulu Tanrım,

Kuran-ı Kerim'in Bakara suresinin 7. ayetinde, "Allah, onların gönüllerini ve kulaklarını mühürlemiştir. Gözlerinin üzerinde de bir perde vardır. Onlar büyük azaba uğrayacaklardır" diyor ve yine "onlar, dinledikleri sözleri anlamamaları için kalplerini perdeler, kulaklarını ağırlaştırırız da bütün delilleri görseler

yine de inanmazlar onlara" diye Enam suresinin 25. ayetinde belirtiyorsunuz.

Şimdi affınıza sığınarak soruyorum: Yaratığın kullarınızı böylesine kör, sağır, dilsiz yaptıktan sonra, yetkili makamlara getirip bizlere eziyet ettirmedeki amacınız ne ola ki? Biz günahkâr kulunuz olarak böylesine haksız yere bir kimseye eziyet edilmesine asla razı olmuyor, katlanamıyoruz. Adil bir Allah'ın bunlara katlanmasının, göz yummasının nedeni ne ola ki acaba?

Ulu Tanrım,

Nisa suresinin 92. ayetinde "Bir kimse birini öldürürse, ailesine kan parası vermek ve bir mümin köle azat etmektir. Bunları yapamayan, Allah'a tövbe ederek iki ay birbiri ardınca oruç tutar" diyorsun.

Yine affınıza sığınarak soruyorum: O zaman kölelik düzeninde köle bulunabilirdi. Şimdi ise kölelik olmadığı gibi, köle bulmak da mümkün değil. Öyleyse iş, iki ay oruç tutmaya kalıyor. Öldür bir zavallıyı, iki ay oruç tut kurtul. Hikmetinden sual olunmaz, ama bu çok insafsızca bir hüküm değil mi. Tutulan iki ay orucun, ölenin ne işine yarar. Onu geri getiremeyeceği gibi çoluk çocuğuna da bir yararı olmaz. Sen bilirsin ama bana çok ters geliyor bu hüküm.

Yine Maide suresinin 45. ayetinde: "Ve o kitapta onlara hükmettik ki, cana karşılık can, göze karşılık göz, buruna karşılık burun, kulağa karşılık kulak, dişe karşılık diş ve yaralara karşı da yaralarla kısas var."

Yine affınıza sığınarak soruyorum: bana işkence yapan, tırnaklarımı pense ile çekip yaralı yere cereyan veren, ölüm hücresine atıp öldürmek isteyen devletin bizzat kendisidir; kısas hükmünü nasıl uygulayabilirim? Benim gücüm buna nasıl yeter? Dolayısıyla, kısas hükmü güçlüler, despotlar için geçerli ama zavallı güçsüzler, fakir-fukaralar için geçersiz olmuyor mu?

Kulunuz ünlü ozan Pir Sultan Abdal:

"Kalsın benim davam Ulu Divana kalsın" derken, bu güçsüzlüğü dile getiriyordu. Tüm zavallı güçsüzlerin davaları hep veresiye Ulu Divana mı kalacak? Ne dersin ki Tanrım?

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Kırk Üçüncü Mektup
Ey Ulu Tanrım

Hiçbir suçum olmadığı halde 47 gün süre ile özgürlüğümden yoksun bırakılmam, işkence ile felç edilmem, ölüm hücresinde ölüme terk edilmem, Sıkıyönetim Askerî Mahkemesi'nin beraat kararları, savcılığın ve adli müşavirliğin temiz kâğıdına rağmen bunca haksızlığa ve adaletsizliğe uğradıktan sonra güvenlik soruşturmasından da herhangi bir suçum bulunmadığından, vatandaşlık dosyam ikmal edilerek İçişleri Bakanlığı'na gönderildi.

Ne var ki İçişleri Bakanlığı, TC vatandaşlığından çıkarma yazısı altında: "Ancak mahkeme huzuruna çıkıp aklandığınız takdirde yeniden TC vatandaşlığına alınacaksınız" açıklamasına karşın ipe un sermeye ve oyalama taktiklerine başvurmaya başladı.

Suçsuzluğumdan rahatsız oluyorlardı. Suçlu olmalıyım ki, cezalandırma zevkini tadabilsinler.

Güvenlik soruşturması olumlu sonuçlandığı halde, ikinci bir güvenlik soruşturması için dosyayı Emniyet Genel Müdürlüğü'ne havale ettiler.

Emniyet Genel Müdürlüğü'nde başlatılan ikinci bir güvenlik soruşturması bir türlü sonuçlanmıyordu.

Üç ayda bir emniyete gidip oturma iznimi uzatıyordum. Vatanımda vatansız olarak yaşıyor, "Yabancılara Mahsus Kimlik Cüzdanı" taşıyordum. Oysaki 24 yıl süre ile Anadolu'nun muhtelif liselerinde edebiyat öğretmeni olarak görev yapmış, Yahya Demirel'in "hayalî şirket" yolu ile devlet hazinesini soymasına karşı bir vatandaş ve bir vergi yükümlüsü olarak yayımlattığım bir dergi yazısı nedeniyle vatandaşlığımı ve mesleğimi yitirerek "haymatlos" (vatansız) olmuştum.

Bu durumu, İnsan Hakları Derneği Genel Başkanı Sayın Avukat Nevzat Helvacı'ya anlattığımda, dostu olan bir emekli başkomisere telefon ederek emniyet genel müdürlüğünce sürdürülen güvenlik soruşturmasının bir an önce bitirilmesi konusunda yardımlarını dilemiş. Başkomiser de Emniyet Genel Müdürlğüü'ne giderek durumu sorduğunda, "aman ağabey, sen sakın Hasan Basri Aydın'ın işiyle ilgilenme. O azılı bir komünist ve de çok tehlikeli bir kişidir. Sana büyük zararlar gelir" denilerek adamı korku içerisinde bırakmışlardı. Meğer ben neymişim be ağabey?...

Komünist olmaya komünistim. Çünkü komünistlik, insanlığın en yüksek aşamasıdır. Bu sıfat namussuz, şerefsiz, haysiyetsiz, üçkâğıtçı, vurguncu, kapkaççı, köşe dönmeci, fakir-fukaranın hakkını yiyici olmadığının kanıtı idi ve bu sıfatı şerefle taşımakta idim.

Çünkü yarattığın ilk insanlar, ziraatın keşfi ile özel mülkiyet tutkusunun doğduğu güne dek komünist olarak yaşıyorlar. Eşitlik, kardeşlik ilkelerine tamamen bağlı idiler. Onları komünistlikten uzaklaştıran, yabancılaştıran özel mülkiyet tutkusu idi. Bu sana malumdur. Ama tertemiz yarattığın kullarında özel mülkiyet tutkusu fikrinin doğması ile birlikte eşitlik, kardeşlik, insana saygınlığın yerini zulüm, sömürü, saygısızlık, savaş ve katliamlar alınca bir avuç haramzade, komünizmi yani eşitliği, kardeşliği, namussuzluk ve kasket asma diye zavallı halka yutturarak bu eşitlik ve kardeşlik ilkesini bozdular.

Özel mülkiyetin olmadığı, üretim araçlarının kamunun elinde olduğu, ortak bir üretim, eşit bölüşüm temeli üzerinde vücut bulan komünizmin bir uygulaması olan komünün yararlarını cezaevlerinde yatanlar çok iyi bilmektedirler. Kurulan komün sayesinde hiç parası olmayanlarla çok parası olanlar arasında ortaklaşa bir harcama ile hiç sıkıntıya düşmediği görülmektedir. Ancak bu ortak harcama, kardeşçe harcama, sermaye sahibi haramzadeler tarafından asla hoş karşılanmamaktadır. Çünkü ortak çoğalınca pay azalmaktadır. Onlar, paylarının azalmaması için ortaklarının azaltılmasını kişisel çıkarları açısından uygun görürler. Bu nedenledir ki, kudurmuşçasına bu sisteme saldırırlar, savaşları körükleyerek insanları birbirine kırdırırlar, kitleleri din, mezhep ve inanç farklılıklarını kullanarak birbirlerinin aleyhinde kışkırtırlar ve bulanık suda balık avlayarak

zenginliklerine zenginlik katarlar. Uyguladıkları çağdışı eğitim yolu ile "işi zikir, katığı şükür, düşmanı fikir" olan bir toplum oluşturarak alabildiğine sömürürlerken; sürü haline getirdikleri bu fakir fukara takımının güneşin altında yanarak, kışın soğuğunda donarak, geceyi gündüze katarak çalıştığı halde iki yakası bir araya gelmez.

Öküzünü, tarlasını satarak hacca giden bunlar. Ramazan'da tuttuğu bir ay oruçla yetinmeyerek fazladan 3 ay oruç tutan bunlar. Günde beş vakit namazını, dolayısıyla tüm ibadetlerden geri kalmayarak sürekli dua edenler bunlar. Sefaletten, yoksulluktan, dertten, beladan kurtulamayanlar yine bunlar.

Bu bir avuç haramzade adalarda, modalarda vur patlasın çal oynasın keyif çatarlarken, bu zavallı insanlar öbür dünya nimetleriyle avunarak, habire veresiye hayal pilavına kaşık çalarlar.

Ulu Tanrım,

Kuran-ı Kerim'in Bakara suresinin 261. ayetinin sonunda:

"Allah, dilediğinde kat kat verir, arttırır" diyorsunuz.

Şimdi affınıza sığınarak soruyorum: Yukarıda belirttiğim dengesizlik, tarafınızdan mı organize ediliyor yoksa? Bazılarına çok, bazılarına çok az vermenizdeki hikmet ne ola ki?...

Yine Bakara suresinin 29. ayetinde "öyle bir Allah'tır ki yeryüzünde ne varsa hepsini sizin için yarattı" diyorsun, ama yeryüzündeki her şeyin bölüşümünde öyle olmadığını görüyoruz. Bir avuç haramzade, tüm insanlar için yarattığı nimetlerin büyük bir bölümüne konaklarken, büyük bir çoğunluğun bunlardan yoksun kaldığı bir gerçektir. Ve bu yoksun kalanların tümünün de en çok sana dua eden, yalvaran, ibadet eden kesim olduğu da bir gerçek.

İşte dengesizliğe karşı çıkan, yarattığın tüm nimetlerin insanlar arasında kardeşçe eşit bir şekilde bölüşülmesini isteyen herkese komünist dedikleri malumunuzdur.

Bu eşit bölüşümden yana olan insanlar, yıllarca faşist Mussolini'nin ceza yasasından alınan 141., 142. maddeleri gereğince cezalandırıldığı bir ortamda Özal iktidarı ve Başbakan Yıldırım Akbulut'un övünerek kaldırıldığını söylediği bu maddeler yerine "Terörle Mücadele Yasası" adlı çok daha ağırını koyduğu da malumunuzdur.

Düşünebilen, halkların kardeşliğini, eşit bölüşümü savunan insanlara karşı bu tür üçkâğıtçılıkların, ikiyüzlülüklerin kol gezdiği günümüzde, katınızda nelerin planlandığını bilmiyorum ama herhalde daha fazla seyirci kalmanızın adil olmanızla bağdaşmayacağını düşünüyorum Tanrım.

Bu eşitsizliklere, bu zulümlere en kısa zamanda son vermeniz dileğiyle ulu Tanrım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Kırk Dördüncü Mektup
Ey Ulu Tanrım

Ömer Hayyam kulunuzun dörtlüğü ile mektubuma başlamak istiyorum:

Tanrı cennette şarap içeceksin der,
Aynı Tanrı şarabı nasıl haram eder
Hamza bir Arabın devesini öldürmüş,
Şarabı yalnız ona haram etmiş peygamber.

Bu dörtlüğü okuyunca düşündüm ki:

Şarap, dinimize düşmandır dediler,
Öyleyse onu içmekten vazgeçelim
Düşündüm ki düşman kanı helaldir,
Yemin ettim her akşam onu içelim

Diyerek yarattığın kulların işledikleri pislikleri unutturmak için daldım meyhaneye.

Bunca soruşturmalarda bana bir suç yamayamayan ve bundan dolayı da üzüntü içerisinde olan çevreler, şarabın helal olduğunu söylediğimi ileri sürerek beni gerici çevrelere hedef göstermeye çalıştılar. Oysaki benim söylediğim Kuran-ı Kerim En Nahl suresinin 67. ayetindeki "üzüm ve hurmadan şarap yapıp güzel bir rızık elde edebilirsiniz" hükmü idi.

Bu ayette güzel rızık dediğin şarabı başka bir ayetle haram etmenize akıl erdiremediğimi belirteyim.

Ulu Tanrım,

"Dert söyletir" derler ya... Ben de bu dert seline kapılarak daldan dala geçerken anlatmak istediğim asıl konudan uzaklaşıverdim.

Vatandaşlık işlemlerimin ikinci güvenlik soruşturmasında, sürüncemede kaldığını önceki mektubumda belirtmiştim.

Bu işlemleri hızlandırmak amacı ile Ankara'ya giderek İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürü Nihat Üçyıldız'ın kapısını çaldım.

Derdimi anlattıktan sonra beni Ankara Karanfil Sokak'taki Şube Müdürü Ali Emiroğlu'na gönderdi. Ayrıca telefonla da "size H. Basri Aydın'ı gönderiyorum. Dosyasını bulun ve kaydını yapın" emrini verdi. Ali Emiroğlu, diğer Şube Müdürü Hilmi Kayaş'la bir araya gelip dosyayı birlikte incelediler. Bu arada yeni binalarına taşınacaklarını, geçenlerde Almanya'dan gelen ve benim durumumda olan bir vatandaşın 3 milyon lira yardımda bulunduğunu, daha o kadara gereksinme olduğunu söyleyerek ima yolu ile benden rüşvet istediler.

Ben ise yaşamında bu tür yolsuzluklara, rüşvetlere karşı onurlu bir mücadele vermiş bir kişi olarak, hiç oralı olmadım ve para vermedim.

Vermeyince de, ipe un sermeye başladılar.

Tekrar genel müdüre giderek durumu anlattım.

Bana "git orada beni bekle geleceğim" diyerek, tekrar Karanfil Sokak'a gönderdi.

Öğleden sonra Karanfil Sokak'a gelen genel müdür, şube müdürleri Ali Emiroğlu ve Hilmi Kayaş'la yaptığı toplantı sonunda beni içeri alarak "maalesef seni vatandaşlığımıza almak mümkün değil" diyerek işi çıkmaza soktu. Derdimi anlattığım zaman beni haklı bulan, telefonla H. Basri Aydın'ın dosyasını bulun hemen, kaydını yapın, diyen adam bu kez "maalesef seni alamayız" diyordu. Anlaşılan ima yolu ile istenen 3 milyon lira rüşveti vermediğim için haklılığım kaybolmuştu.

Bunun gerekçesini de şöyle açıklıyorlardı: "Durumunuz, anılan kanuna uymuyor."

Neydi kanuna uymayan? Belli değildi.

Cumhuriyet gazetesinde Sayın Yalçın Pekşen, sık sık bu konuda yazılar yazıyor, bakanlığı sıkıştırıyordu.

Öğrencim olan, Ağrı Milletvekili Sayın İbrahim Taşdemir ile Rıza Yılmaz, bu konuda içişleri bakanına soru önergesi verdiler.

İçişleri bakanının "12 Eylül 1980'den bu yana kaç kişi TC vatandaşlığından çıkarıldı?" sorusuna verdiği yanıtta: "hiç kimse vatandaşlıktan çıkarılmadı" diyordu. Hiç utanmadan söylediği bu yalandan sonra ikinci soru önergesinde ise: "H. Basri Aydın'ın vatandaşlık işlemleri sonuçlandırılmak üzeredir" diye ilk açıklamasını yalanlayan bir yanıt oluyordu.

Başta sayın Yalçın, Koray Düzgören, Oktay Akbal, Melih Aşık, Mehmet Barlas, Tülay Bilginer, Cengiz Turhan ve Füreyya Ersoy gazete ve dergilerinde yaylım ateşine başladılar.

Yalçın Pekşen ve Oktay Akbal'ın yazılarına bakanlık müsteşarı imzası ile verilen cevabi açıklamada: "Her ne kadar H. Basri Aydın yurda dönüp mahkeme huzurunda aklanmışsa da, gereken şartları taşımadığı için TC vatandaşlığına alınamamaktadır" diyordu.

Gereken şartlar neydi? Düşünüyordum. Mahkeme kararı ile suçsuzluğunu ispatlamış, üst üste sürdürülen güvenlik soruşturmalarında herhangi bir suça rastlanmamış olan bir kimsenin taşıyacağı şartlar ne olmalı acaba?

İşte istenilen şartları oluşturmak için müsteşar efendiye şu mektubu yazdım:

"Sayın R. G. açıklamalarınızı okudum. Dosyamı incelemiş, gereken şartları taşımadığım için TC vatandaşlığına alınmamın mümkün olmadığını saptamışsınız. Çok sağ olun.

Bu sene havalar iyi gidiyor. Sayın eşinizi gönderin. Birlikte denize girer, bu arada gereken şartları da oluştururuz. Ve sayın eşinizi memnun edeceğimden asla kuşkunuz olmasın."

Amacım, hakkımda hakaret davası açsın ki ben de mahkemede içimi dökme fırsatını yakalamış olayım. Ne var ki bürokratlar, bir koltuk uğruna öylesine pişkinleşmişler ki –hangi yüzüne tükürsen yağmur yağıyor–un da ötesinde köseleleşmiş yüzleri ile hiç ses çıkarmadılar.

Ulu Tanrım,

Bunları yazarken dahi utanıyorum, yüzüm kızarıyor. Çünkü aile terbiyem, buna hiç elverişli olmadığı halde beni buna mecbur ettiler. Bu nedenle affınıza sığınırım.

Ya, 3 milyon lirayı verip TC vatandaşı olacaktım, ya da Danıştay'a başvurup hakkımı alacaktım.

Tabii ki Danıştay'a başvuruda bulundum.

Danıştay'da, bana gönderdiği ve uyduruk suçlamalarla dolu bakanlık savunmasını bir bir çürüterek yanıtlamam üzerine, bakanlar kurulu yeniden toplanarak TC vatandaşlığına alınmamı kararlaştırdılar.

Böylece vatandaşlıktan çıkarıldığım zaman, "ben bu kararı onlara yalatacağım" sözümü yerine getirmiş oldum.

Yedi yıllık bir uğraşıdan sonra TC vatandaşlığına alınmıştım, ama sorun bitmiyordu.

Meslekten ihraç kararı, Danıştay'ca iptal edilmiş olmasına karşın, bakanlık ipe un seriyor, göreve başlatmıyordu. Adil Düzen'in Bakanı Vehbi Dinçerler, "Adil Düzen'in ne anlama geldiğini bilmiyor olmalı ki, kendine göre gerekçeler uyduruyordu.

Derken, sayın Metin Emiroğlu bakan olunca Ankara'ya giderek kendisi ile görüşüp dertlerimi anlattım. Çok duygulandı ve bana "hocam tüm sana yapılan haksızlık ve adaletsizliklerden dolayı senden özür diliyorum" diyerek hemen genel müdüre telefonu açıp öğretmen Hasan Basri Aydın'ı gönderiyorum. Hemen tayinini yapın. Kendisi İstanbul'da Bağcılar'da oturuyormuş, o semte yakın bir okula verin" emrini verdi.

Genel müdür, "kadromuz yok. Birinci derece kadro açıldığında senin tayinini yaparız" diyerek beni başından savmaya çalıştı. Tekrar bakanın yanına giderek durumu anlattım. İkinci bir telefon emri ile "derhal kadro bul ve tayinini yap" kesin emrini verdi.

Genel müdür köşeye sıkışmıştı. Atamamı yapacaktı. Ancak sağlık raporu ve sabıka belgesi istiyordu.

Malatya'ya giderek Devlet Hastanesi'nden sağlık raporu aldım.

Malatya'daki kız kardeşim Senem'in evinde kalıyordum. Hastaneden dönünce rapor alıp almadığımı sordu. Ben de şaka olsun diye, "yok, kanım kırmızı çıktı, onun için vermediler" deyince bir hayli üzüldü. "Vah vah, niye öyle olmuş ki?" diye söylendi. Neyse ki raporu almıştım, ama sıra sabıka kaydını almaya gelmişti. Bir dilekçe ile C. Savcılığına başvuruda bulundum. Savcılıktaki memur bey, "biz seni tanıyoruz. Sen TC vatandaşlığından bile çıkarıldın. Nasıl sabıkasız olabilirsin? Böyle bir belge veremem" diyerek istediğim belgeyi vermedi.

Savcının da aynı telde çalması üzerine ben de daktilomla bir belge yazarak sabıkasız olduğumu belirttim. Altına da imzamı attım. Bu belgeyi rapor ekinde genel müdüre götürüp verdim.

Bu belgenin benim imzamı taşıdığını, savcılık tarafından verilen bir belge olmadığına bakmaksızın İstanbul Rami Ortaokulu'na atamam yapıldı.

Fakat, İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü'ne "her ne kadar H. Basri'yi tayin ettiysek de, okul müdürlüğü aracılığı ile bir şikâyet yapılsın ki, tekrar görevden alalım" şeklinde bir talimat vermiş olmalı ki, beni jurnalleyecek bir okul müdürünün arayışı içerisine girdiler.

Rami Ortaokulu müdürü sayın Halil Asilsoy, sağcı bir görüşe sahip fakat çok namuslu ve dürüst bir insandı. Çok genç ve çalışkan olan bu müdür, Milli Eğitim Müdürlüğü'nün isteği doğrultusunda bir jurnallemeye girişmeyi reddettiği için iki haftalık bir çalışmadan sonra beni oradan alarak Kocasinan Ortaokulu'na verdiler. Oranın müdürü de genç bir delikanlı idi. Jurnallemeyi o da kabul etmemiş olacak ki, oradan da alarak Bağcılar Lisesi'ne verdiler. Böylece iki ay içerisinde üç okul değiştirmiş oldum.

Bağcılar Lisesi müdürü, tam aradıkları adamdı. Karnını yarsan cin çıkmaz cinsinden son derece gerici, faşist bir kafa yapısına sahipti.

Eğit-Der Dergisi'ne abone idim. Gelen dergilerimi saklayıp vermiyordu. Bunu haber alınca, niçin dergileri sakladığını sorduğumda "o dergiler zararlıdır okuma" olmuştu yanıtı.

Bu müdür, bir tamimle öğretmenlerin okulda, gazete okumalarını yasaklamıştı. Kimse gazete alıp okumuyordu.

Ben, bu yasağı delmiş, her gün gazetemi götürüp öğretmenler odasında okuyor ve masaya bırakıyordum.

Müdürün müdahalesine sert tepki göstermiştim.

Müdür bey, din derslerine giriyordu. Sınıfta öğrencilere "bir mercimeğe şu duayı 40 sefer okur da, suda 40 gün bekletirseniz kertenkele olur. Bal toplarken parmağınızı ağzınıza sokarsanız arı sizi sokmaz. Sultanahmet Camisi yapılırken kazanlara su doldurdular, okuyup üfledikten sonra ağzını kapatıp ertesi günü açtıklarında hepsinin altına dönüştüğünü gördüler" şeklinde safsatalar anlatıyordu. Bu konuda bana soru soran öğrencilere "bir deneyin, oluyorsa doğrudur" yanıtını vermiştim.

Tam bu sıralarda İsrail askerlerinin yakaladıkları bir Filistinli'nin kemiklerini taşla kırdıkları manzarası TV ekranlarında sergileniyordu. Ben de İsrail Savunma Bakanı İzak Rabin'e:

"Daha dün faşist Hitler Almanya'sında diri diri fırınlarda yakılan, kitle halinde gaz odalarında can veren, kurşunlara dizilen, faşizmin ökçesi altında ezim ezim ezilen Yahudilerin, bu insanlık dışı işkenceleri, herkesten çok daha iyi bilmeleri, tiksindirici ve nefret uyandırıcı bu tür davranışlardan kaçınmaları gereken sizler, bugün öz topraklarında özgürce yaşamaktan başka bir amacı bulunmayan Filistin halkına, Hitler'i çok gerilerde bırakan insanlık dışı bir yöntemle yaptığınız işkencelere hayretle ve nefretle tanık oluyoruz.

Ben, yıllarca Hitler'in Yahudilere uyguladığı zalimliği öğrencilerime aktarırken, bugün aynı yöntemlerle Filistin halkını yok etmeye çalışmanızdan utanç ve nefret duyduğumu bildirmek isterim.

Hitler'e hak verdirecek bu tiksindirici faşist uygulamalardan derhal vazgeçmenizi önerir, insanlık ve tarih önünde sizleri kınıyorum" diye yazdığım bu mektubu, okul müdürü Şaban Türk'e götürerek onun da bir Müslüman olarak imzalamasını istedim. Dinci okul müdürü imzalamak istemediğinden kendi imzamla gönderdim.

İzak Rabin cevabi yazısında, askerlerinin işkence yapmadıklarını, saldırılar karşısında kendilerini savunmak zorunda kaldıklarını bildirirken, okul müdürü Şaban Türk, beni jurnallemenin olanağını yakalamanın sevincini yaşıyordu.

Aynı kafa yapısındaki Bakırköy İlçe Milli Eğitim müdürü ile kafa kafaya vererek benim hakkımda bir jurnal hazırlayıp, aynı kafadaki İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne gönderdiler.

Okul müdürü, Bakırköy İlçe Milli Eğitim müdürü ve İl Milli Eğitim müdürü, üç ahbap çavuşlar gibi birlikte hazırladıkları fezlekeyi Vali Cahit Bayar'a sundular.

Vali Cahit Bayar'la 1976'lardan kalma bir maceramız vardı.

Vali R. Küçüktiryaki'nin halefi olarak Malatya'ya geldiğinde bir demeç vermiş, selefi R. K.'nin yolundan gideceğini belirtmişti.

Oysaki R. K.'nin valiliği sırasında 9 öğrenci ile 3 öğretmen arkadaşım Nevzat, Murtaza ve Halit katledilmişler, hiçbirinin faili bulunmak istenmemişti.

Hele, öğrenci Kâzım Göktaş, bir otobüs dolusu polisin olayları önlemek amacı ile lisenin önünde nöbet tuttuğu öğle saatlerinde bir grup faşist, lisenin üçüncü katına kadar çıkarak üçüncü kat penceresinden aşağı atmak suretiyle öldürmüşler ve yakalanmadan çıkıp gitmişlerdi.

Bu olaylardan sonra Vali Cahit Bayar Malatya'ya atanmıştı. Malatya'ya geldikten sonra şehir halkına bir demeç vermişti.

İşte Vali Cahit Bayar'ın verdiği demeç üzerine kendisi ile görüşmek ve R. K. olayının ne olduğunu anlatma gereğini duymuş, Karapınar Köyü muhtarı olarak köy ihtiyar heyeti Şexo'yu da yanıma alarak Vali beye, hoş geldine gitmiş, sohbet sonrasında "efendim, bugünkü gazetelerden bir demecinizi okudum. Selefin yolunda gideceğinizi söylüyorsunuz. Selefiniz olan vali, faili yakalanmayan dokuz cinayetin sorumlusudur. Siz bu listeye kaç kişi ekleyeceksiniz?" diye sordum. Fena halde bozulan Cahit Bayar "sen bir köy muhtarısın. Ne ilgilendirir seni bunlar?" diye çıkıştı.

Ben de "ölenlerin çoğu öğrenci. Benim de beş çocuğum var, hepsi öğrencidir. Nasıl ilgilendirmez beni? Hem muhtar olmakla insanlıktan çıkılmaz. Beni bu cinayetler, bir insan, bir vatandaş ve bir veli olarak ilgilendirmeyecek de kimi ilgilendirecek?" diye sordum. Ve kalkıp gittik.

Sonradan benim köy muhtarı olmadığımı, açığa alınmış bir öğretmen olduğumu öğrenen Vali bey, bana karşı kinlenmiş olacak ki "üç ahbap çavuş"ların şikâyet yazılarında benim adımı görür görmez soruşturma başlatmadan işten el çektirdi.

Oysaki soruşturma açılmadan, savunmam alınmadan işten el çektirmesi, 657 sayılı yasaya aykırı idi. Çünkü bu yasanın 139. maddesi "görevden uzaklaştırılan devlet memurları hakkında görevden uzaklaştırmayı izleyen 10 iş günü içinde soruşturmaya başlanması şarttır" hükmünü taşımaktadır. 10 gün içerisinde soruşturmayı başlatmayan vali hakkında idare mahkemesinde dava açtım.

15 gün sonra soruşturmaya gelen bakanlık müfettişi Fethi Tarakçı "mercimeği kertenkele yapan okul müdürünü sınıflarda küçük düşürdüğüm, sınıflara siyasi gazete götürüp okuttuğum, ideolojik dilekçeler yazıp öğretmenleri boykota sürüklediğim" yalanları üzerine temellendirdiği soruşturma fezlekesini valiliğe sundu.

Oysaki, siyasi gazete dediği, "Halepçe Katliamını" sergileyen bir gazeteyi sınıfta tahtaya asarak "bu manzara karşısında duyduklarınızı bir kompozisyon halinde yazın" dediğim gazete idi. İdeolojik dilekçe dediği ise İsrail Savunma Bakanına gönderdiğim mektup idi ki, öğretmenlerle hiçbir ilgisi yoktu. Ne var ki, Fethi Tarakçı da, bu üç ahbap çavuşların kafasında dua ile kertenkele yaratan cinsindendi. Ya da suyu altına dönüştürenin inancındaydı. Zaten o kafada olmasa, bu bozuk düzende ensesini görür, bakanlık müfettişliğini göremezdi.

Ne var ki davayı ben kazandım. Kazanmasına kazandım ama, Osmanlı'da oyun çoktu. Bir sarı zarfla göreve başlatıldım, ikinci sarı zarfla kış ortasında Erzurum Karayazı Lisesi'ne sürgün edildim.

Benim arayıp bulamadığım bir durumdu bu sürgün. Çünkü hem yüklü bir yolluk alıyor, bütçemi düzeltiyordum, hem memleketi geçip çok yer görüyor, çok insanlarla tanışıyor ve gittiğim okuldaki öğrencileri ülke sorunları üzerinde düşündürüyordum. Bu sürgünler sayesinde devlet bütçesine dönen aile bütçemi açık vermekten kurtarıyordum.

Bunun içindir ki sürgün, benim için ödüllendirmeden başka bir anlam taşımıyordu.

Ancak bu kez atama kararnamemi hazırlayan ve Malatya Milli Eğitim Müdürlüğü'nden Bakanlık Personel Müdürlüğü'ne terfi eden Mansur Öztürk, atama kararnameme "derslere girmeyecektir" ibaresini yazdığı için Karayazı Lisesi'nde derslere giremiyor, Esnaflar Kahvesi'nde Mirzo Dayı ile satranç oynayıp, ay başı maaşımı alıyordum.

Karayazı halkını çok sevmiştim. Hemen herkes satranç ustası idi.

Karayazı ilçesi hakkındaki düşüncelerimi bir dahaki mektubumda bildirmek üzere, şimdilik hoşça kal ulu Tanrım.

Kulunuz
HASSO

Kırk Beşinci Mektup
Ey Ulu Tanrım

Mektubuma, Karayazı'ya gidişimle başlamak istiyorum.

Vali Cahit Bayar, davayı kaybetmiş, beni göreve döndürmek zorunda kalmıştı, ama Erzurum Karayazı Lisesi'ne sürgün göndermekle teselli bulmuştu.

Şubat ayında idik. Yollar tehlikeli idi. Trenle gitmeye karar verdim. Sirkeci garına bilet almaya gittim. Gişe memuru, Kars ekspresinde hiç boş yerin bulunmadığını, bu nedenle numaralı bilet veremeyeceğini, ancak Haydarpaşa'ya gidip trene binerek gidebileceğimi söyledi.

Ertesi günü Haydarpaşa'ya giderek bir bilet alıp trene bindim. Numaralı kompartımanlar hep boştu. Birine oturdum. Kondüktör gelince farkını veririm diye düşündüm. Öyle de oldu. Ne var ki Erzurum'a kadar tek kişi olarak kompartımanda seyahat ettim. Oysaki gişe memuru "boş yer yok" demiş bilet vermemişti.

KİT'lerin (Kamu İktisadi Teşebbüsleri) zarar etmelerinin temelinde bu yatıyordu. Çünkü özel sektörün yıkadığı beyinler, devlet sektörünü komünistlik sayıyorlar ve batmalarını istiyorlardı. Tüm KİT'lerin başında bu tür kafalar egemen olduğundan KİT'ler, sürekli olarak zarar ediyordu. 1968 yıllarında Urfa'da Sümerbank kâra geçtiği için müdürü görevden alınmıştı.

Neyse uzatmayalım. Erzurum'da trenden inerek Mahallebaşı mevkiine giderek otobüsle Karayazı'ya hareket ettim.

Bir okul teftişinde öğrencilere, "Londra'nın başkenti neresidir?" diye soran Fethi Tarakçı'yı, bakanlık başmüfettişi koltuğuna oturtan Milli Eğitim Bakanlığı, benim derslere girmemi sakıncalı buluyordu.

İşte, yılankavi toprak yollardan 4 saat süren yolculuktan sonra derslere girmemin sakıncalı olduğu Karayazı'da idim.

Elli yıllık ilçe olan Karayazı'nın 300 metrelik anacaddede arabalar itilerek çamurdan çıkarılıyordu. Otel, hamam, sebze, meyve yoktu.

Lokantada her gün döner, şiş, şiş döner yiyerek, yatılı bölge okulunun salonunda yatarak, esnaflar kahvesinde satranç oynayarak gün geçiyor, hiçbir iş yapmadan aybaşı maaşımı alıyordum. Böylesine enayi bir hükümet, dünyanın hiçbir yerinde bulunamazdı.

Karayazı'da kaldığım iki yıl boyunca, en fazla orada kalmadım. Sağlık Ocağı'ndan bir haftalık raporu kopardık mı, ver elini İstanbul yapıyor, İstanbul'da da heyetten iki ay raporu alıp postalıyordum.

Karayazı'ya gittiğim zaman Karayazı C. Savcısı Suna Baran'a giderek en çok hangi suçların yoğunlukta işlendiğini sorduğumda "en çok ot davası, bok davası" diye ilginç bir yanıt aldım. En çok köylüler, ya birbirlerinin otunu ya da tezek yığınını yakıyorlarmış, ki daha sonra da bu tür davalara çok tanık oldum.

Bu "ot ve bok davasından" ayrı bir davaya daha tanık oldum. "Terörist" diye yakaladıkları 23 kişiyi alıp götürmüşlerdi.

Bunların hiçbirinde ne üzerlerinde ne de evlerinde yapılan aramalarda hiçbir silah bulunmamıştı. Ancak ertesi günü TV ekranlarında birlikte yakalanan uzun namlulu silahlar ve tabancalar, el bombaları, masanın üstünde sergileniyordu. Herkes, hayretle birbirine soruyor "yahu hiç kimsede silah falan bulunmadı. Bu silahlar neyin nesidir?" diye.

Benim derslere girmemi sakıncalı bulan devlet, böylesine uydurmalarla nasıl itibardan düşeceğini, vatandaşların devlete olan güvenlerinin nasıl sarsılacağını hesap edemiyordu.

Rahmetli babam bu ve benzeri olayları gördükçe "Ker'e kı limiğe ğau şayana" (kazığına dolanan eşek) derdi. Hani eşeği çayırda bir kazığa bağlarsın. Kazığın etrafında döne döne ipini kazığa sarar, kazığın dibinde çakılı kalır. Ters dönüp ipi çözmeyi akıl etmez. İşte onun gibi...

Karayazı köyüne bir hükümet binası, bir karakol binası yapıp bir kaymakam ve bir jandarma onbaşısı göndermekle ilçe oluşturduklarını sanan kafalar, yıllarca doğuda bir müdür, bir mühürle okul açtıklarını sanıyorlardı. Kürdistan'daki okulların

çoğu bu tür okullardı. Karayazı lisesinde öğretmen kıtlığı yaşandığı halde bana ders vermiyorlardı.

Bu tutumdan dolayı zarar edenler öğrencilerle devletti. Ama bunu düşünerek kafa yoktu.

Karayazı'ya gelmişken bu olumsuzluklarla uğraşmak istedim. Özal'a aşağıdaki telgrafı çektim.

Sayın Turgut Özal
ANAP CUMHURBAŞKANI
ANKARA

50 Yıllık Erzurum Karayazı ilçesine bugüne dek devlet eli uzanmamış, 300 metrelik ana caddede arabalar itilerek çamurdan çıkarılmaktadırlar.

Sık sık Avrupa ülkelerine, Sovyetler Birliği'ne kredi verdiğimizi söylüyorsunuz. Kıvanç duymamak elde değil.

Böylesine zengin bir devlet olmayla çelişen Karayazı'nın durumunu düzeltmek için TBMM denetimi dışında tuttuğumuz ve halk tarafından "Yağma Hasan Böreği" diye tanımlanan fonlardan bir miktar parayı Karayazı Belediyesi için ayırmanın sağlanmasını diler saygılar sunarım.

09.05.1990
Hasan Basri Aydın
Karayazı Lisesi Sakıncalı Öğretmeni

Bu telgrafı, Karayazı PTT'si kabul etmedi. "Biz bu telgrafı çekersek, hepimizi görevden alırlar" dediler.

Bunun üzerine, bu yazıyı bir zarfa koyarak mektup şeklinde postaladım.

Bu insanlar, bir hukuk devletinin memuru iseler, gerçek imzamla göndermek istediğim bir telgrafın çekilmesinden niçin korksunlardı?

Demek sistem öylesine bir terör estiriyor ki, bu insanlar kendilerini emniyette hissetmiyorlar.

Bu korkudan daha beterine de tanık oldum.

Karayazı'da bir tek fotokopi makinesi vardı. Kenan Evren'i Atatürkçülük adı altında Atatürk'ten ne varsa yok ettiği, gençlere düşman kesilerek yok etmek istediği, işkenceyi devlet eliyle

kurumsallaştırdığı ve İstanbul Florya Köşkü'nde iken bana yapılan haksızlıklara karşı kendisine bilgi ve belge sunmak üzere yaptığım başvuru üzerine, polislerine emir vererek beni Gayrettepe'deki işkence merkezine gönderdiği için şikâyet edecektim. Yazdığım dilekçenin fotokopisini almak için gittiğim kırtasiyeci, bu dilekçemin fotokopisini çekmedi ve "ben bunu çekersem beni mahvederler" diyerek korkusunu belirtti.

İnsanlar üzerinde böylesine bir korku havası ve terörün estirildiği bir devlete "hukuk devleti" denilebilir mi? Asla...

İlk gittiğimde, kaymakama giderek kendimi tanıttıktan sonra bakanlığın atama kararnamesinde "derslere girmeyecektir" ibaresi bulunduğunu ve bunun için okul müdürlüğünce bana ders verilmediğini söyleyince, "olmaz öyle şey. Çok ders boş geçiyor, derslere gireceksin" diye konuştu. Ama ertesi günü fikrini değiştirdi. Çünkü Erzurum Valiliği, kesin emir vermişti. Derslere girmem sakıncalı idi.

Ben de böylesine enayi bir yönetim sayesinde hiç çalışmadan maaşımı alıyordum. Ama "salla başını al maaşını" türünden bir öğretmen olmadığımdan, bu durum gücüme gidiyordu. Lise öğrencileri ile dışarıda görüşüyor, sohbet ediyor ve çarpık mekanizmanın işleyişini anlatıyordum.

Karayazı halkının asıl kara olan, yazısı idi. Çünkü öylesine insancıl, öylesine konuksever, öylesine fedakâr bir halktı, ama asla yüzü gülmemiş, iki yakası bir araya gelmemiş, devletten sadece baskı ve işkence görmüştü. Ne kadar işbirlikçi caş varsa, devlet memuru olmuş, onlar keyiflerini sürdürürken bu temiz, bu asil halk yoksulluktan kurtulamamıştı.

Buradaki bürokratların birbirlerine göre dereceleri, kıçları üstüne taktıkları anahtar sayısı ile orantılı idi. Kimin kıçı üzerinde fazla anahtar sallanıyorsa o, o kadar büyük sayılıyordu.

Daha anlatacağım çok şey var. Şimdilik kesiyorum ulu Tanrım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Kırk Altıncı Mektup
Ey Ulu Tanrım

Sayın savcının deyimi ile bir "bok" davası nedeniyle tüm köylüler şehre dolmuştu.

Ben de bundan yararlanarak onlara nutuk çekiyordum. Birbirlerinin otunu, tezeklerini yakmamalarını, birbirlerini öldürmemelerini ve kan davalarına son verilmesini, caşlıktan vazgeçip birlikteliği sağlamalarını anlatıyordum. Yüzlerdeki ifadelere bakıldığında, iyi de olduğu gözlemleniyordu. Tam bu olumlu gelişme ortasında caşın biri "hocamız iyi konuşuyor, yalnız kendisi Alevidir" deyiverince durum birden değişiverdi. Etrafımı saran kalabalık yavaş yavaş dağılmaya başladı.

Egemen sınıflar, kitleleri din, mezhep ve soy farklarıyla birbirlerine karşı kışkırtarak sömürülerini sürdürmüşler, ama bunun farkına henüz varılmaktan uzak olduğu bir gerçekti. Çünkü uygulanan çağdışı eğitimin sonucu idi bu durum. Çağdaş bir eğitim uygulamasına geçilmediği sürece, bu sömürü mekanizmasını kırmanın olanağı yoktu. Bu nedenle eğitime çok önem veriyor ve daha önceki mektuplarımda belirttiğim cezaları almayı göze alarak hareket ediyordum. Ne var ki bu Alevilik, Sünnilik konusunda yaratılan ayrılıklar, kafama sık sık takılıyordu. Bu nedenle geniş bir araştırmaya giriştim, bu araştırmamı ileriki bir mektupta etraflıca açıklayacağım. Şimdilik Karayazı'dan notlarıma devam edeceğim.

Ulu Tanrım,

Sana malum olduğu üzere 1979 yılında Şarkışla Lisesi'nde iken 50 no'lu mektubumun 6. sayfasında anlattığım ilçe seçim

kurulu başkanını tokatlamaktan dolayı açılan soruşturmada, haklılığım ortaya çıkmış ve takipsizlik kararı almıştım.

Ne var ki, 12 Eylül faşizmi döneminde aklanmış olduğum bu tokatlama olayı ile ilgili olarak yeniden yargılanmış, tokatladığım hâkim yargılayan olarak bana 6 ay meslekten men cezası ile 2.800 TL para cezası vermişti.

Yurtdışında olduğumdan, bundan haberim olmamıştı.

Bana verilen ceza, *Resmî Gazete*'de yayımlanarak kesinlik kazanmıştı. Özel gazetelerde yayımlansa belki haberim olurdu. Amaç, itiraz yollarını kapamaktı. Öyle de olmuştu.

Bu sürenin 10 yılı aşması ile ceza ortadan kalkardı.

Süre aşımına bir ay kala bu ceza çıkageldi.

Maaş almama 5 gün vardı. İlçe Milli Eğitim Müdürü Hüsnü Kaymaz'a giderek cezanın 5 gün sonra uygulanmasını, yani maaşımı aldıktan sonra uygulanmasını istedim.

Kabul etmeyerek cezayı uyguladılar.

Ben de C. Savcılığı'na bir dilekçe ile başvuruda bulunarak bu cezanın daha önce Şarkışla'da uygulandığını, şimdi ikinci kez uygulanmak istendiğini ileri sürmem üzerine ceza uygulaması durdurularak, Şarkışla C. Savcılığı'ndan durum soruldu. Böylece zaman kazanarak maaşımı aldım. Arkasından sağlık ocağından aldığım 10 günlük raporla İstanbul'a gelerek, iki aylık raporu da hastaneden alıp gönderince iki ay daha maaş aldım.

23 Nisanda cezam bitti. Tekrar, Karayazı'ya giderek göreve başladım. Ancak nisan ayı maaşımı almak için başvuruda bulundumsa da vermek istemediler. Defterdarlığa başvuruda bulunarak nisan ayı maaşımı da aldım.

Derslere girmediğim için canım sıkılıyordu. Gerçi çalışmadan maaş alıyordum ama içim rahat değildi.

Kaymakama giderek 10 günlük bir izin istedim. Kaymakam bey kabul etti. "İzin belgesini getir imzalayayım" dedi. Fakat İlçe Milli Eğitim Müdürü Hüsnü Kaymaz, daha önce izin hakkımı kullandığımı ileri sürerek vermek istemedi. Kaymakam, ikinci 10 günlük izin isteğimi yerinde gördüğünden verdiği emirle belgeyi aldım. Ancak bu kez okul müdürü Kemal Söylemez, belgeyi imzalamak istemedi.

İmzalamayacağını daha önce bildiğim için cebime bir de doktora sevk kâğıdı koymuştum. İzin belgesini imzalamayınca

doktora sevk kâğıdını kendisine uzatarak imzalamasını istedim. Zorunlu olarak imzaladı.

Arkamdan sağlık ocağına telefon ederek, "Hasan Basri Aydın geliyor, sakın rapor vermeyin" şeklindeki hareketine fena halde bozulan doktor, bana 20 günlük bir rapor verdi. Otobüse atlayarak Karayazı'dan ayrıldım.

Aşağı Söylemez köyünde, otobüs durdurularak, okul müdürünün telefonda beni beklediğini söylediler.

Okul müdürü telefonda, "senin aldığın rapor geçersizdir, acele okula dön" diyerek telefonu sağlık ocağı baştabibine verdi. Baştabip de almış olduğum raporun geçersiz olduğunu söyleyince "acaba yurtdışında iken yönetmelikte değişiklik mi yapıldı da haberim olmadı?" diye düşündüğümden, tekrar Karayazı'ya döndüm.

Yönetmelik maddesinin değişmediğini, ancak okul müdürü ile baştabip yanlış yorumladıklarını görerek, tekrar ertesi gün İstanbul'a hareket ettim. Yönetmeliğin emri şu idi: "Bir memur, üst üste iki kez rapor alamaz", oysaki ben ilk raporun bitiminde gidip göreve başlamış, ondan sonra ikinci raporu almıştım, ama kelekler bunu bilmiyorlardı.

Ulu Tanrım,

Belki beni sahtekârlık ve açıkgözlülükle suçlayacaksınız ama DEP Genel Başkanı Sayın Hatip Dicle'nin dediği gibi, bizi buna mecbur ettiler. Böylesine bir yönetimin, böylesine caşların arasında açıkgözlülük yapmazsan nasıl yaşarsın ki? Turgut Özal, boşuna mı "benim memurum işini bilir" demişti. İşte biliyordum işimi.

Raporum yine bitmişti. Hastaneden rapor almam gerekiyordu. Erzurum Göğüs Hastalıkları Hastanesi baştabibine giderek derdimi anlattım.

Bakanlığın emri üzerine derslere sokulmadığımı, kahvede satranç oynayarak ay başında maaşımı aldığımı, ancak bakacak kimsesi bulunmayan 110 yaşındaki babamın İstanbul'da olduğunu, onun yanına gitmek için rapora ihtiyacım olduğunu söyledim.

O da "sevk kâğıdını al gel" deyince gidip sevk kâğıdını alıp geldim. Ancak herkesi kendim gibi sayan bir saflıkla arkadaş-

lara söylediğimde valiliğe telefon edip engelleyeceklerini hiç düşünmemiştim.

Hastaneye gittiğimde başhekim, bir doktoru çağırarak talimat verdi. Beni muayene edip üç gün hastaneye yatıracak, ondan sonra da bir aylık rapor vereceklerdi.

Yatırdılar.

Cuma, Cumartesi ve Pazar günü yattım. Pazartesi günü raporu alıp gidecektim. Hatta beni muayene eden doktor, Pazar günü nöbetçi idi. Yanıma uğrayarak "seni yarın göndeririz" diye konuşmuştu.

Ne var ki, Pazartesi günü beni makamına çağıran baştabip "sana rapor veremeyiz, sen hasta değilsin" demesin mi?...

Beynimden vurulmuşa döndüm. Doktora giderek durumu anlattığımda "yarın seni göndeririz" diyen doktor da aynı telden çalınca, hastaneden ayrıldım.

Bir yol bulmalıydım. Bu kapıkulu zihniyetini boşa çıkarmalıydım.

Kaymakamlığa bir dilekçe vererek "derslere girmediğime göre öğretmen değil, devlet memuru olarak yıllık bir aylık iznimin verilmesini" istedim.

Kaymakam, işin içinden çıkamayınca vilayete havale etti beni.

Valilikte bir de bakanlık başmüfettişi vardı. Başmüfettiş, İl Milli Eğitim müdürü ve vali, bir araya gelerek bu sorunu çözmeye çalıştılar. "Ben öğretmen miyim, yoksa devlet memuru muyum?" İşin üstesinden gelinemeyince, beni Ankara'ya gönderdiler.

Ankara'da atama kararnamemin altına "derslere girmeyecektir" ibaresini yazan Mansur Öztürk'ün makamına daldım. "Devlet memuru olarak yıllık iznimi istiyorum" dedim.

Kendisi şaşırdı. Öğretmensem niye ders verilmiyor, değilsem niçin yıllık iznim verilmiyor dayatması karşısında beni bir başka müdüre telefonla havale etti.

Müdür Engin Bey'e giderek durumu anlatınca şaşırdı ve "yediği boku kendisi temizlesin" diyerek geri gönderdi.

Mansur Öztürk'ün yanına tekrar gelerek: "Efendim, Engin bey: Yediği boku kendisi temizlesin" diyor deyince, kıpkırmızı kesilen Mansur Bey "yahu şimdiye kadar böyle bir şey gelmedi. Haydi git iznini kullan" diyerek, elime verdiği izin belgesi ile İstanbul'a geldim.

Bir aylık izinden sonra tekrar Karayazı'ya döndüm.

Bu kez yaz tatili başladı. Kararnamede öğretmen olarak yazılı olduğumdan, öyleyse öğretmenim ve tatilimi İstanbul'da geçirme hakkına sahibim diyerek ayrılmak istediğimde yine şaşkınlık başladı. Tekrar Ankara'ya yazıldı. Ama ben beklemeden Karayazı'dan ayrıldım. Ondan sonra hiç kimse bu konuyu açmadı. Tatilden sonra tekrar Karayazı'daydım.

TC vatandaşı olup da Danıştay kararı gereğince atamamı istediğim zaman bakanlık, şartlı olarak atama yapacaklarını, göreve başladıktan üç ay sonra emekliliğimi isteme koşulu ile benden taahhütname istemişlerdi.

Ben de "kaybolan haklarımın verilmesi ile birlikte, üç ay içerisinde emekliliğimi isteyeceğimi taahhüt ediyorum" diyerek dilekçemi yazıp vermiştim. Bakanlık, sanıyordu ki kaybolan hakkım öğretmenliktir. Oysaki bir sürü hakkım olacağını düşünememişti.

Göreve başladıktan üç ay sonra bir dilekçe göndererek "Sizin yüzünüzden, Türkiye'ye dönmek istemediğinden Almanya'da bulunan avradımdan oldum. Bana bir avrat verirseniz emekliliğimi isteyeceğim" diye yazdım. Ve tercihen Bakan İmran Aykut'u istediğimi belirttim.

İsteğim yerine getirilmediğinden, ben de emeklilikten vazgeçtim.

Ancak yaşlı babamın İstanbul'da olması, bakacak kimsenin bulunmaması karşısında 1991 yılında emeklilik dilekçemi vererek Karayazı'dan ayrıldım.

Okulların açılmasıyla Erzurum İl Milli Eğitim Müdürü bana telefon ederek "senin emeklilik işlemlerinde bir yanlışlık var. İş uzuyor. En iyisi gel göreve başla. Emeklilik işlemlerin tamamlanıncaya dek kal" diye konuştu. Niyetini anlamıştım. Oraya götürecekler, ya terörist sayıp içeri atacaklar ya da kim vurduya götüreceklerdi. Ne var ki, onların tuttuğu sıçan kadar ben kedi beslemiştim. Bu oyuna gelmeyerek "emeklilik sorunu, benim sorunum değil, onu siz çözün. Ben hizmet süremi doldurmuş bir öğretmen olarak yasal hakkım olan emekliliğimi istiyorum" diyerek gitmedim.

Bu kez zorunlu olarak emekliliğimi gerçekleştirdiler. Ancak kademe, hizmet süresi ve ikramiye hesabında yanlışlıklar yapılmıştı, itirazda bulundum. Gelen cevabi yazıda bir yanlışlığın olmadığı belirtiliyordu.

İstediğim düzeltme, tüm ısrarlarıma karşın yapılmayınca onların anlayacağı dilden seslenmeye karar vererek "tüm parasal ve emeklilik hakkımı size bağışlamak koşulu ile bir haftalığına avradınızı bana gönderin" diye yazdım. Anlayacakları dili doğru bilmişim. Tekrar oturarak emeklilik işlemlerimi yeniden hesapladılar, gereken düzeltmeyi yaptılar. Böylece emekli edip benden kurtuldular. Yoksa avratlarını şey ederdim alimallah...

Ulu Tanrım,

Karayazı'da halen "ot ve bok" davalarının sürüp sürmediğini bilmiyorum ama, cahillikten kaynaklanan bu durumlara karşın insanlarını çok sevmiş ve çaresizliklerine çok üzülmüştüm. Bu kullarını bu denli çaresizlik, yoksulluk içerisinde böylesine devlet baskısına maruz bırakmamanız dileğiyle satırlarıma son veriyorum.

Bir dahaki mektupta buluşmak dileğiyle ulu Tanrım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Kırk Yedinci Mektup

Ey Ulu Tanrım

56 no'lu mektubumda sözünü ettiğim "ot ve bok" davası nedeniyle ilçeye doluşan Karayazı köylüleri ile yaptığım konuşma sırasında bir çaşın "hocamız iyi konuşuyor, yalnız kendisi Alevidir" demesi üzerine yüzlerdeki ifadelerin birden değiştiğini, bu Alevilik-Sünnilik üzerinde geniş bir araştırma gereğini duyduğumu ve ileride buna döneceğimi yazmıştım.

Şimdi yaptığım araştırmaların sonucunu sana bildirmek istiyorum.

Bir hayli uzayacak ve belki başınızı ağrıtacak olan bu konuya değinmemden dolayı beni suçlamayacağını umarım. Çünkü bu sorun senin sorunundur aynı zamanda. Çünkü Alevi'yi de Sünni'yi de yaratan ve ayrı inanç veren sensin.

Ben, gördüklerimi, saptadıklarımı ve bunların kimler tarafından icat edildiğini ve nedenlerini açıklayacağım. Gerisini çözmek sana düşüyor artık. Çünkü bu karmaşıklığın, ayrıklığın içinden ancak sen çıkarsın.

Yaptığım araştırma sonunda gördüm ki: Olay, ta Âdem ile Havva'dan bu yana sürüp geliyor.

Olay 1: Bakara suresinin 30. ayetinden anladığımız kadarıyla yeryüzünde bir halife yaratmaya karar vermiş. Âdem'i balçıktan yaratmış, onun kaburga kemiğinden de eşi Havva'yı yaratmışsın. Bir de bir "yasak meyve" yaratarak onunla korkutmuşsun. İnsan, Dehr suresinin 12. ve 21. ayetlerinde sözünü ettiğin ipek giysileri bunlara vermemiş, çırılçıplak dolaştırmışsın. Bakara suresinin 34. ayetinde de, tüm meleklerden Âdem'e secde etme-

lerini istemişsin, ama başmelek olan Şeytan bu emre uymamış, sen de Şeytan'ı lanetlemişsin. Derken Şeytan, Havva'yı kandırıp yasakladığın meyveden yedirmiş. Havva da bu meyveyi Âdem'e yedirmiş ve yasaklarına uymadıkları için onları cennetten kovmuşsun. Hadid suresinin 4. ayetinde de, dünyayı 6 günde yarattığını açıklıyorsun.

Şimdi affınıza sığınarak soruyorum: Yeryüzünde bir halife yaratmaya karar verdiğiniz halde, önce Âdem ile Havva'yı cennette yaratmanız ve onların burnu dibinde bir yasak meyve ve onları kandıracak kadar zeki bir Şeytan yaratmadaki amacınız ne ola ki? Ondan sonraki tüm olayların, fitneliklerin, bundan kaynaklanacağını hiç mi düşünmedin a Tanrım?

Olay 2: Kuran'ı Kerim'in Nisa suresinin 23. ayetinde, kız kardeşlerle evlenmeyi haram kıldığınız halde, Âdem ile Havva'nın biri kız, biri erkek olmak üzere ikizleri doğuyor ve bunların birer karın aralığı ile birbirleriyle, yani bir önce doğan erkekle, bir sonra doğan kızın evlenmelerini mümkün kılmışsınız. Kız kardeşlerle evlenmek, kötü bir şey ve haram ettiğinize göre neden bunların birbirleriyle evlenmelerine izin verdiniz?

Nasıl ki Âdem için bir zevce gerektiğinde onun kaburgasından bir eş yani Havva'yı yarattınız. Âdem ile Havva'dan doğan çocuklar için de balçıktan ya da onların kaburgasından birer eş yaratamaz mıydın? Böylesine çirkin bir evlenme şekli ile insanların çoğalmasına olanak sağladığınız? Ondan sonra da kendisi ile birlikte doğan kız kardeşinin güzelliğini gören Âdem'in çocuklarından Habil ile Kabil'in birbirlerine düşman kesilip, birinin diğerini öldürmesine ve böylece insanların arasında bir nifak tohumunun saçılmasına zemin hazırlamanızın nedeni ne ola ki Tanrım?

Olay 3: Kuran'ı Kerim'in Bakara suresinin 256. ayetinde "dinde zorlama yoktur", Nahl suresinin 93. ayetinde "Allah dileseydi sizi bir tek ümmet olarak yaratırdı", Hud suresinin 118. ayetinde "eğer Rabbin dileseydi bütün insanları bir tek ümmet yapardı", Yunus suresinin 99. ayetinde "eğer Rabbin dileseydi yeryüzünde bulunanların hepsi iman ederdi" diyorsun, öyle iken, insanları inanmaya sen mi zorlayacaksın? 100. ayetinde de "Allahın izni olmadan hiç kimse iman edemez", Rad suresinin

31. ayetinde "Allah isteseydi bütün insanları doğru yola eriştirirdi" 33. ayetinde de "Allah kimi doğru yoldan saptırırsa, onu doğru yola sevk edecek yoktur", Enam suresinin 35. ayetinde "Allah dileseydi onların hepsine de doğru yolu gösterirdi", 59. ayetinde de "Onun ilmi dışında ağaçtan yaprak bile düşmez", 107. ayetinde de "Allah dileseydi şirk koşmazlardı" ve yine Maide suresinin 48. ayetinde "Her birimiz için bir şeriat, bir yol tayin ettik" diyor ve daha birçok ayetlerde benzeri hükümleri belirtiyorsun.

Ulu Tanrım,

Yukarıda sıraladığım ayetlerin hükmü ışığında olayları ele alalım, bakalım nasıl bir sonuca varırız?

Tüm kullarının babası Âdem, anası ise Havva olduğuna göre, tüm insanlar kardeştirler.

Bir baba ve bir anadan doğan kardeşler için yarattığın tüm nimetlerin de, eşit olarak aralarında bölüşümünü gerektirir. Her ne kadar Nisa suresinin 2. ayetinde "miras bölüşümünde kıza bir pay, erkeğe iki pay verilir" diyorsun da değil bire iki, bire karşı milyonlar alan kullarınız var. Kimi geceyi gündüze katarak, güneşin altında yanarak, soğuğun altında donarak çalıştığı halde iki yakası bir araya gelmezken, kimisi hiç çalışmadığı, elini soğuk sudan sıcak suya değdirmediği halde zevku sefa içerisinde yaşamını sürdürdüğü, milyarlarına milyarlar kattığı görülmektedir. Ve bu ekonomik dengesizliğin yarattığı uçurum nedeniyle kullarınız arasında yani kulunuz Karl Marx'ın belirttiği burjuva sınıfı ile proleterler yani işçi sınıfı arasında uzlaşmaz bir çelişkinin doğmasına neden olmuş ve bu yüzden de yeryüzünde çatışmalar eksik olmamaktadır.

Bu ekonomik dengesizlik yetmiyormuş gibi bir de insanlar arasında da mezhep, ırk, inanç ayrılıkları yüzünden çıkan kavga ve savaşlarda ölenlerin haddi hesabı yoktur.

Örneğin, Peygamberiniz Hz. Muhammed'in ölümünden sonra yerine geçecek bir halifelik yüzünden kullarınız arasında ikilik çıkmış, peygamberin cenazesi daha yerde iken camide toplanıp, halifeyi seçenlerle, peygamberin cenazesini kaldıranların arasında çıkan anlaşmazlık giderek büyümüş, peygamberin amcasının oğlu ve damadı Ali'yi halife görmek isteyenlerle Ebubekir'i halife seçenler arasında bir kırgınlık başlamış. Ömer'in peygamberden

kalma "Fedek" hurmalığını "Peygamberlerin mirası olmaz" gerekçesi ile kızı Fatma'ya vermek istemesi ile alevlenmiş ve nihayet Ali'nin halifeliğini tanımayan Muaviye zamanında doruğa tırmanarak savaşlara yol açmıştır.

Li'nin kahpece öldürülmesi, oğlu Hasan'ın zehirlenmesi, Hüseyin'in Kerbela çölünde Muaviye'nin oğlu Yezid'in kumandasındaki bir ordu ile şehit edilmesi, İmam Hüseyin'in kesik başı ile top oynanması, bir mızrağın ucuna takılarak meydanda gezdirilmesi ile büyüyen bu ayrımcılık ve hakaretler, Muaviye'nin emri ile Ehl-i Beyt isimlerinin caminin kapısı önüne serilerek çiğnenmesi, namazdan sonra Ehl-i Beyt'e lanet okutulmasının sonucu olarak Ali taraftarları ile Muaviye taraftarlarına uygulanan zulüm ve işkenceler nedeniyle Ali taraftarları "ne camiye giderek, ne de Ehl-i Beyt'e lanet okuruz" düşüncesi ile camiye gitmedikleri gibi Muaviye'nin zulmünden kurtulmak için de dağlara sığınmışlardır.

Bu Ehl-i Beyt'e lanet okutma ve Ali taraftarları üzerinde zulüm ve baskılar, 72 sene devam etmiş, ta ki Ömer İbn-il Abdülaziz halife oluncaya dek sürmüştür.

Halife Abdülaziz, bu işin sakatlığının farkına vararak bir yandan Hz. Muhammed'den şefaat dilerken, diğer taraftan onun soyu olan Ehl-i Beyt'e lanet okutmanın mantıksızlığını ortadan kaldırmak amacıyla bir Yahudi ile anlaşarak hazırladığı senaryoyu uygulamaya koymuştur.

Bu senaryo gereğince bir Cuma namazından sonra caminin önünde bekleyen Yahudi, halifenin kızını kendi oğluna istemiştir.

Buna kızan cemaat, "sen bir Yahudi'sin, nasıl olur da halifenin kızını kendi oğluna istersin?" şeklindeki tepkilerine karşılık Yahudi, "Hz. Muhammed de kızını Ali'ye vermemiş miydi?" diye sorar. Onlar "Ali de Müslümandı, Yahudi değildi" demelerine karşı da "Siz Ali'ye lanet okuyorsunuz. Müslüman Müslüman'a lanet okur mu?" diye sorunca, halife lafa karışarak "ey cemaati Müslimin, galiba yanlış bir iş yapıyoruz. Peygamberimizin ailesine lanet okutmakla peygamberimizi incitmiş olmuyor muyuz?"

Cenab-ı Allah, Kuran-ı kerim'in Hud suresinin 73. ayetinde ve Ahzab suresinin 33. ayeti kerimesinde Ehl-i Beyt'in adını anarak tertemiz yaratmış olduğunu belirtmesine rağmen, bizim onlara lanet okumamız nasıl doğru olabilir diyerek bu lanetlemeyi yasaklamasına kadar süren süre içerisinde yükselen bu ayrılık

ve hakaret, her ne kadar lanetleme kaldırılmış ise de devam etmekte olduğuna tanık oldum.

Şöyle ki, çocukluğumda bu ayrılık gayrılığın farkında değildim. Alevi inançlı bir ana-babanın oğlu olduğum halde, böylesine bir ayrılığa tanık olmamıştım. Hatta kirvem Ramazan adında bir Sünni idi. Babam, insanlar arasında hiç fark gözetmiyor ve hatta bir Çingene ağasının kızına âşık olmuş, onu kaçırarak eve getirmiş, ancak dayı ve amcalarının baskısı sonucu kız babasına geri verilmişti.

Ondan sonra da yatılı okullarda okuduğum için bu ayrılıkların farkında hiç olmamıştım. Ta ki 1951 yılında askerî okula gitmek için rapor almaya gittiğim Diyarbakır Askerî Hastanesi'nde kulak doktoru binbaşı tarafından "sen Kürt müsün, Türk müsün ve Alevi misin, Sünni misin?" şeklinde soru soruluncaya dek... O zamanlar, bu soruların ne anlama geldiğini hiç düşünmemiş ve saf saf Kürt ve Alevi olduğumu söylemiş ve "kulağı duymamaktadır" şeklindeki ifadesi ile askerî okula girememiştim. Oysaki 42 yıl sonra bugün dahi kulaklarımdan bir şikâyetim yoktur. şimdi soruları niçin sorduğunu daha iyi anlayabiliyorum.

Derken 1963 yılında Hekimhan'da öğretmenlik yaparken, 4.5.1963 günkü *Vatan* gazetesinde Şevket Süreyya Aydemir imzası ile çıkan bir yazıyı okuyunca, yavaş yavaş bu ayrımcılığın farkına varmaya başladım.

Bu adamı *Suyu Arayan Adam, Tek Adam, İkinci Adam* gibi eserlerinden tanıyordum, ama böylesine yobazın biri olduğunu bilmiyordum.

Yayımladığı bu yazıya aşağıdaki yanıtı verme gereğini duydum.

İşte o zaman yazıp *Vatan* gazetesinde yayımlanmak üzere gönderdiğim yazı:

Sayın Ş. Süreyya Aydemir,

04 Mayıs 1963 günlü *Vatan* gazetesindeki "Alevilik bahsi" başlıklı yazınızı okudum.

Yer yer çelişkilere düşmekle beraber hoşuma gitti yazınız.

Arzu ettiğiniz açıklama ile, çelişkilere birazcık değineceğim.

"Gizli olan, herkese açıklanamayan, ilkeleri, kuralları ve kitabı meydanda olmayan dinsel inançları, din olarak savunmak zordu"

diyorsunuz. Çok doğru... Ne yazık ki hiçbir Alevi, Aleviliğin ayrı bir din olduğu iddiasında değildir. Alevilerin dini, Hz. Muhammed'in dinidir. Alevilerin ayin ve ibadetlerinde daima Allah-Muhammed-Ali üçlemesi hâkimdir ki, bu da önem sırasına göre önce Allah, sonra Muhammed ve Ali olduğu görülür, sizce de öyledir değil mi sayın Aydemir?

Gizli olan, herkese açıklanmayan kuralların değersiz olduğunu yazıyorsunuz. Acaba sizce gizlilik, Cenab-ı Hakkın sıfatına halel mi getiriyor, değersiz mi düşürüyor ki, böyle bir iddiada bulunuyorsunuz? Kaldı ki, Allah, Kuran-ı Kerim'in Araf suresinin 55. ayetinde "Rabbinize yalvarıp yakararak gizlice ibadet (dua) edin" diye buyurmaktadır. Hem inançları yüzünden zehirlenen, Kerbela çölünde susuz şehit edilen, 72 sene boyunca lanetle anılan ve yine açık inançları yüzünden Çaldıran Seferi sırasında Anadolu'da yaşayan ve sırf Alevi oldukları için Yavuz Selim tarafından 40 bin kişisi kılıçtan geçirilen bu Ehl-i Beyt dostlarının, bu barbarca zulmün karşısında kalmalarını normal karşılayamıyor musunuz ki böyle yazıyorsunuz?

"Kitabı olmayan" demekle, Alevileri kitapsızlıkla itham etmekte ve neyin nesi olduklarını basın yolu ile kamuoyuna açıklamalarını istiyorsunuz.

Bu isteğinizden dolayı size çok teşekkür ederim.

Eğer 400'e yakın İslam aliminin huzurunda, davasında haklı olduğunu ispatlayan İmam Cafer'in yetiştirmesi Hüsniye'yi karşıtları karşısına çıkaran Yahya Bermeki'nin uğradığı felaketi bertaraf edebileceksiniz, bütün İslam âlimlerini bir açık oturuma davet ediyorum. Ta ki, kimin kitap sahibi, kimin kitapsız olduğu, hangi mezhebin batıl, hangisinin hak olduğu anlaşılsın. Düşündüğünüz gibi Alevilik, bir parti tüzüğü değil ki gazetelerde yayınlansın. Alevilik, insanlık, doğruluk ve gerçeklik yoludur ki Aleviler de bu yolun yolcusudurlar; kısacası İmam Hüseyin'in yoludur bu yol. Zalimin karşısında, mazlumun yanında olmayı ve eşitliği içerir bu yol. Körler mahallesinde ayna satmayı gereksiz gördüğümüzden dolayı, ancak kamuoyu önünde bir açıkoturumda bu yolu açıklamaya hazır olduğumu belirtir, sizleri böylesi bir açıkoturumun hazırlanmasında ve bu açıkoturumda konuşmacı olarak yerinizi almanızı beklerim.

Alevilerin ilericiliği de sizi kuşkulandırdığı anlaşılıyor. Alevilerin ilericiliğinden kuşkuya düşüyorsanız, Arap harflerinin kaldırılmasında, halifeliğin lağvında, üfürükçülük ve muskacılıkta; ırkçılık, Turancılık, Nurculuk, Ticanilik ve ikide bir "din elden gidiyor" hezeyanlarında bir tek Alevi inançlı vatandaşa rastlarsanız, o zaman Alevilerin ilerici olmadığına hükmedebilirsiniz. Aksi halde güneşi balçıkla sıvayamazsınız.

"Eğer, Alevilik bir din, bir mezhep ise açıklasınlar" diyorsunuz. Yukarıda da belirttiğim gibi Alevilik ayrı bir din değildir. Alevilerin dini İslam dinidir. Sadece mezhepleri ayrıdır. Tıpkı Sünnilerde olan mezhep ayrılıkları gibi, Aleviler, mezhepsiz de olabilirler. Tıpkı Hz. Muhammed ve Hz. Ali'nin mezhepsiz oldukları gibi...

Bugün, Caferi mezhebinin ortaya atılışının nedeni, eğer mezhep gerekli ise önce İmam Azam'ın hocası olan İmam Caferi'nin de, mezhep sahibi olması gerektiği, mezhebi hak kabul edilmeyen bir hocanın yetiştirmesi olan birinin de mezhebi hak olamayacağı iddiasından çıkmıştır ki, oldukça mantıklı bir varsayım olmaktadır. Kaldı ki İmam Azam, "mezhep gerekli olsaydı Hz. Muhammed kurardı. Onun gerekli görmediği bir mezhebi ben kuramam" dediği için zindanda kırbaçlanarak öldürülmüş olduğu da hesaba katılırsa, mezheplerin gereksizliği kendiliğinden anlaşılır.

Yine yazınızda İran-Bizans ilişkilerini ele alıp İranlıların Aleviler arasında kitapsızlık bakımından bir ilgi kurmaya çalışarak Kuran'ın Rum suresinin 2. ayetindeki "Rumlar, mağlup oldu. Halbuki onlar bu yenilmelerinin ardından galip gelecekler. Birkaç (3-9) yıl içinde" bununla Rumlar, kitap sahibi oldukları ve İranlıların ise kitapsız olduklarından dolayı Allah'ın kitap sahibi olmayanlara yardım etmeyeceği hükmünü, dolayısıyla da kitapsız oldukları için Alevilere de yardım etmeyeceğini ispatlamaya çalışıyorsunuz.

Burada düştüğünüz çelişkiyi düzeltmek istiyorum. Bir defa o zamanlar İranlılar Zerdüşt dininde, Rumlar ise Hıristiyan idiler. Aleviler ise Hz. Ali'nin taraftarları olmalarından dolayı bir talihsizlik sonucu İslam dininde idiler. Acaba siz Zerdüşt dini ile İslam dinin karşılaştırmalı olarak derinlemesine bir incelemede bulundunuz mu? Kaldı ki Tanrı, üç ile dokuz yıl arasında kitap sahiplerine yardım edeceği hükmü, bir Çinge-

ne falcısının bilmem ki, üç gün mü desem, üç ay mı desem... şeklindeki bir yorumla, Allah'ın ne kadar zamanda yardımda bulunacağını bilmediğinin imajını yarattığının farkında mısın bilmiyorum. Acaba sizce Allah, yardım edeceği zamanı net olarak kestiremediği için mi böyle 3 veya 9 yıl gibi uzun zaman aralığını belirtmiş oluyordu. Kaldı ki Hz. Muhammed, kitaplı ve de peygamber olduğu halde Uhut Savaşını yapmış; binlerce Müslüman savaş meydanında can vermiş ve Hz. Muhammed'in de dişi kırılmıştı. Ne dersiniz? Oysaki Hz. Muhammed, zaferi dinde değil, mızrağın ucunda görüyordu.

"Dört mezhebin sınırlanması vaktiyle yararlı sayıldığına göre" diyorsunuz. Kuran yolu bir olduğu gibi, doğru da tektir. Birbirlerinden apayrı kuralları ve koşulları bulunan dört mezhepten hangisi Kuran'a daha uygundur acaba? Kuran-ı Kerim'de abdesti dirseğe kadar mı, omuza kadar mı yıkayın, yoksa tüm vücudu mu yıkayın diyor, ne dersiniz? Bu örnek, mezhepler arasındaki onlarca farklılıklardan sadece bir tanesidir. Her şeyin doğruluğu araştırılmazsa, "abdest alırken yüzünüzü oynatın," sözünü "büzüğünüzü oynatın" şeklinde anladıkları için abdest alırlarken büzüğünü durmadan oynatan adamlara benzeriz ki, bu da hoş olmasa gerek değil mi?

"Geçen yıl İmam Musa Kâzım'ın türbesi etrafında yürütülen pisliği, sefaleti" gördüğünüzü ve İran'da Muharrem ayinlerinin ilkel, vakti geçmiş kanlı ihtiraslarına tanık olduğunuzu yazıyorsunuz.

Kuran-ı Kerim'de "Taşlardan, ağaçlardan, putlardan medet ummak onlara tapmak, secde etmek haramdır" ayeti kerimesine rağmen, her yıl milyonlarca hacının Arabistan çöllerinde çektikleri sefalet ve sıkıntıları devletin bunca ihtiyaçlarına rağmen döviz stoklarının Araplara nasıl akın ettiklerini, "sakal-ı şerif" günlerinde şişede duran bir kılı görmek için halkın nasıl itişip kakıştıklarını, 20. yüzyıl Türkiye'sinde Ortaçağ zihniyeti ile günahları para karşılığında satın alan papazların inançlarına taş çıkarttıracak kadar ilkel olan, devir (ölülerin devri) meselesini niye görmüyorsunuz? Çünkü "onların gözleri kördür görmezler, kulakları sağırdır işitmezler, dilleri tutuktur söylemezler" mealindeki ayeti kerimeyi çürütemezsiniz de ondan.

İnsan önce kendi gözündeki merteği görmeli değil mi?

Yine, Sayın İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun "din önce fikre, sonra kalbe hitap eder" sözünden hareketle, dinin "dogma, nas" olduğunun tartışılamayacağını yazmakla son derece yanlış bir fikre saplanmış bulunuyorsunuz. Çünkü eğer dinler üzerinde tartışılmasaydı, bugün putperest olmamız gerekirdi.

Dinlerin putperestlikten tektanrıcılığa yükselmeleri, tartışmalar sonunda olabilmiştir.

Üzerinde düşünülmeyen, tartışılmayan, değişiklik yapma arzusu duyulmayan hangi şey değişikliğe uğramış, ilkellikten kurtulmuştur?

Kuran-ı Kerim'in Furkan suresinin 73. ayetinde "öyle kişilerdir ki onlar, Kuran okunduğu zaman sağır bir halde körü körüne yerlere kapanmazlar" hükmü, körü körüne taşınmayı, inanmayı mı emrediyor, yoksa aksini mi, ne dersiniz?

Saygılarımla...
Hasan Basri Aydın

Kırk Sekizinci Mektup
Ey Ulu Tanrım

Ş. Süreyya Aydemir'in bu yazısı üzerine tüm dinleri, inançları inceleme gereğini duydum. Bu inceleme ve araştırma süresince öylesine olaylara, ayrımlara tanık oldum ki hiç sorma!

Tüm insanların Âdem ile Havva'dan dünyaya geldiğine göre, kardeş olmaları nedeniyle, yarattığın tüm nimetlerden eşit oranda yararlanması gerekirken böyle olmadığı, tüm dünyada bir azınlık sınıfı olan burjuvaların bu nimetlerin yüzde 80'ini paylaşırken, çoğunluk olan proletarya sınıfının gece gündüz çalıştığı, yediğimiz, içtiğimiz, giydiğimiz ve kullandığımız tüm malları ürettikleri halde ancak bunların kalitesiz yüzde 20'sine sahip olabildiklerini gördüm. Ve bunun da çağdışı bir eğitim uygulaması ile "İşi zikir, katığı şükür, düşmanı fikir" olan bir toplum oluşturmak suretiyle gerçekleştirildiğini saptadım.

Örneğin:

Hayvanlar üzerinde çeşitli deneyler yapılmış ve şu sonuçlara varılmıştır ki:

Deney I: İki kafese onar fare konularak birine her gün nişastalı, diğerine proteinli maddeler yedirmişler, sonunda nişastalı madde ile beslenen farelerin, karnı doyunca rahat rahat yattıklarının, proteinli maddelerle beslenenlerin ise karnı tok da olsalar durmadıklarını, bir çıkış yolu aradıklarını görmüşler.

Öyleyse, insanlar nişastalı maddelerle beslenmeye mahkûm edilirlerse uyuşuk olacaklarını ve kolayca bunlara hükmedebilineceğini saptamışlardır.

Deney II: Bir kafese 10 fare konularak birinci gün hepsine yetecek kadar yiyecek vermişler. Aralarında bir didişme, bir kavganın olmadığını görmüşler.

Her gün yem miktarını azaltarak gözlemlerine devam ettikçe, yem azaldıkça fareler arasında didişmenin, kavganın ve giderek birbirlerini parçalamaya başladıklarını saptamışlar.

Deney III: Bir kafese dişi maymunla yavrusunu koyup alttan ısıtmaya başlamışlar. Kafes ısınınca ana maymun, yavrusunu sırtına almış, daha çok ısınıp da ayakları yanmaya başlayınca yavrusunu ayağının altına aldığını görmüşler.

Deney IV: Arıların yaşamlarını gözlemleyerek görmüşler ki arılar arasındaki birliktelik bağı, ortak üretip ortak yararlanma duygusu güçlü olduğu gibi, birbirleriyle kavga etmeme geleneğinin var olduğunu, silahları olan iğnelerini kullanmaları halinde öldüklerini ve bu nedenle de hiçbir kimyagerin yapamayacağı, hiçbir damıtma aygıtının gerçekleştiremeyeceği üstünlükte çiçek tozlarından besin değeri çok yüksek bal ürettiklerini görmüşlerdir.

Bunlar ve benzeri deneyler sonunda:

a- İnsanları, ne kadar nişastalı maddelerle beslenmeye mahkûm edersek, o kadar onları uyuşuk hale getirmiş ve bu uyuşuklar ordusunu o kadar kolay yönetme ve sömürme sonucunu elde etmiş oluruz. Öyleyse insanların baş gıdası nişastalı maddeler olmalı. Bu nedenle de proteinli maddelerin fiyatını yüksek, nişastalı maddelerinkini ise düşük tutmalıyız.

Bu nedenledir ki sanayileşmiş ülkelerde ve emperyalist ülkelerde proteinli maddeler, et, süt, yumurta ve benzeri maddelerin tüketimi çok yüksek olduğu gözlemlenmektedir.

b- İnsanları ne kadar işsizliğe, dolayısıyla yoksulluğa mahkûm edersek, o kadar birbirlerine düşürür, böler parçalar hükmedebiliriz sonucuna vararak geniş halk kitlelerini işsizlik ve yoksullukla kardeş etmişler, onlar bir ekmek uğruna birbirlerini kırarlarken egemenler bunların ucuz işgücünden yararlanarak vurgun vurmuşlardır.

c- İnsanlara ne kadar eziyet, işkence, şiddet ve baskı uygularsak, bunların arasındaki kardeşlik, arkadaşlık, şefkat bağlarını o kadar yok etmiş oluruz. Birlikteliğini önlemiş oluruz diyerek işkencehaneleri kurmuşlar; ispiyonculuğu, itirafçılığı ödüllendirerek geliştirmişlerdir.

d- İnsanların örgütlenmelerini ve bir örgüt çatısı altında verilen insanlık, kardeşlik, birlikte üretip birlikte tüketmek gibi insani duyguların gelişmesini engellemek suretiyle köşe dönmece duygularını körüklemişlerdir.

Örneğin 18. yüzyılda Fransa'da Montalembert Kontu, meclis kürsüsünde şöyle konuşuyordu:

"Mülk sahibi olarak ve mülk sahiplerine seslenen bir kimse olarak bir sözcük ekleyeceğim; mademki biz bizeyiz, mademki aramızda yabancı yok, gerçeği tam bir açıkyüreklilikle, yalansız dolansız söylemek isterim.

Nedir günümüzün problemi? Mülk sahibi olmayan kimselere mülkiyete karşı saygı aşılamak. Şimdi bu saygıyı benimsetmek için tek bir reçete biliyorum: Onları Tanrı'ya inandırmak. Ve de ekletizmin (seçmecilik) şu ya da bu sistemin ne idüğü belirsiz tanrısına değil, Hıristiyanlığın tanrısına inandırmak, o Tanrı ki On Emir'i göndermiş ve hırsızları ebediyen lanetlemiştir. Mülkiyeti etkin bir biçimde koruyabilecek gerçek, popüler, biricik inanç budur işte" diyordu.

Bizde de, 1968'de Bursa'da TÜSİAD (Türk Sanayiciler ve İşadamları Derneği) toplantısında "arkadaşlar, mademki biz bizeyiz, bir gerçeği dile getirmek istiyorum. Eğer mirasımızı çocuklarımıza bırakmak istiyorsak, ekonomik gelişimin önüne geçmiş bulunan toplumsal uyanış ve bilinçlenmeyi önlemek gerekir. Bunun için de gereken önlemleri almak zorundayız" diyerek konuşuyordu.

Bu önlemler çerçevesinde oluşturulan faşist çeteler, kamplarda eğitilerek önceleri köşeli sopalarla daha sonra da silahlandırılarak, toplumsal hareketlerin üstüne saldırttılar.

Bu saldırtmalar yeterli olamayınca da, 12 Mart Muhtırası ile silahlı kuvvetleri devreye soktular.

Böylece 1971 yılından bu yana Türk Silahlı Kuvvetleri, özkaynağı olan gençliğe ve halka karşı kullanmaktadır.

Bunun sonucu olarak 1961 ihtilalinde sokakta görülen asker ve subaylar omuzlarda taşınırlarken, şimdi kurşunlara hedef haline getirildiler. Silahlı kuvvetlerin böylesine yanlış kullanılması sonucu halkla ordu karşı karşıya getirilerek, birbirlerine düşman hale getirildiler.

Ve bunu hep din yolu ile gerçekleştirdiler. Çünkü din, bir üstyapı kurumu olarak, ilkel toplumlardaki sihirbazlık, büyücülük, totemcilik gibi biçimlerden başlayıp çoktanrıcı kavim ve kabile dinlerinden tutun da tektanrıcılığın Hıristiyanlık, Müslümanlık ve Budizm gibi gelişmiş biçimlerine kadar bütün dinler, yukarıda belirtilen temel unsurlarla kendilerini belli ettikleri halde Tanrı

tarafından verildiği inancı üzerinde güçlendirildiler. Oysaki din, insanoğlunun maddi yaşam süreci içinde zorunlu olarak doğmuştu. Dinin en ilkel biçimleri, üretim güçlerinin yeterli ölçüde gelişmemiş olması yüzünden insanın henüz egemenliği altına alamadığı yalın doğa güçlerine bağımlılığını yansıtırlar.

Böylece dini kendi çıkarları uğruna kullanan sermaye çevreleri asıl ebedî yaşamın öteki dünyada olduğunu vurgulayarak geniş halk kitlelerini öbür dünya nimetleriyle avutup, hayal pilavına kaşık çaldırmışlar, bu dünyada ömür boyu çalışıp acı ve yoksulluk çekenlere boyun eğiş ve tevekkül telkin ederek, öbür dünyada tanrısal ödül ve cennet umutlarıyla avuturken başkalarının sırtından geçinenlere ise hayır işlemelerini söyler. Böylece onların sömürgen varlıklarının tümüne oldukça ucuza gelen bir dayanak sağlayıp son derece uygun fiyatlarla cennete giriş biletleri satmışlardır.

Din, sadece sömürü mekanizması olarak kullanılmamış, kitleler arasında din, mezhep ve inanç farklılıklarından yararlanarak kin ve düşmanlık tohumlarını ekmişlerdir.

Hindularla Müslümanlar, Hıristiyanlarla Müslümanlar, Alevilerle Sünniler, Caferilerle Hanefiler ya da Şafiler arasında çok kanlı kavga ve savaşların doğmasına neden olmuşlardır.

Tarih, din, mezhep ve inanç savaşlarıyla doludur.

Haçlı seferlerinden tutun da Çaldıran Savaşı, Kahramanmaraş ve Sivas katliamına dek bu inançlardan kaynaklandığı gözlemlenmektedirler.

Bizzat tanık olduğum birkaç olayı zikretmeden geçemeyeceğim:

1- Beni okutan, köyden kurtararak hayatına yepyeni bir yön veren rahmetli yengem, rahatsızlığı nedeniyle hastaneye kaldırılmış, üç gün üç gece, kız kardeşim Senem'le birlikte başucunda beklemiş ve sürekli istifralarında kız kardeşim temizliğini yapmıştı. Ancak ameliyattan kurtulamayarak ölmüş, onun cenazesinin yıkanması için kız kardeşim Senem tarafından kazana doldurulan suyu, çağrılan hoca hanım "kızım sen Alevisin. Koyduğun su ile cenazeyi yıkamak olmaz" diyerek dökmüş, yeniden kazana su doldurarak cenazeyi yıkamıştı.

Sonradan bunu öğrendiğimde Kuran okumaya gelen hoca hanıma, "hoca hanım dün bir orospuyu getirip yengemin cenazesini yıkatmışlar. Tekrar yengemi mezardan çıkarıp tekrar

yıkatmak istiyorum. Acaba bunda bir günah olur mu?" şeklindeki sorum üzerine kıpkırmızı kesilen hoca hanım, süklüm püklüm kalkıp gitmişti.

2- Bir trafik kazasında ölen avukatın cenazesini camiye bırakmamışlar, "O Alevidir, cenaze namazı kılınmaz" diyerek namazını kılmamışlardı.

3- Yargıtay Başkanı merhum İmran Öktem'in cenazesine saldırmışlar, bu cenaze sırasında cenazede hazır bulunan İsmet İnönü de büyük bir tehlike atlatmıştı.

4- Kayseri'de Alemdar Sineması'nda 1968 yılında yapılan TÖS Kongresi'nde 800 öğretmen diri diri yakılmak istenmiş ve bir kadını çırılçıplak at arabasına bindirerek hem gezdirmişler, hem de çimdiklemişlerdi.

5- Erzincan Çayırlı ilçesi imamı, "oruç yiyenin katli vaciptir" diye vaizlerde bulunmuş, ilçedeki Sünni inançlı vatandaşları, Alevi inançlı vatandaşlara karşı kışkırtmıştı. Bu imam efendiyi mahkemeye verdiğim için de hakkımda bir suikast planı hazırlamışlar, fakat gerçekleştirememişlerdi.

6- Hekimhan'da iken okul kitaplığını düzenlediğimde bir dergiye rastlamıştım. Aklımda kaldığına göre *Sebilürreşat* adındaki bu dergide "Bir Alevi'yi öldüren, doğrudan cennete gider" diye yazıyordu.

7- Şarkışla Lisesi'nde iken Mübahat Küyel adlı profesörün yazmış olduğu *Felsefeye Giriş* adlı ders kitabında "Alevilerde zina helaldir" diye yazıyordu. Okulda her sınıfta Alevi ve Sünni inançlı öğrenciler vardı. Bunu okuyan Sünni inançlı öğrenciler, Alevi inançlı öğrencilere laf atarak, "ula Hasso, sizde zina helalmiş" deyince kavga çıkıyor ve öğrenciler arasında büyük bir huzursuzluk kaynağı oluyordu.

Bu kitabı, kaymakamlığın kapısı önünde yakmış ve büyük bir protesto kampanyası başlatmıştım.

Bu protesto kampanyasından sonra, Milli Eğitim Bakanı bir açıklama yaparak "bu bir matbaa hatasıdır" demişti. Bunun üzerine ben de kendisine bir mektup yazarak, anasına avradına sinkaf ettikten sonra, kusura bakma bu bir daktilo hatasıdır" demiştim.

Sonra da bu hanım profesör hakkında yayımlattığım bir gazete yazısında, kendisiyle tesadüfen trende birlikte yolculuk ettiğimi, bir tünelde gönlünü yapıp mercimeği fırına verdiğimi, sırılsıklam ter içerisinde tünelden çıkınca da bu işin günahının

bulunup bulunmadığını sorduğumda "yok canım, zorla olmadı ki. İkimizin isteğiyle olan bir şey, zina sayılmaz ve de helaldir" dediğini, ancak şimdi işlediği bu suçu, bir topluma malederek kendini aklamak istediğini belirtmiştim.

Yayımlattığım bu yazım üzerine aleyhimde dava açan hanımefendiye mahkemede, "hâkim bey, bu hanım benden ne istiyor? Eğer trende beni zorla şey etti diyorsa, açıkça belirtsin, ben de cezama razı olayım" demiştim. "Beni zorla şey etti" diyemediği için de davayı kaybetti.

Ulu Tanrım,

Yüz binlerce örnekten birkaçını sundum. Görüyorsun ya, din ve mezheplerin nasıl fitne, fesat ve çıkar aracı olarak kullanıldığını.

Affınıza sığınarak sormak istiyorum:

Böylesine dinli ve mezhepli olmaktansa, dinsiz ve mezhepsiz olmak daha iyi değil mi?

Yeryüzünde bulunan ve devlet kurmuş olan 80'i aşkın İslam ülkesinin geri kalmışlık içerisinde Hıristiyan ülkelerinin teknolojisine ve bilimine muhtaç durumda olmalarının nedeni ne ola ki?

Birtakım din simsarlarının, yobazların, din ve mezhepleri birer çıkar aracı olarak kullanmalarından mı, yoksa sistemin bozukluğundan mıdır? Yoksa her şeyi kadere bağlayıp suçu senin üstüne yıkanların dediği gibi, bu olumsuzluklar kaderden midir yoksa?

Ulu Tanrım,

Din ve mezhep yolu ile insanların arasına nifak tohumları saçan; sevgi, hoşgörü ve kardeşlik temelinde birbirleriyle iyi geçinmek, birlikçe çalışıp yükseltmek varken yarattıkları bu din ve mezhep ayrılıkları yüzünden memleketi kan gölüne çeviren bu yobazlar, okusunlar da Aleviliğin ne olduğunu öğrensinler diyerek aşağıdaki yazıyı yayımlattım. Okuyup okumadıklarını ve okumuşlarsa ders alıp almadıklarını bilmiyorum.

"Alevilik Felsefesi ve Tasavvuf" başlıklı bu yazımı bu mektubun ekinde sana gönderiyorum. Bu konudaki düşüncelerinizi merakla bekleyeceğim.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Alevilik Felsefesi ve Tasavvuf

Alevilik: "Enel-Hak" (Ben, Hak'ım) dediği için asılan Hallac-ı Mansur ve Hallac-ı Mansur'un sözünü onaylayarak: "Mansur, Enel-Hak söyledi Haktır sözü, hak söyledi" diyen Nesimi'nin derisini yüzen zihniyete bir tepki olan: "Hoşgörü temelinde Vahdet-i Vücut Felsefesi"nin bir ürünüdür.

Vahdet-i Vücut felsefesine göre tek varlık Allah'tır ve evrendeki her şey onun birer görüntüsünden ibarettir.

Bir Hadis-i Kutsiye'ye göre: Tanrı, "ben, gizli bir hazineyim, görülmek istedim ve bunun için varlıkları yarattım" diye buyurmuş.

Bu nedenledir ki gerçek Alevi inançlı bir kimse, kendini Tanrı'dan ayrı düşünmediği, Tanrı'nın bir parçası saydığı için insanlara son derece hoşgörülü olduğu gibi, Tanrı'ya da kafa tutmaktan, uygulamalarını eleştirmekten asla korkmazlar.

Çünkü düşünürler ki Tanrı bir canavar, bir zararlı yaratık değildir ki korksunlar. Tanrı korku değil sevgidir, şefkattir, Rahim'dir.

Hınzır görirem korkmiğrem
Yılan görirem korkmiğrem
Canavar görirem korkmiğrem
Müselman görirem korkiğrem

Mirza Ali Ekber Sabir

Şimdi düşünün bir kez, Sivas'ta Madımak Oteli'ni canavarlar sarsaydı, içeridekiler nasıl olsa bir kurtuluş yolu bulabilirler ve diri diri yanmazlardı. Azeri şairinin korkusuna hak vermemek mümkün müdür?

Ve Aleviler yine düşünürler ki:

Hiç kimsenin koruyuculuğuna ya da avukatlığına gereksinmesi yoktur. Ona karşı bir suç işleyenin cezasını verebileceği gibi, "Rahman" sıfatının gereği olarak da affedilebilir.

Bu nedenledir ki insanları, Cehennem ateşi, Sırat köprüsü ve kaynayan katran kazanları ile korkutup Allah'a bağlamak yerine, sevgi ve hoşgörülü olarak Tanrı'nın rahmini benimseterek bağlamak daha yerinde ve daha sağlam bir temele dayanır.

Bunun içindir ki 9. yüzyılda asılıp parçalanmak pahasına "Enel-Hak" demekten çekinmeyen Hallac-ı Mansur'u, derisinin yüzülmesi pahasına onaylamaktan çekinmemiştir Nesimi...

Bu inançladır ki Alevi Şairi Kaygusuz Abdal'ın seslendiği gibi:

Kıldan köprü yaratmışsın
Gelsin kullar geçsin deyü
Hele biz şöyle duralım
Yiğit isen sen geç a Tanrı

Yunus Emre de insani düşüncenin korku temelinden soyutlayarak sevgi temeli üzerinde inşa edilmesinin gereğini vurgulamıştır:

Sırat kıldan incedir
Kılıçtan keskincedir
Varıp anın üstüne
Evler yapasım gelir

Yunus Emre, Hallac-ı Mansur'u onaylarken de şöyle seslenıyor:

İnsan sıfatı kendi Hak
İnsan durur Hak doğru bak
Bu insanın suretine
Cümle âlem hayran imiş

Aşık Veysel de Tanrıya olan sitemini şöyle dile getiriyor:

Kâinatı sen yarattın
Her şeyi yoktan var ettin
Beni çıplak dışarı attın
Cömertliğin nerede senin?

Âdemi sürdün bakmadın,
Cennette de bırakmadın
Şeytanı niçin yakmadın
Gücün bize mi yetiyor senin.

Kimi Alevi şairi, Tanrıya kafa tutarken; kimileri de Tanrının rızası hilafına kurdukları sömürü düzenine çatmaktan kendini alamamaktadırlar.

Bu cümleden alarak Aşık İhsani:

Düzenbazlar elledîler vatanı,
Talan var ha beyler talan var
Demokrasi türküleri söylenir,
Yalan var ha beyler yalan var yalan.

Aşık Veysel de boşuna mı seslenir:

Devri cumhuriyet aşırı yirmi,
Uyan bu gafletten uyuma yurttaş,
Dünya ayaklanmış aya gidiyor,
Uyan bu gafletten uyuma yurttaş.

Çünkü devlet okullarında uygulanan çağdışı bir eğitimle oluşturulan "işi zikir, katığı şükür, düşmanı fikir" olan toplum, birtakım haramzadelerin bu dünyanın tüm nimetlerine konarlarken, onları cehennem ateşi ile korkutarak, cennet nimetleri ile avutarak hayal pilavına kaşık çaldırmaktadırlar.

Bu kör gidişten kurtulmanın tek yolu, birliktelik olduğunu düşünen Abdal Pir Sultan seslenmenin bedelini canı ile ödüyordu:

Gelin canlar bir olalım,
Zalime kılıç çalalım
Mazlumun hakkın alalım

Kula kulluk yetsin artık
Bu keşmekeşlik bitsin artık.

Tanrı'ya kafa tutmakla; kitleleri dinsel saplantı içerisinde tutmakta çıkarı olanların boy hedefi olanlar; mevcut sömürü düzenine kafa tutanlar da sömürü mekanizmasının işleyişinden yana olanların boy hedefi oluyorlardı.

Kitleleri, dinsel saplantı içerisinde tutmakta yararı olanlarla sömürü mekanizmasının işleyişine karşı kitleleri gaflet uykusu içerisinde tutmakta çıkarı olanların boy hedefi haline gelenlerden en ağır bedeli İmam Hüseyin, Kerbela çölünde öderken; zalime karşı mazlumun hakkını korumayı amaçlayan İmam Hüseyin'in kurmuş olduğu yolun Piri olarak İzzettin Doğan, Sivas'ta diri diri yakılan Abdal Pir Sultan dostları 37 seçkin sanatçının katliamını kalben benimsedikleri için "Kerhen" de olsa kınamayan Diyanet Kurumu içerisinde bir koltuk kapma sevdasına düşmesine, utanç duymamak mümkün değil.

Diyalektiğin gereği olarak bir otun bile değişime, evrime uğramasına karşın, 1.400 yıldan beri asla bir değişim göstermeyerek "dogmatizmin bataklığında" çırpınan diyanetin içerisinde yer almaya çalışan İzzettin Doğan'ın, en son varacağı yer de bu bataklıktan başka bir yer olmayacaktır.

Darağacında asılmak, derisi yüzülmek, başları kesilmek pahasına sürdürülen Pir'lik müessesesini babadan devralan İzzettin Doğan'ın bu burjuva partilerinin bir seçim yaptırımı olan 3 trilyonluk bir fonun bütçeye konulmak istenmesinin amacı, asırlardır inançlarından dolayı horlanan, ezilen, zulüm gören Allevi kitlesi ile kimliklerinden dolayı horlanan, ezilen Kürt halkının Abdal Pir Sultan'ın "Gelin canlar bir olalım" isteğine uygun olarak birliği sağlamanın baltalanması, engellenmesine yönelik bir taktik olduğunu elbette ki İzzettin Doğan da bilmektedir. Ne var ki, paranın yüzü de sıcaktır.

Padişah Çelebi Mehmet, Şeyh Bedreddin'i darağacına götürürken hem alay olsun, hem de kendine yalvartıp ödün almak amacı ile "Şeyhim neden rengin öyle sarardı?" diye laf atınca, Şeyh Bedreddin, inandığı dava uğruna ödün vermekten, ölümün daha kutsal olduğunun bilinci içerisinde, "Güneş batarken sararır ama, ertesi sabaha yine parlak doğar" diye yanıtlıyordu.

İmam Hüseyin'in yolunu, yaşamının karşılığı değil, para karşılığı ya da diyanetteki bir koltuk karşılığı satışa çıkaran, sözüm ona pirlere ithaf olunur.

Bu pirler söz konusu 3 trilyonu alıp güle güle zıkkımlansınlar ama şunu da bilsinler ki, ezilen halklar, birlikteliği kurup birlikte mücadele vermedikleri sürece İsmail'e inen koç misali, kurban edilmekten asla kurtulamayacaklardır.

Nitekim bunun bilincinde olan birçok Alevi dernekleri, Aleviler üzerinde tezgâhlanan oyunları kamuoyuna duyurma ve uyarma yarışına girmiş bulunuyorlar.

Bu da gösteriyor ki, artık bugünkü Alevi kitlesi 40 bin kişisi kılıçtan geçirilen Yavuz Selim zamanındaki kitle değildir. Bu kitleye "liderlik ve pirlik", kirli savaşa katkıda bulunmak için para toplayan "Diyanet'teki" bir koltukta oturanlar değil, İmam Hüseyin'in yolunu izleyerek mazlumun yanında yer alanlar ancak olabilirler.

Sözlerimi, düşüncelerinden ötürü zindanlarda çürütülen Namık Kemal'in bir beyiti ile noktalamak istiyorum:

Muini zalimin dünyada erbabi denaettir.
Köpektir zevk alan sayyad-ı bı-ihsafa hizmetten

Saygılarımla...

Kırk Dokuzuncu Mektup
Ey Ulu Tanrım

Affınıza sığınarak sormak istiyorum:

Acaba başka bir güç tarafından emeğin hiç gaspedildi mi? Tırnakların pense ile çekilip, yaralı yere elektrik cereyanı bağlanarak işkence edildi mi?

İnsanı felç eden "filistin askısı" hiç uygulandı mı?

Öldürülmek amacı ile ölüm hücresine hiç atıldın mı? Elbette ki hayır.

Bunları bizzat yaşamış bir kulunuz olarak yine sormak istiyorum: Kuran-ı Kerim'in Teğabun suresinin 2. ayetinde "Allah'ın izni olmadıkça hiçbir musibet başa gelmez" diyorsun.

Acaba yukarıda yüzde birini anlattığım musibetlerin başıma gelmesi, senin iradenle mi oldu?

Eğer bu musibetler, senin iradenle başıma gelmişse, hangi suçumdan ötürüdür? Bu musibetler, bir nevi yargısız infaz olmuyor mu?

Ulu Tanrım,

Biraz da emeğin gaspından söz etmek istiyorum.

Nedendir bilmiyorum. Bu dünyada çalışıp helalince kazanmaya çalışan kullarınızın hiç yüzü gülmüyor.

Çalıp çırpanların ise keyfine diyecek yok.

Örnek mi istersin, başıma belalar açan bir tane vereyim yeter.

Yahya Demirel kulunuz, Türkiye'de ilk kez "hayalî mobilya şirketi" kurarak devlet hazinesinden külliyetli miktarda vergi iadesi alarak genç yaşta köşeyi dönmüştü.

O zaman ben de 11. mektubumun 4. sayfasında belirttiğim "Bir Ortak Arıyorum" başlıklı yazıyı yayımlatmış, valilikçe işten

el çektirildiğim gibi, Süleyman Demirel tarafından da mahkemeye verilmiştim.

Gerek idari ve gerekse adli tahkikat sonunda aklandığım halde dört sene sonra aynı yazı gerekçe gösterilerek öğretmenlik mesleğinden ihraç edilmiş ve ben de çoluk çocuğumu alarak Almanya'ya gittiğimi daha önce belirtmiştim.

Almanya'da çalışma izni verilmediğinden kaçak olarak çalışmak zorunda kalmış ve alınterimin karşılığı kazandığım paralarla, Türkiye'ye döndüğüm zaman bir marangozluk atölyesi açmak ve ekmek paramı helalince kazanmak amacı ile İsviçre'den alıp vurguna verdiğim bir marangozluk takımını İstanbul Sirkeci yolcu salonundan almak üzere gittiğimde ambalajın açılıp kontrol edilebilmesi için bir dilekçe vermemi istediler.

Dilekçeyi verdim. Soyadı Dokuzoğuz olan müdür muavini, ambalajı açıp kontrol yaptı, tekrar kapattı.

Bu kez adı Orhan olan ikinci müdür muavini de eşyaları görmek istediğini belirterek tekrar ambalajı açıp baktılar.

Eşyanın kıymetli olduğunu görerek benim de TC vatandaşlığından çıkarılmış olmamdan yararlanarak üstüne yatmayı planladıklarından, TC vatandaşı olmadığım için eşyaları alamayacağımı ileri sürdüler.

Müdüre durumu anlatınca, "git pasaportunu al gel, eşyanı verelim" dedi.

İstanbul Emniyeti pasaport şubesine giderek gümrükteki eşyalarımı çekebilmem için pasaportun gerekli olduğunu, el konulan pasaportumun geçici olarak verilmesini istedim.

Pasaportumu verdikleri polisle birlikte gümrük müdürlüğüne gittik. Gümrük müdürü, pasaporttaki işlem görmüş eşyaların fotokopisini istedi. Polis, istenilen sayfaların fotokopilerini çekip verdi.

Sıra eşyaları almaya gelmişti ki, eşyalara göz koyan müdür muavini Orhan, karşı çıkarak "TC vatandaşı olmadığım için eşyaların verilemeyeceğini" söyleyince, birbirlerine gebe olan müdür de ağız değiştirerek "Gümrükler Başmüdürlüğü'ne bir yazı yazalım" diyerek eşyaları vermedi.

Uzun süre bu yazışmalar devam etti. Ankara'ya gidip Maliye Bakanlığı nezdinde girişimlerde bulundum. Baktım ki tüm sistem birbirlerine ortak. Sonuç alamayınca idari mahkemeye başvuruda bulundum.

Mahkeme, eşyaların tarafıma verilmesine karar verdi.

Aradan beş yıl geçmişti. Eşyaları almaya gittiğimde eşyaların bedelini aşan bir ardiye parası ile karşılaştım.

Bu parayı veremezdim. Çünkü ardiyede bekletilmesine ben neden olmamıştım. Hatalı olan idare idi.

Eşyalarımı alamayınca tekrar mahkemeye vermek zorunda kaldım.

Üç yıllık bir sürüncemeden sonra alınan kararda eşyalarımın ardiye parası alınmadan verilmesi kararlaştırıldı.

Bu karar üzerine eşyalarımı almak üzere Halkalı Gümrüğü'ne gittim. Beni bir yazı ile Zeytinburnu gümrük deposuna gönderdiler.

Zeytinburnu gümrüğü eşyalarımın imha edildiğini ileri sürerek bir imha tutanağı verdi.

Ne var ki, bana verilen imha tutanağındaki eşyaların gümrüğe giriş tarihleri 1950-1980 yılları arasında, sadece iki kalem, yani bir gömlek, bir manto 1985 tarihinde gümrüğe girmiş, benim eşyalarım, 1985 tarihinde 99 kilo olarak vurguna verildiğine ve bir gömlekle bir mantonun ağırlığı 5 kiloyu geçemeyeceğine, kaldı ki mahkemelik olan herhangi bir eşyanın dava sonuna dek saklanma zorunluluğu bulunduğuna göre, benim eşyalarımın gümrük sorumlularınca aralarında pay edildiği anlaşıldı.

Bu nedenle üçüncü kez mahkemeye başvurmak zorunda kaldım. Halen kararı bekliyorum.

İkinci gasp olayı ise daha da komik. Eşim, Almanya'dan Türkiye'ye ev eşyasını getirip Karaköy gümrüğüne indirdi.

Almanya'ya gittiğimizde benim pasaportumu istediler. Pasaportumun pasaport şubesince alındığını belirttim. Pasaportun alındığına dair pasaport şubesinden bir yazı istediler. Getirdim. Yazıda "TC vatandaşlığından çıkarıldığı için pasaportuna el konulmuştur" deniliyordu.

Bu kez, "her ne kadar, eşyayı getiren eşin ise de aile reisi sen olduğundan, siz de TC vatandaşlığından çıkarılmış olmanızdan ötürü, bu eşyayı almanız mümkün değildir" yanıtını aldık.

Almanya'da işçi olarak çalışan eşim, eşyayı getiren o. Eşyayı alma hakkı da onun olması gerektiğini söyledimse de laf anlatamadım.

Benim TC vatandaşlığından çıkarılmış olmamdan yararlanarak eşimin 20 yıllık kazancının üstüne oturmaya kalkıştılar.

Haftalarca git gel, ama nafile. Eşyayı vermediler. Buna sinirlenen bizim avrat, kafayı üşütüp bağırmaya başladıysa da kâr etmedi.

Tam bu sırada bir gelişme oldu.

Başbakan Turgut Özal aleyhine dava açmış, işkenceden dolayı cezalandırılması isteğinde bulunmuştum.

Sıkışan Özal, havayı yumuşatmak amacıyla olacak ki Semra Özal bana bir kart atarak yeni yılımı kutladı.

Ben de ilk kez bir açıkgözlülük yaparak bu kartı götürüp Galata Gümrük Müdürlüğü'ne göstererek, "bakın, ben bu eşyayı alırım, ama birçoğunuzun da canını yakarım" diye konuştum.

Bu kartı gören gümrükçüler, panikldiler ve "hele otur bir kahvemizi iç. Zaten biz de kaç gündür eşyanızı vermek için formül arıyorduk ve bulduk. Tam size telefon edecektik ki, siz geldiniz" diyerek, hemen şipşak formaliteleri tamamlayarak eşyamızı verdiler. Hatta kendi kamyonları ile eve kadar taşıdılar. Artık ana-avratlarını sinkaf etmekten başka yapacağım bir şey kalmıyordu.

Yaa işte böyle ulu Tanrım. Lanetlediğin Şeytan, bunlardan bin kat daha temiz değil mi?

Bir dahaki mektubumda olaylara devam etmek üzere şimdilik hoşça kal ulu Tanrım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Ellinci Mektup
Ey Ulu Tanrım

Faşistleri yarattığına göre cehennem zebanilerini yaratmana ne gerek vardı sanki?

Bakın anlatayım, bana hak vereceksiniz.

Şerefsiz, namussuz, ahlaksız, yalancı, dolandırıcı, üçkâğıtça, karaborsacı, köşe dönmeci kullarınızdan olmadığım, kimsenin hakkını yemediğim, sadece haksızlıklara, adaletsizliklere karşı amansız ve sürekli bir mücadele vermekten başka bir suçum olmadığı halde, Yahya Demirel hakkında yazdığım bir yergi yazısı nedeniyle öğretmenlik mesleğinden çıkarılmam ve Konya 2. Ordu Sıkıyönetim Askerî Mahkemesi'nde aklanmamdan tam sekiz ay sonra, aynı suçlama gerekçe gösterilerek TC vatandaşlığından çıkarılmam, yurda dönerken Edirne'de tutuklanarak 45 gün süren işkenceden geçirildikten sonra, ölüm hücresine atılarak öldürülmek istenmem ve ikinci kez mahkeme huzuruna çıkarılıp aklanmama karşın TC vatandaşlığına alınmayarak, 33 yıllık emeğimi ve emeklilik hakkımı gaspetmek istediler.

Bunun üzerine faşist Hitler ve Mussolini yönetiminde dahi rastlanmayan bir yöntemle; "Anayasaya evet diyeceksiniz. Evet demeyeni cezalandıracağım. Ancak anayasaya evet demeniz halinde de, beni cumhurbaşkanı seçmiş olacaksınız" diyerek, Cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturan faşist Evren, Florya Köşkü'nde idi. Bana yapılan bunca haksızlıklarla ilgili olarak, gereken belge ve bilgileri sunmak amacı ile başvuruda bulundum.

Benimle görüşmeyi kabul etmeyen Evren, polislerine emir vererek beni Gayrettepe işkence merkezine gönderdi.

Beni Gayrettepe'ye götürecek olan polisler, önce evime gelerek arama yaptılar. Evdeki enişteni Derviş Alkan'ı, oğlu Kasım'ı ve damadı İbrahim Çalışkan'ı da alıp götürmek istediler. Bu gözdağından sonra onları bırakıp evimden aldıkları yazı dosyalarımı kitaplarımla birlikte Gayrettepe'ye götürdüler.

Akşama kadar orada tuttuktan sonra, ifademi aldılar.

Bana niçin cumhurbaşkanına dilekçe verip görüşme isteğinde bulunduğumu soruyorlardı. Derdimi anlatmak için diyordum, inanmıyorlardı. Anlaşılan benden korkmuşlar, cumhurbaşkanını öldürmek istediğimi sanmışlar. Oysaki yaşamımda asla elimi kirletmiş bir insan değildim.

Akşamüstü beni serbest bırakmak isteyince beni götüren polislerden birisi "efendim bu dosyada çok şey var. Süleyman Demirel'in, Ecevit'in, Turgut Özal'ın buna yazdıkları mektuplar var. Buyurun inceleyin" diyerek dosyayı şube müdürüne uzattı. Dosyaya bir göz atan müdür, "haydi aldığınız yere götürün" emrini verdi. Ancak bir daha cumhurbaşkanı ile görüşme girişiminde bulunmam halinde fena olacağını ekledi.

Korku dağları sarmıştı. Namluların gölgesinde Cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturan Evren, anlaşılan diken üzerinde sallanan işkence, zulüm gibi tüm pisliklerin verdiği psikolojik baskı altında hiç rahatı yoktu. Böylesine bir koltuk uğruna bunca pislikleri işleyen, şimdi onların korkusu ile yaşıyordu.

Neyse. Beni eve getirirlerken, yolda dosyayı karıştırıp içinden Süleyman Demirel'in mektubunu çıkarıp aldıklarının sonradan farkına vardım. Akıllarınca o mektubu benim için suç unsuru sayacaklardı günün birinde.

Oysaki Demirel'in mektubu: Ege Üniversitesi'ne saldıran faşistlerden 100 kadarını namuslu bir jandarma komutanı yakalayıp adalete teslim etmişti. Demirel de o sıralar sık sık demeçler vererek anarşik olayları çıkaranların, 1974 affından yararlanarak çıkan solcuların çıkardığını belirtiyordu. Ben de bu Ege Üniversitesi olayı üzerine kendisine bir mektup göndererek, "tüm demeçlerinizde, aftan yararlanarak çıkan solcuların anarşik olayları çıkarttığını belirtiyorsunuz. Ege Üniversitesi'ne saldıran ve bunlardan 100 kadarı tutuklananlar arasında kaç tane aftan yararlanarak çıkan solcu" olduğunu

sormuştum. Demirel bu mektubuma bir yanıt olarak ve konuyu saptırarak, işin içinden çıkmak amacı ile "dilekçenizi ilgili makama ilettim. Bilgi edinmenizi rica eder, gözlerinizden öperim" diyordu. Böylece olayı fazla kurcalamayacağımı, temine çalışıyordu.

Şimdi faşistleri yarattığına göre cehennem zebanilerine ne gerek vardı, diye sormamda haklı değil miyim ulu Tanrım?

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Elli Birinci Mektup

Ey Ulu Tanrım

Ben 50 mektuptur sana yazıyorum. Yaşamımda başıma gelen tüm musibetlerin önemlerini sana ilettim. Biraz da özel yaşamımdan söz etmek istiyorum.

Sana malum olduğu üzere 38. mektubumda anlattığım gibi Erzincan'ın Çayırlı ilçesinin 50 köyünü birleştirerek kooperatifleştirmem üzerine, bakanlıkça görevden alınmıştım.

Almanya'ya işçi olarak gitmek amacı ile eşimle birlikte iş ve işçi bulma kurumuna başvuruda bulunduk.

1972 yılında eşimin isteği yapıldı. O zamanlar Almanya işvereni, gidecek olan tüm işçilerin tüm masraflarını karşılıyor, oraya gider gitmez işbaşı ettiriyordu.

Sadece eşimin isteğinin yapılması hoşuma gitmedi. Çünkü birlikte gitmek istiyordum. Bu nedenle eşimin yalnız Almanya'ya gitmesine razı olmadım.

Ancak konu komşu "bu fırsat kaçırılır mı? Herkes gitmek için dünyanın rüşvetini veriyor, eşin varsın gitsin. Beğenmezse geri gelir. Bu vesile ile Avrupa'yı görmüş olur" diyerek beni ikna ettiler.

Çok saygı duyduğum Kürecikli M. Ali Özdoğan da bize gelerek eşimin Almanya'ya gitmesi konusunda ısrar edince razı oldum. Mehmet Ali eşimle birlikte giderek pasaport işlemlerini tamamladılar. Böylece Ocak 1972'de eşim Almanya'ya gitti. Bana davetiye gönderecek, beni de aldıracaktı.

İlk gelen mektubunda: Çok sıkıldığını, Almanya'da kalamayacağını yazıyordu. Hemen yanıtlayarak gelmesini istedim. Ve sıkılmaması için de her gün mektup ve gazete dergi postaladım

kendisine. Derken yıl sonunda izne gelen eşim "Almanya'da beş yılını doldurması halinde ancak sigorta primlerini alabileceğini" ileri sürerek tekrar gitti.

Yanına gidebilmem için de bana davetiye gönderdi.

Ancak hakkımda yurtdışına çıkma yasağı konulduğundan gidemedim. Böylece 1980'e kadar bekledim. 41. mektubumda belirttiğim gibi, bu pasaport yasağını delme fırsatını bulunca Almanya'ya gittim.

Almanya'ya giderken Kapıkule'yi geçinceye dek her an geri çevrileceğim psikolojisi içerisinde idim. Neyse ki olmadı ve gittik.

Çok zengin bir kitaplığım vardı. Çünkü kitaba, gazete ve dergiye çok önem veriyordum. Kitap, benim için ekmek ve sudan önce geliyordu. Her ay maaşımın belli bir miktarını kitaplar için ayırıyordum.

İşte Almanya'ya giderken bu kitaplarımı kavafiye sandıklarına doldurarak, ev eşyalarımla birlikte kız kardeşim Nezet'in evine bırakmıştım.

12 Eylül faşizmi döneminde gençlerin sırtına çuval çuval kitap yükleyip götürdüklerini gören kız kardeşim, korkusundan tüm kitaplarımı günlerce banyo sobasında yakmış olduğunu Almanya'dan dönünce öğrendim.

1960 yılından bu yana tüm biriktirdiğim gazete koleksiyonumu, tüm Anadolu'yu gezerek tuttuğum notlarımı, kitaplarımla birlikte yakmıştı.

Okuryazar olmayan kardeşim, Kuran-ı Kerim'leri bile yakmış, fakat çarpılmamıştı.

Yakılan kitap ve notlarım için yüz yıl yatmayı göze alır, fakat yine yakmazdım. Kaldı ki mahkeme kararı ile yasaklanmış olsa bile, birden fazla kitap bulundurmadıkça ceza alma olanağı yoktu. Gerçi 12 Eylül faşistleri, kitap düşmanı idiler, ama birinin evinde kitap buldukları zaman onu mimleyerek bir başka suç isnadı ile onu cezalandırıyorlar, kitaplardan dolayı ceza vermeyi kurnazlıklarının gereği olarak vermiyorlardı. Tıpkı, Atatürk diye diye Atatürk'ten ne varsa ortadan kaldırdıkları kurnazlık gibi...

İşte bu kitaplarımın yakılması olayı beni oldukça sarstı. Yaşamımda almış olduğum sürü ile cezalar ve hatta işkenceler dahi beni bu kadar canevimden vurmamıştı. Böylece başıma ödül koyan 12 Eylül faşizminin bana vermek istediği cezayı bil-

meyerek kız kardeşim tarafından daha ağırı verilmiş oluyordu. Bunu anlattığım zaman o da çok üzülmüştü, ama kitaplar artık geri gelmiyordu.

Ulu Tanrım,

Görüyorsun ya, insanları kandırıp kolayca sömürebilmek için ya çağdışı bir eğitim uyguluyorlar, ya da safsatalarla beyinlerini yıkayıp koyun sürüsüne dönüştürüyorlar. Ve bu yüzden kullarına verdiğin nimetlerin bölüşümünde ve yararlanmasında büyük dengesizlikler yaratabiliyorlar.

Ulu Tanrım,

Üretim ilişkilerindeki büyük dengesizlikleri görmemekle beraber "Hürriyet" konusundaki dengesizliği görerek karşı çıkan kulunuz Namık Kemal'in dediği gibi:

Felek her türlü esbabı cefasın toplasın gelsin,
Dönersem kahpeyim millet yolunda azimetten

Hiçbir şey beni yolumdan alıkoyamadı ve sarsamadı. Ancak kitaplarımın yakılması olayından sonra, ikinci büyük darbeyi eşimden yedim.

Bu ikinci darbe de yine 12 Eylül faşizminin zulmünden kaynaklanıyordu.

Meslekten ihraç edilmem, TC vatandaşlığından çıkarılmam ve Edirne'de 45 gün süre ile işkenceden geçirildikten sonra ölüm hücresine atılmamdan fazlasıyla etkilenen eşim, Almanya'dan dönüş yapıp da eşyasını gümrükten alamayınca büsbütün korkuya kapılarak, bir daha Türkiye'ye dönme cesaretini kendinde bulamayıp beni terk etmek zorunda kaldı. Çünkü yaşamımda devlet öylesine çok üzerime gelmişti ki; açığa alınmalar, karakollar, meslekten çıkarılmalar, hapse konulmalar, kınama, ihtar etme, maaş kesimi, kıdem indirme cezaları sürekli gündemden düşmemiş ve bunların birikimi sonucu, bir daha Türkiye'ye gelmeme kararını verme sonucunu doğurmuştu.

Eşim, korkudan Türkiye'ye gelmiyordu. Bana pasaport verilmediğinden ben gidemiyordum. Kendi vatanımda vatansız yaşıyordum. Çalışma ve oturma izni almak gerekiyordu. İkide bir gözaltına alınıyordum. Tüm bunların birikimi sonucu, bü-

yük bir korkuya kapılan eşimden ayrılmak zorunda kaldım. Böylece ailem parçalanmış oldu. 55 yaşımdan sonra yeniden yalnızlık içerisinde kalınca, evlenmenin gereğini duydum. 12 Eylül faşizmi, sağlığımı işkence ile aldığı gibi, canımdan aziz tuttuğum kitaplarımın yakılmasına ve çok saygı duyduğum, beni okutan, köy yaşamından kurtararak yepyeni bir yaşama koşullarına kavuşturan rahmetli yengem Atiye Aydın'ın yadigârı olan eşimden de oldum.

Böylece Kuran-ı Kerim'in Teğabun suresinin 2. ayetindeki "Allah'ın izni olmadıkça hiçbir musibet başa gelmez" hükmü gereğince; bu musibetler, senin izninle başıma gelmişse suçumu bilmek isterim. Sana malum olduğu üzere yalancılık, sahtekârlık, dolandırıcılık, üçkâğıtçılık yapmadım; kimsenin hakkını yemedim. Sadece haksızlıklara ve adaletsizliklere karşı çıkarak onurlu bir mücadele verdim.

Eğer, bunlar senin katında suç sayılıyorsa bir diyeceğim yok. Şayet bu insani hasletler, senin makamında suç sayılmıyorsa, bunca musibetlerin başıma gelmedeki esrarını bilmek, öğrenmek en doğal hakkım olsa gerek. Eğer mümkünse bir nebzecik bu musibetlerin çekilmesindeki esrarı açıklarsan çok sevinirim ulu Tanrım. Affınıza sığınarak bir açıklama bekliyorum.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Elli İkinci Mektup
Ey Ulu Tanrım

"Her ot kendi kökü üzerinde biter" diye bir söz vardır. Ben de kendi köküm üzerinde bitip bitmediğimi anlamak için biraz da kulunuz olan babam Musa'dan söz etmek istiyorum. Çünkü çok yer gezdim, çok insanlar tanıdım ama onun gibisine hiç rastlamadım.

Şöyle ki:

Nüfus kaydına göre 110 yaşında öldü. Bu 110'luk ömür boyunca hiç yalan söylediği görülmediği gibi, hiç kimsenin hakkını da yemedi. Dilinden dua eksik olmuyordu. Çok çalışkandı. Bayırları hep kazma ile eşerek tarla haline getirdiği gibi bu tarlaların etrafına on binlerce meyve ağacı dikti. Ondan incinen hiç kimse olmadı. Parayı hiç sevmez, "köpeğe atsan bile yemez" derdi. Çok bonkördü. Birisi kendisinden bir şey istedi mi yok demezdi, verirdi. Çocukları çok severdi. Hiçbir gün bize ve tüm çocuklara kızdığını, azarladığını hiç görmedik. Eve misafir gelmediği gün çok üzülür, yolları gözler, bir misafirin gelmesini beklerdi. Ata çok meraklı idi. Kapısından at eksik olmazdı. Çift süreceği zaman öküzlerin gözlerinden öperdi. Sabahları güneş doğarken ve akşamları batarken güneşe yönünü döndürür, el kaldırıp dua ederdi. Ay için de aynı şeyi yapardı.

Hiç kimse ile küsmez, darılmaz, karşısındakinin ayıbını hiç yüzüne vurmaz ve hiç kimseyi kınamazdı. Din konusunda çok demokrattı. Dinsel inançlarından dolayı kimseyi kınamaz, horlamazdı. Birisi, "ben peygamberliğimi ilan edeceğim" dese

bile kızmaz: "Peygamberliğe uygun hareket edebilecek misin?" diye sorardı. İbadeti çok severdi. Ama ibadet etmeyene de kızmazdı. Ancak gösteriş için sürekli Allah'ı ananlara da ders vermesini bilirdi. Örneğin, Osman adında birisi ile yolculuk yapıyorduk; Osman sürekli "Allah, Allah" diye dua ediyordu. Gösteriş olsun diye dua ettiğini anlayan babam, Osman, diye arka arkaya seslenince adam kızdı. "Benimle alay mı ediyorsun?" diye üstüne yürüdü. Babam da "bak, ben senin adını dört-beş kez anınca küplere bindin. Sen ise akşama kadar Allah, Allah deyip duruyorsun. Senin adını tekrarlamakla kızdığına göre, Allah da sana kızar. Öyleyse gösterişten vazgeç. Allah, senin dudakların arasında çıkana değil, kalbinde taşıdığına bakar" diyerek onu hareketinden utandırmıştı.

Bir kez de, Kaşiri diye bir ağa vardı, onun evinde misafirdik. Ağa, bir ara "Musa Efendi sizler iyi insansınız. Ancak ibadet etmiyorsunuz" deyince, babam da "bizde öyle adamlar vardır ki, akşamdan diz çökerek sabaha dek ibadet eder" diye yanıtlayınca ağa "abdest almıyorsunuz. Abdestsiz ibadet olur mu?" diye sorunca, babam "akşamdan sabaha dek diz çöküp ibadet eden kişi, bu ibadetinden bir şefaat görmüyorsa sen kıçını yıkamakla, kıçından şefaat mi göreceğine inanıyorsun?" diye soruyu soru ile yanıtlayınca sustular. Bir daha bu konuya dokunmadılar.

Ağalarla hiç yıldızı barışık değildi. Köy ağalarına karşı amansız bir savaş açmıştı. Valiye giderek köy ağasını şikâyet etmişti.

Dayım ve amcalarım "bu deli olmasa, ağalara karşı gelmezdi" diyerek babamın deliliğine karar vermişler ve bir imam çağırarak okuyup üfletmek istemişlerdi. Babam, imam efendiye "sen istediğin kadar oku üfle. Eğer ben de en ufak bir değişiklik yapabilirsen tüm malımı mülkümü sana vereceğim. Ama bir şey yapamazsan sen imamlıktan vazgeçecek misin?" diye sormuştu. Bunun üzerine imam efendi okuyup üflemekten vazgeçerek evine gitmişti.

Ulu Tanrım,

Hiç abartmadan anlattığım babam, çalışkanlığına, doğruluğuna, hiç kimsenin hakkını yemediğine ve sana karşı ibadetini

de ihmal etmediğine göre, hiç de zengin olmadı. Kendi alınteri ile kazandığını yiyerek geçimini sürdürdü. Beri tarafta hiç çalışmadığı, barlarda sazlarda vur patlasın çal oynasın keyfine bakan bir avuç haramzadenin nasıl zengin olup apartmanlarına apartmanlar kattığını gördükçe "Allah, çalışanı ve doğruları sever" sözüne inanmak mümkün olmuyor.

Bu ne tezattır ulu Tanrım?

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Elli Üçüncü Mektup

Ey Ulu Tanrım

Daha önceki mektuplarımda da belirttiğim gibi yaratılışım itibarıyla daha Kuran-ı Kerim'i okumadan önce de insanlar arasında herhangi bir fark gözetmiyordum. Mademki tüm insanlar Tanrı tarafından bir baba (Adem) ve bir anadan (Havva) dünyaya gelmiştir, öyleyse hepsi de birdir diye düşünüyorum.

Kuran-ı Kerim'i okuduktan sonra da gördüm ki bu düşüncemde bir yanılgı yok. Çünkü Kuran-ı Kerim'in Nahl suresinin 93 ayetinde, "Allah dileseydi sizi bir tek ümmet olarak yaratırdı" ve yine Hac suresinin "her ümmete ayrı bir din, bir şeriat verdik" diyorsun. Bu da düşüncemde yanılmadığımın kanıtı oluyor.

Ancak asker dönüşü atandığım Kurtalan'da bir olaya tanık oldum.

Bir gün, karakolun yanından geçerken içeride acı acı bir insan bağırtısı duydum. İçeri girdiğimde bir adamı falakaya yatırmışlar, acımasızca dövüyorlardı. Nedenini sorduğumda: "Evinde Kürtçe plak yakaladık" diye yanıtladılar.

Ulu Tanrım,

Bu insanları yaratan, Kürtçe lisanını veren sen. Ama verdiğin lisanla konuşmayı, türkü dinlemeyi yasaklayan, suç sayan ve bunların üzerinde egemenliğini pekiştirmiş olan diğer kulların, bu insanların anadilleriyle konuşmalarını, türkü dinlemelerini istemiyorlar ve onları acımasız olarak cezalandırıyorlar.

Tanık olduğum ve çok üzüntü duyduğum bu olay üzerine bir inceleme ve araştırma gereği duydum.

Bu araştırmamda gördüm ki, ayrı ayrı ümmetler halinde yarattığın ve ayrı ayrı dillerde konuşmalarını sağladığın bu ümmetlerden birisi de Kürtler olduğunu, başlangıçta Zerdüşt dinine bağlı olduklarını, ancak İslamiyetin ortaya çıkışıyla birlikte egemen sınıflar tarafından zorla baskı ve şiddetle dinlerinden vazgeçirilip, İslamiyeti kabule zorlandıklarını ve bu zorlama sonucu olarak sadece Amed bölgesinde 60 bin insanın kellesinin kesildiğini ve bu katliam sonucu İslamiyeti Kürtlere zorla kabul ettirdiklerini gördüm. Oysaki Kuran-ı Kerim'in Bakara suresinin 256. ayetinde, "Dinde zorlama yoktur" ve yine Yunus suresinin 99. ayetinde de; "eğer Rabbin dileseydi yeryüzünde bulunanların hepsi iman ederdi. Öyle iken insanları inanmaya sen mi zorlayacaksın?" hükmüne rağmen İslamiyet adına, Kuran adına bunca cinayetler işleyerek dinlerini zorla kabul ettirmişlerdir. Ve kendi anadilleriyle konuşmalarını da menetmişlerdir.

Ulu Tanrım,

Bana ihsan ettiğin mantık ve düşünce süzgecinden bunu geçirdiğim zaman, çok vahşi ve bir cinayet olarak kabul ediyorum. Çünkü dünyada en ağır ceza, zorla başka bir düşünceyi kabul ettirmek ve anadilleriyle konuşmalarını yasaklamaktır. Çünkü gerçek olan, sapık olmayan her düşünce, zora gerek kalmadan insanlar tarafından kendiliğinden kabul edilirler. Ancak ve ancak sakat olan, yanlış olan düşünceleri başkalarına zorla kabul ettirme gereği doğar.

Böylesine bir zulme niçin seyirci kaldığını anlamak mümkün değil. Düşünün bir kez; bir topluluk yaratmış, onlara bir lisan vermişsin ama o topluluğu, verdiğin lisanla konuşmaktan menediliyorlar, inançlarından zorla vazgeçiriliyorlar. Bu asla Tanrı'nın adaleti ile bağdaşır bir olay değildir. eğer bu zulmü, bu vahşeti adaletinle bağdaştırıyorsan "pes" demekten başka bir diyeceğimiz olmaz. Ama biliyorum ki bu imkânsızdır.

Buna bağlı olarak 1985 yılında nüfus sayımı için konutuma gelen sayım memurunun: "Anadilin" sorusunu "Kürtçe" diye yanıtlamıştım. Ancak sayım memuru bunu yazmak istememiş ve başka bir yanıt almaya çalışmıştı. Ben de, "sen anadilimi soruyorsun. Benim anam Kürtçeden başka dil bilmiyor. Oysaki, sen bu gerçeği görmek istemiyor ve beni başka bir yanıt vermeye zorluyorsun. Ya dediğimi yazarsın ya da sana bir ton

dayak çekerim öyle yazdırırım" deyince, kurşunkalemle "Kürtçe" diye yazmıştı. Ve inanıyorum ki, dışarı çıkınca onu silmiş yerine Türkçe yazmıştır.

Ulu Tanrım,

Sana malum olduğu üzere Kurtalan'da bulunduğum 1966 yılında Kürtlük-Türklük ayrılığının farkında olmadan bir insan olarak, doğunun sorunlarını dile getiren yazılar yazıyor ve Ankara'da yayımlanan İmece dergisinde yayımlatıyordum. 35. mektubumda belirttiğim olaylardan sonra verildiğim Van Atatürk Lisesi'nde iken Nihal Adsız imzası ile Ötügen dergisinin aklımda kaldığına göre, 40-41. veya 42. sayılarında bir yazıya rastladım. Bu yazıda Nihal Adsız: "Doğu Anadolu Kürtleri, ne yapmak istiyorsunuz, eğer bu ülkede rahat durmayacaksanız, ırkdaşlarınız olan Ermenilerle birleşin ve Suriye'ye gidin" diyordu.

Lisede de beyinleri yıkanmış, hurafe ve safsatalara boğulmuş öğrencilerim, kafatasçı iki öğretmenin etrafında kümelenerek bana karşı cephe almışlardı. Bu kafatasçı öğretmenin sözlerine kanan bu öğrencilerime bir gün "öğretmeninize sorun bakalım Nihal Adsız, nasıl bir adamdır?" diye söyledim. Onlar da sormuşlar ve çok yurtsever ve aydın bir yazar olduğu yanıtını almışlardı. Ben de Ötügen dergisindeki yazısını göstererek, "bu adam Kürtleri Anadolu'dan kovmak istiyor, ne dersiniz? Bu aydın, yurtseverin dediklerini yerine getirecek misiniz?" diye sormuştum. Hepsi Kürt olan bu öğrenciler, birden saf değiştirerek kafatasçı öğretmenin laflarının yalan olduğunu anlamışlardı.

İşte benzeri olaylar, daha derinlemesine incelemelerde bulunmamı zorunlu kıldı.

Bu inceleme ve araştırma sonunda gördüm ki, eskiden "Kürdistan" diye adlandırılan bu bölgede yaşayan Kürtler, hiçbir ayrım gözetmeksizin Türk İstiklal Savaşı sırasında tüm güçleri ile Atatürk'ün yanında yerini alarak düşmana karşı savaşmışlar ve birlikte düşmanı denize dökmüşlerdir.

Hatta Yunanların İzmir çıkartması sırasında İzmir eşraflarının toplanarak, hep birlikte Yunan komutanına başvuruda bulunup, bağlılıklarını bildirdikleri halde, Kürt aşiret beylerinin hiçbirinden böylesine bir soysuzluk görülmemiştir.

Böyle olduğu halde, kurtuluştan sonra yardımda bulunan bu aşiret ve Kürt beylerinin çoğunun ya asılmış ya da sürgüne gönderilmiş olduğu görülmüştür.

Erzincan Çayırlı ilçesinin 50 köyünü kooperatifleştirmem üzerine görevden alındığımı daha önce yazmıştım.,

İşsizdim, hiçbir gelirim yoktu. Tam bu sırada tüm Anadolu'yu gezme fırsatı doğdu. Ankara'da Sahne Anadolu Tiyatrosu sahibi Ali Haydar Cilasun, M. Sadık Aslankara adında bir genci görevlendirmiş, tüm Anadolu'yu gezip *Muhtar Anamı Kaçırdı* adlı tiyatro oyununun bağlantısını yapacaktı. O genç, gelip Malatya'da beni buldu; birlikte dolaşmamızı istedi. Tam bana uygun bir işti bu. Hemen kabul ederek birlikte yola çıktık. O zamanlarda ilerici örgütler olarak TÖS, TİP, DİSK ve bir de ehvenişer tavşan boku, ne kokar ne bulaşır tipinde CHP vardı. Biz bu örgütlerde oyun bağlantısı yapıyor, peşin aldığımız yüzde onluklarla yolumuza devam ediyorduk.

İşte bu gezide de gördüm ki Lozan Antlaşması ile Türkiye, İran, Irak ve Suriye tarafından paylaşılmış olan bu coğrafyanın Türkiye payına düşen Doğu ve Güneydoğu Anadolu toprakları üzerinde yaşayan Kürtler, son derece yoksulluk içerisinde, Tanrı'nın yarattığı tüm nimetlerden yoksun olarak yaşadıklarını; kapısı, penceresi, bacası aynı delik olan mağaralarda yaşamaya mahkûm edildiklerini; Hakkâri'de üç çatılı bir binanın bulunduğunu, bunlardan birisinin hükümet konağı, birisinin karakol ve diğerinin hapishane olduğunu; ulaşımın patika ya da toprak yollardan sağlandığını; işyerlerinin hiç bulunmadığını, çoğu yerlerde ekime dikime elverişli arazinin bulunmadığını, olan yerlerin de toprak ağaları tarafından gaspedildiğini, hayvancılık, marabalıktan başka bir kazanç yollarının bulunmadığını; işsizliğin hat safhada olduğunu, Suriye'den getirip satacakları birtakım malların yollarının da mayınlandığını, her yıl bir ekmek uğruna bu mayın tarlalarında birçok insanın can verdiğini, –hatta Bekir Yıldız, *Kaçakçı Şahan* adlı öykü kitabında bu konudaki trajik olayları sergiler– anlatıp, bu gerçekleri görmemi sağladılar.

70 yıllık asimilasyon ve inkâr politikasının ürünü olarak Genelkurmayca bastırılıp yüz binlerce dağıtılan bir *Beyaz Kitap*'ta "Dağların yüksek tepelerinde yaz kış erimeyen karlar vardı. Güneş açınca üzerleri buzlaşan camsı bir parlak tabaka ile örtülürdü. Üstü sert, altı yumuşak olurdu. Bu karın üstünde yürününce ayağın bastığı yer içeriye çöker, kırt kürt diye ses çıkarırdı. Doğulu Türkmenlere 'Kürt' denmesinin nedeni buydu" diye yazdığını gördüm.

Ulu Tanrım,

Şimdi affınıza sığınarak sormak isterim.

Bu insanları ve konuştukları dili sen mi yarattın, yoksa Genelkurmayın belirttiği gibi karda gezmenin sonucu mu meydana geldiler? Ne dersin ki?

Düşünün bir kez: Savaşta, dar günde bir toplumdan destek alarak düşmanı yeneceksin; topraklarını, onların yardımı ile kazandığın zafer sonunda Lozan Antlaşması ile dört ülke arasında paylaşıp beylerini astıracaksın. Dilini yasaklayıp kültürünü kendi kültürüne adapte edeceksin. Vergiyi alacak, asker alacak, ucuz emek olarak yararlanacaksın. Kimliğini inkâr edip 70 yıllık bir asimileye tabi tutacaksın. Artık kaybedecekleri hiçbir şeyi kalmayan bu insanların silaha sarılmaktan başka çare bulamayıp dağlara sığındığı zaman da "dağ eşkıyası, terörist, cani" ilan edip tüm gücünle üstüne çullanacaksın. Ve ondan sonra da, "biz kardeşiz" diyerek nutuk atacaksın. Bu ne biçim kardeşlik ulu Tanrım?

Evet, bu ne biçim kardeşliktir ki, halkın yüzde 80'inin oyunu alarak TBMM'ye giren Ahmet Türk, Hatip Dicle, Leyla Zana, Orhan Doğan, Sırrı Sakık, Selim Sadak ve Mahmut Alınak'ın başına türlü oyunlar getirilmiştir. Leyla Zana'nın meclis kürsüsünde ettiği yemininden sonra: "Bu yemini Türk ve Kürt halkının kardeşliği için yapıyorum" cümlesini anadili olan Kürtçe söylediği için nasıl kıyametler kopardıklarını biliyorsundur. Bu insanlara verdiğin Kürtçe lisanı ile bir cümleyi söylemenin böylesine bir fırtına yaratmanın sonucu değil midir ki, insanlar silaha sarılma gereğini duymuşlardır?

Hani Urfa'da imamlık yapan bir kulunuz, camide Kürtçe vaaz verdiği için götürüldüğü karakolda komiser efendi alay olsun diye "İslam'ın şartı kaçtır?" diye sorunca imam efendi de "üçtür" yanıtını vermişti de, komiser efendi hiddetlenerek "ulan hem imamlık yapıyor, hem de İslam'ın şartlarını bilmiyorsun" deyince; İmam efendi: "Sizin için beştir ama bizim için üçtür. Çünkü biz, askerlik yaptık, vergimizi ödedik, seçime katılarak hep sizleri seçip başımıza taç ettik, yine bizi tanımadınız. Ne zaman ki, silaha sarılıp dağa çıktık, o zaman 'Kürt realitesini' tanıyoruz diye konuştunuz. Öyleyse İslam'ın şartı; bir tüfek, iki kor fişektir" diye yanıtlamıştı. Bu imam kulunuzun söyledikleri doğru değil mi?

Ulu Tanrım,

Hani bir söz vardır. Derler ki: "Köşeye sıkıştırılıp çaresiz bırakılan kedi aslana saldırır."

Ulusal Kurtuluş Savaşı sırasında desteğini sağladığın Kürt beylerini astıracaksın; memleketini Lozan Antlaşması ile dört devlet tarafından paylaşacaksın; Tanrı'nın vermiş olduğu ana lisanını yasaklayacaksın; 70 yıl süre ile kimliğini inkâr edip kültürünü kendi kültürüne adapte ettirip unutturmaya çalışacaksın; her bakımdan geri bıraktırıp petrolünü, madenlerini ve tüm zenginlik kaynaklarını sömüreceksin; bu asimilasyon hareketi yetmiyormuş gibi, dünyanın hiçbir yerinde görülmemiş bir şekilde onların yoksulluklarından yararlanarak, bir kısım caşları para karşılığında silahlandırıp ırkdaşlarına karşı kullanacaksın; bıçağın kemiğe dayanması üzerine silahlanıp dağa çıkanları barındırıyor diyerek evlerini yakıp göçe zorlayacaksın; "Gerillalar saklanıyorlar" diyerek ormanlarını ateşe vereceksin, kimlik kontrollerinde kimliği doğulu ise sorgusuz sualsiz tutuklatıp birkaç gün sonra da cesetlerini yol kenarlarına atacaksın; 12 Eylül faşizminin kurumsallaştırdığı işkencehanelerinde her gün bu insanların ölüm haberini alacaksın; devlet içinde devlet olan kontrgerilla örgütü olan cinayet şebekesine cinayetler işleteceksin; bu pislikleri hayatları pahasına sergileyen *Özgür Gündem*, *Özgür Ülke* ve diğer sosyalist basına karşı amansız bir mücadele açıp, onlara yaşama ve yayın yapma olanağını bırakmayacaksın; bir eroin şebekesini basarcasına *Özgür Gündem* gazetesini basıp tüm çalışanlarını gözaltına alacak, işkencelerden geçireceksin, bu utancın altında ezilmekten daha kurtulmadan bu kez bir emirle, tahrip gücü yüksek bomba ile aynı anda üç merkezini havaya uçuracaksın.

Dünyada işkenceci ülkeler sıralamasında birinci sırayı alacaksın. Böylece dünya kamuoyunda soyutlanarak yalnız kalacaksın. Dakikası 11 milyar liraya malolan bir "kirli savaş"ı basiretsizlikle sürdürüp, ekonomik bunalımın içerisinde yüzeceksin. Tüm sorunların çözümü, Kürt sorununun çözümüne bağlı olduğunu bile bile kendi koltuğundan olmamak uğruna çözüme yanaşmayacaksın. Bir zamanların "Vatan-Sakarya" edebiyatının yerine, bu kez PKK edebiyatı yapıp tüm bu olumsuzlukların nedeni sayacaksın.

Ulu Tanrım,

Yine affınıza sığınarak sormak istiyorum: Sen, bunca olumsuzluklar, adaletsizlikler ve insanlık dışı uygulamalar karşısında kalsan ne yaparsın acaba? Herhalde Lut kavmine yaptığından başka bir şey yapmazsın sanırım.

Ulu Tanrım, sen öyle misin bilmiyorum; haksızlığa, adaletsizliğe karşı tahammülüm yok. Yaşamım boyunca nerede bir haksızlık gördüysem karşı çıktım, onunla mücadele ettim, daima mazlumun yanında yer aldım.

İşte bana vermiş olduğun bu huy nedeniyledir ki, kimliklerinden dolayı Kürt halkına ve inançlarından dolayı da Alevi inançlı vatandaşlara karşı uygulanan haksızlık, baskı ve şiddet karşısında onların yanında yer almayı insanlık görevi saydım.

Böylece Halkın Emek Partisi'nin (HEP) kapatılması üzerine kurulan Demokrasi Partisi (DEP) Küçükçekmece İlçe Başkanlığı'na seçildim.

DEP'in kapatılması ile kurulan HADEP (Halkın Demokrasi Partisi) ilçe başkanlığına getirildim.

Ancak Ankara'da yapılan DEP Kurultayında:

"Konuşmacı arkadaşlar, hep baskı ve şiddetten şikâyetçi oldular. Ben hiç şikâyetçi değilim. Hatta et kafalı İsmet Sezgin'e burada teşekkür etmek istiyorum. Çünkü baskı ve şiddet, bizim daha çok bir araya gelmemizi, birlikteliğimizi sağlıyor.

Ayrıca, Kürt anaları da bir karar almışlar: Ne kadar bizi öldürürlerse öldürsünler, bundan böyle hep üçüz-dördüz doğurarak öldürülenlerin yerini dolduracağız diyorlar. Onların bu asil kararını burada kutlamak isterim. Saygılarımla" diye yaptığım kısa konuşmadan ötürü Ankara DGM'de yargılanırken, *Özgür Ülke* ve *Özgür Gündem* gazetesinde çıkan iki yazımdan dolayı da İstanbul DGM'de yargılanıyorum.

Bunları şunun için belirtiyorum. Milyarlarca TL harcasaydık, böylesine geniş kapsamlı propagandamızı gerçekleştiremezdik. Sağ olsunlar polisiye baskılar, DGM'lerdeki yargılama ve cezalar, işkencehanelerde öldürülmeler, gözaltında kaybettirilmeler, tüm dünya çapında tanınmamızı ve haklılığımızı kanıtlıyorlar. Eğer böylesine kafasız bir yönetim egemen olmasaydı, bizler çok zor tanınır, uluslararası gündeme zor girerdik.

Hele DEP milletvekillerinin tutuklanması, tüm dünya kamuoyunun yanımızda yer almasını sağladı. Bu nedenle 15 yıla

mahkûm edilen saygıdeğer milletvekillerimiz, her ne kadar hapiste iseler de, tüm yurtsever halkımızın gönlünde taht kurmuş oldular.

Bu milletvekillerimizin mahkûmiyeti üzerine *Özgür Ülke* gazetesinde yayımlattığım yazıyı aşağıya alıyorum. Zevkle okuyacağını umarım.

Çifte Standartlı Uygulama

Oh olsun, Zindanda 15 yıl. Havasız, güneşsiz, kışın buzhane, yazın cehennem sıcağında bitlenerek 15 yıl.

Hem de ne uğruna?

İnsanca yaşama, kişilik sahibi olarak yaşama. 70 yıldır bir inkâr, asimilasyon ve Kürt kültürünü yok etme çalışmalarını boşa çıkarma uğruna, insan olma, özgür olma ve tüm insanların kardeşliği uğruna.

Size ne bu insanî değerlerden?

Bakınız Kamran İnan'a, Hikmet Çetin'e, Salih Sümer'e ve benzerlerine kimse bir şey diyor mu? Hatta bakanlık bütçesine bir milyon lira ödenek bile ayırabiliyorlar. Gerçi bir gömlek parasıdır diyeceksiniz ama olsun.

Unutmuyorlar ya...

Şimdiye dek vurguncu, üçkâğıtçı, köşe dönmeci, şeriatçı, gerici, demokrasi düşmanı hiçbir siyasi partinin Anayasa Mahkemesi'nce kapatıldığını ya da milletvekilliklerinin düşürüldüğünü gördünüz mü?

Hal böyle iken, size ne oluyor da ayda 90 milyon aylıkla birlikte emeklilik; ihalelerde, ithalat ihracatlarda, KİT'lerin, spor kulüplerinin yönetiminde, madenlerin işletilmesinde, Avrupa ve Amerika hastanelerinde tedavi görme, Meclis lokantasında bedava yemek yeme, hatta bir işkembe çorbasına oyunu kiralama, yurt içinde ve yurt dışında bedava seyahat yapma, banka kredilerinden bol bol yararlanma hatta vatandaşları kazıklayabildiğin kadar kazıklama serbestliğine sahip olma gibi devlet nimetlerini teperek; insan hakları, demokrasi, eşitlik, kardeşlik ve doğruluk gibi Türkiye'de çağdışı kalmış değerlere bağlı kalmanın, savunmanın anlamı var mıydı?

Size ne Kürt kimliğinden?

70 yıllık asimilasyon uygulamaları ile uyutulan Kürt halkından nasıl olsa her zaman kandırıp oylarını almak varken, onları bu gaflet uykusundan uyandırmaya çalışmak niye?

Bakınız, Kamran İnan, Hikmet Çetin ve benzerleri, her dönem ve her iktidarda meclise girme hakkını elde etmiyorlar mı?

Hayatınızı halkınıza değil, kesenize adasaydınız, bugün içeride değil dışarıda, özgür olurdunuz, nimetlere boğulurdunuz. Öyle değil miydi?

Ya siz ne yaptınız?

Tüm devlet nimetlerini, olanaklarını, size sunulan köşe dönme fırsatlarını elinizin tersi ile iterek kodesi boyladınız.

Hiç mi Demirel'den, Özal'dan, Çiller'den ve benzerlerinden ders almadınız?

Bakınız, Türkiye'yi kendi aralarında parselledikleri gibi, Amerika'da da malikâneleri var. İsviçre bankalarında tomar tomar dolarları var; kimse bir şey diyor mu? Allah versin. Sizin de olabilirdi. Ama kafanızı kişisel çıkara değil, toplumsal çıkara adadınız. Şimdi çekin bakalım. Küflü duvarlar arasında çürüyerek, bitlenip kaşınarak çekin bakalım 15 yılı.

Cezaevine düşmeyen, işkencelerden geçmeyen, bunların ne demek olduğunu bilmez. Mamak'ta iken 30 kişilik koğuşta bir kesekâğıdı dolusu bit toplamış, komutan Hasan Mesçi'ye vermiştim ve "bit yiğitte olur" diyerek bizleri hamama götürmemişti. Ben ne yapmıştım?

Tıpkı sizin gibi, "otu bol bir otlakta öküz olarak yaşamaktansa, kişilik sahibi olarak kodeste ölmek daha şanlıdır" diyerek haksızlıklara, adaletsizliklere ve bu kokuşmuş düzene kafa tutmuştum da ondan.

Aklınızla çok yaşayın, kalın sağlıcakla.

Saygılar sunarım Sayın Milletvekillerimiz.

Ulu Tanrım,

Bir de partimiz üyesi Mıtlık Ölmez'in başına getirilenlerden söz etmek istiyorum.

Mıtlık Ölmez kulunuz, çok sağlıklı, yakışıklı, İkitelli'de yaşayan bir vatandaştı. Ancak Kürt olduğu için güpegündüz, sokak ortasında sivil polislerce kurşunlanarak yakalandı. 70 gün süre ile her türlü işkenceden geçirilerek felç edildi.

Suçsuzluğu anlaşılıp da serbest bırakılınca, iki kolu da felç olduğundan, ebeveynleri tarafından yedirilip içiriliyor ve giydiriliyor.

Bu konuda Cumhuriyet Savcılığı'na yaptığım suç duyurusu bugüne dek bir sonuç vermedi.

Bu işkence olayını DGM başkanına anlattığı zaman: "Bizi ilgilendirmez, şikâyetin varsa ilgili makamlara yaparsın" yanıtını almıştı. Oysaki işkence bir insanlık suçu idi. İnsan olan herkesi ilgilendirmeli idi.

Ulu Tanrım,

Bu işkence olayı, beni çok düşündürüyor. Bu fiili, insanlıkla bağdaştırmanın asla olanağı yoktur.

Düşünün bir kez eli, kolu, gözleri bağlı savunmasız bir insan, insanlıktan nasibini almamış birkaç gözü dönmüş tarafından vahşice dövülüyor, sövülüyor, askıya alınıyor, elektrik cereyanına bağlanıyor, pense ile tırnakları çekilip yaralı yere cereyan veriliyor. Vücudunda sigara söndürülüyor, cinsel tacizde bulunuluyor, kum torbası ile vurulup ciğerleri patlatılıyor vs.

Tüm bu işkence yöntemleri üzerinde denenen kimseye zorla bir suçun kabul ettirilmesi ya da işlediği bir suç varsa itiraf ettirilmesi amacına yönelik oluyor. Ya da inançlarından dolayı veya kimliğinden dolayı duyulan kinin kusması oluyor.

Sonunda ya bu işkenceler altında can veriyor, ya birtakım işlemediği suçları kabullenmek zorunda kalıyor veya felç ve sakat oluyor.

Ulu Tanrım,

Kuran-ı Kerim'in Teğabun suresinin 2. ayetinde, "Allah'ın izni olmadıkça hiçbir musibet başa gelmez" diyorsun. Bu durumda tüm bu musibetler senin izninle başa geliyor demektir...

Şimdi günahkâr bir kulunuz olarak soruyorum: Rahman, Rahim ve Güfur olan sıfatlarınızla bu zulmü nasıl bağdaştırıyorsunuz?

Ne var ki Kuran-ı Kerim'in Araf suresinin 41. ayetinde: "Onlara cehennemde ateşten döşekler, üstlerinde de ateşten örtüler var ve biz zalimleri böyle cezalandırırız" diyor ve yine Tebbet suresinin 35. ayetinde de "o gün cehennem, o altını, gümüşü alevleyecek ve onlar cehennem ateşinde kızdırılıp alınlarına, yanlarına, sırtlarına bastırılacak, onlarla dağlanacaklar" diyorsun.

Yine affınıza sığınarak sormak istiyorum: "Bu dünyada bir suç işleyenleri ya da bir suçu itiraf ettirmek istedikleri kişilerin işkencehanelerde vücudunda sigara söndürüyorlar, cereyana

veriyorlar. Böylece birtakım kulların, bazı zavallı kullarını cezalandırmadaki yöntemle, senin cezalandırmadaki yöntemin arasında ne gibi bir fark vardır. Kaldı ki, her şeye gücün yettiğine göre, insanların suç işlemelerini başka bir yöntemle engelleyemez miydin? Neden böylesine tiksindirici cezalarla korkutarak suç işlemelerini engellemek istedin? Senin bu yöntemini örnek alan kulların da böylesine insanlık dışı uygulamaları, cezalandırma yöntemi olarak kullanıyorlar. Ben bir kul iken, birisinin yapmak istediği bir kötülüğü önlemek için ona karşı ikna yöntemini kullanıyor ve böylece kötülük yapmaktan alıkoyabiliyorum. Sen, Rahman, Rahim ve Gafur bir Tanrı olarak, böylesine insani bir yöntem uygulayamaz mıydın acaba?

Allah'ını seversen bu ne çelişkidir yarabbi? Bir açıklık getir.

Allah'ını seversen deyince aklıma geldi. Sahiden senin Allah'ın yoktur. Yani ateistsin. Alışkanlık sonucu sordum, bağışlayın.

Ulu Tanrım,

Yine Kuran-ı Kerim'in Maide suresinin 38. ayetinde "erkek olsun, kadın olsun hırsızlık edenlerin, elde ettiklerine karşılık Allah tarafından ibret verici bir ceza olarak kesin ellerini" diyorsun.

Ulu Tanrım,

İki yalancı şahitle insanların darağacında sallandırıldığı günümüzde bir iftira sonucu ya da işsizliğin, yoksulluğun dayatması sonucu bir ekmek ya da ayağına bir çarık çalanın, ellerinin kesilmesi hangi insani mantıkla açıklanabilir acaba? Bu konuda kulunuz Ömer Seyfettin'in yazmış olduğu "Diyet" adlı öykü okunduğu zaman bu tür bir cezalandırmanın nasıl bir trajediye dönüştüğü görülüyor.

Bu tür uygulamalar karşısında böylesine bir cezayı koymadaki amacınız ne ola ki Tanrım?

Böylesine bir cezalandırmadan korumanız dileğiyle...

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Elli Dördüncü Mektup
Ey Ulu Tanrım

Bu mektubumda yine kendime dönmek istiyorum.

33 yıllık öğretmenliğim süresince Kürt edebiyatından ve Kürt kültüründen yoksun ve habersizdim. Nedeni ise TC'nin yatılı okullarında öğrenim görmem ve uygulanan çağdışı eğitimin sonucu idi. Gerçi haksızlık nerede ve kime karşı yapılırsa yapılsın mutlaka karşı çıkardım ama bir Kürt edebiyatının, kültürünün bizlerden gizlenmesinin en büyük haksızlık olduğunun farkında bile değildik.

Ne zaman ki Demokrasi Partisi (DEP) Küçükçekmece İlçe Başkanlığı'na atandım, Kürt Şairi Ahmedi Xani ve Cıgerxwin ile yani eserleri ile tanışma şerefine erince, 33 yıllık edebiyat öğretmenliğinin içine tükürdüm. Böylesine zengin bir kültür ve edebiyattan yoksun kalmanın eksikliğini iliklerimde duymaya başladım.

Örneğin: Cıgerxwin'in şu şiirinden habersiz olan bir edebiyatın ve bir edebiyatçının ne denli eksiklik taşıdığı şiir okununca anlaşılıyor. İşte şiir:

GIRYANIM BESE
Em jixew rabun welatım ez bı gurbanım bes e.
Tev de rabun Rojhılatım sebr ü samanım be se,

Umre mın çu tev dı ve re, roj u şev nal ü gıri,
Das u çakuç wa me hıldan, gir u gıryan'ım beş'e.

Ev dema serbestiye, bındestiye idi çu nema,
Şad u dılxweş u bılında bım heps u zındanım bes e,
Em hemi dost u, bıra bın da bıri baxu bıhışt,
Mın jı nav baxe cıhane, bax u bustanım bes'e.

AĞLADIĞIM YETER
Ey yurdum, uyandık uykudan kurbanın olam yeter,
Tüm doğu halkları uyandı, benim uyuduğum yeter,

Bu yolda ömrüm tükendi; gece, gündüz inleyerek,
Orak ve çekici kaldırdık, ağlamam, sızlanmam artık yeter.

Bu çağ özgürlük çağıdır, kalmadı kölelik yeter,
Neşeli gönlü hoş olmalıyım artık yattığım hapis yeter.

Hepimiz dost ve arkadaş olalım, donatalım her yanı,
Dünyanın cenneti içinde memleketim bana yeter.
Cıgerxwin (1954)

Ulu Tanrım,

Her edebi tür kendi lisanında güzeldir. Başka bir lisana çeviri yapılınca güzelliği yok olur.

Ne var ki Kürtçenin yasaklanması, Kürt alfabesinin ortadan kaldırılması, Kürtçe eğitimin sakıncalı görülmesinin sonucu olarak kendi anadilimizden okuma yazmadan yoksun kalınca ancak Türkçesini okuyup anlıyor ve fakat kendi anadilimizle yazılmış olan bu güzel edebî eserleri okuyup anlayamıyoruz.

Şimdi bir kulunuz olarak sormak istiyorum:

Kürt'ü, Kürtçeyi sen mi yarattın, yoksa başkası mı? Eğer sen yarattıysan kendi eserine neden sahip çıkmıyorsun? Dilinin yasaklanmasına, kimliklerinden dolayı zulme uğramasına ve horlanmasına neden seyirci kalıyorsun acaba.

Hani, Bektaşi kulunuz: "rızkını verip korumadıktan sonra yarat yarat koyver. Bu iş midir? Onu ben de yaparım" demiş ya, bunun gibi, Kürt yaratmış, bir lisan vermişsin ama bu lisanından ve ırkından dolayı başına bir sürü bela sardırmışsın. Ve senin verdiğin lisanı unutturmak isteyen o dilden yazılmış olan eserleri yasaklayan bir zihniyeti de yaratmışsın. Bu nedenledir ki dünyaca ünlü *Mem ü Zin* adlı eserin ve onun yazarı Kürt Şairi

Ahmed-ı Xani'nin ve Kürt Şairi Cıgerxwin'in (Şeyhmus Hasan) adı, ansiklopedilere alınmamıştır.

Bu asimilasyon ve inkârcı zihniyet, sürekli olarak kimliklerinden ve dillerinden dolayı Kürt halkının canına, malına kastetmiş, kan kusturduğu halde onları asimile edememiş; ancak sürekli zulüm altında kalmaları sonucunu doğurmuştur.

Bu zulmün ve baskının dayanma sınırını aştığı her dönemde isyanlar baş göstermiş, bu isyanlar kanlı olarak bastırıldığı halde yeniden gündeme gelmekten geri kalmamıştır.

Oysaki Cıgerxwin'in dediği gibi:

Em hemi dost u bıra bın da bibi baxu bıhışt,
Mın ji nav baxe cihane, bax u bustanım beş'e,

Hepimiz kardeş olarak birlikte memleketimizi cennete çevirebilirdik. 600 yıl boyunca Kürtler'in üzerinde yaşadığı bölgenin adı Kürdistan olarak anıldığı halde kıyametler kopmamış, birlikteliği bozmamış ama Lozan Antlaşması'ndan sonra Kürdistan kelimesi suç sayılarak ayrılıklara neden olunmuştur.

Yarattığın ve bir lisan verdiğin bu kullarına bunca ceza ve cefa vermenin, inkârcı bir zihniyetle asimileye çalışmanın, kendi anadilleriyle konuşup eğitim görmenin ne zararı vardı acaba? Bunları bu ayrılıklara düşüren bu zihniyet değil mi?

Rahmetli anam, televizyonu seyrederken sadece resimleri seyreder gibi bakar, hiçbir şey anlamazdı. Çünkü Türkçe bilmiyordu. TV'yi anlamak, söylenenleri, Türkleri anlamak, anamın hakkı değil miydi? İnsanları, bu haktan yoksun bırakmanın ne anlamı vardı sanki?

Neden insanlar böylesine ayrılıklara düşürülüyor? Bunda kimin çıkarı var?

Elli Beşinci Mektup
Ey Ulu Tanrım

Kuran-ı Kerim'in Hud suresinin 118. ayetinde: "Eğer Rabbin dileseydi bütün insanları tek bir ümmet yapardı" ve yine Nahl suresinin 93. ayetinde de "Allah dileseydi sizi bir tek ümmet olarak yaratırdı" diyor ve buna benzer daha birçok ayette bu hükmü tekrarlıyorsun.

Senin takdirinle ayrı ayrı ümmetler halinde yarattığın halde Kürt olarak yaratıp Kürtçe lisanını verdiğin bu insanları asimile yolu ile Türkleştirmeye çalışmak ve bu yüzden de başlarına çeşitli belalar sardırmak, hangi adaletinizle ve hangi vicdanla bağdaştırılabilir?

Ayrı ayrı ırklar halinde yarattığın insanları, bu ayrılıklarından dolayı çeşitli musibet ve zulümlere uğramalarının önüne geçemez miydin?

Örneğin: Kızılderililerin, zenci denilen siyah derililerin ve Kürtlerin bu ayrı yaradılışlarından dolayı zulüm görmeleri, yok edilmeye çalışılmaları ve asimilasyon yolu ile özbenliğini yok ederek kendilerine dönüştürmeye çalışılmalarına niçin izin verdiğini anlamak mümkün değil.

Bu ayrılıklar yüzünden değil midir ki, Ömer Hayyam kulunuz feryat eder:

Bir elde kadeh, bir elde Kuran,
Bir helaldir işimiz, bir haram,
Şu yarım yamalak dünyada,
Ne tam kâfiriz, ne tam Müslüman

Kuran-ı Kerim'in Araf suresinin 94. ayetinde "biz hangi memlekete bir peygamber gönderdikse, ora halkını yalvarıp yakarsınlar diye darlık ve hastalığa uğratmışızdır" diyorsun. Affınıza sığınarak soruyorum: Acaba bu yalvarıp yakarmayı, korku, hastalık ve darlık temeli üzerinde değil de sevgi ve saygı temeli üzerinde kursaydın daha iyi olmaz mıydı?

Hem sadece ırk ayrılıkları yüzünden değil, din ve mezhep ayrılıkları yüzünden de yarattığın insanlar birbirlerine düşman kesilmişlerdir.

Örneğin: Maide suresinin 48. ayetinde "her birinize bir şeriat yol verdik"; Hac suresinin 67. ayetinde de, "her ümmete bir din verdik" diyorsun. Böylece yarattığın ümmetlere verdiğin ayrı ayrı din ve şeriat yollarını örnek alan kullarınız da, birtakım mezhep ayrılıkları yaratmak suretiyle insanları birbirlerine düşman etmişlerdir.

Ulu Tanrım, kullarına dört semavi din ve bu dinin ahkâmını belirten dört kitaptan Tevrat'ı Musa'ya, Zebur'u Davut'a, İncil'i İsa'ya ve Kuran'ı Muhammed'e indirmişsin. Maide suresinin 43. ayetinde; "içinde Allah'ın hükmü olan Tevrat yanlarında bulunurken, nasıl oluyor da senin hükmüne başvuruyorlar?" 44. ayetinde de "şüphesiz ki Tevrat'ı biz indirdik. Onda bir hidayet, bir nur vardır" diyorsun ve yine Maide suresinin 47. ayetinde de "İncil ehli, Allah'ın onun içinde indirdiği hükümlerle hüküm versin"; yine Maide suresinin 68. ayetinde de bunları tekrarlayarak "de ki, ey kitap ehli, siz Tevrat'ı, İncil'i ve Rabbinizden size indirilen Kuran-ı tatbik etmedikçe dinde hiçbir kanaat üzerinde değilsiniz" diyorsun. Oysaki ayrı ayrı dinlerin yanı sıra, ayrı ayrı mezhepler icat ederek, kullarınız arasına nifak tohumları eken birtakım insanlar, "Kuran-ı Kerim en son inen kitaptır. Kuran inince diğer kitapların hükmü kalmadı. Çünkü diğer kitapların tümü sonradan değişikliklere uğratıldılar" diyorlar.

Şimdi bizlere verdiğiniz mantıkla düşündüğümüzde, "mademki bu kutsal kitapların dördü de senin tarafından indirilmiş, nasıl oluyor da üçü sonradan başkaları tarafından değişikliğe uğratılmış. Sadece Kuran'a kimse dokunup değişikliğe uğratamıyor. Eğer senin eserin olan kitapların üçü değiştirilmişse, Kuran'ın da değiştirileceği sonucu çıkıyor ki, bu yüzden de bir sürü ihtilaflar ortaya atılıyor.

Örneğin: Kuran-ı Kerim'in 6.666 ayetten ibaret olduğu söylenir, ama ayetleri saydığın zaman 6.183 ayet olduğu görülüyor. Böylece 483 ayetin eksik olduğu sonucuna varılıyor. Aynı zamanda İncil, Tevrat, Zebur'un aslı müzelerde saklandığı halde Kuran'ın aslı müzelerde bulunamıyor. Ve bu nedenle de Kuran'ın Ebubekir tarafından Mushaf haline getirildikten sonra orijinallerinin yakıldığı, Ebubekir tarafından Mushaf haline getirilen Kuran'ın Osman tarafından yeniden kaleme alınıp ilk orijinalinin de yakıldığı, Osman döneminde yazılanların da dünyanın hiçbir yerinde, müzesinde bulunmadığı, Dr. Suphi E's Salih, *Mebahis fi ulum-il Kuran*, sayfa 83'te: "Emevi Halifesi Mervan İbn-i Hakem, orijinal nüshayı Hafsa'nın sandığından alıp yaktırıyor" diye yazıyor.

Sana malum olduğu üzere çeşitli eserleri inceleyerek bu gerçeği *Din Bu* adlı kitabında dile getiren kulunuz Turan Dursun, bu düşüncelerinden dolayı katledildi. Oysaki Turan Dursun'un bu düşüncelerinin gerçek mi değil mi diye araştırılıp gerçek ise uymak, gerçek değilse fikrini çürütmek hem insanlığa hem İslamiyete uygun düşmez miydi? İnsanları öldürerek düşüncelerini yok etmek mümkün mü? İnsanların canını almayı Azrail'e vermişsin, Azrail'in yetkisini, insanların kullanması doğru mudur? Yanlışı doğru ile çürütmek varken, insanları öldürerek ya da zindanlara doldurarak düşüncelerinden soyutlamaya çalışmak niye?

Doğru tektir, aklın yolu birdir. Bu doğruyu ve teki bulmak yerine onu yok etmeye çalışmak, cehlin ve korkaklığın ürünü değil mi?

Ulu Tanrım,

Sen bilirsin ama, bana kalırsa bu tür çelişkili durumlara, ekilen nifak tohumları, icat edilen mezhepleri ve dinler arasındaki ayrılıkları bir kez daha açıklığa kavuşturmanda yarar var sanırım. Çünkü insanlar, öylesine birbirlerine düşman edilmişler ki yeryüzünde savaşlar, katliamlar ve kavga ve iftiralar bir türlü son bulmuyor.

Hele şu son zamanlarda Ortadoğu'da, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da Azerbaycan, Çeçenistan ve Bosna-Hersek'te işlenen cinayetler karşısında insan, insanlığından utanıyor. Faşist kulunuz Hitler'in işkence yöntemleri her tarafta uygulanıyor oldu.

Bu ne vahşet ulu Tanrım?

Ne olur, bu durumlara bir son ver. İnsanlar kardeşlik, sevgi ve saygı ile birbirlerine yaklaşsınlar, birbirlerinin kuyusunu kazmasınlar. Birbirlerinin hakkına saygı göstersinler. Olmaz mı?

Bu beklentimden beni hüsrana uğratma. Olmaz mı ulu Tanrım?

Kulunuz
HASSO

Elli Altıncı Mektup

Ey Ulu Tanrım

Geçen mektubumda belirttiğim tüm olumsuzlukların cehlin ürünü olduklarını belirtmiştim. Cehlin giderilmesi, gerçeğin ve doğru olan "Tek"in bulunmasına giden yol ilimden, okumadan ve düşünmeden geçer.

Bakınız peygamberlik payesi ile şereflendirdiğin Hz. Muhammed, "İlim, bilgi" hakkında ne kadar güzel şeyler söylüyor.

"Bilginden, yahut bilgi öğrenenden başkası benden değildir.

Bilgi sahibi olarak uyumak, bilgisiz olarak namaz kılmaktan hayırlıdır.

Bilgisinden faydalanılan bilgin, bin tane ibadetle oyalanan kişiden hayırlıdır.

Bir an bilgiyle meşgul olmak, bir an kitaba bakmak, altmış yıl ibadet etmekten hayırlıdır.

Bilgi elde etmeye çalışmak, Allah katında namazdan da, oruçtan da, Hac'dan da yüce ve ulu Tanrı yolunda savaştan da üstündür.

Dinin hükümlerini bilmeden ibadet edip duran kişi, değirmen döndüren eşeğe benzer."

Hz. Muhammed, bilime, bilgiye bu denli önem verdiği halde karnını yarsan bir "cin" çıkmayacak olan bir sürü yobaz, Kahramanmaraş olaylarında 110 masum vatandaşın kanına girenler, bu kez Sivas'ta Madımak Oteli'ni ateşe vererek 37 masum, gencecik sanatçının kanına girdiler.

Bir tek dizesi İslamiyete aykırı düşmeyen bu dünya durdukça şiirleri, gönül nağmeleri olarak sazların telinden dile getirilen ünlü halk ozanı Abdal Pir Sultan'ın düşünceleri karşısında saygı ile eğilmeleri gerekirken, düşünceleri şöyle dursun, heykeline bile

tahammül edemeyen bu yobazlardan hangisi bilim ve bilgiden nasibini almışlardır? Hiçbiri...

İşin en acısı, tüm bu melanetlerin, zulmün ve katliamların din adına, Allah adına işlenmiş olmasıdır.

Gelin canlar bir olalım,
münkire kılıç çalalım

diyerek inkârcı zihniyete karşı birlikteliği savunan Pir Sultan'a karşı böylesine bir düşmanlıkla beslenenlerin işledikleri cinayetler değil, yaptıkları ibadet dahi senin rahmına uygun değildir.

Ne var ki, işledikleri bu cinayetleri "Allahu ekber" diyerek işliyorlar.

Şimdi affınıza sığınarak soruyorum: Adınıza işlenen bunca cinayet ve melanetler rahmınızla nasıl bağdaşır? Bağdaşmıyorsa neden bu yobazlara ibret-i âlem için bir ders vermiyorsun? Bunca cinayete seyirci kalmadaki amacınız ne ola ki Tanrım?

Sakat olan, yanlış olan bir düşünceyi, bizlere verdiğin mantık süzgecinden geçirmek, o düşünceyi kabul edip etmemekte bize yol gösterir.

Mantığa uygun ise kabul edilir, değilse reddedilir. Ancak ve ancak sakat ve yanlış düşüncelerin insanlara kabul ettirilmesi için zora başvurma gereği doğar. Çünkü doğru olmayan düşünceleri ancak zorla başkalarına kabul ettirmek mümkündür ki, o da kabul etmiş gibi görünmekten ibarettir.

Bundan da anlaşılıyor ki, kendi düşüncelerini onaylamayan, katılmayan, karşıt fikirli insanları öldürerek yok etmek isteyenlerin düşünceleri sakat ve yanlıştır.

Sana malum olduğu üzere yeryüzünde milyonlarca insan, bu yanlış ve sakat düşünceleri zorla kabul ettirme uğruna katledilmişlerdir.

Elbette ki bunların hesabını soracaksın ama olan o zavallılara oluyor, çoluk çocuğu yetim ve öksüz kalıp çile ve acı çekiyor.

Artık bunlara son vermenin zamanı gelmedi mi a Tanrım?

Ne olur, insanlar düşüncelerinden dolayı horlanıp katledilmeseler, birbirleriyle uygarca tartışıp gerçeği bulsalar olmaz mı?

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Elli Yedinci Mektup
Ey Ulu Tanrım

Bu 55. mektubumdur ki sana yazıyorum. Hiçbirinin yanıtını alamadım. Hani sana en çok dua eden dilenciler oldukları halde asla sefaletten kurtulmadıkları, günde beş vakit camileri doldurup namaz kılan, senede bir ay ve üç ay arasında oruç tutan, öküzünü, tarlasını satıp Hacca giden nasıl ki hep fakir fukara oldukları, bir türlü iki yakası bir araya gelmeyenler gibi ben kulunuz da sana en çok mektup yazanlardan biriyim. Ne var ki, hiçbirinin yanıtını alamadım.

Affınıza sığınarak soruyorum: mektuplarıma bir yanıt yazıp müşküllere düştüğüm konularda beni aydınlatsaydın rahmınızdan bir şey mi eksilirdi?

Oruç tutmadıkları halde "İftar Sofrası" kuranlar, camiye gidip namazda resim çektirip dağıtanlar, Hacca giderek kaçakçılık yapanlar, vurgun üzerine vurgun vururlarken kısa yoldan köşeyi dönerlerken; sana ibadet eden, soğuğun altında donarak, sıcağın altında yanarak, geceyi gündüze katarak çalışan ve günde beş vakit camileri doldurup namaz kılan; ineğini, tarlasını satıp Hacca giden kullarınızın hiç köşeyi döndüklerine tanık olamadım.

Yine affınıza sığınarak soruyorum: Bakara suresinin 186. ayetinde: "Beni çağıran, bana dua eden kişiye, çağırdığı, dua ettiği anda icabet ederim" dediğiniz halde bu insanlara niçin sefaleti, yoksulluğu reva görüyor, hep cehennemle korkutup cennetle avutuyorsun?

Bu çelişkinin nedeni ne ola ki Tanrım?

Bakın bu çelişkili durumdan fazlasıyla nasibini almış olan halk ozanı Kaçıran, bunları nasıl dile getiriyor.

Evde oturur idim kendi halimden,
Bir akşam kapıyı vurdu yoksulluk,
Kimdir diye kapıyı açarken
Süzüldü içeri girdi yoksulluk.

Misafir zannettik biz de sevindik,
Merhaba sultanım hoş geldin dedik,
Rahat otur diyerek bir minder koyduk,
Köşede mekânı kurdu yoksulluk.

O gece gitmedi beraber yattık.
Altımıza hasır, üstümüze çul koyduk,
Gelmişten geçmişten muhabbet ettik,
Yedi sülalemi sordu yoksulluk.

Bir kuru ekmeği doğradık suya,
İştah ile yedik doya doya,
Ölünceye kadar böyle kal diye,
Elime fermanı verdi yoksulluk.

Dedi: Kaçıranım sen murat alma,
Senden ayrılamam kusura kalma,
Dedim: defol bir daha buraya gelme,
Vurunca belimi kırdı yoksulluk.

İşte böyle ulu Tanrım. Bakara suresinin 261. ayetinde: "Allah, dilediğine kat kat verir" diyor ve Nisa suresinin 32. ayetinde de, "bir de Allah'ın bazınıza diğerlerinden fazla verdiği şeyleri kıskanmayın" diyorsun. Affınıza sığınarak soruyorum: Bir avuç azınlığa çok verip milyonlarca fakir fukarayı bunların eline baktırmak, onlara muhtaç ettirmenin anlamı var mıdır ulu Tanrım?

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Elli Sekizinci Mektup

Ey Ulu Tanrım

Bu bozuk, bu rezil, bu alçak düzenle uyumlu hale gelmekten beni koru.

Yaşamımda hep bu korku ile yaşadım. Bu bozuk düzenle uyumlu hale gelme korkusu...

Çok mutluyum ki hiçbir zaman bu kokuşmuş düzenle uyumlu hale gelmedim.

33 yıllık öğretmenlik mesleğim süresince 21 yılımın açıkta geçmesi, 27 yere sürgün gidişim, 7 kez hapse konuluşum, 8 kez meslekten ihracım, bir kez TC vatandaşlığından çıkarılışım, sık sık evimin aranması, gözetim altına alınışım, sayısız yargılamalar ve işkencelerden geçirilişim bana bu mutluluğu tattırmış oldu. Sana çok şükürler olsun.

Son bir iki ay içerisinde bir mahkeme celbi gelmeyince paniğe kapılmıştım ki polis, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'ndeki duruşma günümü bildiren kâğıdı getirdi. Sevindim.

01.09.1995 günü İst. DGM yaptığım savunmamın ve dava konusu olan gazete yazısının birer suretini ekte gönderiyorum. Umarım beğenirsiniz.

Ulu Tanrım,

Son günlerde burjuva basını, öğrenci velilerinden toplanacak olan "eğitime katkı payı" nedeniyle İstanbul valisinin "kazı yolarken bağırtmayın" uyarısı üzerinde fırtınalar koparıyorlar. Vay nasıl oluyormuş, necip milletimiz nasıl kaza benzetilirmiş... vs vs.

Oysaki asırlardır uygulanan çağdışı eğitimle sanki halk koyun sürüsüne dönüştürülmemiş gibi...

Bunca zam, zulüm, işkence, yargısız infaz, köylerin, ormanların yakılması, insanların göçe zorlanmaları, postalları ile cesetlerin üstüne basarak poz vermeleri karşısında suspus olan bu toplum sanki kazlaşmamış gibi...

Böylesine suskun bir toplumun kazdan ne farkı var acaba?

İşte sevincim şundandır ki, bu mahkeme celpleri, bu kokuşmuş, kazlaşmış ortamla uyumlu hale gelmediğimin göstergesi oluyorlar.

Ulu Tanrım,

Bu bozuk düzenle uyumlu hale gelmekten beni korumanı istediğim gibi, bunca olumsuzluklar karşısında böylesine duyarsızlık içerisinde kazlaşmamdan da beni koru. Âmin.

Asi Kulunuz
HASSO

Elli Dokuzuncu Mektup

Ey Ulu Tanrım

DGM savcısınca dava konusu yapılan gazete yazısı ve buna ilişkin savunmamın metni:

4. NO'LU DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ
BAŞKANLIĞI'NA
İSTANBUL

Hazırlık No ..... : 1995/347
Esas No ..... : 1995/244
İddianame No ..... : 1995/224
TC İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi
Cumhuriyet Başsavcılığı
28.02.1995 tarih ve 1995/224 sayılı iddianamesinde:
6.4.1994 gün ve 572 sayılı Özgür Gündem Gazetesi'nin 2. Sayısında "Kendilerini Çöplükten Arayan Siyasi Partiler" başlıklı ve tarafımdan yazılan yazıda: Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünün aleyhine basın yolu ile "bölücülük" propagandası yaptığım iddia edilmektedir.

Yanıtım:
1. Öncelikle bu bölücülük suçlamasını şiddet ve nefretle reddederim.
Çünkü, bir aydın, bir vatandaş olarak Anayasa'nın ve altında TC Devleti'nin imzası bulunan "İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nin bana tanıdığı düşünce özgürlüğü hakkımı kullandım.

A- Anayasa Madde 26: Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir.

B- İnsan Hakları Evrensel Bildirisi (Madde 19): Herkesin fikir ve anlatım özgürlüğü hakkı vardır. Bu hak, fikirlerinden ötürü rahatsız edilmemek, ülke sınırları söz konusu olmaksızın haber ve fikirleri her yoldan aramak, elde etmek ve yaymak hakkını verir.

Anayasamız ve İnsan Hakları Evrensel Bildirisi böyle diyor.

2. Hukuk Devletlerinde hukukun ve insan haklarının üstünlüğü esastır.

3. Ben de bir hukuk devleti vatandaşı olma sevinci ve inancı içerisinde skandaldan skandala, yolsuzluktan yolsuzluğa batan ve anayasamızın vazgeçilmez unsurları olan siyasi partilerin, devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünün aleyhindeki tutum ve davranışlarını yeren söz konusu yazıyı yayımlatmayı, bir vatandaşlık görevi sayıyorum.

4. 40 yıldan beri muhalif gazetelerde yayımlattığım yazılarımla bu vatandaşlık görevimi sürdürürken ilk kez aklımın kenarından geçmeyen bir "bölücülük" suçlaması ile karşılaşıyorum.

5. Bu suçlamanın tek nedeni, bölücülük yaptığımdan değil, bu yazının Özgür Gündem Gazetesi'nde yayınlanmış olmasındandır.

Sayın iddia makamı da söz konusu yazımda "bölücülük" diye bir şeyin olmadığını bilmektedir. Ne var ki, hastalığını gizlemekle iyi olacağına inanan veremli köy kızı misali, gerçekleri gizlemekle yönetimini sürdürme sevdasında olan resmî ideolojinin ve bu yolda verilen eğitimin etkisinde hemen her sayısı dava konusu yapılan Özgür Gündem Gazetesi'nde bu yazının yayımlanmış olması böylesine bir suçlamayı gerektirmiştir.

Oysaki, Özgür Gündem Gazetesi'nde yayımlanan yazıların gerçekle olan ilgisini araştırmak, geçeğe aykırı görülmesi halinde dava konusu yapmak gerekirken, ve bu iddia makamının görevi iken, resmî ideolojinin dayatması gereği bu gazete hakkında önyargılı davranarak hemen tüm sayılarının dava konusu yapılması ülkemiz ve milletimiz açısından büyük bir talihsizliktir.

1945'lerden sonra ülkemizde estirilen McCarthy'cilik rüzgârı ile bayrağımızın rengi kırmızı olduğu halde, bir İspanyol boğası

gibi kırmızı renge duyulan alerji ile kırmızı mendil kullananlar hakkında komünistlik soruşturması açıldığı gibi, TC yasasının 141-142. maddeleri kaldırılarak onun yerine ikame edilen 3713 sayılı yasanın 8/1 maddesinden sonra komünistlik suçlamalarının yerini birdenbire "bölücülük" suçlamaları almaya başladı.

40 yıllık yazarlık yaşamımda bölücülük suçlaması ile suçlanmadığım halde bu yasanın yürürlüğe girmesi ile birlikte birdenbire bölücü olup çıktık.

Ancak sayın iddia makamı, şunu kesinlikle bilmelidir ki, ülkeyi bir "hıyar" derecesine düşürenler olursa; o hıyarı bölmek isteyenler de olacaktır. Önemli olan, ülkeyi hıyar derecesine getirmemektir.

Bu inançla daha öğrencilik yıllarımda gittiğim köyde çift süren babamın yemeğini götürdüğümde babam, yemek molasında öküzlerin önüne attığı otun üzerinde kavga yapan, boynuzu güçlü olan öküzün, diğerine otu yedirmek istememesi, beraber çift sürdük, beraber otu yiyelim demeden sadece kendini düşünmesi üzerine düşündüm ki: "Ya sadece kendini düşünen bir öküz olacağım, ya da içinden geldiğim toplumun dertleri ile ilgilenen, onların dertlerine ortak olan bir insan olacağım" diyerek ikinci şıkkı yani insan olma şıkkını seçtiğim için o günden beri ülke çıkarını toplumsal çıkarları, kişisel çıkarlarının üstünde tutarak kalemimi kullandım. Ve bunun için de adımız ya komüniste ya da bölücüye çıktı.

Çünkü bir aydın ve bir vatandaş olarak ülkemde yayımlanan gazetelerin attıkları şu başlıklardan rahatsızlık duyuyorum.,

Örneğin:

1- Yeni Yüzyıl Gazetesi: *Rezalet* başlığı altında: "yıllarca ırkçılık nedeniyle dünyanın boykot uyguladığı Güney Afrika, Türkiye'ye silah ambargosu koydu."

2- Milliyet Gazetesi: Amerikalı Senatör Alfonso D'Amato "Türkiye'yi bir haydut çetesi yönetiyor."

3- Hürriyet Gazetesi: Amerikan Dışişleri Bakanı Haig, Esenboğa'da: "Vatanımda gibiyim" dedi.

4- Milliyet Gazetesi: Ünlü yazardan Türkiye'ye kitap boykotu.

5- Cumhuriyet Gazetesi: Demirel giremedi, Suharto girdi.

6- Milliyet Gazetesi: Zenginlerin en fakiri Türkiye.

7- Türkiye'deki faşist yönetimin kopyasıdır.

8- AI Amnesty International: TÜRKEİ Politische verfolgung folter todesstrafe (Türkiye politik sorgulama, işkence ve ölüm cezaları).

9- AI (Amnesty İnternational) (adı geçen yerde).

10- Takvim Gazetesi: İşte halk kahramanları.

11- Posta Gazetesi: Harekat fiyasko oldu.

12- Özgür Ülke: Bomba emrini Çiller verdi.

13- Özgür Ülke: İnsanlık utansın.

14- Cumhuriyet Gazetesi: Milletvekilleri kıyak emekliliği meclisten geçirdi.

15- Özgür Ülke: ABD'den sert eleştiri.

16- Milliyet Gazetesi: O sahneyi yaşayınca.

17- Cumhuriyet Gazetesi: İstiklal Mahkemeleri mi, DGM'ler mi?

18- Meydan Gazetesi: İçişleri Bakanı, yılbaşından bu yana Güneydoğu'da 476 köy, 919 mezra boşaltıldı.

İşte bu ülkenin bir aydını ve bir vatandaşı olarak bu başlıkların atılmasından duyduğum rahatsızlığı, sayın iddia makamı duymamaktadır. Çünkü ben bir "bölücü", o ise bir yurtseverdir.

Bir "bölücü" olarak sadece atılan gazete başlıklarından değil, Arena'da sergilenen yolsuzluk pisliklerinden, SHOW TV ekranlarında "oy" avcılığı ile yere gömülen trilyonluk servetin heba edilmesinden, Özgür Ülke ve Yeni Politika Gazetesi'nde çıkan gazetenin yüz akları, Türkiye'nin yüz karası sansürlü boş sütunların çıkmasından da son derece rahatsızlık ve utanç duyuyorum. Ama sayın iddia makamı, bir yurtsever olduğundan bunların hiçbirinden doğal olarak rahatsızlık duymamaktadır.

Böylece iki düşünce farkından dolayı tarih boyunca düşünceye, düşüncenin ürünü olan kitap, gazete ve dergilere düşman kesilen bir zihniyet daima var olmuştur.

Örneğin:

a- 15. ve 16. yüzyıllarda İnkaların elde ettikleri tüm bilimsel bilgileri içinde topladıkları bir Antolojiyi, IV. Pachacuti tarafından yok edilmiştir.

b- M.Ö. 213 yılında bilginin insanları kötülüğe ittiği gerekçesi ile Çin İmparatoru Chen-Hoang-Ti ülkedeki tüm kitapları yakmıştır.

c- M.Ö. 367-283 yıllarında Firavun Ptolemaios tarafından kurulan 700.000 ciltlik İskenderiye Kitaplığı yakılmıştır.

d- Yine aynı şekilde 200 bin ciltlik Bergama Kitaplığı ve Kartaca Kitaplığı ile Kudüs tapınağının kitaplığı yakılarak yok edilmişlerdir.

e- Haçlılar, Trablus'ta 1109 yılında 100 bin cilt elyazması kitabı yakmışlardır.

Ve nihayet sayıp dökmekle bitmeyecek olan birçok örnekten sonra sıra Hitler döneminde meydanlarda yakılan kitaplarla, prof. Taslağı Nihat Erim zamanında yakılan kitaplara ve 12 Eylül Faşizmi döneminde toplatılıp SEKA'ya gönderilerek hamur haline getirilen kitaplara gelmiştir.

Atatürk tarafından gösterilen "Çağdaş Uygarlık Düzeyine Çıkarılma Hedefi"nin böylesine utanç verici bir sonuç vermesi karşısında gerçekten utanç duyuyorum. Ama sayın iddia makamı, bunlardan utanç duymak şöyle dursun, bunları yerine getirmeyi bir görev telakki etmektedir. Çünkü "O" yurtsever, ben ise bir "bölücü"yüm.

Sayın Yargı Heyeti,

Yılan deri değiştirmediği zaman ölür. İnsanoğlu da çağdaşlaşma süreci içerisinde kendini yenilemediği sürece çağın gerisine düşerek yok olmaya mahkûm olur.

Kişinin kendini yenilemesi, çağa ayak uydurabilmesi için bol bol kitap, gazete ve dergileri okumakla ve düşünceye saygılı olmakla mümkündür.

Bugün yeryüzünde 80'i aşkın İslam ülkesinin yoksulluk içerisinde, Hıristiyan âleminin teknolojisine avuç dolusu para ödemek zorunda kalışının tek nedeni, dogmatizmin basma kalıpları içerisinde düşünce özgürlüğünden yana olmayışından kaynaklanmaktadır. Aksi halde Hıristiyan âleminin yaptığı buluşları, İslam âlemi de yapar, onların teknolojisine, buluşlarına muhtaç durumuna düşmezlerdi.

İşte belki de "bölücü" olduğum için, tüm bu durumlardan rahatsızlık duyuyorum.

Çünkü dünyanın en aptal insanları, bizim ülkemizde toplanmış değildirler. Öyleyse niçin tüm buluşları, keşifleri, icatları Avrupa ve Amerika'daki insanlar yapıyor da bizim insanlarımız bu konulardan hep yaya kalıyorlar?

Dünyada tüm buluşlar, icatlar, düşüncenin ürünü olduğuna göre ve düşüncenin kaynağı da kitap, dergi ve gazete olduğuna göre; okullarda devletin, "koyun sürüsünü gütmek, keçi sürüsünü gütmekten daha kolaydır" hesabı içerisinde uyguladıkları çağdışı eğitim uygulaması sonucu oluşturulan "işi zikir, katığı şükür ve düşmanı fikir" olan toplumlar birlikte devlet adamlığının kıtlığı da gündeme geldi.

Bu devlet adamlığının kıtlığı ve bir metre ileriyi görmekten yoksun kişilerin kurdukları siyasi partiler, tüm faaliyetlerini "oy" hesabı üzerinde temellendirmelerinin sonucu olarak ülkemizi, bugünkü bunalım ortamı içerisine yuvarlamışlardır.

Bugün ülkemizde yozlaştırılmadık tek bir kurum kalmamıştır.

Sömürü çarkı, acımasız işletilmekte, bu sömürüden bol bol nasibini alan bir avuç azınlığın yanı sıra milyonlarca insan, bu çağdışı eğitimle koyun sürüsüne dönüştürülmüş, bilinçsiz, bilgisiz olarak bu sömürü çarkının dişlileri arasında ezilmektedirler. Bu durumdan da şiddetli rahatsızlık duymaktayım. Çünkü ben bir "bölücü", sayın iddia makamı ise bir yurtsever olduğundan bunlardan rahatsızlık duymamaktadır.

Çünkü bu sistemin hazırlamış olduğu anayasanın 2. maddesi: TC Devleti'nin "Demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti" olduğunu söylüyor.

Devlet ise "Bir sınıfın, bir başka sınıfı baskı altına almasını sağlayan mekanizmadır."

Ancak devletin bu sınıfsal yapıdan ayrılarak tüm toplum çıkarlarını eşit şekilde güvence altına aldığı sürece, tüm vatandaşların güvenini kazanır ve bu güven duygusunun sonucu olarak devleti bölmek, parçalamak gibi bir sakat düşünce de asla ortam bulamaz.

Ama "Adalet Mülkün Temelidir" diyerek sadece mülk sahibi olanların haklarını korumak, mülk sahibi olmayanları ise baskı altında kendi mülklerine saygılı kılmaya çalıştığı an yönetimin şirazesi dağılır, adaletin terazisinin dengesi alabora olur ve bugünkü sonuç ortaya çıkar.

İşlemediğim, haberdar olmadığım bir eylemi bana zorla kabul ettirmek için tırnaklarımı pense ile çekip yaralı yere elektrik cereyanı veren bir devletten saygı gösterilmesini beklemek gülünç olur.

Bu nedenledir ki ben, devletin güvenliğini mahkemeler kurarak vatandaşlara işkence yaparak, işlemedikleri bir suçtan dolayı cezalandırıp korkutmak suretiyle değil, yasalarda ve İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nde yazılı olduğu gibi tüm insanları eşit koşullarda yönetmekle sağlanır devlet güvenliği.

Bunun içindir ki, Devlet Güvenlik Mahkemeleri ve savcıları bizatihi farkında olmadan "bölücülük" rolünü üstlenmiş bulunmaktadırlar.

Çifte standartların uygulandığı bu adli kurumların derhal tasfiyesi ve tüm vatandaşların tabii hâkimler aracılığı ile yargılanmalı ve Anayasa'nın 9. maddesi gereği, bağımsız mahkemelerin dışında mahkemeler aracılığı ile insanların cezalandırılmasından derhal vazgeçilmelidir.

DGM'ler bağımsız değillerdir. Çünkü yargıçları atama ile görev başındadırlar. Resmî ideolojinin dışına çıktıkları takdirde ya Şırnak'a sürgünleri ya da görevden alınmaları söz konusudur.

Bu nedenle bana ceza vermek zorundadır. Aksi halde başlarına gelecek belaların bilincindeyim.

Zaten "bölücülük ve ayrı bir devlet kurma" gibi bir suçun asla içermediği "Kendilerini Çöplükte Arayan Siyasi Partiler" başlığı altında yayımlanan yazımdan dolayı dava açılması da bunu kanıtlamaktadır.

600 yıl boyunca Osmanlı İmparatorluğu'nca Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun adı Kürdistan, Doğu Karadeniz Bölgesi'nin adı da Lazistan olarak anıldığı halde kıyametler kopmamış, ülke bölünmeye uğramamış ama şimdi bir yazıda "Kürdistan" kelimesi geçince hemen bir ayrı devlet kurma hikâyesi uydurulmakta ve insanlar hapse atılmaktadırlar.

İşte ben bir "bölücü" olarak bunların tümünden rahatsızlık duymaktayım. Çünkü düşünceme göre bu tür uygulamalar, "bölücülüğün" ta kendisidir.

Sayın Yargı Heyeti,

Ülkemiz, toprak genişliği, akarsuların bolluğu, iklimin elverişliliği, yeraltı ve yerüstü kaynaklarının zenginliği bakımından tüm Avrupa Ülkelerinden daha çok zengin olduğu, 1945 yılında taş üstünde taş kalmayan Avrupa ülkelerine karşın, Türkiye 1922 yılından beri bilfiil herhangi bir savaşa katılmadığı halde, bugün geri kalmışlık damgasını alnında taşımakta, iki milyonu aşkın

insanımız, dilini bilmediği törelerine yabancı olduğu Avrupa ülkelerinden işten atılmanın korkusu, yabancı düşmanlığının ürküntüsü, horlanmanın ezikliği içerisinde en zor ve en pis işlerde bir ekmek uğruna çalışmak zorunda bırakılmışlardır.

Tarım ülkesi olduğumuz halde, dışarıdan buğday ithal etme durumuna getirilmişiz.

Hayvancılık öldürülmüştür.

Ormanlarımız, oy avcılığına kurban edilmişlerdir.

İşsizlik sorunu çığ gibi büyümüştür.

Sağlık sorunu bir felaket olmuş, hastanelerin koridorları inleyen insanlarla dolup taşmaktadırlar.

Eğitim sorunu, yazboz tahtasına dönüştürülmüş. Bir temel felsefeden yoksun milli eğitim sorunu, her bakan değişikliğinde değişikliğe uğratılmaktadır. Öğrenciler, birer deney kobayı haline getirilmiş ve bunun sonucu, öğrenciler arasında cinayetler, tırmanmaya başlamıştır.

Konut sorunu, ulaşım sorunu, temizlik sorunu katlanarak büyümektedir.

Enflasyon yüzde yüz altmışlara tırmandırılmıştır.

Hayat pahalılığı yükü altında sokak başları fahişelerle dolmuştur.

Can, mal, ırz güvenliği, hepten yok olmuştur.

Üst kademe yöneticileri, yalan üstüne yalanla yönetimlerini günü birlik politikalarla sürdürme sevdasındadır.

Her şey, düşüncenin ürünü olduğu halde bugün ülkemizde düşüncelerinden ötürü cezaevlerinde yatan yüzlerce insan vardır.

Daha düne kadar bir eyaletimiz olan Bosna-Hersek'e cumhurbaşkanımız giremediği halde; üzerinde: "nereye dikilmek istersen söyle, seni oraya dikeyim" yazılı bayrakları duvarlara yapıştırmakla ucuz kahramanlık taslıyoruz.

İşte ben, sayın iddia makamının tersine bir "bölücü" olduğumdan, tüm bu olumsuzluklardan utanç ve rahatsızlık duyuyorum.

Sonuç olarak:

Türkiye'de çirkin politikacılarca yozlaştırılan tüm kurumların yanı sıra, adli kurumların da böylesine yozlaştırılmaması dileğiyle birlikte beraatımı isterim, diyemiyorum. Çünkü bana ceza vermek zorundasınız.

Bağımsız olmadığınız için resmî ideolojinin dışına çıkmanız halinde nereleri boylayacağınız belli değil.

Bu nedenle bana verilecek bir ceza, bu bozuk düzenle uyumlu hale gelmediğimin kanıtı olacağından, onu bir şeref madalyası olarak taşımaya hazır olduğumu belirtir, saygılar sunarım.

21.06.1995

Hasan Basri Aydın

Kendilerini Çöplükte Arayan Siyasi Partiler

Nihayet ait oldukları çöplüğe atıldılar. Her il ve ilçede birer İmam Hatip okulu temeli atılırken, her mahallede birer Kuran kursu açılır, laik olduğu yutturmacası ile TC Anayasası'na zorunlu olarak din dersi konulur, kılık-kıyafet yasasına karşın, kadınlarımız çuvala sokulurken; molla kılıklılar, başı sarıklılar sokakları doldururken "Oy" hesapları yapanlar şimdi ateş düşmüş gibi kendilerini çöplüklerden topluyorlar. Ektikleri tohumların meyvelerini bir gün çöplüklerden toplayacakları idrakten yoksun bu zavallı et kafalılar, bilmeliydiler ki eninde sonunda yerleri çöplükler olacaktır.

Sebze pazarına bir kamyon yerine on kamyon pırasa geldiği zaman fiyatların düşeceği hesabı içerisinde, her tarafa Atatürk büstü diktirmekle Mustafa Kemal'in adını Beton Mustafa'ya çeviren Evren paşaları; Hasan Mezarcı'dan daha az Atatürk'e düşman olmadığını görmekten kör olanlar, Taksim Meydanlarında toplanarak "Atam sen kalk ben yatam" diye haykırdıkları halde on gün sonra tıpış tıpış seçim sandıklarına Hasan Mezarcı'nın partisine oylarını attılar. Şimdi de çöplüklerde kendilerini arayanlar, sanki kendileri zemzem suyu ile yıkanmışlar da, tek pis olan RP'imişcesine "ortayol" arayışı içerisine girdiler.

RP'ni candan kutlarım. Sizleri layık olduğunuz yere döktükleri için...

Kalıntılarınızın çöplüklerde toplanması, seçimlerin yenilenmesine hukuken olanak vermez. Ne malum ki bu oy pusulaları, sizler tarafından bir seçim hilesi olarak çöplüğe atılmadılar? Ne malum ki, yalan temeller üzerinde kurulu bulunan politikalarınızın bir sonucu olarak bu oy pusulaları çöplüklere atılmadı.

"Her Firavun'un bir Musa'sı vardır, her dinsizin hakkından bir imansız gelir" atasözleri boşuna söylenmemiştir.

Çöplük malları, sizler kendinizi çöplüklerde araya durun, sizleri bu çöplüklere döken RP görev başındadır. Demokrasinin ırzına geçen sizler, göbeğinizle dışa bağımlı olduğunuz için isteseniz de istemeseniz de buna katlanmak zorundasınız. Çünkü Erbakan'ın deyimi ile, taklitçisi olduğunuz Avrupa kamuoyuna yalanlarla yutturduğunuz demokrasinin gereği olarak katlanacaksınız. Başka çareniz yok. Akılsız başın zahmetini ayaklar çeker. Öyleyse çekin bakalım. Orta yolda da ortaklık kursanız, birleşip tek parti haline de gelseniz, 1996 seçimlerinde nesliniz tükenecektir.

Kürdistan'da faili meçhul cinayetler binleri aşarken, her gün gözetim altında insanlar kaybedilirken, sırf basın ahlak yasasına sadık kalarak, kalemlerini kiralamayarak gerçekleri olduğu gibi kamuoyuna yansıtmaya çalışan *Özgür Gündem* gazetesinin bir düzine muhabiri katledilmişken; köyler boşaltılıp yakılırken, insanlar kurşuna dizilip göçe zorlanırken gazetecilik ahlakının ve insanlığın gereği olarak yerinde inceleme yaparak gerçekleri kamuoyuna olduğu gibi aktarması gereken gazeteciler, süper valinin ve Genelkurmay'ın verdikleri bilgilere dayanarak gerçekdışı beyanlarda bulunanlar; şimdi hep bir ağızdan yaygarayı koparıyorlar, çöplüklere doluşarak topladıkları kalıntılarını sergilemekle görevlerini yaptıklarını sanıyorlar.

İmsakiyeler yayınlayarak, kuponlar dağıtarak halkı kazıklayabilirsiniz, ama günün birinde doktorun yarattığı canavar gibi, bunlar da sizlere yabancılaşınca ne yapacaksınız? O zaman lotaryacılıkla elde ettiğiniz kazancı yiyebilecek misiniz?

Hasan Basri Aydın

Altmışıncı Mektup
Ey Ulu Tanrım

Ünlü Papa Meslier, *Aklıselim* adlı yapıtında: "Ey ellerini göğe kaldırıp dua eden zavallı, gökyüzü ters çevrilmiş bir tasa benzer. Bu tastan senin avucuna hiçbir şey dökülmez" der.

Ben de 1964 yılından beri sana mektuplar yazıp duruyorum. Ama şimdiye dek hiç yanıt almış değilim. Oysaki, Kuran-ı Kerim'in Bakara suresinin 186. ayetinde: "Beni çağıran, bana dua eden kişiye çağırdığı, dua ettiği anda icabet ederim" diyorsun. Ne var ki, 33 yıldır çağırıyor, dua ediyor ve mektup yazıyorum, hiç icabet ettiğini görmedim. Neyse, bu senin sorunun.

Asıl bu mektubumda son gelişmeleri sana bildirmek istiyorum.

Kulların arasında öylesine olaylar peş peşe gelişti ki, anlatayım da gör, kulların nelere tevessül ediyorlar.

Senelerce önce kulunuz Nedim Şahhüseyinoğlu, öğretmenlik süresince sürüm sürüm süründüren MEB, nihayet emekli olunca kendisine bir teşekkür mektubu göndermişti. Nedim Şahhüseyinoğlu, bu mektubu kabul etmeyerek göndermişti gerisingeriye. O zamanlar pek çoğu, bunun anlamını anlayamamışlardı. Şimdi meydana gelen olayları düşününce, gerçekten bunlardan teşekkür mektubu almak, bunların süslü sözlerine kanmak büyük bir yanılgıdır.

Yine kulunuz Ökkeş Çavuş'un ne denli dürüst, sözünün eri biri olduğunu bilirsin. İşte bu kulunuzun da dürüstlüğünden ötürü başına gelmedik bela kalmadı.

Kulunuz gazeteci Musa Anter amcamız, puştların arabasının tekerine çomak sokmaktan çekinmediği için öldürülürken, doğruları söylemek ve yazmaktan çekinmeyen ünlü sosyolog

İsmail Beşikçi kulunuz ile onun eserlerinin yayıncısı olan Ünsal Öztürk'ün de 400 yılı aşkın hapis cezası ve astronomik para cezasına çarptırılarak kodese konulduklarını biliyorsundur.

Ve yine "Basın Ahlak Yasası" gereği, gerçekleri olduğu gibi kamuoyuna yansıtmayı şiar edinen sosyalist basının başına getirilenler malumunuzdur.

Örneğin: TBMM üstünde, Demokles'in Kılıcı gibi sallanan MGK'nın "muhalif basını susturun" emri üzerine, üç gün sonra *Özgür Ülke* gazetesinin, sarışın güzelin talimatı ile bombalanarak havaya uçurulduğu, 30'a yakın muhabirin öldürüldüğünü, hemen hemen tüm yazı işleri müdürlerinin cezaevlerinde yatırıldığını, 15 yıla mahkûm edilen yazı işleri müdürü Işık Yurtçu'nun halen cezaevinde olduğunu, Ersin Çetin'in bombalama olayında can verdiğini, Kürt Enstitüsü Müdürü Şefik Beyaz'ın cezadan cezaya nasıl çarptırıldığını, MKM Müdürü İbrahim Gürbüz ile DEP milletvekillerinin başına sardırılan belalardan ötürü yurdunu, yuvasını terk etmek zorunda kaldıklarını da bilirsin.

Ve yine DEP milletvekilleri Hatip Dicle, Leyla Zana, Orhan Doğan ve Selim Sadak'ın da uyduruk suçlamalarla 15'er yıla mahkûm edilip, kıçı açık bir provokasyonla HADEP yöneticilerinden 40 kişinin tutuklandığını da herhalde hatırlarsınız.

Yıllardır Kürt halkına uygulanan zulmün son halkası olarak Lice halkının "Ya korucu ol, ya terk et" ikilemi ile karşı karşıya getirildiğini, Licelilerin feryadı figanına dayanamayan yerli ve yabancı heyetlerin Lice'ye sokulmadığını, Diyarbakır'da bir lokma yiyecek kapabilmek için insanların çamur deryası içerisinde nasıl çekiştiklerini de görmüşsünüzdür.

İşte sayıp dökmekle bitmeyecek olan tüm bu zulüm ve işkencenin tezgâhlayıcıları olan bir avuç haramzadenin foyasını Susurluk'ta meydana çıkardığın için sana minnettar olurken; meydana koyduğun bu pisliklerini örtbas etmek için nelere başvurduklarını hep birlikte görüyoruz.

Örneğin: Halkın dikkatini bu pisliklerden soyutlamak amacı ile Sabancı cinayetinin faili teslim oldu; Vehbi Koç'un çalınan cesedi bulunmakla birlikte beş faili de yakalandı. Aczmendi Şeyhi Müslüm Gündüz, Fadime ile antidemokratik bir şekilde basılarak çırılçıplak teşhir edildiler. Fadime'nin daha önce Cinci Hoca Ali Kalkancı tarafından zorla iğfal edildiği, iki yıl kullanıldıktan sonra üçten dokuz tellakla boşadığı, Fadime'nin tekrar Cinci

Hocası Ali Kalkancı'ya dönebilmesi için Bakara suresinin 230. ayeti gereği, Müslüm Hoca ile hülle yaptırdığı ancak Müslüm Gündüz'ün hülle sırasında Fadime'ye eczaneden aldırdığı prezervatifi kullandığı için bu "hülle"nin geçersiz olması nedeniyle Fadime tarafından şikâyet edilerek Müslüm Gündüz ile birlikte Ali Kalkancı'nın da tutuklandığını, Müslüm Gündüz'ün prezervatifi üzerinde koparılan fırtınanın Susurluk'ta meydana çıkan "Devlet-Mafya-Aşiret" rezaletini unutturmaya yetmeyince de, bu kez Sirkeci garına sadece ordunun elinde bulunan 15 kilo ağırlığında tahrip kalıbından oluşan bir bombanın patlamadan ele geçirildiğinin ilanını da duymuşsunuzdur.

Affınıza sığınarak şimdi hep birlikte düşünelim ve bizlere verdiğiniz akıl ve mantık süzgecinden geçirerek bu olayları irdeleyelim:

İnsanlara verdiğin canı almak için Azrail'i görevlendirdiğin halde, genellikle Müslümanım diyenlerce insanların canlarına kastettikleri görülmektedir. Örneğin: Kahramanmaraş Katliamı, Yozgat, Çorum, Malatya Katliamları bunlar tarafından işlendiği gibi, üniversiteli gençlerin üstüne bomba atıp 7 üniversite öğrencisinin ölümüne, 1 Mayıs 1977'deki Kanlıpazar'da 34 kişinin katledilmesinde de bunları görüyoruz.

Sivas'ta 37 seçkin sanatçıyı diri diri yakanların da bunlar oldukları ve hatta Aczmendi Tarikatının kurucuları oldukları ayan beyan ortadadır.

Abdullah Çatlı gibi birçok katilin devlet tarafından himaye edildiği, yeşil pasaport, silah ruhsatı ve emniyet görevlisi kimliği devletçe verildiği gibi, bu ve buna benzer katillerin devletçe şerefli ve kahraman ilan edildiği günümüzde; bir bakıyorsun Sabancı cinayetini işleyen, üç kişinin canına kastettikten sonra elini kolunu sallayarak yurtdışına çıkan biri, işin ucunda idamın olduğunu bile bile ortaya çıkıyor: "Sabancıları ben öldürdüm" diyerek devlete teslim oluyor. Bu ne demektir: Abdullah Çatlı gibi devletin garantisini almış ve ona güvenerek teslim olmuş demektir. Bunda asla kuşku yoktur. ancak kapitalizm, gerektiğinde kendi yavrusunu yediği gibi, tüm kamuoyunun tepkisi karşısında bu kişiyi de bunlara devlet imkânlarını sunan Mehmet Ağar ve bunları şerefli ilan eden Tansu hanımı da belki kurban vereceklerdir ama, bu da yetmeyecek bu pisliklerin üstünü örtmeye.

Beri tarafta Vehbi Koç'un cesedini çalıp da para sızdırmak isteyenler, parayı alamayınca cesedi geri mezarlığa götürüp kendilerini yakalatacak kadar aptal olmasalar gerek. Parayı alamayınca cesedi tenha bir yere bırakıp sahiplerine telefonla: "Gidin cesedinizi falan yerden alın" diyerek yakalanmaktan kurtulma olanağı varken, niçin kendilerini yakalatıp cezaevine girsinler?

Öbür taraftan binlerce faili meçhul cinayet varken, gazeteci Uğur Mumcu, Metin Göktepe, Musa Anter, milletvekili Mehmet Sincar'ın katledilmelerine ve suçluların bir türlü yakalanıp yargı önüne çıkarılmamasına ve hatta devlet himayesi ile kendilerine maaş ödenmesine karşılık bir kumarhaneler kralı Ö. Lütfi Topal cinayeti üzerinde kopardıkları fırtına da düşünüldüğünde, bunların ne denli pisliğe batmış olduklarını ve bunları yaratmadaki emeğine yazık olduğunu görüyor ve nefret ediyoruz.

Ulu Tanrım,

Maide suresinin 32. ayetinde: "Birisini öldüren, bütün insanları öldürmüş gibidir" diyorsunuz.

Şimdi sormak gerekir şu yobazlara: Kahramanmaraş'ta katledilen masum 110 kişiden, hangisi yeryüzünde bozgunluk çıkarmıştı da katledildiler?

Yine Sivas'ta diri diri yakılarak öldürülen 37 seçkin sanatçının, hangisi suçsuz birisini öldürmüş ya da bozgunluk çıkarmıştı da bu yobazlar tarafından diri diri yakıldılar.

Hasan Ocak'ı işkence ile öldürüp kimsesizler mezarlığına gizlice gömenler, Metin Göktepe'yi döve döve öldürenler; Musa Anter, Uğur Mumcu, Vedat Aydın, gencecik öğretmen Nevzat Yıldırım'ı kahpece katledenleri yaratacağına bir domuz yaratsaydın daha iyi olmaz mıydı acaba?

Ya işte böyle ulu Tanrım. Bu canileri yaratmadaki emeğine acıyorum. Yine de sen bilirsin Tanrım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Altmış Birinci Mektup
Ey Ulu Tanrım

Geçen mektubumda, son gelişmelerden seni haberdar etmek istediğimi belirtmiştim. Ne var ki, öylesine hızlı bir gelişme çizgisine girmişiz ki, olaylara yetişmek olası değil.

Sana malum olduğu üzere devletin çeteleşerek, mafya ile bütünleşerek cinayet üstüne cinayet işlemesi, bir insanlık suçu olan işkenceyi kurumsallaştırması sonucu birçok masum insanın kanına girildi, faili meçhullerin listesi kabardıkça kabardı ve "Cumartesi Anneleri"nin teşkil ettikleri utanç verici manzara meydana geldi.

Bu manzaradan utanmayan devekuşları, başlarını kumdan çıkarıp bu tür cinayetlere, işkencelere, yargısız infazlara son verecekleri yerde cinayet listelerine yenilerini eklemeye devam ettiler.

Derken bu pislikler göğe direk olmuş, sabrınızı taşırmış olacaklar ki Susurluk'ta önüne çıkardığın bir kamyonla 200 kilometrelik arabanın hızını kestiğin gibi, tüm pisliklerini de gözler önüne seriverdin. Çok teşekkürler ulu Tanrım.

İşte bu Susurluk Olayını bir sanatçı yorumu ile kamuoyuna sunmak üzere değerli sanatçı kulunuz Bilgesu Erenus hanımın hazırlamış olduğu senaryo, değerli tiyatro sanatçıları kullarınızdan Mesut Akusta, Ahmet Latif Tiftikçi ve Mustafa Köz tarafından *Kuyruğunu Veren Kertenkele* adı ile sahnelendi.

Bu oyunun başarı ile sahnelenmesinden çok sayıda hoşlanan kullarınızın yanı sıra, çıkarı bozulan bir azınlığın da rahatsızlık duydukları gözlendi.

Rahatsızlık duyan bu çıkar çevreleri,

Parmağı taştan
Mineyi kıştan
Yalanı alkıştan

ayırmanın gereğini duyan şair kulunuz Ruhan Mavruk, dizelerinde bakın nasıl tanımlıyor:

Şimdi öyle adamlar var, anlatamam,
sapsarı kaymak tutmuş üstleri,
küf kokusu, sokulunca altından

Bir çiğdemin incinmesinden dahi rahatsızlık duyan Ruhan, bu içtenliğini dile getirirken:

gülüyorsam çiğdemler incinmesin diyedir,
ne zaman bir söz değse yaraya,
eğilip içime akıyor tuzlu denizler

Senin adına Maraş'ta fanatik kullarınca katledilen 110 kişi ile Sivas'ta diri diri yakılan 37 seçkin sanatçı için de üzüntülerini *İda Dağı Çöz Beni* adlı şiir kitabında dile getiriyor:

Maraş'ta küçük bir kızım,
Avuçlarınıza indi kanım;
Sivas'tan küllerimi topladı rüzgâr,
Gözbebeklerinize yuvalandım

Bu insani duygudan yoksun olanlar ise sadece çıkarları uğruna cinayet işliyorlar, kendileri gibi düşünmeyenlere iftira ve hakarette bulunuyorlar.

Bakınız bir kulunuz, hem de Adalet Bakanlığı koltuğundaki bir kulunuz, asırlardır Alevi inançlı kullarınıza atılan çirkin bir iftirayı nasıl dillendiriyor:

Susurluk'ta meydana çıkan pislikleri protesto etmenin bir yöntemi olan "sürekli aydınlık için bir dakika karanlık" kampanyasına katılan kullarınızın yakıp söndürdükleri ışıklarla ilgili olarak "mum söndü oynuyorlar" diyerek bu iftirayı yenilerken, gelen tepki üzerine de yaptığı açıklamada da utanmadan özrü kabahatinden büyük bir açıklama yaparak: "Ben, Alevilerin

geleneğinde olan Mum Söndü'yü kastetmedim" deme küstahlığında bulundu. O Aleviler ki, zina suçunu işleyen bir kimseyi ebediyen Ayin-i Cem'lerine almıyorlar. Ama bu kulunuz, cehlini dahi gizlemekten yoksun olarak bu iftirayı tekrarlamaktan kaçınmıyor.

İşte bu iftira üzerine kendisine aşağıdaki teli çekme gereğini duydum, bir insan olarak.

Çektiğim telin metni:

Sayın Şevket Kazan
Adalet Bakanı ANKARA

Sayın Bakan,

Ananız, "mum söndü"nün zevkini mutlaka size anlatmıştır.

28 Şubat 1997 günü düzenleyeceğimiz Ayin-i Cem'de "mum söndü" olayı da gerçekleşecektir. Bu zevkten yararlanmasını istediğimiz sayın eşinizi, kızınızı ve de kız kardeşinizi davetlimiz olarak gönderirseniz son derece memnun olup bir yıllık gıdasını almış olarak yanınıza döneceğinden emin olabilirsiniz.

Bu zevki, bizzat tattıracağımı bildirir, saygılarımı sunarım.

13.02.1997
Hasan Basri Aydın

İşte bu teli alan Bakanın İstanbul Cumhuriyet Savcılığına verdiği emirle gözaltına alındım.

Bir gecelik nezaretten sonra çıkarıldığım nöbetçi Sulh Ceza Hâkimi tarafından serbest bırakıldım.

Aleviliğin ne olduğunu anlaması için de yayımlatmak üzere aşağıdaki yazıyı kaleme aldım. Okur mu, okursa anlar mı bilmiyorum. Ama senin beğeneceğine eminim. Çünkü sadece gerçekleri dile getiriyorum.

Ulu Tanrım,

Olaylara yetişmek olanaksız. Her gün yeni bir olayla karşı karşıya kalıyoruz.

Bildiğiniz gibi gençlik, bir toplumun en dinamik kesimidir. Ki, ben insanlığımı bu gençlere borçluyum.

Çünkü bize verilen burjuva eğitimin gereği, bir öküz gibi sadece kendimizi düşünmekten başka bir şey bilmiyorduk.

Filistin'de Siyonizme karşı savaşırken tanıştığım o dönemin gençlik liderlerinden Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan, Yusuf Aslan'dan çok şey, kısacası insan olmayı öğrendim.

Atatürk'ün cumhuriyeti gençlere emanet etmesinin ne denli isabetli bir karar olduğunu görüyorum.

Ne var ki, şimdilerde gençliğin üstüne düşmanca saldıran polisin yanı sıra ordunun da gençliğe düşman kesildiğini görüyor ve üzüntü duyuyorum. Çünkü 1960'larda polis, gençliğe düşmandı ama ordu, gençlerin koruyucu meleği idi.

İşte bu cümleden alarak Anayasamızın 34. maddesinin kendilerine verdiği hakka dayanarak, Ankara'da "YÖK"ü protesto eden ve de Susurluk olayını protesto eden Türk-İş mitingine katılan üniversiteli gençler 18'er yıla mahkûm edilirlerken, Manisa'da "savaş değil, barış istiyoruz" yazısını duvarlara yazdıkları gerekçesi ile işkenceden geçirilen liseli gençlerin de toplam 76 yıla mahkûm edildiği ve böylece hukukun ve adaletin ırzına geçildiği de tarafınızdan bilinmektedir elbet.

Hangi birini anlatayım. Sana malumdur zaten.

İşte "Alevilik, Mum Söndü ve Şevket Kazan" üzerine;

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Alevilik, Mum Söndü ve Şevket Kazan Üzerine

Alevilik, 'Enel Hak (Ben Hak'ım) dediği için asılan Hallac-ı Mansur ve Hallac-ı Mansur'un sözünü onaylayarak: "Mansur, enel hak söyledi haktır sözü, hak söyledi" diyen Nesimi'nin derisini yüzen zihniyete bir tepki olarak insan sevgisi ve hoşgörü temelindeki Vahdet-i Vücut felsefesinin bir ürünü olarak doğdu.

Pir Hacı Bektaş Veli'nin "Eline, beline, diline sahip ol" vecizesi ile simgeleşerek ve Hz. Mevlana'nın "Ya olduğun gibi görün, ya da göründüğün gibi ol" vecizesi ile bütünleşerek "İnsan-ı Kâmil" olma yolunun adı oldu Alevilik.

İnsan-ı Kâmil'lik mertebesine erişmenin yolu, günde beş vakit günahlı uzuvlarını su ile yıkayıp namaza durmaktan değil, günahlardan arınmaktan geçer.

Bu nedenledir ki Alevilerin abdesti, günahlardan arınmak, günah işlemekten kaçınmak şeklinde algılanırken; Sünnilerde abdest, su ile yıkanmak şeklinde algılanmıştır.

Nasıl ki çamurla dolu bir çuvalın dışını ne denli yıkarsan yıka o çuval yine kirli kalacaksa; günahlardan arınmadıkça ne denli su ile abdest alırsan al yine kirlisin, günahkârsındır.

Namaz da, oruç da bu temel felsefeye dayanır.

Tüm ibadetlerin amacı, insanları günah işlemekten alıkoymak suretiyle "İnsan-ı Kâmil" mertebesine yükseltmektir.

Nitekim Kuran-ı Kerim'in Bakara suresinin 183. ayetinde "Ey müminler, fenalıklardan sakınasınız diye sizden öncekilere olduğu gibi size de oruç farz kılındı" derken bu amacı vurgulamaktadır.

O zaman Tanrı'nın işlemesini istemediği fenalıklar nelerdir diye düşünmenin gereğini gündeme getirmektedir.

Tanrı'nın insanlara verdiği dünyanın en büyük nimeti olan "Akıl ve Mantık" süzgecinden geçirilen düşünce sonunda her şey billurlaşır.

Düşüncenin suç sayıldığı, körü körüne tabulara bağlı kalarak koyun kaval dinler misali mistisizmin nağmelerine kendini kaptırarak yenileşmenin, diyalektiğin gereği değişmenin önüne set çekerek yaşamını idame ettiren toplumlarda billurlaşmanın, yani gerçeği bulmanın olanağı yoktur.

Bu da her çeşit ilerlemenin önünde set oluşturarak ilkelliğin bataklığında çırpınma sonucunu doğurur.

Düşünce yasağının ürünü olan Şevket Kazan, onun için "Kuran-ı ezberleyenin cezasını indirelim" diyor. Kuran-ı anlayanın demiyor. Çünkü o düşünemiyor, sadece ezberliyor. Bir papağan gibi ezberlediğinin esiri olarak da dogmatizmin, ilkelliğin bataklığında çırpınıyor, çırpındıkça batıyor, battıkça korkuyor, korktukça saldırganlaşarak Tanrı'nın nehyettiği cinayetleri işliyor, iftiralarda bulunarak Tanrıdan uzaklaşıyor.

Çünkü onun inancı, insan sevgisi ve hoşgörü temelinde değil, cehennem ateşi, Sırat Köprüsü, gayya kuyusu, kaynayan katran kazanı korkusu temelindedir.

Ve bu nedenledir ki "korkak hain olur" atasözünün gereği, insanları katlederlerken Tanrının yolunda ilerlediğinin saplantısı içerisinde kalmaya mahkûm olarak ilerlemenin, yenileşmenin nimetinden yoksun kalıyor.

İşte bunun içindir ki Azeri Şairi feryat ediyor:

Hınzır görirem korgmirem,
Yılan görirem korgmirem,
Canavar görirem korgmirem,
Müselman görirem korgirem.

Bu ilkelliğin, bu yenileşememenin, bu insan sevgisi ve hoşgörüden yoksunluğun sonucudur ki, Maraş'ta 110 masum insanın kanına girilirken, Sivas'ta 37 seçkin sanatçı diri diri yakıldı.

Bunun için el kaldırılıp şefaat diledikleri Hz. Muhammed'in torunlarına kastedildi.

Bunun için 72 yıl süre ile Ehl-i Beyt'e camilerde lanet okutuldu.

Bunun için *Felsefeye Giriş* adlı ders kitabında "Alevilerde zina helaldir" diye yazıldı.

Bunun için "Aleviler, mum söndürüp birbirlerinin ırzına geçiyorlar" iftirasında bulunuldu.

O Aleviler ki, zina suçunu işleyeni ebediyen Ayin-i Cem'ine almıyor.

O Aleviler ki, Vahdet-i Vücut felsefesinin gereği olarak tüm insanları Tanrı'nın yeryüzündeki birer görüntüsü, birer parçası kabul ettikleri için; dini, inancı, rengi, ırkı, cinsi ne olursa olsun eşit kabul ederler.

O Aleviler ki, sevgi ve hoşgörü temelinde ve Yunus Emre'nin, "Yetmiş iki millete bir göz ile bakmayan, şeriatta veli olsa barikatta kâfirdir" özdeyişine bağlı kalarak insanlar arasında ayrım yapmazlar.

O Aleviler ki, Kuran-ı Kerim'in Bakara suresinin 230. ayeti gereği, bir kızgınlık eseri boşandığı karısını bir başka erkeğin altına yatırdıktan sonra geri alma geleneğini sürdürenlerin başına bunu kakmazlar.

O Aleviler ki, "mum söndürüyorlar" iftirasına rağmen ve böylesine adi bir geleneği bulunmadığı halde, bu iftirayı dayatanlara, geleneklerindeki "hülle"yi, bir şişenin içerisine koydukları bir kıla tapınmayı, "Muta Nikâhı" safsatası ile zinayı meşrulaştıran zihniyeti kınamaktan sakınırlar ki, kalp kırmış olmasınlar, gönül yıkmış olmasınlar.

O Aleviler ki, Tanrı'nın hiç kimsenin avukatlığına gereksinmesi olmadığını, insanları cezalandırmak ya da affetmek yetkisine sahip olduğunu bildikleri için; Tanrı adına cinayet işlemezler, oruç tutmayanı bıçaklayıp, namaz kılmayanı horlamazlar.

Çünkü bilirler ki, insanları cehennem ateşi, Sırat köprüsü, kaynayan katran kazanları ile korkutup Tanrı'ya bağlamak yerine sevgi ve hoşgörüyü koyarak Tanrı'nın rahmına bağlamak daha yerinde ve sağlam olur. Çünkü insan, sevdiğine zarar vermek istemez, sevdiğine karşı saygı besler, sevdiğine karşı suç işlemez.

İnanışa göre, insanoğlu canlılara karşı günah, cansızlara karşı suç işler. Yani suç ve günah insana ve tabiata karşı işlenir. Bu suç ve günahın toplamı, Tanrı'ya karşı işlenmiş olur.

Bu nedenle Tanrı'ya kavuşmak, onun affına mazhar olmak için insan ve tabiata karşı suç işlememek gerekir. Hele, Allahu Ekber sesleri arasında cinayet işlemek, Tanrı'ya karşı işlenmiş

suçların en büyüğüdür ki, Tanrı Kuran-ı Kerim'in Nisa suresinin 93. ayetinde "katiller, ebediyen cehennemde kalacaklardır" diyor ve Maide suresinin 32. ayetinde de: "Bir insanı öldüren tüm insanları öldürmüş gibi olur" diye buyuruyor. Ve yine Bakara suresinin 217. ayetinde: "Fitnelik, adam öldürmekten beterdir" derken; Şuara suresinin 183. ayetinde de: "Yeryüzünde bozgunculuk yaparak karışıklığa neden olmayın" diye buyuruyor. Ve yine Enam suresinin 93. ayetinde iftiranın ne denli ağır bir suç olduğunu belirtiyor.

Şimdi sormak gerekir Şevket Kazan'a: "Kuran'ı ezberleyenin cezasını indirelim" diyen sen, Kuran'ın şiddetle nehyettiği cinayetleri işleyenlerin avukatlığına soyunurken, "Alevilerin geleneğinde olan mum söndüyü kastederek konuşmadım" demekle, Alevilere iftirada bulunmuyor musun? Alevilerin geleneğinde böyle bir şey var mıdır? "Adil Düzen" dediğiniz, kendi gibi düşünmeyen insanlara iftira atmak mıdır?

Aleviler, mezhepsizdirler diyerek hakarette bulunmak "Adil Düzenin" gereği olabilir ama Aleviler tıpkı Hz. Muhammed gibi, tıpkı Allah'ın Aslanı ve Tanrı'nın Ahzab suresinin 33. ayetinde ve Hud suresinin 73. ayetinde methi yapılan Ehl-i Beyt gibi mezhepsiz olmayı da bir eksiklik kabul etmezler. Çünkü bilirler ki, bir tek doğru vardır. Birbirinden tamamen ayrı uygulama usulleri bulunan dört ayrı mezhebin herhangi birinden olmanın gereğini hiç de duymazlar. Çünkü asıl olan, günahlardan arınmak, günah ve suç işlemekten kaçınmaktır. Bunlardan arınmadıktan, suç ve günah işlemeye devam ettikten sonra, ister mezhepli ol ister mezhepsiz, ister ibadet et ister etme; hiç fark etmez.

Zaten mezhep gerekli olsaydı Hz. Muhammed tarafından kurulurdu. Peygamberin ölümünden 80 yıl sonra dünyaya gelen İmam-ı Azam Ebu Hanefi'nin mezhep kurma görevini kabul etmesinin sonucu olarak zindanda kırbaçlanarak öldürüldüğü ve onun adına Hanefi Mezhebi'nin kurulduğu bilinen bir tarihsel gerçektir.

Düşüncenin suç sayıldığı toplumlarda tabuları kırma, dogmalardan kurtulma, düşünerek, mantığın süzgecinden geçirerek doğruları bulma olanağı olmadığı gibi, bu yeteneğin gelişmesine de olanak yoktur.

Bu nedenle doğruyu yanlıştan, iyiyi kötüden, güzeli çirkinden ayırt etme özelliğinden yoksun kalmışlardır.

Şevket Kazan'ın, Alevi kitlesine iftirada bulunmasının temelinde yatan cehalet budur.

Koyun sürüsünü gütmekten daha kolay olduğu hesabı içerisinde uyguladıkları çağdışı eğitimle oluşturdukları "işi zikir, katığı şükür, düşmanı fikir" olan toplum içerisinde ancak bu tip insanlar yetişir.

Beriyi görme yeteneğinin yoksunluğu nedeniyle koltuklarını koruyabilmeleri, çalıp çırptıkları miraslarını çocuklarına miras bırakabilmeleri için "çeteleşmekten" başka bir yöntem de bilmezler.

Ve denizaşırı ülkelerde edindikleri malikânelerin, bankalarda biriktirdikleri dolarların bekçiliğini çok ucuza yaptıracak maşaları da kolay bulurlar. Bu maşaların eline tutuşturdukları birkaç dolar ve silah ile cinayet üstüne cinayet işletirlerken, bu katillerin bir kamyona toslamaları sonunda da kutsallık temelinde edebiyatını yaptıkları bayrağa sararak "şerefli ve de kahraman" ilan etmek gibi, çok ucuza bekçilik yaptırma olanağını elde etmiş olurlar.

Hatta binlerce operasyonda kullandıkları bu kişilerin foyasının meydana çıkması, gizlenecek yönünün bulunmaması halinde de, ya yurtdışına kaçırtmak ya da dokunulmazlığını kaldırıp zindana tıkmaktan da asla çekinmezler. Bu zavallı piyonlar, maşalar da bilmezler ki, kapitalizm dara düştüğünde yavrusunu yemekten kaçınmaz.

Bu çağdışı eğitim uygulamasının sonucudur ki, "bana sağcılar suç işliyor dedirtemezsiniz" söyleminin üzerinden 20 yıl geçmeden, her kaldırılan taşın altından cinayet, uyuşturucu ve mafya ile özdeşleşmiş sağcılar çıkmaya başlıyor. Ve kullandıkları bu maşaları "şerefli ve de kahraman ilan edeyim" derken, başbakanlık koltuğunda oturanların dış devletler tarafından uyuşturuculukla suçlama sonucuna tanık olunuyor.

Cumartesi Anneleri'nin teşkil ettikleri manzaradan utanmayanlar, bu pisliklerini kamuoyuna duyurmak isteyen Abdi İpekçi, Uğur Mumcu, Musa Anter, Metin Göktepe ve daha nice benzerlerini öldürürlerken; İsmail Beşikçi, Ünsal Öztürk ve benzeri yüzlerce kişiyi zindanlarda çürütmek, gazete binalarını tüm çalışanları ile birlikte bombalayarak imha etmek, çanak antenleri toplatarak iletişim özgürlüğünü yok etmekten başka bir şey bilmedikleri için tüm dünya kamuoyundan soyutlanarak

yalnız kaldıkları gibi; üniversiteli gençlerin ve hatta Manisa'da olduğu gibi, liseli gençlerin uyarılarına kulak verip gerçekleri göreceklerine, onlara ağır cezalar vermek suretiyle de adaletin ve hukukun ırzına geçmekten başka bir şey bilmedikleri kanıtlanmış bulunuyor.

Yaa... Peki çare?

Tek çare; halkın kendisi, halkın birlikteliği ve örgütlülüğüdür.

Saygılarımla...
24.02.1997
Hasan Basri Aydın

Altmış İkinci Mektup
Ey Ulu Tanrım

Hz. Muhammed'in bir sözü vardır, der ki: "Acı bile olsa doğruyu söyle."

"Allah, bildiğini saklamayacağına, herkese öğreteceğine dair söz ve vaat almadan hiçbir bilgine bilgi vermez."

Ve yine bir Fransız atasözü vardır, der ki: "Bilmeyen ahmak, bilip de söylemeyen suçludur."

Bir Afrika atasözü de: "Aslanlar, kendi tarihçilerine sahip olana kadar, avcılık öyküleri her zaman avcıyı yüceltecektir."

Kulunuz Hz. Mevlana da: "Ya olduğun gibi görün, ya da göründüğün gibi ol" diye söylerken, Kulunuz Hacı Bektaş Veli şöyle seslenir:

Keramet baştadır tac'da değil,
hararet nardadır sac'da değil.
Her ne ararsan kendinde ara,
Kudüs'te, Mekke'de, Hac'da değil.

Sen de Kuran-ı Kerim'in İsra suresinin 72. ayetinde,"kim bu dünyada kör olursa, artık o, ahrette de kördür ve yol bakımından da daha sapıktır" diyorsun.

İşte tüm bunları düşündükçe, doğruluğuna inandığımı söylemenin bir insanlık borcu olduğunu düşünerek, 57 mektup içerisinde sana aktarmaya çalıştım.

Sen bana okuma merakı, kitap sevgisi verdin. Bu okuma merakı, kitap ve insan sevgisi yüzünden birçok kitabı –ama her konuda– okuyarak, verdiğin tüm dinleri inceleyerek elde ettiğim bilgileri, insanlara aktarmayı görev bildim.

Eksiklerimden ve yanlışlarımdan ötürü bağışlayacağını umarım.

İnsanlara verdiğin en büyük nimet "düşünce, akıl, mantık ve inceleme, araştırma merakıdır."

Bu araştırma, incelemenin ürünü olarak sunduğum olayı, "karnını yarsan cin çıkmaz" türünden birtakım kullarınızın okuyup incelemeden, anlamını düşünmeden körü körüne bana saldıracaklarını biliyorum. Ancak Hz. Muhammed'in "acı da olsa doğruyu söyle" ve diğer kullarınızın söylediklerine sadık kalarak karınca kararınca bildiklerimi aktardım.

Günahımla, sevabımla huzurundayım.

Bu düşüncelerimi ve doğruluğuna inandıklarımı, herkesle tartışmaya, hatalarımdan dönmeye, doğrularımdan direnmeye hazır olduğumu belirtirken en derin saygılarımı, affınıza sığınarak sunarım ulu Tanrım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Altmış Üçüncü Mektup
Ey Ulu Tanrım

Zaman zaman yazdığım mektuplarımda çeşitli konulara değindim, ancak evlilik yaşamımdan hiç söz etmedim.

Birazcık olsun bu konuda da seni aydınlatmamda yarar görüyorum.

İlk eşimin vefatı, beni bu konuda açıklamaya zorunlu kıldı.

Daha önceki mektuplarımda belirttiğim ve beni köyden alıp okutan rahmetli yengem Atiye Aydın'ın çocukları olmadığından bebeklikte alıp büyüttüğü ve öz anadan daha çok sevgi gösterdiği kızı Türkân ile evlenmeyi kuruyordum. Aynı zamanda bunun yengemin de arzusu olduğunu seziyordum. Ne var ki kız, belki birlikte yaşamımızdan, belki de gönlünde bir başkasının olması nedeniyle benimle evlenmek istemiyor, çeşitli bahaneler uyduruyordu.

Zorla güzellik olmaz düşüncesiyle ben de kendime başka kısmetler arıyordum.

Balıkesir Necati İlköğretmen Okulu'nun son sınıfında iken uygulamalar için gittiğimiz Köseler İlkokulu Müdüresi ile tanışıp evlenmeye karar verdim.

Ne var ki kızı istemeye gittiğimde babası: "ben kızımı dışarıya vermem, içgüveyliğini kabul edersen veririm" şartında ısrar edince, bunu kabul edemeyeceğimi kıza söylediğimde, o da "biz nikâhı kıydıktan sonra çeker gideriz. Sen kabul ettiğini söyle" diyerek beni kabule zorladı ve nikâhlandık.

Mezun olunca da Manisa'nın Musalar Yeniköy'üne atandık.

Ancak nikâhlandığımı duyan yengem köye gelerek beni vazgeçirmek istedi. Ben, Türkan'ın benimle evlenmek istemediğini,

zorla güzellik olamayacağı için evlenmek üzere nikâhlandığımı söyledim. Ne var ki yengem kararlı imiş, köyden ayrıldıktan sonra doğru kızın evine giderek, "kızı ile nişanlı olduğumu" söyleyerek ayrılmasını istemişti.

Okulu tatil edip geldiğimde, kız ipe un sermeye, içgüveyliğini kabul etmediğim takdirde bu evliliği bozacağını söyleyince, ben de kızarak yengemin yanına döndüm.

Türkan'ın eski huyundan vazgeçtiğini, benimle evlenmek istediğini görerek, sözünde durmayan kızın aleyhine boşanma davası açtım. Üç yıllık bir nafaka devresinden sonra boşanma gerçekleşince 1959 yılında Türkan'la evlendim.

Türkan, çok saf, temiz bir kızdı, ama kafası hiç çalışmazdı.

Dünyanın en becerikli, en hünerli, en iyi kalpli kadını olan anasının huylarından hiç pay almamıştı. O, beni köyden alıp şehirde okutan rahmetli yengemin yadigârı idi benim için. Çok sayıyor ve seviyordum.

Ancak, devlet yöneticileri ile yıldızım asla barışık olmadığından sürekli açığa alınıyor, hapse konuluyor ya da sürülüyordum.

1968 yılında Erzincan Çayırlı Ortaokulu'nda iken Çayırlı'nın 50 köyünü birleştirerek kooperatifleştirmem üzerine yine açığa alınmıştım.

Bunun üzerine Almanya'ya işçi olarak gitmek için ikimiz birlikte İş ve İşçi Bulma Kurumu'na giderek kaydımızı yaptırdık.

1971 yılı sonunda işçi olarak Türkan'ın kaydı geldi. Benimki gelmedi. Türkan'ı yalnız göndermek istemediğimden bu işten vazgeçtim. Ama konu komşu "bu fırsat kaçırılır mı hiç? Gitsin, beğenmezse geri gelsin, bedava Avrupa'yı görmüş olur" diyerek beni ikna etmeye çalıştılar. Bir gün, okuldan gelince aile dostumuz Kürecikli Mehmet Ali Özdoğan'la Türkan'ın gidip pasaportu aldıklarını gördüm. Böylece Türkan'ı tek başına Almanya'ya gönderdik.

İlk gelen mektubunda; Fransa sınırında orman içi bir lokantada çalıştığını, dil bilmediği için çok sıkıldığını yazıyordu. Ben de hemen mektup yazarak gelmesini istedim. Ancak kendi başına bu işi beceremeyeceği için Münih'te bulunan köylümüz Mehmet Yıldırım'a mektup yazarak Türkan'ın yanına gitmesini, mümkünse yanına almasını rica ettim. O da giderek Türkan'ı Münih'e getirdi. Yıl sonunda izne geldiğinde bir daha gitmeme-

sini söyledimse de, "beş yıl çalışırsam sigorta primlerini almaya hak kazanırım" diyerek tekrar gitti.

Daha beş yıl dolmadan oğlum Eren yanına gitti, geldi.

Türkan, Almanya'ya gittiği 1972 yılında 1 Alman Markı 270 kuruştu. 1976 yılında Süleyman Demirel aleyhine açtığım davayı kazanınca aldığım tazminatla dünyada mekân ahirette iman düşüncesiyle bir ev yaptırmaya karar verdim.

1952 yılında amcam Yusuf Aydın'ın vefatı ile yalnız kalan yengem, Malatya Zafer Mahallesi'nde tarla sahibi olan Badıllı Tahir'den bir arsanın yarı hissesini aldı. Metrekaresini 2 liradan almıştı. Arsanın yarısı yengemin, diğer yarısı Badıllı Tahir'in şoförünündü.

1956'da şoförün yarı hissesini, ben metrekaresini 4 liradan satın aldım. Ancak yarı hisse yengemin üzerinde tapulu olduğundan, ona olan saygımdan dolayı aldığım yarı hisseyi de yengemin üzerine geçirdim.

Ancak 1976 yılında ev yapmaya karar verince Emekli Sandığından kredi alabilmem için üzerime tapulu bir arsanın bulunması gerekiyordu. Bu durumu yengeme anlatınca yarı hisseyi üzerime geçirerek kredi aldım.

Tam inşaat bitmişti ki Şarkışla'ya sürgünüm çıktı.

Özenle yaptırdığım tazminat köşkümde hiç oturmadan Şarkışla'nın yolunu tuttuk. O Şarkışla ki, gençlik liderlerinden Deniz Gezmiş ve Yusuf Aslan'ın orada yakalanmaları ile ünlenmişti.

Evin inşaatı devam ederken yengem rahatsızlanmış ve kaldırdığımız hastanede kız kardeşim Senem'le beraber üç gece başında beklemiştik. Ancak mide ameliyatı geçiren yengem rahmetinize kavuşmuştu.

Yengemin cenazesinin yıkanması için kazana doldurulan suyu, cenazeyi yıkamak üzere getirilen hoca hanım tarafından kız kardeşim Senem'e: "Kızım sen Alevisin. Senin koyduğun su ile cenaze yıkanmaz, günahtır" diyerek döküp yeniden doldurmuştu.

Cenazenin gömülmesinden sonra bunu öğrenince Kuran okumak için eve gelen hoca hanıma; "hoca hanım dün bir o... getirip yengemi yıkatmışlar. Ben diyorum ki, yengemi mezardan çıkartıp tekrar yıkatsam acaba günah olur mu?" diye sorduğumda kıpkırmızı kesilen hoca hanım, süklüm püklüm çekip gitti.

İşte yengemin vefatı ile sudan çıkmış balığa dönmüştüm ki, Şarkışla'ya sürgünüm gelmişti.

Şarkışla'da da olaylar peşimi bırakmamış, Divriği'nin bir hayali köyüne, hayali köy bulunamayınca da geri Şarkışla'ya, oradan da Nevşehir Kozaklı Kanlıca Köyü Ortaokuluna sürgünüm çıkmıştı.

Kanlıca Ortaokulu'ndan da Hacıbektaş Lisesi'ne verilmiştim ki, Almanya'da bulunan Türkan izne gelmişti. Birlikte Hacıbektaş'a taşınarak yerleştim.

Ancak yengemin ölümü, ekonomik bağımsızlığa kavuşmuş bulunan Türkan'ın yaşamında değişikliklere neden olmuş, Almanya'dan yazdığı mektupta bir daha Türkiye'ye gelmeyeceğini belirtiyordu.

Tam bu sırada daha önce gerek adli ve gerekse idari tahkikatla yargılanarak aklandığım Yahya Demirel'e ilişkin yazımdan ötürü meslekten ihracım geldi. Danıştay'da iptal davası açtıktan sonra çocuklarımı alarak Almanya'ya gittim.

Almanya'da çalışma izni alamıyordum. Türkan çalışıyor, ben yiyor ve kendimi besi damındaki bir hayvan gibi sayıyordum.

12 Eylül faşizmince TC vatandaşlığından çıkarılmıştım. Dört yıllık bir bekleyişten sonra Türkan'ın gölünü yaparak 1984 yılında birlikte İstanbul'a döndük.

15 gün zor duran Türkan, tekrar Almanya'ya döndü.

Ben de tekrar Almanya'ya giderek Türkiye'ye kesin dönüş yapması konusunda iknaya çalıştım. Ve başardım da...

Ancak eşyasını alıp Türkiye'ye gelen Türkan, intibak edemeyip 10 gün içerisinde tekrar Almanya'ya gitti.

Tekrar getirmeye gittim, ama başarılı olamadan Türkiye'ye yalnız olarak döndüm. Ve aşağıdaki mektubu, banda okuyarak kendisine gönderdim. Daha sonra tekrar Almanya'ya gittim ama onu yine getiremedim.

Bu evlilikte ikiz olan kızlarımız Elanur ve Mahinur ile Eren, Engin ve Sezgin Sinan olmak üzere beş çocuğumuz olmuştu.

Bu nedenle evliliğimizin Alman markı uğruna bozulmasını hiç istemiyor, Türkan'ı ikna edip Türkiye'ye getirmek için elimden geleni yapıyordum.

Çocuklarımız, J. J. Rousseau'nun *Emile* adlı eserinde belirttiği tam bir serbestlik içerisinde rahmetli yengem tarafından büyütülüyorlardı.

1976 yılında yengemin ölümü ile sudan çıkmış balığa dönmüştüm. Çocukların başında bulunması gereğini duymayan Türkan'sa Almanya'dan dönmemeye kararlıydı.

Belki aklını başına toplar düşüncesi ile reddedilecek şekilde boşanma davası açtım. Kasıtlı olarak yanlış açtığım dava reddedildi. Ama Türkan'ın aklı başına gelmedi.

Bir yıl sonra tekrar bir yanlış boşanma davası daha açtım. O dava da reddedildi.

Ne var ki Türkan, Nuh diyor peygamber demiyordu. Sürekli "Ben Türkiye'ye gelmem, boşan, evlen. Beni boşuna gelecek diye bekleme" diye tutturuyordu.

Başta söylediğim gibi kafası hiç çalışmıyordu. 60 yaşına dek Almanya'da çalıştığı takdirde kendisinde hayır kalmayacağını adım gibi biliyordum. Çünkü çok ağır koşullar altında çalışıyordu. Kazancını da gereksiz şeylere verip heba ediyordu.

Hatta oğlum Eren'i ikinci kez Almanya'ya gitmek istemesine karşı çıkmış, Almanya'ya giderse anasını bir sürü masrafa sokar diye düşündüğümden, uğurlamaya bile gitmemiştim. Ki bunun nedenini kavramayan oğlum, bu yüzden bana sitem ediyordu.

Türkan, 60 yaşını doldurduğu 1997 yılında emekli olduktan iki üç ay sonra ölünce, ne denli haklı olduğum anlaşıldı. Emekliliğimi yaşamadığı gibi 25 yıllık sigorta primleri de yok olup gitmişti.

Bu durum hepimizi büyük üzüntülere gark etmişti. Çünkü düşüncesizliğin kurbanı olarak yaşamını mahvetmişti.

Ancak yaptığı yanlışın farkına varmış olacak ki, kendisini haklı çıkarmak için çocuklara yalan söyleyerek: "Türkiye'ye gittiğimde babanız beni çok dövdü" diyerek bana düşman kesilmeleri sonucunu hazırlamıştı.

Oysaki kadın, sevilmek içindi, dövülmek için değil. Bu felsefeye sahip olan ben, hiçbir gün ne çocuklarıma, ne eşime, ne de öğrencilerime dayak atmış insan değildim.

25 yıllık bir bekleyişten sonra, zorunlu olarak boşanıp evlenmemi hazmedemeyerek, aklı ermeden söylediği yalandan dolayı çocuklarım tarafından suçlanmanın töhmeti altında bu açıklamayı gerekli gördüm.

Gerek fertler ve gerekse toplumlar üzerinde estirilen baskı ve şiddetin hiçbir işe yaramadığını, ters tepki yarattığının bilincinde bir insan olarak taa 1960 ihtilalinde, ihtilalin lideri

Cemal Gürsel'i ziyaretimde, aşağıdaki yazımı Cemal Gürsel'e vererek Aleviler üzerindeki baskı ve iftiralara son verilmesi dileğinde bulunmuştum. Çünkü kimliklerinden ötürü Kürtlere, inançlarından ötürü de Alevilere sürekli baskı uygulanıyor ve ters sonuçların doğmasına neden olunuyordu.

Şimdi katınıza göçmüş bulunan Cemal Gürsel Paşa, Aleviler ve Kürtler üzerindeki baskının hafiflemesini sağlamışsa da tam olarak ortadan kaldırılmasına ömrü yetmemişti.

Bu nedenle, şimdi katınızda bulunan eşim Türkan ile Cemal Gürsel üzerinde rahmınızı esirgememenizi diliyorum. Çünkü Türkan, çok saf ve çok temiz bir kadındı. Ancak kafası hiç çalışmadığı için bel bağladığı Alman markı uğruna yuvasını dağıtmaktan çekinmemişti. Onun kusuruna bakmıyorum, sen de bakma ulu Tanrım.

Tüm katınıza göçmüş olanlarla birlikte Türkan ve Cemal Gürsel için rahmınızı tekrar diliyorum Tanrım.

Not: 25.9.1985 tarihinde ses bandına okuyup Türkan'a gönderdiğim mektubun sureti ile 1960 Haziranında Ankara Çubuk Barajı'nda ziyaret ettiğim Cemal Gürsel Paşa'ya verdiğim yazının suretini bu mektubumun ekinde gönderiyorum. Ve bu mektuplarımın ışığında yardımlarınızı esirgememenizi tekrar diliyorum Tanrım.

Günahkâr Kulunuz
HASSO

Cemal Gürsel'e Mektup

Sayın Cemal Gürsel
Milli Birlik Komitesi Başkanı

ANKARA

Sayın paşam,

Balıkesir Necati Eğitim Enstitüsü öğrencisi iken, 1960 öğrenci olaylarında tutuklandım.

Bir buçuk aylık tutukluluktan sonra gerçekleşen 27 Mayıs İhtilali ile serbest bırakıldım.

Benimle beraber tutuklanan yedi öğrencinin beşi Alevi inançlı idi.

Bunun nedeni Alevilerin yenilikten yana, ilerici ve demokrat bir düşünceye sahip olmalarıdır.

Bir makam uğruna babasını, kardeşini ve kardeşinin çocuğunu katletmekten çekinmeyen Yavuz Selim'in Çaldıran Seferine giderken, sırf Alevi oldukları için 40 bin masum vatandaşı katletmesinden bu yana, Alevilerin imhası için zaman zaman düzenlenen senaryolar, iftiralar ve serbestçe ibadetlerini yapmalarına çıkarılan engellerle bugüne gelindi.

Bunca zulüm, iftira ve yasaklamalara rağmen, Alevi inançlı vatandaşlar, ilericiliğinden ve geleneklerinden asla taviz vermedikleri gibi, ibadetlerini de gizlice gerçekleştirmeyi ihmal etmediler.

El kaldırıp Hz. Muhammed'den şefaat beklerken, peygamberin torunlarına kast etmekle lanetli olan Muaviye'ye de Hazret

deme çelişkisi içerisinde bulunan Sünni inançlı ve vatandaşların ibadetleri ile Alevilerin ibadetleri arasında fark vardır.

Sünni inançlı vatandaşların ibadetleri günde beş vakit namaz, senede bir ay oruç ve hali vakti yerinde olanların da bir kez Hacca gitmesi şeklinde iken; Alevi inançlı vatandaşların ibadetleri yılda bir kez Muharrem ayında 12 gün oruç tutmak, bir kez de Ayin-i Cem düzenlemektir. Ki bu Ayin-i Cem'in çok önemli faziletleri ve çok katı kuralları vardır.

Şöyle ki:

Sünni inançlı bir vatandaş, ne kadar suç işlemiş olursa olsun abdestini alıp namazını kılabildiği halde Alevilerin Ayin-i Cem'ine girebilmek için hiç kimsenin hakkını yememiş, hiç kimseye kötülük etmemiş ve hiç kimse ile küs kalmamış olması ötesinde; zina suçu işleyenin, geçerli bir nedene dayanmadan karılarını boşayanların ve de müsahiplik kapısından geçmeyenlerin Ayin-i Cem'e girmeleri kesinlikle mümkün değildir.

Müsahiplik kapısı ise, kardeşlikten öte bir birlikteliği gerektirir. Müsahip olabilmek için evli olmak, hiçbir suç işlememiş ya da telafisi mümkün suçlarından ötürü Rehber'in, Pir'in ve de Mürşit'in yargılanmasından geçerek tam bir olgunlukla tertemiz bir karaktere sahip olmasını gerektirmektedir.

Sünni inançlı vatandaşların abdesti su ile olduğu halde, Ayin-i Cem'e girecek ya da Müsahip olacakların abdesti Pir'in kapısından yargılanarak tüm günahlarından arınması ile mümkün olmaktadır. Çünkü, çamur dolu bir çuvalı, dışarıdan istediğin kadar yıka, o çuval yine kirli kalır. Bu nedenle Alevi inancına göre günahlardan arınmadıkça istediği kadar abdest alsın, namaz kılsın hiçbir değeri yoktur. Çünkü günahlardan arınmadıkça temizlenmesi mümkün değildir, inancı hâkimdir.

İmam Cafer Buyruğu'nun gereği olan bunca katı kurallara bağlanmış Alevi inançlı vatandaşlara atılan iftiraların son bulması için Ayin-i Cem'lerin serbestçe yapılması gerekmektedir.

Hele Kürt Kökenli Aleviler üzerindeki baskı, daha da artarak katmerlenmektedir.

Gerek Alevilerin inançlarından ötürü ve gerekse Kürtlerin kimliklerinden ötürü uygulanan baskıların, atılan iftiraların son

bulması, ülkeye huzur getireceği gibi halkların kardeşliğini de pekiştirmiş olacaktır.

Bunun gerçekleşmesi için anadilde eğitimin gereğine inanıyorum.

Bu konularda yardımlarınızı bekler, saygılar sunarım.

20.6.1960
Hasan Basri Aydın
Balıkesir Necati Eğitim Enstitüsü Öğrencisi

Sonsöz

Köylü çocuğu olmamdan dolayı öküz ve eşekten aldığım derslerle yaşamıma yön verdim.

Birlikte çift süren, öküzlerin önüne atılan otu birlikte yemek yerine boynuzu güçlü olanın diğerine yedirmemesinden hareketle "ya içinden geldiğim toplumun dertleri ile ilgilenen bir insan, ya da sadece kendini düşünen bir öküz" olma şıklarından birincisini seçtiğim için Tanrı'ya yazdığım mektuplarda anlattığım tüm olayları yaşadım. Asla pişman değilim.

İlkbahar yağmurlarında yoldaki çamura batan eşeğin, yazın yolun kuru olmasına rağmen çamura battığı yerden geçmemesi üzerine aynı hatayı yapmama, aynı hataya iki kez düşmemenin yollarını öğrendim.

İçinden geldiğim toplumun dertlerine derman olmak, onları bilinçlendirmek suretiyle, örgütlülüğün gereğine inandırmak ve haklarını hiç yılmadan arama yollarını göstermek için çok okumanın, araştırıp incelemenin gereğini duydum.

12 Eylül Faşizmi döneminde Konya 2. Ordu ve Sıkıyönetim Mahkemesinde yargılanıp aklandığım halde mahkeme kararını hiçe sayan İçişleri Bakanlığının; aklandığım suçlama gerekçesi ile 8 ay sonra aptalca bir uygulama ile beni TC vatandaşlığından çıkarması ve bu olaya sağduyu sahibi gazetecilerden Sayın Yalçın Pekşen, Oktay Akbal, Koray Düzgören ve Tülay Bilginer'in yaylım ateşi üzerine, beni tanıyan tüm dostlar tarafından "anılarımı yazma" önerileri sıklaşmaya başladı.

Bu arada TC vatandaşlığından çıkarılmama ilişkin belge ve bilgileri, ilerici olduğunu sandığımız gazeteci Yalçın Doğan'a göndermiştim.

Yalçın Doğan'ın, bu belgeleri çöp sepetine attığını gören gazeteci Sayın Hasan Uysal, bu belgeleri çöp sepetinden alarak *HAYMATLOS (Vatansız Nasıl Yapılır)* başlığı altında romanlaştırmış ve bir kitabını bana göndermişti.

Daha sonra yazdığı bir yılbaşı tebriğinden dolayı görevden alınan Kaymakam Asım Aslan tarafından filme, Levent Kırca tarafından tiyatro oyunu ve yine Fuat Çiyiltepe tarafından oyunlaştırılarak sahnelenmesi üzerine "Anılarımı" yazma konusundaki talepler beni yazmaya zorladı.

Bir Fransız atasözünün dediği gibi: "Bilmeyen ahmak, bilip de söylemeyen suçludur" uyarısı gereğince, bildiklerimi, yaşadıklarımı, araştırıp incelediklerimi karınca kararınca kamuoyuna duyurmayı görev bildim.

Yararlı olması dileğiyle...

Hasan Basri Aydın

Bu kitap 1932 yılında Malatya'nın Pötürge kasabasında doğan ve köyünde ilkokul olmadığı için 16 yaşındayken ilkokulu hariçten bitirerek öğrenimine devam eden sosyalist öğretmen Hasan Basri Aydın'ın mücadelesini anlatıyor.

Tanrının, kullarının iyiliğini düşündüğüne hükmedip, başına gelen sürgün, açığa alınma ve hapis gibi cezalandırılmaları anlamaya çalışıyor. Sonunda tanrıya yazdığı altmış üç mektupta başına gelenlerin nedenlerini ve tanrının kötüleri neden cezalandırmadığını sorguluyor.

"Tanrı kötücül kullarını öbür dünyada cezaladırırken iyi ve yoksul kullarına neden bu dünyada yardım etmiyor?" Mizahi bir dille aktarılan bu ve benzeri soruların karşılığını alamasa da yazar yeni yeni sorular sormaya devam ediyor.

AYRINTI • YAKIN TARİH
ISBN: 978-605-314-558-5
9 786053 145585

KDV'den muaftır. 40 ₺